GRATANGEN KOMMUNE

Kommunestyret

Dato: 22.06.2017 09:00

Sted: Gratangen rådhus

Notat:

Eventuelle forfall meldes servicetorget på telefon 77 02 18 00 evt.
på e-post: postmottak@gratangen.kommune.no.
Varamedlemmer skal ikke møte uten særskilt innkalling.

Gratangen 21.06.2017

For leder i Kommunestyret, Eva Helene Ottesen

Lena Solvang
møtesekretær

Saksliste

Orienteringssaker

Referatsaker

13/17 Klage på beslutning om endring 110-region 4

14/17 Avslag - Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom - «Sammen i Gratangen» 6

15/17 Tilskudd - Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom - "Utstyr til alle - Utstyrsbank i Gratangen" 11

16/17 17-00382-1 Skjenkekontroll - Øse Camping 202428_1_1.PDF 20

17/17 17-00383-1 Skjenkekontroll - Jensen Farm AS 202432_1_1.PDF 22

18/17 Salgskontroll - Joker, Kystbutikken 03.05.2017 24

19/17 Salgskontroll - Astafjord mat AS 26

20/17 Arctic Race 2017 28

21/17 Høringsbrev - særdomstolsutvalget utredning NOU 2017-8 29

22/17 Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel 2017-2030 Skånland kommune - Vedtatt 31

23/17 Brev til ordførere - Europeisk mobilitetsuke og bilfri dag 45

24/17 SalMar satser på Nord-Norge - inviterer til samarbeid 47

25/17 Informasjon om avvikling av omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere 50

26/17 Endringer i distriktsinndelingen mv. i politi- og lensmannsetaten 52

27/17 Høring- innføring av overtredelsesgebyr mv. i flere lover med folkehelseformål mv. 53

28/17 Høring sivil beredskap 55

29/17 Astafjord Smolt AS, Kraftsituasjonen i Foldvik, Gratangen, Konsesjonssøknad fra Småkraft AS. 56

30/17 Årsmelding 2016 og Protokoll fra Årsmøte i Midtre Hålogaland friluftsråd 9.mai. 57

Saker til behandling

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 138

19/17 Økonomimelding 1/2017 296

20/17 Budsjett 2017 og økonomiplan 2017-2020 - nytt vedtak 302

21/17 Kommuneplanen 2017-2029 - samfunnsdelen: 1. gangsbehandling 307

22/17 Basseng i Gratangen - mulighetsstudie 317

23/17 Forskrift for tildeling av langtidsopphold i sykehjem for Gratangen kommune 345

24/17 Livsgledehjem 356

25/17 Hålogaland Kraft - eierstrategi 409

26/17 Planprogram for Delplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 421

27/17 Kulturminneplan for Gratangen 427

28/17 Reguleringsplan gang- og sykkelveg Gratangsbotn 2 521

29/17 Regional transportplan for Troms 2018-2029 - høring 538

30/17 17-00373-5 Gratangslaks AS og Kleiva Fiskefarm AS - Søknad om samlokalisering og

utvidelse203990_1_0 581
31/17 Veteraner i Gratangen - oppnevning av vetarankontakt 584
32/17 17-00617-1 Etablering av ny brannstasjon i Gratangsbotn 203995_1_0 587

Gratangen Harstad Ibestad Kvæfjord Lavangen Salangen Skånland

Sør-Troms regionråd

Deres ref.:	Deres dato:	Saksbehandler:	Telefon:770 26008	Vår dato:	Vår ref.	2017/2837 /
		STURLA BANGSTAD		**02.05.2017**		

Justis- og beredskapsdepartementet
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

KLAGE PÅ VEDTAK OM ENDRING AV 110-TILKNYTNINGEN I TROMS

Sør-Troms regionråd viser til:
- DSBs vedtak om nye 110-regioner og samlokalisering av nødmeldetjenesten
- Prop. 61 LS 2014-2015
- Brannstudien av desember 2013

Sør-Troms regionråd kan ikke akseptere DSB sitt vedtak om tilknytning til ny 110-region innenfor Troms politidistrikt (Gratangen skal fortsatt være underlagt 110-sentralen i Bodø), da vi mener at forutsetningene om både bemanning og økonomi har blitt vesentlig endret.

Dagens situasjon
Samtlige kommuner i Sør-Troms, har siden nedleggelsen av Midtre-Hålogaland (Narvik) 110-sentral i 2013, vært underlagt 110-sentralen i Bodø. Vi er meget tilfreds med tjenesten som vi mottar fra Bodø. Kostnadene pr. innbygger var pr. 2016 kr. 45,90, og er ikke forventet å stige utover normal prisstigning i 2017. Totale utgifter for Sør-Troms kommunene var pr. 2016: 36514 (tallgrunnlag fra SSB) * 45.90=1.675.992.

Befolkningsgrunnlag
Sør-Troms regionråd vil hevde at DSB sitt vedtak ikke er i tråd med Stortingets vedtak, og på denne måten påfører kommunene vesentlig ekstra utgifter.

Prop. 61 pkt. 12.4.3 støtter seg på brannstudien fra 2013, som sier:

«I brannstudien er det anbefalt at 110-sentralene skal dekke et større geografisk område og flere innbyggere enn de gjør i dag, og at 400 000 som befolkningsgrunnlag bør være et minimum. Enkelte 110-sentraler vil således kunne bli så store at de vil dekke et større geografisk område enn bare ett politidistrikt».

Sør-Troms regionråd mener det vil være naturlig å vurdere en sammenslåing av 110-sentralene i Troms og Nordland, da det samlede folketallet akkurat oppfyller minimumsanbefalingen i brannstudien (Befolkningsgrunnlaget i Troms (unntatt Gratangen) er på ca. 163.000 innbyggere, mens befolkningsgrunnlaget i Nordland er på ca. 240.000 innbyggere).

En slik organisering vil redusere utgiftene til 110-tjenestene vesentlig, og er utgifter som med fordel kunne vært brukt til styrking av brannberedskapen med utdanning og nytt tidsmessig materiell i kommunene.

Besøksadresse:	Postadresse:	Telefon:	E-post:	Hjemmeside:
Asbjørn Selsbanesgt. 9 Harstad	Postmottak 9479 Harstad	77 02 60 08 Mobil: 47 71 10 40	post@strr.no sturla.bangstad@strr.no	www.strr.no

Bemanning ved 110-sentralen i Troms

Etter det Sør-Troms regionråd erfarer, er bemanningen ved 110-sentralen i Tromsø, i henhold til DSB sin vurdering, uakseptabel lav, og bør som et minimum ha 2 operatører på våken vakt hele døgnet. Dersom Tromsø skal tilfredsstille DSB sine krav, vil dette medføre en kostnad på kr. 89 pr. innbygger.

Dagens utilfredsstillende bemanning, medregnet Sør-Troms kommunene (unntatt Gratangen), er beregnet til kr. 69 pr. innbygger (Tromsø kommunes tall som ble presentert på 110-møtet 2. februar 2017). Her ble ikke utgifter til flytte- og etableringskostnader eller husleie ved flytting til nytt politihus presentert. Det er således grunn til å tro at utgiftene pr. innbygger i Troms vil øke ytterligere.

Sammenligning av årlige kostnader

	Nordland (Bodø), inkl. anslått prisstigning	Troms (Tromsø) dagens ordning	Troms (Tromsø) i henhold til DSB sine krav
Pris/innbygger	47,5	69 kr	89 kr
Innbyggertall Sør-Troms	36514	35377 (minus Gratangen)	35377 (minus Gratangen)
Totale kostnader	1.734415	2.441.013	3.148553
Differanse		706.598	1.414.138

Det presiseres nok en gang at i denne beregningen er ikke eventuelle flytte- og husleiekostnader medberegnet.

Konklusjon/anbefaling

Kommunene i Sør-Troms ønsker inntil videre en fortsatt tilslutning til Bodø 110- sentral.

Justis- og beredskapsdepartementet anmodes om å revurdere ovennevnte vedtak fra DSB, og etablere en 110- struktur i Nord- Norge som ligger innenfor Stortingets intensjon i Prop. 61 LS 2014-2015, kap. 12.4.3, med et minste anbefalt befolkningsgrunnlag på 400.000.

Med hilsen

Dag Sigurd Brustind
Leder

Sturla Bangstad
Daglig leder

Dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.

Kopi til:
Kommunene i Sør-Troms

From: ikke-svar-tilskudd@bufdir.no
Sent: Friday, May 19, 2017 4:40 PM
To: Postmottak Gratangen
Subject: Avslag - Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom
Attachments: Vedlegg-1495211976484.pdf

Dere har fått tilsendt et avslagsbrev fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir).

Brevet er vedlagt som en pdf-fil, men er også tilgjengelig i Bufdirs søknadsportal på adressen soknadsportal.bufdir.no.

Vi sender vedtaket om avslag kun elektronisk, til den oppdaterte elektroniske adressen deres organisasjon har oppgitt til Bufdir, jfr. forvaltningsloven (fvl) § 15 a.

Med vennlig hilsen,

Bufdir

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

Gratangen kommune
Att: NINE GRIB

Deres ref:	Vår ref:	7860	Arkivkode:	383	Dato:	19.05.2017

Avslag på søknad om tilskudd gjennom Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom 2017

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) viser til deres søknad om tilskudd gjennom Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom.

Bufdir forvalter Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom. Ordningen reguleres av Rundskriv 01/2017 for tilskuddsåret 2017.

Bevilgninger og søknader

Bufdir fordeler i 2017 kr 193 400 000 fra Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom. Direktoratet har mottatt 935 søknader, med en total søknadssum på kr 415 677 018. Det vil si at det var en oversøkning i forhold til tilgjengelige midler på kr 222 277 018.

Prioriteringer

I prioriteringen av søknadene har Bufdir vurdert hvilke tiltak som best bidrar til deltakelse og medvirkning for målgruppen i ferie-, kultur- og fritidsaktiviteter og deltakelse på alternative mestringsarenaer. Søknader er vurdert som gode når de har en konkret beskrivelse av hvordan de vil bidra til å oppnå formålet med tilskuddsordningen, konkret beskrivelse av aktiviteten og hvilket omfang tilbudet skal ha, og en god plan for å nå tilskuddsordningens målgruppe (rekruttering). Bufdir har videre lagt vekt på kommunens prioritering og vurdering av tiltak, spesielt der vurderingen vi har mottatt fra kommunen er godt begrunnet.

Direktoratet har i saksbehandlingen prioritert følgende for 2017:

- Søknader fra kommuner og bydeler med store levekårsproblemer.
- Tiltak som skjer i et samarbeid mellom frivillig sektor og forebyggende tjenester.
- Tiltak som fremmer integrering av barn og ungdom med innvandrerbakgrunn.
- Tiltak som retter seg mot barn og ungdom som vokser opp med foreldre med rusproblemer/psykiske vansker.

Vedtak

Søknad om tilskudd til Gratangen kommune sitt tiltak «Sammen i Gratangen» avslås. Bufdir gir tilskudd til søknader hvor det fremgår tydelig at tiltaket vil bidra til å oppfylle regelverkets formål og innretning. Direktoratet vurderer at de enkelte aktivitetene i søknaden er for tynt beskrevet til å kunne motta tilskudd.

Andre forhold

Vedtaket sendes kun elektronisk og er sendt til den oppdaterte elektroniske adressen deres organisasjon har oppgitt til Bufdir, jfr. forvaltningsloven § 15a.

Klageadgang

I følge forvaltningsloven § 28 kan enkeltvedtak truffet av Bufdir påklages til Barne- og likestillingsdepartementet (BLD). Dere skal sende klagen til Bufdir, se § 32. Fristen for å klage er 3 uker, og løper fra det tidspunktet vedtaket er gjort tilgjengelig for parten, det vil si dagens dato, jfr. fvl § 29 og eForvaltningsforskriften § 11 annet ledd. Klagen kan sendes gjennom Bufdirs søknadsportal, ved å klikke på søknaden under "Mine søknader". Knappen for klageskjema vil da bli tilgjengelig øverst i vinduet. Dere finner flere opplysninger om muligheten for å klage her.

Vennligst skriv vårt saksnummer **7860** i all korrespondanse om denne saken.

Med hilsen

Terje B. Grytten
seksjonssjef

Nicolai Steineger
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet signatur.

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

Gratangen kommune
Att: NINE GRIB

Deres ref:	Vår ref:	7860	Arkivkode:	383	Dato:	19.05.2017

Avslag på søknad om tilskudd gjennom Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom 2017

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) viser til deres søknad om tilskudd gjennom Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom.

Bufdir forvalter Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom. Ordningen reguleres av Rundskriv 01/2017 for tilskuddsåret 2017.

Bevilgninger og søknader

Bufdir fordeler i 2017 kr 193 400 000 fra Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom. Direktoratet har mottatt 935 søknader, med en total søknadssum på kr 415 677 018. Det vil si at det var en oversøkning i forhold til tilgjengelige midler på kr 222 277 018.

Prioriteringer

I prioriteringen av søknadene har Bufdir vurdert hvilke tiltak som best bidrar til deltakelse og medvirkning for målgruppen i ferie-, kultur- og fritidsaktiviteter og deltakelse på alternative mestringsarenaer. Søknader er vurdert som gode når de har en konkret beskrivelse av hvordan de vil bidra til å oppnå formålet med tilskuddsordningen, konkret beskrivelse av aktiviteten og hvilket omfang tilbudet skal ha, og en god plan for å nå tilskuddsordningens målgruppe (rekruttering). Bufdir har videre lagt vekt på kommunens prioritering og vurdering av tiltak, spesielt der vurderingen vi har mottatt fra kommunen er godt begrunnet.

Direktoratet har i saksbehandlingen prioritert følgende for 2017:

- Søknader fra kommuner og bydeler med store levekårsproblemer.
- Tiltak som skjer i et samarbeid mellom frivillig sektor og forebyggende tjenester.
- Tiltak som fremmer integrering av barn og ungdom med innvandrerbakgrunn.
- Tiltak som retter seg mot barn og ungdom som vokser opp med foreldre med rusproblemer/psykiske vansker.

Vedtak

Søknad om tilskudd til Gratangen kommune sitt tiltak «Sammen i Gratangen» avslås. Bufdir gir tilskudd til søknader hvor det fremgår tydelig at tiltaket vil bidra til å oppfylle regelverkets formål og innretning. Direktoratet vurderer at de enkelte aktivitetene i søknaden er for tynt beskrevet til å kunne motta tilskudd.

Andre forhold

Vedtaket sendes kun elektronisk og er sendt til den oppdaterte elektroniske adressen deres organisasjon har oppgitt til Bufdir, jfr. forvaltningsloven § 15a.

Klageadgang

I følge forvaltningsloven § 28 kan enkeltvedtak truffet av Bufdir påklages til Barne- og likestillingsdepartementet (BLD). Dere skal sende klagen til Bufdir, se § 32. Fristen for å klage er 3 uker, og løper fra det tidspunktet vedtaket er gjort tilgjengelig for parten, det vil si dagens dato, jfr. fvl § 29 og eForvaltningsforskriften § 11 annet ledd. Klagen kan sendes gjennom Bufdirs søknadsportal, ved å klikke på søknaden under "Mine søknader". Knappen for klageskjema vil da bli tilgjengelig øverst i vinduet. Dere finner flere opplysninger om muligheten for å klage her.

Vennligst skriv vårt saksnummer **7860** i all korrespondanse om denne saken.

Med hilsen

Terje B. Grytten
seksjonssjef

Nicolai Steineger
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet signatur.

From: ikke-svar-tilskudd@bufdir.no
Sent: Friday, May 19, 2017 3:00 PM
To: Postmottak Gratangen
Subject: Tilskudd - Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom
Attachments: Vedlegg-1495205988954.pdf

Dere har fått tilsendt et tilskuddbrev fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir). Brevet er vedlagt som en pdf-fil, men er også tilgjengelig i Bufdirs søknadsportal på adressen soknadsportal.bufdir.no

Vi ber om at dere leser brevet nøye, og spesielt legger merke til hvor mye dere har fått i tilskudd, eventuelle vilkår som er satt for å motta tilskuddet og rapporteringsfrist(er).

Vi sender vedtaket kun elektronisk, til den oppdaterte elektroniske adressen deres organisasjon har oppgitt til Bufdir, jfr. forvaltningsloven (fvl) § 15 a.

Vennlig hilsen,

Bufdir

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

Gratangen kommune
Att: NINE GRIB

Deres ref:	Vår ref:	7917	Arkivkode:	383	Dato:	19.05.2017

Tilskudd - Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom 2017

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) viser til deres søknad om tilskudd for 2017 gjennom Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom.

Bufdir forvalter tilskuddsordningen. Ordningen reguleres av Rundskriv 01/2017 for tilskuddsåret 2017. Rundskriv med veileder ligger på våre nettsider: http://www.bufdir.no/Tilskudd/Soke_om_tilskudd/Barnefattigdom/. Tilskuddsmottakere skal sette seg godt inn i disse.

Deres tilskudd er avhengig av at dere leser og følger opp punktet "Vilkår om økt egenfinansiering" i dette brevet.

Bevilgninger og søknader

Bufdir fordeler i 2017 kr 193 400 000 fra Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom. Direktoratet har mottatt 935 søknader, med en total søknadssum på kr 415 677 018. Det vil si at det var en oversøkning i forhold til tilgjengelige midler på kr 222 277 018.

Prioriteringer

For at mange gode tiltak skal få tilskudd har ikke alle fått så mye tilskudd som de søkte om. Der ikke annet fremkommer av vedtaket, begrunnes derfor redusert tilskuddsbeløp med begrensede midler.

I prioriteringen av søknadene har Bufdir vurdert hvilke tiltak som best bidrar til deltakelse og medvirkning for målgruppen i ferie-, kultur- og fritidsaktiviteter og deltakelse på alternative mestringsarenaer. Søknader er vurdert som gode når de har en konkret beskrivelse av hvordan de vil bidra til å oppnå formålet med tilskuddsordningen, konkret beskrivelse av aktiviteten og hvilket omfang tilbudet skal ha, og en god plan for å nå tilskuddsordningens målgruppe (rekruttering). Bufdir har videre lagt vekt på kommunens prioritering og vurdering av tiltak, spesielt der vurderingen vi har mottatt fra kommunen er godt begrunnet.

Direktoratet har i saksbehandlingen prioritert følgende for 2017:

- Søknader fra kommuner og bydeler med store levekårsproblemer.
- Tiltak som skjer i et samarbeid mellom frivillig sektor og forebyggende tjenester.
- Tiltak som fremmer integrering av barn og ungdom med innvandrerbakgrunn.
- Tiltak som retter seg mot barn og ungdom som vokser opp med foreldre med rusproblemer/psykiske vansker.

Vedtak

Søknad om tilskudd til Gratangen kommune sitt tiltak «Utstyr til alle - Utstyrsbank i Gratangen» innvilges med 150000 kroner.

Vilkår om økt egenfinansiering

I budsjettet til søknaden var det oppgitt lavere egenfinansiering enn det som er kravet i tilskuddsordningens regelverk. Midlene gis derfor med et vilkår om at dere stiller med 20 % av tilskuddsbeløpet som egenfinansiering og at budsjettet justeres **innen 2 uker fra dere mottok dette brevet**. Endringen skal registreres i Bufdirs søknadsportal for tilskudd (https://soknadsportal.bufdir.no). Bufdir viser til punkt 3 d) i regelverket, der krav til egenfinansiering er beskrevet. Informasjon om hva som kan regnes som egenfinansiering finner dere i punkt 2 i) veilederen til regelverket. Hvis budsjettet ikke er justert med korrekt egenfinansiering innen fristen, kan vedtaket bli omgjort og søknaden avslått. Midler som allerede er utbetalt vil i så fall bli krevd tilbakebetalt.

Dersom dere har fått avkortet tilskuddsbeløpet slik at egenfinansieringen utgjør 20 % eller mer av tilskuddet, må dere likevel justere budsjettet, slik at inntektssiden og utgiftssiden av budsjettet er like store.

Dere vil motta en egen e-post med beskrivelse av hvordan dere går fram for å justere budsjettet.

Andre vilkår

Ved mottak av tilskudd anses søker å ha satt seg inn i og godtatt vilkårene i dette brevet, og i Rundskriv 01/2017 med veileder.

Dersom tilskudd ikke kan benyttes som forutsatt og/eller i henhold til rundskriv med veileder og/eller dette brev, skal direktoratet varsles omgående.

Dersom søker gir ufullstendige eller ukorrekte opplysninger i forbindelse med søknad om statstilskudd, og dette medfører at tilskuddet utbetales uberettiget eller med for stort beløp, kan tilskuddet helt eller delvis kreves tilbakebetalt. Dersom det utbetales for høyt tilskudd på grunn av feilaktige beregninger fra tilskuddsmyndighetenes side, kan den uberettigede delen kreves tilbakebetalt.

Tilskuddsmottaker forplikter seg til å besvare henvendelser fra direktoratet og oppgaver i Bufdirs søknadsportal for tilskudd.

Det tas forbehold om at direktoratet (tilskuddsforvalter) og Riksrevisjonen kan iverksette kontroll med at midlene benyttes etter forutsetningene, jf. Bevilgningsreglementet § 10 annet ledd og riksrevisjonsloven § 12 tredje ledd

Utbetaling

Midlene blir overført til kommunen/bydelen som dere søkte gjennom. Kommunen/bydelen er ansvarlig for utbetaling av midler til alle tilskuddsmottakere i sin kommune/bydel. Dere har søkt gjennom **Gratangen kommune** og kontaktperson i kommunen er **NINE GRIB** (nine.grib@gratangen.kommune.no).

Tilskuddsmottakere som får utbetalt feil tilskudd må straks ta kontakt med Bufdir.

Tilskudd over kr. 500 000 til kommunale/offentlige tiltak vil normalt bli utbetalt i to omganger. For private aktører er grensen på 300 000 kroner. Dersom hele tiltaket dreier seg om for eksempel aktivitet i sommerferien vil imidlertid hele tilskuddsbeløpet normalt utbetales i én omgang. Første utbetaling foretas så snart som mulig, mens den andre utbetalingen vil foretas i september 2017.

For dere vil den første utbetalingen utgjøre 150000 kroner.

Rapportering og regnskap

Tilskuddet skal benyttes i løpet av tilskuddsåret 2017. Tilskuddsåret går fra 1. mars i år til 1. mars neste år. Frist for rapportering er 1. april 2018. Rapport og regnskap leveres i Bufdirs søknadsportal. Dere vil få beskjed når rapporteringsskjemaene er tilgjengelige.

Bruk av midler utover tilskuddsåret kan kun skje dersom søknad om dette er godkjent av direktoratet. Frist for å søke om utvidelse av tilskuddsperioden og utsatt rapporteringsfrist er 31. januar 2018.

Informasjon/krav om rapportering og regnskap finner dere i Rundskriv 01/2017 med veileder. Regnskapet og rapport skal vise om midlene er benyttet i tråd med søknaden og eventuelle merknader fra direktoratet i tilskuddsbrevet (dette brevet). Dersom tilskuddet ikke benyttes i tråd med disse bestemmelsene, vil Bufdir kreve tilskuddet tilbakebetalt.

Vi understreker at det skal opprettes et eget kostnadssted eller prosjektnummer for tiltaket. Regnskapet for hvert enkelt tiltak skal omfatte alle inntekter, utgifter og eventuelle overføringer av ubenyttede midler. Det skal også inneholde informasjon om lønn, investeringer, egenfinansiering og drift.

Regnskapet skal være kontrollert av revisor.

For kommunale tiltak skal regnskap kontrolleres av kommunerevisjonen uavhengig av tilskuddsbeløp.

For private aktører skal regnskap kontrolleres av statsautorisert eller registrert revisor uavhengig av tilskuddsbeløp.

Det kan ikke velges noen som er ugild til revisor, jf. Revisorloven § 4-1. Revisor skal kontrollere regnskapene i henhold til standard for avtalte kontrollhandlinger (ISRS 4400) og de spesifiserte kravene som er tilgjengelig på https://www.bufdir.no/Tilskudd/Rapportere_pa_tilskudd/Barnefattigdom/

Alle tilskuddsmottakere skal kunne legge frem hovedbok/spesifisert regnskapsrapport hvor det tydelig fremkommer hvordan midlene er benyttet for hvert enkelt tiltak.

Manglende innsending av rapport eller regnskap, eller at disse er ufullstendige, kan medføre at tilskudd blir krevd tilbake. Utbetaling av nye tilskudd vil kunne bli stanset. Eventuelle ubenyttede midler skal tilbakebetales til Bufdir. Direktoratet vil ta kontakt med søker vedrørende beregning av Bufdirs andel av de ubenyttede midlene.

Andre forhold

Vi minner om at det ved presentasjon og omtale av tiltak/prosjekter med tilskudd fra denne bevilgningen skal framgå at de er finansiert med tilskudd fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.

Vedtaket sendes kun elektronisk og er sendt til den oppdaterte elektroniske adressen deres organisasjon har oppgitt til Bufdir, jfr. forvaltningsloven § 15a.

Klageadgang

I følge forvaltningsloven § 28 kan enkeltvedtak truffet av Bufdir påklages til Barne- og likestillingsdepartementet (BLD). Dere skal sende klagen til Bufdir, se § 32. Fristen for å klage er 3 uker, og løper fra det tidspunktet vedtaket er gjort tilgjengelig for parten, det vil si dagens dato, jfr. fvl § 29 og eForvaltningsforskriften § 11 annet ledd. Klagen kan sendes gjennom Bufdirs søknadsportal, ved å klikke på søknaden under "Mine søknader". Knappen for klageskjema vil da bli tilgjengelig øverst i vinduet. Dere finner flere opplysninger om muligheten for å klage her.

Vennligst skriv vårt saksnummer **7917** i all korrespondanse om denne saken.

Med hilsen

Terje B. Grytten
seksjonssjef

Nicolai Steineger
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet signatur.

Er du interessert i støtte til internasjonale prosjekter for ungdom (13-30 år) eller jobber du med ungdom? Søk om midler fra Erasmus+: Aktiv Ungdom, et EU-finansiert program drevet av Bufdir. Du kan få støtte til mobilitetsprosjekter, samarbeidsprosjekter og politikkutvikling i samarbeid med organisasjoner fra Europa og naboregionene. Søknadsfrist er tre ganger i året. Mer informasjon finner du her: www.aktivungdom.eu

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

Gratangen kommune
Att: NINE GRIB

Deres ref:	Vår ref:	7917	Arkivkode:	383	Dato:	19.05.2017

Tilskudd - Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom 2017

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) viser til deres søknad om tilskudd for 2017 gjennom Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom.

Bufdir forvalter tilskuddsordningen. Ordningen reguleres av Rundskriv 01/2017 for tilskuddsåret 2017. Rundskriv med veileder ligger på våre nettsider: http://www.bufdir.no/Tilskudd/Soke_om_tilskudd/Barnefattigdom/. Tilskuddsmottakere skal sette seg godt inn i disse.

Deres tilskudd er avhengig av at dere leser og følger opp punktet "Vilkår om økt egenfinansiering" i dette brevet.

Bevilgninger og søknader

Bufdir fordeler i 2017 kr 193 400 000 fra Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom. Direktoratet har mottatt 935 søknader, med en total søknadssum på kr 415 677 018. Det vil si at det var en oversøkning i forhold til tilgjengelige midler på kr 222 277 018.

Prioriteringer

For at mange gode tiltak skal få tilskudd har ikke alle fått så mye tilskudd som de søkte om. Der ikke annet fremkommer av vedtaket, begrunnes derfor redusert tilskuddsbeløp med begrensede midler.

I prioriteringen av søknadene har Bufdir vurdert hvilke tiltak som best bidrar til deltakelse og medvirkning for målgruppen i ferie-, kultur- og fritidsaktiviteter og deltakelse på alternative mestringsarenaer. Søknader er vurdert som gode når de har en konkret beskrivelse av hvordan de vil bidra til å oppnå formålet med tilskuddsordningen, konkret beskrivelse av aktiviteten og hvilket omfang tilbudet skal ha, og en god plan for å nå tilskuddsordningens målgruppe (rekruttering). Bufdir har videre lagt vekt på kommunens prioritering og vurdering av tiltak, spesielt der vurderingen vi har mottatt fra kommunen er godt begrunnet.

Direktoratet har i saksbehandlingen prioritert følgende for 2017:

- Søknader fra kommuner og bydeler med store levekårsproblemer.
- Tiltak som skjer i et samarbeid mellom frivillig sektor og forebyggende tjenester.
- Tiltak som fremmer integrering av barn og ungdom med innvandrerbakgrunn.
- Tiltak som retter seg mot barn og ungdom som vokser opp med foreldre med rusproblemer/psykiske vansker.

Vedtak

Søknad om tilskudd til Gratangen kommune sitt tiltak «Utstyr til alle - Utstyrsbank i Gratangen» innvilges med 150000 kroner.

Vilkår om økt egenfinansiering

I budsjettet til søknaden var det oppgitt lavere egenfinansiering enn det som er kravet i tilskuddsordningens regelverk. Midlene gis derfor med et vilkår om at dere stiller med 20 % av tilskuddsbeløpet som egenfinansiering og at budsjettet justeres **innen 2 uker fra dere mottok dette brevet**. Endringen skal registreres i Bufdirs søknadsportal for tilskudd (https://soknadsportal.bufdir.no). Bufdir viser til punkt 3 d) i regelverket, der krav til egenfinansiering er beskrevet. Informasjon om hva som kan regnes som egenfinansiering finner dere i punkt 2 i) veilederen til regelverket. Hvis budsjettet ikke er justert med korrekt egenfinansiering innen fristen, kan vedtaket bli omgjort og søknaden avslått. Midler som allerede er utbetalt vil i så fall bli krevd tilbakebetalt.

Dersom dere har fått avkortet tilskuddsbeløpet slik at egenfinansieringen utgjør 20 % eller mer av tilskuddet, må dere likevel justere budsjettet, slik at inntektssiden og utgiftssiden av budsjettet er like store.

Dere vil motta en egen e-post med beskrivelse av hvordan dere går fram for å justere budsjettet.

Andre vilkår

Ved mottak av tilskudd anses søker å ha satt seg inn i og godtatt vilkårene i dette brevet, og i Rundskriv 01/2017 med veileder.

Dersom tilskudd ikke kan benyttes som forutsatt og/eller i henhold til rundskriv med veileder og/eller dette brev, skal direktoratet varsles omgående.

Dersom søker gir ufullstendige eller ukorrekte opplysninger i forbindelse med søknad om statstilskudd, og dette medfører at tilskuddet utbetales uberettiget eller med for stort beløp, kan tilskuddet helt eller delvis kreves tilbakebetalt. Dersom det utbetales for høyt tilskudd på grunn av feilaktige beregninger fra tilskuddsmyndighetenes side, kan den uberettigede delen kreves tilbakebetalt.

Tilskuddsmottaker forplikter seg til å besvare henvendelser fra direktoratet og oppgaver i Bufdirs søknadsportal for tilskudd.

Det tas forbehold om at direktoratet (tilskuddsforvalter) og Riksrevisjonen kan iverksette kontroll med at midlene benyttes etter forutsetningene, jf. Bevilgningsreglementet § 10 annet ledd og riksrevisjonsloven § 12 tredje ledd

Utbetaling

Midlene blir overført til kommunen/bydelen som dere søkte gjennom. Kommunen/bydelen er ansvarlig for utbetaling av midler til alle tilskuddsmottakere i sin kommune/bydel. Dere har søkt gjennom **Gratangen kommune** og kontaktperson i kommunen er **NINE GRIB** (nine.grib@gratangen.kommune.no).

Tilskuddsmottakere som får utbetalt feil tilskudd må straks ta kontakt med Bufdir.

Tilskudd over kr. 500 000 til kommunale/offentlige tiltak vil normalt bli utbetalt i to omganger. For private aktører er grensen på 300 000 kroner. Dersom hele tiltaket dreier seg om for eksempel aktivitet i sommerferien vil imidlertid hele tilskuddsbeløpet normalt utbetales i én omgang. Første utbetaling foretas så snart som mulig, mens den andre utbetalingen vil foretas i september 2017.

For dere vil den første utbetalingen utgjøre 150000 kroner.

Rapportering og regnskap

Tilskuddet skal benyttes i løpet av tilskuddsåret 2017. Tilskuddsåret går fra 1. mars i år til 1. mars neste år. Frist for rapportering er 1. april 2018. Rapport og regnskap leveres i Bufdirs søknadsportal. Dere vil få beskjed når rapporteringsskjemaene er tilgjengelige.

Bruk av midler utover tilskuddsåret kan kun skje dersom søknad om dette er godkjent av direktoratet. Frist for å søke om utvidelse av tilskuddsperioden og utsatt rapporteringsfrist er 31. januar 2018.

Informasjon/krav om rapportering og regnskap finner dere i Rundskriv 01/2017 med veileder. Regnskapet og rapport skal vise om midlene er benyttet i tråd med søknaden og eventuelle merknader fra direktoratet i tilskuddsbrevet (dette brevet). Dersom tilskuddet ikke benyttes i tråd med disse bestemmelsene, vil Bufdir kreve tilskuddet tilbakebetalt.

Vi understreker at det skal opprettes et eget kostnadssted eller prosjektnummer for tiltaket. Regnskapet for hvert enkelt tiltak skal omfatte alle inntekter, utgifter og eventuelle overføringer av ubenyttede midler. Det skal også inneholde informasjon om lønn, investeringer, egenfinansiering og drift.

Regnskapet skal være kontrollert av revisor.

For kommunale tiltak skal regnskap kontrolleres av kommunerevisjonen uavhengig av tilskuddsbeløp.

For private aktører skal regnskap kontrolleres av statsautorisert eller registrert revisor uavhengig av tilskuddsbeløp.

Det kan ikke velges noen som er ugild til revisor, jf. Revisorloven § 4-1. Revisor skal kontrollere regnskapene i henhold til standard for avtalte kontrollhandlinger (ISRS 4400) og de spesifiserte kravene som er tilgjengelig på https://www.bufdir.no/Tilskudd/Rapportere_pa_tilskudd/Barnefattigdom/

Alle tilskuddsmottakere skal kunne legge frem hovedbok/spesifisert regnskapsrapport hvor det tydelig fremkommer hvordan midlene er benyttet for hvert enkelt tiltak.

Manglende innsending av rapport eller regnskap, eller at disse er ufullstendige, kan medføre at tilskudd blir krevd tilbake. Utbetaling av nye tilskudd vil kunne bli stanset. Eventuelle ubenyttede midler skal tilbakebetales til Bufdir. Direktoratet vil ta kontakt med søker vedrørende beregning av Bufdirs andel av de ubenyttede midlene.

Andre forhold

Vi minner om at det ved presentasjon og omtale av tiltak/prosjekter med tilskudd fra denne bevilgningen skal framgå at de er finansiert med tilskudd fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.

Vedtaket sendes kun elektronisk og er sendt til den oppdaterte elektroniske adressen deres organisasjon har oppgitt til Bufdir, jfr. forvaltningsloven § 15a.

Klageadgang

I følge forvaltningsloven § 28 kan enkeltvedtak truffet av Bufdir påklages til Barne- og likestillingsdepartementet (BLD). Dere skal sende klagen til Bufdir, se § 32. Fristen for å klage er 3 uker, og løper fra det tidspunktet vedtaket er gjort tilgjengelig for parten, det vil si dagens dato, jfr. fvl § 29 og eForvaltningsforskriften § 11 annet ledd. Klagen kan sendes gjennom Bufdirs søknadsportal, ved å klikke på søknaden under "Mine søknader". Knappen for klageskjema vil da bli tilgjengelig øverst i vinduet. Dere finner flere opplysninger om muligheten for å klage her.

Vennligst skriv vårt saksnummer **7917** i all korrespondanse om denne saken.

Med hilsen

Terje B. Grytten
seksjonssjef

Nicolai Steineger
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet signatur.

Er du interessert i støtte til internasjonale prosjekter for ungdom (13-30 år) eller jobber du med ungdom? Søk om midler fra Erasmus+: Aktiv Ungdom, et EU-finansiert program drevet av Bufdir. Du kan få støtte til mobilitetsprosjekter, samarbeidsprosjekter og politikkutvikling i samarbeid med organisasjoner fra Europa og naboregionene. Søknadsfrist er tre ganger i året. Mer informasjon finner du her: www.aktivungdom.eu

Skjenkekontroll

Kunde: Gratangen kommune

Objekt: Øse Camping

Kontrollør: 37722

Starttidspunkt: 21.04.2017 23:50

Sluttidspunkt: 21.04.2017 23:50

Avvik avdekket: Nei

Kommentar: Skjenkestedet var stengt ved ankomst.

Spørsmål	Svar
Kontrollteam	
Tj.nr. 1	37722
Tj.nr. 2	27900
Åpen/Anonym kontroll?	Anonym
Kontroll	
1: Ble det skjenket til for unge? Jfr alkohollovens § 1-5 og forskriftens § 2-3	Ikke aktuelt
2: Ble det avkrevd legitimasjon ved tvil om alder? Jfr forskriftens § 2-4	Ikke aktuelt
3: Befinner det seg personer åpenbart påvirket av rusmidler i lokalene? Jfr forskriftens § 4-1	Ikke aktuelt
4: Ble personer åpenbart påvirket av rusmidler fjernet fra lokalene? Jfr forskriftens § 4-1	Ikke aktuelt
5: Ble personer åpenbart påvirket fjernet før videre servering? Jfr forskriftens § 4-2	Ikke aktuelt
6: Ble det skjenket til personer åpenbart påvirket av rusmidler? Jfr forskriftens § 4-2	Ikke aktuelt
7: Skjenkes det på en slik måte at vedkommende må antas å bli åpenbart påvirket? Jfr forskr. § 4-2	Ikke aktuelt
8: Nytes medbrakt eller medtas alkoholholdig drikke ut av skjenkeområdet? Jfr forskriftens § 4-4	Ikke aktuelt
9: Ble volumbegrensningene for alkholgruppe 3 overholdt? Jfr forskriftens § 4-5	Ikke aktuelt
10: Ble skjenketiden overholdt? Jfr alkohollovens § 4-4	Ikke aktuelt
11: Er det rimelig utvalg av alkoholfrie drikke i sortimentet? Jfr forskriftens § 4-6	Ikke aktuelt
12: Er det et rimelig utvalg av halvflasker? Jfr forskriftens § 4-7	Ikke aktuelt
13: Er reklameforbudet overholdt? Jfr alkohollovens § 9-2	Ikke aktuelt

14: Er det mangler ved internkontroll? Jfr. forskriftens § 8	N/A
Følger tilleggsrapport?	Nei

Skjenkestedet

Bevillingshaver/Styrer /Stedfortreder ihht bevilling?	Ja
Åpningstider/Skjenketider ihht bevilling?	Ja
Ansvarshavende	Stengt ved ankomst
Er ansvarshavende over 20 år?	Ikke aktuelt
Ca. antall gjester	0
Aldersgrense	0
Inngangspenger	0
Karakterestikk av gjester/skjenkestedet	Voksne, Spisested, Annet

Signatur

Er signatur påkrevd? Nei

Skjenkekontroll

Kunde: Gratangen kommune

Objekt: Jensen Farm AS

Kontrollør: 37722

Starttidspunkt: 21.04.2017 23:05

Sluttidspunkt: 21.04.2017 23:10

Avvik avdekket: Nei

Kommentar: Skjenkestedet var stengt ved ankomst. Kontrollører var det fjøs1 pub, og ved brygga på Foldvik. Begge var stengt.

Spørsmål	Svar
Kontrollteam	
Tj.nr. 1	37722
Tj.nr. 2	27900
Åpen/Anonym kontroll?	Anonym
Kontroll	
1: Ble det skjenket til for unge? Jfr alkohollovens § 1-5 og forskriftens § 2-3	Ikke aktuelt
2: Ble det avkrevd legitimasjon ved tvil om alder? Jfr forskriftens § 2-4	Ikke aktuelt
3: Befinner det seg personer åpenbart påvirket av rusmidler i lokalene? Jfr forskriftens § 4-1	Ikke aktuelt
4: Ble personer åpenbart påvirket av rusmidler fjernet fra lokalene? Jfr forskriftens § 4-1	Ikke aktuelt
5: Ble personer åpenbart påvirket fjernet før videre servering? Jfr forskriftens § 4-2	Ikke aktuelt
6: Ble det skjenket til personer åpenbart påvirket av rusmidler? Jfr forskriftens § 4-2	Ikke aktuelt
7: Skjenkes det på en slik måte at vedkommende må antas å bli åpenbart påvirket? Jfr forskr. § 4-2	Ikke aktuelt
8: Nytes medbrakt eller medtas alkoholholdig drikke ut av skjenkeområdet? Jfr forskriftens § 4-4	Ikke aktuelt
9: Ble volumbegrensningene for alkholgruppe 3 overholdt? Jfr forskriftens § 4-5	Ikke aktuelt
10: Ble skjenketiden overholdt? Jfr alkohollovens § 4-4	Ikke aktuelt
11: Er det rimelig utvalg av alkoholfrie drikke i sortimentet? Jfr forskriftens § 4-6	Ikke aktuelt
12: Er det et rimelig utvalg av halvflasker? Jfr forskriftens § 4-7	Ikke aktuelt
13: Er reklameforbudet overholdt? Jfr alkohollovens § 9-2	Ikke aktuelt

14: Er det mangler ved internkontroll? Jfr. forskriftens § 8	N/A
Følger tilleggsrapport?	Nei

Skjenkestedet

Bevillingshaver/Styrer /Stedfortreder ihht bevilling?	Ja
Åpningstider/Skjenketider ihht bevilling?	Ja
Ansvarshavende	Stengt ved ankomst
Er ansvarshavende over 20 år?	Ikke aktuelt
Ca. antall gjester	0
Aldersgrense	0
Inngangspenger	0
Karakterestikk av gjester/skjenkestedet	Pub/Bar

Signatur

Er signatur påkrevd? Nei

Salgskontroll

Kunde: Gratangen kommune

Objekt: Joker, Kystbutikken

Kontrollør: 37709

Starttidspunkt: 03.05.2017 18:30

Sluttidspunkt: 03.05.2017 18:50

Avvik avdekket: Nei

Kommentar: Alt ok.

Spørsmål	Svar
Kontrollteam	
Tj.nr 1	37709
Tj.nr 2	37722
Åpen/Anonym kontroll?	Anonym
Kontroll	
1:Selger betjening under 18 år alkoholholdig drikk? Jfr forskriftens § 2-3 og alkohollovens § 1-5	Nei
2:Selges/utleveres alkohol til personer under 18 år? Jfr forskriftens § 2-4 og alkohollovens § 1-5	Nei
3:Ble det avkrevd legitimasjon ved tvil om alder? Jfr forskriftens § 2-4	Ikke aktuelt
4:Selges/utleveres alkohol til personer åpenbart påvirket av rusmidler? Jfr forskriftens § 3-1	Nei
5:Nytes alkohol i butikk eller i umiddelbar nærhet? Jfr forskriftens § 3-2	Nei
6:Plasseres alkohol slik at det ikke kan forveksles med alk.fri/svak drikk?Jfr forskriftens § 3-3	Ja
7:Overholdes salgstiden? Jfr alkohollovens § 3-7	Ja
8:Er alkohol tilgjengelig utenfor salgstiden? Jfr alkohollovens § 3-7-3	Nei
9:Er reklameforbudet overholdt? Jfr forskriftens § 9-2	Ja
10: Er det mangler ved internkontroll? Jfr. forskriftens § 8	Nei
11:Er informasjonsmateriell for alder, legitimasjonsplikt og salgstider godt synlig?	Ja
Følger tilleggsrapport?	Nei
Salgsstedet	
Bevillingshaver/Styrer /Stedfortreder korrekt ihht instruks?	Ja

Åpningstider/Salgstider korrekt ihht instruks?	Ja
Ansvarshavende	Krisztina Szekeres
Er ansvarshavende over 20 år?	Ja

Signatur

Er signatur påkrevd? Nei

Salgskontroll

Kunde: Gratangen kommune

Objekt: Astafjord mat AS

Kontrollør: 37709

Starttidspunkt: 03.05.2017 18:10

Sluttidspunkt: 03.05.2017 18:30

Avvik avdekket: Nei

Kommentar: Alt ok.

Spørsmål	Svar
Kontrollteam	
Tj.nr 1	37709
Tj.nr 2	37722
Åpen/Anonym kontroll?	Anonym
Kontroll	
1:Selger betjening under 18 år alkoholholdig drikk? Jfr forskriftens § 2-3 og alkohollovens § 1-5	Nei
2:Selges/utleveres alkohol til personer under 18 år? Jfr forskriftens § 2-4 og alkohollovens § 1-5	Nei
3:Ble det avkrevd legitimasjon ved tvil om alder? Jfr forskriftens § 2-4	Ikke aktuelt
4:Selges/utleveres alkohol til personer åpenbart påvirket av rusmidler? Jfr forskriftens § 3-1	Nei
5:Nytes alkohol i butikk eller i umiddelbar nærhet? Jfr forskriftens § 3-2	Nei
6:Plasseres alkohol slik at det ikke kan forveksles med alk.fri/svak drikk?Jfr forskriftens § 3-3	Ja
7:Overholdes salgstiden? Jfr alkohollovens § 3-7	Ja
8:Er alkohol tilgjengelig utenfor salgstiden? Jfr alkohollovens § 3-7-3	Nei
9:Er reklameforbudet overholdt? Jfr forskriftens § 9-2	Ja
10: Er det mangler ved internkontroll? Jfr. forskriftens § 8	Nei
11:Er informasjonsmateriell for alder, legitimasjonsplikt og salgstider godt synlig?	Ja
Følger tilleggsrapport?	Nei
Salgsstedet	
Bevillingshaver/Styrer /Stedfortreder korrekt ihht instruks?	Ja

Åpningstider/Salgstider korrekt ihht instruks?	Ja
Ansvarshavende	Kitty Pedersen
Er ansvarshavende over 20 år?	Ja

Signatur

Er signatur påkrevd? Nei

Lena Solvang

Fra: Roald Berntsen <roald.berntsen@politiet.no>
Sendt: 2. mai 2017 10:31
Til: Postmottak Gratangen
Kopi: 'ole@arctic-race.no'; Jørgen Ahlquist
Emne: Arctic Race 2017

Viktighet: Høy

Hei.

Gratangen kommune vil den 10. august 2017 får sykkelrittet Arctic Race 2017 gjennom sin kommune. Denne dagen vil rittet starte på Engenes, Ibestad kommune. Med målgang Narvik by. Undertegnede vet ikke om Gratangen kommune vil arrangere noe ifm dette arrangementet. Men politiet har under Arctic Race behov for bistand fra de kommunene som dette sykkelløpet passerer igjennom. Det opp mot informasjon til sine innbyggere, bedrifter, kommunale enheter, etc. Det da veiakser som brukes ifm med sykkelrittet vil bli helt stengt i lengre perioder. Samt at politiet trenger solide sivile vakter som kan sørge for at ingen kjøretøy kommer ut på veiaksen før og under sykkelrittet. Områder der politiet i dag ser behov for sivile vakter fra Gratangen er:

- 1 sivil vakt i kryss gammelveien fra Storfossen/E-6, nord for Gratangsfjellet hotell. Oppgave: Sørge for at ingen kjøretøy kommer inn på E-6 etter fastsatt tidspunkt for sperring. Postinstruks vil komme etter hvert.
- 1 sivil vakt på krysset fra Gratangesfjellet hotell/E-6. Oppgave: Sørge for at ingen kjøretøy kommer inn på E-6 etter fastsatt tidspunkt for sperring. Postinstruks vil komme etter hvert.
- 1 sivil vakt ved kryss Kvernmoen/E-6. Sørge for at ingen kjøretøy kommer inn på E-6 etter fastsatt tidspunkt for sperring. Postinstruks vil komme etter hvert.
- **Politiet vil stille selv med mannskap på Langmyra E-6/kryss ned til Gratangen.**
- 1 sivil vakt ved Øse. Oppdrag: Hindre trafikk inn på E-6 etter fastsatt tidspunkt for sperring. Postinstruks vil komme etter hvert.

Det er dette politiet trenger bistand til den 10. august 2017.

Men det som er viktig å informere om. Er at kryss og veier vil bli stengt i god tid før rittet passerer. Så bedriftene/kommunale etater i Gratangen kommune bør legge varelevering/transporter til dagen før rittet den 10. august. Noe det må gå ut felles informasjon om i god tid, og da i flere omganger. Slik at dette ikke blir avglemt.

Tidsplan for stengning av vei og kryss, vil foreligge i slutten av mai/begynnelsen av juni. Det når jeg får tidspunkt for passering fra ARN.

Mvh
Roald Berntsen
Politiførstebetjent

Nordland politidistrikt
Salangen lensmannskontor
Kommunene: Salangen, Lavangen og Gratangen
Telefon: 77172728 / 77172734
E-post: roald.berntsen@politiet.no
www.politi.no

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

I henhold til liste

Deres ref.	Vår ref.	Dato
	17/3234 HWN	24.05.2017

Høring – NOU 2017: 8 Særdomstoler på nye områder?

Justis- og beredskapsdepartementet sender med dette på høring særdomstolsutvalgets utredning NOU 2017: 18 Særdomstoler på nye områder?. Særdomstolsutvalget ble oppnevnt ved kongelig resolusjon 7. mai 2015 for å foreta en bred vurdering av behovet for særdomstoler på nye områder. Utvalget har blant annet vurdert om det bør opprettes en egen særdomstol for barne- og familiesakene og om det skal opprettes en forvaltningsdomstol for utlendingssakene. Utvalget leverte sin utredning til justis- og beredskapsministeren og barne- og likestillingsministeren 9. mars 2017.

Utvalgets mandat fremgår av utredningen side 15–19. Et sammendrag og oversikt over forslagene fremgår av utredningen side 20–26. Utvalgets forslag til lovendringer for barnesakene fremgår av utredningens del IV En mer helhetlig behandling av foreldretvister og tvangssaker etter barnevernloven, side 218–243. Utvalgets forslag til lovutkast for utlendingssakene fremgår av utredningens del V Forvaltningsdomstol for utlendingssaker, side 364–367.

Når det gjelder barne- og familiesakene viser departementet til at Barne- og likestillingsdepartementet 2. november 2016 sendte på høring forslag til endringer i barneloven mv. for å øke beskyttelsen av barn mot vold og overgrep. Flere instanser påpeker i høringen i 2016 barnevernets rolle i foreldretvister. Vi gjør høringsinstansene oppmerksomme på utvalgets omtale av dette temaet i punkt 20.3.

Når det gjelder utlendingssaker bemerkes at departementet vil vurdere forslagene sammen med likeartede forslag og innspill knyttet til NOU 2010: 12 Ny klageordning for utlendingssaker.

Departementene tar sikte på en samlet oppfølging av utredningen.

Postadresse
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Gullhaug Torg 4A
0484 Oslo

Telefon - sentralbord
22 24 90 90
Org.nr.: 972 417 831

Sivilavdelingen
Telefaks
23 26 44 00

Saksbehandler
Hilde Wiig Nicolaysen
22 24 54 79
Hilde.Wiig-Nicolaysen@jd.dep.no

Departementet ber om høringsinstansenes syn på forslagene.

Frist for å sende inn høringssvar er **1. desember 2017**.

Les og svar på høringen her: www.regjeringen.no/id2554353

Høringer er åpne, og alle kan sende innspill til oss. Vi ber om at høringssvar sendes inn digitalt ved å bruke skjemaet for høringssvar på regjeringen.no

Departementet ber høringsinstansene vurdere om det er behov for å forelegge høringsbrevet for eventuelle underliggende instanser som ikke er oppført på listen over høringsinstanser.

Med hilsen

Jostein Haug Solberg
avdelingsdirektør

Hilde Wiig Nicolaysen
rådgiver

Filen ble ikke funnet. Den er enten slettet, eller sjekket ut.

Skånland kommune
Sammen for hverandre

Planprogram

Kommuneplanens samfunnsdel for Skånland, 2017-2030



Vedtatt i Kommunestyret 10.05.2017
Sak 15/17

Skånland kommune

INNHOLD

1 Innledning ... 3
1.1 Bakgrunn ... 3
1.2 Overordnede nasjonale og regionale føringer ... 4
2 Kommuneplanens samfunnsdel ... 6
2.1 Fokusområder ... 6
2.1.1 Godt for alle å bo og leve i Skånland ... 7
2.1.2 Samisk språk, kultur og næringsliv ... 8
2.1.3 Næring, landbruk og reiseliv ... 8
2.1.4 Klimatilpasning, sikkerhet og beredskap ... 9
2.1.5 Miljø ... 10
2.1.6 Kommunen som tjenesteyter, forvalter og samfunnsutvikler ... 10
2.2 Kommuneplanens handlingsdel ... 10
3 Planprosessen ... 11
3.1 Organisering ... 11
3.2 Opplegg for medvirkning ... 11
3.3 Framdriftsplan ... 12

Skånland kommune

1 INNLEDNING

Med hjemmel i Plan- og bygningslovens § 11-1 er kommunen pålagt å utarbeide en samlet kommuneplan som skal være kommunens overordnede styringsdokument. Kommuneplanen består av en samfunnsdel og en arealdel, og skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver. Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon – for å sikre god, langsiktig, helhetlig og bærekraftig samfunnsutvikling.

Kommunal planstrategi for Skånland kommune 2016-2020 ble vedtatt i Kommunestyret 14.12.2016. En av hovedprioriteringene i inneværende planperiode er å utarbeide helt ny samfunnsdel til kommuneplanen, da Skånland kommune per i dag ikke har en komplett kommuneplan, bare arealdelen fra 2008.

Det foreligger en politisk prioritering fra 2015 om fokus på revisjon av kommuneplanens arealdel foran samfunnsdelen. Prinsipielt er nå prioriteringen av samfunnsdelen viktig, fordi samfunnsdelen legger føringer for all kommunal planlegging, også for arealdelen. Arbeidet med revideringen av arealdelen vil fortsette parallelt med samfunnsdelen.

Som et ledd i varsling av planoppstart, skal det utarbeides et planprogram som setter rammene for det videre kommuneplanarbeidet. Dette planprogrammet skal ta for seg følgende:

- Nasjonale og regionale føringer for kommuneplanarbeidet
- Formålet med planarbeidet
- Prioriterte tema i kommuneplanen
- Opplegg for medvirkning
- Planprosessen med frister og deltakelse

Forslag til planprogram sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn i minst seks uker, før det fastsettes av Kommunestyret.

1.1 Bakgrunn

Skånland kommune skal være en god kommune å være i gjennom alle livets faser. For å kunne oppfylle kommunens ønske om å imøtekomme alle økte behov i forhold til dette, kreves det tydelige strategier og målsetninger. Disse strategiene og målsetningene utarbeides og fastlegges gjennom prosessen med kommuneplanens samfunnsdel.

I lys av den utviklingen som skjer i Skånland kommune, i våre nabokommuner Tjeldsund, Evenes og Harstad, og i regionen for øvrig, er behovet for overordnet planverk viktigere enn noen gang. En storstilt satsning på Forsvaret på Evenes og i Ramsund, på samferdsel gjennom Hålogalandsvei-prosjektet og «Harstadpakken», samt styrkingen av Evenes lufthavn Harstad/Narvik, stiller kommunen ovenfor store og nye, men positive utfordringer. *Positiv* i den forstand at dette er reelt og vedtatt – det skjer. Skånland kommune trenger ikke ha fokus på å håpe eller ønske utvikling i form av aktivitet i våre nærområder – den er allerede vedtatt og den skjer i et omfang som det er utfordrende i seg selv å ta inn over seg.

Disse nye og positive utfordringene må kommuneplanens samfunnsdel ta sikte på å legge grunnlaget for å løse. Konkret vet vi at den utviklingen som er i forbindelse med Forsvarets økte aktivitet på Evenes Flystasjon, alene vil generere anslagsvis 800-1000 arbeidsplasser i vårt umiddelbare nærområde. Dette er massivt, og vil kreve mye av oss dersom vi skal kunne være i aktiv posisjon i forhold til å være en attraktiv og aktuell bokommune.

Skånland kommune trenger langsiktige strategier for den kommunale tjenesteproduksjonen, tettstedsutviklingen, arealplanleggingen og næringsutviklingen som skal legge grunnlaget for at vi lever opp til kommunens visjon om «*Sammen for hverandre*».

Kommunen har ikke tidligere utarbeidet og vedtatt kommuneplanens samfunnsdel. Når det er sagt, er det lagt ned mye og godt planarbeid som omfatter sentrale forhold som en god samfunnsutvikling er avhengig av. Dette arbeidet kan og vil legges til grunn i prosessen med utarbeidelsen av samfunnsdelen. Spesielt nevnes forhold som kartlegging og planverk knyttet til folkehelse, risiko og sårbarhet, samt klima og miljø.



1.2 Overordnede nasjonale og regionale føringer

For å fremme en bærekraftig utvikling skal regjeringen hvert fjerde år utarbeide *Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging*. Dette fremgår av Plan- og bygningslovens § 6-1. Med siste forventningsdokument, vedtatt ved kongelig resolusjon 12. juni 2015, ønsker regjeringen å fremme samarbeidet med kommunene og fylkeskommunene om en bærekraftig og mer effektiv areal- og samfunnsplanlegging i årene som kommer. Regjeringens forventninger til kommunal planlegging er delt på tre hovedfokusområder og er oppsummert punktvis i tabellen nedenfor.

Skånland kommune

Gode og effektive planprosesser	*Bærekraftig areal- og samfunnsutvikling*	*Attraktive og klimavennlige tettstedsområder*
◆ Kompetanse og kunnskap ◆ Tidlig medvirkning ◆ Bruke regionalt planforum ◆ Riktige prioriteringer og forenklinger ◆ Effektivitet ◆ Digitalisering	◆ Fokus på miljø og reduksjon av klimagassutslipp ◆ Risiko- og sårbarhetsanalyser ◆ Aktiv forvaltning av natur- og kulturminneverdier ◆ Fremtidsrettet nærings- og jordbruksutvikling ◆ Ivareta samiske interesser	◆ Bolig, jobb, handel, service og sosiale møteplasser i sentrum ◆ Legge til rette for økt fysisk aktivitet ◆ Sikre trygge og helsefremmende miljøer ◆ Fokus på universell utforming

I tillegg må følgende statlige planretningslinjer og rikspolitiske retningslinjer legges til grunn i planleggingen:

- Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging
- Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen
- Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging i kommunene
- Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen
- Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag

Regionale føringer og utredninger:

- Fylkesplan for Troms 2014-2025
- Regional plan for landbruk i Troms 2014-2025
- Regional transportplan for Troms 2014-2023 (under rullering)
- Regional plan for handel og service i Troms 2016-2025
- Regional plan for friluftsliv, vilt og innlandsfisk 2016-2027
- Regional forvaltningsplan, vannregion Troms 2016-2021
- Regional bibliotekplan for Troms 2017-2028
- Kulturarvplan for Troms 2011-2014
- Regional plan for idrett og anlegg for fysisk aktivitet 2014-2025 (under rullering)
- Regional plan for reindrift (under utarbeidelse)
- Sjumilssteget

Kommunale planer og utredninger:

- Kommunal planstrategi 2016-2020
- Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse for Skånland kommune (under utarbeidelse)
- Oversiktsdokumentet: Kartlegging av helsetilstand i Skånland 2016
- Energi- og klimaplan for Skånland kommune 2010-2020
- Utkast til Kartlegging av viktige friluftsområder i Skånland
- Kommunal plan for idrett- og friluftsliv 2016-2028

Skånland kommune

2 KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL

Sammen med resten av kommunene i regionen, står Skånland ovenfor en situasjon hvor stor satsning i nærområdet høyst sannsynlig vil medføre økt tilflytting og økt etterspørsel etter alle tjenester og tilbud som finnes i en kommune. Arbeidet med kommuneplanen tar utgangspunkt i Skånland kommunes status pr. i dag som egen kommune – men kommunestyret i Skånland og Tjeldsund vedtok sent i 2016 sammenslåing. Rådmannen ønsker uansett å legge strategier for kommunens videre arbeid, med bakgrunn i de forholdene som i dag foreligger.

Planstrategien legger føringer for noen av fokusområdene som skal utredes i samfunnsdelen – noen vil være av gjennomgående karakter, mens andre vil få egne kapitler. Iht. planstrategien skal følgende tverrsektorielle punkt tydelig fremkomme i all planlegging i kommunen:

- Universell utforming – «tilgjengelighet for alle»
- Barn og unge
- Folkehelseperspektivet
- Miljøhensyn – herunder forholdet til klimagassutslipp, energi og klimatilpasning.

Det forventes at mye av utredningsbehovet dekkes innenfor de ulike tematiske planene og kunnskapsgrunnlag som er utarbeidet iht. nylig vedtatt planstrategi, men ytterligere utredninger vil utføres ved behov.

Siden kommunen ikke har en samfunnsdel fra før, vil konkrete målformuleringer og visjoner for kommunesamfunnet som helhet og for kommunen som organisasjon bli utarbeidet og fastsatt av kommunens politikere i planlagte workshops etter planstart. Bruken av workshops tror vi er et riktig verktøy fordi det legger til rette for idéskaping og måldiskusjon på tvers av sektorer, alder, politisk tilknytning og sosial tilhørighet/stedlig tilknytning.

Dette vil også sikre en god politisk forankring av planen ettersom det tas sikte på en aktiv politisk deltagelse i hele prosessen.

2.1 Fokusområder

Med sine ca. 466 km^2 og 3048 innbyggere per 1. januar 2017, har Skånland kommune følgende forhold som utgangspunkt for videre utvikling:

- Sentral beliggenhet i den mest folkerike regionen i Nord-Norge – det er kort vei til det meste
- Flere yrende lokale bygdesamfunn
- Engasjert lag- og foreningsliv, både innen idrett og andre aktiviteter
- Idyllisk natur og mangfoldige rekreasjonsområder
- Flere verneområder med nasjonale og internasjonale naturverdier
- Massiv satsning på Forsvaret og samferdsel i nærområdet
- Store områder med muligheter for utvikling av boligfelt og næringsaktivitet
- Fremadstormende verkstedindustri og oppdrettsnæring
- Spredt kommunal tjenesteproduksjon med drift i Grovfjord, Sandstrand og Evenskjer
- Viktige samiske kjerneområder

Alle punktene nevnt over er forhold som aktivt skal ivaretas og videreutvikles under planlegging av samfunnsutviklingen og oppfølgingen av kommuneplanens samfunnsdel. I de neste underkapitler presenteres viktige områder som tas sikte på å vurderes ytterligere i samfunnsdelen.

2.1.1 Godt for alle å bo og leve i Skånland

Folkehelsearbeid og utvikling av aktive og trygge lokalsamfunn er to sider av samme sak. En rekke forhold i samfunnet påvirker folkehelsen, slik som bolig, utdanning, arbeid og fysiske og sosiale miljøer. Kunnskap om disse samfunns- og miljømessige forhold er en forutsetning for å ivareta innbyggernes helse. God folkehelse skapes gjennom god samfunnsutvikling – samtidig som folkehelsen er en viktig faktor for god utvikling.

Befolkningens helse og sosiale forskjeller i helse påvirkes av velferdsutvikling og forskjeller i levekår. Utviklingen av helse i befolkninga er nært knyttet til oppvekstsvilkår og de forholdene vi lever under. I tillegg kommer de individuelle livsfaktorene som alder, kjønn og biologi. Folkehelse angår oss alle, og handler først om å legge til rette for en samfunnsutvikling som gir gode betingelser for helse.

Gjennom å legge til rette for en god oppvekst legges grunnlaget for en god helse på individnivå. Å planlegge for, og satse på barn og ungdom og deres behov, er myndighetenes mulighet for å utjevne sosiale ulikheter i helse i befolkingen. Gode oppvekstmiljøer, velferdsordninger og tjenester som fanger opp risikoutsatte familier og barn, er derfor avgjørende lokale investeringer for å fremme en framtidig god folkehelse, og redusere sosialulikhet i helse.



I samfunnsdelen skal vi svare på hvordan vi i vår samfunnsutvikling kan ivareta og legge til rette for god folkehelse og gode levevilkår på livets ulike stadier.

Bolig er et grunnleggende velferdsgode og en viktig faktor for den enkeltes helse og trivsel. Bolig er en forutsetning for deltagelse i utdanning og arbeidsliv, og i samfunnslivet for øvrig. Skånland kommune må arbeide for å legge til rette for at alle de som ønsker å bo i kommunen, får bo her. Dette arbeidet er igangsatt gjennom flere pågående reguleringsplanarbeider og omdisponering av arealer – og tas sikte på å videre vurderes og utredes i samfunnsdelen.

I samfunnsdelen skal vi svare på hvordan vi skal legge til rette for trygge og gode boligområder, nærmiljø og aktivitetstilbud.

Kultur, sosial tilhørighet og nettverk er andre forhold som setter preg på et kommunesamfunn. Kommunens frivillige lag og foreninger som bidrar med et bredt tilbud til Skånlands innbyggere med helsefremmende aktiviteter og mulighet for mestring og sosialisering, må ivaretas og tilrettelegges for i utviklingsarbeidet.

2.1.2 Samisk språk, kultur og næringsliv

Skånland kommune har et sterkt og markant innslag av innbyggere med samisk bakgrunn. Den tradisjonelle og mest framtredende samiske bosetningen i Skånland er hovedsakelig konsentrert i markebygder.

Kommunestyret vedtok tidlig i 2017 å søke innlemmelse i forvaltningsområde for samisk språk. Innlemmelse i forvaltningsområdet medfører at det samiske språk blir fullstendig likestilt med majoritetsspråket i offisielle sammenhenger. Hovedmål ved innlemming er at kommunene skal bidra til å synliggjøre, ivareta og vitalisere samisk språk og kultur, samt ha en funksjonell tospråklighet. Det legges imidlertid til at det å bygge et nytt forvaltningsområde skjer over tid, og medfører nye utfordringer for kommunen mht. økonomi, ressurser og forvaltning.

Med samisk språk-, kultur- og næringsaktivitet, vil en både i og fra området i langt sterkere grad kunne bidra til styrket samisk språkbevissthet og identitet. For Skånland kommune er det derfor viktig å utarbeide en lokal strategi for ivaretakelse av samisk kultur, språk og næringsliv. Dette skal framkomme mer detaljert i samfunnsdelen.

> I samfunnsdelen skal vi svare på hvordan vi best skal legge til rette for, ivareta og videreutvikle grunnlaget for å fremme samisk språk, kultur og næringsliv.

2.1.3 Næring, landbruk og reiseliv

Arbeidsplasser, et inkluderende arbeidsliv og inntektssikring for den voksne befolkningen inngår som vesentlige bakenforliggende faktorer som har betydning for folkehelsa. På arbeidsarenaen får vi brukt våre ressurser i en meningsfull sammenheng, det gir oss sosialt fellesskap og det gjør oss i stand til å forsørge oss selv. Å delta i - og være en del av et arbeidsfellesskap har betydning for opplevelse av mening og livskvalitet.

Den sterke satsingen på Forsvaret på Evenes, gir mange muligheter. Kommunen vet at det er viktig for de som skal ha sitt daglige virke der, å bosette seg der det også er lagt til rette for karrieremuligheter for partneren. I så måte vil det være grunnleggende for Skånland kommune å ta stilling til hvordan vi kan legge strategier for å tilby/legge til rette for «nr. 2-arbeidsplasser».

En utvikling og videreutvikling av næringsaktiviteten i kommunen forutsetter utnyttelse av eksisterende nærings- og industriarealer i kommunen, samt at det legges til rette for nye næringsarealer. Skånland kommune har også potensiale for å videreutvikle maritim næring, industri og samferdsel.

Landbruket utgjør viktige arbeidsplasser og gode ressurser for lokalsamfunnet og for kommunen som helhet. Å opprettholde landbruket og legge til rette for videre utvikling gjennom generasjonsskifte og andre målrettede tiltak, er et viktig bidrag også til bosetting og levende bygder. Eiendomsstrukturen kan være utfordrende, men Skånland kommune har mange muligheter med gode landbruksvilkår og mye lettdreven jord.

I samfunnsdelen skal vi svare på hvordan vi skal legge til rette for framtidsrettet, attraktiv og bærekraftig utvikling av næring og landbruk, der videreutvikling av eksisterende arbeidsplasser er like viktig som å legge til rette for nye.

Reiselivet er i ferd med å innta en sentral plass i Troms, og reiselivsnæringen er i vekst i mange kommuner. Statistikker viser at Troms i 2016 hadde en større økning i overnattingsdøgn enn Nordland og Finnmark, og at camping og hytteutleie i Troms er i god vekst. I Skånland finnes det to campingplasser og en gård som driver med gårdsturisme, samt en restaurert markesamisk boplass med mulighet for overnatting i lavvo. I tillegg tilbys hytteutleie og fiskeferier samt overnatting og servering ved Tjeldsundbrua Kro og Hotell AS.

Samfunnsdelen skal belyse hvordan vi i et langsiktig perspektiv skal jobbe for å utvikle en bærekraftig reiselivsnæring som ivaretar naturen, bedriftene og lokalsamfunnet.

2.1.4 Klimatilpasning, sikkerhet og beredskap

Klimaet er i endring. Som følge av global oppvarming vil klimaendringene gi oss utfordringer som vi må forberede oss på, og tilpasse oss til. Det spås hyppigere tilfeller av kraftig nedbør og store flommer. Flom og skred kan opptre hyppigere og på steder som ikke tidligere har vært utsatt. Skredtypene jord-, flom- og sørpeskred er det særlig grunn til økt aktsomhet mot. Havnivået vil stige frem mot år 2100, noe som kan føre til at stormflo og bølger strekker seg lenger inn på land enn hva som er tilfelle i dag. Alle disse forholdene må tas hensyn til når det bygges nytt.

Å ivareta samfunnssikkerhet er på den ene siden å arbeide systematisk for å avverge uønskede hendelser som terror, avbøte og redusere konsekvenser av hendelser som ekstremvær og flom. PÅ den andre siden – i en litt mer dagligdags sammenheng - er arbeidet med god arealplanlegging og god tilrettelegging viktig for å redusere risikoen i det daglige. Dette kan være trygge skoleveier, tilrettelegging for funksjonshemmede, god lokal brannberedskap o.a. Det forventes at kommunen er i beredskap, har planer og kan iverksette tiltak når hendelser krever det.

I samfunnsdelen skal vi svare på hvordan vi ivaretar en sikkerhet og beredskap som forebygger risiko for innbyggernes helse og materielle verdier, både i forhold til større hendelser, ulykker og konsekvensene av de klimaendringene vi står ovenfor.

2.1.5 Miljø

Skånland har unike friluftslivsområder som er kommunens største ressurs for aktivitet og rekreasjon. Det ble i 2010 påbegynt et arbeid for å kartlegge viktige friluftsområder i Skånland kommune. Det ferdige kartleggingsdokumentet ble imidlertid ikke vedtatt, men skulle innarbeides i kommuneplanens arealdel ved neste rullering. I denne kartleggingen ble det gjort mye og godt arbeid for å verdisette kommunens friluftsområder.

I tiden fremover vil det være viktig å ha fokus på å bevare ulike former for naturtyper i kommunen, og ikke bygge ned viktige habitater for sårbare lokale økosystemer. I kommunen har vi flere verneområder med nasjonale naturverdier, herunder Tennvatn, Myrvatn og Balteskardvatn naturreservat. Verneområdene har verdi for friluftsliv, rekreasjon og opplevelse, samt reiselivsnæringen – og må, sammen med øvrig viktig biologisk mangfold, naturtyper og friluftsområder – ivaretas og sikres i samfunnsplanleggingen.

> Samfunnsdelen skal belyse hvordan vi skal sikre kommunens naturmangfold og biologisk mangfold, landskap og viktige friluftsområder.

2.1.6 Kommunen som tjenesteyter, forvalter og samfunnsutvikler

Samfunnsdelen må vise hvordan den kommunale tjenesteproduksjonen skal ivaretas og videreutvikles i lys av den utviklingen vi tidligere har beskrevet. Vi må som kommune imøtegå den vedtatte høye aktiviteten i regionen, slik at vi kan levere gode tjenester til våre innbyggere i et endringsperspektiv.

> Samfunnsdelen må tydeliggjøre hvordan den kommunale tjenesteproduksjonen skal ivaretas og videreutvikles i det endringsperspektivet vi ser for oss.

2.2 Kommuneplanens handlingsdel

Plan- og bygningsloven stiller krav om at samfunnsdelen skal ha en handlingsdel – som sammen med økonomiplanen er kommunens viktigste verktøy for å sikre god økonomisk planlegging og styring. Handlingsdelen skal vise kommunens prioriteringer og hva kommunen skal arbeide med i løpet av de neste fire budsjettår eller mer. Handlingsdelen angir ressursfordeling og spesifiserer resultatmål og/ eller tiltak som er tenkt gjennomført for å følge opp målene i kommuneplanen.

Skånland kommune

3 PLANPROSESSEN

3.1 Organisering

Kommuneplanens samfunnsdel følger prosesskravene i Plan- og bygningsloven og skal vedtas i Kommunestyret. Planarbeidet ledes av rådmannen gjennom sitt interne *administrative planforum*, med sekretariat i driftsenhet for tekniske tjenester. Planleggingen og arbeidet underveis konfereres med de ulike sektorene der det kreves ytterlige utredninger enn det kunnskapsgrunnlaget som foreligger.

3.2 Opplegg for medvirkning

Medvirkning i planprosesser har flere hensikter. Fra et demokratiperspektiv er det viktig at alle interesser høres og at det gis mulighet for innspill. Medvirkning bidrar med viktig kunnskap og fremmer kreativitet i planleggingen, og gjør dermed planene bedre.

I arbeidet med kommuneplanen er det viktig å tenke på at planen skal kunne brukes, og at både politikere og administrasjon føler et ansvar og eierskap for planen. Det er også viktig å jobbe aktivt med å øke befolkningens forståelse av planen, både dens betydning og hvilke muligheter den åpner for.

Kommunens plan for å sikre bred medvirkning er å arrangere en eller flere workshops der både politikere, driftsledere og representanter fra kommunens næringsliv, lag- og foreninger, samt andre engasjerte, inviteres. Utover dette legger kommunen opp til å invitere barn og ungdom til medvirkning gjennom framtidsverksteder i skolen. Aktuelle tema på disse møtene/verkstedene er kommunens framtidsutsikter, visjoner, verdier, mål og strategier.

Underveis i arbeidet holdes møter i administrativt planforum, regionalt planforum og med sektormyndigheter ved behov. Samråd med statlig fagmyndighet og fylkeskommunen vil kunne klarlegge problemstillinger og hovedspørsmål. Skånland kommune ønsker at arbeidet med samfunnsdelen inngår i Fylkesmannens prosjekt «*Samordning av statlige innsigelser til kommunale planer*».

Ved planforslagets offentlige høring, vil innbyggere informeres og inviteres til innspill via kommunens hjemmeside og facebookside. Bruk av digitale/sosiale medier vil for øvrig være et svært aktuelt verktøy gjennom hele arbeidet.

Skånland kommune

3.3 Framdriftsplan

Det tas sikte på sluttbehandling av samfunnsdelen mot slutten av 2017. Fremdriftsplanen som her er vist, forutsetter at planprosessen går uten nevneverdige problemer.

	Hendelse	2017											
		J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
Planprogram	Utarbeide forslag til planprogram												
	Planutvalg varsler oppstart og legger planprogram ut til offentlig ettersyn												
	Offentlig ettersyn												
	Behandle innspill fortløpende												
	Planprogram vedtas i Kommunestyret												
Planforslag	Utarbeide planforslag ◆ Innhente/bearbeide planmateriell ◆ Gjennomføre workshops og møter												
	Regionalt planforum												
	1. gangs behandling i Planutvalget												
	Planforslag til offentlig ettersyn												
	Behandle innspill fortløpende												
	2. gangs behandling i Planutvalget												
	Samfunnsdelen vedtas i Kommunestyret												

Skånland kommune - Sammen for hverandre

Egen adresseliste

Vår ref.	Arkivkode	Deres ref.	Dato
17/52-30/SS	141		12.05.2017

MELDING OM POLITISK VEDTAK - KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL - PLANPROGRAM

KOMMUNESTYRET behandlet saken i møte 10.05.2017, sak 15/17.

Følgende vedtak ble fattet:

1. Kommunestyret i Skånland kommune egengodkjenner i henhold til Plan- og bygningsloven § 11-13 revidert planprogram for kommuneplanens samfunnsdel 2017-2030.
2. Innkomne merknader anses ivaretatt.
3. Rådmannen gis fullmakt til å foreta redaksjonelle endringer og endringer i formuleringer som ikke har betydning for innhold.
4. Planprogrammet kunngjøres i samsvar med plan- og bygningslovens bestemmelser.

Klageadgang:
I samsvar med Forvaltningslovens § 28 kan vedtaket påklages. Klagen skal sendes Skånland kommune, postboks 240, 9439 Evenskjer. Klagefrist er 3 (tre) uker regnet fra den dag da dette brev kommer fram til påført adresse. Klagen skal angi det vedtak som det klages over, den eller de endringer som ønskes og de grunner som anføres klagen.

Brevet er elektronisk godkjent og inneholder derfor ikke signatur.

Torbjørn Simonsen
rådmann

Stine Sareussen
ingeniør

Postadresse:
Pb 240
9439 EVENSKJER

Besøksadresse:
EVENSKJER

Telefon: 77089500
Telefaks: 77089504

Klima- og miljødepartementet

Samferdselsdepartementet

Ordførere i alle kommuner

Deres ref	Vår ref	Dato
	15/1858-	24.05.2017

Europeisk mobilitetsuke og bilfri dag

I september er det igjen duket for den årlige kampanjen for mer miljøvennlig transport. Fra 16. til 22. september er det Europeisk mobilitetsuke, og 22. september er det Bilfri dag. Vi oppfordrer alle kommuner til å delta.

Vis fram miljøvennlige transportalternativer

Europeisk mobilitetsuke er en årlig kampanjeuke for å fremme mer miljøvennlig transport. 2500 europeiske byer og tettsteder deltar i kampanjeuken. I fjor deltok 30 norske kommuner med en rekke arrangementer og tiltak for bedre kollektivtransport, tilrettelegging for syklister og gående, og opprusting av gater og byrom. Tiltak for universell utforming, trafikksikkerhet og miljø ble også synliggjort. Det ble for eksempel satt opp pendlerbåt mellom Hamar og Gjøvik med gratis buss og utlån av sykkel i hver ende, byvandring med tips til snarveier i Grimstad og åpning av nye sykkelstativ i Arendal. I tillegg arrangerte noen byer Park(ing) day, som handler om kreativ utnyttelse av plass som vanligvis brukes til parkering av biler.

Hvordan delta?

Det er kommunene som eier arrangementene. For å delta i kampanjen må kommunen registrere minst ett permanent tiltak for miljøvennlig transport som skal gjennomføres i løpet av året. Bedrifter og virksomheter kan også registrere seg som egne deltakere. For å bli registrert som deltaker må kommunen fylle ut påmeldingsskjema på nett. For mer informasjon se www.mobilitetsuken.no.

Årets tema er deling

Europeisk mobilitetsuke har som mål å synliggjøre hvordan du kan reise mer miljøvennlig samtidig som du dekker transportbehovet ditt. I 2017 er hovedbudskapet for Mobilitetsuken at deling er et godt alternativ. Hvis du deler transportmiddelet ditt, for eksempel ved å reise

kollektivt, samkjøre eller ved bildeling, blir det mindre trafikk på veiene, færre ulykker og mindre kø. Mindre trafikk gir også bedre luftkvalitet. Hvis du i tillegg velger et aktivt reisemiddel, som f.eks. å gå eller å sykle, får du også bedre livskvalitet og flere leveår!

Skap allianser

For å få til et vellykket arrangement er det viktig å involvere lokale deltakere. Fylkeskommuner, Bane NOR (tidligere Jernbaneverket), NSB, Statens vegvesen, trafikkselskaper, lokalt næringsliv og frivillige organisasjoner som for eksempel jobber med fysisk aktivitet og byutvikling, kan være aktuelle samarbeidspartnere. Fra og med 2016 har organisasjonen Miljøagentene lagt sin skolevegaksjon til samme uke som Europeisk mobilitetsuke for å kunne dra veksler av hverandres arbeid. Helsedirektoratet og Miljødirektoratet støtter opp under Europeisk mobilitetsuke på nasjonalt plan.

Ytterligere informasjon

I Norge er det Statens vegvesen Vegdirektoratet som har koordineringsansvaret for Europeisk mobilitetsuke og Bilfri dag. For mer informasjon ta kontakt med Nasjonal koordinator Kristin Forsnes på e-post mobilitetsuka@vegvesen.no eller på telefon 47 63 85 59.

Se også:
www.mobilitetsuken.no
www.mobilityweek.eu

Med hilsen

Vidar Helgesen

Ketil Solvik-Olsen

Kopi til:
Vegdirektoratet

Til ordførerne i kystkommunene i Troms

Gratangen kommune
v/ Ordfører Eva Helene Ottesen
Nergårdveien 2
9470 Gratangen

Frøya, 23.05.2017

SalMar satser på Nord-Norge – inviterer til samarbeid

Oppsummering – satsing på fiskeindustri.

SalMar ASA forventes i nær fremtid å ta beslutningen om å bygge et stort slakteri og prosesseringsanlegg for laks i en kystkommune i Troms fylke. Det vil bli et teknisk avansert og fremtidsrettet industrianlegg som vil gi store, positive ringvirkninger for hele landsdelen.

Fra vår side er dette ledd i en betydelig industriell satsing i et område som fra naturens side er som skapt for sjømatproduksjon. Vi vil med denne henvendelse invitere deg og kommunen hvor du er ordfører til å komme med innspill om lokalisering og samarbeid. Hensikten er å kartlegge hvor en slik etablering vil gi de største industrielle mulighetene for både vårt selskap, for landsdelen og for landet vårt i et langsiktig perspektiv. Kommunenes interesse og strategi for *tilrettelegging av areal* for oppdrettsvirksomhet vil av den grunn ha vesentlig betydning for stedsvalg. Slik nærhet mellom sjø- og industrianlegg vil betydelige bedrifts- og samfunnsøkonomiske fordeler. Det kan også oppnås store klima- og miljøgevinstene ved kort avstand mellom sjøanleggene og den industrielle virksomheten som vil omfatte produksjonslinjer for videreforedling, med den forsterkete effekt det vil ha for sysselsetting og verdiskaping i nord. Investeringsbeslutning forventes å bli tatt i løpet av høsten 2017.

Bakgrunn

Ikke ute grunn har SalMar – verdens tredje største oppdrettsselskap – satset stort på den nordligste landsdelen. Den blå åker har til alle tider vært livsgrunnlaget for bosettingen i den lange kyststrekningen i nord. Det finnes knapt noe område i verden som er bedre egnet for produksjon av sjømat. Derfor er Nord-Norge viktig ikke bare for selvforsyningen av mat i Norge, men enda mer som bidragsyter til den globale matforsyningen.

SalMar Nord AS har i løpet av de åtte siste årene vokst fra 28 til 170 medarbeidere - fra å være et forholdsvis lite oppdrettsselskap til å bli en ledende nord-norsk industribedrift. Vi har som kjent nettopp investert 600 millioner kroner i Tranøy kommune i byggingen av et stort, høykvalitets anlegg for produksjon av smolt. Med 15 millioner smolt, vil dette kunne gi en produksjon på ca. 75 000 tonn laks årlig, nord for polarsirkelen, til servering på matfat over hele verden. Vår ambisjon er å bygge ut en stadig bredere og mer komplett verdikjede for sjømatproduksjon i nord. Et mulig nytt prosesseringsanlegg er dermed fra SalMars side ledd i en *langsiktig* industriell satsing på landsdelen.

Parallelt med dette har SalMars majoritetseier, Kverva AS, bygd opp en sterk industriell og næringsmessig base i Nord-Norge gjennom selskapet Insula AS (som bl.a. eier Lofotprodukt AS), med hovedkontor på Leknes. Insula AS produserer og omsetter årlig for ca. 5 milliarder i sjømatprodukter, deler basert på førsteklasses råstoff fra SalMars produksjonsanlegg i Troms og Finnmark.

Vi mener på denne bakgrunn å kunne dokumentere at vi mener alvor når vi sier at vi vil satse på Nord-Norge. Det er også god industriell logikk i at vi nå ønsker å ta et nytt stort industrielt skritt ved å bygge et prosesseringsanlegg, som skal ta hånd om det aller meste av laksen vi skal produsere i nord. Vi vil ha behov for flere hundre medarbeidere ved et slikt anlegg, som samtidig vil skape positive ringvirkninger for leverandørbedrifter i regionen både i bygge- og driftsfasen.

I beslutningsgrunnlaget for et styrevedtak i SalMar, må det foretas en inngående vurdering som også omfatter lokalisering. Det er bakgrunnen for at vi ønsker å gi deg og din kommune mulighet til å komme med forslag og innspill til lokalisering, eventuelt andre forslag eller ideer om næringsmessig samarbeid som kan være til gjensidig fordel for kommune og selskap.

For at kommunen skal kunne ha et grunnlag for å vurdere denne henvendelsen, vil vi her kort redegjøre for noen av de kriteriene som vil være relevante for beslutningen:

Tilgang på arealer

Som nevnt foran vil tilgangen på fremtidige arealer for produksjon – gode lokaliteter – kunne få stor betydning for stedsvalg. Vi vil her ikke bare være opptatt av situasjonen i dag og på kort sikt, men også hvordan kommunen vurderer dette i et mer langsiktig perspektiv. Vi bygger ikke industri i et kort perspektiv, vi har en langsiktig industriell tenkning i det vi gjør.

Utvidelsesmuligheter – infrastruktur

God infrastruktur både på kort og lenger sikt. Det gjelder spørsmål som transportavstander, og nærhet til fremtidig store oppdrettslokaliteter, til jernbane (Narvik), utskipningsmulighet med båt direkte fra slakteriet, kai fasiliteter, mulighet for fremtidig utbygging og utvidelse, og nærhet til flyplass, mm.

Tilgang på arbeidskraft

Tilgang til kompetent arbeidskraft, også lokalt, og som kan vise fleksibilitet etter behov i en industri hvor behovet svinger ikke minst etter råstofftilgang.

Rammebetingelser for næringsutvikling

Innspill som viser at kommunen har en positiv, offensiv og proaktiv holdning til næringsutvikling, og særlig i forhold til havbruksnæringen. Relevant i denne forbindelse vil som nevnt være nye areal for havbruk, men også spørsmål som tilrettelegging av tomt, kai og annen infrastruktur (vann strøm), og hva eventuelt kommunen kan bidra med økonomisk.

Synergier mot annen næringsvirksomhet

Beskrivelse av hva kommunen og tilstøtende områder har av annen næringsvirksomhet innenfor havbruksnæringen, også på leverandørsiden, og synliggjøre muligheten for å utvikle eller forsterke «næringsklyngen» innen havbruk.

Konklusjon

SalMar håper at denne henvendelsen kan inspirere til en respons. Selv om din kommune ikke anser seg som umiddelbar kandidat for etablering av en ny stor industribedrift, mottar vi gjerne også andre innspill og ideer om hvordan dere mener oppdrettsnæringen i kommunen bør utvikles, og om dette er noe som kan skje i samarbeid med SalMar og de strategiene for industriell vekst i nord som vi har beskrevet i dette brevet.

Jeg håper på et positivt svar på dette brev fra deg og din kommune. På vegne av SalMar vil undertegnede følge opp alle svar, og jeg er også tilgjengelig på telefon dersom det er noe du ønsker å avklare eller diskutere nærmere ved denne henvendelse. Jeg kan love at ditt svar på denne henvendelsen vil bli fulgt opp på en seriøs måte fra SalMar.

Med vennlig hilsen

SalMar ASA

Gustav Witzøe
Konserndirektør salg og industri

Industriveien 51, 7266 Kverva
Tlf.: 911 47 834

Bufetat

Gratangen kommune
Nergårdsveien 2
9471 Gratangen

Deres ref:	Vår ref:	2016/54150-12	Arkivkode:	330	Dato:	23.05.2017

Informasjon om avvikling av omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere

Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) har ansvaret for å gi enslige mindreårige asylsøkere under 15 år tilbud om opphold på et omsorgssenter inntil de blir bosatt i en kommune. Vi vil med dette orientere om at innen skolestart til høste 2017 vil alle barna ved Aleris Gratangen omsorgssenter være bosatt i en kommune. Barna kom til Gratangen i november 2015.

Aleris Gratangen omsorgssenter ble godkjent som omsorgssenter og plasseringer etter § 5A i barnevernloven i november 2015.

Både i 2016 og til nå i 2017 har det kommet langt færre mindreårige asylsøkere under 15 år til Norge enn forventet. Behovet for plasser i statlige og private omsorgssentre har som følge av dette blitt betydelig redusert.

Aleris Gratangen omsorgssenter har gjort en viktig og god innsats for barna som har vært plassert i tiltaket. Bufetat, region nord vil også benytte anledningen til å takke Gratangen kommune for arbeidet som er blitt gjort fra kommunens side i å følge opp barna fra Gratangen omsorgssenter.

Med hilsen

Laila Krogh
prosjektleder

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet signatur.

Barne-, ungdoms- og familieetaten
Enhet for inntak Bufetat region nord
Postboks 2233
3103 Tønsberg

Saksbehandler:
Laila Krogh
46615335
postmottak@bufetat.no

Telefon: 466 15 000

www.bufetat.no

Organisasjonsnr:

Kopi til:
Hilde Skaret
Pål Christian Bergstrøm
Aleris Gratangen omsorgssenter, General Fleischers vei 1044, 9470 Gratangen

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Gratangen kommune
ÅRSTEIN
9470 GRATANGEN

Deres ref.	Vår ref.	Dato
	15/6509 - JHE	23.05.2017

Endringer i distriktsinndelingen mv. i politi- og lensmannsetaten

Justis- og beredskapsdepartementet kan opplyse at det ved kongelig resolusjon av 22. mai 2017 ble besluttet følgende i forhold til Gratangen kommune i Nordland politidistrikt:

> «*Gratangen kommune vil inngå i Nordland politidistrikts geografiske ansvarsområde*».

Endringen vil finne sted fra 1. juni 2017.

En kopi av dette brevet er sendt til Politidirektoratet til orientering.

Med vennlig hilsen

Thor Arne Aass
ekspedisjonssjef

Sven Olav Gunnerud
avdelingsdirektør

Kopi: Politidirektoratet
Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur

Postadresse
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo
0030 Oslo

Kontoradresse
Gullhaug Torg 4A
0484 Oslo

Telefon - sentralbord
22 24 90 90
Org.nr.: 972 417 831

Politiavdelingen

Saksbehandler
Jan Inge Helgheim
22 24 55 91
jan-inge.helgheim@jd.dep.no

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

I henhold til liste

Deres ref	Vår ref	Dato
	16/1282	26. mai 2017

Høring - innføring av overtredelsesgebyr mv. i flere lover med folkehelseformål mv.

Helse- og omsorgsdepartementet sender med dette forslag om innføring av overtredelsesgebyr i en rekke lover der folkehelseformål er eneste eller ett av flere formål, på høring.

Det foreslås å innføre overtredelsesgebyr for overtredelser av handlingsnormer i følgende lover:

- Alkoholloven
- Atomenergiloven
- Folkehelseloven (justering i eksisterende hjemmel)
- Legemiddelloven
- Matloven
- Lov om medisinsk utstyr
- Strålevernloven
- Tobakksskadeloven

På enkelte av lovenes områder er det også foreslått forskriftsbestemmelser om hvilke handlingsnormer i forskrifter som skal kunne ilegges overtredelsesgebyr.

Forslagene til endringer i matloven er utarbeidet av de tre matdepartementene i samarbeid (Helse- og omsorgsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet).

Postadresse	Kontoradresse	Telefon*	Avdeling	Saksbehandler
Postboks 8011 Dep 0030 Oslo postmottak@hod.dep.no	Teatergt. 9 www.hod.dep.no	22 24 90 90 Org no. 983 887 406	Folkehelseavdelingen	Hege Christina Bredesen 22 24 86 15

I tillegg til forslagene om overtredelsesgebyr, inneholder høringsnotat forslag om følgende:

- Innføring av tvangsmulkt i atomenergiloven og en endring av tvangsmulktbestemmelsen i strålevernloven.
- Endring i alkohollovens skjenketider når det gjelder bransjeinterne prøvesmakinger.
- Klargjøring av ansvaret for tilsyn med forbudet mot alkoholreklame på Svalbard.
- Endring av hjemmel for beslag og destruksjon i tobakksskadeloven.

Høringsuttalelser kan avgis digitalt på https://www.regjeringen.no/id2554671/. Høringsinstanser kan registrere seg, mellomlagre en uttalelse og laste opp vedlegg. Høringsinstansene kan også sende inn høringssvar uten å registrere seg. Alle kan avgi høringsuttalelse. Alle uttalelser er offentlige etter offentleglova og blir publisert, med mindre høringssvaret inneholder taushetsbelagt informasjon.

Høringsinstansene bes vurdere om saken bør sendes til underliggende etater eller virksomheter, tilknyttede virksomheter, medlemmer e.l.

Høringsfristen er **31. august 2017**.

Med hilsen

Geir Stene-Larsen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Lilly Sofie Ottesen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Gratangen Harstad Ibestad Kvæfjord Lavangen Salangen Skånland

Sør-Troms regionråd

Deres ref.:	Deres dato:	Saksbehandler:	Telefon:770 26008	Vår dato:	Vår ref.	2017/3604 /
		STURLA BANGSTAD		**08.06.2017**		

Justis- og beredskapsdepartementet

Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Høringssvar – Konseptutredning Sivilforsvaret

Sør-Troms regionråd viser til høringsbrev vedr Konseptutredning Sivilforsvaret 2016.

I ref. foreslås en ytterligere regionalisering av Sivilforsvaret i Nord-Norge til henholdsvis Bodø og Tromsø. Dette innebærer at dagens Midtre-Hålogaland som omfatter Lofoten, Vesterålen, Ofoten og Sør-Troms (den mest folkerike regionen nord for Trondheim med ca. 120 000 innbyggere) vil miste sitt sivilforsvarsdistrikt. Regionen får reduserte operative kapasiteter, og dermed en vesentlig svekket sivil beredskap.

Nærheten til regionens innbyggere bør etter vårt skjønn tillegges betydelig større vekt enn det prinsipielle behovet om å følge politi- og fylkesgrenser. Sør-Troms regionråd mener derfor at Midtre-Hålogaland sivilforsvarsdistrikt må bestå, og samtidig forsterkes operativt med en Mobil forsterkningsenhet (MFE).

Vi vil også presisere at regionene allerede har store utfordringer ift. innsatstider og logistikkunderstøttelse av operasjoner på grunn av lange transportakser. En sentralisering vil vesentlig forsterke disse utfordringene.

Sør-Troms regionråd mener videre at det er nødvendig å se sivilforsvarskapasiteten i vår region i sammenheng med Norges Brannskole (NBSK) på Fjelldal, hvor de tjenestepliktige kan tilbys meget gode opplærings- og øvingsvilkår.

Her etableres det dessuten en 2 årig fagskole i tillegg til et pågående samarbeidet med UiT, Norges arktiske universitet, om bachelorstudiet i internasjonal beredskap. Med sin nærhet til ny kampflybase på Evenes, samt andre militære avdelinger, bør man se på muligheten for å utvikle NBSK til et Nord-Norsk Samfunnssikkerhetssenter.

Sør-Troms regionråd støtter behovet for at Sivilforsvaret styrkes med adekvat utrustning og materiell, og bør gis økte ressurser for å gjennomføre samvirkeøvelser med politi, forsvar, helse og frivillige organisasjoner.

Med hilsen

Dag Sigurd Brustind
Leder

Sturla Bangstad
Daglig leder

Dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur

Besøksadresse:	Postadresse:	Telefon:	E-post:	Hjemmeside:
Asbjørn Selsbanesgt. 9 Harstad	Postmottak 9479 Harstad	77 02 60 08 Mobil: 47 71 10 40	post@strr.no sturla.bangstad@strr.no	www.strr.no

Astafjord Smolt AS
Foldvikneset 3
9470 Gratangen

NVE - Konsesjonsavdelingen
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
e-post: nve@nve.no

21. april 2017

Kraftsituasjonen i Foldvik, Gratangen, Troms fylke.
Konsesjonssøknad fra Småkraft AS

Astafjord Smolt AS gjennomfører nå en større utbygging av sitt smoltanlegg, som er ferdig medio 2017. Det investeres i en ny RAS avdeling hvor det skal produseres 2,5 million stk. 250 gram smolt. Vi bruker resirkulerings teknologi hvor vannet gjenvinnes 95 %.
Denne teknologien krever mye strøm. Det er beregnet at den nye avdelingen vil bruke 1.750 KVA.
Hålogaland Kraft AS er nettleverandør i Gratangen. Tilgjengelig strøm som de kan levere til Astafjord Smolt AS sin nye avdeling er 1.250 KVA.

Dette blir marginalt. Astafjord Smolt AS får gjennomført produksjonen, men må begrense og tilpasse produksjonen til tilgjengelig kraft.

For Astafjord Smolt AS er det en svært uheldig situasjon at vi ikke kan kjøre den optimale produksjonen som vi ønsker, på grunn av ikke tilgjengelig kraft til anlegget.
Det er også sterkt hemmende for den videre næringsutvikling for hele området, at det ikke er mer kraft til nye prosjekter.

Småkraft AS
Småkraft AS har nå konsesjonssøknad til behandling hos dere for utbygging av Øvre og Nedre Foldvik kraftvert og Dudal kraftverk i Gratangen kommune, Troms.

Ved en utbygging, vil kraftverkene være «naboer» til vårt anlegg.
En utbygging av kraftverkene med tilhørende opprusting av linjene vil ha svært positiv betydning for Astafjord Smolt AS sin framtid, og den videre næringsutvikling i område.

Viser for øvrig til våret brev av 18. mai 2016, «Merknad til konsesjonssøknadene fra Småkraft AS»

For Astafjord Smolt AS



Stein Ivar Antonsen
styreleder
tlf. 90589668
sia.as@online.no

Kopi: Gratangen kommune

From: Eva Ottesen
Sent: Thursday, June 1, 2017 10:24 AM
To: Ole K. Severinsen; Lena Solvang
Subject: VS: Årsmelding 2016 og Protokoll fra Årsmøte i Midtre Hålogaland friluftsråd 9.mai.
Attachments: Årsmelding-2016.pdf; Årsmøteprotokoll 2017.pdf

Ref.sak til FSK og KST. Eva

Fra: Anne-Margrethe Roll [mailto:anne-margrethe.roll@narvik.kommune.no]
Sendt: onsdag 31. mai 2017 18.27
Til: Anne-Berit Lorentsen, Ibestad <anneb78@gmail.com>; Emma Kristensen, Tysfjord <emmkrist@online.no>; Gunnhill Andreassen, Tjeldsund <gunnhill.andreassen@tjeldsund.kommune.no>; Helge Hveding, Ballangen <hleid-hv@online.no>; Kristine Haugen, Lavangen <kristine.haugen@yahoo.no>; Per-Anders Robertsen, Evenes <p3r483@gmail.com>; Rita Roaldsen <ritaroaldsen@hotmail.com>; Rolf Arne Mentzen, Harstad <amentzen@online.no>; Sigrun Wiggen Prestbakmo <SigrunWiggen.Prestbakmo@salangen.kommune.no>; Torbjørn Larsen, Kvæfjord <torbjorn.larsen@kvafjord.kommune.no>; Vegard Johan Jæger, Narvik <vegard.jager@narvik.kommune.no>; Arild Åkenes <arildidar@hotmail.com>; Arvid Småriseth <arvid@avekst.no>; Heidi Kalvåg, Tysfjord <heidi.kalvaag@tysfjord.kommune.no>; Heidi Olsborg, Evenes <heiol@online.no>; Karin Eriksen, Kvæfjord <karin.eriksen@snn.no>; Mona Nilsen, Narvik <mona.nilsen@narvik.kommune.no>; Ove Berg, Tjeldsund <ovberg2@online.no>; Postmottak, Harstad <postmottak@harstad.kommune.no>; Terje Bertheussen <terberth@online.no>; Tommy Nymo, Ballangen <t.a.nymo@online.no>; Vegar Johnsen, Ibestad <vegarjohnsen@hotmail.com>; Odd Are Hansen, Skånland <oddarehansen@hotmail.com>; Narvik Kommune <postmottak@narvik.kommune.no>; Post, Skånland <post@skanland.kommune.no>; post@nfk.no; Postmottak Gratangen <Postmottak.Gratangen@gratangen.kommune.no>; postmottak@kvafjord.kommune.no; postmottak@ibestad.kommune.no; postmottak@tjeldsund.kommune.no; Postmottak Salangen <Postmottak.Salangen@salangen.kommune.no>; postmottak@evenes.kommune.no; postmottak@tromsfylke.no; Postmottak Lavangen <servicelav@Kommuneportal.no>; postmottak@tysfjord.kommune.no; postmottak@ballangen.kommune.no; torill.skoglund@tfk.no; Tomm Jensen <tomm.jensen@nfk.no>; Morten Dåsnes <morten@friluftsrad.no>; FNF Nordland <nordland@fnf-nett.no>; FNF Troms <troms@fnf-nett.no>; post@miljodir.no
Kopi: Eli-Jeanette Olsen, Harstad <eli-jeanette.olsen@harstad.kommune.no>; Ingvild Johansen, Ibestad <ingvild.johansen@ibestad.kommune.no>; Janne Johansen, Skånland <Janne.Johansen@skanland.kommune.no>; Knut Einar Hanssen, Ballangen <knut.einar.hanssen@ballangen.kommune.no>; Kristine Storelv, Tjeldsund <kristine.storelv@tjeldsund.kommune.no>; Randi Melgaard, Narvik <randi.melgaard@narvik.kommune.no>; Rita Roaldsen <Rita.Roaldsen@gratangen.kommune.no>; Stig Eriksen, Tysfjord <stig.eriksen@tysfjord.kommune.no>; Tor Anders Markussen, Kvæfjord <tor.anders.markussen@kvafjord.kommune.no>; Unn Kristin Laberg, Evenes <unn.kristin.laberg@evenes.kommune.no>; Anne Strømmesen <annes@Kommuneportal.no>; Bernhardt Halvorsen <Bernhardt.Halvorsen@lavangen.kommune.no>; Dag Sigurd Brustind, Ibestad <dag.sigurd.brustind@ibestad.kommune.no>; Eva Ottesen <Eva.Ottesen@gratangen.kommune.no>; Helene Berg Nilsen, Skånland <hbn@skanland.kommune.no>; Liv Kristin Johnsen, Tjeldsund <liv.kristin.johnsen@tjeldsund.kommune.no>; Marianne K Bremnes, Harstrad <marianne.bremnes@harstad.kommune.no>; Per - Kristian Arntzen, Ballangen <per.kristian.arntzen@ballangen.kommune.no>; Rune Edvardsen, Narvik <rune.edvardsen@narvik.kommune.no>; Svein Erik Kristiansen, Evenes

<svein.erik.kristiansen@evenes.kommune.no>; Tor Asgeir Johansen, Tysfjord
<tor.johansen@tysfjord.kommune.no>; Anne Mette Slåtsveen Brustuen
<Anne.Brustuen@salangen.kommune.no>; Ragnhild Sandøy <fjelloghav@hotmail.com>; Roger Olsen
<roger@friluftsrad.no>; Erling Hanssen <erlingh@Kommuneportal.no>; Frode Skuggedal
<Frode.Skuggedal@salangen.kommune.no>; Hugo Thode Hansen, Harstad
<hugo.thode.hansen@harstad.kommune.no>; Merete Hessen, Kvæfjord
<merete.hessen@kvafjord.kommune.no>; Monika Amundsen, Tjeldsund
<monika.amundsen@tjeldsund.kommune.no>; Oddbjørn Nilsen, Tysfjord
<oddbjorn.nilsen@tysfjord.kommune.no>; Ole K. Severinsen
<OleK.Severinsen@gratangen.kommune.no>; Roe Jenset, Ibestad
<roe.jenset@ibestad.kommune.no>; Steinar Sørensen, Evenes
<steinar.sorensen@evenes.kommune.no>; Torbjørn Simonsen, Skånland
<torbjorn.simonsen@skanland.kommune.no>; Wenche Folberg, Narvik
<wenche.folberg@narvik.kommune.no>
Emne: Årsmelding 2016 og Protokoll fra Årsmøte i Midtre Hålogaland friluftsråd 9.mai.

Hei.

Vedlagt følger:

Årsmøteprotokoll fra Midtre Hålohaland friluftsråds møte 9.mai 2017

Årsmelding 2016 med rettelser.

Benytter anledning og ønsker alle en god sommer og følg oss gjerne på

nettside http://halogaland-friluftsrad.no/190.160.Hovedsiden.html

facebook - https://www.facebook.com/Halogalandfriluftsrad

--
Med vennlig hilsen

Midtre Hålogaland friluftsråd
Anne-Margrethe Roll
daglig leder

mob: 90549676, tlf 76912260
anne-margrethe.roll@narvik.kommune.no
besøksadr. Kongensgate 49
postadr co/ Narvik kommune, 85 02 Narvik
www.halogaland-friluftsrad.no
facebook: hålogalandfriluftsrad



Midtre Hålogaland friluftsråd

ÅRSMELDING

2016



Innhold

S.3 Tillitsvalgte og ansatte medlemmer i råd og administrasjon
Organisasjonarbeid

S.8 Økonomi

S.8 Folkehelsesatsing

S.9 Læring i friluft, Helsefremmende barnehager og -skoler

S.10 Friluftsskoler

S.13 Folkehelsetiltak rettet mot barn, ungdom og barnefamilier, minoritetsgrupper, psykisk utviklingshemmede og voksne

S.14 Utstyrslager

S.15 Naturlos

S.16 Turskiltprosjektet

S.18 Sti- og turløyper

S.17 Tilrettelegging av «Møte- grillplasser» i/ved randsonene av utfartsområder

S.20 Informasjonsmedier

S.20 Andre lavere prioriterte oppgaver der samarbeidsmuligheter, økonomi, praktiske forhold har avgjort prioritering

S.21 Administrasjon – søknader, regnskap og rapporter tilskudd

S.22 Samarbeid med myndigheter, institusjoner og frivillige organisasjoner

s.24 Vedlegg:
s.24 Vedtekter for Midtre Hålogaland friluftsråd

s.27 Vedtekter Ofoten friluftsråd

s.29 Regnskap 2016 - 2015

s.30 Fakta om region

s.31 Kontakt oss

Tillitsvalgte og ansatte medlemmer i råd og administrasjon

Organisasjon

Kommunerepresentanter er oppnevnt i etterkant av styremøtet/årsmøtet 2016.
Nytt styre og representanter til årsmøte ble valgt på Årsmøte 10.05.2016

Kommune	*Fast medlem oppnevnt for årsmøte:*	*Vara medlem oppnevnt for årsmøte:*	*Styrerepresentant oppnevnt:*	*styret*
Ballangen	Helge Hveding	Tommy Nymo	Helge Hveding	styrerep
Evenes	Per Anders Robertsen	Heidi Olsborg	Per Anders Robertsen	styrerep
Gratangen	Rita Roaldsen	Arild Åkenes	Rita Roaldsen	**styreleder**
Harstad	Maria Serafia Fjellstad	Rolf Arne Mentzen	Maria SerafiaFjellstad	styrerep
Ibestad	Anne-Berit Lorentsen	Vegard Johnsen	Anne-Berit Lorentsen	7. vara
Kvæfjord	Torbjørn Larsen	Karin Eriksen	Torbjørn Larsen	3.vara
Lavangen	Kristine Haugen	Arvid Småriseth	Kristine Haugen	4. vara
Narvik	Vegard Jæger	Mona Nilsen	Bror Martin Hansen	5. vara
Salangen	Sigrun Prestbakmo	Terje Bertheussen	Anne V. Nesje	1. vara
Skånland	Odd Arne Hansen	Odd Arne Hansen	Odd Arne Hansen	6. vara
Tjeldsund	Gunnhill Andreassen	Ove Berg	Gunnhild Andreassen	2. vara
Tysfjord	Emma Kristensen	Heidi Kalvåg	Guttorm Aasebøstøl	**nestleder**

Fra årsskifte 2015/16 fungerte styreleder Fred Åge Hol fram til nytt styre ble valgt.
Tabellen viser kommunerepresentanter pr. 30.12.15 – 10.05.2016

Kommune	**Repr/Vararepr**	**Adresse**
Ballangen	styrerep: Tove Kvanmo vara. Asle Spj Hansen	t-kvanmo@online.no aslespj@balnett.no
Evenes	Styrerep: Sondre Markusson vara: Ellen Rise	smarkusson@gmail.com ellen@kosmonaut.no
Gratangen	Styrerep: Rita Roaldsen vara: Arild Åkenes	rita.roaldsen@gratangen.kommune.no ritaroaldsen@hormail.com.no arildidar@hotmail.com
Lavangen	Styrerep: Svein Sæter vara: J. Teigland	svein@sæter.no

Narvik	styrerep: Ingrid Stella Martenson Bortne vara: Ronny Simonsen	Ingrid.martenson.bortne@innovasjonnorge.no
Tjeldsund	Styreleder: Fred Åge Hol vara: Linda Terese Gundersen	Fred.hol@sigmanord.no holofoten@gmail.com Lindathgundersen@gmail.com
Tysfjord	vara: Guttorm Åsebøstøl fungerer som Nestleder for Svein Berg	Sv-a-ber@online.no Guande-a@online.no

Styret

Styret 2016: fram til 9.5.2016

leder: Fred Åge Hol *valgt fra 4.2.14*
nestleder: Guttorm Aasebøstøl for Svein Berg
medlem: Rita Roaldsen
medlem Ingrid Stella Martenson
medlem: Tove Kvanmo
medlem Sondre Markusson
medlem Svein Sæther

Administrasjon

Daglig leder er tilsatt i 100 % stilling fra 1.2.2010. Fra juni 2008 til 1.2.2010 var stillinga 50 %.

Prosjektlederstilling i 50% stilling fra 2013, Geopark Nord, fra 2014 Sti- og løypeplan. 2015 Turskiltprosjekt

Prosjektstilling med 3 årsvarighet. Oppstart oktober 2016. Hovedprosjekter Læring i friluft, Integrering flyktninger i mottak og bosatte, Friluftsskoler

Korttidsengasjementer som hovedsak går på timer og begrenset til dager/uker

Kontorforhold

Midtre Hålogaland friluftsråd har kontorfellesskap med Enhet kultur, Narvik, Kongens gate 49, i E-verkbygget. Vi er 4 personer som har kontorplass på kontoret som er beregnet for 1.

I løpet av 2016 er det ca 9000 e-poster som er arbeidsrelatert og besvart.

Stilling	**Navn**	**Oppgaver**
Daglig leder 100%	Anne-Margrethe Roll	Økonomiforvaltning, handlingsplaner, sekretær styre og årsmøte, personal ledelse, mediekontakt, prosjektutvikling, prosjektleder, høringsuttalelser, saksbehandling, utfører, med mer
Prosjektleder 30%, 10%,10%	Ragnhild Sandøy	Sti- og løypeplan, turskiltprosjekt, prosjektutvikling, . Publikasjoner Informasjon, nettside og sosiale media
Prosjektarbeider 10%	Sylvi Røsås	Helsefremmende skoler, Læring i friluft- barnehager Arbeidet fram til juni 2016
Prosjektarbeider 20%	Karen Kufaas	Helsefremmende skoler, Læring i friluft- skoler. Arbeidet fram til mai.2016
Prosjektmedarbeider 50 %, 25 %, 15 %, 10	Roger Olsen	Læring i friluft- barnehager/skoler, Helsefremmende, Friluftsskoler, integrering, eventuelt

% (fra 12.10.16)		
Regnskap kjøpes av Narvik komm. 17%	Randi Kristiansen	Føring av regnskap, bistand; -prosjektregnskap, -budsjett, -fakturabehandling, -lønnsmeldinger
Volanitere 20%	Lucile Girodos	Utarbeidelse av informasjonsmaterialer
Engasjement 20%	Sverre Dalhaug	Forefallende arbeid merkantilt og lager

Fra kommunenes administrasjon er administrativ samarbeidsrepresentant fra:

Evenes: Unn Kristin Laberg
Ballangen: Knut Einar Hansen
Gratangen : Nine Grib
Lavangen: Erling Hansen
Narvik: Randi Melgaard
Tjeldsund: Kristine Storelv
Tysfjord: Stig Eriksen
Harstad: Eli-Jeanett Olsen
Kvæfjord: Tor Anders Markussen
Ibestad: Ingvild Johansen
Salangen: Anne Mette Brustuen
Skånland: Janne Johansen

Årsmøte

Årsmøte ble avhold mars. 2016 Sted: Bogen styret for Ofoten friluftsråd
Årsmøtet ble avholdt, 10.05.2016. Sted: Bjerkvik Hotell, Bjerkvik. Nytt styre for Midtre Hålogaland friluftsråd

Styremøter

Det er avholdt styremøter i 2016.
01/16 Møtedato feb.16 Narvik Ofoten friluftsråd
02/16 Møtedato: 09.05.16 Bjerkvik Midtre Hålogaland friluftsråd
03/16 Møtedato: 19.09.2016 i Bjerkvik.
04/16 Møtedato: 06.12.2016 Bjerkvik

Arbeidsmøter

Arbeidsmøte 18.02.2016 - Bogen i Evenes Tema: Frisklivssentraler Folkehelseprosjekter
Arbeidsmøte 01.11.2016 – Bogen i Evenes
Arbeidsmøte 03.02.2016 – Bjerkvik Tema: Handlingsplan
Arbeidsmøte 02/2016 med kommunal samarbeidsgruppe Bogen i Evenes
Arbeidsmøte 2.10.2016 – Bogen, Frisklivssentraler Folkehelseprosjekter

Overbygning

Ofoten friluftsråd er tilsluttet **Friluftsrådenes Landsforbund**.
http://www.friluftsrad.no/9881.91.Friluftsradenes-Landsforbund.html
Per 25.04.2016 var Friluftsrådenes Landsforbund paraplyorganisasjon for 25 interkommunale friluftsråd og de har 220 kommuner. http://www.friluftsrad.no/4629.Medlemskommuner.html
Friluftsrådenes Landsforbund er de interkommunale friluftsrådenes felles talerør overfor nasjonale myndigheter og organisasjoner. Friluftsrådenes Landsforbund fordeler statlig driftsstøtte til friluftsrådene og legger blant annet til rette for kompetanseutvikling.

Representasjon og deltakelse i eksterne kurs og konferanser

- Kurs/seminarer/konferanser/samlinger/arrangementer

Dato	Sted	Hva	Deltaker
Feb. 2016	Gardermoen	Daglig ledersamling	AMR
Fre. 2016	Gardermoen	Styreledersamling	Fred Åge Hol
Mars. 2016	Gardemoen	Fellessatsinger Merking og skilting	AMR, RS
2016	Oslo	Stikonferansen	AMR
2016	Oslo	Fagsamling Læring i friluft	AMR
Juni. 2016	Stavanger	FLs Årsmøte	AMR UKL
Juni. 2016	Stavanger	Friluftskonferanse	AMR UKL
Nov. 2016	Målselv	Fagsamling med Troms fylkeskommune	AMR
21.-24.09.2016		Ansattesamling Erfaringsutveksling samling	AMR
Okt.2016	Oslo	Evaluering av friluftsskoler	Roger O
25.–27.10.2015	Bodø	Folkehelsekonferanse	AMR
nov	Bardufoss	Friluftslivsamling Møte med Troms fylkeskommune	AMR/RO
	Saltdal	Møte med Nordland fylkeskommunene	Ikke møtt
nov	Bjerkvik	Vertskap for styremøte i FL	AMR

Nye medlems kommuner

Daglig leder har jobbet aktivt for å øke antallet medlemskommuner og i 2016 kom vi i mål.
I 2009 invitasjon sendt Sør-Troms regionråd om medlemskap i Ofoten friluftsråd.

Landskapet strekker seg over fylkes- og kommunegrensene, og folk utøver friluftsliv på tvers av grensene. Det er derfor naturlig at en ser dette i en sammenheng når en tilrettelegger for aktivitet slik at kommunene i Sør-Troms slutter seg til Ofoten friluftsråd. Slik vil en spare inn midler på drift til administrasjon og frigi midler til aktivitet. Ved fordeling av administrasjonsstøtte vektlegges friluftsregionens areal, folketall, antall kommuner, fylker og aktivitetsnivå.

Vedtekter

Nye vedtekter

I 2014 ble det opprettet ei arbeidsgruppe for å utarbeide nye vedtekter for felles friluftsråd for kommunene i Ofoten og Sør-Troms. Arbeidsgruppas rep. Daglig leder Ofoten friluftsråd, daglig leder Ofoten regionråd, daglig leder Sør-Troms regionråd, rådmann i Evenes kommune, representant fra FNF – Troms. Nye vedtekter ble vedtatt i 2016.

Nye vedtekter for Midtre Hålogaland friluftsråd for kommunene i Ofoten og Sør-Troms ble politisk behandlet januar 2015. Ligger ved som vedlegg.

Ofoten regionråd sak HS 04/15

Enstemmig vedtak:

«Ofoten regionråd anbefaler kommunene å godkjenne vedtektene for friluftsrådet i Ofoten og Sør-Troms. Navnet på friluftsrådet bestemmes av styret når det er konstituert. Saksframlegg utarbeides til hver kommune»

Sør-Troms regionråd i Sak 04/15 Hålogaland friluftsråd (HFR)

Vedtak:
STRR støtter organisering av HFR etter kommuneloven § 27-interkommunalt samarbeid. Kommunene Harstad, Skånland, Ibestad, Kvæfjord og Salangen må fatte selvstendige beslutninger om de ønsker å melde seg inn og bli en del av HFR eller ikke. Saksframlegg utarbeides og distribueres til hver kommune. Ofoten regionråd sak til HS 04/15

Sør-Troms kommunene behandlet sak om medlemskap og forslag til vedtekter i kommunestyrene slik:

Ibestad kommune	11.06.2015
Harstad kommune	12.03.2015
Kvæfjord kommune	06.10.2015
Salangen kommune	15.06.2015
Skånland kommune	22.04.2015

Kommunene som er tilsluttet behandlet sak om forslag til vedtekter i kommunestyrene slik

Evenes kommune	
Gratangen kommune	14.12.2015
Lavangen kommune	11.12.2016
Narvik kommune	08.02.2016
Ballangen kommune	01.03.2016
Tjeldsund kommune	08.03.2016
Tysfjord kommune	23.02.2016

Vedtekter for Ofoten friluftsråd

Vedtekter ble godkjent av Ofoten regionråd 4.6.2009 og godkjent i kommunene

Tjeldsund kommune	3.11.2009
Tysfjord kommune	18.3.2010
Ballangen kommune	24.9.2009
Narvik kommune	20.5.2010
Evenes kommune	28.9.2010
Gratangen kommune	23.4.2012
Lavangen kommune	18.8.2014

Gratangen kommune kom med som ny kommune i 2012.
Lavangen kommune kom med som ny kommune i 2014.
Saken var til behandling i Hovedstyret for Ofoten regionråd 12.8.2014.

Økonomi

Drift av friluftsrådet er basert på årlig kontingent fra medlemskommunene, tildelt administrasjonsstøtte fra Friluftsrådenes Landsforbund og driftsstøtte fra Nordland fylkeskommune. Friluftsrådet mottok ikke driftsstøtte fra Troms fylkeskommune i 2015.

Kommunene	kr. 760.446,-
Nordland fylkeskommune:	kr. 210.000,-
Troms fylkeskommune	kr. 200.000,-
Friluftsrådenes Landsforbund	kr. 456.980,-

Totalt kr. 1.627.426,-

Alle prosjekt har en kostnadsramme hvor det kreves ekstern finansiering for å kunne gjennomføres (realiseres). For 2016 var det 21 hovedprosjekter. Flere av disse har underprosjekter. Det søkes om tilskudd på ulike tilskuddsordninger til hvert enkelt hovedprosjekt. Total omsetning i 2016 kr. 7.580.000,-.

Folkehelsesatsing

Fylkestinget i Nordland vedtok i desember 2013:
Nordland fylkeskommune, Handlingsplan folkehelsearbeid 2013-2016.

De interkommunale friluftsrådene i Nordland er framhevet som en sentrale aktør i handlingsplan. Midtre Hålogaland vektlegger folkehelsearbeid med utgangspunkt i Nordland fylkeskommunes vedtatte plan og har underskrevet samarbeidsavtale om folkehelse med Nordland fylkeskommunen. Det er også signert samarbeidserklæring med Folkehelsealliansen i Nordland. Midtre Hålogaland friluftsråd satser særskilt på flerårige tiltak.
Det er opprettet et samarbeid med Troms fylkeskommune, men det er ikke skrevet avtale.

a. Naturlos, med ½ side til hver kommune, innmelding innen 1. mars. 130 turer
b. Etablering av møteplasser Bålplasser, 1-2 i hver kommune Alle 12 kommunene fikk hver sin bålkasse med utstyr
c. Åpningsarrangementer skilta stier og løyper
d. Tema rundt bålet, Ordførerturer.
   «Natt i naturen» Kurs/aktiviteter, Sikkerhetskurs, fluekasting, GPS,
   Geocaching annet.
   Kanokurs
   Bruk av GPS
   Geocaching Event. Det ble i tillegg lagt ut poster i sammenhengende løyper
e. Tur som metode for lavterskeltilbud til forskjellige brukergrupper, funksjonshemmede, personer som bor i avlastningsboliger, eldre, psykisk utviklingshemmede, tidligere rusmisbrukere, integrering av asylsøkere
   Turene ble arrangert på sjø og på land
f. Friluftsskoletilbud i skoleferiene. Arrangert 18 friluftsskoler i samarbeid med kommunene og lag og foreninger.
g. Friluftslivets uke, Telt jakten, Folkehelse uka, Geologiens dag
h. Ungdomstiltak og arrangement

Læring i friluft

Friluftsrådet legger til rette for at skoler skal bruke nærmiljøet stedsbasert læring.
Midtre Hålogaland friluftsråd har gjennom år samarbeidet med et nettverk av grunnskoler og SFO med mål om å utvikle helsefremmende skoler

Folkehelsetiltak: Helsefremmende skoler «Lærende nettverk»
Det er lagt opp til pedagogisk utviklingsarbeid i skole, formidling, erfaringsutveksling, dokumentasjon og tilegning av ny kunnskap.

Det er 11 skoler med i nettverket:
Kongsvik, Fjelldal og Ramsund fra Tjeldsund kommune
Gratangsbotn skole fra Gratangen kommune
Ballangen b/u skole fra Ballangen kommune
Skjomen, Håkvik Beisfjord, Frydenlund, Skistua og Bjerkvik skoler fra Narvik kommune.
Kjøpsvik skole i Tysfjord kommune

Nettverkssamling i mai 2016 med tema Kysten som læringsarena var nye skoler fra Sør-Troms med på samlingen med representanterfra .
Kvæfjord skole, Sandstrand skole, Grov skole Ibestad skole, Salangen skole

Vi har utarbeidet handlingsplan 2015 – 2018, og invitasjonen er sendt alle kommuner, til ny og felles satsing. Det antas en økning i begge nettverk, for skolene og for barnehagene.

Handlingsplanen har følgende mål for deltakerskolene:
Legge til rette for at alle elever er fysisk aktive 1 time pr. dag
Medvirke til at elevene følger helsedirektoratets kostholdsråd
Legge til rette for at alle elever tilegner seg grunnleggende friluftsferdigheter og får et spekter av naturopplevelser
Sørge for at ansatte i skole og SFO har nødvendig kompetanse innenfor folkehelse og friluftsliv.

Friluftsrådet tilbyr:
Lede nettverket og tilby veiledning i arbeidet
På bakgrunn av innspill fra deltakerne utarbeidet en kompetansehevingsplan
Kompetanseheving gjennom minst to nettverkssamlinger pr. år.
Veiledning og hjelp til eventuelle søknader om tilskudd til friluftstiltak
Praktisk hjelp og bistand i forbindelse med friluftsarrangementer.

Skolene som deltar i nettverket må:
Delta med to lærere, (ev. en lærer og en SFO ansatt.)
Sette av nødvendig tidsressurs til deltakelse på samlingene
Gjennomføre ståstedsanalyse og utarbeide plan for skolens arbeid med helsefremmende tiltak

Utført i 2016:

- Arbeidsavtale/3 årig prosjektengasjement mellom Midtre Hålogaland friluftsråd beregnet 25 % stilling, Prosjekt Læring i friluft/helsefremmende skoler/
- I overgang fra forrige prosjektansettelse til ny, ble oppgavene ivaretatt av daglig leder
- Gjennomført vårsamling Kysten som læringsarena med fokus på marin forsøpling
- Oppsøkende virksomhet på de skolene som har ønsket det.
- Arrangert "Fiskesprell" for skoler, SFO og barnehager.
- Utlån av friluftsutstyr etter forespørsel
- Utarbeidelse av informasjonsbrosjyre læring i friluft
- Kanokurs for lærere og elever
- kurs trygg ferdsel til vann
- Livredningskurs
- Ungdomsskolene fikk invitasjon til å delta i ferdighetskonkurranse innen friluftslivsaktiviteter «Full fræs» konsept utarbeidet av Salten friluftsråd og Polarsirkelen friluftsråd.
- Nettverkssamling november ble flyttet til januar 2017, tema erfaringsutveksling, natursti med GPS, ståstedsanalyse, uteaktiviteter
- Det er søkt, mottatt og rapportert tilskudd på prosjektsøknader til FL, NFK, TFK, MD.
- Skolene fikk invitasjon til å delta i ferdighetskonkurranse innen friluftslivsaktiviteter «Fullfræs» En skoler påmeldt fra Ofoten en skole gjennomførte med to lag

Det antas at flere skoler vil tilknyttes nettverket i 2017. Nye medlemskommuner følges opp etter siste nettverksinvitasjon utsendt.

Helsefremmende barnehage

Det er tre grunner til at barnehagen er blitt svært viktig i folkehelsearbeidet:

- De aller fleste barn går i barnehage. Med virkning fra høsten 2009 har alle barn i Norge rett til barnehageplass i egen kommune.
- Barn som begynner i barnehagen når de er ett år, og har full plass, tilbringer ca.10.000 timer i barnehagen.
- Barnehagetida representerer en viktig tidsfase for holdningsdanning.

Med dette utgangspunktet har Midtre Hålogaland friluftsråd tatt initiativ til en fireårig folkehelsesatsing retta mot barnehagen. Prosjektet er et lærende nettverk og har tittel ***Helsefremmende barnehage***. Kommunene har oppnevnt følgende barnehager som prosjektbarnehager: I 2016 er det 17 barnehager som er med i prosjektet.

- Årstein barnehage, Gratangen
- Gratangen barbehage, Gratangen
- Emmenes barnehage, Narvik
- Jaklamyra barnehage, Narvik
- Askeladden barnehage, Narvik
- Viktoriahavn barnehage Narvik
- Skjomen barnehage, Narvik
- Hoppensprett barnehage, Narvik
- Barnebo barnehage, Narvik
- Maurtua barnehage, Narvik
- Pingvinn Barnehage, Narvik
- Bogen barnehage, Evenes
- Liland barnehage, Evenes
- Kanutten barnehage, Tjeldsund
- Ramsund barnehage, Tjeldsund
- Kongsvik barnehage, Tjeldsund
- Pæsatunet barnehage, Tysfjord



Hovedtema er: fysisk aktivitet, naturopplevelse, etablering av gode lekeplasser og kosthold. Flere nye barnehager har meldt sin interesse for å delta i nettverket etter siste samling. Nye medlemskommuner følges opp etter sist utsendte nettverksinvitasjon.

Utført i 2016

- Arbeidsavtale/3 årig prosjektengasjement mellom Midtre Hålogaland friluftsråd og Roger Olsen 25 % stilling, helsefremmende barnehager
- I overgang fra forrige prosjektansettelse til ny, ble oppgavene ivaretatt av daglig leder
- Vårsamling for barnehagene ble gjennomført i april med relevante tema
- Utlån av friluftsutstyr etter forespørsel
- Utarbeidelse av informasjonsbrosjyre læring i friluft
- Oppsøkende virksomhet til nettverksbarnehagene etter forespørsel
- Deltatt i folkehelsenettverk," læring i friluft", i regi av Friluftsrådenes Landsforbund.

- Nytt opplag av bok/hefte «Naturlekeplassen» en eksempelsamling til inspirasjon laget i regi av Ofoten friluftsråd og i samarbeid med barnehagene som deltar i nettverket »Helsefremmende barnehager». Naturlekeplassen skal være åpen for alle. Heftet har vært meget populært.
- Arrangert "Fiskesprell" for SFO og barnehager.
- Høstsamling i november ble flyttet til januar 2017 med fokus på psykososialt miljø og motoriske ferdigheter.
- Det er søkt, mottatt og rapportert tilskudd på prosjektsøknader til FL, NFK, TFK, MD.

Friluftsskoler - fritidstilbud

Friluftsskolen er et ferietilbud i nærmiljøet for barn og ungdom, målgruppe 10-13 åringer. Deltakerne gis opplæring i grunnleggende friluftsaktiviteter og miljøvennlige holdninger til bruk av naturen. Målet er å legge grunnlag for friluftsliv som livslang fritidsaktivitet og gi deltakerne lystbetont introduksjon til friluftsliv. Dette er et viktig lavterskeltilbud til barn og unge i vår region.

Tilbudet inneholder noen obligatoriske tema, Allemannsretten og ferdselskultur, Kartforståelse, Raste, og leirplass, Tur eller ekspedisjon. Mens arrangøren står fritt til å velge aktiviteter, i all hovedsak friluftsrelatert. Friluftsskolen arrangeres på dagtid over 2, 3 - 5 dager. Det kan være én overnatting, men skal ikke være et sammenhengende leirtilbud. Friluftsskolen skal normalt være åpne for alle og med lav deltakeravgift.

I 2016 ble det arrangert hele 18 friluftskoler i regionen. De fleste friluftsskolene ble arrangert i sommerferien. I tillegg ble noen friluftsskoler arrangert i vinterferien og høstferien.

Friluftsrådet søker om tilskudd for gjennomføring i forhold til innmeldte antall fra kommunene. Det tas ikke deltakeravgift fra deltakeren. Friluftskolen gjennomføres i samarbeid med kommunen og/eller lag og foreninger. Lag og foreninger som tar på seg arrangøransvaret for hele hele friluftsskolen får kr. 5000,- for forarbeid og kr.2000,- per dag når de har ansvaret for gjennomføring av aktiviteter.

Alle medlemskommunene fikk arrangementskasser. To av kommunene fikk to, Tjeldsund og Tysfjord. Arrangementskassene har en verdi av ca. kr. 20.000,- pluss.
Arrangementskassen inneholder: bålpanne med tilbehør i tillegg lavvo for 12 personer, 3 manns telt, 20 kompass, 10 tenger, 10 O-poster, førstehjelpskoffert, suppegryte, kaffekjele, poppkorngryte, saks, kniv, øks, sag med mer. I tillegg er det en ringperm med undervisningsopplegg for flere aktiviteter.

- Det er søkt, mottatt og rapportert tilskudd på prosjektsøknader til FL, NFK, TFK, MD.
- Arbeidsavtale/3 årig prosjektengasjement mellom Midtre Hålogaland friluftsråd tilsvarende 15 % stilling



Folkehelsetiltak rettet mot barn, ungdom og barnefamilier, minoritetsgrupper, psykisk utviklingshemmede og voksne

Målet med prosjektet er at målgruppen skal bli kjent i og med ulike naturmiljøer; fjellet, skogen, fjæra og sjøen, sommer som vinter. I den forbindelse er det arrangert dagsturer og kurs hvor målgruppen er invitert. Arrangementene er gjennomført i hovedsak i samarbeid med lokale foreninger.

Det er mottatt økonomisk tilskudd fra:
Friluftsrådenes Landsforbund, Nordland fylkeskommune, Miljødirektoratet og UDI. Fra sistnevnte instans ble det gitt tilskudd for 2016 på kr 400 000 for aktivitetstilbud enslige mindreårige i mottak. En forlenging av dette prosjektet forutsetter nytt/nye tilskudd.

Det er arrangert tur for

- tur/arrangement for psykisk utviklingshemmede
- turer/arrangement for minoritetsgrupper,
- friluftsskoler/ leirer for ungdom tilbud i alle kommuner
- fisketurer for barnefamilier og ungdom
- camper/leir/dagstur for ungdommer
- I mai utsetting av O- poster på Ankenesfjellet
- Seilkurs for ungdom Narvik kystlag
- Båtturer for ungdom Narvik og Gratangen kystlag
- Turer /arrangement for barn, ungdom og voksne.

- Skileikkurs i Kobberstadløypa og Ballangen
- Fisketur med fiske fra land og fra båt.
- Tur for barn og unge minoritetsbakgrunn i samarbeid med lokale lag
- Ordførerens tur arrangert i 6 av medlemskommunene i tillegg til at vi sørvet nye kommuner.
- Natt i naturen ble arrangert i de fleste kommuner.
- Adventsarrangement for funksjonshemmede eldre
- Romjulsarrangement i Evenes, Strandvannet. Kjøpsvik ved Elvedalen
- Familiearrangement i Kjøpsvik, med skøyte som hovedaktivitet
- Gitt tilskudd til samarbeidspartnere Evenes turlags trimprosjekt, ” Evenestrimmen” for bedrifter og Ungdomstrimmen 2015
- Arbeidsmøter med lag og foreninger i kommunene. Tema: planlegging av aktivitetsfremmende tiltak, utvikling av anlegg, sikring av områder, befaringer av mulige aktivitetsløyper områder
- Samarbeid om tilrettelegging av mosjonstilbud vinterstid Herjangshøgda løypelag, Narvik skiklubb, Ankenes skiklubb
- Ti turer i Gratangen
- Plattform1 aktivitetsfremmende tiltak for målgruppen, rus og psykiatri, nyktern.
- Tilskudd gitt til Ballangen skiklubb, Ballangen turlag, Pippira siida, Kjøpsvik idrettslag skøytegruppa, Ballangen KFUK og KFUM, Gratangen kystlag, Ibestad Jeger og Fisk, Drag Aktiv, Lavangen fjellvandrerlag, Narvik kystlag, Herjangshøgda løypelag, Narvik skiklubb, Ankenes skiklubb og Tjukkasgjengen, Lilandstrimmen, Torstaddamene, andre

Friluftsliv som metode i integrering av mindreårige i mottak

I UDI sin søknad er det skissert satsning på friluftsliv som metode for integrering i en prosjektperiode på 3 år. I 2016 er følgende gjennomført:

- Kurssamling oktober friluftsliv som integrering - de 4 årstider
- Dialog og møter med mottakene, innsendte utstyrsbehov m.v.
- Utlevering av utstyrspakker av friluftsutstyr til mottak for enslige mindreårige, Ibestad, Ballangen, Sjøvegan og Skånland. UDI har gitt føringer for at hvis mottak legges ned, skal utstyr tilbakeføres kommunenes utstyrslager. Det er uansett/også lagt opp til sambruk med kommunens utstyrslager (gjensidig utlån)
- Kurssamling nr. 2 nærmiljøturlederkurs og førstehjelpskurs ble utsatt og gjennomført 01.02.17.
- Evaluering av prosjektperiode august-februar.



Utstyrslager

Hoved utstyrslageret er lokalisert til Narvik, garasjer under den gamle sykehjemsfløyen. Det er skrevet leieavtale med Narvik kommune for bruk av lokalene.
Drift og vedlikehold av utstyr pågår fortløpende, det er utleie hele året, vår, sommer og høst topper utleie av utstyr seg. Lageret inneholder både individuelt utstyr og større utstyr, og diverse klassesett. Utstyret lånes gratis ut til barnehager, skoler, lag/foreninger. Friluftsrådet bruker utstyret i forbindelse med arrangement. Det er ikke kapasitet til å leie ut utstyret til enkeltpersoner. Det er behov for bedre og mer egnede lokaler for å bevare utstyret. Mye støv og alle har tilgang til lokalene fra gamle fløy.

Naust

På bakgrunn av friluftsrådet sin aktivitet rettet mot vann, bruk av båter, har friluftsrådet behov for naust til lagring av båter og båtutstyr. I dag lagres henger og kanoer i garasjene til Nordlandsklinikken, noen under sykehjemmet og speilbåt i båthavna.

Midtre Hålogaland friluftsråd tilskrev Narvikgården 22.6.2012 vedrørende disponering av naust/ nausttomt i Vassvik. Vi jobber fortsatt med naustplass og håper at vi til sist får vårt eget naust. Friluftsrådet har i dag 8 kanoer, 3 kajakker, nordlandsbåt, sitting on topp og en sikringsbåt. Sikringsbåten brukes i forbindelse ved undervisning og kursing av elever og lærere i tillegg til aktiviteter andre målgrupper.

Seiling er noe vi ønsker å prioritere framover, men et sted å være må da være på plass.

I tillegg til at friluftsrådet bidrar til oppbygging av kommunenes utstyrslagre, er det på grunn av størrelsen i regionen, behov for noen flere regionale utstyrslagre for større utstyr som kano, kajakk, lavvu, snøformingssett m.v. Det omsøkes prosjektmidler i 2017 fra Barne-, ungdoms og familiedirektoratet, andre tilskuddsmuligheter vurderes også.

Naturlos og naturloskalenderen

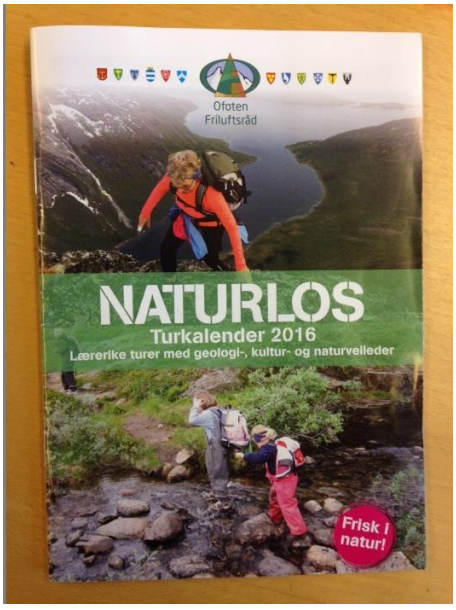

Felles guidehefte som viser hvilke turer som arrangeres i kommunene i Ofoten og Sør-Troms og annen relevant informasjon om hva som skjer innen friluftslivsaktivitet.

Det var 6 året friluftsrådet ga ut Naturlos. Friluftsrådet inviterte alle kommunene med i arbeidet med stoff til Naturlos. Det er en gratis mulighet for å nå ut til innbyggeren.

Hoved bidragsytere er Kjøpsvik turlag, Lavangen turlag, Nova Turlag, Ballangen Turlag, Lavangen fjellvandrerlag, Pippira Siida, Ballangen museum, Narvik og Omegn Turistforening, Narvik amatørgeologiske forening, Evenes Turlag, Harstad Jeger og fisk, Harstad Turlag for å nevne noen Stoff som er turer, arrangement, og informasjon.

I 2016 ble det ca. 130 turer som en kunne delta på. I heftet finner en turbeskrivelser, navn på kontaktpersoner, bilder fra tidligere turer, informasjon fra kommunene om felles trimtilbud i tillegg fikk de en hel side til disposisjon til å fortelle litt om sin kommune, 7 kommuner benyttet seg av dette tilbudet. Det er også informasjon om lag og foreninger og friluftrådets aktivitet..

Brosjyren ble sendt gratis til alle husstander i kommunene Ofoten og Sør-Troms totalt 12 kommuner.

Service torget i kommunene fikk ca 100 hefter til utdeling til besøkende.

Naturloskalenderen.
Digital turkalender med symboler, foto og beskrivelse
Ordførerturer
Friluftslivets år 2016
Fugleturer og geologivandringer
Spesielt tilrettelagte turer for personer med orienteringsnedsettelser og funksjonshemminger
Arrangementer, kurs, turer med deltakere i alle aldre
Totalt opplag ca 40000

Den digitale kalenderen fikk en god oppstartsesong og ser ut til å slå meget godt an hos mange. Naturlos er en godt egna måte for kommunikasjon/markedsføring overfor inaktive. Erfaringene i andre regioner viser at man må regne med å bruke flere år på å etablere Naturlos. Hos oss forankres det i friluftsrådet som tilbud til samarbeidende arrangører.

Turskiltprosjektet

Fylkeskommunene og Gjensidigestiftelsen har invitert til å skilte og gradere stier og turløyper og bidrar med midler til produksjon av skilt og informasjonstavler. Friluftsrådet søkte finansiering av skilting av utvalgte løypesystemer inkludert bergverkshistoriske og krigshistoriske løyper, i samarbeid med museene, kommunene og frivillige løypelag. Vi har fått tilsagn på vel 1.000 000,-. I 2015 ble manus for retningsskilt utarbeidet og bestilt med tilskudd fra Sildvikfondet og Nordland- og Troms fylkeskommune i tillegg til Gjensidigestiftelsen.

Skilting

Skilting og merking er en omstendelig og krevende prosess som krever koordinering og kyndig veiledning. Skiltene skal planlegges, produseres og monteres i terrenget. Koordinatfesta informasjon og planer for løypesystemer fantes bare tilfeldig.

Ofoten friluftsråd har nedlagt betydelige ressurser i opplæring kurs, veiledning, skiltplaner, korrektur, avtaler, mm. Løypelagene har også brukt mye tid på befaringer, merking, rydding, møter, transport, mm. De frivillige har valgt sine løyper og bidradd til skiltplan og beskrivelser etter. Verdien av arbeidet til de

frivillige er betydelig. Det gis ikke tilskudd til administrativ arbeid.



I 2016 ble retningsskilt produsert og levert for montering

Narvik kommune:
Ol'Krokveien, Skaug grunneierlag og Herjangen grunneierlag samt Nova turlag
Tøttadalen og Fagernesfjellet til Narvikfjellet AS
Teknisk produksjon av skiltene til Kyststien er utsatt i påvente av avklaring av ansvar

Ballangen kommune:
Håfjellet og Kjerringhølla – Djupåa til Ballangen turlag

Tjeldsund kommune:
Kongsvikdalen til Lucky Kongsvik, Ramstad og Ramsund til Tjeldsund IL og Sandsosen til Tjeldsund lokalhistorielag

Gratangen kommune:
10 løyper i 30-trimmen til Gratangen kommune, Ilevegen til Elvenes utmarkslag og Ressmålsberget til Fjordbotn-Moan grunneierlag

Tysfjord kommune:
Skilting til løyper på Drag

Sti- og løypeplaner

Å begynne med skilting uten at andre vesentlige forhold er på plass, er egentlig å begynne i feil ende. For å lykkes med å tilrettelegge og vedlikeholde løyper bør både myndighetene, frivillige og grunneiere ha et felles verktøy, og friluftsrådet inviterte i 2014 medlems-kommunene til en regional satsing og utarbeiding av temaplaner for stier og løyper. Tjeldsund kommune vedtok tilslutning til planarbeidet for stisatsing 16.9.2014. Gratangen kommune gjorde vedtak 9.9.2014. og Bystyret i Narvik 5.2.2015. Søknad om finansiering fra Statskog-ordninga ble sendt Nordland fylkeskommune 19.12.2014, og tilsagn på kr. 250 000 ble gitt 30.1.2015.
Klassiske stier og ruter for vandringer og turliv for nærturer, god tilgjengelighet (inkl. trafikksikker parkering) hele kalenderåret er viktig, også for personer med funksjonsnedsettelser.

Planarbeidet skal resultere i
Koordinatfestede data om klassiske ruter; nærtur- og utfartsruter for vandring og ski
Som legges i nasjonal database
Rapport med beskrivelser av eksisterende tur- og friluftsruter.
En tematisk handlingsplan med målsettinger, strategier, tiltak og prioritering av turruter.



Tjeldsund kommunes plan ble vedtatt mars 2016.
I Gratangen kommune er man i gang med registeringer og beskrivelser av turruter
Narvik kommunes plan ble ferdigstilt juni og vedtatt i bystyret 16.12.2016.

Friluftsrådet har brukt mye tid på arbeidet. Narvik kommunes plan kan framheves som et pionerarbeid til etterfølgelse.

Prosjektet Sti- og løypeplaner for Ofoten 2015 – 2016 er sluttrapportert, regnskapet er godkjent og tilsagnet utbetalt. Friluftsrådet søkte Nordland fylkeskommune om midler til videreføring i 2017 og fikk kr. 70 000. Det er søkt Troms fylkeskommune om midler til å bistå kommunene i Sør-Troms med utarbeiding av sti- og løypeplaner.

Tilrettelegging

Samarbeidsprosjekt med kommunene og lag og foreninger, anlegg

Målsetningen er å øke kvaliteten og bedre infrastrukturen til eksisterende løyper. Legge til rette for at flere skal ønske og ha muligheten til å benytte seg av naturen slik at den enkeltes helse bedres. Det ble søkt tilskudd fra Sildvikmidler, FL og NFK og TFK

I 2016 er det laget ildsteder, bord og benker som er satt ut i medlemskommune. Totalt er det 221 enheter.

Sikringsbu på Varden ble satt opp i oktober 2016.
Prosjekt og arbeidsgruppe etablert i 2016. Evenes Turlag, Herjangen grendelag, Evenes kommune og Midtre Hålogaland friluftsråd.



Etablert rasteplasser, utsetting av bord og benker og ildsted



Informasjonsmedier

Sosiale medier

Nettside

Midtre Hålogaland friluftsråds nettsider finnes på www.halogaland-friluftsrad.no. Det ble laget ny side i 2014. Nettsiden oppdateres og holde jevnlig ajour. I tillegg til at administrasjon i friluftsrådet legger ut informasjon om nyhetssaker gjøres dette også i noen grad av kulturkonsulent i Evenes kommune. Det er ønskelig at alle kommuner legger ut nyhet fra sine kommuner.
På nettsiden legges ut nyheter som kurs, turer, aktiviteter. Referater fra styremøter, årsmelding, handlingsplaner og annet friluftslivsnytt.

I 2016 har vi prioritert å legge ut nyheter på nettsiden og facebook. Informasjon er blitt spesielt viet oppmerksomhet i 2016 og vil i løpet av 2017 få ny nettside løsning. Et tidkrevende arbeid.

Det er viktig at kommuner linker opp nyheter til friluftsrådet. Målet er at alle kommuner skal ha link til friluftsrådets nettside på sin hovedside

Facebook –

Midtre Halogaland friluftsrad ved årskifte 2016/2017 Resultat: 1190 liker, 1172 følgere.

Kommuner som ønsker å legge ut info på siden er gitt og gis mulighet til det.

Mediekontakt med aviser og radio

Før og etter arrangement har vi som målsetning å kontakte aviser og radio.

Naturloskalenderen
I 2016 har vi også lagt til en webbasert Naturloskalender.

Andre lavere prioriterte oppgaver der samarbeidsmuligheter, økonomi, praktiske forhold har avgjort prioritering

- «Nattinaturen» ble et ekstra tiltak sist år
- Etablering av samarbeidsavtale med Geochaere Lage sammenhengende løype til og gjennom alle medlemskommunene
- Sikring av områder til friluftslivsformål. I 2016 hadde vi to møter med Prestjord grunneierlag som de tok initiativet til. Formål ønske om statlig sikring av tidligere ferdselsvei (sjøveien) som ønskes tilbakestilt som turvei.
- Høringssaker
- Regional plan for friluftsliv, innlandsfiske…… TFK
- I enkelte høringssaker viser friluftsrådet til Miljødirektoratets naturdatabase for kartlegging og verdisetting av friluftslivsområder
- Ny vei mellom Narvik og Bjerkvik

- Områdereguleringsplan for Narvikfjellet
- Reguleringsplan for E6 gjennom Narvik sentrum
- Arealplan for Harstad

Uttalelse i samarbeid med FNF – Nordland og Troms

.

Administrasjon - økonomi

Økonomiske rammer, samarbeid og frivillig innsats.
MHF inntekter er satt sammen av kontingenter, prosjektarbeid, driftsstøtte fra Staten. Samarbeid med andre aktører er nøkkelen til måloppnåelse. Også frivillige bidrar; en verdifull innsats som sjelden vises i regnskapene.

Omsettingen i 2016 – ny rekord

Søknader og rapporter med regnskap sendt i 2016 for aktivitet i 2016 til:
Friluftsrådenes Landsforbund, FL
Nordland fylkeskommune, NFK
Troms fylkeskommune, TFK
Fylkesmann i Nordland, FIN
Statskog Nordland, SS
Sparebank 1 Nord Norge, SP1NN
Miljødirektoratet, MD
Narvik kommune, Sildvikmidler
UDI

Søknad, Regnskap og rapport	Instans	Antall rap
Administrasjon	FL NFK TFK	3
Informasjon	NFK	1
Helsefremmende barnehager og skoler.	FL NFK TFK	3
Diagonalgang på tvers av kulturer	NFK	1
Barn i Natur	FL NFK TFK	3
Ungdom i Natur	FL NFK	1
Naturlos	FL NFK TFK	3
Ordførers tur	NFK TFK	2
Barn og unge med funksjonsnedsettelser	FL NFK	2
Friluftsaktiviteter for minoritetsgrupper	FL NFK MD	3
Aktivitetsmidler personer i rehabilitering	NFK M	1
Samarbeid frisklivssentraler	FL NFK TFK	3
Etablering av rasteplasser	Sildv NFK TFK	3
Innkjøp av utstyr til utlånsentralen	TFK	1
Sti og løypeplan	Sildv SS	2
Kystledplan	TFK NFK	0
Lærende nettverk	FL NFK TFK	3
Restaurering Gamme Narvik	Sildvikmidler	1
Bygging av gapahuk Ileveien, Gratangen	Sb1NN TFK	2
Bygging av gapahuk Ressmålsberget, Gratangen	SB1NN TFK	2

O- Kart Ankenes	NFK Sildv	2
Tilrettelegging av løyper, benker, klopper, bruer, gapahuk,	TFK	7
Skilting Krigshistoriske vandringer Lavangen	TFK	1
Skilting, Krigshistoriske vandringer, Gratangen	TFK	1
Skilting av turløyper Resmålsberget, Gratangen	TFK	1
Skilting av turløyper Ileveien, Gratangen	TFK	1
Skilting Fossbakken – Lapphaugen, Lavangen	TFK	1
Skilting Sjøvegan - Tennevoll	TFK	1
Skilting Tennevoll – Gratangen	TFK	1
Skilting og informasjonstavler, Ballangen, Tysfjord, Tjeldsund, Narvik	NFK Sildv	4
Sti og løypeplan Tjeldsund, Narvik, Gratangen	NFK, FiN, Sildv,	4
Etablering av møteplasser, Tysfjord, Ballangen, Tjeldsund	NFK, Sildv	4
Etablering av møteplasser, Gratangen	TFK	1
Bålkasser til alle kommunene og barnehager 37 stk	NFK FL	4
Friluftsskoler	FL NFK	18
Aktivitetskasser til friluftsskolene	FL NFK	6
Turhefte 10 turer i Gratangen	TFK	1
Søknader, Regnskaper og rapporter x med antall rapporter		

Midtre Hålogaland friluftsråd har i 2016 samarbeidet med (uprioritert rekkefølge):

- Miljødirektoratet
- Helsedirektoratet
- Kulturdepartementet
- Fylkesmann i Nordland
- Nordland fylkeskommune
- Troms fylkeskommune
- Friluftsrådenes Landsforbund
- Sør-Troms regionråd
- Ofoten regionråd
- Kommunene administrasjon i kommunene i Ofoten og Sør-Troms
- De tre øvrige friluftsrådene i Nordland, Helgeland, Salten, Polarsirkelen, Lofoten og Vesterålen.
- Friluftsrådene i Troms, Ishavskysten, Midt-Troms og Nord -Troms
- Narvikgården
- Kartverk
- Statskog Narvik og Målselv
- Destinasjon Narvik
- Forum for natur og friluftsliv i Nordland og Troms
- RKK Ofoten

- Evenes Turlag
- Narvik Skiklubb
- Ballangen turlag
- Ballangen (Idrettslag)
- 4 Ballangen Speiderforening
- 4H Tjeldsund
- 6 Narvik speiderforening
- Norsk Folkehjelp
- Narvik Båtforening
- Narvik Kystlag
- Narvik og Omegn turistforening
- Narvik og omegn Jeger og fiskeforening
- Unge Kvinners Sanitetsforening avd. Narvik
- Evenes Syns og Mestringssenter
- Evenes Idrettslag
- Evenes Kystlag
- Drag Arrangement
- Museum Nord, Ballangen, Tysfjord og Narvik
- Vardobaiki
- Ballangen (turlag)
- Ballangen Jeger og fiskeforening
- Kjøpsvik Trimgruppe
- Myklebostad grendelag
- Fjelldal LHL
- Hol Ofoten guides
- Nova turlag
- Lavangen fjellvandretlag
- Gratangen Båtmuseum
- Gratangen Kystlag
- Gratangen Jeger og fiskeforening
- Harstad Tulag
- Harstad Jeger og fisk
- Medkila speiderforening
- Nova turlag
- Ibestad Idrettslag
- Ibestad Jeger og fiskeforening
- Frivillighetssentraler
- Mottak for mindreårige
- Grunneierlag i de 12 kommunene
- Grøtavær leirskole
- Barnas Naturpark

- Med flere

Vedlegg

VEDTEKTER for Midtre Hålogaland friluftsråd

ORGANISERT ETTER KOMMUNELOVENS § 27

Justert i henhold årsmøtets behandling 2016

§ 1 FORMÅL

Midtre Hålogaland friluftsråd skal i samarbeid med deltakerkommunene, andre offentlige myndigheter og organisasjoner, fremme allsidig og miljøvennlig friluftsliv i den regionen deltakerkommunene omfatter, til beste for befolkningens trivsel og helse.

§ 2 DELTAKERKOMMUNER

Friluftsrådet er et interkommunalt samarbeidsorgan etter § 27 i Kommuneloven mellom Ballangen kommune, Harstad kommune, Ibestad kommune, Evenes kommune, Gratangen kommune, Kvæfjord kommune, Lavangen kommune, Narvik kommune, Salangen kommune, Skånland kommune, Tjeldsund kommune, og Tysfjord kommune. Tilslutning fra nye deltakerkommuner må godkjennes av friluftsrådets årsmøte og kommunestyret i hver av deltakerkommunene.

Opplistingen av medlemskommuner justeres/endres i samsvar med behandlingen i de nevnte kommuner.

§ 3 ORGANISASJON

Friluftsrådets faste organer er årsmøtet, styret, samarbeidsgruppa og en administrasjon som står for den daglige driften.
Friluftsrådet er tilsluttet Friluftsrådenes Landsforbund.

§ 4 VERTSKOMMUNE

Vertskommune for Midtre Hålogaland friluftsråd er Narvik, med forretningsadresse i Narvik. Vertskommunen utfører følgende oppgaver for Midtre Hålogaland friluftsråd: Kjøring av lønn og regnskapstjenester herunder revisjon og fakturering for utførte tjenester. Ansatte i friluftsrådet kan ha kontorsted i en av de andre medlemskommunene etter avtale.

§ 5 ÅRSMØTE

Årsmøtet er friluftsrådets øverste myndighet. Ordinært årsmøte holdes hvert år innen utgangen av mai måned. Årsmøtet består av 1 representant med personlig varamedlem fra hver medlemskommune valgt for kommunestyreperioden av kommunen. Årsmøtet er beslutningsdyktig når minst halvparten av representantene er tilstede.

Årsmøtet skal innkalles med minst 2 ukers skriftlig varsel. Saksliste og saksdokument skal følge innkallingen.

Med unntak av vedtektsendringer, jf § 10, treffes beslutninger med simpelt flertall.

Årsmøtet skal behandle:
1. Godkjenning av innkalling, saksliste og representanter.
2. Velge ordstyrer, referent og 2 representanter til å undertegne protokollen.
3. Styrets årsmelding.
4. Regnskap med revisjonsberetning.

5. Arbeidsplan for påfølgende år.
6. Budsjett, herunder fastsette tilskudd (kontingent) fra deltakerkommunene.
7. Behandle innkomne saker.
8. Valg
    a) Styre inkludert varamedlemmer.
    b) Styrets leder og nestleder.
    c) Valgkomite.

Det foretas skriftlig valg hvis noen krever det. Ved stemmelikhet avgjøres valg ved loddtrekning.

§ 6 EKSTRAORDINÆRT ÅRSMØTE

Ekstraordinært årsmøte kan holdes etter innkalling fra styret eller når årsmøterepresentanter fra 2 eller flere av deltakerkommunene krever det. Ekstraordinært årsmøte skal innkalles med minst 2 ukers varsel, og det skal framgå av innkallingen hvilke saker som skal behandles. Ekstraordinært årsmøte kan bare behandle saker som er nevnt i innkallingen. Ekstraordinært årsmøte er beslutningsdyktig med de frammøtte representanter. For vedtak gjelder de samme regler som for Årsmøte.

§ 7 STYRE

Styret består av fem medlemmer med personlige varamedlemmer fra medlemskommunenes formannskap.

Det velges leder og nestleder blant styrets medlemmer.
Styremedlemmene, leder og nestleder er på valg annet hvert år.
I styret skal begge kjønn være representert i samsvar med Kommunelovens bestemmelser.
Valgkomiteen velges blant de oppnevnte representantene fra deltakerkommunene.

Styret skal behandle følgende:
1. Tilsette daglig leder og ha arbeidsgiveransvar for vedkommende, og tilsette andre ansatte som daglig leder har arbeidsgiveransvar for.
2. Fremme Friluftsrådets oppgaver i samsvar med vedtekter og årsmøtevedtak.
3. Lede Friluftsrådets løpende virksomhet i samsvar med vedtekter og arbeidsplan og stå for økonomistyring i samsvar med vedtatt budsjett.

Styret kan velge et arbeidsutvalg til å forberede saker for styret og fatte vedtak etter nærmere delegering fra styret, og nedsette utvalg til å ivareta nærmere avgrensa oppgaver som lønnsutvalg, utvalg for konkrete prosjekter m.v.

Det skal føres protokoll fra styremøtene som bl.a. sendes deltakerkommunene.

Styrehonorar og møtegodtgjørelse følger tilsvarende praksis fra vertskommunen.

§ 8 SAMARBEIDSGRUPPE

Samarbeidsgruppa består av ett medlem fra hver kommuneadministrasjon, utpekt av den enkelte kommune. Medlemmene bør representere den eller de etater/enheter som arbeider med friluftsliv i den enkelte kommune.
Samarbeidsgruppa behandler saker av praktisk- og administrativ karakter, og er et forum for samordning og erfaringsutveksling. Samarbeidsgruppa kan forberede saker for styret.

§ 9 ØKONOMI

Friluftsrådet er et eget rettssubjekt med eget regnskap som føres av vertskommunen.

Deltakerkommunene skal betale et årlig tilskudd til Friluftsrådet (kontingent). Denne fastsettes av årsmøtet som en sum per innbygger i medlemskommunene. Kontingent økning må godkjennes av medlemskommunene.

Friluftsrådet har ikke myndighet til å ta opp lån og pantsette eiendom og verdier etter vedtak på årsmøte eller ekstraordinært årsmøte.

Vedtatt i Årsmøtet 2016 sak 7. Vedtekter - vedtektsendringer § 9 Økonomi

1. *I tillegg til medlemskontingent per innbygger skal det beregnes et grunntilskudd fra hver medlemskommune.*
2. *Både grunntilskudd og medlemskontingent per innbygger indeksreguleres hvert år i forhold til pris og lønnskostnader (Deflater).*

Vedtatt i Årsmøtet 2016 sak 8 medlemskontingent

1. *Medlemskontingent fastsettes til kr.12 per innbygger per kommune fra 2017.*
2. *Grunntilskudd på kr. 7 500,- per kommune gjelder fra og med budsjettåret 2017.*

§ 10 VEDTEKTSENDRINGER

Endring av vedtektene kan bare gjøres på årsmøte eller ekstraordinært årsmøte. Endring av vedtektene krever 2/3 flertall, og vedtektsendringer skal godkjennes av medlemskommunene. Opptak av nye medlemskommuner etter § 2 skal også godkjennes av deltakerkommunene.

§ 11 UTTREDEN OG OPPLØSNING

Uttreden og oppløsning skal skje i henhold til «LOV 1992-09-25 nr. 107: Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)» § 27 nr. 3 første ledd:
Den enkelte kommune kan i alle fall med ett års skriftlig varsel si opp sitt deltakerforhold i det interkommunale samarbeid og kreve seg utløst av det. Utløsningssummen fastsettes til andelens nettoverdi ved oppsigelsesfristens utløp, men ikke til mer enn verdien av de midler vedkommende kommune eller fylkeskommune har skutt inn.

§ 12 VOLDGIFT

Dersom det oppstår tvist mellom deltakende kommuner om forståelsen av disse vedtektene, skal tvisten avgjøres ved voldgift iht. tvistemålsloven.

Ofoten Friluftsråd

Vedtekter for Ofoten friluftsråd

Enstemmig vedtatt I årsmøte 04.06.2009. Oversendt deltakerkommunene 29.06.09 for godkjenning

§1 Formål

Ofoten friluftsråd skal i samarbeid med medlemskommunene og friluftsinteressene for øvrig:

- arbeide for at flere mennesker, i alle livsfaser og med ulike fysiske forutsetninger, benytter naturen i sunn aktivitet til alle årstider ved å legge forholdene til rette for fysisk aktivitet – med spesiell fokus på barn og unge.
- søke å skape en økt forståelse for friluftslivets betydning for den fysiske, sosiale og mentale helsetilstand
- informere om og bidra til å utvikle regionens friluftsmuligheter for en økt utbredelse av friluftslivet generelt.
- Motivere medlemskommunene til og bistå dem med kartleggings- og planarbeid innen området friluftsliv.
- bidra til å samordne innsatsen fra ulike aktører gjennom felles informasjons- og planarbeid vedrørende friluftslivet i regionen - og i egen regi utføre prosjektrettede fellesoppgaver.

§2 Medlemmer

Deltakende kommunene er: Ballangen, Evenes, Narvik, Tjeldsund, Tysfjord, og Gratangen og Lavangen danner Ofoten friluftsråd og er et samarbeidsorgan i samsvar med kommunelovens § 27.

Medlemmene oppnevner hver en representant med vararepresentant til friluftsrådet. Det skal tilstrebes at begge kjønn er representert med 40 %.
Valgperiode for kommunerepresentanter er 4 år. Representanter velges av medlemskommunene i etterkant av kommunestyrevalg.
Valgperiode for representanter fra andre offentlige myndigheter og/eller frivillige organisasjoner er 2 år.

§3 Organisasjon

Ofoten friluftsråd er et underutvalg av Ofoten regionråd samt fra deltakende kommuner som ikke er medlemmer av Ofoten regionråd. Regionrådet er friluftsrådets årsmøte og høyeste myndighet. Friluftsrådet kan oppnevne et arbeidutvalg på inntil 5 medlemmer. Kommunene i medlemskommunene utpeker en representant med vararepresentant til Ofoten friluftsråd.

Ofoten regionråd med representanter fra deltakende kommuner har tilsettings- og arbeidsgiveransvaret – herunder lokalisering av sekretariat
(Nære samarbeidspartnere som frivillige organisasjoner innen friluftsliv og Statskog SF kan gis fast møte- og talerett i rådets møter etter rådets beslutning (konsultative medlemmer).

§4 Årsmøtet

Årsmøtet er Ofoten friluftsråds høyeste myndighet og skal avholdes innen utgangen av juni. Årsmøtet utgjøres av hovedstyre i Ofoten regionråd i tillegg møter representanter fra deltakende kommuner som ikke er medlemmer av Ofoten regionråd. Ofoten friluftsråds medlemmer kan delta med tale- og forslagsrett, men uten stemmerett.

Årsmøtet skal innkalles med minst 3 ukers varsel og skal bl.a:

a) Godkjenne innkalling og sakliste
b) Godkjenne årsmelding
c) Godkjenne regnskap
d) Vedta arbeidsprogram for påfølgende år
e) Vedta budsjett
f) Fastsette kommunal kontingent for påfølgende år
g) Velge medlemmer til friluftsrådet etter forslag fra kommunene

h) Velge leder og nestleder for rådet
i) Behandle innkomne saker

Årsmøtet skal videre behandle saker om medlemskap for kommuner.
Revisjon foretas av Kom Rev Nord (tilpasses vertskommune).

§5 Friluftsrådet

Friluftsrådet består av et medlem med varamedlem fra hver av medlemskommunene – samt eventuelt konsultative medlemmer med møte- og talerett.

Friluftsrådet er fungerende styre for virksomheten mellom årsmøtene. Rådet avholder minst 2 møter i året og er ansvarlig for virksomheten mellom årsmøtene.
Rådet innkalles skriftlig og som regel med 7 dagers varsel. Innkalling skal inneholde saksliste og saksdokumenter.

Medlemskommunenes ordførere og rådmenn skal tilsendes møteinnkallinger og sakspapirer.
Rådet er beslutningsdyktig når minst halvparten av de stemmeberettige medlemmene er til stede.
Avgjørelser treffes ved alminnelig flertall og ved stemmelikhet er møtelederens stemme avgjørende.

Det føres møteprotokoll som undertegnes av leder. Utskrift sendes rådets medlemmer, varamedlemmer, medlemskommunene, og Ofoten regionråd med representanter fra deltakerkommunene i tillegg til eventuelt andre parter i sakene.

Friluftsrådet:

a) skal arbeide innenfor formålene i § 1 i samsvar med virksomhetsplan, vedtekter og årsmøtevedtak .
b) leder driften og står økonomiansvarlig.
c) avgjør behov for opprettelse av eget arbeidsutvalg og velger evt. medlemmer i et slikt arbeidsutvalg. Ved opprettelse av arbeidsutvalg skal det tilstrebes at begge kjønn er representert.

§6 Kontingent

Det er kun medlemskommuner med stemmerett som skal betale kontingent.
Kontingent blir fastsatt av årsmøtet for påfølgende år.
Kontingenten fastsettes etter kriterier:

- en grunnsum fra hver medlemskommune.
- en sum utregnet per innbygger
- grunnsum og sum per innbygger indeksreguleres hvert år i forhold til pris og lønnskostnader

§7 Ekstraordinært årsmøte

Ekstraordinært årsmøte kan innkalles av rådet eller når minst 2 av medlemskommunene krever det. Innkalling og sakliste skal være utsendt med minst 2 ukers varsel.

§8 Vedtektsendringer

Vedtektene kan bare endres på årsmøtet. Vedtektsendringer krever 2/3 flertall.

§9 Utmelding

Når det gjelder medlemskommunene, må kommunestyret gjøre vedtak om utmelding.
Representanter fra andre instanser kan fritt melde seg ut av friluftsrådet.
Medlemskontingent skal betales for det året utmeldingen blir gjort.
Utmelding må skje senest to måneder i forkant av avholdelse av ordinært årsmøte med virkning tidligst påfølgende kalenderår.
Et medlem som melder seg ut av friluftsrådet, har ikke krav på noen av friluftsrådets eiendeler.

§10 Oppløsning

Oppløsning av friluftsrådet kan bare skje på ordinært årsmøte. Sak om oppløsning skal være oppført på utsendt sakliste. Vedtak om oppløsning krever 2/3 flertall.
Ved oppløsning gjelder kommunelovens regler for fordeling av friluftsrådets eiendeler og forpliktelser.

Regnskap 2016

1 NARVIK KOMMUNE (2017) - År/Periode 2017 1 - 12 — 24.04.2017

	Regnskap 2016	Regnskap 2015
Ansvar: 650 MIDTRE HÅLOGALAND FRILUFTSRÅD		
10100 FASTLØNN	1.058.233	928.221
10301 LØNN EKSTRAHJELP/ENGASJEMENT/PROSJEKTSTILLINGER	202.919	68.249
10500 ANNEN LØNN OG TREKKPLIKTIGE GODTGJØRELSE	104.475	61.098
10901 PENSJONSINNSKUDD FELLESORDNINGEN	260.411	168.218
10902 PENSJONSINNSKUDD LÆRERORDNINGEN	0	6.235
10990 ARBEIDSGIVERAVGIFT	83.152	64.241
11001 KONTORMATERIELL	4.051	0
11002 AVISER, TIDSSKRIFTER OG FAGLITTERATUR	7.023	550
11151 BEVERTNING/REPRESENTASJON	21.420	23.857
11200 ANNET FORBRUKSMATERIELL/RÅVARER OG TJENE	1.040.092	899.130
11203 UTGIFTSDEKNING IKKE EGNE ANSATTE	12.306	12.864
11207 OPPHOLDSUTGIFTER TJENESTEREISER	7.292	7.028
11302 TELEFON, LINJELEIE, SAMBAND	16.194	13.636
11400 MARKEDSFØRING, REKLAME, SALG	35.640	25.600
11401 INFORMASJON, KUNNGJØRINGER	189.254	122.138
11402 STILLINGSUTLYSING	10.876	0
11403 GAVER	1.120	0
11501 OPPLÆRING, KURSUTGIFTER	24.155	49.640
11502 OPPHOLDSUTGIFTER, KURSDELTAKELSE	23.468	0
11600 OPPG.PL. REISEGODTGJØRELSE	65.349	29.614
11602 OPPG.PL. REISE- OG OPPHOLD TJENESTEREISER	1.467	10.599
11700 TRANSPORT	16.399	14.421
11701 ÅRSAVGIFT OG FORSIKRING EGNE KJØRETØY	0	4.523
11702 DRIVSTOFF EGNE KJØRETØY	13.195	13.667
11703 VEDLIKEHOLD TRANSPORTMIDLER (EGNE OG LEIDE)	53.344	27.462
11704 PARKERING, BOMPENGER, REKVISITA KJØRETØY	8.426	3.409
11707 REISEUTGIFTER TJENESTEREISER	23.235	37.147
11709 REISEUTGIFTER	12.106	1.009
11851 FORSIKRING AV BYGNINGER OG ANLEGG	2.205	2.142
11900 HUSLEIE, LEIE AV LOKALER OG GRUNN MV	13.900	14.978
11953 LISENSER OG BRUKERAVTALER DATA	1.769	5.560
11954 KONTINGENTER	49.316	42.781
12000 KJØP OG FIN. LEASING DRIFTSMIDLER	390.148	105.911
12100 KJØP, LEIE OG LEASING TRANSPORTMIDLER	74.940	38.659
12200 LEIE OG OPERASJONELL LEASING DRIFTSMIDLER	4.591	0
12700 KONSULENTTJENESTER	1.700.524	81.200
12900 INTERNE OVERFØRINGER	0	1.175.416
14290 MVA UTENFOR MVA-LOVEN	406.578	311.212
14500 OVERFØRING TIL KOMMUNER	96.000	45.000
14700 OVERFØRING TIL ANDRE (PRIVATE)	283.887	112.000
15005 FORSINKELSESRENTER/GEBYR	139	958
15500 AVSETNINGER TIL BUNDNE FOND	1.260.522	284.421
Sum utgifter	**7.580.120**	**4.812.795**
16000 BRUKERBETALING FOR KOMMUNALE TJENESTER	0	-2.400
16200 SALG AV VARER OG TJENESTER, UTENFOR AVG.OMR.	-8.200	-2.700
16900 SALG TIL ANDRE KOMMUNALE ENHETER (INTERNSALG)	-1.706.482	0
17000 REFUSJON FRA STATEN	-400.000	0
17101 SYKELØNNSREFUSJON	-2.860	0
17290 KOMP. MOMS PÅLØPT I DRIFTSREGNSKAPET	-406.578	-311.212
17300 REFUSJON FRA FYLKESKOMMUNER	-1.837.750	-989.285
17500 REFUSJON FRA KOMMUNER	-985.446	-517.447
17700 REFUSJON FRA ANDRE (PRIVATE)	-2.096.095	-1.488.464
17702 REF FORSIKRING	0	-7.221
17900 INTERNE OVERFØRINGER	0	-1.175.416
19500 BRUK AV BUNDNE DRIFTSFOND	-136.709	-318.650
Sum inntekter	**-7.580.120**	**-4.812.795**

Fakta om regionen

KOMMUNE VÅPEN	NAVN	FOLKETALL	AREAL			KYSTLINJE	MÅLFORM
			LAND	VANN	TOTALT		
	Ballangen	2 581	847,85 km²	82,92 km²	930,77 km²	222,28 km	Bokmål
	Evenes	1 385	241,72 km²	10,58 km²	252,3 km²	491,42 km	Bokmål
	Gratangen	1 137	306,07 km²	7,06 km²	313,13 km²	231,60 km	Nøytral
	Harstad	24 676	445,14 km²	1 075,25 km²	1 520,39 km²	91,47 km	Nøytral
	Ibestad	1 410	234,39 km²	6,88 km²	241,27 km²	327,29 km	Bokmål
	Kvæfjord	3 076	497,76 km²	14,97 km²	512,73 km²	915,72 km	Nøytral
	Lavangen	1 008	296,92 km²	4,76 km²	301,68 km²	189,99 km	Nøytral
	Narvik	18 853	1 910,29 km²	112,35 km²	2 022,61 km²	95,34 km	Bokmål
	Salangen	2 219	439,56 km²	18,34 km²	457,9 km²	151,58 km	Nøytral
	Skånland	2 988	465,74 km²	29,33 km²	495,07 km²	77,34 km	Bokmål
	Tjeldsund	1 280	309,54 km²	8,64 km²	318,18 km²	32,52 km	Bokmål
	Tysfjord	1 996	1 360,88 km²	102,96 km²	1 463,84 km²	81,91 km	Nøytral
SUM	12	62609	7377,83 km²	2474,04 km²	8829,87 km²	2512,46 km	



Kontakt oss

www.halogaland-friluftsrad.no **Midtre Hålogaland friluftsråd**

Postadresse:
Midtre Hålogaland friluftsråd
c/o Narvik Kommune
8512 Narvik

Besøksadresse:
Midtre Hålogaland friluftsråd
Kongens Gate 49
8512 Narvik

E-post: anne-margrethe.roll@narvik.kommune.no

Tlf : 76 91 22 60
Mob: 90 54 96 76

Foto: Fotogjeteren

Midtre Hålogaland friluftsråd

Årsmøteprotokoll, 09. mai 2017

Vår ref.: 28130	Saksb.: rs/amr	Akriv: hfakmå	Deres ref.:	Dato: 31.05.17

Til stede:

Delegater

Årsmøterepresentanter tilstede: 9 medlemskommuner

Rita Roaldsen Gratangen kommune

Per Anders Robertsen Evenes kommune

Tommy Nymo Ballangen kommune — Tommy Nymo ble permittert kl.1400

Torbjørn Larsen Kvæfjord kommune

Kristine Haugen Lavangen kommune

Vegard Jæger Narvik kommune

Sigrun Prestbakmo Salangen kommune

Odd Arne Hansen Skånland kommune

Guttorm Aasebøstøl Tysfjord kommune

Årsmøterepresentanter ikke møtt:

Mari Seradia Fjellstad Harstad kommune

Anne-Berit Lorentsen Ibestad kommune

Gunnhill Andreassen Tjeldsund kommune

Emma Kristensen Tysfjord kommune

Styrerepresentanter

Rita Roaldsen styreleder

Guttorm Aasebøstøl nestleder Per Anders Robertsen styrerepresentant

Kristine Haugen styrerepresentant

Anne V. Nesje 1.vara

Torbjørn Larsen 3.vara

Bror Martin Hanssen 5.vara

Odd Arne Hansen 6.vara.

Til stede fra administrasjon og andre:

Tor Anders Markussen, Kvæfjord kommune

Postadresse:
c/o Narvik Kommune
Postboks 64
8501 Narvik

Besøkadresse:
Kongens Gate 49
8512 Narvik

E-post: anne-margrethe.roll@narvik.kommune.no
Mob: 90 54 96 76 **Tlf**: 76 91 22 60 **Fax**: 76 91 22 51

Kristine Storelv, Tjeldsund kommune
Janne Johansen, Skånland kommune
Dagrunn Weines, Harstad kommune
Heidi Olsborg, Evenes kommune.

Administrasjon Midtre Hålogaland friluftsråd
Roger Olsen
Anne-Margrethe Roll

Møtet avsluttet ca kl. 1430

Saksliste

1. Godkjenning av innkalling, saksliste og representanter.
2. Valg av ordstyrer, referent og 2 representanter til å undertegne protokollen.
3. Styrets Årsmelding 2016
4. Regnskap med revisjonsberetning 2016
5. Arbeidsplan 2018 - 2021
6. Budsjett - Medlemskontingent fra deltakerkommunene
7. Budsjett 2018
8. Vedtekter-vedtektsendring § 5 og § 7
9. Stikonferanse
10. Valgkomite

Sak 1/17. Godkjenning av innkalling datert 18.4.2017, saksliste og representanter.

Forslag til vedtak:
Innkalling og saksliste godkjennes.

Tilføyelse fra Vegard Jæger Narvik kommune at det velges Valgkomite sak 10/17
Enstemmig vedtatt med tilføyelse det velges Valgkomite.

Sak 2/17. Valg av: - ordstyrer, - referent og to personer til å skrive under protokoll

Forslag til vedtak:
Ordstyrer: Rita Roaldsen.
Enstemmig vedtatt.

Referenter:
Anne-Margrete Roll. Roger Olsen. Enstemmig vedtatt.
Protokollførere:
Per Anders Robertsen. Enstemmig vedtatt.
Sigrunn Prestbakmo. Enstemmig vedtatt.

Sak 3/17. Styrets årsmelding

Årsmelding perioden 1.1.2016 – 31.12.2016

Årsmelding er tatt med i trykt hefte, vedlegg

Styrets innstilling til vedtak:

Årsmelding for 2016 justeres med styrets innspill. Legges fram for godkjenning i årsmøtet.

Forslag til vedtak:
Årsmelding for 2016 godkjennes med endringer.

Enstemmig vedtatt.

Sak 4/17. Regnskap for Midtre Hålogaland friluftsråd 2016.

Regnskapet inngår i Narvik kommunes regnskap og revideres av KomRev Nord

Prosjekter som mottar tilskudd fra kr.100.000,- revideres av KomRev Nord.

Til regnskapet er det revisjonsuttalelse på følgende prosjektregnskap:

- Orienteringskart Ankenesfjellet NFK
- Lærende nettverk i friluft NFK
- Sti og løypeplan NFK
- Turskiltprosjektet 2013 – 2014 NFK
- Friluftsliv som metode i integreringsarbeidet UDI

Vedlagt følger:

- Total oversikt og omsetning alle prosjekter.
- Prosjektregnskap for 21 prosjekter.
- Årsomsetning administrasjon og prosjekter.
  er tatt inn i trykt hefte, vedlegg

Styrets innstilling til vedtak:

Styret godkjenner Regnskapet for 2016. Regnskapet legges fram for godkjenning i Årsmøtet 2017.

Forslag til vedtak:

Regnskapet for 2016 godkjennes.

Enstemmig vedtatt.

Sak 5/17. Arbeidsplan 2018 - 2021

Utkast til Arbeidsplan for Midtre Hålogaland friluftsråd for perioden 2018 – 2021 er vedlagt.

Styret nedsatte ei arbeidsgruppe i 2016 bestående av 2 politikere Rita Roaldsen og Guttorm Aasebøstøl og 2 fagpersoner, Janne Johansen og Randi Melgaard, gruppa gjenspeiler geografien i friluftsrådsregionen.

Styrets innstilling til vedtak**:**

a.) Forslag til Arbeidsplan 2018 – 2021 med styrets justeringer legges fram for årsmøtet til godkjenning. (merknad tilføye i tekst - overskrift - Innledning). (revideres hvert årsmøte)

b.) Stikonferansen legges fram som egen sak til årsmøtet.

Under Informasjon og markedsføring (side 7-8)

Forslag fra Lavangen. Ønsker at friluftsrådet kommer/inviterer seg inn i et utvalg eller kommunestyre og forteller om friluftsrådets oppgaver og funksjon.

Forslag om at friluftsrådet sender ny henvendelse til aktuelle kommuner - behov særlig i de nye medlemskommunene.

(innspill Tysfjord - Stetind - stor pågang fra flere grupper, behov for mer og bedre tilrettelegging - Tysfjord vil trenge assistanse og bidrag fra regionråd og friluftsråd). Stor slitasje iflg. Tysfjord.)

Spørsmål fra Tysfjord (Tellturkonseptet) (ønske om felles portal - felles markedsføring)

Forslag til vedtak:

Arbeidsplan 2018 – 2021 godkjennes.

Enstemmig vedtatt.

Sak 6/17. Budsjett - Medlemskontingent

Vedtak fra Årsmøtet 2016:

Vedtektene § 9. Økonomi endres slik:

1. *I tillegg til medlemskontingent per innbygger skal det beregnes et grunntilskudd fra hver medlemskommune.*
2. *Både grunntilskudd og medlemskontingent per innbygger indeksreguleres hvert år i forhold til pris og lønnskostnader (Deflator).*

Årsmøtet 2016 gjorde følgende vedtak

Medlemskontingent fastsettes til kr.12 per innbygger per kommune fra 2017.
Grunntilskudd på kr. 7 500,- per kommune gjelder fra og med budsjettåret 2017.

Forslag til vedtak:

Medlemskontingent økes med 2,5 % i 2018

1. Medlemskontingent per innbygger fastsettes til kr.12.30 per innbygger per kommune i 2018.
2. Grunntilskudd på kr 7687,- per medlemskommune i 2018.

Enstemmig vedtatt.

Sak 7. Budsjett 2018

Viser til vedlagte forslag til budsjett 2018.

Regionen er stor og variert, og aktiviteter og bistand til medlemskommunene krever kapasitet.

I budsjettet er det lagt inn engasjementstillinger retta inn mot:

Infrastruktur, Sti- og løypeplan, Turskiltprosjekt, Informasjonstiltak.

Aktivitetsfremmende tiltak overfor barn, Friluftsskoler, Læring i friluft, nettverksbygging målgruppe personell i barnehager og skoler, Friluftsliv som metode i integreringsarbeidet.

Finansieringa av satsinga er planlagt via driftsstøtten fra medlemskommunene, Nordland fylkeskommune, Troms fylkeskommune, Friluftsrådenes Landsforbund, Miljødirektoratet, Statskog, UDI.

Det søkes om prosjektmidler til de enkelte prosjekt, f.eks. Friluftsskoler (barn), Ungdoms camper, Læring i friluft (Troms og Nordland), Integrering av mindreårige ved asylmottak, UDI. Marine prosjekt - Kysten som læringsarena og Folkehelse og frisklivstiltak (Miljødirektoratet), utarbeiding av temaplaner (Statskogsordningen), skilting av løyper. Prosjektmidlene kan i liten grad brukes som lønnsmidler.

Styrets innstilling til vedtak:

Forslag til budsjett for Midtre Hålogaland friluftsråd 2018 legges fram for Årsmøtet med innstilling om godkjenning.

Forslag til vedtak:

Budsjett for 2018 godkjennes.

Enstemmig vedtatt.

Sak 8/17. Vedtektsendring

Forslag endring av vedtekter fra styreleder Rita H. Roaldsen.

§ 5 Årsmøte, valg av representanter til årsmøte

Årsmøtet er Friluftsrådets øverste myndighet og er satt sammen av alle eierkommunene. Ordfører/varaordfører representerer eierkommunene. Ordinært årsmøte avholdes hvert år innen utgangen av mai måned. Årsmøtet er beslutningsdyktig når minst halvparten av representantene er til stede.

§7. Styret består av fem medlemmer med varamedlemmer fra eierkommunenes valgte politikkere.

Eierkommunene foreslår sine representanter til styret. Årsmøtet velger styret med leder, nestleder, styrerepresentanter og vararepresentanter. De eierkommunene som ikke er representert i styret utgjør varamannsrekke. I styret skal begge kjønn være representert i samsvar med kommunelovens bestemmelser.

Styret velges for kommunestyreperioden.

Kontaktperson fra administrasjonen i eierkommunene, møter som observatører med talerett på styremøtene.

Forslag til vedtak:

§ 5 ÅRSMØTE -

Årsmøtet er Friluftsrådets øverste myndighet og er satt sammen av alle eierkommunene. Ordfører representerer eierkommunene. Ordinært årsmøte avholdes hvert år innen utgangen av mai måned. Årsmøtet er beslutningsdyktig når minst halvparten av representantene er til stede.

Årsmøtet skal innkalles med minst 2 ukers skriftlig varsel. Saksliste og saksdokument skal følge innkallingen.

Med unntak av vedtektsendringer, jf § 10, treffes beslutninger med simpelt flertall.

Årsmøtet skal behandle:
1. Godkjenning av innkalling, saksliste og representanter.
2. Velge ordstyrer, referent og 2 representanter til å undertegne protokollen.
3. Styrets årsmelding.
4. Regnskap med revisjonsberetning.
5. Arbeidsplan for påfølgende år.
6. Budsjett, herunder fastsette tilskudd (kontingent) fra deltakerkommunene.
7. Behandle innkomne saker.
8. Valg
    a) Styre inkludert varamedlemmer.
    b) Styrets leder og nestleder.
    c) Valgkomite.

Det foretas skriftlig valg hvis noen krever det. Ved stemmelikhet avgjøres valg ved loddtrekning

§ 7 STYRE

Styret består av seks (6) medlemmer med varamedlemmer fra kommunenes valgte kommunestyrerepresentanter.

Kommunene foreslår sine representanter til styret. Årsmøtet velger styret med leder, nestleder styrerepresentanter og vararepresentanter. De kommunene som ikke er representert i styret utgjør varamannsrekke. I styret skal begge kjønn være representert i samsvar med kommunelovens bestemmelser.

Styret velges for kommunestyreperioden.

Medlemmer i administrativ samarbeidsgruppe møter som observatører med talerett på styremøtene.

Valgkomiteen velges blant de oppnevnte representantene fra deltakerkommunene.

Styret skal behandle følgende:

1. Tilsette daglig leder og ha arbeidsgiveransvar for vedkommende, og tilsette andre ansatte som daglig leder har arbeidsgiveransvar for.

2. Fremme Friluftsrådets oppgaver i samsvar med vedtekter og årsmøtevedtak.

3. Lede Friluftsrådets løpende virksomhet i samsvar med vedtekter og arbeidsplan og stå for økonomistyring i samsvar med vedtatt budsjett.

Styret kan velge et arbeidsutvalg til å forberede saker for styret og fatte vedtak etter nærmere delegering fra styret, og nedsette utvalg til å ivareta nærmere avgrensede oppgaver som lønnsutvalg, utvalg for konkrete prosjekter m.v.

Det skal føres protokoll fra styremøtene som bl.a. sendes deltakerkommunene.
Styrehonorar og møtegodtgjørelse følger tilsvarende praksis fra vertskommunen.
Nye vedtekter gjøres gjeldende fra kommunestyreperiode 2019-2022.

Alternativ innstilling § 7 punkt 3, forslag fra Narvik (skriftlig gitt):

Styremedlemmer, styreleder og varamedlemmer velges 2. hvert år (slik vedtektene er per idag.)

Vedtak:

1.

§ 5 Årsmøte

Endring § 5 Årsmøte første avsnitt.

Enstemmig vedtatt. Forøvrig er tekst i § 5 uendret

Årsmøtet er Friluftsrådets øverste myndighet og er satt sammen av alle eierkommunene. Ordfører representerer eierkommunene. Ordinært årsmøte avholdes hvert år innen utgangen av mai måned. Årsmøtet er beslutningsdyktig når minst halvparten av representantene er til stede.

Årsmøtet skal innkalles med minst 2 ukers skriftlig varsel. Saksliste og saksdokument skal følge innkallingen.

Med unntak av vedtektsendringer, jf § 10, treffes beslutninger med simpelt flertall.

Årsmøtet skal behandle:
1. Godkjenning av innkalling, saksliste og representanter.
2. Velge ordstyrer, referent og 2 representanter til å undertegne protokollen.
3. Styrets årsmelding.
4. Regnskap med revisjonsberetning.
5. Arbeidsplan for påfølgende år.
6. Budsjett, herunder fastsette tilskudd (kontingent) fra deltakerkommunene.
7. Behandle innkomne saker.
8. Valg
    a) Styre inkludert varamedlemmer.
    b) Styrets leder og nestleder.
    c) Valgkomite.

Det foretas skriftlig valg hvis noen krever det. Ved stemmelikhet avgjøres valg ved loddtrekning.

2.

§ 7 STYRET

Endring § 7 første setning i første avsnitt og andre avsnitt er endret.

Enstemmig vedtatt

§ 7 tredje avsnitt, styret velges for kommunestyreperioden.

Styrets innstilling ble vedtatt 5 stemmer for. Mens alternativ innstilling fikk 3 stemmer for.

Det ble bedt om protokollføring at det var uenighet i styret.

§ 7 STYRE (første setning i førte avsnitt og andre avsnitt er endret)
Styret består av seks (6) medlemmer med varamedlemmer fra kommunenes valgte kommunestyrerepresentanter.

Kommunene foreslår sine representanter til styret. Årsmøtet velger styret med leder, nestleder styrerepresentanter og vararepresentanter. De kommunene som ikke er representert i styret utgjør varamannsrekke. I styret skal begge kjønn være representert i samsvar med kommunelovens bestemmelser.

Styret velges for kommunestyreperioden.

Medlemmer i administrativ samarbeidsgruppe møter som observatører med talerett på styremøtene.

Valgkomiteen velges blant de oppnevnte representantene fra deltakerkommunene.

Styret skal behandle følgende:

1. Tilsette daglig leder og ha arbeidsgiveransvar for vedkommende, og tilsette andre ansatte som daglig leder har arbeidsgiveransvar for.

2. Fremme Friluftsrådets oppgaver i samsvar med vedtekter og årsmøtevedtak.

3. Lede Friluftsrådets løpende virksomhet i samsvar med vedtekter og arbeidsplan og stå for økonomistyring i samsvar med vedtatt budsjett.

Styret kan velge et arbeidsutvalg til å forberede saker for styret og fatte vedtak etter nærmere delegering fra styret, og nedsette utvalg til å ivareta nærmere avgrensede oppgaver som lønnsutvalg, utvalg for konkrete prosjekter m.v.

Det skal føres protokoll fra styremøtene som bl.a. sendes deltakerkommunene.

Styrehonorar og møtegodtgjørelse følger tilsvarende praksis fra vertskommunen.

3.
Forslag til vedtektsendringer i § 5 og § 7 sendes ut til kommunene.
Det må være likelydende vedtak fra hver medlemskommunen.

4.
Nye vedtekter vil først kunne være gjeldende etter neste årsmøte, kommunestyreperioden 2019-2022.

Sak 9/17. Stien i Sentrum. Regional Stikonferanse 2018

Arbeidet med å sikre og stelle en robust infrastruktur for allmennhetens friluftsliv, krever ressurser og kompetanse. Hensynet til slitasje og sikkerhet må også ivaretas. Dette er samfunnsoppgaver som ikke kan overlates til frivillige alene og som må finne en god organisering på i regionen.

Det er behov for å bygge opp kompetanse og forankre denne typen arbeid. Erfaringsvis har kurs og arrangementer i sør liten deltakelse fra nord. Vi planlegger en samling for å gi matnyttig kunnskap og erfaringsutveksling og øke forståelse og handlingskompetanse blant beslutningstakere i kommunene.

Samlingens hovedmål er
- Sette stier og løyper på den politiske dagsorden

- Øke politisk og faglig forståelse for stiens betydning
- Få fram erfaringer og resultater fra Turskiltprosjektet, Sti- og løypeplaner som politiske verktøy
- Synliggjøre roller og styrke samhandling mellom aktører med ansvar for stier
- Sette fokus på stiens rettsgrunnlag og hvordan ivareta stien i plansammenheng

Målgrupper vil være kommunene ved ledelse og fagansvarlige, løypelag, friluftsråd og destinasjonsselskap fra Lofoten, Vesterålen, Ofoten og Sør-Troms. Vi ser behovet for et samarbeid og vil invitere øvrige friluftsråd med i programkomiteen.

Forutsatt finansiering, er alternative datoer for et slikt arrangement 24.4., 28.4., evt.15.5. i 2018.

Styrets forslag til vedtak

a) Den regionale stikonferansen «Med Stien i sentrum» blir et viktig arrangement i 2018.
b) Arrangementet bør være et samarbeid med Friluftsrådenes Landsforbund, Miljødirektoratet, Fylkeskommunene og Kommunenes Sentralforbund.
c) Prosjektplan for Stikonferansen legges fram for årsmøtet til orientering og nye innspill.
d) Målgruppe og deltakere bør være kommunene i hele Nord-Norge.
e) Årsmøtet utpeker programkomite
f) Administrasjonen ivaretar sekretariatet.

Forslag til vedtak.

Årsmøtet vedtar styrets innstilling vedtas.

Enstemmig vedtatt.

Forslag på programkomite: styret og administrasjonen utgjør programkomiteen. Enstemmig.

Sak 10/17 Valgkomite

I årsmøtet for 2016 ble det vedtatt nye vedtekter for friluftsrådet. I vedtektenes § 5 årsmøte, punkt 8 valg ble det ikke valgt valgkomite.

Det legges derfor fram sak på valg av valgkomite i henhold til § 5.

Årsmøte er valgkomite.

Forslag til vedtak: Sigrun Prestbakmo (leder), Torbjørn Larsen, Per Anders Robertsen, Vegard Jæger, (1.vara) Gunnhill Andreassen.

Enstemmig vedtatt.

For styreleder Rita Roaldsen

Anne-Margrethe Roll
Daglig leder

ÅRSMELDING

2016



Innhold

S.3 Tillitsvalgte og ansatte medlemmer i råd og administrasjon
Organisasjonarbeid

S.8 Økonomi

S.8 Folkehelsesatsing

S.9 Læring i friluft, Helsefremmende barnehager og -skoler

S.10 Friluftsskoler

S.13 Folkehelsetiltak rettet mot barn, ungdom og barnefamilier, minoritetsgrupper, psykisk utviklingshemmede og voksne

S.14 Utstyrslager

S.15 Naturlos

S.16 Turskiltprosjektet

S.18 Sti- og turløyper

S.17 Tilrettelegging av «Møte- grillplasser» i/ved randsonene av utfartsområder

S.20 Informasjonsmedier

S.20 Andre lavere prioriterte oppgaver der samarbeidsmuligheter, økonomi, praktiske forhold har avgjort prioritering

S.21 Administrasjon – søknader, regnskap og rapporter tilskudd

S.22 Samarbeid med myndigheter, institusjoner og frivillige organisasjoner

s.24 Vedlegg:
s.24 Vedtekter for Midtre Hålogaland friluftsråd

s.27 Vedtekter Ofoten friluftsråd

s.29 Regnskap 2016 - 2015

s.30 Fakta om region

s.31 Kontakt oss

Tillitsvalgte og ansatte medlemmer i råd og administrasjon

Organisasjon

Kommunerepresentanter er oppnevnt i etterkant av styremøtet/årsmøtet 2016.
Nytt styre og representanter til årsmøte ble valgt på Årsmøte 10.05.2016

Kommune	*Fast medlem oppnevnt for årsmøte:*	*Vara medlem oppnevnt for årsmøte:*	*Styrerepresentant oppnevnt:*	*styret*
Ballangen	Helge Hveding	Tommy Nymo	Helge Hveding	styrerep
Evenes	Per Anders Robertsen	Heidi Olsborg	Per Anders Robertsen	styrerep
Gratangen	Rita Roaldsen	Arild Åkenes	Rita Roaldsen	**styreleder**
Harstad	Maria Serafia Fjellstad	Rolf Arne Mentzen	Maria SerafiaFjellstad	styrerep
Ibestad	Anne-Berit Lorentsen	Vegard Johnsen	Anne-Berit Lorentsen	7. vara
Kvæfjord	Torbjørn Larsen	Karin Eriksen	Torbjørn Larsen	3.vara
Lavangen	Kristine Haugen	Arvid Småriseth	Kristine Haugen	4. vara
Narvik	Vegard Jæger	Mona Nilsen	Bror Martin Hansen	5. vara
Salangen	Sigrun Prestbakmo	Terje Bertheussen	Anne V. Nesje	1. vara
Skånland	Odd Arne Hansen	Odd Arne Hansen	Odd Arne Hansen	6. vara
Tjeldsund	Gunnhill Andreassen	Ove Berg	Gunnhild Andreassen	2. vara
Tysfjord	Emma Kristensen	Heidi Kalvåg	Guttorm Aasebøstøl	**nestleder**

Fra årsskifte 2015/16 fungerte styreleder Fred Åge Hol fram til nytt styre ble valgt.
Tabellen viser kommunerepresentanter pr. 30.12.15 – 10.05.2016

Kommune	**Repr/Vararepr**	**Adresse**
Ballangen	styrerep: Tove Kvanmo vara. Asle Spj Hansen	t-kvanmo@online.no aslespj@balnett.no
Evenes	Styrerep: Sondre Markusson vara: Ellen Rise	smarkusson@gmail.com ellen@kosmonaut.no
Gratangen	Styrerep: Rita Roaldsen vara: Arild Åkenes	rita.roaldsen@gratangen.kommune.no ritaroaldsen@hormail.com.no arildidar@hotmail.com
Lavangen	Styrerep: Svein Sæter vara: J. Teigland	svein@sæter.no

Narvik	styrerep: Ingrid Stella Martenson Bortne vara: Ronny Simonsen	Ingrid.martenson.bortne@innovasjonnorge.no
Tjeldsund	Styreleder: Fred Åge Hol vara: Linda Terese Gundersen	Fred.hol@sigmanord.no holofoten@gmail.com Lindathgundersen@gmail.com
Tysfjord	vara: Guttorm Åsebøstøl fungerer som Nestleder for Svein Berg	Sv-a-ber@online.no Guande-a@online.no

Styret

Styret 2016: fram til 9.5.2016

leder:	Fred Åge Hol *valgt fra 4.2.14*
nestleder:	Guttorm Aasebøstøl for Svein Berg
medlem:	Rita Roaldsen
medlem	Ingrid Stella Martenson
medlem:	Tove Kvanmo
medlem	Sondre Markusson
medlem	Svein Sæther

Administrasjon

Daglig leder er tilsatt i 100 % stilling fra 1.2.2010. Fra juni 2008 til 1.2.2010 var stillinga 50 %.

Prosjektlederstilling i 50% stilling fra 2013, Geopark Nord, fra 2014 Sti- og løypeplan. 2015 Turskiltprosjekt

Prosjektstilling med 3 årsvarighet. Oppstart oktober 2016. Hovedprosjekter Læring i friluft, Integrering flyktninger i mottak og bosatte, Friluftsskoler

Korttidsengasjementer som hovedsak går på timer og begrenset til dager/uker

Kontorforhold

Midtre Hålogaland friluftsråd har kontorfellesskap med Enhet kultur, Narvik, Kongens gate 49, i E-verkbygget. Vi er 4 personer som har kontorplass på kontoret som er beregnet for 1.

I løpet av 2016 er det ca 9000 e-poster som er arbeidsrelatert og besvart.

Stilling	**Navn**	**Oppgaver**
Daglig leder 100%	Anne-Margrethe Roll	Økonomiforvaltning, handlingsplaner, sekretær styre og årsmøte, personal ledelse, mediekontakt, prosjektutvikling, prosjektleder, høringsuttalelser, saksbehandling, utfører, med mer
Prosjektleder 30%, 10%,10%	Ragnhild Sandøy	Sti- og løypeplan, turskiltprosjekt, prosjektutvikling, . Publikasjoner Informasjon, nettside og sosiale media
Prosjektarbeider 10%	Sylvi Røsås	Helsefremmende skoler, Læring i friluft- barnehager Arbeidet fram til juni 2016
Prosjektarbeider 20%	Karen Kufaas	Helsefremmende skoler, Læring i friluft- skoler. Arbeidet fram til mai.2016
Prosjektmedarbeider 50 %, 25 %, 15 %, 10	Roger Olsen	Læring i friluft- barnehager/skoler, Helsefremmende, Friluftsskoler, integrering, eventuelt

% (fra 12.10.16)		
Regnskap kjøpes av Narvik komm. 17%	Randi Kristiansen	Føring av regnskap, bistand; -prosjektregnskap, -budsjett, -fakturabehandling, -lønnsmeldinger
Volanitere 20%	Lucile Girodos	Utarbeidelse av informasjonsmaterialer
Engasjement 20%	Sverre Dalhaug	Forefallende arbeid merkantilt og lager

Fra kommunenes administrasjon er administrativ samarbeidsrepresentant fra:

Evenes: Unn Kristin Laberg
Ballangen: Knut Einar Hansen
Gratangen : Nine Grib
Lavangen: Erling Hansen
Narvik: Randi Melgaard
Tjeldsund: Kristine Storelv
Tysfjord: Stig Eriksen
Harstad: Eli-Jeanett Olsen
Kvæfjord: Tor Anders Markussen
Ibestad: Ingvild Johansen
Salangen: Anne Mette Brustuen
Skånland: Janne Johansen

Årsmøte

Årsmøte ble avhold mars. 2016 Sted: Bogen styret for Ofoten friluftsråd
Årsmøtet ble avholdt, 10.05.2016. Sted: Bjerkvik Hotell, Bjerkvik. Nytt styre for Midtre Hålogaland friluftsråd

Styremøter

Det er avholdt styremøter i 2016.
01/16 Møtedato feb.16 Narvik Ofoten friluftsråd
02/16 Møtedato: 09.05.16 Bjerkvik Midtre Hålogaland friluftsråd
03/16 Møtedato: 19.09.2016 i Bjerkvik.
04/16 Møtedato: 06.12.2016 Bjerkvik

Arbeidsmøter

Arbeidsmøte 18.02.2016 - Bogen i Evenes Tema: Frisklivssentraler Folkehelseprosjekter
Arbeidsmøte 01.11.2016 – Bogen i Evenes
Arbeidsmøte 03.02.2016 – Bjerkvik Tema: Handlingsplan
Arbeidsmøte 02/2016 med kommunal samarbeidsgruppe Bogen i Evenes
Arbeidsmøte 2.10.2016 – Bogen, Frisklivssentraler Folkehelseprosjekter

Overbygning

Ofoten friluftsråd er tilsluttet **Friluftsrådenes Landsforbund**.
http://www.friluftsrad.no/9881.91.Friluftsradenes-Landsforbund.html
Per 25.04.2016 var Friluftsrådenes Landsforbund paraplyorganisasjon for 25 interkommunale friluftsråd og de har 220 kommuner. http://www.friluftsrad.no/4629.Medlemskommuner.html
Friluftsrådenes Landsforbund er de interkommunale friluftsrådenes felles talerør overfor nasjonale myndigheter og organisasjoner. Friluftsrådenes Landsforbund fordeler statlig driftsstøtte til friluftsrådene og legger blant annet til rette for kompetanseutvikling.

Representasjon og deltakelse i eksterne kurs og konferanser

- Kurs/seminarer/konferanser/samlinger/arrangementer

Dato	Sted	Hva	Deltaker
Feb. 2016	Gardermoen	Daglig ledersamling	AMR
Fre. 2016	Gardermoen	Styreledersamling	Fred Åge Hol
Mars. 2016	Gardemoen	Fellessatsinger Merking og skilting	AMR, RS
2016	Oslo	Stikonferansen	AMR
2016	Oslo	Fagsamling Læring i friluft	AMR
Juni. 2016	Stavanger	FLs Årsmøte	AMR UKL
Juni. 2016	Stavanger	Friluftskonferanse	AMR UKL
Nov. 2016	Målselv	Fagsamling med Troms fylkeskommune	AMR
21.-24.09.2016		Ansattesamling Erfaringsutveksling samling	AMR
Okt.2016	Oslo	Evaluering av friluftsskoler	Roger O
25.–27.10.2015	Bodø	Folkehelsekonferanse	AMR
nov	Bardufoss	Friluftslivsamling Møte med Troms fylkeskommune	AMR/RO
	Saltdal	Møte med Nordland fylkeskommunene	Ikke møtt
nov	Bjerkvik	Vertskap for styremøte i FL	AMR

Nye medlems kommuner

Daglig leder har jobbet aktivt for å øke antallet medlemskommuner og i 2016 kom vi i mål.
I 2009 invitasjon sendt Sør-Troms regionråd om medlemskap i Ofoten friluftsråd.

Landskapet strekker seg over fylkes- og kommunegrensene, og folk utøver friluftsliv på tvers av grensene. Det er derfor naturlig at en ser dette i en sammenheng når en tilrettelegger for aktivitet slik at kommunene i Sør-Troms slutter seg til Ofoten friluftsråd. Slik vil en spare inn midler på drift til administrasjon og frigi midler til aktivitet. Ved fordeling av administrasjonsstøtte vektlegges friluftsregionens areal, folketall, antall kommuner, fylker og aktivitetsnivå.

Vedtekter

Nye vedtekter

I 2014 ble det opprettet ei arbeidsgruppe for å utarbeide nye vedtekter for felles friluftsråd for kommunene i Ofoten og Sør-Troms. Arbeidsgruppas rep. Daglig leder Ofoten friluftsråd, daglig leder Ofoten regionråd, daglig leder Sør-Troms regionråd, rådmann i Evenes kommune, representant fra FNF – Troms. Nye vedtekter ble vedtatt i 2016.

Nye vedtekter for Midtre Hålogaland friluftsråd for kommunene i Ofoten og Sør-Troms ble politisk behandlet januar 2015. Ligger ved som vedlegg.

Ofoten regionråd sak HS 04/15

Enstemmig vedtak:

«Ofoten regionråd anbefaler kommunene å godkjenne vedtektene for friluftsrådet i Ofoten og Sør-Troms. Navnet på friluftsrådet bestemmes av styret når det er konstituert. Saksframlegg utarbeides til hver kommune»

Sør-Troms regionråd i Sak 04/15 Hålogaland friluftsråd (HFR)

Vedtak:
STRR støtter organisering av HFR etter kommuneloven § 27-interkommunalt samarbeid. Kommunene Harstad, Skånland, Ibestad, Kvæfjord og Salangen må fatte selvstendige beslutninger om de ønsker å melde seg inn og bli en del av HFR eller ikke. Saksframlegg utarbeides og distribueres til hver kommune. Ofoten regionråd sak til HS 04/15

Sør-Troms kommunene behandlet sak om medlemskap og forslag til vedtekter i kommunestyrene slik:

Ibestad kommune	11.06.2015
Harstad kommune	12.03.2015
Kvæfjord kommune	06.10.2015
Salangen kommune	15.06.2015
Skånland kommune	22.04.2015

Kommunene som er tilsluttet behandlet sak om forslag til vedtekter i kommunestyrene slik

Evenes kommune	
Gratangen kommune	14.12.2015
Lavangen kommune	11.12.2016
Narvik kommune	08.02.2016
Ballangen kommune	01.03.2016
Tjeldsund kommune	08.03.2016
Tysfjord kommune	23.02.2016

Vedtekter for Ofoten friluftsråd

Vedtekter ble godkjent av Ofoten regionråd 4.6.2009 og godkjent i kommunene

Tjeldsund kommune	3.11.2009
Tysfjord kommune	18.3.2010
Ballangen kommune	24.9.2009
Narvik kommune	20.5.2010
Evenes kommune	28.9.2010
Gratangen kommune	23.4.2012
Lavangen kommune	18.8.2014

Gratangen kommune kom med som ny kommune i 2012.
Lavangen kommune kom med som ny kommune i 2014.
Saken var til behandling i Hovedstyret for Ofoten regionråd 12.8.2014.

Økonomi

Drift av friluftsrådet er basert på årlig kontingent fra medlemskommunene, tildelt administrasjonsstøtte fra Friluftsrådenes Landsforbund og driftsstøtte fra Nordland fylkeskommune. Friluftsrådet mottok ikke driftsstøtte fra Troms fylkeskommune i 2015.

Kommunene	kr. 760.446,-
Nordland fylkeskommune:	kr. 210.000,-
Troms fylkeskommune	kr. 200.000,-
Friluftsrådenes Landsforbund	kr. 456.980,-

Totalt kr. 1.627.426,-

Alle prosjekt har en kostnadsramme hvor det kreves ekstern finansiering for å kunne gjennomføres (realiseres). For 2016 var det 21 hovedprosjekter. Flere av disse har underprosjekter. Det søkes om tilskudd på ulike tilskuddsordninger til hvert enkelt hovedprosjekt. Total omsetning i 2016 kr. 7.580.000,-.

Folkehelsesatsing

Fylkestinget i Nordland vedtok i desember 2013:
Nordland fylkeskommune, Handlingsplan folkehelsearbeid 2013-2016.

De interkommunale friluftsrådene i Nordland er framhevet som en sentrale aktør i handlingsplan. Midtre Hålogaland vektlegger folkehelsearbeid med utgangspunkt i Nordland fylkeskommunes vedtatte plan og har underskrevet samarbeidsavtale om folkehelse med Nordland fylkeskommunen. Det er også signert samarbeidserklæring med Folkehelsealliansen i Nordland. Midtre Hålogaland friluftsråd satser særskilt på flerårige tiltak.
Det er opprettet et samarbeid med Troms fylkeskommune, men det er ikke skrevet avtale.

a. Naturlos, med ½ side til hver kommune, innmelding innen 1. mars. 130 turer
b. Etablering av møteplasser Bålplasser, 1-2 i hver kommune Alle 12 kommunene fikk hver sin bålkasse med utstyr
c. Åpningsarrangementer skilta stier og løyper
d. Tema rundt bålet, Ordførerturer.
   «Natt i naturen» Kurs/aktiviteter, Sikkerhetskurs, fluekasting, GPS,
   Geocaching annet.
   Kanokurs
   Bruk av GPS
   Geocaching Event. Det ble i tillegg lagt ut poster i sammenhengende løyper
e. Tur som metode for lavterskeltilbud til forskjellige brukergrupper, funksjonshemmede, personer som bor i avlastningsboliger, eldre, psykisk utviklingshemmede, tidligere rusmisbrukere, integrering av asylsøkere
   Turene ble arrangert på sjø og på land
f. Friluftsskoletilbud i skoleferiene. Arrangert 18 friluftsskoler i samarbeid med kommunene og lag og foreninger.
g. Friluftslivets uke, Telt jakten, Folkehelse uka, Geologiens dag
h. Ungdomstiltak og arrangement

Læring i friluft

Friluftsrådet legger til rette for at skoler skal bruke nærmiljøet stedsbasert læring.
Midtre Hålogaland friluftsråd har gjennom år samarbeidet med et nettverk av grunnskoler og SFO med mål om å utvikle helsefremmende skoler

Folkehelsetiltak: Helsefremmende skoler «Lærende nettverk»
Det er lagt opp til pedagogisk utviklingsarbeid i skole, formidling, erfaringsutveksling, dokumentasjon og tilegning av ny kunnskap.

Det er 11 skoler med i nettverket:
Kongsvik, Fjelldal og Ramsund fra Tjeldsund kommune
Gratangsbotn skole fra Gratangen kommune
Ballangen b/u skole fra Ballangen kommune
Skjomen, Håkvik Beisfjord, Frydenlund, Skistua og Bjerkvik skoler fra Narvik kommune.
Kjøpsvik skole i Tysfjord kommune

Nettverkssamling i mai 2016 med tema Kysten som læringsarena var nye skoler fra Sør-Troms med på samlingen med representanterfra .
Kvæfjord skole, Sandstrand skole, Grov skole Ibestad skole, Salangen skole

Vi har utarbeidet handlingsplan 2015 – 2018, og invitasjonen er sendt alle kommuner, til ny og felles satsing. Det antas en økning i begge nettverk, for skolene og for barnehagene.

Handlingsplanen har følgende mål for deltakerskolene:
Legge til rette for at alle elever er fysisk aktive 1 time pr. dag
Medvirke til at elevene følger helsedirektoratets kostholdsråd
Legge til rette for at alle elever tilegner seg grunnleggende friluftsferdigheter og får et spekter av naturopplevelser
Sørge for at ansatte i skole og SFO har nødvendig kompetanse innenfor folkehelse og friluftsliv.

Friluftsrådet tilbyr:
Lede nettverket og tilby veiledning i arbeidet
På bakgrunn av innspill fra deltakerne utarbeidet en kompetansehevingsplan
Kompetanseheving gjennom minst to nettverkssamlinger pr. år.
Veiledning og hjelp til eventuelle søknader om tilskudd til friluftstiltak
Praktisk hjelp og bistand i forbindelse med friluftsarrangementer.

Skolene som deltar i nettverket må:
Delta med to lærere, (ev. en lærer og en SFO ansatt.)
Sette av nødvendig tidsressurs til deltakelse på samlingene
Gjennomføre ståstedsanalyse og utarbeide plan for skolens arbeid med helsefremmende tiltak

Utført i 2016:

- Arbeidsavtale/3 årig prosjektengasjement mellom Midtre Hålogaland friluftsråd beregnet 25 % stilling, Prosjekt Læring i friluft/helsefremmende skoler/
- I overgang fra forrige prosjektansettelse til ny, ble oppgavene ivaretatt av daglig leder
- Gjennomført vårsamling Kysten som læringsarena med fokus på marin forsøpling
- Oppsøkende virksomhet på de skolene som har ønsket det.
- Arrangert "Fiskesprell" for skoler, SFO og barnehager.
- Utlån av friluftsutstyr etter forespørsel
- Utarbeidelse av informasjonsbrosjyre læring i friluft
- Kanokurs for lærere og elever
- kurs trygg ferdsel til vann
- Livredningskurs
- Ungdomsskolene fikk invitasjon til å delta i ferdighetskonkurranse innen friluftslivsaktiviteter «Full fræs» konsept utarbeidet av Salten friluftsråd og Polarsirkelen friluftsråd.
- Nettverkssamling november ble flyttet til januar 2017, tema erfaringsutveksling, natursti med GPS, ståstedsanalyse, uteaktiviteter
- Det er søkt, mottatt og rapportert tilskudd på prosjektsøknader til FL, NFK, TFK, MD.
- Skolene fikk invitasjon til å delta i ferdighetskonkurranse innen friluftslivsaktiviteter «Fullfræs» En skoler påmeldt fra Ofoten en skole gjennomførte med to lag

Det antas at flere skoler vil tilknyttes nettverket i 2017. Nye medlemskommuner følges opp etter siste nettverksinvitasjon utsendt.

Helsefremmende barnehage

Det er tre grunner til at barnehagen er blitt svært viktig i folkehelsearbeidet:

- De aller fleste barn går i barnehage. Med virkning fra høsten 2009 har alle barn i Norge rett til barnehageplass i egen kommune.
- Barn som begynner i barnehagen når de er ett år, og har full plass, tilbringer ca.10.000 timer i barnehagen.
- Barnehagetida representerer en viktig tidsfase for holdningsdanning.

Med dette utgangspunktet har Midtre Hålogaland friluftsråd tatt initiativ til en fireårig folkehelsesatsing retta mot barnehagen. Prosjektet er et lærende nettverk og har tittel ***Helsefremmende barnehage***. Kommunene har oppnevnt følgende barnehager som prosjektbarnehager: I 2016 er det 17 barnehager som er med i prosjektet.

- Årstein barnehage, Gratangen
- Gratangen barbehage, Gratangen
- Emmenes barnehage, Narvik
- Jaklamyra barnehage, Narvik
- Askeladden barnehage, Narvik
- Viktoriahavn barnehage Narvik
- Skjomen barnehage, Narvik
- Hoppensprett barnehage, Narvik
- Barnebo barnehage, Narvik
- Maurtua barnehage, Narvik
- Pingvinn Barnehage, Narvik
- Bogen barnehage, Evenes
- Liland barnehage, Evenes
- Kanutten barnehage, Tjeldsund
- Ramsund barnehage, Tjeldsund
- Kongsvik barnehage, Tjeldsund
- Pæsatunet barnehage, Tysfjord



Hovedtema er: fysisk aktivitet, naturopplevelse, etablering av gode lekeplasser og kosthold. Flere nye barnehager har meldt sin interesse for å delta i nettverket etter siste samling. Nye medlemskommuner følges opp etter sist utsendte nettverksinvitasjon.

Utført i 2016

- Arbeidsavtale/3 årig prosjektengasjement mellom Midtre Hålogaland friluftsråd og Roger Olsen 25 % stilling, helsefremmende barnehager
- I overgang fra forrige prosjektansettelse til ny, ble oppgavene ivaretatt av daglig leder
- Vårsamling for barnehagene ble gjennomført i april med relevante tema
- Utlån av friluftsutstyr etter forespørsel
- Utarbeidelse av informasjonsbrosjyre læring i friluft
- Oppsøkende virksomhet til nettverksbarnehagene etter forespørsel
- Deltatt i folkehelsenettverk," læring i friluft", i regi av Friluftsrådenes Landsforbund.

- Nytt opplag av bok/hefte «Naturlekeplassen» en eksempelsamling til inspirasjon laget i regi av Ofoten friluftsråd og i samarbeid med barnehagene som deltar i nettverket »Helsefremmende barnehager». Naturlekeplassen skal være åpen for alle. Heftet har vært meget populært.
- Arrangert "Fiskesprell" for SFO og barnehager.
- Høstsamling i november ble flyttet til januar 2017 med fokus på psykososialt miljø og motoriske ferdigheter.
- Det er søkt, mottatt og rapportert tilskudd på prosjektsøknader til FL, NFK, TFK, MD.

Friluftsskoler - fritidstilbud

Friluftsskolen er et ferietilbud i nærmiljøet for barn og ungdom, målgruppe 10-13 åringer. Deltakerne gis opplæring i grunnleggende friluftsaktiviteter og miljøvennlige holdninger til bruk av naturen. Målet er å legge grunnlag for friluftsliv som livslang fritidsaktivitet og gi deltakerne lystbetont introduksjon til friluftsliv. Dette er et viktig lavterskeltilbud til barn og unge i vår region.

Tilbudet inneholder noen obligatoriske tema, Allemannsretten og ferdselskultur, Kartforståelse, Raste, og leirplass, Tur eller ekspedisjon. Mens arrangøren står fritt til å velge aktiviteter, i all hovedsak friluftsrelatert. Friluftsskolen arrangeres på dagtid over 2, 3 - 5 dager. Det kan være én overnatting, men skal ikke være et sammenhengende leirtilbud. Friluftsskolen skal normalt være åpne for alle og med lav deltakeravgift.

I 2016 ble det arrangert hele 18 friluftskoler i regionen. De fleste friluftsskolene ble arrangert i sommerferien. I tillegg ble noen friluftsskoler arrangert i vinterferien og høstferien.

Friluftsrådet søker om tilskudd for gjennomføring i forhold til innmeldte antall fra kommunene. Det tas ikke deltakeravgift fra deltakeren. Friluftskolen gjennomføres i samarbeid med kommunen og/eller lag og foreninger. Lag og foreninger som tar på seg arrangøransvaret for hele hele friluftsskolen får kr. 5000,- for forarbeid og kr.2000,- per dag når de har ansvaret for gjennomføring av aktiviteter.

Alle medlemskommunene fikk arrangementskasser. To av kommunene fikk to, Tjeldsund og Tysfjord. Arrangementskassene har en verdi av ca. kr. 20.000,- pluss.
Arrangementskassen inneholder: bålpanne med tilbehør i tillegg lavvo for 12 personer, 3 manns telt, 20 kompass, 10 tenger, 10 O-poster, førstehjelpskoffert, suppegryte, kaffekjele, poppkorngryte, saks, kniv, øks, sag med mer. I tillegg er det en ringperm med undervisningsopplegg for flere aktiviteter.

- Det er søkt, mottatt og rapportert tilskudd på prosjektsøknader til FL, NFK, TFK, MD.
- Arbeidsavtale/3 årig prosjektengasjement mellom Midtre Hålogaland friluftsråd tilsvarende 15 % stilling



Folkehelsetiltak rettet mot barn, ungdom og barnefamilier, minoritetsgrupper, psykisk utviklingshemmede og voksne

Målet med prosjektet er at målgruppen skal bli kjent i og med ulike naturmiljøer; fjellet, skogen, fjæra og sjøen, sommer som vinter. I den forbindelse er det arrangert dagsturer og kurs hvor målgruppen er invitert. Arrangementene er gjennomført i hovedsak i samarbeid med lokale foreninger.

Det er mottatt økonomisk tilskudd fra:
Friluftsrådenes Landsforbund, Nordland fylkeskommune, Miljødirektoratet og UDI. Fra sistnevnte instans ble det gitt tilskudd for 2016 på kr 400 000 for aktivitetstilbud enslige mindreårige i mottak. En forlenging av dette prosjektet forutsetter nytt/nye tilskudd.

Det er arrangert tur for

- tur/arrangement for psykisk utviklingshemmede
- turer/arrangement for minoritetsgrupper,
- friluftsskoler/ leirer for ungdom tilbud i alle kommuner
- fisketurer for barnefamilier og ungdom
- camper/leir/dagstur for ungdommer
- I mai utsetting av O- poster på Ankenesfjellet
- Seilkurs for ungdom Narvik kystlag
- Båtturer for ungdom Narvik og Gratangen kystlag
- Turer /arrangement for barn, ungdom og voksne.

- Skileikkurs i Kobberstadløypa og Ballangen
- Fisketur med fiske fra land og fra båt.
- Tur for barn og unge minoritetsbakgrunn i samarbeid med lokale lag
- Ordførerens tur arrangert i 6 av medlemskommunene i tillegg til at vi sørvet nye kommuner.
- Natt i naturen ble arrangert i de fleste kommuner.
- Adventsarrangement for funksjonshemmede eldre
- Romjulsarrangement i Evenes, Strandvannet. Kjøpsvik ved Elvedalen
- Familiearrangement i Kjøpsvik, med skøyte som hovedaktivitet
- Gitt tilskudd til samarbeidspartnere Evenes turlags trimprosjekt, ” Evenestrimmen” for bedrifter og Ungdomstrimmen 2015
- Arbeidsmøter med lag og foreninger i kommunene. Tema: planlegging av aktivitetsfremmende tiltak, utvikling av anlegg, sikring av områder, befaringer av mulige aktivitetsløyper områder
- Samarbeid om tilrettelegging av mosjonstilbud vinterstid Herjangshøgda løypelag, Narvik skiklubb, Ankenes skiklubb
- Ti turer i Gratangen
- Plattform1 aktivitetsfremmende tiltak for målgruppen, rus og psykiatri, nyktern.
- Tilskudd gitt til Ballangen skiklubb, Ballangen turlag, Pippira siida, Kjøpsvik idrettslag skøytegruppa, Ballangen KFUK og KFUM, Gratangen kystlag, Ibestad Jeger og Fisk, Drag Aktiv, Lavangen fjellvandrerlag, Narvik kystlag, Herjangshøgda løypelag, Narvik skiklubb, Ankenes skiklubb og Tjukkasgjengen, Lilandstrimmen, Torstaddamene, andre

Friluftsliv som metode i integrering av mindreårige i mottak

I UDI sin søknad er det skissert satsning på friluftsliv som metode for integrering i en prosjektperiode på 3 år. I 2016 er følgende gjennomført:

- Kurssamling oktober friluftsliv som integrering - de 4 årstider
- Dialog og møter med mottakene, innsendte utstyrsbehov m.v.
- Utlevering av utstyrspakker av friluftsutstyr til mottak for enslige mindreårige, Ibestad, Ballangen, Sjøvegan og Skånland. UDI har gitt føringer for at hvis mottak legges ned, skal utstyr tilbakeføres kommunenes utstyrslager. Det er uansett/også lagt opp til sambruk med kommunens utstyrslager (gjensidig utlån)
- Kurssamling nr. 2 nærmiljøturlederkurs og førstehjelpskurs ble utsatt og gjennomført 01.02.17.
- Evaluering av prosjektperiode august-februar.



Utstyrslager

Hoved utstyrslageret er lokalisert til Narvik, garasjer under den gamle sykehjemsfløyen. Det er skrevet leieavtale med Narvik kommune for bruk av lokalene.
Drift og vedlikehold av utstyr pågår fortløpende, det er utleie hele året, vår, sommer og høst topper utleie av utstyr seg. Lageret inneholder både individuelt utstyr og større utstyr, og diverse klassesett. Utstyret lånes gratis ut til barnehager, skoler, lag/foreninger. Friluftsrådet bruker utstyret i forbindelse med arrangement. Det er ikke kapasitet til å leie ut utstyret til enkeltpersoner. Det er behov for bedre og mer egnede lokaler for å bevare utstyret. Mye støv og alle har tilgang til lokalene fra gamle fløy.

Naust

På bakgrunn av friluftsrådet sin aktivitet rettet mot vann, bruk av båter, har friluftsrådet behov for naust til lagring av båter og båtutstyr. I dag lagres henger og kanoer i garasjene til Nordlandsklinikken, noen under sykehjemmet og speilbåt i båthavna.

Midtre Hålogaland friluftsråd tilskrev Narvikgården 22.6.2012 vedrørende disponering av naust/ nausttomt i Vassvik. Vi jobber fortsatt med naustplass og håper at vi til sist får vårt eget naust. Friluftsrådet har i dag 8 kanoer, 3 kajakker, nordlandsbåt, sitting on topp og en sikringsbåt. Sikringsbåten brukes i forbindelse ved undervisning og kursing av elever og lærere i tillegg til aktiviteter andre målgrupper.

Seiling er noe vi ønsker å prioritere framover, men et sted å være må da være på plass.

I tillegg til at friluftsrådet bidrar til oppbygging av kommunenes utstyrslagre, er det på grunn av størrelsen i regionen, behov for noen flere regionale utstyrslagre for større utstyr som kano, kajakk, lavvu, snøformingssett m.v. Det omsøkes prosjektmidler i 2017 fra Barne-, ungdoms og familiedirektoratet, andre tilskuddsmuligheter vurderes også.

Naturlos og naturloskalenderen

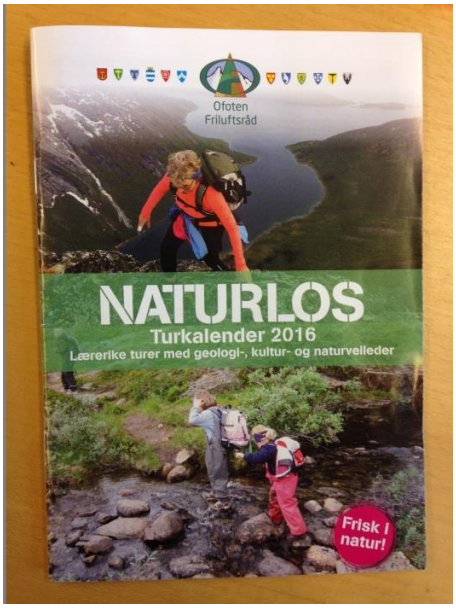

Felles guidehefte som viser hvilke turer som arrangeres i kommunene i Ofoten og Sør-Troms og annen relevant informasjon om hva som skjer innen friluftslivsaktivitet.

Det var 6 året friluftsrådet ga ut Naturlos. Friluftsrådet inviterte alle kommunene med i arbeidet med stoff til Naturlos. Det er en gratis mulighet for å nå ut til innbyggeren.

Hoved bidragsytere er Kjøpsvik turlag, Lavangen turlag, Nova Turlag, Ballangen Turlag, Lavangen fjellvandrerlag, Pippira Siida, Ballangen museum, Narvik og Omegn Turistforening, Narvik amatørgeologiske forening, Evenes Turlag, Harstad Jeger og fisk, Harstad Turlag for å nevne noen Stoff som er turer, arrangement, og informasjon.

I 2016 ble det ca. 130 turer som en kunne delta på. I heftet finner en turbeskrivelser, navn på kontaktpersoner, bilder fra tidligere turer, informasjon fra kommunene om felles trimtilbud i tillegg fikk de en hel side til disposisjon til å fortelle litt om sin kommune, 7 kommuner benyttet seg av dette tilbudet. Det er også informasjon om lag og foreninger og friluftrådets aktivitet..

Brosjyren ble sendt gratis til alle husstander i kommunene Ofoten og Sør-Troms totalt 12 kommuner.

Service torget i kommunene fikk ca 100 hefter til utdeling til besøkende.

Naturloskalenderen.
Digital turkalender med symboler, foto og beskrivelse
Ordførerturer
Friluftslivets år 2016
Fugleturer og geologivandringer
Spesielt tilrettelagte turer for personer med orienteringsnedsettelser og funksjonshemminger
Arrangementer, kurs, turer med deltakere i alle aldre
Totalt opplag ca 40000

Den digitale kalenderen fikk en god oppstartsesong og ser ut til å slå meget godt an hos mange. Naturlos er en godt egna måte for kommunikasjon/markedsføring overfor inaktive. Erfaringene i andre regioner viser at man må regne med å bruke flere år på å etablere Naturlos. Hos oss forankres det i friluftsrådet som tilbud til samarbeidende arrangører.

Turskiltprosjektet

Fylkeskommunene og Gjensidigestiftelsen har invitert til å skilte og gradere stier og turløyper og bidrar med midler til produksjon av skilt og informasjonstavler. Friluftsrådet søkte finansiering av skilting av utvalgte løypesystemer inkludert bergverkshistoriske og krigshistoriske løyper, i samarbeid med museene, kommunene og frivillige løypelag. Vi har fått tilsagn på vel 1.000 000,-. I 2015 ble manus for retningsskilt utarbeidet og bestilt med tilskudd fra Sildvikfondet og Nordland- og Troms fylkeskommune i tillegg til Gjensidigestiftelsen.

Skilting

Skilting og merking er en omstendelig og krevende prosess som krever koordinering og kyndig veiledning. Skiltene skal planlegges, produseres og monteres i terrenget. Koordinatfesta informasjon og planer for løypesystemer fantes bare tilfeldig.

Ofoten friluftsråd har nedlagt betydelige ressurser i opplæring kurs, veiledning, skiltplaner, korrektur, avtaler, mm. Løypelagene har også brukt mye tid på befaringer, merking, rydding, møter, transport, mm. De frivillige har valgt sine løyper og bidradd til skiltplan og beskrivelser etter. Verdien av arbeidet til de

frivillige er betydelig. Det gis ikke tilskudd til administrativ arbeid.



I 2016 ble retningsskilt produsert og levert for montering

Narvik kommune:
Ol'Krokveien, Skaug grunneierlag og Herjangen grunneierlag samt Nova turlag
Tøttadalen og Fagernesfjellet til Narvikfjellet AS
Teknisk produksjon av skiltene til Kyststien er utsatt i påvente av avklaring av ansvar

Ballangen kommune:
Håfjellet og Kjerringhølla – Djupåa til Ballangen turlag

Tjeldsund kommune:
Kongsvikdalen til Lucky Kongsvik, Ramstad og Ramsund til Tjeldsund IL og Sandsosen til Tjeldsund lokalhistorielag

Gratangen kommune:
10 løyper i 30-trimmen til Gratangen kommune, Ilevegen til Elvenes utmarkslag og Ressmålsberget til Fjordbotn-Moan grunneierlag

Tysfjord kommune:
Skilting til løyper på Drag

Sti- og løypeplaner

Å begynne med skilting uten at andre vesentlige forhold er på plass, er egentlig å begynne i feil ende. For å lykkes med å tilrettelegge og vedlikeholde løyper bør både myndighetene, frivillige og grunneiere ha et felles verktøy, og friluftsrådet inviterte i 2014 medlems-kommunene til en regional satsing og utarbeiding av temaplaner for stier og løyper. Tjeldsund kommune vedtok tilslutning til planarbeidet for stisatsing 16.9.2014. Gratangen kommune gjorde vedtak 9.9.2014. og Bystyret i Narvik 5.2.2015. Søknad om finansiering fra Statskog-ordninga ble sendt Nordland fylkeskommune 19.12.2014, og tilsagn på kr. 250 000 ble gitt 30.1.2015.
Klassiske stier og ruter for vandringer og turliv for nærturer, god tilgjengelighet (inkl. trafikksikker parkering) hele kalenderåret er viktig, også for personer med funksjonsnedsettelser.

Planarbeidet skal resultere i
Koordinatfestede data om klassiske ruter; nærtur- og utfartsruter for vandring og ski
Som legges i nasjonal database
Rapport med beskrivelser av eksisterende tur- og friluftsruter.
En tematisk handlingsplan med målsettinger, strategier, tiltak og prioritering av turruter.



Tjeldsund kommunes plan ble vedtatt mars 2016.
I Gratangen kommune er man i gang med registeringer og beskrivelser av turruter
Narvik kommunes plan ble ferdigstilt juni og vedtatt i bystyret 16.12.2016.

Friluftsrådet har brukt mye tid på arbeidet. Narvik kommunes plan kan framheves som et pionerarbeid til etterfølgelse.

Prosjektet Sti- og løypeplaner for Ofoten 2015 – 2016 er sluttrapportert, regnskapet er godkjent og tilsagnet utbetalt. Friluftsrådet søkte Nordland fylkeskommune om midler til videreføring i 2017 og fikk kr. 70 000. Det er søkt Troms fylkeskommune om midler til å bistå kommunene i Sør-Troms med utarbeiding av sti- og løypeplaner.

Tilrettelegging

Samarbeidsprosjekt med kommunene og lag og foreninger, anlegg

Målsetningen er å øke kvaliteten og bedre infrastrukturen til eksisterende løyper. Legge til rette for at flere skal ønske og ha muligheten til å benytte seg av naturen slik at den enkeltes helse bedres. Det ble søkt tilskudd fra Sildvikmidler, FL og NFK og TFK

I 2016 er det laget ildsteder, bord og benker som er satt ut i medlemskommune. Totalt er det 221 enheter.

Sikringsbu på Varden ble satt opp i oktober 2016.
Prosjekt og arbeidsgruppe etablert i 2016. Evenes Turlag, Herjangen grendelag, Evenes kommune og Midtre Hålogaland friluftsråd.



Etablert rasteplasser, utsetting av bord og benker og ildsted



Informasjonsmedier

Sosiale medier

Nettside

Midtre Hålogaland friluftsråds nettsider finnes på www.halogaland-friluftsrad.no. Det ble laget ny side i 2014. Nettsiden oppdateres og holde jevnlig ajour. I tillegg til at administrasjon i friluftsrådet legger ut informasjon om nyhetssaker gjøres dette også i noen grad av kulturkonsulent i Evenes kommune. Det er ønskelig at alle kommuner legger ut nyhet fra sine kommuner.
På nettsiden legges ut nyheter som kurs, turer, aktiviteter. Referater fra styremøter, årsmelding, handlingsplaner og annet friluftslivsnytt.

I 2016 har vi prioritert å legge ut nyheter på nettsiden og facebook. Informasjon er blitt spesielt viet oppmerksomhet i 2016 og vil i løpet av 2017 få ny nettside løsning. Et tidkrevende arbeid.

Det er viktig at kommuner linker opp nyheter til friluftsrådet. Målet er at alle kommuner skal ha link til friluftsrådets nettside på sin hovedside

Facebook –

Midtre Halogaland friluftsrad ved årskifte 2016/2017 Resultat: 1190 liker, 1172 følgere.

Kommuner som ønsker å legge ut info på siden er gitt og gis mulighet til det.

Mediekontakt med aviser og radio

Før og etter arrangement har vi som målsetning å kontakte aviser og radio.

Naturloskalenderen
I 2016 har vi også lagt til en webbasert Naturloskalender.

Andre lavere prioriterte oppgaver der samarbeidsmuligheter, økonomi, praktiske forhold har avgjort prioritering

- «Nattinaturen» ble et ekstra tiltak sist år
- Etablering av samarbeidsavtale med Geochaere Lage sammenhengende løype til og gjennom alle medlemskommunene
- Sikring av områder til friluftslivsformål. I 2016 hadde vi to møter med Prestjord grunneierlag som de tok initiativet til. Formål ønske om statlig sikring av tidligere ferdselsvei (sjøveien) som ønskes tilbakestilt som turvei.
- Høringssaker
- Regional plan for friluftsliv, innlandsfiske…… TFK
- I enkelte høringssaker viser friluftsrådet til Miljødirektoratets naturdatabase for kartlegging og verdisetting av friluftslivsområder
- Ny vei mellom Narvik og Bjerkvik

- Områdereguleringsplan for Narvikfjellet
- Reguleringsplan for E6 gjennom Narvik sentrum
- Arealplan for Harstad

Uttalelse i samarbeid med FNF – Nordland og Troms

.

Administrasjon - økonomi

Økonomiske rammer, samarbeid og frivillig innsats.
MHF inntekter er satt sammen av kontingenter, prosjektarbeid, driftsstøtte fra Staten. Samarbeid med andre aktører er nøkkelen til måloppnåelse. Også frivillige bidrar; en verdifull innsats som sjelden vises i regnskapene.

Omsettingen i 2016 – ny rekord

Søknader og rapporter med regnskap sendt i 2016 for aktivitet i 2016 til:
Friluftsrådenes Landsforbund, FL
Nordland fylkeskommune, NFK
Troms fylkeskommune, TFK
Fylkesmann i Nordland, FIN
Statskog Nordland, SS
Sparebank 1 Nord Norge, SP1NN
Miljødirektoratet, MD
Narvik kommune, Sildvikmidler
UDI

Søknad, Regnskap og rapport	Instans	Antall rap
Administrasjon	FL NFK TFK	3
Informasjon	NFK	1
Helsefremmende barnehager og skoler.	FL NFK TFK	3
Diagonalgang på tvers av kulturer	NFK	1
Barn i Natur	FL NFK TFK	3
Ungdom i Natur	FL NFK	1
Naturlos	FL NFK TFK	3
Ordførers tur	NFK TFK	2
Barn og unge med funksjonsnedsettelser	FL NFK	2
Friluftsaktiviteter for minoritetsgrupper	FL NFK MD	3
Aktivitetsmidler personer i rehabilitering	NFK M	1
Samarbeid frisklivssentraler	FL NFK TFK	3
Etablering av rasteplasser	Sildv NFK TFK	3
Innkjøp av utstyr til utlånsentralen	TFK	1
Sti og løypeplan	Sildv SS	2
Kystledplan	TFK NFK	0
Lærende nettverk	FL NFK TFK	3
Restaurering Gamme Narvik	Sildvikmidler	1
Bygging av gapahuk Ileveien, Gratangen	Sb1NN TFK	2
Bygging av gapahuk Ressmålsberget, Gratangen	SB1NN TFK	2

O- Kart Ankenes	NFK Sildv	2
Tilrettelegging av løyper, benker, klopper, bruer, gapahuk,	TFK	7
Skilting Krigshistoriske vandringer Lavangen	TFK	1
Skilting, Krigshistoriske vandringer, Gratangen	TFK	1
Skilting av turløyper Resmålsberget, Gratangen	TFK	1
Skilting av turløyper Ileveien, Gratangen	TFK	1
Skilting Fossbakken – Lapphaugen, Lavangen	TFK	1
Skilting Sjøvegan - Tennevoll	TFK	1
Skilting Tennevoll – Gratangen	TFK	1
Skilting og informasjonstavler, Ballangen, Tysfjord, Tjeldsund, Narvik	NFK Sildv	4
Sti og løypeplan Tjeldsund, Narvik, Gratangen	NFK, FiN, Sildv,	4
Etablering av møteplasser, Tysfjord, Ballangen, Tjeldsund	NFK, Sildv	4
Etablering av møteplasser, Gratangen	TFK	1
Bålkasser til alle kommunene og barnehager 37 stk	NFK FL	4
Friluftsskoler	FL NFK	18
Aktivitetskasser til friluftsskolene	FL NFK	6
Turhefte 10 turer i Gratangen	TFK	1
Søknader, Regnskaper og rapporter x med antall rapporter		

Midtre Hålogaland friluftsråd har i 2016 samarbeidet med (uprioritert rekkefølge):

- Miljødirektoratet
- Helsedirektoratet
- Kulturdepartementet
- Fylkesmann i Nordland
- Nordland fylkeskommune
- Troms fylkeskommune
- Friluftsrådenes Landsforbund
- Sør-Troms regionråd
- Ofoten regionråd
- Kommunene administrasjon i kommunene i Ofoten og Sør-Troms
- De tre øvrige friluftsrådene i Nordland, Helgeland, Salten, Polarsirkelen, Lofoten og Vesterålen.
- Friluftsrådene i Troms, Ishavskysten, Midt-Troms og Nord -Troms
- Narvikgården
- Kartverk
- Statskog Narvik og Målselv
- Destinasjon Narvik
- Forum for natur og friluftsliv i Nordland og Troms
- RKK Ofoten

- Evenes Turlag
- Narvik Skiklubb
- Ballangen turlag
- Ballangen (Idrettslag)
- 4 Ballangen Speiderforening
- 4H Tjeldsund
- 6 Narvik speiderforening
- Norsk Folkehjelp
- Narvik Båtforening
- Narvik Kystlag
- Narvik og Omegn turistforening
- Narvik og omegn Jeger og fiskeforening
- Unge Kvinners Sanitetsforening avd. Narvik
- Evenes Syns og Mestringssenter
- Evenes Idrettslag
- Evenes Kystlag
- Drag Arrangement
- Museum Nord, Ballangen, Tysfjord og Narvik
- Vardobaiki
- Ballangen (turlag)
- Ballangen Jeger og fiskeforening
- Kjøpsvik Trimgruppe
- Myklebostad grendelag
- Fjelldal LHL
- Hol Ofoten guides
- Nova turlag
- Lavangen fjellvandretlag
- Gratangen Båtmuseum
- Gratangen Kystlag
- Gratangen Jeger og fiskeforening
- Harstad Tulag
- Harstad Jeger og fisk
- Medkila speiderforening
- Nova turlag
- Ibestad Idrettslag
- Ibestad Jeger og fiskeforening
- Frivillighetssentraler
- Mottak for mindreårige
- Grunneierlag i de 12 kommunene
- Grøtavær leirskole
- Barnas Naturpark

- Med flere

Vedlegg

VEDTEKTER for Midtre Hålogaland friluftsråd

ORGANISERT ETTER KOMMUNELOVENS § 27

Justert i henhold årsmøtets behandling 2016

§ 1 FORMÅL

Midtre Hålogaland friluftsråd skal i samarbeid med deltakerkommunene, andre offentlige myndigheter og organisasjoner, fremme allsidig og miljøvennlig friluftsliv i den regionen deltakerkommunene omfatter, til beste for befolkningens trivsel og helse.

§ 2 DELTAKERKOMMUNER

Friluftsrådet er et interkommunalt samarbeidsorgan etter § 27 i Kommuneloven mellom Ballangen kommune, Harstad kommune, Ibestad kommune, Evenes kommune, Gratangen kommune, Kvæfjord kommune, Lavangen kommune, Narvik kommune, Salangen kommune, Skånland kommune, Tjeldsund kommune, og Tysfjord kommune. Tilslutning fra nye deltakerkommuner må godkjennes av friluftsrådets årsmøte og kommunestyret i hver av deltakerkommunene.

Opplistingen av medlemskommuner justeres/endres i samsvar med behandlingen i de nevnte kommuner.

§ 3 ORGANISASJON

Friluftsrådets faste organer er årsmøtet, styret, samarbeidsgruppa og en administrasjon som står for den daglige driften.
Friluftsrådet er tilsluttet Friluftsrådenes Landsforbund.

§ 4 VERTSKOMMUNE

Vertskommune for Midtre Hålogaland friluftsråd er Narvik, med forretningsadresse i Narvik. Vertskommunen utfører følgende oppgaver for Midtre Hålogaland friluftsråd: Kjøring av lønn og regnskapstjenester herunder revisjon og fakturering for utførte tjenester. Ansatte i friluftsrådet kan ha kontorsted i en av de andre medlemskommunene etter avtale.

§ 5 ÅRSMØTE

Årsmøtet er friluftsrådets øverste myndighet. Ordinært årsmøte holdes hvert år innen utgangen av mai måned. Årsmøtet består av 1 representant med personlig varamedlem fra hver medlemskommune valgt for kommunestyreperioden av kommunen. Årsmøtet er beslutningsdyktig når minst halvparten av representantene er tilstede.

Årsmøtet skal innkalles med minst 2 ukers skriftlig varsel. Saksliste og saksdokument skal følge innkallingen.

Med unntak av vedtektsendringer, jf § 10, treffes beslutninger med simpelt flertall.

Årsmøtet skal behandle:
1. Godkjenning av innkalling, saksliste og representanter.
2. Velge ordstyrer, referent og 2 representanter til å undertegne protokollen.
3. Styrets årsmelding.
4. Regnskap med revisjonsberetning.

5. Arbeidsplan for påfølgende år.
6. Budsjett, herunder fastsette tilskudd (kontingent) fra deltakerkommunene.
7. Behandle innkomne saker.
8. Valg
    a) Styre inkludert varamedlemmer.
    b) Styrets leder og nestleder.
    c) Valgkomite.

Det foretas skriftlig valg hvis noen krever det. Ved stemmelikhet avgjøres valg ved loddtrekning.

§ 6 EKSTRAORDINÆRT ÅRSMØTE

Ekstraordinært årsmøte kan holdes etter innkalling fra styret eller når årsmøterepresentanter fra 2 eller flere av deltakerkommunene krever det. Ekstraordinært årsmøte skal innkalles med minst 2 ukers varsel, og det skal framgå av innkallingen hvilke saker som skal behandles. Ekstraordinært årsmøte kan bare behandle saker som er nevnt i innkallingen. Ekstraordinært årsmøte er beslutningsdyktig med de frammøtte representanter. For vedtak gjelder de samme regler som for Årsmøte.

§ 7 STYRE

Styret består av fem medlemmer med personlige varamedlemmer fra medlemskommunenes formannskap.

Det velges leder og nestleder blant styrets medlemmer.
Styremedlemmene, leder og nestleder er på valg annet hvert år.
I styret skal begge kjønn være representert i samsvar med Kommunelovens bestemmelser.
Valgkomiteen velges blant de oppnevnte representantene fra deltakerkommunene.

Styret skal behandle følgende:
1. Tilsette daglig leder og ha arbeidsgiveransvar for vedkommende, og tilsette andre ansatte som daglig leder har arbeidsgiveransvar for.
2. Fremme Friluftsrådets oppgaver i samsvar med vedtekter og årsmøtevedtak.
3. Lede Friluftsrådets løpende virksomhet i samsvar med vedtekter og arbeidsplan og stå for økonomistyring i samsvar med vedtatt budsjett.

Styret kan velge et arbeidsutvalg til å forberede saker for styret og fatte vedtak etter nærmere delegering fra styret, og nedsette utvalg til å ivareta nærmere avgrensa oppgaver som lønnsutvalg, utvalg for konkrete prosjekter m.v.

Det skal føres protokoll fra styremøtene som bl.a. sendes deltakerkommunene.

Styrehonorar og møtegodtgjørelse følger tilsvarende praksis fra vertskommunen.

§ 8 SAMARBEIDSGRUPPE

Samarbeidsgruppa består av ett medlem fra hver kommuneadministrasjon, utpekt av den enkelte kommune. Medlemmene bør representere den eller de etater/enheter som arbeider med friluftsliv i den enkelte kommune.
Samarbeidsgruppa behandler saker av praktisk- og administrativ karakter, og er et forum for samordning og erfaringsutveksling. Samarbeidsgruppa kan forberede saker for styret.

§ 9 ØKONOMI

Friluftsrådet er et eget rettssubjekt med eget regnskap som føres av vertskommunen.

Deltakerkommunene skal betale et årlig tilskudd til Friluftsrådet (kontingent). Denne fastsettes av årsmøtet som en sum per innbygger i medlemskommunene. Kontingent økning må godkjennes av medlemskommunene.

Friluftsrådet har ikke myndighet til å ta opp lån og pantsette eiendom og verdier etter vedtak på årsmøte eller ekstraordinært årsmøte.

Vedtatt i Årsmøtet 2016 sak 7. Vedtekter - vedtektsendringer § 9 Økonomi

1. *I tillegg til medlemskontingent per innbygger skal det beregnes et grunntilskudd fra hver medlemskommune.*
2. *Både grunntilskudd og medlemskontingent per innbygger indeksreguleres hvert år i forhold til pris og lønnskostnader (Deflater).*

Vedtatt i Årsmøtet 2016 sak 8 medlemskontingent

1. *Medlemskontingent fastsettes til kr.12 per innbygger per kommune fra 2017.*
2. *Grunntilskudd på kr. 7 500,- per kommune gjelder fra og med budsjettåret 2017.*

§ 10 VEDTEKTSENDRINGER

Endring av vedtektene kan bare gjøres på årsmøte eller ekstraordinært årsmøte. Endring av vedtektene krever 2/3 flertall, og vedtektsendringer skal godkjennes av medlemskommunene. Opptak av nye medlemskommuner etter § 2 skal også godkjennes av deltakerkommunene.

§ 11 UTTREDEN OG OPPLØSNING

Uttreden og oppløsning skal skje i henhold til «LOV 1992-09-25 nr. 107: Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)» § 27 nr. 3 første ledd:
Den enkelte kommune kan i alle fall med ett års skriftlig varsel si opp sitt deltakerforhold i det interkommunale samarbeid og kreve seg utløst av det. Utløsningssummen fastsettes til andelens nettoverdi ved oppsigelsesfristens utløp, men ikke til mer enn verdien av de midler vedkommende kommune eller fylkeskommune har skutt inn.

§ 12 VOLDGIFT

Dersom det oppstår tvist mellom deltakende kommuner om forståelsen av disse vedtektene, skal tvisten avgjøres ved voldgift iht. tvistemålsloven.

Ofoten Friluftsråd

Vedtekter for Ofoten friluftsråd

Enstemmig vedtatt I årsmøte 04.06.2009. Oversendt deltakerkommunene 29.06.09 for godkjenning

§1 Formål

Ofoten friluftsråd skal i samarbeid med medlemskommunene og friluftsinteressene for øvrig:

- arbeide for at flere mennesker, i alle livsfaser og med ulike fysiske forutsetninger, benytter naturen i sunn aktivitet til alle årstider ved å legge forholdene til rette for fysisk aktivitet – med spesiell fokus på barn og unge.
- søke å skape en økt forståelse for friluftslivets betydning for den fysiske, sosiale og mentale helsetilstand
- informere om og bidra til å utvikle regionens friluftsmuligheter for en økt utbredelse av friluftslivet generelt.
- Motivere medlemskommunene til og bistå dem med kartleggings- og planarbeid innen området friluftsliv.
- bidra til å samordne innsatsen fra ulike aktører gjennom felles informasjons- og planarbeid vedrørende friluftslivet i regionen - og i egen regi utføre prosjektrettede fellesoppgaver.

§2 Medlemmer

Deltakende kommunene er: Ballangen, Evenes, Narvik, Tjeldsund, Tysfjord, og Gratangen og Lavangen danner Ofoten friluftsråd og er et samarbeidsorgan i samsvar med kommunelovens § 27.

Medlemmene oppnevner hver en representant med vararepresentant til friluftsrådet. Det skal tilstrebes at begge kjønn er representert med 40 %.
Valgperiode for kommunerepresentanter er 4 år. Representanter velges av medlemskommunene i etterkant av kommunestyrevalg.
Valgperiode for representanter fra andre offentlige myndigheter og/eller frivillige organisasjoner er 2 år.

§3 Organisasjon

Ofoten friluftsråd er et underutvalg av Ofoten regionråd samt fra deltakende kommuner som ikke er medlemmer av Ofoten regionråd. Regionrådet er friluftsrådets årsmøte og høyeste myndighet. Friluftsrådet kan oppnevne et arbeidutvalg på inntil 5 medlemmer. Kommunene i medlemskommunene utpeker en representant med vararepresentant til Ofoten friluftsråd.

Ofoten regionråd med representanter fra deltakende kommuner har tilsettings- og arbeidsgiveransvaret – herunder lokalisering av sekretariat
(Nære samarbeidspartnere som frivillige organisasjoner innen friluftsliv og Statskog SF kan gis fast møte- og talerett i rådets møter etter rådets beslutning (konsultative medlemmer).

§4 Årsmøtet

Årsmøtet er Ofoten friluftsråds høyeste myndighet og skal avholdes innen utgangen av juni. Årsmøtet utgjøres av hovedstyre i Ofoten regionråd i tillegg møter representanter fra deltakende kommuner som ikke er medlemmer av Ofoten regionråd. Ofoten friluftsråds medlemmer kan delta med tale- og forslagsrett, men uten stemmerett.

Årsmøtet skal innkalles med minst 3 ukers varsel og skal bl.a:

a) Godkjenne innkalling og sakliste
b) Godkjenne årsmelding
c) Godkjenne regnskap
d) Vedta arbeidsprogram for påfølgende år
e) Vedta budsjett
f) Fastsette kommunal kontingent for påfølgende år
g) Velge medlemmer til friluftsrådet etter forslag fra kommunene

h) Velge leder og nestleder for rådet
i) Behandle innkomne saker

Årsmøtet skal videre behandle saker om medlemskap for kommuner.
Revisjon foretas av Kom Rev Nord (tilpasses vertskommune).

§5 Friluftsrådet

Friluftsrådet består av et medlem med varamedlem fra hver av medlemskommunene – samt eventuelt konsultative medlemmer med møte- og talerett.

Friluftsrådet er fungerende styre for virksomheten mellom årsmøtene. Rådet avholder minst 2 møter i året og er ansvarlig for virksomheten mellom årsmøtene.
Rådet innkalles skriftlig og som regel med 7 dagers varsel. Innkalling skal inneholde saksliste og saksdokumenter.

Medlemskommunenes ordførere og rådmenn skal tilsendes møteinnkallinger og sakspapirer.
Rådet er beslutningsdyktig når minst halvparten av de stemmeberettige medlemmene er til stede.
Avgjørelser treffes ved alminnelig flertall og ved stemmelikhet er møtelederens stemme avgjørende.

Det føres møteprotokoll som undertegnes av leder. Utskrift sendes rådets medlemmer, varamedlemmer, medlemskommunene, og Ofoten regionråd med representanter fra deltakerkommunene i tillegg til eventuelt andre parter i sakene.

Friluftsrådet:

a) skal arbeide innenfor formålene i § 1 i samsvar med virksomhetsplan, vedtekter og årsmøtevedtak .
b) leder driften og står økonomiansvarlig.
c) avgjør behov for opprettelse av eget arbeidsutvalg og velger evt. medlemmer i et slikt arbeidsutvalg. Ved opprettelse av arbeidsutvalg skal det tilstrebes at begge kjønn er representert.

§6 Kontingent

Det er kun medlemskommuner med stemmerett som skal betale kontingent.
Kontingent blir fastsatt av årsmøtet for påfølgende år.
Kontingenten fastsettes etter kriterier:

- en grunnsum fra hver medlemskommune.
- en sum utregnet per innbygger
- grunnsum og sum per innbygger indeksreguleres hvert år i forhold til pris og lønnskostnader

§7 Ekstraordinært årsmøte

Ekstraordinært årsmøte kan innkalles av rådet eller når minst 2 av medlemskommunene krever det. Innkalling og sakliste skal være utsendt med minst 2 ukers varsel.

§8 Vedtektsendringer

Vedtektene kan bare endres på årsmøtet. Vedtektsendringer krever 2/3 flertall.

§9 Utmelding

Når det gjelder medlemskommunene, må kommunestyret gjøre vedtak om utmelding.
Representanter fra andre instanser kan fritt melde seg ut av friluftsrådet.
Medlemskontingent skal betales for det året utmeldingen blir gjort.
Utmelding må skje senest to måneder i forkant av avholdelse av ordinært årsmøte med virkning tidligst påfølgende kalenderår.
Et medlem som melder seg ut av friluftsrådet, har ikke krav på noen av friluftsrådets eiendeler.

§10 Oppløsning

Oppløsning av friluftsrådet kan bare skje på ordinært årsmøte. Sak om oppløsning skal være oppført på utsendt sakliste. Vedtak om oppløsning krever 2/3 flertall.
Ved oppløsning gjelder kommunelovens regler for fordeling av friluftsrådets eiendeler og forpliktelser.

Regnskap 2016

1 NARVIK KOMMUNE (2017) - År/Periode 2017 1 - 12 — 24.04.2017

	Regnskap 2016	Regnskap 2015
Ansvar: 650 MIDTRE HÅLOGALAND FRILUFTSRÅD		
10100 FASTLØNN	1.058.233	928.221
10301 LØNN EKSTRAHJELP/ENGASJEMENT/PROSJEKTSTILLINGER	202.919	68.249
10500 ANNEN LØNN OG TREKKPLIKTIGE GODTGJØRELSE	104.475	61.098
10901 PENSJONSINNSKUDD FELLESORDNINGEN	260.411	168.218
10902 PENSJONSINNSKUDD LÆRERORDNINGEN	0	6.235
10990 ARBEIDSGIVERAVGIFT	83.152	64.241
11001 KONTORMATERIELL	4.051	0
11002 AVISER, TIDSSKRIFTER OG FAGLITTERATUR	7.023	550
11151 BEVERTNING/REPRESENTASJON	21.420	23.857
11200 ANNET FORBRUKSMATERIELL/RÅVARER OG TJENE	1.040.092	899.130
11203 UTGIFTSDEKNING IKKE EGNE ANSATTE	12.306	12.864
11207 OPPHOLDSUTGIFTER TJENESTEREISER	7.292	7.028
11302 TELEFON, LINJELEIE, SAMBAND	16.194	13.636
11400 MARKEDSFØRING, REKLAME, SALG	35.640	25.600
11401 INFORMASJON, KUNNGJØRINGER	189.254	122.138
11402 STILLINGSUTLYSING	10.876	0
11403 GAVER	1.120	0
11501 OPPLÆRING, KURSUTGIFTER	24.155	49.640
11502 OPPHOLDSUTGIFTER, KURSDELTAKELSE	23.468	0
11600 OPPG.PL. REISEGODTGJØRELSE	65.349	29.614
11602 OPPG.PL. REISE- OG OPPHOLD TJENESTEREISER	1.467	10.599
11700 TRANSPORT	16.399	14.421
11701 ÅRSAVGIFT OG FORSIKRING EGNE KJØRETØY	0	4.523
11702 DRIVSTOFF EGNE KJØRETØY	13.195	13.667
11703 VEDLIKEHOLD TRANSPORTMIDLER (EGNE OG LEIDE)	53.344	27.462
11704 PARKERING, BOMPENGER, REKVISITA KJØRETØY	8.426	3.409
11707 REISEUTGIFTER TJENESTEREISER	23.235	37.147
11709 REISEUTGIFTER	12.106	1.009
11851 FORSIKRING AV BYGNINGER OG ANLEGG	2.205	2.142
11900 HUSLEIE, LEIE AV LOKALER OG GRUNN MV	13.900	14.978
11953 LISENSER OG BRUKERAVTALER DATA	1.769	5.560
11954 KONTINGENTER	49.316	42.781
12000 KJØP OG FIN. LEASING DRIFTSMIDLER	390.148	105.911
12100 KJØP, LEIE OG LEASING TRANSPORTMIDLER	74.940	38.659
12200 LEIE OG OPERASJONELL LEASING DRIFTSMIDLER	4.591	0
12700 KONSULENTTJENESTER	1.700.524	81.200
12900 INTERNE OVERFØRINGER	0	1.175.416
14290 MVA UTENFOR MVA-LOVEN	406.578	311.212
14500 OVERFØRING TIL KOMMUNER	96.000	45.000
14700 OVERFØRING TIL ANDRE (PRIVATE)	283.887	112.000
15005 FORSINKELSESRENTER/GEBYR	139	958
15500 AVSETNINGER TIL BUNDNE FOND	1.260.522	284.421
Sum utgifter	**7.580.120**	**4.812.795**
16000 BRUKERBETALING FOR KOMMUNALE TJENESTER	0	-2.400
16200 SALG AV VARER OG TJENESTER, UTENFOR AVG.OMR.	-8.200	-2.700
16900 SALG TIL ANDRE KOMMUNALE ENHETER (INTERNSALG)	-1.706.482	0
17000 REFUSJON FRA STATEN	-400.000	0
17101 SYKELØNNSREFUSJON	-2.860	0
17290 KOMP. MOMS PÅLØPT I DRIFTSREGNSKAPET	-406.578	-311.212
17300 REFUSJON FRA FYLKESKOMMUNER	-1.837.750	-989.285
17500 REFUSJON FRA KOMMUNER	-985.446	-517.447
17700 REFUSJON FRA ANDRE (PRIVATE)	-2.096.095	-1.488.464
17702 REF FORSIKRING	0	-7.221
17900 INTERNE OVERFØRINGER	0	-1.175.416
19500 BRUK AV BUNDNE DRIFTSFOND	-136.709	-318.650
Sum inntekter	**-7.580.120**	**-4.812.795**

Fakta om regionen

KOMMUNE VÅPEN	NAVN	FOLKETALL	AREAL			KYSTLINJE	MÅLFORM
			LAND	VANN	TOTALT		
	Ballangen	2 581	847,85 km²	82,92 km²	930,77 km²	222,28 km	Bokmål
	Evenes	1 385	241,72 km²	10,58 km²	252,3 km²	491,42 km	Bokmål
	Gratangen	1 137	306,07 km²	7,06 km²	313,13 km²	231,60 km	Nøytral
	Harstad	24 676	445,14 km²	1 075,25 km²	1 520,39 km²	91,47 km	Nøytral
	Ibestad	1 410	234,39 km²	6,88 km²	241,27 km²	327,29 km	Bokmål
	Kvæfjord	3 076	497,76 km²	14,97 km²	512,73 km²	915,72 km	Nøytral
	Lavangen	1 008	296,92 km²	4,76 km²	301,68 km²	189,99 km	Nøytral
	Narvik	18 853	1 910,29 km²	112,35 km²	2 022,61 km²	95,34 km	Bokmål
	Salangen	2 219	439,56 km²	18,34 km²	457,9 km²	151,58 km	Nøytral
	Skånland	2 988	465,74 km²	29,33 km²	495,07 km²	77,34 km	Bokmål
	Tjeldsund	1 280	309,54 km²	8,64 km²	318,18 km²	32,52 km	Bokmål
	Tysfjord	1 996	1 360,88 km²	102,96 km²	1 463,84 km²	81,91 km	Nøytral
SUM	12	62609	7377,83 km²	2474,04 km²	8829,87 km²	2512,46 km	



Kontakt oss

www.halogaland-friluftsrad.no **Midtre Hålogaland friluftsråd**

Postadresse:
Midtre Hålogaland friluftsråd
c/o Narvik Kommune
8512 Narvik

Besøksadresse:
Midtre Hålogaland friluftsråd
Kongens Gate 49
8512 Narvik

E-post: anne-margrethe.roll@narvik.kommune.no

Tlf : 76 91 22 60
Mob: 90 54 96 76

Foto: Fotogjeteren

Midtre Hålogaland friluftsråd

Årsmøteprotokoll, 09. mai 2017

Vår ref.: 28130	Saksb.: rs/amr	Akriv: hfakmå	Deres ref.:	Dato: 31.05.17

Til stede:

Delegater

Årsmøterepresentanter tilstede: 9 medlemskommuner

Rita Roaldsen Gratangen kommune

Per Anders Robertsen Evenes kommune

Tommy Nymo Ballangen kommune — Tommy Nymo ble permittert kl.1400

Torbjørn Larsen Kvæfjord kommune

Kristine Haugen Lavangen kommune

Vegard Jæger Narvik kommune

Sigrun Prestbakmo Salangen kommune

Odd Arne Hansen Skånland kommune

Guttorm Aasebøstøl Tysfjord kommune

Årsmøterepresentanter ikke møtt:

Mari Seradia Fjellstad Harstad kommune

Anne-Berit Lorentsen Ibestad kommune

Gunnhill Andreassen Tjeldsund kommune

Emma Kristensen Tysfjord kommune

Styrerepresentanter

Rita Roaldsen styreleder

Guttorm Aasebøstøl nestleder Per Anders Robertsen styrerepresentant

Kristine Haugen styrerepresentant

Anne V. Nesje 1.vara

Torbjørn Larsen 3.vara

Bror Martin Hanssen 5.vara

Odd Arne Hansen 6.vara.

Til stede fra administrasjon og andre:

Tor Anders Markussen, Kvæfjord kommune

Postadresse:
c/o Narvik Kommune
Postboks 64
8501 Narvik

Besøkadresse:
Kongens Gate 49
8512 Narvik

E-post: anne-margrethe.roll@narvik.kommune.no
Mob: 90 54 96 76 **Tlf**: 76 91 22 60 **Fax**: 76 91 22 51

Kristine Storelv, Tjeldsund kommune
Janne Johansen, Skånland kommune
Dagrunn Weines, Harstad kommune
Heidi Olsborg, Evenes kommune.

Administrasjon Midtre Hålogaland friluftsråd
Roger Olsen
Anne-Margrethe Roll

Møtet avsluttet ca kl. 1430

Saksliste

1. Godkjenning av innkalling, saksliste og representanter.
2. Valg av ordstyrer, referent og 2 representanter til å undertegne protokollen.
3. Styrets Årsmelding 2016
4. Regnskap med revisjonsberetning 2016
5. Arbeidsplan 2018 - 2021
6. Budsjett - Medlemskontingent fra deltakerkommunene
7. Budsjett 2018
8. Vedtekter-vedtektsendring § 5 og § 7
9. Stikonferanse
10. Valgkomite

Sak 1/17. Godkjenning av innkalling datert 18.4.2017, saksliste og representanter.

Forslag til vedtak:
Innkalling og saksliste godkjennes.

Tilføyelse fra Vegard Jæger Narvik kommune at det velges Valgkomite sak 10/17
Enstemmig vedtatt med tilføyelse det velges Valgkomite.

Sak 2/17. Valg av: - ordstyrer, - referent og to personer til å skrive under protokoll

Forslag til vedtak:
Ordstyrer: Rita Roaldsen.
Enstemmig vedtatt.

Referenter:
Anne-Margrete Roll. Roger Olsen. Enstemmig vedtatt.
Protokollførere:
Per Anders Robertsen. Enstemmig vedtatt.
Sigrunn Prestbakmo. Enstemmig vedtatt.

Sak 3/17. Styrets årsmelding

Årsmelding perioden 1.1.2016 – 31.12.2016

Årsmelding er tatt med i trykt hefte, vedlegg

Styrets innstilling til vedtak:

Årsmelding for 2016 justeres med styrets innspill. Legges fram for godkjenning i årsmøtet.

Forslag til vedtak:
Årsmelding for 2016 godkjennes med endringer.

Enstemmig vedtatt.

Sak 4/17. Regnskap for Midtre Hålogaland friluftsråd 2016.

Regnskapet inngår i Narvik kommunes regnskap og revideres av KomRev Nord

Prosjekter som mottar tilskudd fra kr.100.000,- revideres av KomRev Nord.

Til regnskapet er det revisjonsuttalelse på følgende prosjektregnskap:

- Orienteringskart Ankenesfjellet NFK
- Lærende nettverk i friluft NFK
- Sti og løypeplan NFK
- Turskiltprosjektet 2013 – 2014 NFK
- Friluftsliv som metode i integreringsarbeidet UDI

Vedlagt følger:

- Total oversikt og omsetning alle prosjekter.
- Prosjektregnskap for 21 prosjekter.
- Årsomsetning administrasjon og prosjekter.
  er tatt inn i trykt hefte, vedlegg

Styrets innstilling til vedtak:

Styret godkjenner Regnskapet for 2016. Regnskapet legges fram for godkjenning i Årsmøtet 2017.

Forslag til vedtak:

Regnskapet for 2016 godkjennes.

Enstemmig vedtatt.

Sak 5/17. Arbeidsplan 2018 - 2021

Utkast til Arbeidsplan for Midtre Hålogaland friluftsråd for perioden 2018 – 2021 er vedlagt.

Styret nedsatte ei arbeidsgruppe i 2016 bestående av 2 politikere Rita Roaldsen og Guttorm Aasebøstøl og 2 fagpersoner, Janne Johansen og Randi Melgaard, gruppa gjenspeiler geografien i friluftsrådsregionen.

Styrets innstilling til vedtak**:**

a.) Forslag til Arbeidsplan 2018 – 2021 med styrets justeringer legges fram for årsmøtet til godkjenning. (merknad tilføye i tekst - overskrift - Innledning). (revideres hvert årsmøte)

b.) Stikonferansen legges fram som egen sak til årsmøtet.

Under Informasjon og markedsføring (side 7-8)

Forslag fra Lavangen. Ønsker at friluftsrådet kommer/inviterer seg inn i et utvalg eller kommunestyre og forteller om friluftsrådets oppgaver og funksjon.

Forslag om at friluftsrådet sender ny henvendelse til aktuelle kommuner - behov særlig i de nye medlemskommunene.

(innspill Tysfjord - Stetind - stor pågang fra flere grupper, behov for mer og bedre tilrettelegging - Tysfjord vil trenge assistanse og bidrag fra regionråd og friluftsråd). Stor slitasje iflg. Tysfjord.)

Spørsmål fra Tysfjord (Tellturkonseptet) (ønske om felles portal - felles markedsføring)

Forslag til vedtak:

Arbeidsplan 2018 – 2021 godkjennes.

Enstemmig vedtatt.

Sak 6/17. Budsjett - Medlemskontingent

Vedtak fra Årsmøtet 2016:

Vedtektene § 9. Økonomi endres slik:

1. *I tillegg til medlemskontingent per innbygger skal det beregnes et grunntilskudd fra hver medlemskommune.*
2. *Både grunntilskudd og medlemskontingent per innbygger indeksreguleres hvert år i forhold til pris og lønnskostnader (Deflator).*

Årsmøtet 2016 gjorde følgende vedtak

Medlemskontingent fastsettes til kr.12 per innbygger per kommune fra 2017.
Grunntilskudd på kr. 7 500,- per kommune gjelder fra og med budsjettåret 2017.

Forslag til vedtak:

Medlemskontingent økes med 2,5 % i 2018

1. Medlemskontingent per innbygger fastsettes til kr.12.30 per innbygger per kommune i 2018.
2. Grunntilskudd på kr 7687,- per medlemskommune i 2018.

Enstemmig vedtatt.

Sak 7. Budsjett 2018

Viser til vedlagte forslag til budsjett 2018.

Regionen er stor og variert, og aktiviteter og bistand til medlemskommunene krever kapasitet.

I budsjettet er det lagt inn engasjementstillinger retta inn mot:

Infrastruktur, Sti- og løypeplan, Turskiltprosjekt, Informasjonstiltak.

Aktivitetsfremmende tiltak overfor barn, Friluftsskoler, Læring i friluft, nettverksbygging målgruppe personell i barnehager og skoler, Friluftsliv som metode i integreringsarbeidet.

Finansieringa av satsinga er planlagt via driftsstøtten fra medlemskommunene, Nordland fylkeskommune, Troms fylkeskommune, Friluftsrådenes Landsforbund, Miljødirektoratet, Statskog, UDI.

Det søkes om prosjektmidler til de enkelte prosjekt, f.eks. Friluftsskoler (barn), Ungdoms camper, Læring i friluft (Troms og Nordland), Integrering av mindreårige ved asylmottak, UDI. Marine prosjekt - Kysten som læringsarena og Folkehelse og frisklivstiltak (Miljødirektoratet), utarbeiding av temaplaner (Statskogsordningen), skilting av løyper. Prosjektmidlene kan i liten grad brukes som lønnsmidler.

Styrets innstilling til vedtak:

Forslag til budsjett for Midtre Hålogaland friluftsråd 2018 legges fram for Årsmøtet med innstilling om godkjenning.

Forslag til vedtak:

Budsjett for 2018 godkjennes.

Enstemmig vedtatt.

Sak 8/17. Vedtektsendring

Forslag endring av vedtekter fra styreleder Rita H. Roaldsen.

§ 5 Årsmøte, valg av representanter til årsmøte

Årsmøtet er Friluftsrådets øverste myndighet og er satt sammen av alle eierkommunene. Ordfører/varaordfører representerer eierkommunene. Ordinært årsmøte avholdes hvert år innen utgangen av mai måned. Årsmøtet er beslutningsdyktig når minst halvparten av representantene er til stede.

§7. Styret består av fem medlemmer med varamedlemmer fra eierkommunenes valgte politikkere.

Eierkommunene foreslår sine representanter til styret. Årsmøtet velger styret med leder, nestleder, styrerepresentanter og vararepresentanter. De eierkommunene som ikke er representert i styret utgjør varamannsrekke. I styret skal begge kjønn være representert i samsvar med kommunelovens bestemmelser.

Styret velges for kommunestyreperioden.

Kontaktperson fra administrasjonen i eierkommunene, møter som observatører med talerett på styremøtene.

Forslag til vedtak:

§ 5 ÅRSMØTE -

Årsmøtet er Friluftsrådets øverste myndighet og er satt sammen av alle eierkommunene. Ordfører representerer eierkommunene. Ordinært årsmøte avholdes hvert år innen utgangen av mai måned. Årsmøtet er beslutningsdyktig når minst halvparten av representantene er til stede.

Årsmøtet skal innkalles med minst 2 ukers skriftlig varsel. Saksliste og saksdokument skal følge innkallingen.

Med unntak av vedtektsendringer, jf § 10, treffes beslutninger med simpelt flertall.

Årsmøtet skal behandle:
1. Godkjenning av innkalling, saksliste og representanter.
2. Velge ordstyrer, referent og 2 representanter til å undertegne protokollen.
3. Styrets årsmelding.
4. Regnskap med revisjonsberetning.
5. Arbeidsplan for påfølgende år.
6. Budsjett, herunder fastsette tilskudd (kontingent) fra deltakerkommunene.
7. Behandle innkomne saker.
8. Valg
    a) Styre inkludert varamedlemmer.
    b) Styrets leder og nestleder.
    c) Valgkomite.

Det foretas skriftlig valg hvis noen krever det. Ved stemmelikhet avgjøres valg ved loddtrekning

§ 7 STYRE

Styret består av seks (6) medlemmer med varamedlemmer fra kommunenes valgte kommunestyrerepresentanter.

Kommunene foreslår sine representanter til styret. Årsmøtet velger styret med leder, nestleder styrerepresentanter og vararepresentanter. De kommunene som ikke er representert i styret utgjør varamannsrekke. I styret skal begge kjønn være representert i samsvar med kommunelovens bestemmelser.

Styret velges for kommunestyreperioden.

Medlemmer i administrativ samarbeidsgruppe møter som observatører med talerett på styremøtene.

Valgkomiteen velges blant de oppnevnte representantene fra deltakerkommunene.

Styret skal behandle følgende:

1. Tilsette daglig leder og ha arbeidsgiveransvar for vedkommende, og tilsette andre ansatte som daglig leder har arbeidsgiveransvar for.

2. Fremme Friluftsrådets oppgaver i samsvar med vedtekter og årsmøtevedtak.

3. Lede Friluftsrådets løpende virksomhet i samsvar med vedtekter og arbeidsplan og stå for økonomistyring i samsvar med vedtatt budsjett.

Styret kan velge et arbeidsutvalg til å forberede saker for styret og fatte vedtak etter nærmere delegering fra styret, og nedsette utvalg til å ivareta nærmere avgrensede oppgaver som lønnsutvalg, utvalg for konkrete prosjekter m.v.

Det skal føres protokoll fra styremøtene som bl.a. sendes deltakerkommunene.
Styrehonorar og møtegodtgjørelse følger tilsvarende praksis fra vertskommunen.
Nye vedtekter gjøres gjeldende fra kommunestyreperiode 2019-2022.

Alternativ innstilling § 7 punkt 3, forslag fra Narvik (skriftlig gitt):

Styremedlemmer, styreleder og varamedlemmer velges 2. hvert år (slik vedtektene er per idag.)

Vedtak:

1.

§ 5 Årsmøte

Endring § 5 Årsmøte første avsnitt.

Enstemmig vedtatt. Forøvrig er tekst i § 5 uendret

Årsmøtet er Friluftsrådets øverste myndighet og er satt sammen av alle eierkommunene. Ordfører representerer eierkommunene. Ordinært årsmøte avholdes hvert år innen utgangen av mai måned. Årsmøtet er beslutningsdyktig når minst halvparten av representantene er til stede.

Årsmøtet skal innkalles med minst 2 ukers skriftlig varsel. Saksliste og saksdokument skal følge innkallingen.

Med unntak av vedtektsendringer, jf § 10, treffes beslutninger med simpelt flertall.

Årsmøtet skal behandle:
1. Godkjenning av innkalling, saksliste og representanter.
2. Velge ordstyrer, referent og 2 representanter til å undertegne protokollen.
3. Styrets årsmelding.
4. Regnskap med revisjonsberetning.
5. Arbeidsplan for påfølgende år.
6. Budsjett, herunder fastsette tilskudd (kontingent) fra deltakerkommunene.
7. Behandle innkomne saker.
8. Valg
    a) Styre inkludert varamedlemmer.
    b) Styrets leder og nestleder.
    c) Valgkomite.

Det foretas skriftlig valg hvis noen krever det. Ved stemmelikhet avgjøres valg ved loddtrekning.

2.

§ 7 STYRET

Endring § 7 første setning i første avsnitt og andre avsnitt er endret.

Enstemmig vedtatt

§ 7 tredje avsnitt, styret velges for kommunestyreperioden.

Styrets innstilling ble vedtatt 5 stemmer for. Mens alternativ innstilling fikk 3 stemmer for.

Det ble bedt om protokollføring at det var uenighet i styret.

§ 7 STYRE (første setning i førte avsnitt og andre avsnitt er endret)
Styret består av seks (6) medlemmer med varamedlemmer fra kommunenes valgte kommunestyrerepresentanter.

Kommunene foreslår sine representanter til styret. Årsmøtet velger styret med leder, nestleder styrerepresentanter og vararepresentanter. De kommunene som ikke er representert i styret utgjør varamannsrekke. I styret skal begge kjønn være representert i samsvar med kommunelovens bestemmelser.

Styret velges for kommunestyreperioden.

Medlemmer i administrativ samarbeidsgruppe møter som observatører med talerett på styremøtene.

Valgkomiteen velges blant de oppnevnte representantene fra deltakerkommunene.

Styret skal behandle følgende:

1. Tilsette daglig leder og ha arbeidsgiveransvar for vedkommende, og tilsette andre ansatte som daglig leder har arbeidsgiveransvar for.

2. Fremme Friluftsrådets oppgaver i samsvar med vedtekter og årsmøtevedtak.

3. Lede Friluftsrådets løpende virksomhet i samsvar med vedtekter og arbeidsplan og stå for økonomistyring i samsvar med vedtatt budsjett.

Styret kan velge et arbeidsutvalg til å forberede saker for styret og fatte vedtak etter nærmere delegering fra styret, og nedsette utvalg til å ivareta nærmere avgrensede oppgaver som lønnsutvalg, utvalg for konkrete prosjekter m.v.

Det skal føres protokoll fra styremøtene som bl.a. sendes deltakerkommunene.

Styrehonorar og møtegodtgjørelse følger tilsvarende praksis fra vertskommunen.

3.
Forslag til vedtektsendringer i § 5 og § 7 sendes ut til kommunene.
Det må være likelydende vedtak fra hver medlemskommunen.

4.
Nye vedtekter vil først kunne være gjeldende etter neste årsmøte, kommunestyreperioden 2019-2022.

Sak 9/17. Stien i Sentrum. Regional Stikonferanse 2018

Arbeidet med å sikre og stelle en robust infrastruktur for allmennhetens friluftsliv, krever ressurser og kompetanse. Hensynet til slitasje og sikkerhet må også ivaretas. Dette er samfunnsoppgaver som ikke kan overlates til frivillige alene og som må finne en god organisering på i regionen.

Det er behov for å bygge opp kompetanse og forankre denne typen arbeid. Erfaringsvis har kurs og arrangementer i sør liten deltakelse fra nord. Vi planlegger en samling for å gi matnyttig kunnskap og erfaringsutveksling og øke forståelse og handlingskompetanse blant beslutningstakere i kommunene.

Samlingens hovedmål er
- Sette stier og løyper på den politiske dagsorden

- Øke politisk og faglig forståelse for stiens betydning
- Få fram erfaringer og resultater fra Turskiltprosjektet, Sti- og løypeplaner som politiske verktøy
- Synliggjøre roller og styrke samhandling mellom aktører med ansvar for stier
- Sette fokus på stiens rettsgrunnlag og hvordan ivareta stien i plansammenheng

Målgrupper vil være kommunene ved ledelse og fagansvarlige, løypelag, friluftsråd og destinasjonsselskap fra Lofoten, Vesterålen, Ofoten og Sør-Troms. Vi ser behovet for et samarbeid og vil invitere øvrige friluftsråd med i programkomiteen.

Forutsatt finansiering, er alternative datoer for et slikt arrangement 24.4., 28.4., evt.15.5. i 2018.

Styrets forslag til vedtak

a) Den regionale stikonferansen «Med Stien i sentrum» blir et viktig arrangement i 2018.
b) Arrangementet bør være et samarbeid med Friluftsrådenes Landsforbund, Miljødirektoratet, Fylkeskommunene og Kommunenes Sentralforbund.
c) Prosjektplan for Stikonferansen legges fram for årsmøtet til orientering og nye innspill.
d) Målgruppe og deltakere bør være kommunene i hele Nord-Norge.
e) Årsmøtet utpeker programkomite
f) Administrasjonen ivaretar sekretariatet.

Forslag til vedtak.

Årsmøtet vedtar styrets innstilling vedtas.

Enstemmig vedtatt.

Forslag på programkomite: styret og administrasjonen utgjør programkomiteen. Enstemmig.

Sak 10/17 Valgkomite

I årsmøtet for 2016 ble det vedtatt nye vedtekter for friluftsrådet. I vedtektenes § 5 årsmøte, punkt 8 valg ble det ikke valgt valgkomite.

Det legges derfor fram sak på valg av valgkomite i henhold til § 5.

Årsmøte er valgkomite.

Forslag til vedtak: Sigrun Prestbakmo (leder), Torbjørn Larsen, Per Anders Robertsen, Vegard Jæger, (1.vara) Gunnhill Andreassen.

Enstemmig vedtatt.

For styreleder Rita Roaldsen

Anne-Margrethe Roll
Daglig leder

GRATANGEN KOMMUNE

Arkivsak-dok. 17/00546-6
Saksbehandler Ole Kristian Severinsen

Saksgang	Møtedato
Formannskap	13.06.2017
Kommunestyret	22.06.2017

REGNSKAP OG ÅRSBERETNING 2016

Innstilling:

Fremlagt årsberetning og årsregnskap godkjennes som Gratangen kommunes årsregnskap for 2016. Mindreforbruk/merinntekt med kr 5.122.953 tilføres i sin helhet disposisjonsfondet.

Vedlegg:

1. Rådmannens Årsberetning 2016 og Årsregnskapets talldel 16
2. Revisjonsberetning 2016

Saksframstilling:

Rådmannen legger med dette frem "Rådmannens årsberetning" og "Årsregnskapets talldel for 2016" til godkjenning for kommunestyret. Disse to dokumentene utgjør til sammen Gratangen kommunes Årsregnskap for 2016. Dokumentene er utarbeidet i henhold til krav som fremgår lover og forskrifter for utarbeiding av årsregnskap. Foruten å redegjøre for økonomiske nøkkeltall er det også redegjort for vesentlige forhold av både økonomisk og organisatoriske forhold. Av økonomiske forhold er det budsjettmessige overskridelser over 500.000 som er kommentert og grunngitt.
I tidligere år har administrasjonen utarbeidet en relativ fyldig Årsmelding i tillegg til de obligatoriske dokumentene. På grunn av omorganiseringer i administrasjonen har man i år måttet prioritere å ferdigstille de obligatoriske dokumentene. Imidlertid vil Årsmelding fra de enkelte enhetene bli lagt frem i møtet.

Vurdering:

Konklusjon:

Gratangen kommune

Kontrollutvalget

Til

Kommunestyret i Gratangen kommune

Kontrollutvalgets uttalelse om Gratangen kommunes årsregnskap for 2016

Kontrollutvalget har i møte 6.6.2017 behandlet Gratangen kommunes årsregnskap for 2016.

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, rådmannens årsmelding og revisjonsberetning datert 29.5.2017. I tillegg har revisor og økonomisjef supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger.

Kontrollutvalget har merket seg at Gratangen kommunes årsregnskap viser et resultat med regnskapsmessig mindreforbruk /overskudd på kr 5 122 953,-.

Kontrollutvalget har videre merket seg at det foreligger en ren revisjonsberetning, med ei presisering om at årsregnskapet var avlagt for sent.
Kontrollutvalget mener det er uheldig at kommunens årsregnskap ikke blir avlagt i henhold til fristene som fremgår av forskriften.

Ut over ovennevnte har kontrollutvalget ingen merknader til Gratangen kommunes årsregnskap for 2016.

Gratangen, den 6. juni 2017

Terje Flaaten-Stokkan

Kontrollutvalgets leder

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 17/00546
Arkivkode
Saksbehandler Ole Kristian Severinsen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Formannskap	13.06.2017	32/17
2 Kommunestyret	22.06.2017	

Regnskap og årsberetning 2016

Formannskap har behandlet saken i møte 13.06.2017 sak 32/17

Møtebehandling
Rådmann informerte om saken.

Votering
Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Fremlagt årsberetning og årsregnskap godkjennes som Gratangen kommunes årsregnskap for 2016. Mindreforbruk/merinntekt med kr 5.122.953 tilføres i sin helhet disposisjonsfondet.

KomRev NORD
Interkommunalt selskap *Vi skaper trygghet*

Til kommunestyret i Gratangen kommune

Kopi:
Kontrollutvalget
Formannskapet
Rådmann

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Gratangen kommunes årsregnskap som viser kr 92 822 589,- til fordeling drift og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 5 122 953,-. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2016, driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Gratangen kommune per 31. desember 2016, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av kommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Administrasjonssjefen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Administrasjonssjefens ansvar for årsregnskapet

Administrasjonssjefen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Administrasjonssjefen er også ansvarlig for slik intern kontroll han finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til:
www.nkrf.no/revisjonsberetninger

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Andre forhold

Denne beretningen erstatter tidligere avgitt beretning, datert 18.04.2017, som ble avgitt ved utløpet av forskriftens frist for å avlegge revisjonsberetning. Årsregnskapet ble avlagt 21.04.17, men det måtte korrigeres og ble da avlagt på nytt 24.05.17. Årsberetning var avlagt 26.05.17.

Harstad, 29. mai 2017

Inge Johannessen
Oppdragsansvarlig revisor

GRATANGEN KOMMUNE



ÅRSBERETNING 2016

Gratangen, mai 2017

INNHOLD

Innledning **3**
Kommunens organisasjon **3**
Politisk virksomhet 3
Administrativ organisering 4
Kommunens virksomhet **5**
Generelt 5
Sysselsatte i kommunen 5
Sykefravær 6
Likestilling og diskriminering 6
Kompetanseutvikling 6
Interkommunalt samarbeid 6
Særskilte områder 7
Viktige økonomiske forhold **8**
Generelt 8
Premieavvik 9
Dekningsgrad VAR 9
Tap på fordringer 9
Disposisjonsfond 9
Statlige styringssignaler og utvikling i rammebetingelser **9**
Kommentar til regnskapet for 2016 ..... **10**
Generelt om forholdet mellom budsjettskjema 1B og regnskapsskjema 1B 10
Nøkkeltall med kommentarer 11
Arbeidskapital 11
Likviditetsgrad 1 11
Likviditetsgrad 2 11
Soliditet - Egenkapitalandel 11
Inntekts- og utgiftsutvikling 12
Gjeldsgrad 12
Egenfinansiering investering 12
Netto driftsresultat 12

INNLEDNING

Årsberetningen er en del av Rådmannens samlede rapportering til kommunestyret. Beretningen gir opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme kommunens økonomiske resultat og stilling, samt andre forhold av vesentlig betydning for kommunen.

Årsberetningen er ment å være utfyllende i forhold til informasjonen som gis i årsregnskapet. Den er forankret i forskrift om årsregnskap og årsberetning og kommunelovens bestemmelser om årsberetning. Årsberetningen legges fram til behandling sammen med sammen med årsregnskapet.

KOMMUNENS ORGANISASJON

Politisk virksomhet

Kommunestyret består av 15 representanter. Det er 5 representanter i formannskapet. Ordfører i 2016 har vært Eva H. Ottesen med Roy I. Sandberg (GFL) som varaordfører.

Gratangen kommune har i denne valgperioden et politisk system bestående av formannskap, hovedutvalg for skole/oppvekst/kultur, hovedutvalg for helse/sosial/omsorg, hovedutvalg for teknisk og næring og kontrollutvalg.

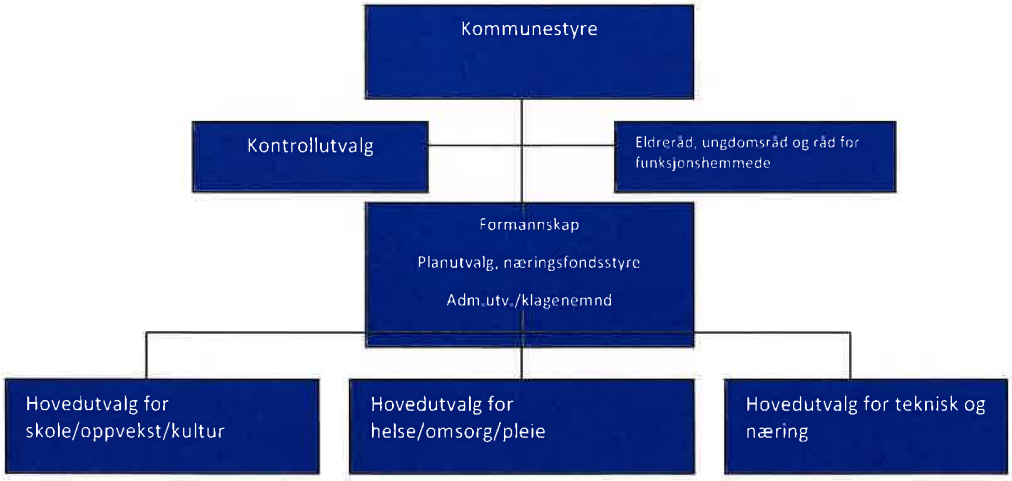

Sammensetningen av Kommunestyre og Formannskap er slik i perioden 2015-2019

	Kommunestyret	Formannskapet
Senterpartiet	3	1
Arbeiderpartiet	7	2
Gratangen Demokratiske Liste	3	1
Gratangen Fellespolitiske Liste	2	1
Sum representanter	15	5

Antall møter og saker behandlet av styrer råd og utvalg:

	2014		2015		2016	
	Møter	Saker	Møter	Saker	Møter	Saker
Kommunestyret	6	77	9	120	9	102
Formannskapet	13	93	9	52	18	114
Administrasjonsutv. (ADU)	3	16	4	8	4	12
Arbeidsmiljø utv. (AMU)	5	18	4	11	6	10
HOV Skole, oppvekst og kultur	6	44	6	22	3	19
HOV Teknisk, næring og miljø:	8	57	4	37	3	28
HOV Helse, omsorg og pleie:	2	6	5	8	4	9
Næringsfondet	6	29	5	33	9	25
Viltnemnda	3	23	4	26	2	15
Planutvalget	8	23	5	10	8	19
Eldrerådet	2	6	3	4	7	18
Rådet for funksjonshemmede	1	1	2	4	4	4
Ungdomsrådet	5	25	4	15	10	22
Sum	73	379	64	350	87	397

Det har vært en markant økning i antall møter og i antall behandlede saker totalt for kommunen i 2016 i forhold til 2014 og 2015.

Administrativ organisering

Det har vært rekruttert nytt personell i flere stillinger i sentraladministrasjonen i 2016.

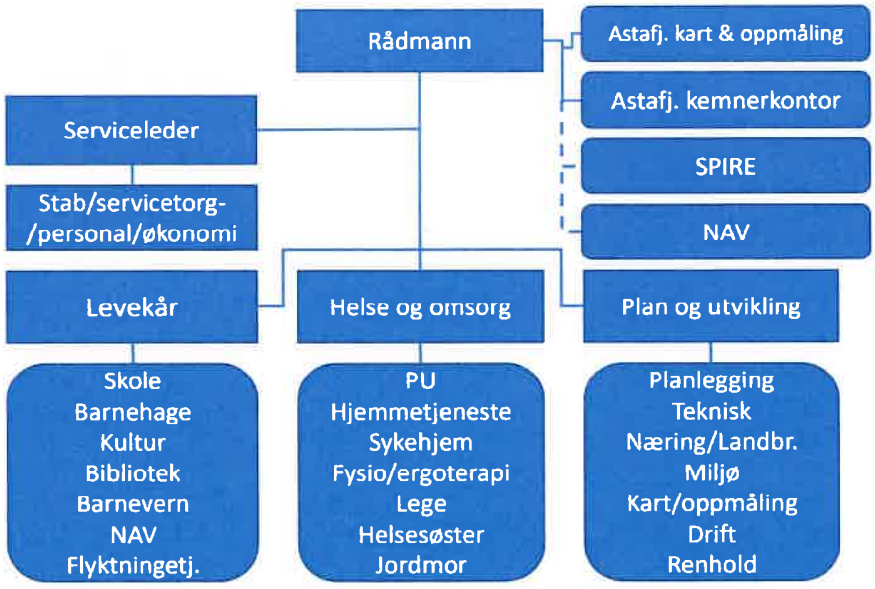

Rådmann Elin Wilsgård gikk ut i studiepermisjon i februar og Ole Kristian Severinsen ble konstituert fra 11.03.2016. Etter en omfattende rekrutteringsprosess ble Severinsen ansatt som rådmann i kommunestyrets møte den 22.09.2016. Det var også utskiftninger i flere rådgiverstillinger.

Gratangen kommunes administrative organisering ble vedtatt i desember 2005. Kommunen valgte da en to-nivåmodell med en lederstruktur som innebærer et rådmannsnivå bestående av rådmann med stab og et enhetsledernivå med til sammen 9 driftsenheter ledet av 8 enhetsledere. Det er etter denne tid foretatt noen mindre justeringer. Kommunen ble drevet etter denne modellen i 2016.

Etter en prosess igangsatt i 2015 vedtok kommunestyret i møte den 12.05.2016 en administrativ organisering i tre nivåer og tre sektorer. Prosessen med omorganisering og rekruttering av sektorledere ble sluttført i løpet av 2016. Selve organisasjonsendringen gjennomføres i 2017. Figuren ovenfor viser strukturen i den nye organisasjonen.

Samarbeidet med tillitsvalgte har vært relativt omfatttende med en rekke møtepunkter i forbindelse med prosessen rundt admininistrativ organisering. Rådmannen synes dette samarbeidet har fungert godt.

KOMMUNENS VIRKSOMHET

Generelt

Virksomheten i 2016 har vært preget av stramme økonomiske rammer og nitid oppfølging. Rådmannen er svært tilfreds med at enhetene har tilpasset seg de tildelte økonomiske rammer. Det endelige resultatet er i det vesentligste i overensstemmelse med prognosene gjennom året. På noen områder har vi større utfordringer enn på andre. Dette er primært innenfor områder der ytre faktorer har størst påvirkning. Rådmannen har, og vil ha stort fokus på disse områdene i tiden fremover.

Etter en liten nedgang i skatteinntektene de siste årene opplevde kommunesektoren en liten oppgang i skatteinntektene i 2016. Kommunen har likevel utvist nøkternhet slik at den generelle svikten i landet forøvrig ikke har hatt den store innvirkninger for Gratangen. Den overordnede situasjonen i norsk økonomi har dessverre ikke vist noen forbedringer. Det er fortsatt en situasjon med lave oljepriser og lavere oljeinvesteringer som preger det økonomiske bildet.

Sysselsatte i kommunen

	2012	2013	2014	2015	2016
Sysselsatte i kommunen	171	165	149	152	217
Sysselsatte i administrasjonen	21	24	23	22	22
Sysselsatte i barnehager	22	19	13	13	20
Sysselsatte i grunnskolen	36	24	22	22	23
Sysselsatte i helse- og sosialtj.	87	94	87	91	141
Sysselsatte i kultur	1	1	1	1	2
Sysselsatte, annet	4	3	3	3	9

Tabellen ovenfor viser alle som har Gratangen kommune som arbeidsgiver, enten som fast ansatt, vikar eller ekstrahjelp. Antall sysselsatte har variert en del i perioden, men med en markert økning i 2016. Dette kan vi i stor grad knytte til etableringen av Gratangen bofellesskap med i alt 13 stillinger. Vi ser at det er opp mot 19 % av innbyggerne totalt som har/har hatt Gratangen kommune som arbeidsgiver i 2016. Beregnes prosenten av kun de

som er i yrkesaktiv alder (20 - 67 år) blir det prosentandelen på hele 33 %. Kommunene er den desidert største arbeidsgiveren og ikke minst er det et høyt antall kvinnelige ansatte.

Sykefravær

Gratangen kommune er en IA-bedrift og dette følges opp ved regelmessige samarbeids-møter med NAV-Troms (IA) og NAV-Gratangen. Det betyr at både arbeidsgiver og ansatte har inngått en avtale som har som siktemål å øke nærværet. Ordningen er en del av et landsomfattende arbeid for å få ned sykefraværet. Hovedmålet er å forebygge sykefravær, økt fokus på jobbnærvær og hindre utstøting fra arbeidslivet. Det er utarbeidet og vedtatt rutiner for oppfølging ved sykefravær, og det er vedtatt utvidet ordning vedrørende egenmeldingsdager.

Det har også i 2016 vært jobbet aktivt med å minske sykefraværet både ved oppfølging av den enkelte arbeidstaker og på overordnet nivå. I 2016 var sykefraværet på 9,6 %, som er en oppgang på 2,2 prosentpoeng i forhold til 2015. Arbeidet med å øke nærværet er en kontinuerlig pågående prosess som det jobbes med både på overordnet nivå og i de enkelte enhetene. Gratangen kommune har inngått avtale med Narvik Bedriftshelsetjeneste hvor alle arbeidstakere er innmeldt. Det er utarbeidet samarbeidsplan mellom Gratangen kommune og Narvik BHT. I tråd med dette har BHT bl.a. deltatt i dialogmøter med enkeltansatte i forbindelse med oppfølging av sykefravær. De har også vært benyttet i forhold til arbeidsmiljømøter på flere enheter. Det har vært godt samarbeid og tett dialog med både NAV lokalt og NAV IA (Arbeidslivssentret i Harstad) ved fastsatte samarbeidsmøter og vedtatt handlingsplan for IA-arbeidet er fulgt opp.

Likestilling og diskriminering

Gratangen kommune har ingen fastsatte mål i forhold til rekruttering av flere kvinner til lederstillinger. Sammensetningen i ledergruppa viser at kvinner utgjør 55 % og menn 44 %. Ute i enhetene utgjør kvinner en høyere andel og i organisasjonen totalt er fordelingen 73 % kvinner og 27 % menn. Andel kvinner sysselsatt i offentlig sektor er lavere enn landsgjennomsnittet, men andelen er omlag dobbelt så stor som for menn. Selv om det ikke er fastsatte særskilte personalpolitiske mål for likestilling, er det spørsmål som naturlig vurderes når det rekrutteres nye medarbeidere, ved lønnsforhandlinger og ved gjennomføring av kommunens personalpolitikk for øvrig.

Det er ikke iverksatt spesielle tiltak mot diskriminering i 2016.

Kompetanseutvikling

Kompetanse blir stadig viktigere i den kommunale tjenesteproduksjonen, og vi har utfordringer fremover med å skaffe kompetent arbeidskraft. Det har også i 2016 vært ansatte som deltar i fagarbeiderutdanning innenfor pleie og omsorg og barnehage. Det er også ansatte som deltar på ulike kompetansehevingstiltak og videreutdanninger innenfor skole, barnehage, pleie- og omsorg. I tillegg foregår det en kontinuerlig prosess med løpende kursing og opplæring på alle enheter.

Interkommunalt samarbeid

Det interkommunale samarbeidet – K4, har i 2016 blitt videreført uforandret fra 2015. Alle tjenestene har vært i drift hele året i full skala og driften har gått som planlagt.

Samarbeidet i K4 har etter hvert fått ry på seg som et positivt eksempel på hvordan interkommunalt samarbeid kan foregå. Fylkesmannen har ved flere anledninger trukket dette fram. Interkommunalt samarbeid er krevende, men helt nødvendig. Styringsgruppa for K4 vurderer løpende mulighetene for å utvide samarbeidet – både med nye samarbeidsområder og med ny e samarbeidskommuner.

I 2016 har det vært lagt ned mye innsats fra styringsgruppa i K4 i forhold til anbudsprosessen med anskaffelse av ny driftsplattform for IKT. Prosessen ble avsluttet i 2017 og ny plattform er planlagt å være på plass fra årsskiftet 2017-18.

Gratangen kommune leverer i dag sentralbordtjenester til Lavangen, Salangen og Bardu. Kommunene gir god tilbakemelding på tjenesten. Den teknologiske løsningen for sentralbordet er utdatert og trenger oppgradering/fornyelse.

I tillegg deltar Gratangen kommune i interkommunale tjenester på flere områder:

- PP-tjenesten
- HRS-renovasjon
- Ofoten brann- og redningsvesen
- Astafjord Vekst AS – med Lavangen, Salangen og Dyrøy
- Trygt lokalsamfunn
- Felles legevakt - med Narvik og Ballangen
- Samarbeid om havbruksplan for Astafjordbassenget – med Ibestad, Skånland, Salangen, Lavangen og Troms Fylkeskommune
- Etablering av prosjekt "Gründerrommet" – med Lavangen og Salangen

Oversikten er ikke uttømmende.

Særskilte områder

Næringsområder

For at Gratangen kommune skal være en god og attraktiv vertskapskommune for næringslivet har kommunen lagt til rette for videre utvikling med utvidelse av næringsområde på Brattberg. Her har flere bedrifter startet realiseringen av konkrete planer om ny eller økt aktivitet. Dette vi slå ut i ny virksomhet og nye arbeidsplasser fra 2017.

Gang- og sykkelveg i Gratangsbotn

Gang- og sykkelvegen langs FV142 fra X FV825 til Gratangen skole har vært under planlegging lenge. Høsten 2015 kom prosjektet inn på fylkeskommunens prioriteringsliste over fylkesvegprosjekt. Prosjektets første fase fra til X FV825 til Storelva ble lagt ut på anbud og bygget ut sommeren 2016. Åpningen skjedde i slutten av august.

Bredbåndsprosjektet

Det planlagte nettet vil til sammen være 53 km langt og utbyggingen vil omfatte totalt 475 husstander og bedrifter. Det kalkuleres med anslagsvis 300 abonnenter. De første abonnementene ble tilknyttet i november 2015. Arbeidet med dette fortsatte utover i 2016. Gratangen kommune overtok nettet høsten 2016.

Kommunereformen

Den kanskje viktigste saken for Gratangen kommune var aktiviteter knyttet til den planlagte Kommunereformen. Arbeidet med Kommunereformen ble startet opp i 2015 bl.a. med en utredning i regi av Telemarksforskning. I denne utredningen ble det tatt utgangspunkt i flere alternativer til fremtidige konstellasjoner for kommunesammenslåing.

Dette arbeidet fortsatte med høy intensitet våren 2016. Det ble gjennomført samtaler med aktuelle kommuner, opinionsundersøkelse i regi av Opinion, folkemøter og folkeavstemning som grunnlag for kommunestyrets behandling av saken i juni 2016. Kommunestyret vedtok den 23.06.2017 at Gratangen skal bestå som egen kommune. I fylkesmannens tilråding som ble presentert i slutten av oktober, ble det ikke foreslått alternativer for sammenslåing der Gratangen var inkludert.

Bosetting av flyktninger

Aleris etablerte i 2015 et mottak med 24 enslige mindreårige flyktninger i Gratangen. Kommunen ble i stor grad involvert ettersom det er et kommunalt ansvar å sørge for både nødvendig helsehjelp og grunnskoleundervisning for denne gruppen. Arbeidet med dette ble en viktig oppgave også i 2016. Selv om antall barn i mottaket reduseres, vil kommunen ha et sterkt fokus på dette ansvarsområdet.

Kommunestyret vedtok i møte den 23.06.2016 å bosette inntil 15 enslige mindreårige flyktninger. Kommunen leier boenheter i Orrhågveien 71-75 som er tilpasset formålet. Gratangen bofellesskap ble startet opp i oktober 2016 og hadde ved utgangen av året 9 enslige mindreårige i heldøgns omsorg. Enheten hadde da 13 ansatte med høy faglig kompetanse.

Oppgradering av overordnet beredskapsplan

Våren 2016 kommunen en større prosess som endte opp i en helhetlig og overordnet ROS-analyse. Rapporten ble lagt fram for kommunestyret i møtet 23.06.2016 der den ble vedtatt lagt til grunn for arbeidet med overordnet beredskapsplan og overordnet oppfølgingsplan. Sistnevnte plan ble behandlet av kommunestyret i desember og legger føringer beredskaps-arbeidet og videre utvikling av overordnet beredskapsplan.

VIKTIGE ØKONOMISKE FORHOLD

Generelt

Driftsregnskapet for 2016 er avsluttet med et mindre forbruk på kr. 5 122.953,-. Det er da allerede foretatt en budsjettmessig avsetning til disposisjonsfond på kr. 757.000,-.

Investeringsregnskapet for 2016 er sin helhet avsluttet. I 2016 ble gang-/og sykkelsti avsluttet. Bredbåndsprosjektet er på det nærmeste avsluttet, men endelig avslutning vil skje i 2017 ved at sluttoppgjør til ulike leverandører vil bli gjennomført, samt at fylket vil utbetale resttilskudd.

Det har i løpet av året blitt oppløst flere bundne driftsfond etter anmodning fra revisjonen. Dette har medført at det er bokført ekstraordinære inntekter. Disse er redegjort for i egen note. I 2016 har det også vært utført en gjennomgang av balansen med hensyn på usikre fordringer og krav. Flere krav er derfor nå tapsført. Dette er redegjort for i egen note. Og

endelig er det foretatt en etterberegning av tilskudd til ordinær drift av privat barnehage. Det er nå gjennomført en betydelig etterbetaling på kr. 702.969,- til NGS Montessori AS.

Premieavvik

Årets premieavvik (KLP/SPK) har vært på kr. 1 802.013. Akkumulert premieavvik er nå på kr. 10 476.097 (inkl. arbeidsgiveravgift).

Dekningsgrad VAR

VAR-området er forutsatt å være 100 % selvfinansiert. Det er i forbindelse med rapportering av KOSTRA for 2016, og ved regnskapsavslutningen foretatt en gjennomgang av kommunens dekningsgrader på VAR-området. Det er ligger ved en egen note i regnskapet. Det kan være verdt å merke seg at det skilles mellom såkalt finansiell dekningsgrad, slik man kan lese det direkte ut av regnskapet, og selvkostgrad. Sistnevnte beregning tar hensyn til kalkulatoriske rentekostnader, og gir på denne måten et mer rettvist bilde av de reelle kostnadene innenfor VAR-området.

Følgende selvkostgrader i % er beregnet for 2016:

Vannsektoren	82,4
Avløpssektoren	98,5
Avfallssektoren	94,0
Slam	100,0
Feietjeneste	53,8

Tap på fordringer

Etter anmodning fra revisjonen er det i 2016 vært gjennomført en fullstendig gjennomgang av balanseoppførte fordringer/krav som Gratangen kommune har mot private og andre kommuner. Flere krav/fordringer er vurdert som uerholdelig/foreldet.

Disposisjonsfond

Ved utgangen av 2016 er saldo på disposisjonsfond kr. 6 575.906,-. Fondet er i 2016 blitt tilført kr. 3 176.967. Dette beløpet inkluderer kommunestyrets disponering av mindre forbruket i 2015 på kr. 2 419.720, i tillegg til budsjettmessig avsetning på kr. 757.000,-. Det er i 2016 brukt kr. 483.880 av disposisjonsfondet. Dette gjaldt finansiering av egenkapitalinnskudd til KLP.

Statlige styringssignaler og utvikling i rammebetingelser

Rammetilskuddet utgjør største delen av Gratangen kommunes frie inntekter, og kommunen er derfor meget sårbar for statens endringer av regler/kriterier for tildeling/beregning. Rammetilskuddet har de senere år blitt det viktigste instrumentet for statens økonomiske styring av kommunesektoren, ved at øremerkede tilskudd innlemmes, skatteinntekter utjevnes ved kompensasjon/trekk i tilskuddet samtidig som Stortinget fastsetter de endelige innbygger- og skjønnstilskudd. Utfordringen for Gratangen blir å tilpasse driftsnivået i samme takt som inntektene endres. Utviklingen viser at folketallet over tid har gått ned i Gratangen, og i og med at så stor andel av våre inntekter er knyttet til rammetilskuddet slår

dette svært negativt ut for oss. Befolkningen øker kraftig i landet som helhet. Andelen av den samlede befolkningen i landet som bor i Gratangen, bør derfor ikke gå ned. Overføringene fra staten følger innbyggertallet og beregnes i forhold til landets samlede innbyggertall. Avgjørende for størrelsen på overføringene er også alderssammensetningen – de yngste og eldste innbyggerne vektes mest.

Nye statlige reformer er allerede under planlegging eller er allerede satt i gang. Kommunereformen er allerede i gang, samtidig som det er nytt inntektssystem under planlegging. Situasjonen for kommunesektoren vil bli endret, men hvordan det blir for Gratangen kommune. vet man ennå ikke. Utfordringene vil likevel stå i kø.

Uavhengig av dette er det områder som det er vanskelig å forutse utviklingen innen. Dette er for eksempel; barneverntjenesten/spesielle tilretteleggingstiltak innen skole/andre rettighetsbaserte tjenester (enkeltvedtak) og kostnadskrevende helse- og omsorgstiltak. Her er erfaringsmessig nye tiltak svært kostbare og krever ofte korte tidsfrister for igangsetting. Slike tiltak må finansieres over driftsbudsjettet. I en akuttfase kan det derfor være nødvendig med bruk av driftsfond. I år med driftsoverskudd er det derfor viktig at overskudd avsettes til disposisjonsfond.

KOMMENTAR TIL REGNSKAPET FOR 2016

Generelt om forholdet mellom budsjettskjema 1B og regnskapsskjema 1B

Ved regnskapsavslutningen ble man klar over at det finnes flere avvik mellom budsjettskjema 1B og regnskapsskjema 1B. Dette gjelder kolonnen «opprinnelig budsjett». Slike avvik skal normalt sett ikke forekomme, ved at det skal kunne leses fra regnskapet at bruken av midlene er i samsvar med kommunestyrets budsjettvedtak. Disse avvikene har ingen resultatmessige konsekvenser.

Det er etter vår mening 2 forhold som har skapt disse avvikene:

1. Ved kommunestyrets behandling av budsjett 2016 ble formannskapets innstilling tatt opp til votering. Det ble i formannskapets innstilling foretatt flere endringer. Når budsjettet skulle overføres fra Arena (kommunens budsjettsystem) til VISMA (kommunens regnskapssystem) er det mye som tyder på at det var formannskapets innstilling som ble overført.
2. Det er i 2016 vært foretatt flere flyttinger av avdelinger internt i regnskapssystemet som ledd i forberedelse av den nye organisasjonsmodellen. Slike flyttinger mellom forskjellige kapitler i budsjettåret kan bidra til avvik mellom regnskapsskjema og budsjettskjema.

Med hensyn på pkt. 1 så er det i den løpende budsjettoppfølgingen lagt ned mye arbeid med å få midler på plass som tilsynelatende ikke var oppført i budsjettet, til tross for at disse forelå i kommunestyrets budsjettvedtak. To beskrivende eksempler i denne sammenhengen kan for eksempel være manglende oppføring av lønnsmidler til kulturkonsulent og styrking av kulturmidler. Dette var tiltak som ble vedtatt av kommunestyret, men som ikke ble med over i VISMA når budsjettet skulle legges inn.

Nøkkeltall med kommentarer

SENTRALE NØKKELTALL	(Beløp i kr 1.000)	2014	2015	2016
Arbeidskapital	(omløpsmidler - kortsiktig gjeld)	21 554	14 171	24 890
Likviditetsgrad 1	(omløpsmidler/kortsiktig gjeld)	2,09	1,57	2,22
Likviditetsgrad 2	(mest likvide midler/kortsiktig gjeld)	0,77	0,61	0,71
Soliditet	(egenkapital/sum eiendeler)	0,13	0,14	0,14
Inntekstutvikling	(sum driftsinntekter)	123 597	127 697	142 043
Inntekstutvikling	(sum frie driftsinntekter)	89 851	91 216	97 717
Utgiftsutvikling	(sum driftsutgifter)	120 750	124 738	138 018
Gjeldsgrad	(gjeld/egenkapital)	6,51	5,92	5,87
Egenfinansiering investeringer	(kapitalkonto/anleggsmidler)	0,12	0,14	0,11
Netto driftsresultat	(netto driftsresultat)	-1 597	-2 490	-5 122

Arbeidskapital

Det har vært en negativ utvikling i arbeidskapitalen de siste tre årene. Imidlertid opplever man nå en bedring i 2016. Likviditeten har blitt bedret. Dette som følge av at både økte inntekter, tilskudd og andre overføringer fra staten i 2016. I tillegg ble situasjonen bedret ved at Bredbåndsprosjektet fikk utløst et tilskudd fra fylkeskommunen.

Likviditetsgrad 1

Måltallet her er 2. I 2016 er likviditetsgrad 1 tilfredsstillende, ved at omløpsmidlene er dobbelt så stor som den kortsiktige gjelden. Økte inntekter og mindre bruk av kassakreditt har skapt denne situasjonen. I tiden fremover må denne overvåkes nøye, da kommune står ovenfor flere store investeringsprosjekter som skal lånefinansieres. Økte kapitalkostnader vil belaste likviditeten.

Likviditetsgrad 2

Denne bør være høyere enn 1. Forskjellen mellom likviditetsgrad 1 og 2 er at sistnevnte måltall holder utestående fordringer utenfor. Årets måltall på 0,71 betyr at tilgjengelige kontanter og bankinnskudd er mindre enn den kortsiktige gjelden. Dette innebærer at mye av kommunes omløpsmidler er bundet opp i utestående fordringer. Det er derfor viktig å vurdere utestående fordringene fortløpende ved å kreve inn utestående og eventuelt avskrive fordringer som ikke lar seg innfordre.

Soliditet - Egenkapitalandel

Nøkkeltallene viser en svak bedring i soliditeten.

Inntekts- og utgiftsutvikling

Positiv utvikling av inntekter de siste årene. Utgiftene viser ikke samme veksttakt i perioden. Noe som også gjenspeiler seg i driftsresultatet.

Gjeldsgrad

Gjeldsgraden viser en markant nedgang fra 2013 til 2014, og deretter en svak nedgang fra 2014 til 2015. Nedgangen har fortsatt i 2016.

Egenfinansiering investering

Forholdsvis lave stabile nøkkeltall siden de fleste investeringer finansieres med lån. Etter en liten økning i 2015 opplever vi at nedgang for 2016.

Netto driftsresultat

Denne har vist en positiv utvikling for 3. året på rad.

Gjennomgangen av de sentrale nøkkeltallene kan kort oppsummeres med at likviditeten i 2016 er positiv, men at vi må forvente en fremtidig negativ utvikling i takt med at det er planlagt flere store og tunge prosjekter i årene fremover.

FINANSIELLE NØKKELTALL (Beløp i kr 1.000)	**2014**	**2015**	**2016**
Brutto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	2,30	2,31	2,83
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	1,29	1,94	3,01
Netto langsiktig gjeld i % av brutto driftsinntekter (inkl. pensjon)	253,00	241,00	228,00
Netto langsiktig gjeld i % av brutto driftsinntekter (eks. pensjon)	96,08	88,48	83,87
Frie inntekter pr. innbygger 01.01.	79	80	86
Netto lånegjeld pr. innbygger 01.01.	125	125	123

Det er verdt å merke seg at den langsiktige gjelden viser en fortsatt nedgang. Netto lånegjeld pr. innbygger har minket i forhold til 2015, samtidig som frie inntekter pr. innbygger har økt. Imidlertid kan dette bildet endre seg i tiden fremover som følge av planlagte investeringsprosjekt.

Både brutto- og nettodriftsresultat viser en bedring over tid.

DRIFTSUTGIFTER (Beløp i kr 1.000)	**2014**	**2015**	**2016**
Brutto driftsutgifter	120 750	124 738	138 018
Lønnsutgifter	58 828	59 492	63 475
Øvrige driftsutgifter	61 922	65 246	74 543

Av tabellen fremgår det at "øvrige driftsutgifter" i 2014 gikk forbi "lønnsutgifter" som den største utgiftsandelen i kommunens regnskap. Denne trenden har fortsatt i 2016. Det er

posten "kjøp av varer og tjenester som erstatter tjenesteproduksjon" som bidro til den største økningen i "øvrige driftsutgifter".

DRIFTSRESULTAT (Beløp i kr 1.000)	**2014**	**2015**	**2016**
Brutto driftsinntekter	123 597	127 697	142 043
Brutto driftsutgifter	120 750	124 738	138 018
Brutto driftsresultat	2 847	2 959	4 025

Tabellen viser en relativ stabil samvariasjon mellom driftsutgifter og driftsinntekter i 2014 og 2015. I 2016 ser vi at inntektene øker noe mer enn utgiftene.

Brutto driftsresultat er inklusive avskrivninger på bygg, anlegg, maskiner og annet driftstilbehør. Avskrivninger er i kommuneregnskapet belastet de aktuelle enhetene/kapitlene som disponerer disse. Korrigert for avskrivninger skal brutto driftsresultat dekke renter og avdrag.

Til tross for at gjelden har økt (den kortsiktige) ser vi at renter minker og avdragene øker. Dette henger sammen med historisk og vedvarende lave renter over flere år.

FINANSUTGIFTER (Beløp i kr 1.000)	**2014**	**2015**	**2016**
Renter	2 794	2 369	2 232
Avdrag	6 927	5 163	6 214

Vi ser at renter minker og avdragene øker fra 2015 til 2016. Dette henger sammen med vedvarende lave renter over flere år.

VIKTIGE INNT. (Beløp i kr 1.000)	**2014**	**2015**	**2016**
Rammetilskudd	64 619	63 717	65 035
Skatt på inntekt og formue	19 557	20 678	22 524
Eiendomsskatt (verker/bruk)	270	1 065	1 085

I 2015 opplevde vi en økning i eiendomsskatten for verker og bruk. Dette skyldes at Hålogaland Kraft har tatt sitt nye anlegg i bruk. I tillegg har vi Nordkraft og Statnett som er i ferd med å sluttføre sine prosjekter. Inntekter fra eiendomsskatt vil derfor øke i tiden fremover.

Resultat fra enhetene (Regnskapsskjema 1B)

Regnskapsskjema 1B - Drift	Regnskap 2016	Reg. budsjett 2016	Avvik R - RB	Oppr.budsjett 2016	Regnskap 2015
1 Politikk	1 621 082	1 780 680	-159 598	1 654 680	2 086 129
2 Fellesutgifter	5 530 616	5 520 835	9 781	7 915 401	6 339 901
3 Sentraladministrasjon	6 641 450	6 129 485	511 965	5 661 349	5 923 224
4 Kirke- og kultur	2 993 187	3 070 352	-77 165	2 192 168	3 068 610
5 Helse	8 048 448	8 078 555	-30 107	5 572 555	5 770 873
6 Gratangen skole	13 232 837	14 467 907	-1 235 070	13 298 658	14 311 126
7 Gratangen barnehage	8 317 595	7 911 534	406 061	7 845 813	6 057 460
8 NAV-Gratangen	4 626 992	5 666 190	-1 039 198	6 758 190	4 329 379
9 Barneverntjenesten	1 988 532	1 834 129	154 403	1 834 129	1 762 572
10 Gratangsheimen	15 295 313	15 372 479	-77 166	13 709 736	14 981 887
11 PU-tjenesten	7 251 274	7 715 904	-464 630	8 265 904	6 883 455
12 Hjemmetjenesten	9 998 161	11 199 861	-1 201 701	10 182 861	8 358 545
13 Tekniske tjenester	6 127 037	5 539 675	587 362	5 229 346	5 654 268
14 Diverse bygninger	2 317 324	1 991 099	326 225	968 076	2 343 084
17 Diverse prosjektregnskap	336 742	164 955	171 787	0	989 876
18 Rente/avdragskomp. m.m	-607 615	-720 000	112 385	-720 000	-569 490
19 Motpost avskrivning m.m.	-6 019 338	-5 633 720	-385 618	-962 776	-5 821 450
SUM 1B	**87 699 636**	**90 089 920**	**-2 390 284**	**89 406 090**	**82 469 450**
Til fordeling fra 1A	92 822 589	90 089 920	2 732 669	89 406 090	84 889 170
Mindre forbruk	***-5 122 953***	***0***	***-5 122 953***	***0***	***-2 419 720***

Regnskapsskjema 1B viser for 2016 i alt 5 budsjettmessige avvik på over kr. 500.000,-. Dette er en bedring i forhold til 2015, hvor det var i alt 7 slike avvik.

Kapitel 3 - Sentraladministrasjon

Dette området inneholder sentraladministrasjon, økonomiavdeling og næringsarbeid. Overskridelsene på dette området skyldes økte pensjonsutgifter, samt utgifter til vikar og ekstrahjelp i sentraladministrasjonen. I tillegg var det noe svikt i overføring fra fylkes-kommunen til finansiering av næringsarbeidet.

Kapitel 6 - Gratangen skole

Dette området inneholder skole, grunnskole for flyktninger og utgifter til spesialundervisning. Mindre forbruket på kr. 1 235.070,- skyldes hovedsakelig økte statstilskudd, økte overføringer fra andre kommuner, mindre vikarutgifter og mindre pensjonsutgifter.

Kapitel 8 – NAV-Gratangen

I 2016 har Flyktningetjenesten vært organisert under NAV. Flyktningetjenesten har ansvaret for aktiviteter rundt bosetting av voksne og familier, samt den løpende oppfølgingen av allerede bosatte flyktninger. Det var i 2016 mindre bosetting av voksne enn forutsatt i budsjettet. Totalt sett har Flyktningetjenesten hatt et mindre forbruk på kr. 900.000,-.

Kapitel 12 - Hjemmetjenesten

Hjemmetjenesten har i 2016 et totalt mindre forbruk på kr. 1 201.701,-. Hjemmetjenesten ble i 2015 tilført ekstraressurser for å styrke tjenestene, slik at man kunne redusere trykket på Gratangsheimen. Det har i 2016 ikke vært noen aktivitetsøkning i hjemmetjenesten utover 2 særskilte ekstratiltak. Disse tiltakene er til dels finansiert gjennom ordningen med «tilskudd til ressurskrevende brukere».

Kapitel 13 - Tekniske tjenester

Det har i 2016 vært overskridelser på kommunale veger. Den største enkeltposten er vintervedlikehold. Videre så er det påløpt utgifter i forhold til oppløsing ISTBV. I tillegg har det vært utgifter i forhold til industri-/næringsområder.

Resultat fra investeringsregnskapet (Regnskapsskjema 2 B)

Regnskapsskjema 2A - investering	Regnskap 2016	Reg. budsjett 2016	Oppr. budsjett 2016	Regnskap 2016
Fellesutgifter	4 706 093	4 700 000	8 466 250	8 578 428
Kirke- og kultur	0	0	300 000	227 263
Gratangen skole	0	0	125 000	0
Tekniske tjenester	1 141 353	1 142 728	2 450 000	1 050 853
Diverse bygninger	0	0	1 487 500	451 329
Astafjord Kart- og Oppmåling	199 875	199 875	0	0
Til invest. i anleggsm. fra 2A	6 047 321	6 042 603	12 828 750	10 307 874

Det har i 2016 ikke vært noen overskridelser i investeringsregnskapet.

Årstein, 26.05.2017

Ole Kristian Severinsen
Rådmann

Ted F. Okstad
Økonomisjef

GRATANGEN KOMMUNE

Regnskap 2016



GRATANGEN KOMMUNE – REGNSKAP 2016

INNHOLD

HOVEDOVERSIKTER: **SIDE**

Økonomisk oversikt – Drift	-	2
Økonomisk oversikt – Investering	-	3
Anskaffelse og anvendelse av midler	-	4
Oversikt - balanse - underskrift av rådmann	-	5
Oversikt endring arbeidskapital	-	6
Hovedoversikt – Driftsregnskapet, Regnskapsskjema 1A	-	7
Hovedoversikt – Driftsregnskapet, Regnskapsskjema 1B	-	8
Hovedoversikt – Investeringsregnskapet, Regnskapsskjema 2A	-	9
Hovedoversikt – Investeringsregnskapet, Regnskapsskjema 2B	-	10

ÅRSREGNSKAP:

0	Investeringsregnskapet	-	11
1	Driftsregnskapet	-	16
2	Balanseregnskapet	-	86
	Noter	-	91

Økonomisk oversikt - drift

1 Gratangen kommune - 2016 — 24.05.2017

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	4.122.210,25	3.607.177,00	3.592.177,00	3.858.256,23
Andre salgs- og leieinntekter	10.200.484,96	8.992.003,00	8.801.806,00	9.426.969,54
Overføringer med krav til motytelse	28.522.275,89	22.119.113,00	14.073.557,00	21.635.751,14
Rammetilskudd	65.035.433,00	64.742.000,00	64.700.000,00	63.717.689,00
Andre statlige overføringer	9.055.472,00	9.776.620,00	8.922.057,00	5.736.294,50
Andre overføringer	1.480.043,87	1.343.066,00	1.333.066,00	1.559.954,59
Skatt på inntekt og formue	22.524.118,44	21.222.000,00	21.222.000,00	20.678.099,49
Eiendomsskatt	1.084.504,00	1.350.000,00	1.350.000,00	1.065.338,00
Andre direkte og indirekte skatter	18.998,00	350.000,00	350.000,00	18.903,00
Sum driftsinntekter	**142.043.540,41**	**133.501.979,00**	**124.344.663,00**	**127.697.255,49**
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	63.474.815,15	62.956.822,00	58.515.253,00	59.492.267,03
Sosiale utgifter	11.319.002,66	12.755.570,00	13.582.531,00	11.665.258,01
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	22.035.578,75	19.557.890,00	16.939.464,00	18.150.217,89
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	24.834.292,45	22.747.944,00	20.928.395,00	20.903.551,49
Overføringer	11.319.751,08	9.087.598,00	8.195.598,00	9.824.034,70
Avskrivninger	6.093.778,16	5.708.160,00	1.037.216,00	5.895.890,14
Fordelte utgifter	-1.058.534,04	-935.545,00	-935.545,00	-1.192.222,28
Sum driftsutgifter	**138.018.684,21**	**131.878.439,00**	**118.262.912,00**	**124.738.996,98**
Brutto driftsresultat	**4.024.856,20**	**1.623.540,00**	**6.081.751,00**	**2.958.258,51**
Finansinntekter				
Renteinntekter og utbytte	2.712.505,20	2.605.000,00	2.405.000,00	1.276.157,15
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0,00	0,00	0,00	0,00
Mottatte avdrag på utlån	28.430,00	30.000,00	30.000,00	1.000,00
Sum eksterne finansinntekter	**2.740.935,20**	**2.635.000,00**	**2.435.000,00**	**1.277.157,15**
Finansutgifter				
Renteutgifter og låneomkostninger	2.231.842,72	2.971.000,00	2.771.000,00	2.369.344,32
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0,00	0,00	0,00	0,00
Avdrag på lån	6.213.995,00	6.227.700,00	5.927.700,00	5.163.470,00
Utlån	128.175,00	11.000,00	11.000,00	108.275,15
Sum eksterne finansutgifter	**8.574.012,72**	**9.209.700,00**	**8.709.700,00**	**7.641.089,47**
Resultat eksterne finanstransaksjoner	**-5.833.077,52**	**-6.574.700,00**	**-6.274.700,00**	**-6.363.932,32**
Motpost avskrivninger	6.093.778,16	5.708.160,00	1.037.216,00	5.895.890,14
Netto driftsresultat	**4.285.556,84**	**757.000,00**	**844.267,00**	**2.490.216,33**
Interne finanstransaksjoner				
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	2.419.720,57	2.419.721,00	0,00	1.592.730,00
Bruk av disposisjonsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av bundne fond	3.408.287,19	0,00	0,00	2.027.100,32
Sum bruk av avsetninger	**5.828.007,76**	**2.419.721,00**	**0,00**	**3.619.830,32**
Overført til investeringsregnskapet	0,00	0,00	0,00	0,00
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til disposisjonsfond	3.176.720,57	3.176.721,00	844.267,00	1.592.730,00
Avsatt til bundne fond	1.813.890,98	0,00	0,00	2.097.596,17
Sum avsetninger	**4.990.611,55**	**3.176.721,00**	**844.267,00**	**3.690.326,17**
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	**5.122.953,05**	**0,00**	**0,00**	**2.419.720,48**

Økonomisk oversikt - investering

1 Gratangen kommune - 2016

24.05.2017

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Inntekter				
Salg av driftsmidler og fast eiendom	350.000,00	350.000,00	0,00	0,00
Andre salgsinntekter	0,00	0,00	0,00	23.180,00
Overføringer med krav til motytelse	6.318.996,00	6.434.900,00	7.050.000,00	364.050,00
Kompensasjon for merverdiavgift	72.300,00	72.975,00	1.153.750,00	1.812.831,11
Statlige overføringer	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre overføringer	0,00	0,00	0,00	0,00
Renteinntekter og utbytte	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum inntekter	**6.741.296,00**	**6.857.875,00**	**8.203.750,00**	**2.200.061,11**
Utgifter				
Lønnsutgifter	0,00	0,00	0,00	0,00
Sosiale utgifter	0,00	0,00	0,00	0,00
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	239.628,00	239.628,00	1.200.000,00	1.581.155,34
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	4.835.392,60	4.830.000,00	10.475.000,00	6.912.282,56
Overføringer	972.300,00	972.975,00	1.153.750,00	1.812.831,11
Renteutgifter og omkostninger	0,00	0,00	0,00	1.604,68
Fordelte utgifter	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum utgifter	**6.047.320,60**	**6.042.603,00**	**12.828.750,00**	**10.307.873,69**
Finanstransaksjoner				
Avdrag på lån	104.700,00	0,00	0,00	99.779,00
Utlån	1.430.000,00	1.700.000,00	0,00	1.605.438,00
Kjøp av aksjer og andeler	443.725,00	443.725,00	0,00	380.427,00
Dekning av tidligere års udekket	7.036.768,91	7.036.769,00	0,00	0,00
Avsatt til ubundne investeringsfond	2.718,96	0,00	0,00	1.311,13
Avsatt til bundne investeringsfond	713.657,40	845.000,00	0,00	0,00
Sum finansieringstransaksjoner	**9.731.570,27**	**10.025.494,00**	**0,00**	**2.086.955,13**
Finansieringsbehov	**9.037.594,87**	**9.210.222,00**	**4.625.000,00**	**10.194.767,71**
Dekket slik:				
Bruk av lån	8.075.109,29	8.566.342,00	4.625.000,00	2.787.400,00
Salg av aksjer og andeler	0,00	0,00	0,00	70.000,00
Mottatte avdrag på utlån	317.951,58	0,00	0,00	249.872,15
Overført fra driftsregnskapet	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av tidligere års udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av disposisjonsfond	483.880,00	483.880,00	0,00	0,00
Bruk av bundne driftsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av ubundne investeringsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av bundne investeringsfond	160.654,00	160.000,00	0,00	50.726,65
Sum finansiering	**9.037.594,87**	**9.210.222,00**	**4.625.000,00**	**3.157.998,80**
Udekket/udisponert	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-7.036.768,91**



1 Gratangen kommune - 2016

24.05.2017

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Anskaffelse og anvendelse av midler				
Anskaffelse av midler				
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	142.043.540,41	133.501.979,00	124.344.663,00	127.697.255,49
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	6.741.296,00	6.857.875,00	8.203.750,00	2.200.061,11
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	11.133.996,07	11.201.342,00	7.060.000,00	4.384.429,30
Sum anskaffelse av midler	**159.918.832,48**	**151.561.196,00**	**139.608.413,00**	**134.281.745,90**
Anvendelse av midler				
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	131.924.906,05	126.076.007,00	117.051.424,00	118.843.106,84
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	6.047.320,60	6.042.603,00	12.828.750,00	10.306.269,01
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	10.552.437,72	11.353.425,00	8.709.700,00	9.728.338,15
Sum anvendelse av midler	**148.524.664,37**	**143.472.035,00**	**138.589.874,00**	**138.877.714,00**
Anskaffelse - anvendelse av midler	**11.394.168,11**	**8.089.161,00**	**1.018.539,00**	**-4.595.968,10**
Endring i ubrukte lånemidler	-675.109,29	0,00	0,00	-2.787.400,00
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift	0,00	0,00	0,00	0,00
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Invest	0,00	0,00	0,00	0,00
Endring i arbeidskapital	**10.719.058,82**	**8.089.161,00**	**1.018.539,00**	**-7.383.368,10**
Avsetninger og bruk av avsetninger				
Avsetninger	17.866.709,87	11.058.490,00	844.267,00	6.111.357,78
Bruk av avsetninger	6.472.541,76	3.063.601,00	0,00	3.670.556,97
Til avsetning senere år	0,00	0,00	0,00	7.036.768,91
Netto avsetninger	**11.394.168,11**	**7.994.889,00**	**844.267,00**	**-4.595.968,10**
Int. overføringer og fordelinger				
Interne inntekter mv	7.152.312,20	6.707.977,00	2.037.033,00	7.088.112,42
Interne utgifter mv	7.152.312,20	6.642.249,00	1.971.305,00	7.088.112,42
Netto interne overføringer	**0,00**	**65.728,00**	**65.728,00**	**0,00**

Oversikt - balanse

1 Gratangen kommune - 2016 — 24.05.2017

	Regnskap 2016	Regnskap 2015
EIENDELER		
Anleggsmidler	**357.862.342,67**	**356.234.368,68**
Herav:		
Faste eiendommer og anlegg	156.392.737,60	164.267.516,03
Utstyr, maskiner og transportmidler	15.007.824,80	13.122.495,80
Utlån	16.507.173,27	15.295.379,85
Konserninterne langsiktige fordringer	0,00	0,00
Aksjer og andeler	4.548.860,00	4.251.735,00
Pensjonsmidler	165.405.747,00	159.297.242,00
Omløpsmidler	**45.363.054,82**	**38.617.504,21**
Herav:		
Kortsiktige fordringer	20.327.751,66	13.595.624,40
Konserninterne kortsiktige fordringer	0,00	0,00
Premieavvik	10.476.097,00	10.104.617,00
Aksjer og andeler	0,00	0,00
Sertifikater	0,00	0,00
Obligasjoner	0,00	0,00
Derivater	0,00	0,00
Kasse, postgiro, bankinnskudd	14.559.206,16	14.917.262,81
SUM EIENDELER	**403.225.397,49**	**394.851.872,89**
EGENKAPITAL OG GJELD		
Egenkapital	**58.631.680,33**	**57.018.774,52**
Herav:		
Disposisjonsfond	6.575.906,82	3.883.066,25
Bundne driftsfond	2.609.853,12	4.204.249,33
Ubundne investeringsfond	668.613,94	665.894,98
Bundne investeringsfond	3.407.656,79	2.854.653,39
Regnskapsmessig mindreforbruk	5.122.953,05	2.419.720,57
Regnskapsmessig merforbruk	0,00	0,00
Udisponert i inv.regnskap	0,00	0,00
Udekket i inv.regnskap	0,00	-7.036.768,91
Kapitalkonto	42.162.543,61	51.943.805,91
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift	787.712,00	787.712,00
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (inves	-2.703.559,00	-2.703.559,00
Langsiktig gjeld	**324.120.469,00**	**313.386.342,00**
Herav:		
Pensjonsforpliktelser	204.982.508,00	195.329.686,00
Ihendehaverobligasjonslån	0,00	0,00
Sertifikatlån	0,00	0,00
Andre lån	119.137.961,00	118.056.656,00
Konsernintern langsiktig gjeld	0,00	0,00
Kortsiktig gjeld	**20.473.248,16**	**24.446.756,37**
Herav:		
Kassekredittlån	2.567,81	4.327.869,36
Annen kortsiktig gjeld	20.470.680,35	20.118.887,01
Derivater	0,00	0,00
Konsernintern kortsiktig gjeld	0,00	0,00
Premieavvik	0,00	0,00
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	**403.225.397,49**	**394.851.872,89**
MEMORIAKONTI		
Memoriakonto	8.419.812,22	9.094.921,51
Herav:		
Ubrukte lånemidler	8.419.812,22	9.094.921,51
Ubrukte konserninterne lånemidler	0,00	0,00
Andre memoriakonti	0,00	0,00
Motkonto for memoriakontiene	-8.419.812,22	-9.094.921,51

Sted, dato
Tennevoll, 31. desember 2016
19. mai 2017

Ole Kristian Severinsen
Rådmann

Oversikt endring arbeidskapital

1 Gratangen kommune - 2016

24.05.2017

	Regnskap 2016	Regnskap 2015
OMLØPSMIDLER		
Endring betalingsmidler	-358.056,65	-302.941,22
Endring ihendehaverobl og sertifikater	0,00	0,00
Endring kortsiktige fordringer	6.732.127,26	-176.538,05
Endring premieavvik	371.480,00	-2.077.380,00
Endring aksjer og andeler	0,00	0,00
ENDRING OMLØPSMIDLER (A)	**6.745.550,61**	**-2.556.859,27**
KORTSIKTIG GJELD		
Endring kortsiktig gjeld (B)	3.973.508,21	-4.826.508,83
ENDRING ARBEIDSKAPITAL (A-B)	**10.719.058,82**	**-7.383.368,10**

1 Gratangen kommune - 2016

24.05.2017

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Regnskapsskjema 1A - drift				
Skatt på inntekt og formue	22.524.118,44	21.222.000,00	21.222.000,00	20.678.099,49
Ordinært rammetilskudd	65.035.433,00	64.742.000,00	64.700.000,00	63.717.689,00
Skatt på eiendom	1.084.504,00	1.350.000,00	1.350.000,00	1.065.338,00
Andre direkte eller indirekte skatter	18.998,00	350.000,00	350.000,00	18.903,00
Andre generelle statstilskudd	9.055.472,00	9.776.620,00	8.922.057,00	5.736.294,50
Sum frie disponible inntekter	**97.718.525,44**	**97.440.620,00**	**96.544.057,00**	**91.216.323,99**
Renteinntekter og utbytte	2.712.505,20	2.605.000,00	2.405.000,00	1.276.157,15
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0,00	0,00	0,00	0,00
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	2.231.842,72	2.971.000,00	2.771.000,00	2.369.344,32
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0,00	0,00	0,00	0,00
Avdrag på lån	6.213.995,00	6.227.700,00	5.927.700,00	5.163.470,00
Netto finansinnt./utg.	**-5.733.332,52**	**-6.593.700,00**	**-6.293.700,00**	**-6.256.657,17**
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00
Til ubundne avsetninger	3.176.720,57	3.176.721,00	844.267,00	1.592.730,00
Til bundne avsetninger	1.813.890,98	0,00	0,00	2.097.596,17
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk	2.419.720,57	2.419.721,00	0,00	1.592.730,00
Bruk av ubundne avsetninger	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av bundne avsetninger	3.408.287,19	0,00	0,00	2.027.100,32
Netto avsetninger	**837.396,21**	**-757.000,00**	**-844.267,00**	**-70.495,85**
Overført til investeringsregnskapet	0,00	0,00	0,00	0,00
Til fordeling drift	92.822.589,13	90.089.920,00	89.406.090,00	84.889.170,97
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	87.699.636,08	90.089.920,00	89.406.090,00	82.469.450,49
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	**5.122.953,05**	**0,00**	**0,00**	**2.419.720,48**

REGNSKAPSSKJEMA 1B driftsregnskapet

1 Gratangen kommune - 2016 24.05.2017

	Regnskap i år	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap forrige år
1 Politikk	1.621.081,74	1.780.680,00	1.654.680,00	2.086.129,47
2 Fellesutgifter	5.530.615,96	5.520.835,00	7.915.401,00	6.339.901,27
3 Sentraladministrasjon	6.641.450,14	6.129.485,00	5.661.349,00	5.923.224,21
4 Kirke- og kultur	2.993.187,41	3.070.352,00	2.192.168,00	3.068.610,16
5 Helse	8.048.448,09	8.078.555,00	5.572.555,00	5.770.873,14
6 Gratangen skole	13.232.836,65	14.467.907,00	13.298.658,00	14.311.126,35
7 Gratangen barnehage	8.317.595,26	7.911.534,00	7.845.813,00	6.057.459,98
8 NAV-Gratangen	4.626.991,51	5.666.190,00	6.758.190,00	4.329.379,12
9 Barneverntjenesten	1.988.531,90	1.834.129,00	1.834.129,00	1.762.572,48
10 Gratangsheimen	15.295.312,75	15.372.479,00	13.709.736,00	14.981.887,37
11 PU-tjenesten	7.251.274,45	7.715.904,00	8.265.904,00	6.883.454,77
12 Hjemmetjenesten	9.998.160,50	11.199.861,00	10.182.861,00	8.358.544,80
13 Tekniske tjenester	6.127.036,51	5.539.675,00	5.229.346,00	5.654.268,09
14 Diverse bygninger	2.317.324,07	1.991.099,00	968.076,00	2.343.083,56
17 Diverse prosjektregnskap	336.742,30	164.955,00	0,00	989.876,23
18 Skatter og rammetilskudd	-607.615,00	-720.000,00	-720.000,00	-569.490,37
19 Renter, avdrag, aksjeutbytte	-6.019.338,16	-5.633.720,00	-962.776,00	-5.821.450,14
Til fordeling drift fra 1A	87.699.636,08	90.089.920,00	89.406.090,00	82.469.450,49

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

1 Gratangen kommune - 2016

24.05.2017

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Regnskapsskjema 2A - investering				
Investeringer i anleggsmidler	6.047.320,60	6.042.603,00	12.828.750,00	10.307.873,69
Utlån og forskutteringer	1.430.000,00	1.700.000,00	0,00	1.605.438,00
Kjøp av aksjer og andeler	443.725,00	443.725,00	0,00	380.427,00
Avdrag på lån	104.700,00	0,00	0,00	99.779,00
Dekning av tidligere års udekket	7.036.768,91	7.036.769,00	0,00	0,00
Avsetninger	716.376,36	845.000,00	0,00	1.311,13
Årets finansieringsbehov	**15.778.890,87**	**16.068.097,00**	**12.828.750,00**	**12.394.828,82**
Finansiert slik:				
Bruk av lånemidler	8.075.109,29	8.566.342,00	4.625.000,00	2.787.400,00
Inntekter fra salg av anleggsmidler	350.000,00	350.000,00	0,00	70.000,00
Tilskudd til investeringer	0,00	0,00	0,00	0,00
Kompensasjon for merverdiavgift	72.300,00	72.975,00	1.153.750,00	1.812.831,11
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	6.636.947,58	6.434.900,00	7.050.000,00	613.922,15
Andre inntekter	0,00	0,00	0,00	23.180,00
Sum ekstern finansiering	**15.134.356,87**	**15.424.217,00**	**12.828.750,00**	**5.307.333,26**
Overført fra driftsregnskapet	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av tidligere års udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av avsetninger	644.534,00	643.880,00	0,00	50.726,65
Sum finansiering	**15.778.890,87**	**16.068.097,00**	**12.828.750,00**	**5.358.059,91**
Udekket/udisponert	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-7.036.768,91**

REGNSKAPSSKJEMA 2B investeringsregnsk.

1 Gratangen kommune - 2016 24.05.2017

	Regnskap i år	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap forrige år
Fellesutgifter	**4.706.092,60**	**4.700.000,00**	**8.466.250,00**	**8.578.428,17**
Kirke- og kultur	**0,00**	**0,00**	**300.000,00**	**227.263,43**
Gratangen skole	**0,00**	**0,00**	**125.000,00**	**0,00**
Tekniske tjenester	**1.141.353,00**	**1.142.728,00**	**2.450.000,00**	**1.050.852,64**
Diverse bygninger	**0,00**	**0,00**	**1.487.500,00**	**451.329,45**
Astafjord Kart- og Oppmåling	**199.875,00**	**199.875,00**	**0,00**	**0,00**
Til invest. i anleggsm. fra 2A	**6.047.320,60**	**6.042.603,00**	**12.828.750,00**	**10.307.873,69**

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
1110 ANDRE FELLESUTGIFTER				
SUM INNTEKTER	**-483.880,00**	**-483.880,00**	**0,00**	**-310.427,00**
09400 Bruk av disposisjonsfond	-483.880,00	-483.880,00	0,00	0,00
09800 Regnskapsmessig merforbruk/u	0,00	0,00	0,00	-310.427,00
SUM UTGIFTER	**754.152,00**	**754.152,00**	**0,00**	**345.427,00**
05290 Egenkapitalinnskudd klp	443.725,00	443.725,00	0,00	345.427,00
05300 Dekning av tidligere års negativ i	310.427,00	310.427,00	0,00	0,00
NETTO	**270.272,00**	**270.272,00**	**0,00**	**35.000,00**
1115 BREIBANDSUTBYGGING				
SUM INNTEKTER	**-10.678.735,53**	**-10.803.986,00**	**-7.060.000,00**	**-8.009.104,98**
07291 Kompensasjon for merverdiavgif	0,00	0,00	0,00	-1.424.110,53
07300 Refusjon fra fylkeskommunen	-4.535.000,00	-4.535.000,00	-6.050.000,00	0,00
07700 Refusjon fra andre (private)	-884.750,00	-1.000.000,00	-1.000.000,00	-364.050,00
09100 Bruk av lån	-5.258.985,53	-5.268.986,00	-10.000,00	-961.958,92
09800 Regnskapsmessig merforbruk/u	0,00	0,00	0,00	-5.258.985,53
SUM UTGIFTER	**10.678.735,53**	**10.803.986,00**	**7.060.000,00**	**8.009.104,98**
01900 Leie av lokaler og grunn	0,00	0,00	0,00	5.000,00
02301 Bygg-/anleggstjeneste nyanlegg	0,00	0,00	0,00	648.178,40
03700 Kjøp av tj. Fra andre/private	4.706.092,60	4.700.000,00	7.000.000,00	5.914.107,55
03703 Konsulenttjenester	0,00	0,00	60.000,00	17.708,50
04291 Kompensasjon for merverdiavgif	0,00	0,00	0,00	1.424.110,53
05300 Dekning av tidligere års negativ i	5.258.985,53	5.258.986,00	0,00	0,00
05500 Avsetning til bundne fond	713.657,40	845.000,00	0,00	0,00
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
4300 KOMMUNALE VEGER				
SUM INNTEKTER	**-161.625,00**	**-163.000,00**	**-1.450.000,00**	**0,00**
07291 Kompensasjon for merverdiavgif	-32.325,00	-33.000,00	-290.000,00	0,00
09100 Bruk av lån	-129.300,00	-130.000,00	-1.160.000,00	0,00
SUM UTGIFTER	**161.625,00**	**163.000,00**	**1.450.000,00**	**0,00**
02331 Utbedring av veier	0,00	0,00	360.000,00	0,00
03700 Kjøp av tj. Fra andre/private	129.300,00	130.000,00	800.000,00	0,00
04291 Kompensasjon for merverdiavgif	32.325,00	33.000,00	290.000,00	0,00
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
4301 GANG- OG SYKKELSTI				

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
SUM INNTEKTER	**-900.000,00**	**-900.000,00**	**0,00**	**-92.383,31**
06500 Annet avg.Pl. Salg varer/tjeneste	0,00	0,00	0,00	-23.180,00
07291 Kompensasjon for merverdiavgif	0,00	0,00	0,00	-18.476,66
07300 Refusjon fra fylkeskommunen	-739.346,00	-740.000,00	0,00	0,00
09580 Bruk av bundne investeringsfonc	-160.654,00	-160.000,00	0,00	-50.726,65
SUM UTGIFTER	**900.000,00**	**900.000,00**	**0,00**	**92.383,31**
03700 Kjøp av tj. Fra andre/private	0,00	0,00	0,00	23.318,95
03703 Konsulenttjenester	0,00	0,00	0,00	50.587,70
04291 Kompensasjon for merverdiavgif	0,00	0,00	0,00	18.476,66
04300 Overføring til fylkeskommuner	900.000,00	900.000,00	0,00	0,00
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
4452 INDUSTRI-/NÆRINGSOMRÅDER				
SUM INNTEKTER	**-10.700,40**	**-10.700,00**	**-250.000,00**	**-13.375,50**
07291 Kompensasjon for merverdiavgif	0,00	0,00	-50.000,00	-2.675,10
09100 Bruk av lån	-10.700,40	-10.700,00	-200.000,00	0,00
09800 Regnskapsmessig merforbruk/u	0,00	0,00	0,00	-10.700,40
SUM UTGIFTER	**10.700,40**	**10.700,00**	**250.000,00**	**13.375,50**
03700 Kjøp av tj. Fra andre/private	0,00	0,00	100.000,00	0,00
03703 Konsulenttjenester	0,00	0,00	100.000,00	10.700,40
04291 Kompensasjon for merverdiavgif	0,00	0,00	50.000,00	2.675,10
05300 Dekning av tidligere års negativ i	10.700,40	10.700,00	0,00	0,00
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
4480 SALG AV GRUNN/TOMTER/BYGNING				
SUM INNTEKTER	**-350.000,00**	**-350.000,00**	**0,00**	**0,00**
06710 Salg av bygning	-350.000,00	-350.000,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**79.728,00**	**79.728,00**	**0,00**	**0,00**
02700 Konsulenttjenester	79.728,00	79.728,00	0,00	0,00
NETTO	**-270.272,00**	**-270.272,00**	**0,00**	**0,00**
7011 UTLÅN				
SUM INNTEKTER	**-2.994.074,94**	**-3.156.656,00**	**0,00**	**-1.706.528,13**
09100 Bruk av lån	-2.676.123,36	-3.156.656,00	0,00	0,00
09202 Mottatte avdrag startlån	-315.232,62	0,00	0,00	-243.123,02
09203 Datalån ansatte	-2.718,96	0,00	0,00	-6.749,13
09800 Regnskapsmessig merforbruk/u	0,00	0,00	0,00	-1.456.655,98

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

1 Gratangen kommune - 2016 26.05.2017

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
SUM UTGIFTER	**2.994.074,94**	**3.156.656,00**	**0,00**	**1.706.528,13**
05100 Avdrag på startlån	104.700,00	0,00	0,00	99.779,00
05200 Startlån	1.430.000,00	1.700.000,00	0,00	1.600.000,00
05210 Datalån til ansatte	0,00	0,00	0,00	5.438,00
05300 Dekning av tidligere års negativ i	1.456.655,98	1.456.656,00	0,00	0,00
05481 Avsetning datalån	2.718,96	0,00	0,00	1.311,13
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9600 ASTAFJORD KART-/OPPMÅLING				
SUM INNTEKTER	**-199.875,00**	**-199.875,00**	**0,00**	**0,00**
07291 Kompensasjon for merverdiavgif	-39.975,00	-39.975,00	0,00	0,00
07500 Refusjon fra andre kommuner	-159.900,00	-159.900,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**199.875,00**	**199.875,00**	**0,00**	**0,00**
02002 Inventar og utstyr	159.900,00	159.900,00	0,00	0,00
04291 Kompensasjon for merverdiavgif	39.975,00	39.975,00	0,00	0,00
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
1000 POLITISK VIRKSOMHET				
SUM INNTEKTER	**-39.195,88**	**-35.228,00**	**-35.228,00**	**-140.006,43**
17291 Momskomp drift	-31.813,88	-35.228,00	-35.228,00	-140.006,43
17700 Refusjon fra andre/private	-7.382,00	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**1.604.746,96**	**1.577.108,00**	**1.577.108,00**	**1.994.143,85**
10300 Ekstrahjelp	1.528,19	0,00	0,00	0,00
10502 Telefongodtgjørelse	4.392,00	0,00	0,00	4.470,83
10512 Utløser bilgodtgj. Tr-/og avg.Pl.	2.537,40	0,00	0,00	0,00
10800 Godtgjørelse ordfører	772.359,01	708.616,00	708.616,00	726.846,18
10810 Godtgjørelse varaordfører	33.000,00	35.430,00	35.430,00	33.000,00
10820 Møtegodtgjørelse kommunestyre	47.250,00	50.000,00	50.000,00	27.300,00
10830 Møtegodtgjørelse formannskap	12.000,00	72.132,00	72.132,00	63.433,83
10840 Godtgj.Ledere hu/andre utvalg	13.500,00	12.000,00	12.000,00	13.500,00
10850 Møtegodtgj. Hu/andre utvalg	46.096,00	36.000,00	36.000,00	17.300,00
10860 Tapt arbeidsfortj.	78.178,09	52.500,00	52.500,00	18.532,22
10900 Pensjon fellesordningen	150.052,88	161.700,00	161.700,00	133.995,68
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	615,96	0,00	0,00	1.136,77
10990 Arbeidsgiveravgift	59.237,07	57.548,00	57.548,00	53.015,40
11000 Kontorutgifter	1.065,00	12.458,00	12.458,00	8.058,40
11020 Abonnement aviser, tidsskrifte	14.356,43	15.000,00	15.000,00	15.283,66
11150 Matvarer	0,00	2.000,00	2.000,00	437,00
11152 Bevertning kurs/møter	47.871,05	19.287,00	19.287,00	15.830,20
11290 Andre driftsutgifter	0,00	5.000,00	5.000,00	4.208,36
11300 Frankeringsutgifter	0,00	0,00	0,00	2.396,80
11310 Telefonutgifter	2.911,54	0,00	0,00	5.589,89
11311 Telefonutgifter (hrm)	-4.392,00	0,00	0,00	-4.470,83
11400 Annonsering	2.738,40	18.906,00	18.906,00	18.312,00
11430 Representasjon	7.233,29	4.421,00	4.421,00	0,00
11431 Gaver ved representasjon	2.591,00	0,00	0,00	0,00
11450 Reklame	0,00	15.000,00	15.000,00	19.300,00
11461 Tv-overføring kommunestyre	62.500,00	70.000,00	70.000,00	68.000,00
11500 Kurs ansatte	5.211,90	7.000,00	7.000,00	6.585,00
11502 Øvrige oppholdsutgifter	4.080,91	19.938,00	19.938,00	21.389,52
11507 Øvrige oppholdsutgifter (hrm)	1.205,00	0,00	0,00	0,00
11510 Kurs folkevalgte	9.750,00	18.000,00	18.000,00	14.265,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	37.872,40	43.444,00	43.444,00	66.318,30
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	0,00	20.000,00	20.000,00	18.950,59
11707 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig (hrm)	13.517,00	0,00	0,00	0,00
11900 Leie av lokaler	3.000,00	0,00	0,00	0,00
12000 Inventar og utstyr	7.019,00	0,00	0,00	3.118,40
12640 Kjøp av tjenester	0,00	0,00	0,00	2.500,00
12700 Juridisk bistand	62.171,70	30.000,00	30.000,00	245.606,00
13552 Kontingent andre	6.500,00	0,00	0,00	22.254,00
13700 Kjøp fra andre/private	1.592,00	0,00	0,00	0,00
13703 Konsulenttjenester	31.519,00	20.000,00	20.000,00	177.374,98
13704 Ref tapt arb.Fortjeneste	30.800,00	35.000,00	35.000,00	30.176,42
14291 Momskomp drift	31.813,88	35.228,00	35.228,00	140.006,43
15010 Forsinkelsesrenter/purregebyr	1.072,86	500,00	500,00	122,82
NETTO	**1.565.551,08**	**1.541.880,00**	**1.541.880,00**	**1.854.137,42**
1001 KOMMUNEREFORMEN				
SUM INNTEKTER	**-138.221,80**	**-126.000,00**	**0,00**	**0,00**
17291 Momskomp drift	-11.821,80	0,00	0,00	0,00
18000 Rammetilskudd	-42.000,00	-42.000,00	0,00	0,00
18100 Andre statlige overføringer	-84.400,00	-84.000,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**62.703,93**	**126.000,00**	**0,00**	**0,00**
10860 Tapt arbeidsfortj.	3.420,48	0,00	0,00	0,00
10990 Arbeidsgiveravgift	174,45	0,00	0,00	0,00
13700 Kjøp fra andre/private	47.287,20	126.000,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	11.821,80	0,00	0,00	0,00
NETTO	**-75.517,87**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
1010 STORTINGS-OG KOMMUNEVALG				
SUM INNTEKTER	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-20.586,31**
17291 Momskomp drift	0,00	0,00	0,00	-20.586,31
SUM UTGIFTER	**1.500,00**	**40.000,00**	**40.000,00**	**169.021,99**
10570 Andre trekkpl.Godtgjørelser	0,00	0,00	0,00	5.430,70
10850 Møtegodtgj. Hu/andre utvalg	0,00	0,00	0,00	17.000,00
10990 Arbeidsgiveravgift	0,00	0,00	0,00	1.143,96
11000 Kontorutgifter	0,00	0,00	0,00	7.586,00
11020 Abonnement aviser, tidsskrifte	1.500,00	0,00	0,00	0,00
11360 Andre datautgifter	0,00	0,00	0,00	682,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
11400 Annonsering	0,00	0,00	0,00	25.778,85
11500 Kurs ansatte	0,00	0,00	0,00	30.176,10
11502 Øvrige oppholdsutgifter	0,00	0,00	0,00	13.391,55
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	0,00	0,00	0,00	13.279,10
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	0,00	0,00	0,00	11.502,23
11900 Leie av lokaler	0,00	0,00	0,00	3.300,00
12000 Inventar og utstyr	0,00	0,00	0,00	17.665,19
13552 Kontingent andre	0,00	0,00	0,00	1.500,00
14291 Momskomp drift	0,00	0,00	0,00	20.586,31
14745 Støtte til politiske partier	0,00	40.000,00	40.000,00	0,00
NETTO	**1.500,00**	**40.000,00**	**40.000,00**	**148.435,68**
1020 KONTROLLUTVALG				
SUM INNTEKTER	**0,00**	**-4.915,00**	**-4.915,00**	**-7.350,00**
17291 Momskomp drift	0,00	-4.915,00	-4.915,00	-7.350,00
SUM UTGIFTER	**2.360,00**	**47.670,00**	**47.670,00**	**37.650,00**
10840 Godtgj.Ledere hu/andre utvalg	0,00	5.000,00	5.000,00	0,00
10990 Arbeidsgiveravgift	0,00	255,00	255,00	0,00
11020 Abonnement aviser, tidsskrifte	0,00	4.000,00	4.000,00	0,00
11152 Bevertning kurs/møter	2.360,00	2.000,00	2.000,00	900,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	0,00	1.500,00	1.500,00	0,00
12640 Kjøp av tjenester	0,00	30.000,00	30.000,00	17.640,00
13700 Kjøp fra andre/private	0,00	0,00	0,00	11.760,00
14291 Momskomp drift	0,00	4.915,00	4.915,00	7.350,00
NETTO	**2.360,00**	**42.755,00**	**42.755,00**	**30.300,00**
1030 REVISJON				
SUM INNTEKTER	**-35.956,25**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
17291 Momskomp drift	-35.956,25	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**494.781,25**	**370.000,00**	**370.000,00**	**230.250,00**
12710 Konsulenttjenester	143.825,00	0,00	0,00	0,00
13750 Kjøp fra iks-revisjonstjenester	315.000,00	370.000,00	370.000,00	230.250,00
14291 Momskomp drift	35.956,25	0,00	0,00	0,00
NETTO	**458.825,00**	**370.000,00**	**370.000,00**	**230.250,00**
1040 ARBEIDSMILJØUTVALG				
SUM INNTEKTER	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-12.822,50**

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
17291 Momskomp drift	0,00	0,00	0,00	-12.822,50
SUM UTGIFTER	**0,00**	**15.545,00**	**15.545,00**	**66.062,49**
11020 Abonnement aviser, tidsskrifte	0,00	0,00	0,00	1.950,00
11250 Velferdstiltak ansatte	0,00	10.000,00	10.000,00	0,00
11500 Kurs ansatte	0,00	5.545,00	5.545,00	0,00
13703 Konsulenttjenester	0,00	0,00	0,00	51.289,99
14291 Momskomp drift	0,00	0,00	0,00	12.822,50
NETTO	**0,00**	**15.545,00**	**15.545,00**	**53.239,99**
1100 EDB-UTGIFTER				
SUM INNTEKTER	**-186.354,92**	**-360.862,00**	**-360.862,00**	**-231.339,47**
16200 Avgiftsfritt salg	0,00	0,00	0,00	-6.000,00
17291 Momskomp drift	-176.664,92	-360.862,00	-360.862,00	-225.339,47
17700 Refusjon fra andre/private	-9.690,00	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**3.475.211,63**	**3.788.833,00**	**2.869.932,00**	**3.263.623,37**
11000 Kontorutgifter	26.870,40	35.000,00	0,00	0,00
11340 Nettdrift	162.377,20	300.000,00	550.000,00	273.519,93
11360 Andre datautgifter	473,60	0,00	0,00	31.542,40
11460 Infonett	0,00	0,00	0,00	37.747,00
11462 Driftsutg. Hjemmeside	8.100,00	100.000,00	100.000,00	16.200,00
11500 Kurs ansatte	0,00	10.000,00	10.000,00	0,00
11960 Lisenser og avgifter	19.257,30	20.000,00	20.000,00	80.453,00
11965 Visma drift/vedlikehold	390.443,60	450.000,00	500.000,00	364.375,20
11970 Ibm systemer	-39.004,79	0,00	148.276,00	69.405,50
11973 Kontor 2000	0,00	0,00	35.488,00	0,00
11979 Andre fagsystemer	43.285,00	45.000,00	0,00	0,00
11980 Brukerstøtte	0,00	0,00	13.306,00	0,00
12000 Inventar og utstyr	65.287,20	50.000,00	50.000,00	32.009,97
12010 Inventar og utstyr it	13.830,00	0,00	0,00	0,00
12020 Programvare	0,00	0,00	68.000,00	10.904,00
12023 Nytt økonomisystem	18.947,00	20.000,00	0,00	0,00
12200 Leie/leasing av utstyr	0,00	0,00	0,00	10.000,00
12400 Serviceavtaler	12.240,00	20.000,00	0,00	12.969,20
12710 Konsulenttjenester	675,20	0,00	0,00	0,00
13534 Kjøp av tj. Interkomm. Samarb.	1.209.169,00	1.012.500,00	1.012.500,00	1.131.874,00
13703 Konsulenttjenester	2.625,00	0,00	0,00	0,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
14291 Momskomp drift	176.664,92	360.862,00	360.862,00	225.339,47
15010 Forsinkelsesrenter/purregebyr	0,00	1.500,00	1.500,00	723,79
15900 Avskrivninger	1.363.971,00	1.363.971,00	0,00	966.559,91
NETTO	**3.288.856,71**	**3.427.971,00**	**2.509.070,00**	**3.032.283,90**
1110 ANDRE FELLESUTGIFTER				
SUM INNTEKTER	**-361.937,79**	**-281.644,00**	**-281.644,00**	**-366.132,96**
16000 Egen-/brukerbetaling	-2.045,00	-6.000,00	-6.000,00	-325,00
16521 Andre avg.Pl. Inntekter	-7.022,40	0,00	0,00	0,00
17291 Momskomp drift	-337.372,92	-275.644,00	-275.644,00	-365.557,94
17700 Refusjon fra andre/private	-4.800,00	0,00	0,00	0,00
18905 Tilfeldige inntekter	-10.697,47	0,00	0,00	-250,02
SUM UTGIFTER	**1.457.598,81**	**1.187.042,00**	**937.779,00**	**2.775.763,62**
10100 Fast lønn	127.046,12	125.092,00	125.092,00	124.329,26
10501 Annen lønn/trekkpl.Godtgj.	483,00	0,00	0,00	0,00
10900 Pensjon fellesordningen	-1.441.567,69	27.185,00	27.185,00	-2.358.000,92
10980 Premieavvik	-353.453,00	-1.685.904,00	-1.685.904,00	1.976.575,00
10990 Arbeidsgiveravgift	-67.016,00	7.767,00	7.767,00	-113.917,30
10995 Arb.Giver avg. Av premieavvik	-18.027,00	-150.000,00	-150.000,00	100.805,00
11000 Kontorutgifter	71.763,73	100.000,00	125.737,00	51.126,15
11010 Kopieringsutgifter	3.757,60	50.000,00	85.000,00	104.310,75
11020 Abonnement aviser, tidsskrifte	25.503,17	7.500,00	7.500,00	25.529,82
11030 Faglitteratur	4.680,00	0,00	0,00	2.085,00
11150 Matvarer	11.755,20	5.500,00	5.500,00	19.238,74
11151 Matvarer personalet	12.952,54	15.000,00	15.000,00	15.081,60
11152 Bevertning kurs/møter	6.913,60	0,00	0,00	2.652,83
11200 Rengjøringsartikler	303,60	0,00	0,00	986,01
11250 Velferdstiltak ansatte	8.011,65	44.361,00	44.361,00	34.220,72
11255 Gaver ansatte/erkjentlighetsgave	8.704,80	0,00	0,00	0,00
11280 Andre forbruksvarer	252,32	0,00	0,00	235,60
11290 Andre driftsutgifter	1.408,40	26.616,00	26.616,00	3.738,19
11300 Frankeringsutgifter	163.100,13	105.000,00	105.000,00	160.622,40
11305 Kopiering	5.536,00	0,00	0,00	29.178,00
11310 Telefonutgifter	132.886,21	120.000,00	100.000,00	90.633,05
11330 Gebyr banktjenester o.L.	33.532,78	40.000,00	40.000,00	29.769,58
11340 Nettdrift	34.276,80	50.000,00	0,00	61.771,08

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
11360 Andre datautgifter	876,00	0,00	0,00	0,00
11400 Annonsering	6.467,50	0,00	0,00	0,00
11405 Teleannonser/telefonkataloger	49.270,40	40.000,00	40.000,00	30.481,00
11410 Stillingsannonser	118.560,10	75.000,00	35.000,00	30.964,80
11431 Gaver ved representasjon	42.880,25	0,00	0,00	0,00
11450 Reklame	96.630,00	60.000,00	0,00	0,00
11460 Infonett	5.369,72	0,00	0,00	11.180,61
11462 Driftsutg. Hjemmeside	60.522,40	50.000,00	0,00	0,00
11500 Kurs ansatte	15.125,31	62.571,00	62.571,00	6.190,40
11502 Øvrige oppholdsutgifter	0,00	0,00	0,00	6.665,52
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	0,00	5.000,00	5.000,00	0,00
11654 Stipend	7.847,00	44.197,00	44.197,00	7.000,00
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	0,00	5.000,00	5.000,00	0,00
11800 Strøm	545,56	0,00	0,00	0,00
11850 Forsikr. Bygn., anl.,eiendom	0,00	20.000,00	20.000,00	0,00
11852 Personalforsikring	85.920,51	316.000,00	316.000,00	192.859,03
11860 Andre forsikringer	22.617,00	5.000,00	5.000,00	5.205,00
11900 Leie av lokaler	8.400,00	0,00	0,00	1.000,00
11952 Avgifter. Gebyrer, lisenser	2.876,00	0,00	0,00	0,00
11960 Lisenser og avgifter	72.154,50	53.500,00	3.500,00	25.627,80
11961 Tv-lisens nav	0,00	0,00	0,00	987,20
12000 Inventar og utstyr	44.762,00	21.464,00	21.464,00	0,00
12010 Inventar og utstyr it	22.023,20	0,00	0,00	0,00
12020 Programvare	0,00	0,00	0,00	73.465,00
12200 Leie/leasing av utstyr	2.230,00	0,00	0,00	8.690,00
12210 Leie/leasing av kontormaskiner	65.279,51	60.000,00	20.000,00	1.738,00
12300 Vedlikehold av utstyr	47.796,90	0,00	0,00	0,00
12400 Serviceavtaler	110.286,18	200.000,00	200.000,00	60.748,90
12410 Reparasjoner	3.882,00	0,00	0,00	2.550,00
12610 Kjøp av vaskeritjenester	791,20	0,00	0,00	0,00
12700 Juridisk bistand	0,00	46.135,00	46.135,00	0,00
12705 Forsikringsmegling	79.007,00	78.000,00	78.000,00	0,00
12710 Konsulenttjenester	113.236,00	0,00	0,00	182.956,80
13502 Ikat	117.390,77	101.500,00	101.500,00	108.524,00
13535 Bedriftshelsetjeneste	171.100,00	202.728,00	202.728,00	185.050,00
13550 Kontingent ks	122.408,00	121.275,00	121.275,00	119.882,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
13551 Kontingent lvk	0,00	4.243,00	4.243,00	3.500,00
13552 Kontingent andre	52.274,00	153.040,00	153.040,00	39.600,00
13553 Ou-kontingent	100.361,98	0,00	0,00	116.754,59
13700 Kjøp fra andre/private	55.084,00	0,00	0,00	22.874,40
13703 Konsulenttjenester	9.258,00	70.128,00	70.128,00	104.374,51
13714 Lederopplæring	0,00	0,00	0,00	258.516,80
14291 Momskomp drift	337.372,92	275.644,00	275.644,00	365.557,94
14710 Tap på fordringer og garantier	524.694,19	500,00	500,00	147.455,93
14744 Tilsk. Drift av studio min	108.405,00	125.000,00	125.000,00	100.905,00
14748 Tilsk. Regionrådet	0,00	100.000,00	100.000,00	193.401,00
15010 Forsinkelsesrenter/purregebyr	1.089,75	3.000,00	3.000,00	86,83
NETTO	**1.095.661,02**	**905.398,00**	**656.135,00**	**2.409.630,66**
1115 BREIBANDSUTBYGGING				
SUM INNTEKTER	**-219.200,00**	**-210.000,00**	**0,00**	**0,00**
16500 Annet avg.Pl. Salg varer/tjeneste	-219.200,00	-210.000,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**96.236,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
11340 Nettdrift	96.236,00	0,00	0,00	0,00
NETTO	**-122.964,00**	**-210.000,00**	**0,00**	**0,00**
1200 SENTRALADMINISTRASJON				
SUM INNTEKTER	**-1.622.596,79**	**-1.550.500,00**	**-850.500,00**	**-1.102.511,10**
16300 Husleieinntekter	-2.153,85	0,00	0,00	0,00
17100 Refusjon sykelønn	-801.232,00	-700.000,00	0,00	-13.505,00
17291 Momskomp drift	-41.366,94	-16.000,00	-16.000,00	-53.944,85
17500 Refusjon fra andre kommuner	-765.814,00	-818.000,00	-818.000,00	-751.506,00
17700 Refusjon fra andre/private	0,00	0,00	0,00	-2.034,55
17701 Ref. Lønn posten	0,00	0,00	0,00	-266.475,70
17711 Te/kaffetrekk personale	-12.030,00	-16.500,00	-16.500,00	-15.045,00
SUM UTGIFTER	**5.556.147,66**	**5.133.716,00**	**3.965.580,00**	**4.616.376,34**
10100 Fast lønn	3.964.838,37	3.927.201,00	2.922.065,00	3.367.348,49
10171 Lørdags- søndagstillegg	0,00	0,00	0,00	15.331,65
10200 Sykevikarer	157.283,82	90.000,00	20.000,00	0,00
10240 Annen vikarlønn	50.262,02	34.700,00	34.700,00	29.542,08
10300 Ekstrahjelp	15.778,76	0,00	0,00	14.421,38
10400 Overtid	0,00	0,00	0,00	5.230,04
10501 Annen lønn/trekkpl.Godtgj.	1.020,00	0,00	0,00	1.020,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
10502 Telefongodtgjørelse	5.124,00	0,00	0,00	13.176,00
10512 Utløser bilgodtgj. Tr-/og avg.Pl.	732,00	0,00	0,00	0,00
10570 Andre trekkpl.Godtgjørelser	0,00	0,00	0,00	2.884,56
10895 Lønn/fp ved død	30.817,01	0,00	0,00	0,00
10900 Pensjon fellesordningen	793.524,58	709.547,00	646.547,00	614.224,72
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	4.465,54	0,00	0,00	7.794,93
10990 Arbeidsgiveravgift	218.810,22	214.787,00	184.787,00	206.697,69
11000 Kontorutgifter	1.625,00	0,00	0,00	9.964,77
11020 Abonnement aviser, tidsskrifte	16.301,13	5.500,00	5.500,00	45.218,20
11030 Faglitteratur	1.450,00	0,00	0,00	1.146,00
11151 Matvarer personalet	0,00	0,00	0,00	145,20
11152 Bevertning kurs/møter	102,19	0,00	0,00	720,00
11250 Velferdstiltak ansatte	0,00	0,00	0,00	300,00
11255 Gaver ansatte/erkjentlighetsgave	689,00	0,00	0,00	0,00
11290 Andre driftsutgifter	0,00	0,00	0,00	286,40
11291 Innfordringsutgifter	0,00	0,00	0,00	2.465,00
11300 Frankeringsutgifter	0,00	0,00	0,00	313,60
11310 Telefonutgifter	15.429,10	32.000,00	32.000,00	31.480,81
11311 Telefonutgifter (hrm)	-5.124,00	0,00	0,00	-13.176,00
11360 Andre datautgifter	3.602,40	9.000,00	9.000,00	8.425,60
11400 Annonsering	1.000,00	0,00	0,00	2.100,00
11410 Stillingsannonser	16.960,80	0,00	0,00	0,00
11431 Gaver ved representasjon	1.050,00	0,00	0,00	0,00
11460 Infonett	1.387,20	0,00	0,00	0,00
11500 Kurs ansatte	36.202,57	10.092,00	10.092,00	5.550,00
11502 Øvrige oppholdsutgifter	4.183,19	20.648,00	20.648,00	16.176,13
11507 Øvrige oppholdsutgifter (hrm)	1.449,00	0,00	0,00	0,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	15.370,00	59.241,00	59.241,00	36.031,00
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	421,82	0,00	0,00	19.579,80
11707 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig (hrm)	3.482,00	0,00	0,00	0,00
11800 Strøm	8.954,25	0,00	0,00	10.773,93
11910 Husleier	57.200,00	0,00	0,00	0,00
11952 Avgifter. Gebyrer, lisenser	701,60	0,00	0,00	0,00
11960 Lisenser og avgifter	8.881,80	0,00	0,00	0,00
12000 Inventar og utstyr	12.253,40	5.000,00	5.000,00	0,00
12010 Inventar og utstyr it	4.948,00	0,00	0,00	0,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
12210 Leie/leasing av kontormaskiner	0,00	0,00	0,00	28.541,95
12400 Serviceavtaler	3.990,00	0,00	0,00	0,00
12700 Juridisk bistand	750,00	0,00	0,00	0,00
12710 Konsulenttjenester	1.050,00	0,00	0,00	0,00
13552 Kontingent andre	3.150,00	0,00	0,00	2.950,00
13700 Kjøp fra andre/private	54.595,00	0,00	0,00	0,00
13703 Konsulenttjenester	0,00	0,00	0,00	75.749,60
14291 Momskomp drift	41.366,94	16.000,00	16.000,00	53.944,85
15010 Forsinkelsesrenter/purregebyr	68,95	0,00	0,00	17,96
NETTO	**3.933.550,87**	**3.583.216,00**	**3.115.080,00**	**3.513.865,24**
1210 ØKONOMIAVDELING				
SUM INNTEKTER	**-75.571,05**	**-134.000,00**	**-134.000,00**	**-15.075,05**
16900 Fordelte utgifter/internsalg	-64.272,00	0,00	0,00	-6.225,05
17291 Momskomp drift	-11.299,05	-4.000,00	-4.000,00	-8.850,00
17900 Interne overføringer	0,00	-130.000,00	-130.000,00	0,00
SUM UTGIFTER	**2.080.669,34**	**2.126.500,00**	**2.126.500,00**	**1.731.721,78**
11000 Kontorutgifter	2.148,55	1.500,00	1.500,00	729,03
11291 Innfordringsutgifter	25.068,45	20.000,00	20.000,00	21.600,75
11960 Lisenser og avgifter	0,00	0,00	0,00	15.000,00
12405 Kjøp av tjenester	10.000,00	0,00	0,00	0,00
13534 Kjøp av tj. Interkomm. Samarb.	2.032.153,29	2.101.000,00	2.101.000,00	1.901.651,00
13541 Korr.Dobb.Bet.Ref.Krav akk 201	0,00	0,00	0,00	-292.859,00
13750 Kjøp fra iks-revisjonstjenester	0,00	0,00	0,00	76.750,00
14291 Momskomp drift	11.299,05	4.000,00	4.000,00	8.850,00
NETTO	**2.005.098,29**	**1.992.500,00**	**1.992.500,00**	**1.716.646,73**
1810 OVERFORMYNDERI				
SUM INNTEKTER	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-34,80**
17291 Momskomp drift	0,00	0,00	0,00	-34,80
SUM UTGIFTER	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**174,00**
11300 Frankeringsutgifter	0,00	0,00	0,00	139,20
14291 Momskomp drift	0,00	0,00	0,00	34,80
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**139,20**
1830 ELDRERÅD				
SUM INNTEKTER	**-83,61**	**-500,00**	**-500,00**	**0,00**

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
17291 Momskomp drift	-83,61	-500,00	-500,00	0,00
SUM UTGIFTER	**1.945,00**	**15.500,00**	**15.500,00**	**0,00**
11290 Andre driftsutgifter	0,00	7.000,00	7.000,00	0,00
11502 Øvrige oppholdsutgifter	1.861,39	0,00	0,00	0,00
11510 Kurs folkevalgte	0,00	3.000,00	3.000,00	0,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	0,00	5.000,00	5.000,00	0,00
14291 Momskomp drift	83,61	500,00	500,00	0,00
NETTO	**1.861,39**	**15.000,00**	**15.000,00**	**0,00**
1840 INTERKOMM. VAKTSAMARBEID				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
1870 FYSAK				
SUM INNTEKTER	**-60,64**	**-40.000,00**	**-40.000,00**	**0,00**
17291 Momskomp drift	-60,64	0,00	0,00	0,00
18100 Andre statlige overføringer	0,00	-40.000,00	-40.000,00	0,00
SUM UTGIFTER	**151.850,62**	**166.750,00**	**166.750,00**	**153.156,33**
10300 Ekstrahjelp	0,00	0,00	0,00	1.508,10
10900 Pensjon fellesordningen	0,00	0,00	0,00	248,23
10990 Arbeidsgiveravgift	0,00	0,00	0,00	89,57
11150 Matvarer	1.547,42	0,00	0,00	457,35
11152 Bevertning kurs/møter	0,00	0,00	0,00	279,08
11200 Rengjøringsartikler	137,20	0,00	0,00	0,00
11290 Andre driftsutgifter	105,36	0,00	0,00	0,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	0,00	0,00	0,00	574,00
14291 Momskomp drift	60,64	0,00	0,00	0,00
14749 Tilskudd	150.000,00	166.750,00	166.750,00	150.000,00
NETTO	**151.789,98**	**126.750,00**	**126.750,00**	**153.156,33**
1890 UNDERSKUDD SÆRREGNSKAP				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
1990 RESERVERT TILL.BEV. NYE BEVILG				
SUM UTGIFTER	**88.500,00**	**285.000,00**	**3.637.730,00**	**11.000,00**
10100 Fast lønn	0,00	0,00	2.555.769,00	0,00
10900 Pensjon fellesordningen	0,00	0,00	562.270,00	0,00
10930 Pensjon lærere	0,00	0,00	72.000,00	0,00
10990 Arbeidsgiveravgift	0,00	0,00	162.691,00	0,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
14500 Overføringer til kommuner	2.500,00	0,00	0,00	0,00
14700 Overføringer til andre/ private	11.000,00	10.000,00	0,00	11.000,00
14710 Tap på fordringer og garantier	0,00	45.000,00	45.000,00	0,00
14770 Fødselsgaver	75.000,00	70.000,00	0,00	0,00
14900 Formannskap till. Bev.	0,00	80.000,00	80.000,00	0,00
14902 Andre till.Bev.	0,00	80.000,00	160.000,00	0,00
NETTO	**88.500,00**	**285.000,00**	**3.637.730,00**	**11.000,00**
2000 OPPVEKST- OG KULTURADM.				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
2100 SKOLER				
SUM INNTEKTER	**-3.325,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
17291 Momskomp drift	-3.325,00	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**16.625,00**	**0,00**	**0,00**	**164,00**
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	0,00	0,00	0,00	164,00
11960 Lisenser og avgifter	13.300,00	0,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	3.325,00	0,00	0,00	0,00
NETTO	**13.300,00**	**0,00**	**0,00**	**164,00**
2105 GRUNNSKOLE FLYKTNINGEBARN				
SUM INNTEKTER	**-3.970.535,99**	**-3.929.440,00**	**0,00**	**-4.316,25**
17008 Fra fylkesmannen	-3.813.824,00	-3.929.440,00	0,00	0,00
17100 Refusjon sykelønn	-112.818,00	0,00	0,00	0,00
17291 Momskomp drift	-43.893,99	0,00	0,00	-4.316,25
SUM UTGIFTER	**2.020.773,03**	**2.038.000,00**	**0,00**	**49.477,25**
10100 Fast lønn	24.065,23	50.000,00	0,00	0,00
10200 Sykevikarer	45.467,52	0,00	0,00	0,00
10310 Engasjementer	1.238.076,94	1.323.000,00	0,00	0,00
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	1.292,32	0,00	0,00	0,00
10930 Pensjon lærere	131.729,55	215.000,00	0,00	0,00
10990 Arbeidsgiveravgift	69.845,27	128.000,00	0,00	0,00
11050 Fritt skolematriell	117.671,28	140.000,00	0,00	0,00
11055 Undervisningsmateriell	32.022,60	35.000,00	0,00	27.896,00
11410 Stillingsannonser	0,00	0,00	0,00	17.265,00
11710 Skoleskyss	3.461,82	0,00	0,00	0,00
11730 Ekskursjoner	11.025,00	22.000,00	0,00	0,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
12000 Inventar og utstyr	105.758,51	35.000,00	0,00	0,00
13300 Kjøp av fylkeskomm. Tjenester	66.667,00	0,00	0,00	0,00
13730 Kjøp undervisningstjenester	93.796,00	90.000,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	43.893,99	0,00	0,00	4.316,25
15500 Avsetning til bundne driftsfon	36.000,00	0,00	0,00	0,00
NETTO	**-1.949.762,96**	**-1.891.440,00**	**0,00**	**45.161,00**
2110 GRATANGSBOTN SKOLE				
SUM INNTEKTER	**-2.281.123,24**	**-1.725.099,00**	**-1.174.099,00**	**-1.728.300,48**
16900 Fordelte utgifter/internsalg	-2.500,00	0,00	0,00	0,00
17000 Refusjon fra staten	-360.753,00	-260.000,00	0,00	-90.000,00
17008 Fra fylkesmannen	-59.727,00	0,00	-125.000,00	-236.384,00
17040 Refusjon fra nav	0,00	0,00	0,00	-3.141,00
17041 Annen refusjon	0,00	0,00	0,00	-989.081,00
17100 Refusjon sykelønn	-460.431,00	-406.000,00	0,00	-223.002,00
17291 Momskomp drift	-126.977,12	-115.599,00	-115.599,00	-100.885,48
17300 Refusjon fra fylkeskommunen	0,00	-27.500,00	-27.500,00	0,00
17310 Lærlingetilskudd	-12.500,00	0,00	0,00	0,00
17325 Ref. Den kulturelle skolesekken	-26.000,00	0,00	0,00	-27.000,00
17500 Refusjon fra andre kommuner	-978.916,00	-756.000,00	-756.000,00	0,00
17700 Refusjon fra andre/private	-1.150,00	0,00	0,00	-1.360,00
17705 Ref.Krav utdanningsforbundet	-222.500,12	-150.000,00	-150.000,00	-57.447,00
18903 Gaver	-20.000,00	-10.000,00	0,00	0,00
19510 Bruk av bundne driftsfond	-9.669,00	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**10.151.271,75**	**11.250.122,00**	**10.537.431,00**	**10.044.760,56**
10100 Fast lønn	6.883.168,77	7.081.882,00	6.845.882,00	7.053.069,79
10111 Funksjonslønn lærere	164.709,87	182.217,00	182.217,00	196.367,17
10230 Vikarlønn lærere	262.645,39	350.000,00	200.000,00	191.822,16
10240 Annen vikarlønn	183.710,62	200.000,00	0,00	113.664,22
10400 Overtid	369,51	0,00	0,00	0,00
10501 Annen lønn/trekkpl.Godtgj.	1.091,00	0,00	0,00	0,00
10502 Telefongodtgjørelse	1.200,00	0,00	0,00	2.000,00
10510 Lærlinger	100.862,06	102.600,00	-100.000,00	0,00
10512 Utløser bilgodtgj. Tr-/og avg.Pl.	1.133,40	0,00	0,00	0,00
10535 Honorarer	0,00	0,00	0,00	2.498,90
10571 Lønn sensorer/eksamensinsp.	3.235,50	5.000,00	5.000,00	4.563,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
10900 Pensjon fellesordningen	111.562,62	141.053,00	151.053,00	96.132,73
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	10.135,66	0,00	0,00	17.822,15
10930 Pensjon lærere	741.755,15	1.117.476,00	1.017.476,00	789.692,36
10990 Arbeidsgiveravgift	409.635,35	423.385,00	423.385,00	420.381,77
11000 Kontorutgifter	31.679,61	58.049,00	58.049,00	41.952,16
11010 Kopieringsutgifter	10.527,20	40.000,00	40.000,00	0,00
11020 Abonnement aviser, tidsskrifte	598,40	0,00	0,00	0,00
11030 Faglitteratur	3.122,40	0,00	0,00	4.679,80
11050 Fritt skolematriell	57.546,60	164.633,00	164.633,00	69.841,22
11055 Undervisningsmateriell	79.723,00	72.369,00	72.369,00	72.626,00
11150 Matvarer	2.160,65	0,00	0,00	655,43
11200 Rengjøringsartikler	4.330,40	0,00	0,00	511,20
11205 Div. Den kulturelle skolesekken	0,00	0,00	0,00	7.500,00
11250 Velferdstiltak ansatte	0,00	0,00	0,00	500,00
11290 Andre driftsutgifter	1.495,00	0,00	0,00	0,00
11291 Innfordringsutgifter	1.720,00	0,00	0,00	0,00
11300 Frankeringsutgifter	940,80	0,00	0,00	0,00
11305 Kopiering	3.640,13	0,00	0,00	20.576,00
11310 Telefonutgifter	10.815,70	30.000,00	30.000,00	16.416,53
11320 Mobiltelefon	191,30	0,00	0,00	0,00
11340 Nettdrift	32.779,00	150.000,00	150.000,00	81.668,40
11360 Andre datautgifter	150,00	0,00	0,00	0,00
11405 Teleannonser/telefonkataloger	0,00	0,00	0,00	3.996,00
11500 Kurs ansatte	6.842,84	30.340,00	30.340,00	8.935,06
11502 Øvrige oppholdsutgifter	12.072,99	0,00	0,00	24.098,63
11507 Øvrige oppholdsutgifter (hrm)	3.823,00	0,00	0,00	0,00
11514 Oppholdsutg. Hørselshemmede	3.432,77	0,00	0,00	0,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	17.404,80	19.962,00	19.962,00	28.048,35
11602 Skyssgodt. Den kult.Skolesekke	0,00	0,00	0,00	1.665,50
11654 Stipend	12.239,00	0,00	0,00	0,00
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	39.637,91	0,00	0,00	39.145,82
11707 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig (hrm)	5.519,00	0,00	0,00	0,00
11710 Skoleskyss	554.625,84	684.871,00	964.871,00	409.157,33
11730 Ekskursjoner	34.450,00	69.962,00	69.962,00	4.000,00
11800 Strøm	0,00	0,00	0,00	4.960,00
11851 Forsikr.Av barn i skole/b.Hage/fc	2.313,00	18.853,00	18.853,00	0,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
11960 Lisenser og avgifter	5.500,00	0,00	0,00	0,00
11965 Visma drift/vedlikehold	52.338,00	53.000,00	0,00	0,00
12000 Inventar og utstyr	9.694,40	8.871,00	8.871,00	11.289,40
12032 Læremidler	2.054,00	0,00	-11.091,00	12.730,00
12200 Leie/leasing av utstyr	4.631,20	0,00	0,00	0,00
12210 Leie/leasing av kontormaskiner	10.920,39	0,00	0,00	0,00
12320 Vedlikehold av bygg	2.164,00	0,00	0,00	0,00
12400 Serviceavtaler	23.175,60	0,00	0,00	0,00
12715 Tolketjenste	825,00	0,00	0,00	0,00
13540 Kjøp fra andre kommuner	0,00	80.000,00	80.000,00	163.734,00
13542 Gjesteelever i andre kommuners	77.058,00	50.000,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	126.977,12	115.599,00	115.599,00	100.885,48
15010 Forsinkelsesrenter/purregebyr	937,80	0,00	0,00	174,00
15500 Avsetning til bundne driftsfon	26.000,00	0,00	0,00	27.000,00
NETTO	**7.870.148,51**	**9.525.023,00**	**9.363.332,00**	**8.316.460,08**
2111 SFO GRATANGBOTN SKOLE				
SUM INNTEKTER	**-66.468,69**	**-81.633,00**	**-81.633,00**	**-78.828,00**
16002 Foreldrebet. Sfo	-60.612,48	-74.600,00	-74.600,00	-69.183,50
16008 Andre brukerbetalinger	-3.485,90	0,00	0,00	-4.006,00
17100 Refusjon sykelønn	0,00	0,00	0,00	-3.451,00
17291 Momskomp drift	-2.370,31	-7.033,00	-7.033,00	-2.187,50
SUM UTGIFTER	**413.525,41**	**476.088,00**	**546.667,00**	**600.910,40**
10100 Fast lønn	245.337,38	265.785,00	365.785,00	443.115,85
10230 Vikarlønn lærere	0,00	0,00	30.000,00	0,00
10240 Annen vikarlønn	69.664,37	80.000,00	0,00	30.575,03
10400 Overtid	2.945,06	0,00	0,00	0,00
10900 Pensjon fellesordningen	57.139,91	86.094,00	86.094,00	83.928,14
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	0,00	0,00	0,00	833,11
10930 Pensjon lærere	1.763,32	0,00	0,00	1.510,76
10990 Arbeidsgiveravgift	19.234,37	24.577,00	24.577,00	28.366,58
11050 Fritt skolematriell	5.803,20	-9,00	20.570,00	5.932,90
11150 Matvarer	5.595,49	12.608,00	12.608,00	4.460,53
14291 Momskomp drift	2.370,31	7.033,00	7.033,00	2.187,50
14710 Tap på fordringer og garantier	3.672,00	0,00	0,00	0,00
NETTO	**347.056,72**	**394.455,00**	**465.034,00**	**522.082,40**

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
2112 SPESIALUNDERVISN. GRUNNSKOLE				
SUM INNTEKTER	**-42.611,55**	**-42.612,00**	**0,00**	**-26.665,01**
17291 Momskomp drift	0,00	0,00	0,00	-32,52
17500 Refusjon fra andre kommuner	-42.611,55	-42.612,00	0,00	-26.632,49
SUM UTGIFTER	**1.050.744,44**	**927.000,00**	**945.500,00**	**532.730,00**
10100 Fast lønn	86.505,35	80.000,00	0,00	0,00
10900 Pensjon fellesordningen	0,00	15.000,00	0,00	0,00
10930 Pensjon lærere	8.557,23	0,00	0,00	0,00
10990 Arbeidsgiveravgift	4.848,19	7.000,00	0,00	0,00
11714 Reiseutg. Hørselsh.Ikke oppg.Pl	0,00	0,00	0,00	2.006,48
13510 Ppt	0,00	0,00	0,00	265.250,00
13534 Kjøp av tj. Interkomm. Samarb.	0,00	0,00	535.500,00	0,00
13540 Kjøp fra andre kommuner	950.833,67	825.000,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	0,00	0,00	0,00	32,52
14743 Andre overfør. Til private	0,00	0,00	410.000,00	265.250,00
15010 Forsinkelsesrenter/purregebyr	0,00	0,00	0,00	191,00
NETTO	**1.008.132,89**	**884.388,00**	**945.500,00**	**506.064,99**
2120 NORD-GRATANGEN SKOLE				
SUM UTGIFTER	**0,00**	**1,00**	**1,00**	**0,00**
10930 Pensjon lærere	0,00	1,00	1,00	0,00
NETTO	**0,00**	**1,00**	**1,00**	**0,00**
2121 SFO NORD-GRATANGEN SKOLE				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
2122 MORGAN MONTESORRI SKOLE				
SUM INNTEKTER	**-44.621,87**	**-16.000,00**	**-16.000,00**	**-30.131,10**
17291 Momskomp drift	-44.621,87	-16.000,00	-16.000,00	-30.131,10
SUM UTGIFTER	**2.969.996,60**	**2.911.770,00**	**1.691.770,00**	**1.910.681,30**
10512 Utløser bilgodtgj. Tr-/og avg.Pl.	117,60	0,00	0,00	0,00
10990 Arbeidsgiveravgift	5,99	0,00	0,00	0,00
11507 Øvrige oppholdsutgifter (hrm)	175,00	0,00	0,00	0,00
11514 Oppholdsutg. Hørselshemmede	5.095,00	0,00	0,00	3.358,15
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	2.794,60	0,00	0,00	2.182,90
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	3.667,14	0,00	0,00	10.924,56
11707 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig (hrm)	470,00	0,00	0,00	0,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
11710 Skoleskyss	435.880,01	530.000,00	250.000,00	321.492,62
11714 Reiseutg. Hørselsh.Ikke oppg.Pl	108.489,13	120.000,00	30.000,00	44.675,70
12032 Læremidler	1.118,00	0,00	0,00	0,00
13700 Kjøp fra andre/private	2.065.837,05	1.945.770,00	1.395.770,00	1.191.015,43
14291 Momskomp drift	44.621,87	16.000,00	16.000,00	30.131,10
14700 Overføringer til andre/ private	301.725,21	300.000,00	0,00	306.900,84
NETTO	**2.925.374,73**	**2.895.770,00**	**1.675.770,00**	**1.880.550,20**
2210 GRATANGSBOTN BARNEHAGE				
SUM INNTEKTER	**-620.604,40**	**-356.778,00**	**-320.205,00**	**-336.705,90**
16000 Egen-/brukerbetaling	-335.266,10	-252.494,00	-252.494,00	-164.479,74
16001 Kostpenger barnehage	-44.501,57	-35.232,00	-35.232,00	-21.964,42
16012 Kostpenger ansatte	-14.008,61	-11.550,00	-11.550,00	-10.320,00
17000 Refusjon fra staten	-12.873,00	-12.873,00	0,00	0,00
17008 Fra fylkesmannen	-30.500,00	-23.700,00	0,00	-15.467,00
17040 Refusjon fra nav	-113.200,00	0,00	0,00	0,00
17100 Refusjon sykelønn	-7,00	0,00	0,00	-108.353,00
17291 Momskomp drift	-25.666,12	-20.929,00	-20.929,00	-16.121,74
17310 Lærlingetilskudd	-12.500,00	0,00	0,00	0,00
17700 Refusjon fra andre/private	-4.115,00	0,00	0,00	0,00
19510 Bruk av bundne driftsfond	-27.967,00	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**2.980.513,67**	**2.808.452,00**	**2.038.452,00**	**2.067.869,47**
10100 Fast lønn	1.991.440,60	1.999.934,00	1.369.934,00	1.454.656,58
10170 Kvelds- nattillegg	87,36	0,00	0,00	0,00
10200 Sykevikarer	51.434,79	30.000,00	0,00	20.667,61
10210 Ferievikarer	36.484,26	32.000,00	32.000,00	23.767,69
10240 Annen vikarlønn	50.521,37	40.000,00	40.000,00	57.185,37
10400 Overtid	20.448,00	29.000,00	29.000,00	12.111,53
10502 Telefongodtgjørelse	4.392,00	0,00	0,00	4.392,00
10510 Lærlinger	55.989,72	50.000,00	0,00	0,00
10512 Utløser bilgodtgj. Tr-/og avg.Pl.	267,60	0,00	0,00	0,00
10900 Pensjon fellesordningen	408.157,15	349.732,00	319.732,00	282.733,75
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	4.163,72	0,00	0,00	5.381,06
10990 Arbeidsgiveravgift	133.504,74	121.324,00	91.324,00	87.312,94
11000 Kontorutgifter	3.700,01	7.542,00	7.542,00	1.542,90
11010 Kopieringsutgifter	3.296,00	0,00	0,00	0,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
11020 Abonnement aviser, tidsskrifte	3.399,00	0,00	0,00	2.340,00
11030 Faglitteratur	1.481,40	0,00	0,00	1.426,20
11050 Fritt skolematriell	910,00	0,00	0,00	0,00
11055 Undervisningsmateriell	1.004,00	0,00	0,00	1.061,80
11100 Medisinsk forbruksmatriell	444,80	0,00	0,00	0,00
11150 Matvarer	48.367,74	35.235,00	35.235,00	13.760,94
11151 Matvarer personalet	8.712,08	11.550,00	11.550,00	2.793,86
11200 Rengjøringsartikler	1.817,28	0,00	0,00	2.581,90
11255 Gaver ansatte/erkjentlighetsgave	2.901,60	0,00	0,00	0,00
11280 Andre forbruksvarer	499,76	0,00	0,00	0,00
11290 Andre driftsutgifter	1.289,44	8.873,00	8.873,00	2.291,20
11291 Innfordringsutgifter	0,00	8.873,00	8.873,00	0,00
11310 Telefonutgifter	5.339,00	8.000,00	8.000,00	6.260,41
11311 Telefonutgifter (hrm)	-4.392,00	0,00	0,00	-4.392,00
11340 Nettdrift	8.790,00	0,00	0,00	2.100,00
11400 Annonsering	0,00	1.774,00	1.774,00	0,00
11500 Kurs ansatte	10.870,00	13.309,00	13.309,00	0,00
11502 Øvrige oppholdsutgifter	1.310,73	0,00	0,00	668,95
11507 Øvrige oppholdsutgifter (hrm)	706,00	0,00	0,00	0,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	3.627,60	12.000,00	12.000,00	2.273,80
11651 Kles-/uniformsgodtgjørelse	6.260,00	4.200,00	4.200,00	3.430,00
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	914,54	0,00	0,00	2.522,51
11707 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig (hrm)	630,00	0,00	0,00	0,00
11740 Annen transport	15.672,73	0,00	0,00	0,00
11800 Strøm	13.472,73	0,00	0,00	8.147,09
11851 Forsikr.Av barn i skole/b.Hage/fc	0,00	1.109,00	1.109,00	0,00
11952 Avgifter. Gebyrer, lisenser	135,00	0,00	0,00	0,00
11960 Lisenser og avgifter	6.177,00	0,00	0,00	2.552,00
12000 Inventar og utstyr	43.183,32	23.068,00	23.068,00	36.710,64
12022 Inventar og utstyr	243,20	0,00	0,00	0,00
13540 Kjøp fra andre kommuner	6.000,00	0,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	25.666,12	20.929,00	20.929,00	16.121,74
14700 Overføringer til andre/ private	1.000,00	0,00	0,00	0,00
15010 Forsinkelsesrenter/purregebyr	193,28	0,00	0,00	0,00
15500 Avsetning til bundne driftsfon	0,00	0,00	0,00	15.467,00
NETTO	**2.359.909,27**	**2.451.674,00**	**1.718.247,00**	**1.731.163,57**

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
2212 SPESIALUNDERVISN. BARNEHAGE				
SUM UTGIFTER	**928.479,14**	**750.671,00**	**750.671,00**	**311.860,16**
12715 Tolketjenste	0,00	0,00	0,00	430,00
13002 Kjøp av tjeneste	0,00	0,00	0,00	128.945,00
13518 Kjøp av kommunale tjenester	312.058,00	35.747,00	35.747,00	0,00
13700 Kjøp fra andre/private	616.421,14	714.924,00	714.924,00	75.670,16
14749 Tilskudd	0,00	0,00	0,00	106.815,00
NETTO	**928.479,14**	**750.671,00**	**750.671,00**	**311.860,16**
2220 ÅRSTEIN BARNEHAGE				
SUM INNTEKTER	**-742.797,86**	**-699.629,00**	**-388.629,00**	**-668.444,00**
16000 Egen-/brukerbetaling	-281.539,17	-311.564,00	-311.564,00	-394.754,85
16001 Kostpenger barnehage	-35.257,43	-41.527,00	-41.527,00	-48.695,99
16012 Kostpenger ansatte	-13.661,54	-12.210,00	-12.210,00	-14.787,23
17000 Refusjon fra staten	-12.873,00	-13.000,00	0,00	0,00
17100 Refusjon sykelønn	-90.818,00	-52.000,00	0,00	-85.978,00
17110 Refusjon fødselspenger	-273.275,00	-246.000,00	0,00	-73.473,00
17291 Momskomp drift	-21.373,72	-23.328,00	-23.328,00	-30.050,93
17700 Refusjon fra andre/private	-1.500,00	0,00	0,00	-4.426,00
18100 Andre statlige overføringer	0,00	0,00	0,00	-16.278,00
19510 Bruk av bundne driftsfond	-12.500,00	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**3.065.682,23**	**3.292.364,00**	**3.787.364,00**	**2.672.720,66**
10100 Fast lønn	1.960.566,45	1.974.576,00	2.014.576,00	1.871.417,96
10200 Sykevikarer	69.480,39	69.460,00	349.460,00	46.769,57
10210 Ferievikarer	5.731,92	17.000,00	32.000,00	22.559,48
10220 Fridagsvikarer	1.614,98	0,00	0,00	0,00
10240 Annen vikarlønn	15.323,38	20.000,00	40.000,00	29.376,65
10400 Overtid	20.104,63	11.000,00	11.000,00	10.433,93
10512 Utløser bilgodtgj. Tr-/og avg.Pl.	201,00	0,00	0,00	0,00
10900 Pensjon fellesordningen	390.924,94	383.125,00	533.125,00	355.809,54
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	2.513,89	0,00	0,00	4.433,36
10990 Arbeidsgiveravgift	106.379,41	101.990,00	151.990,00	112.146,36
11000 Kontorutgifter	1.630,00	8.396,00	8.396,00	17.836,25
11020 Abonnement aviser, tidsskrifte	915,00	0,00	0,00	0,00
11030 Faglitteratur	1.047,40	0,00	0,00	1.908,00
11055 Undervisningsmateriell	0,00	0,00	0,00	3.664,40

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
11100 Medisinsk forbruksmatriell	59,52	0,00	0,00	0,00
11150 Matvarer	51.280,72	41.527,00	41.527,00	64.658,44
11151 Matvarer personalet	12.613,91	12.210,00	12.210,00	14.602,09
11200 Rengjøringsartikler	2.851,60	0,00	0,00	3.668,08
11255 Gaver ansatte/erkjentlighetsgave	539,00	0,00	0,00	530,00
11280 Andre forbruksvarer	426,80	0,00	0,00	1.072,16
11290 Andre driftsutgifter	1.865,36	7.959,00	7.959,00	2.010,24
11310 Telefonutgifter	1.604,35	7.097,00	7.097,00	2.510,27
11400 Annonsering	3.454,40	1.774,00	1.774,00	3.024,00
11500 Kurs ansatte	6.685,00	12.117,00	12.117,00	0,00
11502 Øvrige oppholdsutgifter	4.016,36	0,00	0,00	7.762,48
11507 Øvrige oppholdsutgifter (hrm)	516,90	0,00	0,00	0,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	5.954,00	2.251,00	2.251,00	4.757,50
11651 Kles-/uniformsgodtgjørelse	4.550,00	5.640,00	5.640,00	5.430,00
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	1.824,55	0,00	0,00	7.550,00
11707 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig (hrm)	770,00	0,00	0,00	0,00
11740 Annen transport	1.000,00	0,00	0,00	0,00
11800 Strøm	13.814,69	0,00	0,00	2.018,77
11851 Forsikr.Av barn i skole/b.Hage/fc	839,00	1.109,00	1.109,00	0,00
11950 Kommunale eiendomsgebyr	22.376,80	0,00	0,00	22.313,20
11960 Lisenser og avgifter	4.969,00	0,00	0,00	0,00
12000 Inventar og utstyr	14.509,16	31.053,00	31.053,00	23.977,00
12715 Tolketjenste	0,00	0,00	0,00	430,00
13518 Kjøp av kommunale tjenester	310.206,00	500.752,00	500.752,00	0,00
13540 Kjøp fra andre kommuner	0,00	60.000,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	21.373,72	23.328,00	23.328,00	30.050,93
14700 Overføringer til andre/ private	1.000,00	0,00	0,00	0,00
15010 Forsinkelsesrenter/purregebyr	148,00	0,00	0,00	0,00
NETTO	**2.322.884,37**	**2.592.735,00**	**3.398.735,00**	**2.004.276,66**
2230 MYRLANDSHAUGEN BARNEHAGE				
SUM INNTEKTER	**32,00**	**0,00**	**0,00**	**-761,00**
16000 Egen-/brukerbetaling	32,00	0,00	0,00	64,00
17291 Momskomp drift	0,00	0,00	0,00	-825,00
SUM UTGIFTER	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**2.586,76**
10990 Arbeidsgiveravgift	0,00	0,00	0,00	-39,78

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
11340 Nettdrift	0,00	0,00	0,00	3.300,00
11800 Strøm	0,00	0,00	0,00	-2.628,46
12000 Inventar og utstyr	0,00	0,00	0,00	1.130,00
14291 Momskomp drift	0,00	0,00	0,00	825,00
NETTO	**32,00**	**0,00**	**0,00**	**1.825,76**
2240 NGS MONTESORRI BARNEHAGE				
SUM UTGIFTER	**1.858.683,50**	**1.272.573,00**	**1.200.000,00**	**1.142.858,00**
13700 Kjøp fra andre/private	1.858.683,50	1.272.573,00	1.200.000,00	1.142.858,00
NETTO	**1.858.683,50**	**1.272.573,00**	**1.200.000,00**	**1.142.858,00**
2400 MUSIKKSKOLE				
SUM INNTEKTER	**-43.388,00**	**-41.000,00**	**-41.000,00**	**-81.264,00**
16008 Andre brukerbetalinger	-43.388,00	-41.000,00	-41.000,00	-27.084,00
17110 Refusjon fødselspenger	0,00	0,00	0,00	-54.180,00
SUM UTGIFTER	**349.304,95**	**362.282,00**	**362.282,00**	**308.139,92**
10100 Fast lønn	261.895,64	258.139,00	258.139,00	241.411,85
10111 Funksjonslønn lærere	0,00	10.124,00	10.124,00	0,00
10240 Annen vikarlønn	0,00	0,00	0,00	2.110,75
10512 Utløser bilgodtgj. Tr-/og avg.Pl.	195,00	0,00	0,00	0,00
10900 Pensjon fellesordningen	50.302,64	58.327,00	58.327,00	44.604,05
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	615,96	0,00	0,00	1.092,15
10990 Arbeidsgiveravgift	15.963,56	16.657,00	16.657,00	11.987,01
11000 Kontorutgifter	1.367,55	3.546,00	3.546,00	5.057,00
11055 Undervisningsmateriell	0,00	2.662,00	2.662,00	774,71
11305 Kopiering	0,00	0,00	0,00	1.102,40
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	3.161,60	6.327,00	6.327,00	0,00
11860 Andre forsikringer	8.215,00	0,00	0,00	0,00
11960 Lisenser og avgifter	0,00	1.500,00	1.500,00	0,00
13552 Kontingent andre	7.588,00	5.000,00	5.000,00	0,00
NETTO	**305.916,95**	**321.282,00**	**321.282,00**	**226.875,92**
2410 VOKSENOPPLÆRING				
SUM INNTEKTER	**-1.037.294,81**	**-907.277,00**	**-907.277,00**	**-965.044,16**
16200 Avgiftsfritt salg	-185,00	0,00	0,00	0,00
17291 Momskomp drift	-4.984,81	-7.220,00	-7.220,00	-2.281,66
18100 Andre statlige overføringer	-1.032.125,00	-900.057,00	-900.057,00	-962.762,50

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
SUM UTGIFTER	**461.596,85**	**524.762,00**	**524.762,00**	**459.677,24**
10100 Fast lønn	359.485,69	351.184,00	351.184,00	352.199,23
10111 Funksjonslønn lærere	0,00	13.751,00	13.751,00	0,00
10230 Vikarlønn lærere	0,00	0,00	0,00	3.119,70
10400 Overtid	0,00	0,00	0,00	3.371,39
10512 Utløser bilgodtgj. Tr-/og avg.Pl.	42,00	0,00	0,00	0,00
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	615,96	800,00	800,00	1.120,44
10930 Pensjon lærere	39.377,38	57.706,00	57.706,00	40.025,28
10990 Arbeidsgiveravgift	20.375,75	21.595,00	21.595,00	20.122,39
11050 Fritt skolematriell	6.585,00	54.961,00	54.961,00	29.777,20
11055 Undervisningsmateriell	627,14	0,00	0,00	280,00
11310 Telefonutgifter	2.665,62	0,00	0,00	2.167,45
11502 Øvrige oppholdsutgifter	876,55	0,00	0,00	0,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	2.293,60	5.545,00	5.545,00	1.650,50
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	549,82	0,00	0,00	0,00
11707 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig (hrm)	86,00	0,00	0,00	0,00
11710 Skoleskyss	6.872,73	0,00	0,00	0,00
11960 Lisenser og avgifter	2.100,00	0,00	0,00	0,00
12000 Inventar og utstyr	14.008,80	12.000,00	12.000,00	3.512,00
14291 Momskomp drift	4.984,81	7.220,00	7.220,00	2.281,66
15010 Forsinkelsesrenter/purregebyr	50,00	0,00	0,00	50,00
NETTO	**-575.697,96**	**-382.515,00**	**-382.515,00**	**-505.366,92**
2500 KULTURKONTOR				
SUM INNTEKTER	**-65.338,65**	**-19.702,00**	**-19.702,00**	**-32.217,76**
16200 Avgiftsfritt salg	0,00	-10.000,00	-10.000,00	0,00
16205 Salg gratangskalender	0,00	0,00	0,00	-14.889,00
16206 Salg slektsregister (4 stk a kr 70	0,00	0,00	0,00	-4.950,00
16207 Salg narvikfronten 1940 bok (a k	-3.230,00	0,00	0,00	0,00
16501 Salg gratangskalender/annonser	-54.241,20	0,00	0,00	0,00
17291 Momskomp drift	-4.367,45	-9.702,00	-9.702,00	-12.378,76
17700 Refusjon fra andre/private	-3.500,00	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**301.890,46**	**265.465,00**	**38.465,00**	**466.001,16**
10100 Fast lønn	81.291,47	100.000,00	0,00	227.059,69
10900 Pensjon fellesordningen	12.989,99	17.390,00	-610,00	41.372,20
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	102,66	0,00	0,00	0,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
10930 Pensjon lærere	480,57	0,00	0,00	0,00
10990 Arbeidsgiveravgift	4.838,11	8.969,00	-31,00	13.690,05
11000 Kontorutgifter	0,00	3.662,00	3.662,00	5.286,42
11150 Matvarer	0,00	1.000,00	1.000,00	0,00
11152 Bevertning kurs/møter	0,00	0,00	0,00	262,22
11255 Gaver ansatte/erkjentlighetsgave	0,00	0,00	0,00	539,00
11290 Andre driftsutgifter	0,00	0,00	0,00	1.132,00
11300 Frankeringsutgifter	0,00	0,00	0,00	372,00
11310 Telefonutgifter	4.658,61	3.500,00	3.500,00	2.120,62
11400 Annonsering	0,00	2.546,00	2.546,00	0,00
11460 Infonett	0,00	887,00	887,00	0,00
11500 Kurs ansatte	5.050,00	1.018,00	1.018,00	0,00
11502 Øvrige oppholdsutgifter	0,00	1.200,00	1.200,00	0,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	0,00	5.091,00	5.091,00	4.137,80
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	48,00	500,00	500,00	196,00
11900 Leie av lokaler	600,00	0,00	0,00	6.600,00
11960 Lisenser og avgifter	609,60	0,00	0,00	0,00
13540 Kjøp fra andre kommuner	9.600,00	0,00	0,00	0,00
13552 Kontingent andre	2.700,00	0,00	0,00	4.150,00
13700 Kjøp fra andre/private	72.718,00	10.000,00	10.000,00	40.408,40
14291 Momskomp drift	4.367,45	9.702,00	9.702,00	12.378,76
14500 Overføringer til kommuner	0,00	0,00	0,00	19.854,00
14704 Frie kulturmidler	89.500,00	100.000,00	0,00	3.442,00
14720 Fritidstiltak	6.000,00	0,00	0,00	0,00
14721 Kulturtiltak	6.336,00	0,00	0,00	0,00
14743 Andre overfør. Til private	0,00	0,00	0,00	83.000,00
NETTO	**236.551,81**	**245.763,00**	**18.763,00**	**433.783,40**
2501 KULTURMINNEPLAN				
SUM INNTEKTER	**-11.768,37**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
17291 Momskomp drift	-11.768,37	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**63.858,10**	**100.000,00**	**0,00**	**0,00**
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	5.016,28	0,00	0,00	0,00
12710 Konsulenttjenester	47.073,45	100.000,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	11.768,37	0,00	0,00	0,00
NETTO	**52.089,73**	**100.000,00**	**0,00**	**0,00**

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
2510 BIBLIOTEK				
SUM INNTEKTER	**-14.877,79**	**-15.683,00**	**-15.683,00**	**-22.110,38**
16200 Avgiftsfritt salg	0,00	-1.000,00	-1.000,00	-262,00
17291 Momskomp drift	-14.877,79	-14.683,00	-14.683,00	-21.848,38
SUM UTGIFTER	**389.638,26**	**420.671,00**	**467.000,00**	**454.533,51**
10100 Fast lønn	200.306,97	200.000,00	228.329,00	227.059,69
10240 Annen vikarlønn	0,00	0,00	0,00	25.325,47
10502 Telefongodtgjørelse	732,00	0,00	0,00	4.392,00
10512 Utløser bilgodtgj. Tr-/og avg.Pl.	69,00	0,00	0,00	0,00
10900 Pensjon fellesordningen	33.634,74	34.622,00	49.622,00	44.945,64
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	467,30	800,00	800,00	1.116,60
10930 Pensjon lærere	480,57	0,00	0,00	0,00
10990 Arbeidsgiveravgift	12.020,24	11.217,00	14.217,00	15.444,93
11000 Kontorutgifter	1.622,90	8.871,00	8.871,00	19.163,10
11010 Kopieringsutgifter	0,00	0,00	0,00	4.631,20
11020 Abonnement aviser, tidsskrifte	7.326,49	1.500,00	1.500,00	4.263,15
11150 Matvarer	516,40	0,00	0,00	0,00
11152 Bevertning kurs/møter	418,60	0,00	0,00	0,00
11290 Andre driftsutgifter	400,00	6.051,00	6.051,00	5.642,60
11300 Frankeringsutgifter	0,00	500,00	500,00	0,00
11310 Telefonutgifter	2.031,52	5.000,00	5.000,00	5.359,20
11311 Telefonutgifter (hrm)	-732,00	0,00	0,00	-4.392,00
11340 Nettdrift	35.831,79	58.800,00	58.800,00	27.080,80
11500 Kurs ansatte	0,00	6.541,00	6.541,00	0,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	874,00	4.361,00	4.361,00	520,00
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	487,27	0,00	0,00	601,85
11960 Lisenser og avgifter	750,42	0,00	0,00	4.019,00
12000 Inventar og utstyr	7.908,40	0,00	0,00	13.008,24
12010 Inventar og utstyr it	2.481,60	0,00	0,00	0,00
12030 Kjøp av bøker m.V. Folkebibl.	55.412,82	52.725,00	52.725,00	21.507,40
12210 Leie/leasing av kontormaskiner	9.262,40	15.000,00	15.000,00	4.631,20
12610 Kjøp av vaskeritjenester	80,00	0,00	0,00	0,00
13540 Kjøp fra andre kommuner	1.629,00	0,00	0,00	0,00
13700 Kjøp fra andre/private	0,00	0,00	0,00	6.996,00
13703 Konsulenttjenester	0,00	0,00	0,00	855,20

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
14291 Momskomp drift	14.877,79	14.683,00	14.683,00	21.848,38
15010 Forsinkelsesrenter/purregebyr	748,04	0,00	0,00	513,86
NETTO	**374.760,47**	**404.988,00**	**451.317,00**	**432.423,13**
2520 KULTURVERN OG MUSEER				
SUM INNTEKTER	**-744,74**	**0,00**	**0,00**	**-340,92**
17291 Momskomp drift	-744,74	0,00	0,00	-340,92
SUM UTGIFTER	**76.089,37**	**72.500,00**	**72.500,00**	**143.304,61**
11310 Telefonutgifter	0,00	0,00	0,00	1.363,69
11800 Strøm	3.302,63	0,00	0,00	0,00
11850 Forsikr. Bygn., anl.,eiendom	-2.298,00	0,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	744,74	0,00	0,00	340,92
14743 Andre overfør. Til private	74.340,00	72.500,00	72.500,00	141.600,00
NETTO	**75.344,63**	**72.500,00**	**72.500,00**	**142.963,69**
2530 INTERKOMM.BYGDEBOKSAMARBEID				
SUM INNTEKTER	**-149.147,80**	**-3.500,00**	**-3.500,00**	**-4.574,00**
16202 Salg astafjord bygdebøker (a kr	-8.032,00	-3.500,00	-3.500,00	-4.574,00
17291 Momskomp drift	-48,80	0,00	0,00	0,00
18905 Tilfeldige inntekter	-141.067,00	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**165.476,00**	**50.000,00**	**50.000,00**	**13.348,00**
11300 Frankeringsutgifter	195,20	0,00	0,00	0,00
13504 Interkomm-bygdeboksamarb.	24.165,00	50.000,00	50.000,00	0,00
13534 Kjøp av tj. Interkomm. Samarb.	0,00	0,00	0,00	13.348,00
14291 Momskomp drift	48,80	0,00	0,00	0,00
14710 Tap på fordringer og garantier	141.067,00	0,00	0,00	0,00
NETTO	**16.328,20**	**46.500,00**	**46.500,00**	**8.774,00**
2540 IDRETTS- OG FRILUFTSAKTIVITET				
SUM INNTEKTER	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-50.000,00**
19510 Bruk av bundne driftsfond	0,00	0,00	0,00	-50.000,00
SUM UTGIFTER	**156.020,00**	**143.513,00**	**6.000,00**	**187.513,00**
13540 Kjøp fra andre kommuner	18.507,00	0,00	0,00	50.000,00
14743 Andre overfør. Til private	0,00	6.000,00	6.000,00	0,00
15900 Avskrivninger	137.513,00	137.513,00	0,00	137.513,00
NETTO	**156.020,00**	**143.513,00**	**6.000,00**	**137.513,00**
2550 PARK-OG GRØNTANLEGG				

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

1 Gratangen kommune - 2016 26.05.2017

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
SUM INNTEKTER	**-32.561,90**	**0,00**	**0,00**	**-194,35**
17291 Momskomp drift	-32.561,90	0,00	0,00	-194,35
SUM UTGIFTER	**162.809,50**	**131.109,00**	**1.109,00**	**971,77**
11700 Drivstoff/olje	0,00	0,00	0,00	777,42
11940 Leie av grunn/festeavgifter	0,00	1.109,00	1.109,00	0,00
12300 Vedlikehold av utstyr	2.247,60	0,00	0,00	0,00
12340 Vedlikehold av anlegg	42.000,00	40.000,00	0,00	0,00
13700 Kjøp fra andre/private	86.000,00	90.000,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	32.561,90	0,00	0,00	194,35
NETTO	**130.247,60**	**131.109,00**	**1.109,00**	**777,42**
2560 UNGDOMSKLUBB				
SUM INNTEKTER	**-46.051,77**	**-3.227,00**	**-3.227,00**	**-11.554,18**
17291 Momskomp drift	-9.848,94	-3.227,00	-3.227,00	-11.554,18
17501 Ref gratangen kommune	-10.400,00	0,00	0,00	0,00
17700 Refusjon fra andre/private	-25.800,00	0,00	0,00	0,00
19000 Renter av bankinnskudd	-2,83	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**131.738,59**	**83.122,00**	**83.122,00**	**80.003,74**
11000 Kontorutgifter	0,00	1.109,00	1.109,00	0,00
11150 Matvarer	6.893,37	500,00	500,00	1.985,00
11152 Bevertning kurs/møter	670,00	0,00	0,00	0,00
11200 Rengjøringsartikler	484,64	0,00	0,00	0,00
11260 Velferdstiltak brukere	3.818,00	0,00	0,00	0,00
11280 Andre forbruksvarer	247,86	0,00	0,00	0,00
11290 Andre driftsutgifter	0,00	1.000,00	1.000,00	0,00
11330 Gebyr banktjenester o.L.	280,00	0,00	0,00	0,00
11340 Nettdrift	15.510,00	0,00	0,00	0,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	355,00	0,00	0,00	0,00
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	916,35	0,00	0,00	0,00
11740 Annen transport	12.500,00	0,00	0,00	0,00
11800 Strøm	17.109,97	13.409,00	13.409,00	16.450,20
11910 Husleier	49.700,00	46.578,00	46.578,00	48.576,00
11952 Avgifter. Gebyrer, lisenser	608,00	0,00	0,00	0,00
12000 Inventar og utstyr	10.525,46	3.327,00	3.327,00	988,36
13552 Kontingent andre	1.150,00	0,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	9.848,94	3.227,00	3.227,00	11.554,18

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
14700 Overføringer til andre/ private	0,00	0,00	0,00	450,00
14710 Tap på fordringer og garantier	100,00	0,00	0,00	0,00
14720 Fritidstiltak	0,00	13.972,00	13.972,00	0,00
14721 Kulturtiltak	1.021,00	0,00	0,00	0,00
NETTO	**85.686,82**	**79.895,00**	**79.895,00**	**68.449,56**
2570 ØVRIGE KULTURFORMÅL				
SUM INNTEKTER	**-24.768,80**	**-3.000,00**	**-3.000,00**	**-5.100,05**
17291 Momskomp drift	-4.448,80	-3.000,00	-3.000,00	-5.100,05
17300 Refusjon fra fylkeskommunen	-16.000,00	0,00	0,00	0,00
17504 Ref salangen kommune	-4.320,00	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**48.578,80**	**44.000,00**	**44.000,00**	**48.792,56**
10300 Ekstrahjelp	0,00	0,00	0,00	7.800,98
10535 Honorarer	0,00	0,00	0,00	3.000,00
10900 Pensjon fellesordningen	0,00	0,00	0,00	1.009,15
10990 Arbeidsgiveravgift	0,00	0,00	0,00	602,31
11400 Annonsering	11.000,00	0,00	0,00	0,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	0,00	0,00	0,00	4.315,65
11800 Strøm	291,52	1.000,00	1.000,00	1.942,08
11940 Leie av grunn/festeavgifter	0,00	0,00	0,00	800,00
11960 Lisenser og avgifter	773,48	0,00	0,00	0,00
13700 Kjøp fra andre/private	6.207,27	0,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	4.448,80	3.000,00	3.000,00	5.100,05
14721 Kulturtiltak	9.857,73	40.000,00	40.000,00	24.222,34
15500 Avsetning til bundne driftsfon	16.000,00	0,00	0,00	0,00
NETTO	**23.810,00**	**41.000,00**	**41.000,00**	**43.692,51**
2600 GRATANGEN KIRKELIGE FELLESRÅD				
SUM INNTEKTER	**-22.691,60**	**-8.300,00**	**-8.300,00**	**-10.232,35**
17291 Momskomp drift	-22.691,60	-8.300,00	-8.300,00	-10.232,35
SUM UTGIFTER	**1.510.342,01**	**1.447.102,00**	**1.117.102,00**	**1.454.616,74**
11850 Forsikr. Bygn., anl.,eiendom	0,00	4.600,00	4.600,00	4.819,00
11950 Kommunale eiendomsgebyr	7.149,60	0,00	0,00	0,00
12000 Inventar og utstyr	0,00	0,00	0,00	2.228,00
12400 Serviceavtaler	0,00	0,00	0,00	3.024,59
12800 Kjøp/erverv av grunn	20.554,00	0,00	0,00	0,00
13700 Kjøp fra andre/private	116.980,01	90.000,00	0,00	0,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
13740 Arbeid graver kirkegård	58.364,80	50.000,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	22.691,60	8.300,00	8.300,00	10.232,35
14722 Tilsk. Til kirkelig adm.	1.249.202,00	1.254.202,00	1.104.202,00	1.434.312,80
14724 Tils. Til kirkegårder/gravlund	35.400,00	40.000,00	0,00	0,00
NETTO	**1.487.650,41**	**1.438.802,00**	**1.108.802,00**	**1.444.384,39**
2610 ANDRE RELIGIØSE FORMÅL				
SUM INNTEKTER	**-31.902,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
17700 Refusjon fra andre/private	-31.902,00	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**97.428,00**	**45.000,00**	**45.000,00**	**79.487,00**
14725 Tilsk. Til andre religiøse for	97.428,00	45.000,00	45.000,00	79.487,00
NETTO	**65.526,00**	**45.000,00**	**45.000,00**	**79.487,00**
3100 FLYKTNINGETJENESTER				
SUM INNTEKTER	**-494.349,19**	**-492.276,00**	**-576.476,00**	**-741.155,82**
16300 Husleieinntekter	-358.983,00	-401.076,00	-551.076,00	-510.560,46
17000 Refusjon fra staten	-81.450,00	-54.300,00	0,00	-158.304,00
17040 Refusjon fra nav	-7.335,00	-7.500,00	0,00	-13.794,00
17100 Refusjon sykelønn	-30.834,00	-4.000,00	0,00	-56.024,00
17110 Refusjon fødselspenger	0,00	0,00	0,00	7.626,00
17291 Momskomp drift	-15.747,19	-25.400,00	-25.400,00	-10.099,36
SUM UTGIFTER	**2.518.150,35**	**3.475.409,00**	**5.213.875,00**	**3.205.162,94**
10100 Fast lønn	372.761,31	381.648,00	631.648,00	429.071,97
10400 Overtid	-315,48	0,00	0,00	3.259,95
10512 Utløser bilgodtgj. Tr-/og avg.Pl.	169,80	0,00	0,00	0,00
10890 Introduksjon-/kvalif.Stønad	1.390.850,50	1.802.867,00	3.091.333,00	1.776.378,95
10900 Pensjon fellesordningen	72.883,55	86.290,00	136.290,00	78.183,72
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	615,96	0,00	0,00	1.116,60
10990 Arbeidsgiveravgift	21.084,19	46.204,00	196.204,00	23.476,87
11000 Kontorutgifter	977,60	0,00	0,00	0,00
11230 Spesialbekledning, arb.Tøy	0,00	0,00	0,00	1.710,00
11290 Andre driftsutgifter	5.000,00	0,00	0,00	0,00
11340 Nettdrift	735,19	1.500,00	1.500,00	1.388,80
11360 Andre datautgifter	0,00	0,00	0,00	2.777,60
11500 Kurs ansatte	0,00	10.000,00	10.000,00	0,00
11502 Øvrige oppholdsutgifter	0,00	0,00	0,00	1.267,07
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	8.502,80	10.000,00	10.000,00	3.693,22

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
11700 Drivstoff/olje	0,00	16.800,00	16.800,00	0,00
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	0,00	0,00	0,00	555,56
11707 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig (hrm)	50,00	0,00	0,00	0,00
11800 Strøm	41.327,29	100.000,00	100.000,00	85.372,97
11910 Husleier	442.050,00	473.500,00	473.500,00	565.626,22
11960 Lisenser og avgifter	2.006,40	0,00	0,00	1.974,40
11961 Tv-lisens nav	15.315,30	21.800,00	21.800,00	17.784,04
11965 Visma drift/vedlikehold	15.249,60	14.400,00	14.400,00	3.600,00
12000 Inventar og utstyr	8.637,60	158.000,00	158.000,00	17.323,20
12010 Inventar og utstyr it	0,00	2.000,00	2.000,00	0,00
12022 Inventar og utstyr	34.240,00	0,00	0,00	0,00
12100 Leie/leasing av biler	0,00	50.000,00	50.000,00	3.931,00
12710 Konsulenttjenester	0,00	0,00	0,00	1.655,50
12715 Tolketjenste	5.125,00	10.000,00	10.000,00	3.210,00
14291 Momskomp drift	15.747,19	25.400,00	25.400,00	10.099,36
14730 Bidrag til livsopphold	0,00	0,00	0,00	15.759,33
14732 Bidr. Barnehageutgifter	0,00	20.000,00	20.000,00	13.830,00
14734 Bidr.Inv./utstyr flyktningebol	0,00	100.000,00	100.000,00	3.701,60
14735 Bidr. Livsopph. Flyktninger	50.500,00	100.000,00	100.000,00	138.278,86
14736 Bidr. Boutg. Flyktninger	14.250,00	15.000,00	15.000,00	0,00
14760 Overføring	0,00	30.000,00	30.000,00	0,00
15010 Forsinkelsesrenter/purregebyr	386,55	0,00	0,00	136,15
NETTO	**2.023.801,16**	**2.983.133,00**	**4.637.399,00**	**2.464.007,12**
3150 GRATANGEN BOFELLESSKAP				
SUM INNTEKTER	**-1.532.105,06**	**-1.943.000,00**	**0,00**	**0,00**
17291 Momskomp drift	-65.865,06	-19.000,00	0,00	0,00
18100 Andre statlige overføringer	-1.466.240,00	-1.924.000,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**2.357.810,05**	**1.943.000,00**	**0,00**	**0,00**
10100 Fast lønn	1.271.871,13	1.300.000,00	0,00	0,00
10170 Kvelds- nattillegg	109.681,68	0,00	0,00	0,00
10171 Lørdags- søndagstillegg	46.469,68	0,00	0,00	0,00
10240 Annen vikarlønn	31.164,99	0,00	0,00	0,00
10502 Telefongodtgjørelse	1.530,00	0,00	0,00	0,00
10512 Utløser bilgodtgj. Tr-/og avg.Pl.	496,80	0,00	0,00	0,00
10900 Pensjon fellesordningen	251.588,98	200.000,00	0,00	0,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	1.500,61	0,00	0,00	0,00
10990 Arbeidsgiveravgift	87.429,82	78.000,00	0,00	0,00
11000 Kontorutgifter	309,00	0,00	0,00	0,00
11140 Medikamenter	331,65	0,00	0,00	0,00
11150 Matvarer	49.222,99	0,00	0,00	0,00
11200 Rengjøringsartikler	7.882,00	0,00	0,00	0,00
11214 Kjøp vareklær	9.782,96	0,00	0,00	0,00
11260 Velferdstiltak brukere	854,55	0,00	0,00	0,00
11280 Andre forbruksvarer	1.300,16	0,00	0,00	0,00
11290 Andre driftsutgifter	310,96	0,00	0,00	0,00
11500 Kurs ansatte	6.542,90	0,00	0,00	0,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	9.599,40	0,00	0,00	0,00
11700 Drivstoff/olje	4.481,79	0,00	0,00	0,00
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	304,55	0,00	0,00	0,00
11707 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig (hrm)	210,00	0,00	0,00	0,00
11800 Strøm	11.609,77	0,00	0,00	0,00
11820 Olje/ved til oppvarming	5.097,60	0,00	0,00	0,00
11910 Husleier	125.090,00	136.000,00	0,00	0,00
12000 Inventar og utstyr	41.470,32	52.500,00	0,00	0,00
12010 Inventar og utstyr it	37.012,70	37.500,00	0,00	0,00
12032 Læremidler	3.592,00	0,00	0,00	0,00
12100 Leie/leasing av biler	24.667,00	0,00	0,00	0,00
13700 Kjøp fra andre/private	141.809,74	120.000,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	65.865,06	19.000,00	0,00	0,00
14730 Bidrag til livsopphold	8.633,00	0,00	0,00	0,00
15010 Forsinkelsesrenter/purregebyr	96,26	0,00	0,00	0,00
NETTO	**825.704,99**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
3200 HELSESTASJON				
SUM INNTEKTER	**-48.891,90**	**-42.608,00**	**-42.608,00**	**-44.660,41**
16008 Andre brukerbetalinger	0,00	-1.000,00	-1.000,00	0,00
16270 Salg av medisiner	0,00	-500,00	-500,00	0,00
16271 Inntekter vaksinasjon	-20.520,00	-25.000,00	-25.000,00	-30.330,00
17100 Refusjon sykelønn	-6.188,00	0,00	0,00	0,00
17291 Momskomp drift	-22.183,90	-16.108,00	-16.108,00	-14.330,41
SUM UTGIFTER	**1.023.400,80**	**1.416.288,00**	**1.166.288,00**	**947.532,22**

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
10100 Fast lønn	513.806,03	748.476,00	498.476,00	493.071,20
10170 Kvelds- nattillegg	0,00	0,00	0,00	384,05
10240 Annen vikarlønn	0,00	0,00	0,00	7.434,41
10400 Overtid	0,00	5.000,00	5.000,00	0,00
10512 Utløser bilgodtgj. Tr-/og avg.Pl.	288,90	0,00	0,00	0,00
10900 Pensjon fellesordningen	7.840,24	157.003,00	157.003,00	4.389,89
10910 Pensjon sykepleiere	112.294,44	108.459,00	108.459,00	106.380,36
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	1.231,92	2.050,00	2.050,00	1.954,05
10990 Arbeidsgiveravgift	34.679,69	39.321,00	39.321,00	31.294,39
11000 Kontorutgifter	175,20	6.000,00	6.000,00	5.047,64
11010 Kopieringsutgifter	0,00	0,00	0,00	984,00
11020 Abonnement aviser, tidsskrifte	1.080,00	0,00	0,00	250,00
11030 Faglitteratur	436,00	0,00	0,00	2.305,40
11055 Undervisningsmateriell	150,00	1.500,00	1.500,00	0,00
11100 Medisinsk forbruksmatriell	1.619,20	4.436,00	4.436,00	1.448,80
11101 Innkjøp vaksiner	12.709,53	13.309,00	13.309,00	20.077,70
11150 Matvarer	656,30	1.500,00	1.500,00	0,00
11151 Matvarer personalet	262,74	0,00	0,00	169,80
11200 Rengjøringsartikler	476,88	0,00	0,00	35,12
11210 Tekstiler m.V.	0,00	500,00	500,00	0,00
11214 Kjøp vareklær	0,00	0,00	0,00	220,00
11255 Gaver ansatte/erkjentlighetsgave	539,00	0,00	0,00	0,00
11290 Andre driftsutgifter	40,00	3.309,00	3.309,00	3.038,23
11300 Frankeringsutgifter	823,60	0,00	0,00	68,00
11310 Telefonutgifter	0,00	0,00	0,00	1.224,24
11340 Nettdrift	0,00	16.000,00	16.000,00	0,00
11500 Kurs ansatte	2.871,45	5.545,00	5.545,00	0,00
11502 Øvrige oppholdsutgifter	0,00	2.000,00	2.000,00	644,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	8.961,80	11.636,00	11.636,00	11.738,85
11651 Kles-/uniformsgodtgjørelse	0,00	1.109,00	1.109,00	0,00
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	2.052,73	1.500,00	1.500,00	768,00
11800 Strøm	41.220,11	0,00	0,00	0,00
11960 Lisenser og avgifter	0,00	0,00	0,00	1.276,00
11975 Profdoc. Helsestasjon	26.336,00	33.380,00	33.380,00	25.544,00
12000 Inventar og utstyr	0,00	1.500,00	1.500,00	84,08
12090 Medisinsk utstyr	0,00	1.500,00	1.500,00	0,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
12200 Leie/leasing av utstyr	492,00	0,00	0,00	0,00
12400 Serviceavtaler	2.142,40	1.000,00	1.000,00	0,00
12610 Kjøp av vaskeritjenester	2.092,00	1.500,00	1.500,00	2.425,60
12640 Kjøp av tjenester	0,00	1.000,00	1.000,00	0,00
12715 Tolketjenste	1.920,00	1.500,00	1.500,00	1.160,00
13000 Kjøp av statlige tjenester	1.181,00	0,00	0,00	0,00
13552 Kontingent andre	0,00	0,00	0,00	790,00
13707 Tilskudd krisesenter	109.664,00	110.147,00	110.147,00	104.036,00
13720 Driftstilskudd jordmor hrm	43.732,50	105.000,00	105.000,00	104.958,00
13723 Driftstilskudd jordmor	64.374,24	0,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	22.183,90	31.108,00	31.108,00	14.330,41
14749 Tilskudd	5.000,00	0,00	0,00	0,00
15010 Forsinkelsesrenter/purregebyr	67,00	0,00	0,00	0,00
NETTO	**974.508,90**	**1.373.680,00**	**1.123.680,00**	**902.871,81**
3205 FRISKLIVSENTRAL				
SUM INNTEKTER	**-142.145,10**	**-103.000,00**	**-103.000,00**	**-45.819,25**
16008 Andre brukerbetalinger	0,00	0,00	0,00	-2.700,00
16221 Andre inntekter	0,00	-3.000,00	-3.000,00	0,00
17000 Refusjon fra staten	-40.000,00	-100.000,00	-100.000,00	0,00
17008 Fra fylkesmannen	-30.000,00	0,00	0,00	-40.000,00
17291 Momskomp drift	-17.458,10	0,00	0,00	-3.119,25
17300 Refusjon fra fylkeskommunen	-50.000,00	0,00	0,00	0,00
17500 Refusjon fra andre kommuner	-4.687,00	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**139.004,15**	**346.945,00**	**346.945,00**	**17.586,25**
10100 Fast lønn	0,00	249.238,00	249.238,00	0,00
10512 Utløser bilgodtgj. Tr-/og avg.Pl	444,00	0,00	0,00	0,00
10900 Pensjon fellesordningen	0,00	54.230,00	54.230,00	0,00
10990 Arbeidsgiveravgift	22,65	15.477,00	15.477,00	0,00
11000 Kontorutgifter	0,00	1.000,00	1.000,00	0,00
11030 Faglitteratur	0,00	0,00	0,00	1.990,00
11055 Undervisningsmateriell	0,00	2.000,00	2.000,00	0,00
11150 Matvarer	0,00	2.500,00	2.500,00	0,00
11152 Bevertning kurs/møter	0,00	1.000,00	1.000,00	0,00
11310 Telefonutgifter	0,00	3.000,00	3.000,00	477,00
11500 Kurs ansatte	0,00	5.000,00	5.000,00	0,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
11502 Øvrige oppholdsutgifter	1.492,73	3.000,00	3.000,00	0,00
11507 Øvrige oppholdsutgifter (hrm)	168,00	0,00	0,00	0,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	7.223,00	3.000,00	3.000,00	0,00
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	2.887,27	2.000,00	2.000,00	0,00
11707 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig (hrm)	1.228,00	0,00	0,00	0,00
11900 Leie av lokaler	0,00	1.000,00	1.000,00	0,00
12000 Inventar og utstyr	64.330,40	0,00	0,00	12.000,00
12022 Inventar og utstyr	0,00	2.000,00	2.000,00	0,00
13700 Kjøp fra andre/private	3.750,00	2.500,00	2.500,00	0,00
14291 Momskomp drift	17.458,10	0,00	0,00	3.119,25
15500 Avsetning til bundne driftsfon	40.000,00	0,00	0,00	0,00
NETTO	**-3.140,95**	**243.945,00**	**243.945,00**	**-28.233,00**
3210 HELSETJENESTE FLYKTNINGEBARN				
SUM INNTEKTER	**-691,39**	**0,00**	**0,00**	**-201,25**
17291 Momskomp drift	-691,39	0,00	0,00	-201,25
SUM UTGIFTER	**252.000,80**	**332.000,00**	**0,00**	**99.732,26**
10300 Ekstrahjelp	160.110,41	220.000,00	0,00	21.137,33
10512 Utløser bilgodtgj. Tr-/og avg.Pl.	164,70	0,00	0,00	0,00
10910 Pensjon sykepleiere	36.272,59	40.000,00	0,00	0,00
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	382,96	0,00	0,00	0,00
10990 Arbeidsgiveravgift	10.147,83	16.000,00	0,00	973,68
11000 Kontorutgifter	63,84	0,00	0,00	0,00
11030 Faglitteratur	313,00	0,00	0,00	0,00
11150 Matvarer	486,86	0,00	0,00	0,00
11280 Andre forbruksvarer	91,76	0,00	0,00	0,00
11290 Andre driftsutgifter	58,32	0,00	0,00	0,00
11500 Kurs ansatte	2.671,45	0,00	0,00	0,00
11502 Øvrige oppholdsutgifter	2.200,00	6.000,00	0,00	0,00
11507 Øvrige oppholdsutgifter (hrm)	160,00	0,00	0,00	0,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	9.910,60	10.000,00	0,00	0,00
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	1.145,09	10.000,00	0,00	0,00
12715 Tolketjenste	27.130,00	30.000,00	0,00	12.940,00
13700 Kjøp fra andre/private	0,00	0,00	0,00	64.480,00
14291 Momskomp drift	691,39	0,00	0,00	201,25
NETTO	**251.309,41**	**332.000,00**	**0,00**	**99.531,01**

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
3220 LEGETJENESTER				
SUM INNTEKTER	**-2.104.741,05**	**-1.512.422,00**	**-1.297.422,00**	**-1.760.121,53**
16003 Egenandel lege	0,00	-40.000,00	-40.000,00	0,00
16008 Andre brukerbetalinger	-416.572,00	-315.000,00	-300.000,00	-279.048,00
16270 Salg av medisiner	-43.193,00	-65.000,00	-65.000,00	-79.736,00
16300 Husleieinntekter	0,00	0,00	0,00	15.000,00
17013 Refusjon helfo	-1.362.630,70	-830.000,00	-700.000,00	-938.651,00
17100 Refusjon sykelønn	-153.397,00	-70.000,00	0,00	-188.917,00
17291 Momskomp drift	-128.948,35	-102.422,00	-102.422,00	-153.996,73
17700 Refusjon fra andre/private	0,00	-90.000,00	-90.000,00	-105.000,00
18902 Gave fra lhl	0,00	0,00	0,00	-29.772,80
SUM UTGIFTER	**6.005.448,97**	**5.029.352,00**	**4.814.352,00**	**5.897.040,50**
10100 Fast lønn	2.026.507,32	1.922.035,00	1.707.035,00	1.969.998,32
10200 Sykevikarer	167.008,23	0,00	0,00	0,00
10210 Ferievikarer	18.717,90	25.000,00	25.000,00	34.122,76
10240 Annen vikarlønn	1.878,88	40.000,00	40.000,00	227.559,05
10300 Ekstrahjelp	16.970,46	0,00	0,00	0,00
10501 Annen lønn/trekkpl.Godtgj.	0,00	0,00	0,00	188.025,10
10502 Telefongodtgjørelse	0,00	0,00	0,00	3.660,00
10512 Utløser bilgodtgj. Tr-/og avg.Pl.	15,00	0,00	0,00	0,00
10900 Pensjon fellesordningen	332.809,80	333.870,00	333.870,00	342.565,16
10910 Pensjon sykepleiere	95.077,06	51.205,00	51.205,00	60.462,31
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	1.950,54	0,00	0,00	4.094,20
10990 Arbeidsgiveravgift	128.976,82	110.014,00	110.014,00	134.203,98
11000 Kontorutgifter	9.616,31	26.871,00	26.871,00	29.425,25
11010 Kopieringsutgifter	0,00	0,00	0,00	984,00
11020 Abonnement aviser, tidsskrifte	3.991,82	8.000,00	8.000,00	12.477,19
11030 Faglitteratur	214,00	1.700,00	1.700,00	755,00
11100 Medisinsk forbruksmatriell	144.663,87	170.337,00	170.337,00	137.313,59
11140 Medikamenter	63.145,60	45.000,00	45.000,00	60.780,00
11150 Matvarer	206,72	0,00	0,00	0,00
11151 Matvarer personalet	241,50	1.000,00	1.000,00	1.025,10
11152 Bevertning kurs/møter	1.402,74	500,00	500,00	0,00
11200 Rengjøringsartikler	10.325,05	0,00	0,00	5.608,93
11214 Kjøp vareklær	0,00	3.500,00	3.500,00	3.260,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
11220 Spesielle pasientutgifter	200,00	0,00	0,00	2.090,00
11255 Gaver ansatte/erkjentlighetsgave	0,00	0,00	0,00	1.389,00
11280 Andre forbruksvarer	212,00	1.200,00	1.200,00	0,00
11290 Andre driftsutgifter	39,20	5.000,00	5.000,00	-7.719,44
11300 Frankeringsutgifter	20.420,51	18.000,00	18.000,00	21.912,66
11310 Telefonutgifter	2.706,69	6.000,00	6.000,00	3.362,71
11311 Telefonutgifter (hrm)	0,00	-4.392,00	-4.392,00	-3.660,00
11320 Mobiltelefon	1.827,41	7.640,00	7.640,00	5.451,00
11330 Gebyr banktjenester o.L.	0,00	0,00	0,00	508,00
11340 Nettdrift	46.207,88	28.000,00	28.000,00	15.554,50
11350 Helseradionett	36.574,36	61.479,00	61.479,00	39.714,20
11360 Andre datautgifter	18.475,39	20.000,00	20.000,00	41.193,15
11405 Teleannonser/telefonkataloger	8.055,00	5.000,00	5.000,00	13.168,75
11410 Stillingsannonser	9.900,00	0,00	0,00	0,00
11450 Reklame	35.900,00	0,00	0,00	0,00
11500 Kurs ansatte	0,00	11.091,00	11.091,00	750,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	4.030,00	25.309,00	25.309,00	32.615,00
11651 Kles-/uniformsgodtgjørelse	0,00	4.436,00	4.436,00	0,00
11701 Andre driftsutg. Egne trsp.Mid	1.159,00	0,00	0,00	0,00
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	5.649,55	5.000,00	5.000,00	2.866,66
11720 Transport av pasienter	0,00	0,00	0,00	1.395,37
11740 Annen transport	966,00	2.500,00	2.500,00	1.878,70
11800 Strøm	7.464,79	0,00	0,00	5.170,28
11830 Gass	0,00	0,00	0,00	1.025,60
11910 Husleier	52.200,00	35.000,00	35.000,00	16.020,00
11950 Kommunale eiendomsgebyr	6.498,40	0,00	0,00	13.527,60
11960 Lisenser og avgifter	27.490,10	0,00	0,00	17.888,80
11974 Profdoc. Legekontor	43.298,00	36.580,00	36.580,00	7.288,00
11979 Andre fagsystemer	0,00	12.000,00	12.000,00	45.672,00
12000 Inventar og utstyr	21.162,38	36.509,00	36.509,00	53.135,34
12022 Inventar og utstyr	979,20	0,00	0,00	1.564,60
12030 Kjøp av bøker m.V. Folkebibl.	0,00	0,00	0,00	360,00
12090 Medisinsk utstyr	44.529,50	17.744,00	17.744,00	30.958,40
12100 Leie/leasing av biler	7.147,79	0,00	0,00	0,00
12200 Leie/leasing av utstyr	3.936,00	0,00	0,00	0,00
12210 Leie/leasing av kontormaskiner	1.104,52	0,00	0,00	0,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
12300 Vedlikehold av utstyr	0,00	5.500,00	5.500,00	0,00
12400 Serviceavtaler	3.500,00	2.000,00	2.000,00	0,00
12600 Kjøp av renholdstjenester	5.420,80	1.500,00	1.500,00	7.925,60
12610 Kjøp av vaskeritjenester	9.741,60	0,00	0,00	10.591,20
12715 Tolketjenste	9.165,00	6.000,00	6.000,00	6.320,00
13000 Kjøp av statlige tjenester	0,00	0,00	0,00	28.491,23
13002 Kjøp av tjeneste	97.040,00	0,00	0,00	64.480,00
13516 Kjøp legevakt fam	1.204.897,00	1.193.000,00	1.193.000,00	898.001,00
13519 Øyeblikkelig hjelp plass	343.000,00	0,00	0,00	326.000,00
13552 Kontingent andre	0,00	0,00	0,00	5.095,00
13700 Kjøp fra andre/private	424.870,40	350.000,00	350.000,00	362.120,80
13701 Kontroll av alkoholomsetn.	0,00	0,00	0,00	14.179,00
13710 Basistilskudd leger	0,00	0,00	0,00	126.994,47
13712 Praksiskomp.Legevikar	214.480,00	0,00	0,00	0,00
13721 Basistilskudd lege hrm	0,00	289.016,00	289.016,00	214.200,00
13801 Farmasøytisk tilsyn	0,00	6.786,00	6.786,00	0,00
14000 Overføring til staten	132.424,61	0,00	0,00	96.533,00
14291 Momskomp drift	128.948,35	102.422,00	102.422,00	153.996,73
15010 Forsinkelsesrenter/purregebyr	107,92	0,00	0,00	711,65
NETTO	**3.900.707,92**	**3.516.930,00**	**3.516.930,00**	**4.136.918,97**
3230 FYSIOTERAPITJENESTER				
SUM INNTEKTER	**-61.869,00**	**-72.000,00**	**-72.000,00**	**-70.140,00**
16300 Husleieinntekter	-70.140,00	-72.000,00	-72.000,00	-70.140,00
17013 Refusjon helfo	8.271,00	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**735.258,00**	**760.000,00**	**760.000,00**	**730.636,00**
13000 Kjøp av statlige tjenester	7.424,00	0,00	0,00	13.308,00
13711 Driftstilsk. Fysioterapeut	340.739,00	0,00	0,00	0,00
13719 Engasjem. V/tilplikting	155.500,00	170.000,00	170.000,00	161.500,00
13722 Driftstilskudd fysioterapi hrm	231.595,00	590.000,00	590.000,00	555.828,00
NETTO	**673.389,00**	**688.000,00**	**688.000,00**	**660.496,00**
3300 SOSIALKONTOR				
SUM INNTEKTER	**-191.917,16**	**-70.648,00**	**-8.914,00**	**-18.440,60**
17008 Fra fylkesmannen	-14.000,00	-7.000,00	0,00	-4.000,00
17100 Refusjon sykelønn	-131.645,00	-54.734,00	0,00	0,00
17110 Refusjon fødselspenger	-28.161,00	0,00	0,00	0,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
17291 Momskomp drift	-18.111,16	-8.914,00	-8.914,00	-14.440,60
SUM UTGIFTER	**905.546,20**	**803.503,00**	**672.503,00**	**709.126,71**
10100 Fast lønn	429.894,90	431.648,00	431.648,00	429.071,97
10200 Sykevikarer	121.773,71	100.000,00	0,00	0,00
10512 Utløser bilgodtgj. Tr-/og avg.Pl.	321,00	0,00	0,00	0,00
10900 Pensjon fellesordningen	103.835,14	92.290,00	92.290,00	78.183,72
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	743,71	0,00	0,00	1.116,60
10990 Arbeidsgiveravgift	26.988,34	26.102,00	26.102,00	25.927,09
11000 Kontorutgifter	12.353,00	0,00	0,00	14.318,80
11020 Abonnement aviser, tidsskrifte	14.024,02	0,00	0,00	15.563,99
11030 Faglitteratur	346,00	0,00	0,00	256,20
11290 Andre driftsutgifter	0,00	0,00	0,00	506,50
11300 Frankeringsutgifter	2.413,00	0,00	0,00	9.884,50
11310 Telefonutgifter	4.644,00	0,00	0,00	7.418,20
11320 Mobiltelefon	0,00	3.400,00	3.400,00	0,00
11360 Andre datautgifter	0,00	0,00	0,00	584,50
11500 Kurs ansatte	5.975,16	6.000,00	6.000,00	4.397,50
11502 Øvrige oppholdsutgifter	6.826,91	5.000,00	5.000,00	2.983,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	8.430,00	6.000,00	6.000,00	3.640,50
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	4.958,55	0,00	0,00	3.175,94
11707 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig (hrm)	1.622,00	0,00	0,00	0,00
11851 Forsikr.Av barn i skole/b.Hage/fc	265,00	0,00	0,00	0,00
11910 Husleier	64.540,00	60.000,00	60.000,00	45.237,00
11960 Lisenser og avgifter	0,00	0,00	0,00	34.508,06
11965 Visma drift/vedlikehold	34.134,40	29.600,00	29.600,00	9.866,40
11976 Sosial 2000	30.908,31	31.000,00	0,00	0,00
12000 Inventar og utstyr	0,00	3.549,00	3.549,00	0,00
12010 Inventar og utstyr it	11.004,00	0,00	0,00	0,00
12032 Læremidler	0,00	0,00	0,00	526,00
13000 Kjøp av statlige tjenester	0,00	0,00	0,00	7.519,64
14291 Momskomp drift	18.111,16	8.914,00	8.914,00	14.440,60
15010 Forsinkelsesrenter/purregebyr	1.433,89	0,00	0,00	0,00
NETTO	**713.629,04**	**732.855,00**	**663.589,00**	**690.686,11**
3305 KOMMUNALT RUSPROSJEKT				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
3306 UTD.RUS-OG PSYKISK HELSEARBEID				
SUM INNTEKTER	**-1.000,00**	**0,00**	**0,00**	**-2.803,05**
17291 Momskomp drift	0,00	0,00	0,00	-90,30
19510 Bruk av bundne driftsfond	-1.000,00	0,00	0,00	-2.712,75
SUM UTGIFTER	**1.000,00**	**0,00**	**0,00**	**2.803,05**
11502 Øvrige oppholdsutgifter	0,00	0,00	0,00	2.712,75
14291 Momskomp drift	0,00	0,00	0,00	90,30
14705 Tilt.Vedr. Sosiale tjenester	1.000,00	0,00	0,00	0,00
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
3310 SOSIALE TJENESTER				
SUM INNTEKTER	**-201.790,33**	**-31.000,00**	**-31.000,00**	**-49.179,90**
17040 Refusjon fra nav	-103.170,60	0,00	0,00	-48.179,90
17700 Refusjon fra andre/private	-70.189,73	-1.000,00	-1.000,00	0,00
19210 Mottatte avdrag på sosiallån	-28.430,00	-30.000,00	-30.000,00	-1.000,00
SUM UTGIFTER	**1.960.727,64**	**1.951.624,00**	**1.458.624,00**	**1.270.037,93**
10100 Fast lønn	-3.014,13	0,00	0,00	0,00
10512 Utløser bilgodtgj. Tr-/og avg.Pl.	37,20	0,00	0,00	0,00
10890 Introduksjon-/kvalif.Stønad	270.269,28	455.000,00	455.000,00	211.100,05
10990 Arbeidsgiveravgift	-786,67	23.205,00	23.205,00	0,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	471,20	0,00	0,00	0,00
11701 Andre driftsutg. Egne trsp.Mid	345,72	0,00	0,00	0,00
11707 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig (hrm)	43,00	0,00	0,00	0,00
11910 Husleier	6.900,00	0,00	0,00	0,00
12100 Leie/leasing av biler	3.803,00	0,00	0,00	0,00
14730 Bidrag til livsopphold	928.309,64	881.269,00	606.269,00	676.196,61
14731 Bidrag boutgifter	615.691,03	556.000,00	338.000,00	272.160,12
14732 Bidr. Barnehageutgifter	10.367,00	25.150,00	25.150,00	2.306,00
15010 Forsinkelsesrenter/purregebyr	116,37	0,00	0,00	0,00
15210 Utlån av næringsfond	0,00	11.000,00	11.000,00	0,00
15220 Sosiale utlån	128.175,00	0,00	0,00	108.275,15
NETTO	**1.758.937,31**	**1.920.624,00**	**1.427.624,00**	**1.220.858,03**
3313 GJELDSNETTVERK (NAV)				
SUM INNTEKTER	**-4.618,01**	**0,00**	**0,00**	**-18.131,77**
18500 Tilskudd fra andre kommuner	0,00	0,00	0,00	-18.131,77

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
19510 Bruk av bundne driftsfond	-4.618,01	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**4.618,01**	**0,00**	**0,00**	**18.131,77**
11152 Bevertning kurs/møter	4.618,01	0,00	0,00	1.990,00
15500 Avsetning til bundne driftsfon	0,00	0,00	0,00	16.141,77
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
3314 KOMM.RUSARB., FAMILIEVEILEDNING				
SUM INNTEKTER	**-429.217,76**	**0,00**	**0,00**	**-250.000,00**
17008 Fra fylkesmannen	-117.584,00	0,00	0,00	-250.000,00
17291 Momskomp drift	-75,46	0,00	0,00	0,00
19510 Bruk av bundne driftsfond	-311.558,30	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**429.217,76**	**0,00**	**0,00**	**250.000,00**
10100 Fast lønn	28.813,94	0,00	0,00	143.825,24
10170 Kvelds- nattillegg	0,00	0,00	0,00	1.199,52
10240 Annen vikarlønn	-18.657,59	0,00	0,00	10.238,06
10310 Engasjementer	337.398,25	0,00	0,00	18.989,73
10502 Telefongodtgjørelse	4.240,00	0,00	0,00	800,00
10512 Utløser bilgodtgj. Tr-/og avg.Pl.	545,40	0,00	0,00	0,00
10900 Pensjon fellesordningen	18.620,99	0,00	0,00	32.688,74
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	780,61	0,00	0,00	93,05
10930 Pensjon lærere	26.968,01	0,00	0,00	0,00
10990 Arbeidsgiveravgift	20.428,75	0,00	0,00	10.549,02
11502 Øvrige oppholdsutgifter	627,27	0,00	0,00	0,00
11507 Øvrige oppholdsutgifter (hrm)	190,00	0,00	0,00	0,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	9.059,40	0,00	0,00	738,00
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	127,27	0,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	75,46	0,00	0,00	0,00
15500 Avsetning til bundne driftsfon	0,00	0,00	0,00	30.878,64
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
3315 KORUS RUSPROSJEKT				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
3316 BUGG-PROSJEKT (2012)				
SUM INNTEKTER	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-98.277,57**
17291 Momskomp drift	0,00	0,00	0,00	-204,16
19510 Bruk av bundne driftsfond	0,00	0,00	0,00	-98.073,41

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
SUM UTGIFTER	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**98.277,57**
10100 Fast lønn	0,00	0,00	0,00	72.903,37
10502 Telefongodtgjørelse	0,00	0,00	0,00	3.200,00
10900 Pensjon fellesordningen	0,00	0,00	0,00	14.038,42
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	0,00	0,00	0,00	744,40
10990 Arbeidsgiveravgift	0,00	0,00	0,00	4.635,22
11961 Tv-lisens nav	0,00	0,00	0,00	2.552,00
14291 Momskomp drift	0,00	0,00	0,00	204,16
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
3317 UNGDOM I VEKST (NAV PROSJEKT)				
SUM INNTEKTER	**-109.086,81**	**0,00**	**0,00**	**-569.553,58**
17008 Fra fylkesmannen	0,00	0,00	0,00	-514.345,00
17100 Refusjon sykelønn	0,00	0,00	0,00	-12.454,00
17110 Refusjon fødselspenger	0,00	0,00	0,00	-40.283,00
17291 Momskomp drift	0,00	0,00	0,00	-2.471,58
19510 Bruk av bundne driftsfond	-109.086,81	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**109.086,81**	**0,00**	**0,00**	**569.553,58**
10100 Fast lønn	0,00	0,00	0,00	195.867,84
10201 Svanger- omsorgsvikarer	0,00	0,00	0,00	150.349,55
10900 Pensjon fellesordningen	0,00	0,00	0,00	59.308,87
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	0,00	0,00	0,00	1.252,60
10990 Arbeidsgiveravgift	0,00	0,00	0,00	16.983,85
11000 Kontorutgifter	0,00	0,00	0,00	40,00
11055 Undervisningsmateriell	0,00	0,00	0,00	763,00
11152 Bevertning kurs/møter	0,00	0,00	0,00	517,80
11310 Telefonutgifter	0,00	0,00	0,00	2.619,00
11440 Trykking, kopiering	0,00	0,00	0,00	3.000,00
11450 Reklame	0,00	0,00	0,00	2.944,00
11502 Øvrige oppholdsutgifter	0,00	0,00	0,00	3.014,37
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	0,00	0,00	0,00	762,50
11700 Drivstoff/olje	0,00	0,00	0,00	4.354,08
11702 Vedlikeh. Av egne transp.Midl.	0,00	0,00	0,00	1.159,00
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	0,00	0,00	0,00	220,80
11850 Forsikr. Bygn., anl.,eiendom	0,00	0,00	0,00	4.548,00
12100 Leie/leasing av biler	0,00	0,00	0,00	45.945,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
14000 Overføring til staten	109.086,81	0,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	0,00	0,00	0,00	2.471,58
15500 Avsetning til bundne driftsfon	0,00	0,00	0,00	73.431,74
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
3318 SAMHANDLING (NAV PROSJEKT)				
SUM INNTEKTER	**-600.000,00**	**0,00**	**0,00**	**-600.397,40**
17008 Fra fylkesmannen	-600.000,00	0,00	0,00	0,00
17291 Momskomp drift	0,00	0,00	0,00	-397,78
18100 Andre statlige overføringer	0,00	0,00	0,00	-500.441,00
19510 Bruk av bundne driftsfond	0,00	0,00	0,00	-99.558,62
SUM UTGIFTER	**600.000,00**	**0,00**	**0,00**	**600.397,40**
10100 Fast lønn	240.000,00	0,00	0,00	160.262,45
10310 Engasjementer	245.967,84	0,00	0,00	308.077,95
10900 Pensjon fellesordningen	87.077,80	0,00	0,00	81.523,31
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	0,00	0,00	0,00	279,15
10990 Arbeidsgiveravgift	26.954,30	0,00	0,00	28.057,09
11290 Andre driftsutgifter	0,06	0,00	0,00	0,00
11500 Kurs ansatte	0,00	0,00	0,00	12.000,00
11502 Øvrige oppholdsutgifter	0,00	0,00	0,00	4.075,12
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	0,00	0,00	0,00	2.876,40
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	0,00	0,00	0,00	1.848,15
13552 Kontingent andre	0,00	0,00	0,00	1.000,00
14291 Momskomp drift	0,00	0,00	0,00	397,78
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
3319 KOMPETANSEHEVING RUS/PSYKIATRI HELSE				
SUM INNTEKTER	**-53.647,96**	**0,00**	**0,00**	**-200.512,08**
17291 Momskomp drift	-257,70	0,00	0,00	-4.177,22
19510 Bruk av bundne driftsfond	-53.390,26	0,00	0,00	-196.334,86
SUM UTGIFTER	**53.647,96**	**0,00**	**0,00**	**200.512,08**
10100 Fast lønn	0,00	0,00	0,00	32.037,00
10170 Kvelds- nattillegg	0,00	0,00	0,00	560,00
10240 Annen vikarlønn	7.559,03	0,00	0,00	20.517,00
10900 Pensjon fellesordningen	762,14	0,00	0,00	4.459,22
10910 Pensjon sykepleiere	0,00	0,00	0,00	2.900,46
10990 Arbeidsgiveravgift	424,38	0,00	0,00	2.900,17

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
11152 Bevertning kurs/møter	0,00	0,00	0,00	10.200,00
11500 Kurs ansatte	0,00	0,00	0,00	34.589,56
11502 Øvrige oppholdsutgifter	0,00	0,00	0,00	16.060,91
11504 Øvrig reise/opph.Utg rusarbeid	0,00	0,00	0,00	15.950,04
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	0,00	0,00	0,00	25.171,20
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	0,00	0,00	0,00	5.107,30
11960 Lisenser og avgifter	2.577,00	0,00	0,00	0,00
13700 Kjøp fra andre/private	0,00	0,00	0,00	25.882,00
14000 Overføring til staten	42.067,71	0,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	257,70	0,00	0,00	4.177,22
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
3320 EDRUSKASPSVERN				
SUM INNTEKTER	**-5.618,50**	**-7.395,00**	**-7.395,00**	**-7.767,50**
16204 Skjenkeavgift/kunnskapsprøve	0,00	0,00	0,00	-1.300,00
17291 Momskomp drift	-5.618,50	-7.395,00	-7.395,00	-6.467,50
SUM UTGIFTER	**28.092,50**	**36.973,00**	**36.973,00**	**32.450,50**
13700 Kjøp fra andre/private	0,00	0,00	0,00	113,00
13701 Kontroll av alkoholomsetn.	22.474,00	29.578,00	29.578,00	25.870,00
14291 Momskomp drift	5.618,50	7.395,00	7.395,00	6.467,50
NETTO	**22.474,00**	**29.578,00**	**29.578,00**	**24.683,00**
3321 KOMPETANSE-OG INNOVASJONSTILSK. BPA				
SUM INNTEKTER	**-90.000,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
17008 Fra fylkesmannen	-90.000,00	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**90.000,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
15500 Avsetning til bundne driftsfon	90.000,00	0,00	0,00	0,00
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
3330 BARNEVERNTJENESTER				
SUM INNTEKTER	**-126.822,40**	**0,00**	**0,00**	**-21.306,00**
17040 Refusjon fra nav	-20.400,00	0,00	0,00	-13.600,00
17041 Annen refusjon	-98.694,00	0,00	0,00	0,00
17291 Momskomp drift	-7.728,40	0,00	0,00	-7.706,00
SUM UTGIFTER	**2.115.354,30**	**1.834.129,00**	**1.834.129,00**	**1.783.878,48**
10400 Overtid	623,53	0,00	0,00	0,00
10512 Utløser bilgodtgj. Tr-/og avg.Pl.	1.407,00	0,00	0,00	0,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
10530 Støttekontakt	0,00	0,00	0,00	1.219,14
10531 Lønn avlastning	12.899,14	25.360,00	25.360,00	7.111,66
10550 Fosterhjemsgodtgjørelse	663.388,44	480.000,00	480.000,00	604.204,69
10551 Arb.Godtgjørelse besøkshjem	38.400,00	0,00	0,00	19.710,00
10570 Andre trekkpl.Godtgjørelser	3.100,00	0,00	0,00	1.000,00
10900 Pensjon fellesordningen	0,00	5.579,00	5.579,00	0,00
10990 Arbeidsgiveravgift	36.710,78	1.578,00	1.578,00	32.295,58
11030 Faglitteratur	569,00	0,00	0,00	0,00
11200 Rengjøringsartikler	1.600,00	0,00	0,00	0,00
11280 Andre forbruksvarer	0,00	0,00	0,00	510,00
11290 Andre driftsutgifter	5.026,00	0,00	0,00	11.000,00
11293 Utgiftsdekn. Fosterhjem	0,00	0,00	0,00	875,00
11294 Utgiftsdekning besøkshjem	0,00	155.000,00	155.000,00	0,00
11515 Kurs fosterhjem	0,00	14.000,00	14.000,00	0,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	32.810,00	3.400,00	3.400,00	13.801,10
11658 Utg.Godtgj.Omsorg/fosterhjem	269.668,31	0,00	0,00	220.556,61
11659 Utg.Godtgj.Besøkshjem	20.150,00	18.600,00	18.600,00	7.155,00
11706 Samvær fosterbarn	0,00	5.000,00	5.000,00	0,00
11707 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig (hrm)	1.118,00	0,00	0,00	0,00
12405 Kjøp av tjenester	79.159,70	0,00	0,00	0,00
12700 Juridisk bistand	10.764,80	0,00	0,00	0,00
13002 Kjøp av tjeneste	46.225,70	0,00	0,00	103.484,70
13534 Kjøp av tj. Interkomm. Samarb.	692.972,00	0,00	0,00	673.685,00
13537 Kjøp av tj.	0,00	874.100,00	874.100,00	4.619,00
13540 Kjøp fra andre kommuner	35.919,00	0,00	0,00	56.099,00
13552 Kontingent andre	255,00	0,00	0,00	255,00
13700 Kjøp fra andre/private	82.099,50	156.000,00	156.000,00	0,00
14291 Momskomp drift	7.728,40	0,00	0,00	7.706,00
14700 Overføringer til andre/ private	27.260,00	0,00	0,00	0,00
14732 Bidr. Barnehageutgifter	45.500,00	15.512,00	15.512,00	18.591,00
14733 Arb.Tiltak flyktninger	0,00	21.000,00	21.000,00	0,00
14737 Rusfrie tilt. Barn/unge	0,00	38.000,00	38.000,00	0,00
14760 Overføring	0,00	3.500,00	3.500,00	0,00
14761 Overføring	0,00	17.500,00	17.500,00	0,00
NETTO	**1.988.531,90**	**1.834.129,00**	**1.834.129,00**	**1.762.572,48**

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
3400 GRATANGSHEIMEN				
SUM INNTEKTER	**-3.554.063,10**	**-3.007.007,00**	**-2.907.007,00**	**-3.903.591,96**
16006 Vederlag opphold	-2.424.039,00	-2.225.500,00	-2.225.500,00	-2.455.406,00
16007 Vederlag korttidsopphold	-296.567,00	-90.000,00	-90.000,00	-172.793,00
17040 Refusjon fra nav	-27.280,00	-70.000,00	-70.000,00	-35.141,00
17100 Refusjon sykelønn	-224.596,00	-100.000,00	0,00	-831.927,87
17110 Refusjon fødselspenger	-252.446,00	-301.063,00	-301.063,00	-134.114,00
17291 Momskomp drift	-328.681,10	-220.444,00	-220.444,00	-260.310,48
17310 Lærlingetilskudd	0,00	0,00	0,00	-2.099,61
18902 Gave fra lhl	0,00	0,00	0,00	-11.800,00
18905 Tilfeldige inntekter	-454,00	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**15.585.342,77**	**15.136.874,00**	**14.448.677,00**	**15.588.742,00**
10100 Fast lønn	7.193.384,77	7.151.374,00	6.891.374,00	7.196.485,56
10170 Kvelds- nattillegg	950.182,77	1.015.521,00	915.521,00	949.129,51
10171 Lørdags- søndagstillegg	589.046,95	624.996,00	506.996,00	605.367,43
10172 Helg- høytidstillegg	590.358,31	640.474,00	340.474,00	516.980,25
10174 Vaktgodtgjørelse	16.221,15	30.000,00	30.000,00	30.265,20
10200 Sykevikarer	524.011,75	477.000,00	117.000,00	1.070.689,94
10201 Svanger- omsorgsvikarer	145.930,64	242.926,00	242.926,00	43.840,66
10210 Ferievikarer	350.248,32	520.000,00	520.000,00	614.529,02
10240 Annen vikarlønn	28.075,60	120.000,00	120.000,00	30.790,65
10300 Ekstrahjelp	500.870,07	400.000,00	100.000,00	273.072,72
10400 Overtid	336.833,60	100.000,00	100.000,00	291.166,14
10502 Telefongodtgjørelse	4.392,00	0,00	0,00	4.392,00
10900 Pensjon fellesordningen	1.173.320,15	1.154.595,00	1.154.595,00	1.152.981,89
10910 Pensjon sykepleiere	682.710,96	695.955,00	995.955,00	664.011,10
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	11.370,27	0,00	0,00	21.902,81
10990 Arbeidsgiveravgift	646.765,05	613.770,00	613.770,00	633.091,36
11000 Kontorutgifter	12.765,74	25.377,00	25.377,00	8.974,80
11010 Kopieringsutgifter	0,00	0,00	0,00	1.552,80
11100 Medisinsk forbruksmatriell	174.066,92	267.000,00	267.000,00	177.220,29
11140 Medikamenter	237.186,69	200.681,00	200.681,00	241.614,79
11150 Matvarer	260,35	0,00	449.803,00	0,00
11200 Rengjøringsartikler	7.835,82	8.776,00	8.776,00	1.809,60
11210 Tekstiler m.V.	0,00	5.307,00	5.307,00	0,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
11212 Papir og plast	44.185,90	39.889,00	39.889,00	36.196,09
11220 Spesielle pasientutgifter	8.070,37	16.846,00	16.846,00	4.627,92
11255 Gaver ansatte/erkjentlighetsgave	5.803,20	0,00	0,00	4.080,00
11260 Velferdstiltak brukere	2.409,20	17.614,00	17.614,00	4.282,66
11280 Andre forbruksvarer	471,52	0,00	0,00	0,00
11290 Andre driftsutgifter	0,00	4.436,00	4.436,00	1.354,87
11300 Frankeringsutgifter	0,00	0,00	0,00	124,00
11310 Telefonutgifter	5.729,37	0,00	0,00	8.839,89
11311 Telefonutgifter (hrm)	-4.392,00	0,00	0,00	-4.392,00
11320 Mobiltelefon	0,00	0,00	0,00	1.391,11
11500 Kurs ansatte	6.429,70	22.017,00	22.017,00	16.000,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	0,00	11.008,00	11.008,00	3.108,20
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	0,00	0,00	0,00	360,00
11950 Kommunale eiendomsgebyr	0,00	0,00	0,00	7.811,60
11960 Lisenser og avgifter	11.112,50	0,00	0,00	2.552,00
11965 Visma drift/vedlikehold	19.290,67	24.000,00	24.000,00	4.290,66
12000 Inventar og utstyr	24.532,59	21.984,00	21.984,00	31.205,95
12090 Medisinsk utstyr	0,00	0,00	0,00	13.933,84
12210 Leie/leasing av kontormaskiner	8.855,00	0,00	0,00	8.855,00
12400 Serviceavtaler	1.648,00	0,00	0,00	0,00
12610 Kjøp av vaskeritjenester	522.312,00	430.404,00	430.404,00	510.522,00
12640 Kjøp av tjenester	1.002,40	0,00	0,00	0,00
13001 Opph.Utskr.Pasienter sykehus	76.467,00	30.000,00	30.000,00	96.514,00
13002 Kjøp av tjeneste	65.688,93	0,00	0,00	0,00
13700 Kjøp fra andre/private	280.925,49	0,00	0,00	0,00
13708 Farmasøytisk tilsyn	0,00	4.480,00	4.480,00	0,00
14291 Momskomp drift	328.681,10	220.444,00	220.444,00	260.310,48
14700 Overføringer til andre/ private	0,00	0,00	0,00	46.219,00
15010 Forsinkelsesrenter/purregebyr	281,95	0,00	0,00	686,21
NETTO	**12.031.279,67**	**12.129.867,00**	**11.541.670,00**	**11.685.150,04**
3401 GRATANGSHEIMEN KJØKKEN				
SUM INNTEKTER	**-752.022,84**	**-636.246,00**	**-1.086.049,00**	**-683.679,51**
16240 Salg av mat	-538.625,00	-535.000,00	-535.000,00	-573.538,00
16243 Salg av mat gratangsheimen	0,00	0,00	-449.803,00	0,00
17100 Refusjon sykelønn	-99.042,00	0,00	0,00	0,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
17291 Momskomp drift	-114.355,84	-101.246,00	-101.246,00	-110.141,51
SUM UTGIFTER	**2.016.932,84**	**1.963.318,00**	**1.963.318,00**	**1.814.898,51**
10100 Fast lønn	676.934,01	814.091,00	814.091,00	710.962,41
10171 Lørdags- søndagstillegg	42.042,98	44.830,00	44.830,00	37.122,87
10172 Helg- høytidstillegg	43.272,29	38.710,00	38.710,00	32.769,41
10200 Sykevikarer	201.970,41	20.000,00	20.000,00	14.533,22
10210 Ferievikarer	35.122,88	58.000,00	58.000,00	35.350,13
10240 Annen vikarlønn	0,00	10.000,00	10.000,00	0,00
10300 Ekstrahjelp	3.334,82	0,00	0,00	6.697,95
10400 Overtid	3.602,56	0,00	0,00	2.520,53
10900 Pensjon fellesordningen	142.992,91	204.664,00	204.664,00	139.542,28
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	1.231,92	0,00	0,00	2.233,20
10990 Arbeidsgiveravgift	54.679,03	57.882,00	57.882,00	50.023,91
11000 Kontorutgifter	0,00	0,00	0,00	1.075,04
11100 Medisinsk forbruksmatriell	0,00	0,00	0,00	2.400,40
11150 Matvarer	593.444,09	488.825,00	488.825,00	565.614,61
11200 Rengjøringsartikler	22.239,01	18.631,00	18.631,00	16.433,05
11211 Service- og kjøkkenutstyr	116,48	16.857,00	16.857,00	10.479,00
11212 Papir og plast	47.920,37	38.968,00	38.968,00	40.829,85
11214 Kjøp vareklær	0,00	3.200,00	3.200,00	2.962,40
11260 Velferdstiltak brukere	0,00	0,00	0,00	49,30
11280 Andre forbruksvarer	86,24	0,00	0,00	151,15
11290 Andre driftsutgifter	4.661,80	0,00	0,00	455,20
11830 Gass	3.800,00	4.978,00	4.978,00	1.240,00
12000 Inventar og utstyr	6.425,20	4.436,00	4.436,00	108,29
12200 Leie/leasing av utstyr	3.448,00	0,00	0,00	1.724,00
12610 Kjøp av vaskeritjenester	15.252,00	38.000,00	38.000,00	29.478,80
14291 Momskomp drift	114.355,84	101.246,00	101.246,00	110.141,51
NETTO	**1.264.910,00**	**1.327.072,00**	**877.269,00**	**1.131.219,00**
3410 HJEMMESYKEPLEIE				
SUM INNTEKTER	**-534.494,01**	**-439.706,00**	**-209.706,00**	**-1.176.132,29**
16005 Brukerbet. Hjemmetjenester	495,00	0,00	0,00	0,00
16011 Vederlag trygghetsalarmer	-42.185,75	-50.000,00	-50.000,00	-71.446,50
16221 Andre inntekter	-2.750,00	0,00	0,00	0,00
17008 Fra fylkesmannen	0,00	0,00	0,00	-500.000,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
17100 Refusjon sykelønn	-344.762,00	-230.000,00	0,00	-398.811,00
17291 Momskomp drift	-145.291,26	-159.706,00	-159.706,00	-205.874,79
SUM UTGIFTER	**5.390.207,50**	**6.223.354,00**	**6.473.354,00**	**5.741.261,01**
10100 Fast lønn	2.943.358,87	2.927.654,00	3.277.654,00	2.761.043,87
10170 Kvelds- nattillegg	151.136,11	137.598,00	137.598,00	123.109,41
10171 Lørdags- søndagstillegg	146.477,43	141.662,00	141.662,00	112.359,86
10172 Helg- høytidstillegg	140.633,51	149.467,00	149.467,00	154.069,53
10200 Sykevikarer	178.666,87	140.000,00	40.000,00	252.466,61
10210 Ferievikarer	86.090,84	140.000,00	140.000,00	75.296,00
10240 Annen vikarlønn	20.579,27	30.000,00	30.000,00	11.719,22
10300 Ekstrahjelp	15.064,58	60.000,00	60.000,00	139.671,39
10400 Overtid	62.547,46	35.000,00	35.000,00	103.588,55
10502 Telefongodtgjørelse	4.392,00	0,00	0,00	4.392,00
10512 Utløser bilgodtgj. Tr-/og avg.Pl.	22,20	0,00	0,00	0,00
10900 Pensjon fellesordningen	334.531,27	872.583,00	872.583,00	272.791,11
10910 Pensjon sykepleiere	348.042,40	390.965,00	390.965,00	366.707,47
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	5.881,24	0,00	0,00	8.668,80
10990 Arbeidsgiveravgift	207.671,12	269.010,00	269.010,00	201.514,61
11000 Kontorutgifter	6.286,92	7.058,00	7.058,00	7.988,63
11100 Medisinsk forbruksmatriell	50.441,40	48.000,00	48.000,00	57.137,88
11150 Matvarer	406,23	0,00	0,00	1.182,05
11151 Matvarer personalet	1.024,73	0,00	0,00	517,05
11152 Bevertning kurs/møter	0,00	0,00	0,00	3.530,00
11200 Rengjøringsartikler	1.461,76	0,00	0,00	155,76
11214 Kjøp vareklær	252,80	0,00	0,00	0,00
11255 Gaver ansatte/erkjentlighetsgave	9.214,80	0,00	0,00	539,00
11280 Andre forbruksvarer	464,40	0,00	0,00	0,00
11290 Andre driftsutgifter	2.049,42	8.873,00	8.873,00	18.388,91
11300 Frankeringsutgifter	128,00	0,00	0,00	155,00
11310 Telefonutgifter	6.375,24	0,00	0,00	18.332,81
11311 Telefonutgifter (hrm)	-4.392,00	0,00	0,00	-4.392,00
11320 Mobiltelefon	18.626,12	16.386,00	16.386,00	3.672,21
11340 Nettdrift	0,00	0,00	0,00	1.500,00
11360 Andre datautgifter	28,00	0,00	0,00	340,82
11410 Stillingsannonser	4.240,00	0,00	0,00	0,00
11500 Kurs ansatte	10.047,20	10.045,00	10.045,00	5.073,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
11502 Øvrige oppholdsutgifter	0,00	5.000,00	5.000,00	2.712,75
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	281,20	7.731,00	7.731,00	2.346,30
11651 Kles-/uniformsgodtgjørelse	9.688,00	6.654,00	6.654,00	9.498,00
11700 Drivstoff/olje	85.480,50	88.000,00	88.000,00	82.644,83
11701 Andre driftsutg. Egne trsp.Mid	49.427,66	0,00	0,00	25.674,20
11702 Vedlikeh. Av egne transp.Midl.	2.051,20	0,00	0,00	0,00
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	2.405,00	0,00	0,00	412,93
11725 Flyttegodtgjørelse ikke oppl.Plikt	8.125,00	0,00	0,00	0,00
11850 Forsikr. Bygn., anl.,eiendom	0,00	0,00	0,00	27.113,00
11852 Personalforsikring	0,00	32.260,00	32.260,00	0,00
11960 Lisenser og avgifter	1.410,00	12.436,00	12.436,00	2.501,66
11965 Visma drift/vedlikehold	6.053,86	0,00	0,00	4.290,66
11978 Gerica	0,00	24.000,00	24.000,00	0,00
12000 Inventar og utstyr	17.209,34	5.545,00	5.545,00	45.662,96
12100 Leie/leasing av biler	274.573,78	354.073,00	354.073,00	353.737,20
12103 Utg.Tilb.Lev.Leasingbiler	0,00	80.000,00	80.000,00	100.652,80
12400 Serviceavtaler	15.005,00	0,00	0,00	0,00
12610 Kjøp av vaskeritjenester	5.581,60	0,00	0,00	141,60
13503 Giv	15.628,00	63.648,00	63.648,00	31.256,00
13700 Kjøp fra andre/private	0,00	0,00	0,00	145.221,78
14291 Momskomp drift	145.291,26	159.706,00	159.706,00	205.874,79
15010 Forsinkelsesrenter/purregebyr	245,91	0,00	0,00	0,00
NETTO	**4.855.713,49**	**5.783.648,00**	**6.263.648,00**	**4.565.128,72**
3411 HJEMMEHJELP				
SUM INNTEKTER	**-93.576,20**	**-90.000,00**	**-90.000,00**	**-104.742,00**
16005 Brukerbet. Hjemmetjenester	-93.282,20	-90.000,00	-90.000,00	-104.742,00
17100 Refusjon sykelønn	-294,00	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**331.839,60**	**655.542,00**	**755.542,00**	**357.755,85**
10100 Fast lønn	251.865,38	472.399,00	572.399,00	268.018,55
10512 Utløser bilgodtgj. Tr-/og avg.Pl.	1.218,30	0,00	0,00	0,00
10900 Pensjon fellesordningen	44.751,95	124.397,00	124.397,00	51.034,28
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	983,96	0,00	0,00	1.302,70
10990 Arbeidsgiveravgift	15.226,61	35.537,00	35.537,00	16.338,22
11500 Kurs ansatte	0,00	1.545,00	1.545,00	0,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	17.073,40	20.000,00	20.000,00	20.342,10

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
11651 Kles-/uniformsgodtgjørelse	720,00	1.664,00	1.664,00	720,00
NETTO	**238.263,40**	**565.542,00**	**665.542,00**	**253.013,85**
3412 VAKTMESTER ELDRE OG UFØRE				
SUM INNTEKTER	**-52.143,40**	**-35.884,00**	**-35.884,00**	**-62.881,15**
17291 Momskomp drift	-52.143,40	-35.884,00	-35.884,00	-62.881,15
SUM UTGIFTER	**260.717,00**	**187.920,00**	**187.920,00**	**318.327,75**
11290 Andre driftsutgifter	0,00	63.135,00	63.135,00	77.221,00
12000 Inventar og utstyr	0,00	0,00	0,00	54.260,00
12405 Kjøp av tjenester	36.310,40	0,00	0,00	19.975,20
12630 Asvo-utkjøring mat	118.931,20	88.901,00	88.901,00	103.990,40
13700 Kjøp fra andre/private	53.332,00	0,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	52.143,40	35.884,00	35.884,00	62.881,15
NETTO	**208.573,60**	**152.036,00**	**152.036,00**	**255.446,60**
3413 BPA HJEMMETJENESTEN				
SUM INNTEKTER	**-148.842,00**	**-175.000,00**	**0,00**	**0,00**
17025 Ref. Kostnadskrevende brukere	-126.000,00	-175.000,00	0,00	0,00
17100 Refusjon sykelønn	-22.842,00	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**1.421.088,60**	**1.307.000,00**	**0,00**	**0,00**
10100 Fast lønn	821.445,16	800.000,00	0,00	0,00
10170 Kvelds- nattillegg	63.444,47	80.000,00	0,00	0,00
10171 Lørdags- søndagstillegg	41.608,94	46.000,00	0,00	0,00
10172 Helg- høytidstillegg	17.790,79	30.000,00	0,00	0,00
10200 Sykevikarer	13.772,68	0,00	0,00	0,00
10210 Ferievikarer	13.163,77	0,00	0,00	0,00
10300 Ekstrahjelp	1.281,95	0,00	0,00	0,00
10400 Overtid	698,70	0,00	0,00	0,00
10500 Omsorgslønn	164.183,81	162.000,00	0,00	0,00
10900 Pensjon fellesordningen	152.977,16	124.000,00	0,00	0,00
10910 Pensjon sykepleiere	5.408,79	0,00	0,00	0,00
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	1.120,57	0,00	0,00	0,00
10990 Arbeidsgiveravgift	66.141,81	65.000,00	0,00	0,00
14743 Andre overfør. Til private	58.050,00	0,00	0,00	0,00
NETTO	**1.272.246,60**	**1.132.000,00**	**0,00**	**0,00**
3420 PSYKIATRI				

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

1 Gratangen kommune - 2016 26.05.2017

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
SUM INNTEKTER	**-338.700,80**	**-621.775,00**	**-6.775,00**	**-360.750,78**
17025 Ref. Kostnadskrevende brukere	-309.000,00	-615.000,00	0,00	-350.000,00
17040 Refusjon fra nav	0,00	0,00	0,00	-8.088,00
17100 Refusjon sykelønn	-29.418,00	0,00	0,00	-270,00
17291 Momskomp drift	-282,80	-6.775,00	-6.775,00	-2.392,78
SUM UTGIFTER	**3.578.154,52**	**4.045.117,00**	**2.965.117,00**	**3.371.109,57**
10100 Fast lønn	1.047.765,67	1.029.797,00	1.079.797,00	1.082.283,35
10170 Kvelds- nattillegg	634,76	0,00	0,00	565,60
10171 Lørdags- søndagstillegg	29.742,44	42.513,00	42.513,00	44.068,28
10172 Helg- høytidstillegg	37.524,35	44.742,00	44.742,00	30.811,69
10200 Sykevikarer	44.012,05	20.000,00	20.000,00	28.753,82
10210 Ferievikarer	23.456,64	50.000,00	50.000,00	43.185,93
10240 Annen vikarlønn	3.175,60	10.000,00	10.000,00	8.407,73
10300 Ekstrahjelp	3.633,27	10.000,00	10.000,00	10.407,34
10310 Engasjementer	0,00	0,00	0,00	39.977,55
10400 Overtid	10.193,34	10.000,00	10.000,00	36.812,99
10530 Støttekontakt	51.300,85	45.600,00	45.600,00	52.456,06
10900 Pensjon fellesordningen	210.753,51	279.643,00	279.643,00	195.428,35
10910 Pensjon sykepleiere	0,00	6.160,00	6.160,00	21.286,74
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	1.939,88	0,00	0,00	3.443,17
10930 Pensjon lærere	0,00	0,00	0,00	4.135,86
10990 Arbeidsgiveravgift	73.447,73	80.076,00	80.076,00	81.429,67
11000 Kontorutgifter	852,00	0,00	0,00	0,00
11150 Matvarer	255,93	0,00	0,00	0,00
11290 Andre driftsutgifter	0,00	5.735,00	5.735,00	9.321,61
11500 Kurs ansatte	3.617,50	27.097,00	27.097,00	5.278,75
11502 Øvrige oppholdsutgifter	0,00	0,00	0,00	1.584,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	0,00	18.853,00	18.853,00	258,30
11651 Kles-/uniformsgodtgjørelse	2.820,00	2.884,00	2.884,00	2.820,00
11960 Lisenser og avgifter	705,00	0,00	0,00	0,00
12000 Inventar og utstyr	279,20	0,00	0,00	0,00
13506 Astafjord vekst as	172.620,00	161.242,00	161.242,00	168.000,00
13700 Kjøp fra andre/private	1.859.142,00	2.194.000,00	1.064.000,00	1.498.000,00
14291 Momskomp drift	282,80	6.775,00	6.775,00	2.392,78
NETTO	**3.239.453,72**	**3.423.342,00**	**2.958.342,00**	**3.010.358,79**

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
3430 PU-TJENESTE				
SUM INNTEKTER	**-2.755.350,16**	**-2.913.846,00**	**-2.759.449,00**	**-3.153.982,00**
16300 Husleieinntekter	-190.164,00	-190.812,00	-190.812,00	-186.388,00
17025 Ref. Kostnadskrevende brukere	-1.907.000,00	-2.200.000,00	-2.200.000,00	-2.216.000,00
17040 Refusjon fra nav	-4.397,00	-4.397,00	0,00	-63.040,00
17100 Refusjon sykelønn	-427.413,00	-300.000,00	-150.000,00	-521.286,00
17110 Refusjon fødselspenger	0,00	0,00	0,00	1.119,00
17291 Momskomp drift	-113.572,16	-110.598,00	-110.598,00	-110.212,00
17310 Lærlingetilskudd	-112.804,00	-108.039,00	-108.039,00	-58.175,00
SUM UTGIFTER	**10.006.697,07**	**10.629.750,00**	**11.025.353,00**	**10.037.436,77**
10100 Fast lønn	4.983.099,18	5.184.001,00	5.184.001,00	4.761.174,90
10170 Kvelds- nattillegg	727.600,64	743.103,00	743.103,00	711.529,10
10171 Lørdags- søndagstillegg	389.499,03	416.270,00	416.270,00	386.219,68
10172 Helg- høytidstillegg	271.991,31	317.927,00	317.927,00	277.832,11
10200 Sykevikarer	585.018,27	421.896,00	267.499,00	603.167,48
10210 Ferievikarer	271.421,59	302.203,00	302.203,00	290.264,15
10220 Fridagsvikarer	-27.313,74	30.996,00	30.996,00	69.319,17
10240 Annen vikarlønn	82.089,10	188.731,00	188.731,00	100.352,41
10300 Ekstrahjelp	37.406,32	63.705,00	63.705,00	161.170,23
10400 Overtid	10.516,00	24.999,00	24.999,00	33.252,36
10500 Omsorgslønn	67.980,00	71.365,00	71.365,00	90.778,54
10502 Telefongodtgjørelse	4.392,00	4.392,00	4.392,00	4.392,00
10510 Lærlinger	144.091,74	154.184,00	154.184,00	140.713,41
10512 Utløser bilgodtgj. Tr-/og avg.Pl.	432,00	0,00	0,00	0,00
10530 Støttekontakt	115.098,63	125.953,00	125.953,00	103.053,77
10531 Lønn avlastning	97.961,75	162.895,00	162.895,00	78.657,04
10900 Pensjon fellesordningen	1.170.047,49	1.205.256,00	1.755.256,00	1.180.222,88
10910 Pensjon sykepleiere	0,00	3.219,00	3.219,00	466,50
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	7.964,60	15.357,00	15.357,00	15.136,96
10990 Arbeidsgiveravgift	433.509,26	501.207,00	501.207,00	427.418,81
11000 Kontorutgifter	6.393,18	0,00	0,00	4.290,66
11140 Medikamenter	597,60	0,00	0,00	0,00
11150 Matvarer	1.774,45	0,00	0,00	980,09
11152 Bevertning kurs/møter	0,00	0,00	0,00	248,20
11200 Rengjøringsartikler	9.015,24	0,00	0,00	8.078,22

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
11255 Gaver ansatte/erkjentlighetsgave	3.000,00	0,00	0,00	0,00
11280 Andre forbruksvarer	4.653,92	16.842,00	16.842,00	6.606,56
11290 Andre driftsutgifter	167,76	3.000,00	3.000,00	2.923,70
11310 Telefonutgifter	12.028,66	10.800,00	10.800,00	11.396,08
11311 Telefonutgifter (hrm)	-4.392,00	0,00	0,00	-4.392,00
11320 Mobiltelefon	3.370,02	0,00	0,00	0,00
11340 Nettdrift	8.790,00	2.100,00	2.100,00	4.200,00
11360 Andre datautgifter	0,00	0,00	0,00	2.100,00
11500 Kurs ansatte	0,00	20.545,00	20.545,00	0,00
11502 Øvrige oppholdsutgifter	0,00	15.000,00	15.000,00	0,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	8.870,80	15.000,00	15.000,00	8.867,65
11651 Kles-/uniformsgodtgjørelse	17.621,31	21.036,00	21.036,00	16.881,00
11659 Utg.Godtgj.Besøkshjem	2.880,00	12.600,00	12.600,00	0,00
11701 Andre driftsutg. Egne trsp.Mid	0,00	6.101,00	6.101,00	0,00
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	0,00	0,00	0,00	300,00
11800 Strøm	35.072,74	25.855,00	25.855,00	27.445,24
11910 Husleier	392.880,00	399.754,00	399.754,00	392.880,00
11960 Lisenser og avgifter	0,00	5.000,00	5.000,00	0,00
11965 Visma drift/vedlikehold	6.053,86	0,00	0,00	4.290,67
11978 Gerica	0,00	15.860,00	15.860,00	0,00
12000 Inventar og utstyr	10.019,74	12.000,00	12.000,00	5.007,20
12700 Juridisk bistand	1.450,00	0,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	113.572,16	110.598,00	110.598,00	110.212,00
15010 Forsinkelsesrenter/purregebyr	72,46	0,00	0,00	0,00
NETTO	**7.251.346,91**	**7.715.904,00**	**8.265.904,00**	**6.883.454,77**
3450 OMSORGSLØNN				
SUM UTGIFTER	**184.155,60**	**143.293,00**	**143.293,00**	**274.596,84**
10100 Fast lønn	0,00	0,00	302.170,00	0,00
10500 Omsorgslønn	175.219,36	140.322,00	-161.848,00	261.271,81
10900 Pensjon fellesordningen	0,00	0,00	2.316,00	0,00
10990 Arbeidsgiveravgift	8.936,24	2.971,00	655,00	13.325,03
NETTO	**184.155,60**	**143.293,00**	**143.293,00**	**274.596,84**
3610 ASTAFJORD VEKST AS				
SUM UTGIFTER	**571.037,00**	**580.216,00**	**580.216,00**	**504.391,00**
13506 Astafjord vekst as	571.037,00	580.216,00	580.216,00	504.391,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
NETTO	**571.037,00**	**580.216,00**	**580.216,00**	**504.391,00**
4000 TEKNISK ETAT ADMINISTRASJON				
SUM INNTEKTER	**-240.955,69**	**-92.000,00**	**-92.000,00**	**-106.735,89**
16220 Andre gebyrinntekter	-71.206,00	-64.000,00	-64.000,00	-88.642,00
16521 Andre avg.Pl. Inntekter	-7.435,00	0,00	0,00	0,00
17100 Refusjon sykelønn	-141.012,00	0,00	0,00	0,00
17291 Momskomp drift	-21.302,69	-28.000,00	-28.000,00	-18.093,89
SUM UTGIFTER	**1.062.610,79**	**962.302,00**	**962.302,00**	**666.322,97**
10100 Fast lønn	659.717,19	607.385,00	607.385,00	435.402,97
10501 Annen lønn/trekkpl.Godtgj.	0,00	0,00	0,00	2.800,00
10502 Telefongodtgjørelse	4.392,00	0,00	0,00	1.830,00
10512 Utløser bilgodtgj. Tr-/og avg.Pl.	385,80	0,00	0,00	0,00
10570 Andre trekkpl.Godtgjørelser	43.884,00	0,00	0,00	14.628,00
10900 Pensjon fellesordningen	118.432,21	132.000,00	132.000,00	70.729,69
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	615,96	0,00	0,00	744,40
10990 Arbeidsgiveravgift	35.521,84	37.709,00	37.709,00	26.832,95
11000 Kontorutgifter	5.935,20	22.000,00	22.000,00	17.106,20
11010 Kopieringsutgifter	8.614,92	0,00	0,00	29.041,60
11020 Abonnement aviser, tidsskrifte	2.865,00	0,00	0,00	1.376,00
11030 Faglitteratur	12.936,20	0,00	0,00	0,00
11150 Matvarer	1.160,00	0,00	0,00	0,00
11151 Matvarer personalet	3.050,00	0,00	0,00	0,00
11152 Bevertning kurs/møter	3.610,00	0,00	0,00	0,00
11255 Gaver ansatte/erkjentlighetsgave	3.411,60	0,00	0,00	0,00
11280 Andre forbruksvarer	0,00	0,00	0,00	59,04
11290 Andre driftsutgifter	0,00	0,00	0,00	360,00
11300 Frankeringsutgifter	0,00	0,00	0,00	124,00
11310 Telefonutgifter	8.349,58	0,00	0,00	9.739,48
11311 Telefonutgifter (hrm)	-4.392,00	0,00	0,00	-1.830,00
11500 Kurs ansatte	1.639,55	9.000,00	9.000,00	3.080,00
11502 Øvrige oppholdsutgifter	3.312,50	8.000,00	8.000,00	3.602,68
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	9.214,80	20.208,00	20.208,00	7.442,85
11701 Andre driftsutg. Egne trsp.Mid	5.181,00	0,00	0,00	1.753,72
11702 Vedlikeh. Av egne transp.Midl.	0,00	0,00	0,00	4.004,00
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	0,00	0,00	0,00	2.359,37

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
11707 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig (hrm)	1.128,00	0,00	0,00	0,00
11711 Fri bil (fra hrm)	-43.884,00	0,00	0,00	-14.628,00
11950 Kommunale eiendomsgebyr	12.193,00	0,00	0,00	0,00
11960 Lisenser og avgifter	5.766,79	0,00	0,00	0,00
12000 Inventar og utstyr	2.040,00	6.000,00	6.000,00	0,00
12100 Leie/leasing av biler	72.702,08	84.000,00	84.000,00	25.931,59
12200 Leie/leasing av utstyr	8.254,92	0,00	0,00	0,00
12210 Leie/leasing av kontormaskiner	23.607,44	0,00	0,00	5.708,38
12400 Serviceavtaler	7.457,60	0,00	0,00	0,00
12800 Kjøp/erverv av grunn	24.191,00	0,00	0,00	0,00
13540 Kjøp fra andre kommuner	0,00	8.800,00	8.800,00	0,00
14291 Momskomp drift	21.302,69	27.200,00	27.200,00	18.093,89
15010 Forsinkelsesrenter/purregebyr	13,92	0,00	0,00	30,16
NETTO	**821.655,10**	**870.302,00**	**870.302,00**	**559.587,08**
4001 FELLESUTG./MASKINFORVALTNING				
SUM INNTEKTER	**-11.714,16**	**-107.360,00**	**-107.360,00**	**-36.968,97**
16900 Fordelte utgifter/internsalg	0,00	-81.860,00	-81.860,00	0,00
17291 Momskomp drift	-11.714,16	-25.500,00	-25.500,00	-34.968,97
17700 Refusjon fra andre/private	0,00	0,00	0,00	-2.000,00
SUM UTGIFTER	**128.918,52**	**158.291,00**	**116.400,00**	**236.581,72**
11280 Andre forbruksvarer	0,00	0,00	0,00	115,68
11502 Øvrige oppholdsutgifter	68,80	0,00	0,00	0,00
11700 Drivstoff/olje	27.010,91	30.400,00	30.400,00	37.837,30
11701 Andre driftsutg. Egne trsp.Mid	24.824,40	0,00	0,00	0,00
11702 Vedlikeh. Av egne transp.Midl.	10.956,00	24.000,00	24.000,00	15.358,20
11703 Drift småmaskiner	0,00	1.200,00	1.200,00	0,00
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	344,00	0,00	0,00	86,00
11705 Maskiner/utstyr grøntanlegg	0,00	8.000,00	8.000,00	8.683,47
11800 Strøm	1.591,85	2.400,00	2.400,00	1.518,30
11850 Forsikr. Bygn., anl.,eiendom	0,00	10.000,00	10.000,00	6.386,00
11910 Husleier	5.000,00	8.500,00	8.500,00	10.000,00
11960 Lisenser og avgifter	0,00	6.400,00	6.400,00	6.120,00
12000 Inventar og utstyr	3.918,40	0,00	0,00	54.844,40
12300 Vedlikehold av utstyr	1.200,00	0,00	0,00	9.276,80
12400 Serviceavtaler	0,00	0,00	0,00	9.496,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
13700 Kjøp fra andre/private	400,00	0,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	11.714,16	25.500,00	25.500,00	34.968,97
15900 Avskrivninger	41.890,00	41.891,00	0,00	41.890,60
NETTO	**117.204,36**	**50.931,00**	**9.040,00**	**199.612,75**
4100 KART OG OPPMÅLING				
SUM INNTEKTER	**-277.125,21**	**-120.000,00**	**-120.000,00**	**-80.391,58**
16210 Oppmålingsgebyr ikke avg.Pl.	-269.713,50	-120.000,00	-120.000,00	-75.079,00
16505 Grensemerker avg.Pl Salg	-5.740,00	0,00	0,00	-2.480,00
17291 Momskomp drift	-1.671,71	0,00	0,00	-2.832,58
SUM UTGIFTER	**600.445,54**	**665.341,00**	**665.341,00**	**542.426,90**
11000 Kontorutgifter	13.852,00	16.000,00	16.000,00	15.136,00
11010 Kopieringsutgifter	0,00	0,00	0,00	4.886,12
11292 Vedlikehold kart	0,00	70.000,00	70.000,00	32.651,00
11310 Telefonutgifter	1.858,83	0,00	0,00	0,00
11850 Forsikr. Bygn., anl.,eiendom	0,00	0,00	0,00	2.992,00
12000 Inventar og utstyr	0,00	0,00	0,00	4.825,20
12020 Programvare	36.514,00	0,00	0,00	0,00
13534 Kjøp av tj. Interkomm. Samarb.	546.549,00	562.841,00	562.841,00	437.104,00
13700 Kjøp fra andre/private	0,00	0,00	0,00	42.000,00
14291 Momskomp drift	1.671,71	16.500,00	16.500,00	2.832,58
NETTO	**323.320,33**	**545.341,00**	**545.341,00**	**462.035,32**
4110 UTESEKSJONEN				
SUM INNTEKTER	**-1.096.880,13**	**-847.957,00**	**-847.957,00**	**-1.290.235,06**
16900 Fordelte utgifter/internsalg	-991.762,04	-757.957,00	-757.957,00	-1.179.772,18
17040 Refusjon fra nav	-47.570,00	0,00	0,00	0,00
17041 Annen refusjon	-47.570,00	-90.000,00	-90.000,00	-95.140,00
17291 Momskomp drift	-9.978,09	0,00	0,00	-7.162,88
17700 Refusjon fra andre/private	0,00	0,00	0,00	-8.160,00
SUM UTGIFTER	**1.096.880,13**	**721.658,00**	**721.658,00**	**1.290.235,06**
10100 Fast lønn	577.129,97	541.783,00	541.783,00	813.157,73
10110 Fast lønn e.P.	196.286,11	0,00	0,00	191.777,12
10174 Vaktgodtgjørelse	57.989,92	0,00	0,00	0,00
10400 Overtid	4.431,08	0,00	0,00	0,00
10900 Pensjon fellesordningen	160.295,52	117.644,00	117.644,00	183.243,44
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	1.368,54	0,00	0,00	3.170,58

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
10990 Arbeidsgiveravgift	50.872,59	33.631,00	33.631,00	60.758,89
11214 Kjøp vareklær	12.847,20	0,00	0,00	17.373,00
11290 Andre driftsutgifter	124,80	0,00	0,00	0,00
11310 Telefonutgifter	6.301,51	0,00	0,00	2.550,12
11340 Nettdrift	6.565,00	0,00	0,00	0,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	0,00	0,00	0,00	811,80
11651 Kles-/uniformsgodtgjørelse	0,00	22.900,00	22.900,00	0,00
11700 Drivstoff/olje	2.421,94	0,00	0,00	1.076,21
11800 Strøm	0,00	0,00	0,00	1.501,09
12000 Inventar og utstyr	8.021,20	0,00	0,00	7.335,40
12010 Inventar og utstyr it	2.114,00	0,00	0,00	0,00
12300 Vedlikehold av utstyr	132,66	0,00	0,00	0,00
12610 Kjøp av vaskeritjenester	0,00	0,00	0,00	316,80
14291 Momskomp drift	9.978,09	5.700,00	5.700,00	7.162,88
NETTO	**0,00**	**-126.299,00**	**-126.299,00**	**0,00**
4120 BRANNVESEN				
SUM INNTEKTER	**-34.067,49**	**0,00**	**0,00**	**-195.326,24**
17291 Momskomp drift	-4.684,49	0,00	0,00	-14.483,91
17700 Refusjon fra andre/private	-29.383,00	0,00	0,00	-180.842,33
SUM UTGIFTER	**1.768.109,64**	**1.723.516,00**	**1.555.200,00**	**1.464.863,82**
10100 Fast lønn	0,00	0,00	0,00	1.234,68
10120 Fast lønn 20 t/år brannmannsk.	0,00	0,00	0,00	80.833,61
10121 T-trinn	0,00	0,00	0,00	346.711,48
10122 Beredskapsvakt	0,00	0,00	0,00	368.718,23
10170 Kvelds- nattillegg	0,00	0,00	0,00	2.979,20
10900 Pensjon fellesordningen	0,00	0,00	0,00	105.714,82
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	0,00	0,00	0,00	12.448,53
10930 Pensjon lærere	0,00	0,00	0,00	3.874,16
10990 Arbeidsgiveravgift	0,00	0,00	0,00	47.050,68
11000 Kontorutgifter	0,00	0,00	0,00	2.509,20
11020 Abonnement aviser, tidsskrifte	609,00	0,00	0,00	5.919,00
11152 Bevertning kurs/møter	0,00	0,00	0,00	3.377,00
11310 Telefonutgifter	4.458,75	0,00	0,00	15.467,80
11500 Kurs ansatte	3.060,00	0,00	0,00	3.363,89
11502 Øvrige oppholdsutgifter	0,00	0,00	0,00	5.443,77

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	0,00	0,00	0,00	4.550,20
11700 Drivstoff/olje	0,00	0,00	0,00	1.366,77
11701 Andre driftsutg. Egne trsp.Mid	14.593,00	0,00	0,00	0,00
11702 Vedlikeh. Av egne transp.Midl.	0,00	0,00	0,00	4.816,00
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	0,00	0,00	0,00	-2.486,11
11800 Strøm	24.002,20	9.200,00	9.200,00	0,00
11850 Forsikr. Bygn., anl.,eiendom	0,00	8.000,00	8.000,00	13.690,00
11900 Leie av lokaler	18.500,00	0,00	0,00	9.250,00
11910 Husleier	18.500,00	38.000,00	38.000,00	27.750,00
11960 Lisenser og avgifter	3.047,00	0,00	0,00	26.841,44
12000 Inventar og utstyr	0,00	0,00	0,00	14.498,36
12022 Inventar og utstyr	13.939,20	0,00	0,00	0,00
12300 Vedlikehold av utstyr	0,00	0,00	0,00	5.223,20
12610 Kjøp av vaskeritjenester	340,00	0,00	0,00	0,00
13507 110-sentral salten brann iks	0,00	50.000,00	50.000,00	44.228,00
13531 Interkomm. Brannvern	31.827,00	0,00	1.450.000,00	223.438,00
13535 Bedriftshelsetjeneste	0,00	0,00	0,00	800,00
13700 Kjøp fra andre/private	10.233,00	0,00	0,00	12.452,00
13755 Kjøp fra iks der kommunen er de	1.562.000,00	1.560.000,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	4.684,49	0,00	0,00	14.483,91
15900 Avskrivninger	58.316,00	58.316,00	0,00	58.316,00
NETTO	**1.734.042,15**	**1.723.516,00**	**1.555.200,00**	**1.269.537,58**
4130 FEIERVESEN				
SUM INNTEKTER	**-315.459,02**	**-294.025,00**	**-294.025,00**	**-333.047,22**
16400 Kommunale eiend.Avgifter	-257.392,82	-294.025,00	-294.025,00	-257.601,58
17291 Momskomp drift	-58.066,20	0,00	0,00	-392,40
19510 Bruk av bundne driftsfond	0,00	0,00	0,00	-75.053,24
SUM UTGIFTER	**536.535,00**	**294.025,00**	**294.025,00**	**423.956,00**
11340 Nettdrift	0,00	0,00	0,00	1.569,60
13531 Interkomm. Brannvern	0,00	294.025,00	294.025,00	0,00
13534 Kjøp av tj. Interkomm. Samarb.	121.834,00	0,00	0,00	421.994,00
13755 Kjøp fra iks der kommunen er de	356.634,80	0,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	58.066,20	0,00	0,00	392,40
NETTO	**221.075,98**	**0,00**	**0,00**	**90.908,78**
4200 KOMMUNALE VANNVERK				

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

1 Gratangen kommune - 2016 26.05.2017

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
SUM INNTEKTER	**-2.002.276,11**	**-1.971.944,00**	**-1.971.944,00**	**-2.015.173,92**
16400 Kommunale eiend.Avgifter	-2.002.276,11	-1.948.425,00	-1.948.425,00	-2.003.293,92
16410 Tilknytn.Avgift	0,00	-23.519,00	-23.519,00	-11.880,00
SUM UTGIFTER	**2.098.752,06**	**1.986.189,00**	**1.971.944,00**	**2.099.343,39**
10100 Fast lønn	0,00	411.908,00	411.908,00	0,00
10174 Vaktgodtgjørelse	78.228,44	62.088,00	62.088,00	77.935,06
10400 Overtid	26.155,37	26.656,00	26.656,00	13.369,18
10900 Pensjon fellesordningen	12.867,78	108.875,00	108.875,00	14.216,40
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	72,88	0,00	0,00	0,00
10990 Arbeidsgiveravgift	5.983,52	31.085,00	31.085,00	5.381,55
11000 Kontorutgifter	0,00	0,00	0,00	473,60
11020 Abonnement aviser, tidsskrifte	0,00	0,00	0,00	1.000,00
11214 Kjøp vareklær	0,00	3.200,00	3.200,00	0,00
11310 Telefonutgifter	4.506,61	0,00	0,00	5.288,87
11360 Andre datautgifter	0,00	0,00	0,00	4.885,02
11500 Kurs ansatte	0,00	7.000,00	7.000,00	0,00
11800 Strøm	124.253,26	101.872,00	101.872,00	115.211,48
11850 Forsikr. Bygn., anl.,eiendom	23.031,00	50.000,00	50.000,00	31.840,50
11950 Kommunale eiendomsgebyr	3.288,00	0,00	0,00	3.224,80
11960 Lisenser og avgifter	14.042,55	96.000,00	96.000,00	35.315,29
12000 Inventar og utstyr	5.437,80	0,00	0,00	4.708,00
12010 Inventar og utstyr it	2.308,40	0,00	0,00	0,00
12022 Inventar og utstyr	0,00	0,00	0,00	225,60
12300 Vedlikehold av utstyr	0,00	0,00	0,00	35.639,80
12321 Vaktmestertjeneste	188.435,00	0,00	0,00	224.157,00
12332 Asfaltering	0,00	0,00	0,00	27.500,00
12340 Vedlikehold av anlegg	177.802,01	272.493,00	272.493,00	88.810,45
12344 Utbedr. Gratangsbotn vannv.	17.932,00	0,00	0,00	0,00
12349 Vannprøver	115.107,00	136.000,00	136.000,00	145.642,98
12400 Serviceavtaler	22.996,28	0,00	0,00	44.641,32
12710 Konsulenttjenester	20.405,60	0,00	0,00	5.790,40
12900 Interne overføringer	0,00	21.424,00	21.424,00	0,00
13002 Kjøp av tjeneste	0,00	0,00	0,00	3.000,00
13500 Kjøp fra kommuner	21.424,00	0,00	0,00	0,00
13700 Kjøp fra andre/private	0,00	0,00	0,00	1.350,00
13703 Konsulenttjenester	14.474,40	0,00	0,00	0,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
14700 Overføringer til andre/ private	5.748,00	0,00	0,00	0,00
15900 Avskrivninger	1.214.252,16	657.588,00	643.343,00	1.209.736,09
NETTO	**96.475,95**	**14.245,00**	**0,00**	**84.169,47**
4210 KOMMUNALE KLOAKK-/AVLØP				
SUM INNTEKTER	**-1.065.013,07**	**-977.731,00**	**-977.731,00**	**-1.000.744,00**
16400 Kommunale eiend.Avgifter	-1.041.834,07	-954.213,00	-954.213,00	-997.774,00
16410 Tilknytn.Avgift	0,00	-23.518,00	-23.518,00	-2.970,00
17100 Refusjon sykelønn	-23.179,00	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**1.065.013,07**	**991.976,00**	**977.731,00**	**1.000.744,00**
10100 Fast lønn	152.184,52	218.244,00	218.244,00	165.246,77
10174 Vaktgodtgjørelse	78.228,44	77.939,00	77.939,00	77.935,06
10400 Overtid	2.709,74	0,00	0,00	0,00
10900 Pensjon fellesordningen	35.379,98	64.603,00	64.603,00	44.333,20
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	256,65	0,00	0,00	1.116,60
10990 Arbeidsgiveravgift	12.640,77	18.401,00	18.401,00	14.720,30
11101 Innkjøp vaksiner	0,00	0,00	0,00	1.890,00
11310 Telefonutgifter	331,58	0,00	0,00	400,00
11360 Andre datautgifter	0,00	0,00	0,00	4.884,92
11800 Strøm	56.255,53	40.000,00	40.000,00	31.473,09
11850 Forsikr. Bygn., anl.,eiendom	3.521,00	10.000,00	10.000,00	5.913,50
11960 Lisenser og avgifter	13.328,95	0,00	0,00	6.814,60
12000 Inventar og utstyr	5.437,40	0,00	0,00	0,00
12300 Vedlikehold av utstyr	0,00	0,00	0,00	514,00
12321 Vaktmestertjeneste	79.345,00	0,00	0,00	94.382,00
12330 Vedlikehold av veier	0,00	0,00	0,00	10.000,00
12340 Vedlikehold av anlegg	176.091,98	94.163,00	94.163,00	66.993,80
12349 Vannprøver	1.670,00	0,00	0,00	0,00
12400 Serviceavtaler	5.824,00	0,00	0,00	18.572,00
12710 Konsulenttjenester	24.749,60	0,00	0,00	0,00
12800 Kjøp/erverv av grunn	4.240,00	0,00	0,00	0,00
12900 Interne overføringer	0,00	21.424,00	21.424,00	0,00
13500 Kjøp fra kommuner	21.424,00	0,00	0,00	0,00
13700 Kjøp fra andre/private	8.800,00	0,00	0,00	1.250,00
13702 Tømming av slamavskiller	173.563,20	113.524,00	113.524,00	137.960,50
15500 Avsetning til bundne driftsfon	37.184,73	0,00	0,00	144.497,43

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
15900 Avskrivninger	171.846,00	333.678,00	319.433,00	171.846,23
NETTO	**0,00**	**14.245,00**	**0,00**	**0,00**
4220 RENOVASJON				
SUM INNTEKTER	**-2.027.832,07**	**-1.693.398,00**	**-1.693.398,00**	**-2.048.598,73**
16400 Kommunale eiend.Avgifter	-1.987.330,85	-1.693.398,00	-1.693.398,00	-1.798.490,06
16520 Avgiftspliktig salg	0,00	0,00	0,00	-128.056,60
19510 Bruk av bundne driftsfond	-40.501,22	0,00	0,00	-122.052,07
SUM UTGIFTER	**2.084.926,09**	**1.747.778,00**	**1.693.398,00**	**2.048.598,73**
10100 Fast lønn	74.300,73	68.609,00	68.609,00	68.699,78
10300 Ekstrahjelp	0,00	0,00	0,00	1.278,35
10400 Overtid	7.886,12	0,00	0,00	2.032,31
10900 Pensjon fellesordningen	15.691,91	14.916,00	14.916,00	12.039,08
10990 Arbeidsgiveravgift	4.991,81	4.260,00	4.260,00	4.286,63
11214 Kjøp vareklær	1.838,40	0,00	0,00	0,00
11420 Informasjonsavis	1.589,60	0,00	0,00	0,00
11800 Strøm	1.606,58	0,00	0,00	0,00
11960 Lisenser og avgifter	0,00	0,00	0,00	6.033,56
12321 Vaktmestertjeneste	228.103,00	0,00	0,00	271.347,18
12900 Interne overføringer	0,00	21.424,00	21.424,00	0,00
13500 Kjøp fra kommuner	21.424,00	0,00	0,00	0,00
13700 Kjøp fra andre/private	1.681.321,94	1.300.757,00	1.300.757,00	1.502.907,84
13702 Tømming av slamavskiller	0,00	283.432,00	283.432,00	0,00
13709 Drift miljøstasjon	0,00	0,00	0,00	123.120,00
13755 Kjøp fra iks der kommunen er de	0,00	0,00	0,00	11.682,00
14710 Tap på fordringer og garantier	1.000,00	0,00	0,00	0,00
15900 Avskrivninger	45.172,00	54.380,00	0,00	45.172,00
NETTO	**57.094,02**	**54.380,00**	**0,00**	**0,00**
4221 MILJØSTASJON				
SUM INNTEKTER	**-130.343,00**	**-120.000,00**	**-120.000,00**	**0,00**
16500 Annet avg.Pl. Salg varer/tjeneste	0,00	-120.000,00	-120.000,00	0,00
16520 Avgiftspliktig salg	-130.343,00	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**200.054,15**	**120.000,00**	**120.000,00**	**0,00**
10400 Overtid	21.590,05	0,00	0,00	0,00
10990 Arbeidsgiveravgift	1.101,10	0,00	0,00	0,00
13517 Interne tjenester	0,00	120.000,00	120.000,00	0,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
13709 Drift miljøstasjon	177.363,00	0,00	0,00	0,00
NETTO	**69.711,15**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
4230 SLAMAVSKILLER				
SUM INNTEKTER	**-388.529,88**	**-368.467,00**	**-368.467,00**	**-356.390,59**
16400 Kommunale eiend.Avgifter	-388.529,88	-368.467,00	-368.467,00	-356.390,59
SUM UTGIFTER	**388.529,88**	**368.467,00**	**368.467,00**	**356.390,59**
10100 Fast lønn	0,00	30.000,00	30.000,00	0,00
10900 Pensjon fellesordningen	0,00	6.600,00	6.600,00	0,00
10990 Arbeidsgiveravgift	0,00	1.867,00	1.867,00	0,00
13700 Kjøp fra andre/private	4.424,00	0,00	0,00	0,00
13702 Tømming av slamavskiller	312.340,30	330.000,00	330.000,00	247.795,00
15500 Avsetning til bundne driftsfon	71.765,58	0,00	0,00	108.595,59
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
4300 KOMMUNALE VEGER				
SUM INNTEKTER	**-631.212,59**	**-511.803,00**	**-511.803,00**	**-654.412,54**
17291 Momskomp drift	-631.212,59	-511.803,00	-511.803,00	-654.412,54
SUM UTGIFTER	**3.153.585,95**	**2.866.271,00**	**2.359.019,00**	**3.359.885,64**
11800 Strøm	29.990,00	0,00	0,00	12.312,40
12300 Vedlikehold av utstyr	250,00	0,00	0,00	0,00
12321 Vaktmestertjeneste	9.918,00	0,00	0,00	11.798,00
12330 Vedlikehold av veier	21.018,30	100.000,00	100.000,00	92.091,40
12332 Asfaltering	0,00	0,00	0,00	39.100,00
12400 Serviceavtaler	7.000,00	0,00	0,00	0,00
12415 Snøbrøytingsavtaler	2.159.874,46	1.942.524,00	0,00	0,00
12710 Konsulenttjenester	42.146,20	0,00	0,00	0,00
13002 Kjøp av tjeneste	0,00	0,00	0,00	12.618,60
13700 Kjøp fra andre/private	172.424,40	254.692,00	1.747.216,00	2.455.800,70
13703 Konsulenttjenester	22.500,00	0,00	0,00	24.500,00
14291 Momskomp drift	631.212,59	511.803,00	511.803,00	654.412,54
15900 Avskrivninger	57.252,00	57.252,00	0,00	57.252,00
NETTO	**2.522.373,36**	**2.354.468,00**	**1.847.216,00**	**2.705.473,10**
4301 GANG- OG SYKKELSTI				
SUM INNTEKTER	**-2.847,50**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
17291 Momskomp drift	-2.847,50	0,00	0,00	0,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
SUM UTGIFTER	**18.122,26**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
11152 Bevertning kurs/møter	3.884,76	0,00	0,00	0,00
12340 Vedlikehold av anlegg	1.450,00	0,00	0,00	0,00
13700 Kjøp fra andre/private	5.000,00	0,00	0,00	0,00
13703 Konsulenttjenester	4.940,00	0,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	2.847,50	0,00	0,00	0,00
NETTO	**15.274,76**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
4310 VEG- GATELYS				
SUM INNTEKTER	**-76.364,85**	**-56.049,00**	**-56.049,00**	**-75.085,00**
17291 Momskomp drift	-76.364,85	-56.049,00	-56.049,00	-75.085,00
SUM UTGIFTER	**362.171,34**	**310.243,00**	**310.243,00**	**377.369,65**
11800 Strøm	236.419,84	160.656,00	160.656,00	246.191,31
12300 Vedlikehold av utstyr	0,00	18.838,00	18.838,00	10.525,90
12301 Vedlikehold vei-/gatelys	31.335,60	30.000,00	30.000,00	31.903,54
12302 Videreføring av veilys	0,00	0,00	0,00	13.663,90
12340 Vedlikehold av anlegg	18.051,05	0,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	76.364,85	100.749,00	100.749,00	75.085,00
NETTO	**285.806,49**	**254.194,00**	**254.194,00**	**302.284,65**
4400 LANDBRUKSKONTORET				
SUM INNTEKTER	**-107.368,92**	**-55.830,00**	**-55.830,00**	**-68.632,47**
16220 Andre gebyrinntekter	-82.485,00	-25.000,00	-25.000,00	-60.453,00
16900 Fordelte utgifter/internsalg	0,00	-30.000,00	-30.000,00	-6.225,05
17000 Refusjon fra staten	-1.200,00	0,00	0,00	0,00
17100 Refusjon sykelønn	-23.179,00	0,00	0,00	0,00
17291 Momskomp drift	-504,92	-830,00	-830,00	-109,42
17500 Refusjon fra andre kommuner	0,00	0,00	0,00	-1.845,00
SUM UTGIFTER	**519.131,57**	**550.792,00**	**550.792,00**	**532.149,70**
10100 Fast lønn	398.986,70	290.293,00	290.293,00	407.511,11
10502 Telefongodtgjørelse	4.392,00	0,00	0,00	4.392,00
10512 Utløser bilgodtgj. Tr-/og avg.Pl.	127,20	0,00	0,00	0,00
10900 Pensjon fellesordningen	75.602,86	62.825,00	62.825,00	74.923,53
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	615,96	0,00	0,00	1.116,60
10990 Arbeidsgiveravgift	23.400,07	18.009,00	18.009,00	24.885,18
11000 Kontorutgifter	0,00	4.000,00	4.000,00	0,00
11020 Abonnement aviser, tidsskrifte	0,00	0,00	0,00	714,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
11255 Gaver ansatte/erkjentlighetsgave	689,00	0,00	0,00	0,00
11310 Telefonutgifter	2.019,66	0,00	0,00	437,66
11311 Telefonutgifter (hrm)	-4.392,00	0,00	0,00	-4.392,00
11500 Kurs ansatte	0,00	8.045,00	8.045,00	0,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	1.185,20	12.000,00	12.000,00	6.852,20
11707 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig (hrm)	400,00	0,00	0,00	0,00
12000 Inventar og utstyr	0,00	3.710,00	3.710,00	0,00
13530 Veterinærtjenester	0,00	35.000,00	35.000,00	0,00
13533 Kjøp av skogbrukstjenester	0,00	100.480,00	100.480,00	0,00
14291 Momskomp drift	504,92	830,00	830,00	109,42
14700 Overføringer til andre/ private	0,00	15.600,00	15.600,00	15.600,00
14749 Tilskudd	15.600,00	0,00	0,00	0,00
NETTO	**411.762,65**	**494.962,00**	**494.962,00**	**463.517,23**
4410 LANDBRUKSVIKARORDNINGEN				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
4420 DISTRIKTSVETERINÆR				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
4430 SKOGBRUK				
SUM INNTEKTER	**0,00**	**-3.500,00**	**-3.500,00**	**-31.474,50**
17291 Momskomp drift	0,00	-3.500,00	-3.500,00	-3.412,50
18100 Andre statlige overføringer	0,00	0,00	0,00	-28.062,00
SUM UTGIFTER	**0,00**	**32.978,00**	**32.978,00**	**28.262,50**
10240 Annen vikarlønn	0,00	8.000,00	8.000,00	0,00
10900 Pensjon fellesordningen	0,00	1.760,00	1.760,00	0,00
10990 Arbeidsgiveravgift	0,00	498,00	498,00	0,00
11020 Abonnement aviser, tidsskrifte	0,00	0,00	0,00	200,00
11290 Andre driftsutgifter	0,00	17.220,00	17.220,00	0,00
13700 Kjøp fra andre/private	0,00	0,00	0,00	24.650,00
14291 Momskomp drift	0,00	5.500,00	5.500,00	3.412,50
NETTO	**0,00**	**29.478,00**	**29.478,00**	**-3.212,00**
4440 FISK/FRILUFT/VILTSTELL				
SUM INNTEKTER	**-16.325,50**	**-9.500,00**	**-9.500,00**	**-16.584,00**
16000 Egen-/brukerbetaling	-2.165,50	-9.500,00	-9.500,00	0,00
16013 Fellingsavgift/komm.Viltfond	-14.160,00	0,00	0,00	-16.584,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
SUM UTGIFTER	**20.766,14**	**9.500,00**	**9.500,00**	**28.923,25**
10310 Engasjementer	2.200,00	0,00	0,00	0,00
10512 Utløser bilgodtgj. Tr-/og avg.Pl.	12,60	0,00	0,00	0,00
10990 Arbeidsgiveravgift	112,84	0,00	0,00	0,00
11000 Kontorutgifter	0,00	1.200,00	1.200,00	1.500,00
11290 Andre driftsutgifter	0,00	4.800,00	4.800,00	0,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	187,60	2.000,00	2.000,00	1.249,25
13700 Kjøp fra andre/private	18.253,10	0,00	0,00	9.590,00
14291 Momskomp drift	0,00	1.500,00	1.500,00	0,00
15500 Avsetning til bundne driftsfon	0,00	0,00	0,00	16.584,00
NETTO	**4.440,64**	**0,00**	**0,00**	**12.339,25**
4450 HELLARBOGEN INDUSTRIOMRÅDE				
SUM INNTEKTER	**-195.361,42**	**-144.800,00**	**-4.800,00**	**0,00**
16310 Leieinntekter kommunale bygg	0,00	-4.800,00	-4.800,00	0,00
16500 Annet avg.Pl. Salg varer/tjeneste	-186.305,02	-140.000,00	0,00	0,00
17291 Momskomp drift	-9.056,40	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**45.334,00**	**4.800,00**	**4.800,00**	**0,00**
12340 Vedlikehold av anlegg	0,00	4.800,00	4.800,00	0,00
12400 Serviceavtaler	800,00	0,00	0,00	0,00
12700 Juridisk bistand	35.477,60	0,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	9.056,40	0,00	0,00	0,00
NETTO	**-150.027,42**	**-140.000,00**	**0,00**	**0,00**
4451 SMÅBÅTHAVN/NÆRINGSOMRÅDE				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
4452 INDUSTRI-/NÆRINGSOMRÅDER				
SUM INNTEKTER	**-33.018,14**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
17291 Momskomp drift	-33.018,14	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**166.140,64**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
11000 Kontorutgifter	525,00	0,00	0,00	0,00
12710 Konsulenttjenester	112.572,50	0,00	0,00	0,00
12800 Kjøp/erverv av grunn	525,00	0,00	0,00	0,00
13703 Konsulenttjenester	19.500,00	0,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	33.018,14	0,00	0,00	0,00
NETTO	**133.122,50**	**0,00**	**0,00**	**0,00**

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
4460 FESTEAVGIFTER				
SUM INNTEKTER	**-1.007.974,50**	**-1.000.650,00**	**-460.650,00**	**-462.509,00**
16320 Festeavgifter	-1.006.924,50	-1.000.650,00	-460.650,00	-462.509,00
17700 Refusjon fra andre/private	-1.050,00	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**19.423,00**	**20.562,00**	**20.562,00**	**18.098,00**
11000 Kontorutgifter	525,00	0,00	0,00	0,00
11940 Leie av grunn/festeavgifter	18.898,00	20.562,00	20.562,00	18.098,00
NETTO	**-988.551,50**	**-980.088,00**	**-440.088,00**	**-444.411,00**
4470 ANDRE TILTAK BOLIGSEKTOR				
SUM INNTEKTER	**-3.262,50**	**0,00**	**-60.000,00**	**0,00**
17291 Momskomp drift	-3.262,50	0,00	0,00	0,00
18105 Utbedringstilsk. Boliger	0,00	0,00	-60.000,00	0,00
SUM UTGIFTER	**424.812,50**	**380.000,00**	**190.000,00**	**220.000,00**
12700 Juridisk bistand	13.050,00	0,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	3.262,50	0,00	0,00	0,00
14741 Tilskudd til eldre hus	300.000,00	270.000,00	130.000,00	120.000,00
14746 Utbedringstilskudd eldre bol.	108.500,00	110.000,00	60.000,00	0,00
14749 Tilskudd	0,00	0,00	0,00	100.000,00
NETTO	**421.550,00**	**380.000,00**	**130.000,00**	**220.000,00**
4480 SALG AV GRUNN/TOMTER/BYGNING				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
4500 BRATTBERG NÆRINGSOMRÅDE				
SUM INNTEKTER	**-532,50**	**0,00**	**0,00**	**-8.451,94**
17291 Momskomp drift	-532,50	0,00	0,00	-8.451,94
SUM UTGIFTER	**2.662,50**	**0,00**	**0,00**	**42.259,69**
12710 Konsulenttjenester	2.130,00	0,00	0,00	0,00
13703 Konsulenttjenester	0,00	0,00	0,00	33.807,75
14291 Momskomp drift	532,50	0,00	0,00	8.451,94
NETTO	**2.130,00**	**0,00**	**0,00**	**33.807,75**
4990 NÆRINGSFOND				
SUM INNTEKTER	**-2.752.401,40**	**-1.000.000,00**	**-1.000.000,00**	**-2.745.363,00**
17707 Tilb.Bet. Næringsfondstilskudd	0,00	0,00	0,00	-11.250,00
18300 Tilskudd fra fylkeskommunen	-1.000.000,00	-1.000.000,00	-1.000.000,00	-1.000.000,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
18301 Tilskudd regional satsing	0,00	0,00	0,00	-200.000,00
18302 Tilskudd omstilling	-300.000,00	0,00	0,00	-300.000,00
19001 Renter av fondsinnskudd	-55.362,40	0,00	0,00	0,00
19510 Bruk av bundne driftsfond	0,00	0,00	0,00	-15.000,00
19520 Bruk av næringsfond	-1.397.039,00	0,00	0,00	-1.219.113,00
SUM UTGIFTER	**2.752.401,40**	**1.000.000,00**	**1.000.000,00**	**2.754.408,00**
14742 Næringsfond	1.397.039,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.239.408,00
14750 Andre næringsformål	0,00	0,00	0,00	15.000,00
15510 Avsetning til næringsfond	1.355.362,40	0,00	0,00	1.500.000,00
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**9.045,00**
4991 NÆRINGSARBEID				
SUM INNTEKTER	**-116.851,30**	**-336.066,00**	**-336.066,00**	**-309.070,32**
17014 Tilskudd fra næringsfondet	-50.000,00	0,00	0,00	-75.000,00
17100 Refusjon sykelønn	-22.849,00	0,00	0,00	-205.980,00
17291 Momskomp drift	-20.793,30	-3.000,00	-3.000,00	-12.706,32
17700 Refusjon fra andre/private	-15.384,00	0,00	0,00	-15.384,00
18300 Tilskudd fra fylkeskommunen	0,00	-333.066,00	-333.066,00	0,00
18905 Tilfeldige inntekter	-7.825,00	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**366.148,19**	**372.293,00**	**372.293,00**	**544.454,94**
10100 Fast lønn	205.885,24	266.491,00	266.491,00	263.352,50
10502 Telefongodtgjørelse	4.392,00	0,00	0,00	4.392,00
10580 Div. Tr.Pliktig vederlag	0,00	0,00	0,00	150.000,00
10900 Pensjon fellesordningen	40.747,50	57.915,00	57.915,00	48.012,64
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	594,72	800,00	800,00	1.116,60
10990 Arbeidsgiveravgift	12.150,28	16.587,00	16.587,00	14.949,13
11000 Kontorutgifter	0,00	0,00	0,00	3.492,50
11311 Telefonutgifter (hrm)	-4.392,00	0,00	0,00	-4.392,00
11320 Mobiltelefon	0,00	3.500,00	3.500,00	0,00
11400 Annonsering	4.654,40	7.000,00	7.000,00	0,00
11500 Kurs ansatte	0,00	2.000,00	2.000,00	0,00
11502 Øvrige oppholdsutgifter	0,00	5.000,00	5.000,00	0,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	0,00	10.000,00	10.000,00	0,00
12710 Konsulenttjenester	14.850,00	0,00	0,00	0,00
13552 Kontingent andre	50.000,00	0,00	0,00	0,00
13700 Kjøp fra andre/private	0,00	0,00	0,00	40.100,25

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
13703 Konsulenttjenester	13.668,75	0,00	0,00	10.725,00
14291 Momskomp drift	20.793,30	3.000,00	3.000,00	12.706,32
15010 Forsinkelsesrenter/purregebyr	2.804,00	0,00	0,00	0,00
NETTO	**249.296,89**	**36.227,00**	**36.227,00**	**235.384,62**
5100 GRATANGEN KOMMUNEHUS				
SUM INNTEKTER	**-466.773,45**	**-276.755,00**	**-376.755,00**	**-390.207,07**
16300 Husleieinntekter	0,00	0,00	0,00	-40.924,92
16310 Leieinntekter kommunale bygg	-353.863,00	-200.000,00	-300.000,00	-271.091,00
17100 Refusjon sykelønn	-4.776,00	0,00	0,00	0,00
17291 Momskomp drift	-108.134,45	-76.755,00	-76.755,00	-78.191,15
SUM UTGIFTER	**1.279.400,34**	**1.059.595,00**	**636.227,00**	**1.006.137,42**
10200 Sykevikarer	7.571,85	0,00	0,00	0,00
10240 Annen vikarlønn	999,12	25.000,00	25.000,00	11.878,09
10750 Lønn renhold	147.135,80	137.835,00	137.835,00	130.304,83
10900 Pensjon fellesordningen	28.397,34	31.940,00	31.940,00	25.519,14
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	0,00	800,00	800,00	0,00
10990 Arbeidsgiveravgift	9.182,08	9.074,00	9.074,00	8.538,88
11200 Rengjøringsartikler	23.517,47	25.000,00	25.000,00	35.148,16
11280 Andre forbruksvarer	478,74	0,00	0,00	0,00
11290 Andre driftsutgifter	1.000,00	4.436,00	4.436,00	1.410,00
11340 Nettdrift	10.815,00	0,00	0,00	11.025,26
11651 Kles-/uniformsgodtgjørelse	0,00	1.109,00	1.109,00	0,00
11800 Strøm	151.317,46	103.803,00	103.803,00	100.635,19
11850 Forsikr. Bygn., anl.,eiendom	20.530,00	20.357,00	20.357,00	22.569,00
11950 Kommunale eiendomsgebyr	161.103,10	120.135,00	120.135,00	143.901,52
11960 Lisenser og avgifter	0,00	0,00	0,00	1.288,22
12000 Inventar og utstyr	11.853,78	15.000,00	15.000,00	6.554,00
12300 Vedlikehold av utstyr	0,00	7.500,00	7.500,00	1.110,80
12310 Vedlikehold av boliger	0,00	0,00	0,00	991,40
12320 Vedlikehold av bygg	127.768,06	130.983,00	40.983,00	52.543,54
12321 Vaktmestertjeneste	19.834,00	0,00	0,00	23.595,00
12340 Vedlikehold av anlegg	19.380,75	0,00	0,00	2.317,92
12400 Serviceavtaler	0,00	0,00	0,00	6.420,20
12410 Reparasjoner	0,00	0,00	0,00	6.908,80
12610 Kjøp av vaskeritjenester	5.358,48	0,00	0,00	1.895,99

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
13700 Kjøp fra andre/private	6.655,86	0,00	0,00	0,00
13750 Kjøp fra iks-revisjonstjenester	0,00	16.000,00	16.000,00	0,00
14291 Momskomp drift	108.134,45	76.755,00	76.755,00	78.191,15
14500 Overføringer til kommuner	85.000,00	0,00	0,00	0,00
15010 Forsinkelsesrenter/purregebyr	0,00	500,00	500,00	22,50
15900 Avskrivninger	333.367,00	333.368,00	0,00	333.367,83
NETTO	**812.626,89**	**782.840,00**	**259.472,00**	**615.930,35**
5200 SKOLER				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
5201 ÅRSTEIN GAMLE SKOLE				
SUM INNTEKTER	**0,00**	**-1.000,00**	**-1.000,00**	**0,00**
17291 Momskomp drift	0,00	-1.000,00	-1.000,00	0,00
SUM UTGIFTER	**0,00**	**9.600,00**	**9.600,00**	**1.161,00**
11800 Strøm	0,00	2.500,00	2.500,00	0,00
11850 Forsikr. Bygn., anl.,eiendom	0,00	1.100,00	1.100,00	1.161,00
12320 Vedlikehold av bygg	0,00	5.000,00	5.000,00	0,00
14291 Momskomp drift	0,00	1.000,00	1.000,00	0,00
NETTO	**0,00**	**8.600,00**	**8.600,00**	**1.161,00**
5210 GRATANGSBOTN SKOLE				
SUM INNTEKTER	**-787.528,59**	**-559.025,00**	**-139.025,00**	**-156.011,71**
17100 Refusjon sykelønn	-54.037,00	0,00	0,00	-8.093,00
17291 Momskomp drift	-312.970,59	-139.025,00	-139.025,00	-147.918,71
17715 Forsikringsoppgjør	-420.521,00	-420.000,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**3.842.268,18**	**3.197.775,00**	**867.086,00**	**3.006.202,41**
10100 Fast lønn	0,00	0,00	-615.202,00	22.415,36
10240 Annen vikarlønn	25.915,91	0,00	0,00	0,00
10400 Overtid	4.797,79	0,00	0,00	2.646,85
10750 Lønn renhold	661.393,38	649.359,00	674.561,00	571.788,01
10900 Pensjon fellesordningen	102.156,13	91.255,00	11.255,00	81.627,39
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	1.129,26	0,00	0,00	1.861,00
10990 Arbeidsgiveravgift	39.031,54	3.602,00	3.602,00	34.322,82
11200 Rengjøringsartikler	15.630,40	35.488,00	35.488,00	24.860,80
11280 Andre forbruksvarer	0,00	0,00	0,00	2.274,60
11290 Andre driftsutgifter	0,00	0,00	0,00	6.395,70

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
11340 Nettdrift	0,00	0,00	0,00	6.150,00
11360 Andre datautgifter	0,00	0,00	0,00	6.150,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	0,00	0,00	0,00	914,30
11651 Kles-/uniformsgodtgjørelse	3.037,00	3.214,00	3.214,00	0,00
11800 Strøm	302.044,94	252.079,00	142.079,00	209.530,54
11840 Pellets til oppvarming	37.895,45	57.600,00	157.600,00	81.486,00
11850 Forsikr. Bygn., anl.,eiendom	27.355,00	41.000,00	41.000,00	39.007,00
11950 Kommunale eiendomsgebyr	141.956,40	166.464,00	166.464,00	134.421,20
11960 Lisenser og avgifter	11.546,40	0,00	0,00	6.963,40
12000 Inventar og utstyr	2.953,53	0,00	0,00	368,00
12010 Inventar og utstyr it	0,00	26.000,00	26.000,00	0,00
12020 Programvare	0,00	2.000,00	2.000,00	0,00
12300 Vedlikehold av utstyr	1.372,00	20.000,00	20.000,00	41.336,80
12310 Vedlikehold av boliger	0,00	0,00	0,00	3.201,60
12318 Forsikr.Skade gratangsbotn skol	470.520,80	420.000,00	0,00	0,00
12320 Vedlikehold av bygg	203.425,04	90.000,00	90.000,00	64.594,89
12321 Vaktmestertjeneste	138.846,00	0,00	0,00	165.168,00
12340 Vedlikehold av anlegg	94.424,94	0,00	0,00	74.900,00
12400 Serviceavtaler	10.427,08	0,00	0,00	45.089,56
12610 Kjøp av vaskeritjenester	0,00	0,00	0,00	120,80
13507 110-sentral salten brann iks	2.749,60	0,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	312.970,59	109.025,00	109.025,00	147.918,71
15900 Avskrivninger	1.230.689,00	1.230.689,00	0,00	1.230.689,08
NETTO	**3.054.739,59**	**2.638.750,00**	**728.061,00**	**2.850.190,70**
5211 NORD-GRATANGEN SKOLE				
SUM INNTEKTER	**-2.795,12**	**-89.173,00**	**-89.173,00**	**-2.793,63**
17291 Momskomp drift	-2.795,12	-89.173,00	-89.173,00	-2.793,63
SUM UTGIFTER	**19.911,09**	**110.133,00**	**210.133,00**	**220.611,61**
11290 Andre driftsutgifter	0,00	0,00	0,00	13.025,00
11800 Strøm	5.794,97	10.000,00	40.000,00	5.959,98
11850 Forsikr. Bygn., anl.,eiendom	6.021,00	4.267,00	34.267,00	6.779,00
11950 Kommunale eiendomsgebyr	5.300,00	6.693,00	46.693,00	5.300,00
14291 Momskomp drift	2.795,12	89.173,00	89.173,00	2.793,63
15900 Avskrivninger	0,00	0,00	0,00	186.754,00
NETTO	**17.115,97**	**20.960,00**	**120.960,00**	**217.817,98**

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
5220 GRATANGSBOTN BARNEHAGE				
SUM INNTEKTER	**-28.610,74**	**-10.720,00**	**-10.720,00**	**-7.490,40**
17100 Refusjon sykelønn	-19.601,00	0,00	0,00	-2.935,00
17291 Momskomp drift	-9.009,74	-10.720,00	-10.720,00	-4.555,40
SUM UTGIFTER	**513.448,98**	**499.846,00**	**499.846,00**	**471.784,78**
10200 Sykevikarer	9.805,44	0,00	0,00	0,00
10210 Ferievikarer	2.915,36	2.000,00	2.000,00	0,00
10750 Lønn renhold	106.007,77	93.545,00	93.545,00	101.017,40
10900 Pensjon fellesordningen	20.938,96	20.770,00	20.770,00	18.240,66
10990 Arbeidsgiveravgift	6.566,80	5.931,00	5.931,00	5.946,32
11000 Kontorutgifter	497,64	0,00	0,00	26,32
11030 Faglitteratur	0,00	0,00	0,00	985,00
11150 Matvarer	0,00	0,00	0,00	2.848,47
11151 Matvarer personalet	0,00	0,00	0,00	110,71
11200 Rengjøringsartikler	10.481,44	0,00	0,00	1.136,80
11250 Velferdstiltak ansatte	0,00	0,00	0,00	59,90
11280 Andre forbruksvarer	277,84	0,00	0,00	0,00
11290 Andre driftsutgifter	304,60	24.000,00	24.000,00	3.659,84
11340 Nettdrift	0,00	0,00	0,00	2.100,00
11360 Andre datautgifter	0,00	0,00	0,00	2.100,00
11651 Kles-/uniformsgodtgjørelse	320,00	480,00	480,00	320,00
11800 Strøm	41.689,87	44.000,00	44.000,00	41.188,38
11910 Husleier	280.000,00	280.000,00	280.000,00	280.000,00
11960 Lisenser og avgifter	3.933,00	0,00	0,00	0,00
12000 Inventar og utstyr	832,00	0,00	0,00	0,00
12300 Vedlikehold av utstyr	873,52	0,00	0,00	253,32
12320 Vedlikehold av bygg	270,92	18.400,00	18.400,00	0,00
12400 Serviceavtaler	0,00	0,00	0,00	5.136,26
13700 Kjøp fra andre/private	18.568,01	0,00	0,00	2.100,00
14291 Momskomp drift	9.009,74	10.720,00	10.720,00	4.555,40
15010 Forsinkelsesrenter/purregebyr	156,07	0,00	0,00	0,00
NETTO	**484.838,24**	**489.126,00**	**489.126,00**	**464.294,38**
5221 ÅRSTEIN BARNEHAGE				
SUM INNTEKTER	**-14.138,33**	**-19.490,00**	**-19.490,00**	**-13.371,41**
17100 Refusjon sykelønn	-2.379,00	0,00	0,00	0,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
17291 Momskomp drift	-11.759,33	-19.490,00	-19.490,00	-13.371,41
SUM UTGIFTER	**332.531,96**	**369.205,00**	**303.484,00**	**342.342,13**
10200 Sykevikarer	8.260,70	0,00	0,00	2.593,85
10210 Ferievikarer	2.623,82	4.000,00	4.000,00	0,00
10750 Lønn renhold	106.600,64	137.836,00	137.836,00	102.960,89
10900 Pensjon fellesordningen	18.616,19	30.836,00	30.836,00	19.729,12
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	821,28	0,00	0,00	1.488,80
10990 Arbeidsgiveravgift	6.873,08	8.807,00	8.807,00	6.465,50
11200 Rengjøringsartikler	3.664,40	0,00	0,00	1.780,00
11290 Andre driftsutgifter	1.028,00	4.436,00	4.436,00	1.832,00
11310 Telefonutgifter	551,99	0,00	0,00	0,00
11400 Annonsering	3.024,00	0,00	0,00	0,00
11651 Kles-/uniformsgodtgjørelse	240,00	324,00	324,00	480,00
11800 Strøm	29.545,60	29.760,00	29.760,00	36.689,07
11850 Forsikr. Bygn., anl.,eiendom	4.680,00	11.091,00	11.091,00	5.267,00
11950 Kommunale eiendomsgebyr	23.037,60	32.000,00	32.000,00	21.470,00
11960 Lisenser og avgifter	4.423,00	0,00	0,00	0,00
12000 Inventar og utstyr	0,00	0,00	0,00	918,40
12300 Vedlikehold av utstyr	1.644,00	0,00	0,00	9.678,20
12310 Vedlikehold av boliger	0,00	0,00	0,00	1.384,10
12320 Vedlikehold av bygg	3.813,33	24.904,00	24.904,00	9.983,69
12321 Vaktmestertjeneste	29.753,00	0,00	0,00	35.393,00
12340 Vedlikehold av anlegg	1.074,00	0,00	0,00	0,00
12400 Serviceavtaler	4.777,00	0,00	0,00	5.136,10
14291 Momskomp drift	11.759,33	19.490,00	19.490,00	13.371,41
15900 Avskrivninger	65.721,00	65.721,00	0,00	65.721,00
NETTO	**318.393,63**	**349.715,00**	**283.994,00**	**328.970,72**
5222 MYRLANDSHAUGEN BARNEHAGE				
SUM INNTEKTER	**-3.311,60**	**-11.977,00**	**-11.977,00**	**-12.363,51**
16203 Andre avg.Frie inntekter	-2.000,00	0,00	0,00	0,00
17291 Momskomp drift	-1.311,60	-11.977,00	-11.977,00	-12.363,51
SUM UTGIFTER	**7.717,06**	**17.017,00**	**17.017,00**	**83.763,24**
10990 Arbeidsgiveravgift	0,00	0,00	0,00	-10,00
11290 Andre driftsutgifter	0,00	0,00	0,00	34,40
11800 Strøm	-201,94	5.040,00	5.040,00	20.423,68

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
11850 Forsikr. Bygn., anl.,eiendom	1.361,00	0,00	0,00	1.532,00
11950 Kommunale eiendomsgebyr	5.246,40	0,00	0,00	11.856,00
13700 Kjøp fra andre/private	0,00	0,00	0,00	18.443,75
13703 Konsulenttjenester	0,00	0,00	0,00	19.119,90
14291 Momskomp drift	1.311,60	11.977,00	11.977,00	12.363,51
NETTO	**4.405,46**	**5.040,00**	**5.040,00**	**71.399,73**
5250 ELIBORG				
SUM INNTEKTER	**-146.853,61**	**-101.516,00**	**-101.516,00**	**-102.927,12**
16310 Leieinntekter kommunale bygg	-61.534,80	-70.000,00	-70.000,00	-77.788,08
17012 Tilskudd innovasjon norge	-19.357,19	0,00	0,00	0,00
17291 Momskomp drift	-35.961,62	-31.516,00	-31.516,00	-25.139,04
19510 Bruk av bundne driftsfond	-30.000,00	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**305.710,18**	**249.232,00**	**244.814,00**	**202.746,65**
10200 Sykevikarer	0,00	2.000,00	2.000,00	0,00
10240 Annen vikarlønn	0,00	2.000,00	2.000,00	0,00
10750 Lønn renhold	15.003,23	35.430,00	35.430,00	13.238,79
10900 Pensjon fellesordningen	0,00	8.675,00	8.675,00	0,00
10990 Arbeidsgiveravgift	765,17	2.453,00	2.453,00	675,17
11200 Rengjøringsartikler	748,00	500,00	500,00	0,00
11310 Telefonutgifter	424,31	0,00	0,00	0,00
11360 Andre datautgifter	0,00	0,00	0,00	1.593,75
11800 Strøm	77.343,84	66.015,00	66.015,00	60.914,76
11850 Forsikr. Bygn., anl.,eiendom	9.449,00	11.180,00	11.180,00	10.636,00
11950 Kommunale eiendomsgebyr	54.499,02	49.398,00	49.398,00	53.143,11
11960 Lisenser og avgifter	7.668,08	0,00	0,00	4.222,80
12000 Inventar og utstyr	0,00	5.000,00	5.000,00	0,00
12300 Vedlikehold av utstyr	0,00	0,00	0,00	67,15
12320 Vedlikehold av bygg	53.055,45	24.873,00	24.873,00	17.796,98
12340 Vedlikehold av anlegg	5.457,00	0,00	0,00	2.225,00
12400 Serviceavtaler	7.997,00	5.774,00	5.774,00	3.616,00
12610 Kjøp av vaskeritjenester	0,00	0,00	0,00	60,35
13507 110-sentral salten brann iks	2.921,46	0,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	35.961,62	31.516,00	31.516,00	25.139,04
14700 Overføringer til andre/ private	0,00	0,00	0,00	5.000,00
14706 Diverse tilskudd	30.000,00	0,00	0,00	0,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
15900 Avskrivninger	4.417,00	4.418,00	0,00	4.417,75
NETTO	**158.856,57**	**147.716,00**	**143.298,00**	**99.819,53**
5310 GRATANGSHEIMEN				
SUM INNTEKTER	**-170.928,48**	**-190.583,00**	**-190.583,00**	**-226.065,62**
17100 Refusjon sykelønn	0,00	0,00	0,00	3.566,00
17291 Momskomp drift	-170.928,48	-190.583,00	-190.583,00	-229.631,62
SUM UTGIFTER	**2.170.333,51**	**2.106.123,00**	**1.481.380,00**	**2.392.912,45**
10100 Fast lønn	53.104,15	84.436,00	234.436,00	177.041,35
10172 Helg- høytidstillegg	3.541,25	3.037,00	3.037,00	225,00
10200 Sykevikarer	5.705,08	0,00	0,00	25.711,80
10210 Ferievikarer	16.016,45	16.000,00	16.000,00	0,00
10300 Ekstrahjelp	4.816,14	0,00	0,00	3.852,44
10400 Overtid	5.313,14	0,00	0,00	1.249,12
10750 Lønn renhold	193.603,43	198.176,00	238.176,00	8.321,04
10900 Pensjon fellesordningen	50.492,88	107.518,00	107.518,00	38.280,52
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	522,91	0,00	0,00	-34,47
10990 Arbeidsgiveravgift	16.978,58	30.557,00	30.557,00	11.920,47
11100 Medisinsk forbruksmatriell	166,65	0,00	0,00	0,00
11200 Rengjøringsartikler	6.292,71	0,00	0,00	14.551,19
11212 Papir og plast	1.651,80	0,00	0,00	0,00
11280 Andre forbruksvarer	0,00	0,00	0,00	11.000,72
11290 Andre driftsutgifter	0,00	0,00	0,00	1.964,64
11305 Kopiering	0,00	0,00	0,00	2.085,60
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	0,00	1.109,00	1.109,00	0,00
11800 Strøm	272.417,22	239.774,00	239.774,00	225.825,58
11820 Olje/ved til oppvarming	0,00	19.518,00	19.518,00	1.252,00
11830 Gass	0,00	0,00	0,00	2.520,00
11850 Forsikr. Bygn., anl.,eiendom	24.171,00	77.631,00	77.631,00	27.207,00
11950 Kommunale eiendomsgebyr	221.143,20	175.161,00	175.161,00	234.620,18
11960 Lisenser og avgifter	4.811,00	0,00	0,00	3.828,00
12000 Inventar og utstyr	33.635,50	70.647,00	70.647,00	80.076,20
12022 Inventar og utstyr	31.590,00	0,00	0,00	8.046,25
12300 Vedlikehold av utstyr	6.492,00	0,00	0,00	59.876,83
12320 Vedlikehold av bygg	68.266,11	77.233,00	77.233,00	166.824,73
12321 Vaktmestertjeneste	119.011,04	0,00	0,00	142.630,60

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
12340 Vedlikehold av anlegg	21.813,80	0,00	0,00	35.092,00
12400 Serviceavtaler	23.106,99	0,00	0,00	37.619,97
14291 Momskomp drift	170.928,48	190.583,00	190.583,00	229.631,62
15010 Forsinkelsesrenter/purregebyr	0,00	0,00	0,00	642,29
15900 Avskrivninger	814.742,00	814.743,00	0,00	841.049,78
NETTO	**1.999.405,03**	**1.915.540,00**	**1.290.797,00**	**2.166.846,83**
5311 GRATANGEN HELSESENTER				
SUM INNTEKTER	**-115.346,36**	**-171.724,00**	**-171.724,00**	**-114.533,06**
16300 Husleieinntekter	-30.999,96	-75.000,00	-75.000,00	-30.999,96
17100 Refusjon sykelønn	-4.776,00	0,00	0,00	0,00
17291 Momskomp drift	-79.570,40	-96.724,00	-96.724,00	-83.533,10
SUM UTGIFTER	**1.219.385,55**	**1.019.732,00**	**772.103,00**	**1.393.627,39**
10200 Sykevikarer	2.795,90	1.000,00	1.000,00	0,00
10210 Ferievikarer	0,00	3.000,00	3.000,00	0,00
10240 Annen vikarlønn	1.484,06	19.000,00	19.000,00	30.907,49
10750 Lønn renhold	139.701,63	137.835,00	137.835,00	130.304,83
10900 Pensjon fellesordningen	27.626,54	31.500,00	31.500,00	25.706,77
10990 Arbeidsgiveravgift	8.540,17	8.909,00	8.909,00	9.523,56
11200 Rengjøringsartikler	0,00	6.000,00	6.000,00	0,00
11290 Andre driftsutgifter	0,00	2.873,00	2.873,00	0,00
11651 Kles-/uniformsgodtgjørelse	0,00	1.236,00	1.236,00	0,00
11800 Strøm	215.295,57	200.548,00	200.548,00	259.400,40
11850 Forsikr. Bygn., anl.,eiendom	29.069,00	31.631,00	31.631,00	32.721,00
11950 Kommunale eiendomsgebyr	174.111,96	135.000,00	135.000,00	212.125,08
11960 Lisenser og avgifter	3.874,74	0,00	0,00	5.119,84
11972 Sds-systemer	0,00	0,00	0,00	1.457,28
12000 Inventar og utstyr	0,00	16.873,00	16.873,00	7.298,14
12300 Vedlikehold av utstyr	4.267,12	20.000,00	20.000,00	47.075,10
12320 Vedlikehold av bygg	76.826,66	42.474,00	42.474,00	49.371,27
12321 Vaktmestertjeneste	182.855,40	7.500,00	7.500,00	246.362,28
12340 Vedlikehold av anlegg	38.449,84	40.000,00	0,00	39.750,40
12400 Serviceavtaler	21.128,76	20.000,00	0,00	23.745,76
12416 Kjøp av vaktmestertjenester	29.554,80	20.000,00	0,00	0,00
12700 Juridisk bistand	9.405,00	0,00	0,00	0,00
12710 Konsulenttjenester	7.200,00	0,00	0,00	0,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
13700 Kjøp fra andre/private	0,00	0,00	0,00	30.330,50
13750 Kjøp fra iks-revisjonstjenester	0,00	10.000,00	10.000,00	0,00
14291 Momskomp drift	79.570,40	96.724,00	96.724,00	83.533,10
15010 Forsinkelsesrenter/purregebyr	0,00	0,00	0,00	292,59
15900 Avskrivninger	167.628,00	167.629,00	0,00	158.602,00
NETTO	**1.104.039,19**	**848.008,00**	**600.379,00**	**1.279.094,33**
5312 OMSORGSLEILIGHETER				
SUM INNTEKTER	**-261.091,46**	**-275.100,00**	**-275.100,00**	**-209.090,60**
16300 Husleieinntekter	-229.004,00	-275.100,00	-275.100,00	-209.080,00
17291 Momskomp drift	-32.087,46	0,00	0,00	-10,60
SUM UTGIFTER	**403.227,68**	**415.958,00**	**168.350,00**	**388.581,25**
10400 Overtid	1.515,09	0,00	0,00	0,00
10990 Arbeidsgiveravgift	77,27	0,00	0,00	0,00
11280 Andre forbruksvarer	0,00	0,00	0,00	2.843,25
11340 Nettdrift	0,00	0,00	0,00	3.937,00
11360 Andre datautgifter	2.269,60	0,00	0,00	0,00
11800 Strøm	0,00	30.725,00	30.725,00	0,00
11950 Kommunale eiendomsgebyr	85.514,60	102.400,00	102.400,00	57.834,50
11960 Lisenser og avgifter	0,00	0,00	0,00	5.400,40
12000 Inventar og utstyr	-253,40	5.545,00	5.545,00	1.267,00
12300 Vedlikehold av utstyr	0,00	0,00	0,00	5.393,00
12310 Vedlikehold av boliger	0,00	22.180,00	22.180,00	775,00
12320 Vedlikehold av bygg	11.304,00	0,00	0,00	8.012,50
12332 Asfaltering	0,00	0,00	0,00	55.500,00
12340 Vedlikehold av anlegg	20.905,06	0,00	0,00	0,00
12400 Serviceavtaler	2.200,00	0,00	0,00	0,00
13750 Kjøp fra iks-revisjonstjenester	0,00	7.500,00	7.500,00	0,00
14291 Momskomp drift	32.087,46	0,00	0,00	10,60
15900 Avskrivninger	247.608,00	247.608,00	0,00	247.608,00
NETTO	**142.136,22**	**140.858,00**	**-106.750,00**	**179.490,65**
5313 OMSORGSBOLIGER VEKSTHUSET				
SUM INNTEKTER	**-631.687,20**	**0,00**	**0,00**	**-504.250,00**
16300 Husleieinntekter	-466.000,00	0,00	0,00	-504.250,00
17291 Momskomp drift	-165.687,20	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**674.436,00**	**0,00**	**0,00**	**660.000,00**

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
11910 Husleier	506.000,00	0,00	0,00	660.000,00
12400 Serviceavtaler	2.748,80	0,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	165.687,20	0,00	0,00	0,00
NETTO	**42.748,80**	**0,00**	**0,00**	**155.750,00**
5320 GAMLE KOMM.HUS/AKTIVITETSSENTE				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
5330 TANNLEGEKONTOR				
SUM INNTEKTER	**-50.595,00**	**-106.896,00**	**-106.896,00**	**-98.548,00**
17291 Momskomp drift	0,00	-6.896,00	-6.896,00	0,00
17300 Refusjon fra fylkeskommunen	-50.595,00	-100.000,00	-100.000,00	-98.548,00
SUM UTGIFTER	**66.568,21**	**118.274,00**	**118.274,00**	**37.519,05**
10750 Lønn renhold	45.427,40	62.996,00	62.996,00	18.784,06
10900 Pensjon fellesordningen	0,00	13.859,00	13.859,00	0,00
10990 Arbeidsgiveravgift	2.316,81	3.920,00	3.920,00	957,99
11200 Rengjøringsartikler	0,00	1.500,00	1.500,00	0,00
11290 Andre driftsutgifter	0,00	2.219,00	2.219,00	0,00
11850 Forsikr. Bygn., anl.,eiendom	3.135,00	3.500,00	3.500,00	3.259,00
11950 Kommunale eiendomsgebyr	15.134,00	13.264,00	13.264,00	14.518,00
12320 Vedlikehold av bygg	0,00	10.120,00	10.120,00	0,00
12340 Vedlikehold av anlegg	555,00	0,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	0,00	6.896,00	6.896,00	0,00
NETTO	**15.973,21**	**11.378,00**	**11.378,00**	**-61.028,95**
5340 ALDERSBOLIGER				
SUM UTGIFTER	**10.943,19**	**52.699,00**	**52.699,00**	**8.228,65**
11340 Nettdrift	0,00	0,00	0,00	1.342,29
11360 Andre datautgifter	0,00	5.000,00	5.000,00	978,00
11800 Strøm	10.943,19	12.199,00	12.199,00	5.906,58
11910 Husleier	0,00	30.000,00	30.000,00	0,00
12000 Inventar og utstyr	0,00	5.000,00	5.000,00	0,00
15010 Forsinkelsesrenter/purregebyr	0,00	500,00	500,00	1,78
NETTO	**10.943,19**	**52.699,00**	**52.699,00**	**8.228,65**
5390 69 GR NORD/KULTURELL RASTEPLASS				
SUM UTGIFTER	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**64.954,87**
15900 Avskrivninger	0,00	0,00	0,00	64.954,87

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**64.954,87**
6000 SKATT PÅ FORMUE OG INNTEKT				
SUM INNTEKTER	**-22.540.148,44**	**-21.247.000,00**	**-21.247.000,00**	**-20.704.601,86**
16204 Skjenkeavgift/kunnskapsprøve	-16.030,00	-25.000,00	-25.000,00	-26.502,37
18700 Skatt på inntekt og formue	-22.524.118,44	-21.222.000,00	-21.222.000,00	-20.678.099,49
NETTO	**-22.540.148,44**	**-21.247.000,00**	**-21.247.000,00**	**-20.704.601,86**
6010 EIENDOMSSKATT				
SUM INNTEKTER	**-1.084.504,00**	**-1.350.000,00**	**-1.350.000,00**	**-1.075.338,00**
16220 Andre gebyrinntekter	0,00	0,00	0,00	-10.000,00
18740 Eiendomsskatt	-1.084.504,00	-1.350.000,00	-1.350.000,00	-1.065.338,00
NETTO	**-1.084.504,00**	**-1.350.000,00**	**-1.350.000,00**	**-1.075.338,00**
6020 KONSESJONSKRAFTINNTEKTER				
SUM INNTEKTER	**-18.998,00**	**-350.000,00**	**-350.000,00**	**-18.903,00**
18770 Konsesjonsavgift	-18.998,00	-350.000,00	-350.000,00	-18.903,00
NETTO	**-18.998,00**	**-350.000,00**	**-350.000,00**	**-18.903,00**
6030 STATLIG RAMMETILSKUDD				
SUM INNTEKTER	**-64.993.433,00**	**-64.700.000,00**	**-64.700.000,00**	**-63.717.689,00**
18000 Rammetilskudd	-64.993.433,00	-64.700.000,00	-64.700.000,00	-63.717.689,00
NETTO	**-64.993.433,00**	**-64.700.000,00**	**-64.700.000,00**	**-63.717.689,00**
6050 SÆRSKILTE TILSKUDD				
SUM INNTEKTER	**-6.948.692,00**	**-7.523.563,00**	**-8.617.000,00**	**-4.690.489,00**
17004 Rente/avdragskomp. Sykehjem	-562.998,00	-625.000,00	-625.000,00	-607.700,00
17005 Rente/avdr.Komp. Skoler	-17.474,00	-70.000,00	-70.000,00	0,00
17016 Rente/avdr.Komp. Kirkebygg	-11.113,00	0,00	0,00	-4.038,00
18100 Andre statlige overføringer	-122.975,00	-140.000,00	-140.000,00	-126.019,00
18102 Vertskommunetilskudd omsorgs	-850.632,00	-850.000,00	0,00	-103.332,00
18103 Integreringstilskudd	-5.383.500,00	-5.838.563,00	-7.782.000,00	-3.849.400,00
SUM UTGIFTER	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**78.750,00**
14500 Overføringer til kommuner	0,00	0,00	0,00	78.750,00
NETTO	**-6.948.692,00**	**-7.523.563,00**	**-8.617.000,00**	**-4.611.739,00**
7000 RENTER				
SUM INNTEKTER	**-2.657.139,97**	**-2.605.000,00**	**-2.405.000,00**	**-1.267.512,24**

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
19000 Renter av bankinnskudd	-214.168,50	0,00	0,00	-168.691,87
19001 Renter av fondsinnskudd	-219.139,64	-275.000,00	-275.000,00	-300.758,61
19002 Renter ansvarlig lån	-326.974,89	-500.000,00	-500.000,00	-327.653,70
19015 Renteinntekter andre	-17.901,00	0,00	0,00	0,00
19020 Forsinkelsesrenter komm.Fakt.	-17.051,18	-30.000,00	-30.000,00	-8.408,06
19050 Aksjeutbytte	-1.861.904,76	-1.800.000,00	-1.600.000,00	-462.000,00
SUM UTGIFTER	**2.221.751,74**	**2.965.000,00**	**2.765.000,00**	**2.364.582,20**
15000 Renter på lån	1.960.713,00	2.690.000,00	2.690.000,00	2.164.402,00
15001 Renter/gebyr formidl.Lån	86.393,28	125.000,00	75.000,00	97.934,29
15003 Provisjoner, renteutg. Kassakrec	132.943,77	150.000,00	0,00	99.117,91
15010 Forsinkelsesrenter/purregebyr	41.701,69	0,00	0,00	3.128,00
NETTO	**-435.388,23**	**360.000,00**	**360.000,00**	**1.097.069,96**
7010 AVDRAG				
SUM UTGIFTER	**6.213.995,00**	**6.227.700,00**	**5.927.700,00**	**5.163.470,00**
15100 Avdrag på lån	6.213.995,00	6.227.700,00	5.927.700,00	5.163.470,00
NETTO	**6.213.995,00**	**6.227.700,00**	**5.927.700,00**	**5.163.470,00**
7011 UTLÅN				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
7012 AKSJER OG ANDELER				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
7200 DEKNING AV TIDL.ÅRS UNDERSKUDD				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
7210 DISPONERING TIDL. ÅRS OVERSKUD				
SUM INNTEKTER	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-1.592.730,00**
19300 Disp.Av tidl.Års overskudd	0,00	0,00	0,00	-1.592.730,00
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-1.592.730,00**
7300 BUNDNE DRIFTSFOND				
SUM INNTEKTER	**-1.392.757,59**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
19500 Bruk av bundne driftsfond	-1.392.757,59	0,00	0,00	0,00
NETTO	**-1.392.757,59**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
7400 DISPOSISJONSFOND				
SUM UTGIFTER	**3.176.720,57**	**3.176.721,00**	**844.267,00**	**1.592.730,00**

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
15400 Avsetning til disposisjonsfond	3.176.720,57	3.176.721,00	844.267,00	1.592.730,00
NETTO	**3.176.720,57**	**3.176.721,00**	**844.267,00**	**1.592.730,00**
7500 BUNDNE FOND				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
7700 LIKVIDITETSRESERVE				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
7800 OVERF. TIL KAPITALREGNSKAP				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
7990 REGNSKAPSMESSIG RESULTAT				
SUM INNTEKTER	**-8.439.058,73**	**-8.053.441,00**	**-962.776,00**	**-5.821.450,14**
19300 Disp.Av tidl.Års overskudd	-2.419.720,57	-2.419.721,00	0,00	0,00
19900 Motpost avskrivninger	-6.019.338,16	-5.633.720,00	-962.776,00	-5.821.450,14
SUM UTGIFTER	**5.122.953,05**	**0,00**	**0,00**	**2.419.720,48**
15800 Regnskapsmessig mindreforbrul	5.122.953,05	0,00	0,00	2.419.720,48
NETTO	**-3.316.105,68**	**-8.053.441,00**	**-962.776,00**	**-3.401.729,66**
900 ARBEIDSGIVERAVGIFT				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9015 POST I KOMMUNE				
SUM INNTEKTER	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-316.715,91**
16203 Andre avg.Frie inntekter	0,00	0,00	0,00	-40.133,94
16221 Andre inntekter	0,00	0,00	0,00	-96.670,04
16520 Avgiftspliktig salg	0,00	0,00	0,00	-72.828,00
16521 Andre avg.Pl. Inntekter	0,00	0,00	0,00	-98.439,02
19000 Renter av bankinnskudd	0,00	0,00	0,00	-8.644,91
SUM UTGIFTER	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**316.715,91**
11000 Kontorutgifter	0,00	0,00	0,00	43.306,15
11300 Frankeringsutgifter	0,00	0,00	0,00	1.000,53
11310 Telefonutgifter	0,00	0,00	0,00	5.500,00
11330 Gebyr banktjenester o.L.	0,00	0,00	0,00	75,00
13518 Kjøp av kommunale tjenester	0,00	0,00	0,00	266.475,70
15010 Forsinkelsesrenter/purregebyr	0,00	0,00	0,00	358,53
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
9018 ENERGI OG KLIMAPLAN				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9020 INTERKOMM. BYGDEBOKSAMARBEID				
SUM INNTEKTER	**-73.911,00**	**0,00**	**0,00**	**-40.121,00**
17291 Momskomp drift	-13.500,00	0,00	0,00	-6.750,00
17501 Ref gratangen kommune	0,00	0,00	0,00	-13.349,00
17502 Ref ibestad kommune	-60.411,00	0,00	0,00	-13.348,00
17507 Ref skånland kommune	0,00	0,00	0,00	-6.674,00
SUM UTGIFTER	**73.911,00**	**0,00**	**0,00**	**40.121,00**
11850 Forsikr. Bygn., anl.,eiendom	6.411,00	0,00	0,00	0,00
11860 Andre forsikringer	0,00	0,00	0,00	6.371,00
11900 Leie av lokaler	27.000,00	0,00	0,00	0,00
11910 Husleier	27.000,00	0,00	0,00	27.000,00
14291 Momskomp drift	13.500,00	0,00	0,00	6.750,00
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9022 ELIBORG - KONSEPTUTVIKLING				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9023 TURISTINFORMASJON BJERKVIK				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9024 INTERKOMMUNAL SOMMERAVIS				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9027 BRATTBERG NÆRINGSOMRÅDE				
SUM INNTEKTER	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-36.400,00**
16500 Annet avg.Pl. Salg varer/tjeneste	0,00	0,00	0,00	-29.120,00
17291 Momskomp drift	0,00	0,00	0,00	-7.280,00
SUM UTGIFTER	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**36.400,00**
12710 Konsulenttjenester	0,00	0,00	0,00	29.120,00
14291 Momskomp drift	0,00	0,00	0,00	7.280,00
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9028 OMSTILLIGSPROSJEKT GRATANGEN				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
9029 PROSJEKT ADM.NÆRINGSFOND				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9030 SAMFUNNSPLAN/UNIVERSELL UTFORMING				
SUM INNTEKTER	**-141.162,89**	**0,00**	**0,00**	**-331.306,80**
17291 Momskomp drift	-9.162,89	0,00	0,00	-33.422,43
17700 Refusjon fra andre/private	-32.000,00	0,00	0,00	-2.832,00
18100 Andre statlige overføringer	-100.000,00	0,00	0,00	-150.000,00
19510 Bruk av bundne driftsfond	0,00	0,00	0,00	-145.052,37
SUM UTGIFTER	**141.162,89**	**0,00**	**0,00**	**331.306,80**
10512 Utløser bilgodtgj. Tr-/og avg.Pl.	84,00	0,00	0,00	0,00
10990 Arbeidsgiveravgift	4,28	0,00	0,00	0,00
11000 Kontorutgifter	0,00	0,00	0,00	310,00
11502 Øvrige oppholdsutgifter	0,00	0,00	0,00	3.188,74
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	1.936,00	0,00	0,00	3.900,00
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	2.325,45	0,00	0,00	6.467,53
11707 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig (hrm)	2.633,00	0,00	0,00	0,00
12710 Konsulenttjenester	31.550,00	0,00	0,00	12.770,00
13002 Kjøp av tjeneste	0,00	0,00	0,00	15.987,50
13700 Kjøp fra andre/private	0,00	0,00	0,00	47.500,00
13703 Konsulenttjenester	0,00	0,00	0,00	57.760,60
14291 Momskomp drift	9.162,89	0,00	0,00	33.422,43
15500 Avsetning til bundne driftsfon	93.467,27	0,00	0,00	150.000,00
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9031 UTREDNINGSARB. I KOMMUNEREFORMEN				
SUM INNTEKTER	**-38.250,00**	**0,00**	**0,00**	**-246.250,00**
17015 Skjønnsmidler kommunereform	0,00	0,00	0,00	-200.000,00
17291 Momskomp drift	-7.650,00	0,00	0,00	-46.250,00
18100 Andre statlige overføringer	-15.600,00	0,00	0,00	0,00
19510 Bruk av bundne driftsfond	-15.000,00	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**38.250,00**	**0,00**	**0,00**	**246.250,00**
13700 Kjøp fra andre/private	30.600,00	0,00	0,00	185.000,00
14291 Momskomp drift	7.650,00	0,00	0,00	46.250,00
15500 Avsetning til bundne driftsfon	0,00	0,00	0,00	15.000,00
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
9032 KUNSTPROSJEKT KULTURSKOLE				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9033 PROSJEKT JUNKERS 52 I GRATANGEN				
SUM INNTEKTER	**-109.909,12**	**0,00**	**0,00**	**-96.203,75**
17291 Momskomp drift	-21.981,82	0,00	0,00	-19.240,75
17300 Refusjon fra fylkeskommunen	-87.927,30	0,00	0,00	-76.963,00
SUM UTGIFTER	**109.909,12**	**100.000,00**	**0,00**	**96.203,75**
12710 Konsulenttjenester	42.281,25	50.000,00	0,00	0,00
13700 Kjøp fra andre/private	0,00	0,00	0,00	65.500,00
13703 Konsulenttjenester	35.895,65	40.000,00	0,00	11.463,00
14291 Momskomp drift	21.981,82	0,00	0,00	19.240,75
14700 Overføringer til andre/ private	9.750,40	10.000,00	0,00	0,00
NETTO	**0,00**	**100.000,00**	**0,00**	**0,00**
9034 PROSJ. 69 GR NORD/KULT.RASTEPL				
SUM UTGIFTER	**64.954,00**	**64.955,00**	**0,00**	**0,00**
15900 Avskrivninger	64.954,00	64.955,00	0,00	0,00
NETTO	**64.954,00**	**64.955,00**	**0,00**	**0,00**
9035 OMSTILLINGSPRO. "SPIRE" ÅR 4				
SUM INNTEKTER	**-2.071.956,93**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
17012 Tilskudd innovasjon norge	-54.903,00	0,00	0,00	0,00
17014 Tilskudd fra næringsfondet	-280.000,00	0,00	0,00	0,00
17291 Momskomp drift	-105.137,63	0,00	0,00	0,00
17300 Refusjon fra fylkeskommunen	-1.542.484,30	0,00	0,00	0,00
17500 Refusjon fra andre kommuner	-87.592,00	0,00	0,00	0,00
17700 Refusjon fra andre/private	-1.840,00	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**2.071.956,93**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
10100 Fast lønn	856.552,01	0,00	0,00	0,00
10502 Telefongodtgjørelse	4.392,00	0,00	0,00	0,00
10512 Utløser bilgodtgj. Tr-/og avg.Pl.	3.491,70	0,00	0,00	0,00
10535 Honorarer	73.800,00	0,00	0,00	0,00
10860 Tapt arbeidsfortj.	13.096,72	0,00	0,00	0,00
10900 Pensjon fellesordningen	164.386,67	0,00	0,00	0,00
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	637,20	0,00	0,00	0,00
10990 Arbeidsgiveravgift	56.244,63	0,00	0,00	0,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
11152 Bevertning kurs/møter	39.663,18	0,00	0,00	0,00
11200 Rengjøringsartikler	79,12	0,00	0,00	0,00
11290 Andre driftsutgifter	613,36	0,00	0,00	0,00
11310 Telefonutgifter	3.281,26	0,00	0,00	0,00
11311 Telefonutgifter (hrm)	-4.392,00	0,00	0,00	0,00
11320 Mobiltelefon	9.570,26	0,00	0,00	0,00
11400 Annonsering	8.450,40	0,00	0,00	0,00
11405 Teleannonser/telefonkataloger	267,32	0,00	0,00	0,00
11450 Reklame	14.718,60	0,00	0,00	0,00
11500 Kurs ansatte	52.179,44	0,00	0,00	0,00
11502 Øvrige oppholdsutgifter	66.747,52	0,00	0,00	0,00
11507 Øvrige oppholdsutgifter (hrm)	340,00	0,00	0,00	0,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	70.485,20	0,00	0,00	0,00
11700 Drivstoff/olje	3.725,92	0,00	0,00	0,00
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	43.735,77	0,00	0,00	0,00
11707 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig (hrm)	4.951,98	0,00	0,00	0,00
11740 Annen transport	12.100,00	0,00	0,00	0,00
11910 Husleier	85.400,00	0,00	0,00	0,00
12000 Inventar og utstyr	32.986,24	0,00	0,00	0,00
12010 Inventar og utstyr it	17.862,40	0,00	0,00	0,00
12710 Konsulenttjenester	310.452,40	0,00	0,00	0,00
13552 Kontingent andre	1.000,00	0,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	105.137,63	0,00	0,00	0,00
14706 Diverse tilskudd	20.000,00	0,00	0,00	0,00
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9036 REISEKOSTN. KULTURELLE RASTEPL				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9037 OMSTILLINGSPRO. "SPIRE" ÅR 3				
SUM INNTEKTER	**-48.111,00**	**0,00**	**0,00**	**-867.883,25**
16203 Andre avg.Frie inntekter	0,00	0,00	0,00	-27.000,00
16521 Andre avg.Pl. Inntekter	0,00	0,00	0,00	-77.770,00
17014 Tilskudd fra næringsfondet	0,00	0,00	0,00	-118.000,00
17100 Refusjon sykelønn	0,00	0,00	0,00	-24.809,00
17291 Momskomp drift	0,00	0,00	0,00	-37.249,25
17300 Refusjon fra fylkeskommunen	-48.111,00	0,00	0,00	-583.055,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

1 Gratangen kommune - 2016 26.05.2017

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
SUM UTGIFTER	**48.111,00**	**0,00**	**0,00**	**867.883,25**
10100 Fast lønn	0,00	0,00	0,00	421.985,76
10501 Annen lønn/trekkpl.Godtgj.	0,00	0,00	0,00	510,00
10502 Telefongodtgjørelse	0,00	0,00	0,00	2.196,00
10535 Honorarer	0,00	0,00	0,00	35.800,00
10900 Pensjon fellesordningen	0,00	0,00	0,00	69.458,88
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	0,00	0,00	0,00	558,30
10990 Arbeidsgiveravgift	0,00	0,00	0,00	23.804,04
11000 Kontorutgifter	0,00	0,00	0,00	1.056,54
11152 Bevertning kurs/møter	0,00	0,00	0,00	50.455,37
11290 Andre driftsutgifter	0,00	0,00	0,00	3.210,40
11310 Telefonutgifter	0,00	0,00	0,00	1.645,81
11311 Telefonutgifter (hrm)	0,00	0,00	0,00	-2.196,00
11320 Mobiltelefon	0,00	0,00	0,00	2.541,56
11440 Trykking, kopiering	0,00	0,00	0,00	3.367,50
11450 Reklame	0,00	0,00	0,00	51.875,33
11500 Kurs ansatte	0,00	0,00	0,00	22.729,60
11502 Øvrige oppholdsutgifter	0,00	0,00	0,00	24.727,59
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	0,00	0,00	0,00	23.065,20
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	0,00	0,00	0,00	20.818,77
11740 Annen transport	0,00	0,00	0,00	4.166,67
11900 Leie av lokaler	0,00	0,00	0,00	5.900,00
12022 Inventar og utstyr	0,00	0,00	0,00	1.821,80
12200 Leie/leasing av utstyr	0,00	0,00	0,00	18.000,00
12405 Kjøp av tjenester	0,00	0,00	0,00	20.690,43
13700 Kjøp fra andre/private	0,00	0,00	0,00	9.520,00
13703 Konsulenttjenester	0,00	0,00	0,00	12.923,00
14291 Momskomp drift	0,00	0,00	0,00	37.249,25
14710 Tap på fordringer og garantier	0,00	0,00	0,00	1,45
15500 Avsetning til bundne driftsfon	48.111,00	0,00	0,00	0,00
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9038 OMSTILLINGSPROSJ. "SPIRE" ÅR 1				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9039 OMSTILLINGSPRO."SPIRE" ÅR 2				
SUM INNTEKTER	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-826.150,93**

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
17100 Refusjon sykelønn	0,00	0,00	0,00	-89.135,00
17291 Momskomp drift	0,00	0,00	0,00	-51.982,90
17300 Refusjon fra fylkeskommunen	0,00	0,00	0,00	-685.033,03
SUM UTGIFTER	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**826.150,93**
10100 Fast lønn	0,00	0,00	0,00	332.111,36
10501 Annen lønn/trekkpl.Godtgj.	0,00	0,00	0,00	510,00
10502 Telefongodtgjørelse	0,00	0,00	0,00	2.196,00
10535 Honorarer	0,00	0,00	0,00	25.000,00
10900 Pensjon fellesordningen	0,00	0,00	0,00	68.023,04
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	0,00	0,00	0,00	558,30
10990 Arbeidsgiveravgift	0,00	0,00	0,00	16.959,19
11000 Kontorutgifter	0,00	0,00	0,00	3.044,80
11150 Matvarer	0,00	0,00	0,00	1.338,00
11152 Bevertning kurs/møter	0,00	0,00	0,00	8.124,28
11290 Andre driftsutgifter	0,00	0,00	0,00	2.304,33
11310 Telefonutgifter	0,00	0,00	0,00	7.125,12
11311 Telefonutgifter (hrm)	0,00	0,00	0,00	-2.196,00
11500 Kurs ansatte	0,00	0,00	0,00	33.394,69
11502 Øvrige oppholdsutgifter	0,00	0,00	0,00	19.043,85
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	0,00	0,00	0,00	25.880,45
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	0,00	0,00	0,00	4.871,30
11900 Leie av lokaler	0,00	0,00	0,00	43.424,92
12000 Inventar og utstyr	0,00	0,00	0,00	15.831,20
12710 Konsulenttjenester	0,00	0,00	0,00	36.323,20
13700 Kjøp fra andre/private	0,00	0,00	0,00	50.000,00
13703 Konsulenttjenester	0,00	0,00	0,00	80.300,00
14291 Momskomp drift	0,00	0,00	0,00	51.982,90
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9040 RYDDING AV KULTURLANDSKAP/KRAFTRYDDING				
SUM INNTEKTER	**-4.000,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
17291 Momskomp drift	-800,00	0,00	0,00	0,00
19510 Bruk av bundne driftsfond	-3.200,00	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**4.000,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
13700 Kjøp fra andre/private	3.200,00	0,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	800,00	0,00	0,00	0,00

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9041 KOMPETANSEPROGRAM SPIRE				
SUM INNTEKTER	**-139.954,01**	**0,00**	**0,00**	**-331.018,07**
17012 Tilskudd innovasjon norge	-117.379,00	0,00	0,00	-274.457,71
17291 Momskomp drift	-22.575,01	0,00	0,00	-56.560,36
SUM UTGIFTER	**139.954,01**	**0,00**	**0,00**	**331.018,07**
11152 Bevertning kurs/møter	7.438,00	0,00	0,00	0,00
11431 Gaver ved representasjon	398,00	0,00	0,00	0,00
11502 Øvrige oppholdsutgifter	0,00	0,00	0,00	57.559,26
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	0,00	0,00	0,00	120,00
13703 Konsulenttjenester	109.543,00	0,00	0,00	216.778,45
14291 Momskomp drift	22.575,01	0,00	0,00	56.560,36
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9042 SAMLING INTERKOM. SKADEFELLINGSLAG				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9043 INTERKOMM. SKADEFELLINGSLAG				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9044 13/288 SKADEFELLINGSTILLATELSE				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9045 13/378 SKADEFELLINGSTILLATELSE				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9046 OPPLÆRING SKADEFELLINGSLAG				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9047 14/752-1 SKADEFELLING JERV				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9048 14/442-1 SKADEFELLING KONGEØRN ÅKERØYA				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9049 KADAVERSØKEKVIPASJER 2015/355-2				
SUM INNTEKTER	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-151.952,60**
17008 Fra fylkesmannen	0,00	0,00	0,00	-150.000,00
17291 Momskomp drift	0,00	0,00	0,00	-1.952,60

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
SUM UTGIFTER	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**151.952,60**
10240 Annen vikarlønn	0,00	0,00	0,00	109.928,00
10502 Telefongodtgjørelse	0,00	0,00	0,00	600,00
10900 Pensjon fellesordningen	0,00	0,00	0,00	4.571,93
10990 Arbeidsgiveravgift	0,00	0,00	0,00	5.870,09
11290 Andre driftsutgifter	0,00	0,00	0,00	310,40
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	0,00	0,00	0,00	12.284,20
13517 Interne tjenester	0,00	0,00	0,00	8.935,38
13700 Kjøp fra andre/private	0,00	0,00	0,00	7.500,00
14291 Momskomp drift	0,00	0,00	0,00	1.952,60
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9050 TILSYNSPROSJEKT				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9051 2015/111-2 SKADEFELLING JERV				
SUM INNTEKTER	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-118.274,00**
17008 Fra fylkesmannen	0,00	0,00	0,00	-118.274,00
SUM UTGIFTER	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**118.274,00**
10310 Engasjementer	0,00	0,00	0,00	95.874,20
10990 Arbeidsgiveravgift	0,00	0,00	0,00	4.889,58
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	0,00	0,00	0,00	13.995,50
13517 Interne tjenester	0,00	0,00	0,00	3.514,72
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9052 SKYTETEKNIKK M.M. SKADEFELLINGSLAG				
SUM INNTEKTER	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-20.746,00**
17008 Fra fylkesmannen	0,00	0,00	0,00	-20.746,00
SUM UTGIFTER	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**20.746,00**
10310 Engasjementer	0,00	0,00	0,00	7.845,00
10990 Arbeidsgiveravgift	0,00	0,00	0,00	400,10
11152 Bevertning kurs/møter	0,00	0,00	0,00	1.182,00
11280 Andre forbruksvarer	0,00	0,00	0,00	5.287,50
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	0,00	0,00	0,00	3.031,00
11905 Leie av bane	0,00	0,00	0,00	3.000,00
14710 Tap på fordringer og garantier	0,00	0,00	0,00	0,40
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
9054 ROS/BEREDSKAP				
SUM INNTEKTER	**-587.500,00**	**-444.000,00**	**0,00**	**0,00**
17291 Momskomp drift	-117.500,00	0,00	0,00	0,00
17700 Refusjon fra andre/private	-470.000,00	-444.000,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**587.500,00**	**444.000,00**	**0,00**	**0,00**
13700 Kjøp fra andre/private	470.000,00	444.000,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	117.500,00	0,00	0,00	0,00
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9055 SIKTRYDDING ELVENES				
SUM INNTEKTER	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-125.000,00**
17291 Momskomp drift	0,00	0,00	0,00	-25.000,00
17300 Refusjon fra fylkeskommunen	0,00	0,00	0,00	-100.000,00
SUM UTGIFTER	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**125.000,00**
13700 Kjøp fra andre/private	0,00	0,00	0,00	100.000,00
14291 Momskomp drift	0,00	0,00	0,00	25.000,00
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9056 KADAVERSØKEKVIPASJER 2016/299-3				
SUM INNTEKTER	**-352.411,10**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
17008 Fra fylkesmannen	-315.000,00	0,00	0,00	0,00
17291 Momskomp drift	-30.867,10	0,00	0,00	0,00
17700 Refusjon fra andre/private	-6.544,00	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**352.411,10**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
10240 Annen vikarlønn	91.655,20	0,00	0,00	0,00
10310 Engasjementer	75.852,00	0,00	0,00	0,00
10512 Utløser bilgodtgj. Tr-/og avg.Pl.	1.532,70	0,00	0,00	0,00
10990 Arbeidsgiveravgift	8.621,06	0,00	0,00	0,00
11290 Andre driftsutgifter	0,44	0,00	0,00	0,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	19.414,20	0,00	0,00	0,00
11651 Kles-/uniformsgodtgjørelse	1.000,00	0,00	0,00	0,00
13700 Kjøp fra andre/private	123.468,40	0,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	30.867,10	0,00	0,00	0,00
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9060 SPIRE DIV. PROSJEKTER				
SUM INNTEKTER	**-259.163,50**	**0,00**	**0,00**	**0,00**

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
17014 Tilskudd fra næringsfondet	-208.390,00	0,00	0,00	0,00
17291 Momskomp drift	-50.773,10	0,00	0,00	0,00
18905 Tilfeldige inntekter	-0,40	0,00	0,00	0,00
SUM UTGIFTER	**259.163,50**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
11152 Bevertning kurs/møter	549,98	0,00	0,00	0,00
11400 Annonsering	4.298,00	0,00	0,00	0,00
12010 Inventar og utstyr it	31.174,00	0,00	0,00	0,00
13552 Kontingent andre	450,00	0,00	0,00	0,00
13700 Kjøp fra andre/private	64.288,00	0,00	0,00	0,00
13703 Konsulenttjenester	107.630,40	0,00	0,00	0,00
14291 Momskomp drift	50.773,10	0,00	0,00	0,00
14710 Tap på fordringer og garantier	0,02	0,00	0,00	0,00
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9070 VIDEREUTD. RUSPROBLEMATIKK				
SUM INNTEKTER	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-4.150,00**
19510 Bruk av bundne driftsfond	0,00	0,00	0,00	-4.150,00
SUM UTGIFTER	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**4.150,00**
11500 Kurs ansatte	0,00	0,00	0,00	4.150,00
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
910 PENSJONSAVGIFT				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9500 ASTAFJORD KEMNERKONTOR				
SUM INNTEKTER	**-2.353.182,95**	**-2.340.893,00**	**-2.340.893,00**	**-1.874.406,28**
16220 Andre gebyrinntekter	-85.098,00	-50.000,00	-50.000,00	-101.085,00
17100 Refusjon sykelønn	-8.130,00	0,00	0,00	-89.430,00
17291 Momskomp drift	-68.997,24	-26.500,00	-26.500,00	-35.924,13
17501 Ref gratangen kommune	-686.021,71	-725.135,00	-725.135,00	-522.823,15
17503 Ref lavangen kommune	-578.961,00	-549.869,00	-549.869,00	-442.920,00
17504 Ref salangen kommune	-925.975,00	-989.389,00	-989.389,00	-682.224,00
SUM UTGIFTER	**2.353.182,95**	**2.340.893,00**	**2.340.893,00**	**1.874.406,28**
10100 Fast lønn	1.483.169,50	1.609.856,00	1.609.856,00	1.280.026,79
10512 Utløser bilgodtgj. Tr-/og avg.Pl.	128,10	0,00	0,00	0,00
10900 Pensjon fellesordningen	281.769,47	349.862,00	349.862,00	231.333,47
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	2.366,49	4.500,00	4.500,00	3.561,67

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
10990 Arbeidsgiveravgift	89.724,58	100.175,00	100.175,00	72.202,90
11000 Kontorutgifter	31.976,47	20.000,00	20.000,00	9.049,02
11020 Abonnement aviser, tidsskrifte	5.280,00	8.000,00	8.000,00	6.372,00
11030 Faglitteratur	1.079,00	0,00	0,00	0,00
11152 Bevertning kurs/møter	0,00	0,00	0,00	272,00
11290 Andre driftsutgifter	0,00	10.000,00	10.000,00	4.269,00
11291 Innfordringsutgifter	68.084,50	50.000,00	50.000,00	0,00
11300 Frankeringsutgifter	87,20	0,00	0,00	0,00
11360 Andre datautgifter	0,00	0,00	0,00	12.710,00
11500 Kurs ansatte	12.250,00	10.000,00	10.000,00	770,00
11502 Øvrige oppholdsutgifter	6.672,73	5.000,00	5.000,00	1.192,00
11507 Øvrige oppholdsutgifter (hrm)	468,00	0,00	0,00	0,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	6.549,40	4.000,00	4.000,00	4.394,20
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	3.984,53	2.000,00	2.000,00	200,00
11707 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig (hrm)	950,00	0,00	0,00	0,00
11910 Husleier	73.000,00	73.000,00	73.000,00	73.000,00
11960 Lisenser og avgifter	1.831,00	0,00	0,00	0,00
11970 Ibm systemer	162.984,99	60.000,00	60.000,00	62.484,10
12000 Inventar og utstyr	0,00	8.000,00	8.000,00	27.877,00
12010 Inventar og utstyr it	25.057,20	0,00	0,00	0,00
12400 Serviceavtaler	5.590,40	0,00	0,00	0,00
12710 Konsulenttjenester	21.182,15	0,00	0,00	43.364,00
13703 Konsulenttjenester	0,00	0,00	0,00	5.404,00
14291 Momskomp drift	68.997,24	26.500,00	26.500,00	35.924,13
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9600 ASTAFJORD KART-/OPPMÅLING				
SUM INNTEKTER	**-1.937.698,76**	**-2.335.399,00**	**-2.335.399,00**	**-1.837.346,54**
17100 Refusjon sykelønn	0,00	0,00	0,00	-35.726,00
17291 Momskomp drift	-87.531,80	-146.440,00	-146.440,00	-94.882,16
17501 Ref gratangen kommune	-493.246,96	-587.367,00	-587.367,00	-437.063,38
17503 Ref lavangen kommune	-493.249,00	-587.366,00	-587.366,00	-415.340,00
17504 Ref salangen kommune	-789.231,00	-939.786,00	-939.786,00	-779.895,00
19900 Motpost avskrivninger	-74.440,00	-74.440,00	-74.440,00	-74.440,00
SUM UTGIFTER	**1.937.698,76**	**2.335.399,00**	**2.335.399,00**	**1.837.346,54**
10100 Fast lønn	1.033.573,99	1.018.151,00	1.018.151,00	984.196,14

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

	REGNSK. I ÅR	REG. BUD. I ÅR	OPPR. BUD. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
10240 Annen vikarlønn	24.341,90	45.000,00	0,00	0,00
10502 Telefongodtgjørelse	4.392,00	8.784,00	8.784,00	4.392,00
10512 Utløser bilgodtgj. Tr-/og avg.Pl.	156,00	0,00	0,00	0,00
10900 Pensjon fellesordningen	198.526,36	221.270,00	221.270,00	177.615,80
10912 Ulykke/gruppelivforsikring	1.231,92	2.200,00	2.200,00	2.233,20
10990 Arbeidsgiveravgift	64.204,69	63.323,00	63.323,00	57.937,06
11000 Kontorutgifter	2.100,00	4.000,00	16.000,00	0,00
11214 Kjøp vareklær	3.220,00	8.000,00	0,00	0,00
11290 Andre driftsutgifter	0,00	22.000,00	22.000,00	185,00
11292 Vedlikehold kart	0,00	15.280,00	40.280,00	0,00
11300 Frankeringsutgifter	216,00	0,00	0,00	0,00
11310 Telefonutgifter	14.346,38	14.000,00	14.000,00	9.625,42
11311 Telefonutgifter (hrm)	-4.392,00	0,00	0,00	-4.392,00
11500 Kurs ansatte	5.745,91	11.000,00	11.000,00	0,00
11600 Skyss- kostgodtgjørelse	3.265,00	1.000,00	1.000,00	0,00
11651 Kles-/uniformsgodtgjørelse	0,00	0,00	8.000,00	0,00
11700 Drivstoff/olje	8.159,83	20.000,00	20.000,00	6.689,50
11701 Andre driftsutg. Egne trsp.Mid	17.462,00	20.000,00	20.000,00	15.876,00
11702 Vedlikeh. Av egne transp.Midl.	15.209,60	26.000,00	26.000,00	9.015,20
11704 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig	3.813,82	0,00	0,00	172,00
11707 Reiseutg. Ikke oppg.Pliktig (hrm)	100,00	0,00	0,00	0,00
11850 Forsikr. Bygn., anl.,eiendom	2.992,00	6.000,00	6.000,00	0,00
11910 Husleier	66.783,00	66.783,00	66.783,00	45.792,00
11960 Lisenser og avgifter	8.800,00	17.000,00	17.000,00	9.636,25
12000 Inventar og utstyr	426,56	174.008,00	17.008,00	20.864,80
12020 Programvare	300.332,00	303.000,00	303.000,00	292.354,40
12210 Leie/leasing av kontormaskiner	0,00	10.000,00	30.000,00	18.034,36
12710 Konsulenttjenester	0,00	37.720,00	182.720,00	1.075,00
13552 Kontingent andre	720,00	0,00	0,00	0,00
13703 Konsulenttjenester	0,00	0,00	0,00	16.722,25
14291 Momskomp drift	87.531,80	146.440,00	146.440,00	94.882,16
15900 Avskrivninger	74.440,00	74.440,00	74.440,00	74.440,00
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
9999 FINANSIERING AV INVESTERINGER				
NETTO	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - komplett uten noter

BALANSE 2016/2015

1 Gratangen kommune - 2016 26.05.2017

	REGNSK. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
210000001 Kasse	82.119,00	305.719,00
210000002 Kasse ungdomsklubben	353,55	0,00
210070001 Dnb 1503.40.65141 skattet	2.611.627,00	2.116.695,00
210320001 Dnb 1503.40.65109 drift	1.299.203,73	2.158.086,13
210320002 Dnb 1503.40.65133 ocr	53.617,80	215.691,70
210320003 Dnb 5081.05.44632 næring	848.847,65	965.483,52
210320005 Dnb 1503.41.76458 innford	363.353,93	108.883,09
210320006 Dnb 0539.41.28556 fond	9.101.274,76	8.849.273,85
210320009 Sbn 4520.10.50204 etab.Lå	198.808,74	197.430,52
213200001 Tap på fordringer	-201.444,62	0,00
213610001 Fordringer staten	8.966.127,00	4.357.828,00
213610002 Refusjon fra nav	47.570,00	72.005,00
213610003 Fordring nav syke-og fødse	0,00	-8.131,00
213610020 Restanse ref. Nav (hrm)	528.389,00	275.236,00
213640100 Oppgjørskonto momskomp	900.012,00	984.441,00
213650001 Fordring troms fylkeskomm	983.130,60	660.018,00
213650002 Fordring ibestad kommune	0,00	79.597,00
213650003 Fordring salangen kommun	4.320,00	364.171,75
213650005 Fordring skånland kommun	0,00	61.470,00
213650006 Fordring harstad kommune	22.490,33	0,00
213650012 Fordring bardu kommune	0,00	18.131,77
213650013 Fordring gratangen kommu	96.928,00	0,00
213890006 Gratangen idrettslag innfr. (	0,00	10.524,38
213890020 Diverse kortsiktige fordringe	1.217.172,60	795.829,66
213890021 Tilb.Bet tilskudd næringsfor	-99.224,00	-99.224,00
213890022 Forskudd ungdomsklubben	1.595,00	2.437,55
213890023 Fordring ungdomsklubben/a	16.455,53	0,00
213890030 Forskudd lønn	46.000,00	0,00
213890100 Kommunale eiendomsavgif	416.269,25	634.941,29
213890110 Teknisk visma	1.082.393,50	359.744,00
213890200 Kultur visma	76.518,00	50.373,00
213890300 Helse og sosial visma	442.230,00	589.020,00
213890400 Husleie visma	171.392,00	156.701,00
213890600 Barnehage visma	156.088,47	135.787,00
213890650 Sfo visma	47.485,00	26.399,00
213890900 Tilfeldig visma	5.405.854,00	4.068.324,00
219080001 Aga av premieavvik	531.710,00	513.683,00
219080002 Premieavvik	9.944.387,00	9.590.934,00
220550001 Pensjonsmidler klp og spk	165.405.747,00	159.297.242,00
221200001 Gratangen industribyggesel	0,00	81.600,00
221200002 Eierandeler i hrs	100.000,00	100.000,00
221200005 Troms tre 20/500	0,00	10.000,00
221200006 Hålogaland kraft 3/20000	60.000,00	60.000,00
221200007 Løvdal vannverk 14/2000	28.000,00	28.000,00
221200008 Næringsutvikling 25/1000	0,00	25.000,00
221200009 Dyrøyhallen 10/500	5.000,00	5.000,00
221200010 Hurdalsenteret	1.000,00	1.000,00
221200011 Hilleshamn vannverk 10/25	25.000,00	25.000,00
221200012 Gratangen boligstiftelse	0,00	30.000,00
221200013 Gratangen mek i 50/1000	50.000,00	50.000,00
221200014 Bjarkøyforbindelsen 40/250	10.000,00	10.000,00
221200015 Destinasjon harstad 5/1000	5.000,00	5.000,00
221200016 Midt i norden 1/50000	50.000,00	50.000,00
221200017 Aksjer slg	135.000,00	135.000,00
221200018 Hålogalandsbrua 2/6000	12.000,00	12.000,00

BALANSE 2016/2015

1 Gratangen kommune - 2016 26.05.2017

	REGNSK. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
221200019 Bredbåndfylket troms	16.000,00	16.000,00
221200020 Nord norsk kystkultursenter	25.000,00	25.000,00
221550001 Egenkapitalinnskudd klp	3.991.860,00	3.548.135,00
221650001 Andel komrev nord iks	35.000,00	35.000,00
222200501 Ansvarlig utlån (2002) hålog	10.285.714,29	10.285.714,29
222890002 Kommunale utlån v/lindorff	5.953.626,11	4.838.858,73
222890011 Datalån elzbieta gjerde	1.812,72	4.531,68
222890050 Sosiallån a-6005/12	41.000,00	41.000,00
222890051 Sosiallån a-6141/13	7.000,00	7.000,00
222890053 Sosiallån a-6185/13	11.000,00	11.000,00
222890054 Sosiallån a-6508/15	10.000,00	10.000,00
222890055 Sosiallån a-6509/15	20.000,00	20.000,00
222890056 Sosiallån a7/2015	0,00	28.430,00
222890057 Sosiallån a-6535/2015	2.000,00	2.000,00
222890058 Sosiallån a-6469/2015	20.000,00	20.000,00
222890059 Sosiallån a-6493/2015	26.845,15	26.845,15
222890060 Sosiallån 68/2016	30.175,00	0,00
222890061 Sosiallån 37/2016	50.000,00	0,00
222890062 Sosiallån 117/2016	28.000,00	0,00
222890063 Sosiallån 147/2016	20.000,00	0,00
224080001 Strømagregat gratangshein	0,00	3.992,00
224080003 Edb utstyr	455.523,41	936.417,41
224080004 Læremidler kunnskapsløft	946.790,00	946.790,00
224080006 Utstyr giv-vaktsentral	1.234.459,00	1.258.839,00
224080007 Utstyr gratangshallen	135.000,00	135.000,00
224080009 Traktor m/utstyr	171.757,00	229.009,00
224080010 Brannbil	278.524,00	334.231,00
224080013 Søppelbokser	20.093,90	65.265,90
224080014 Bredbånd gratangen	11.027.456,13	8.529.785,13
224080015 Varebil til drift/vedlikehold	209.453,60	251.343,60
224080016 Digitalt kartverk - 5 år	21.440,00	62.880,00
224080017 Varebil vannverk 2011 - 10	71.226,38	85.471,38
224080018 Varebil kloakk/avløp 2011 -	71.226,38	85.471,38
224080019 Varebil kart/oppmåling 201	165.000,00	198.000,00
224080020 Gps-utstyr kart/oppmåling 2	199.875,00	0,00
227080001 Kirkhaugen	352.379,00	352.379,00
227080002 Sykehjem årstein	456.704,00	570.881,00
227080003 Garasje v/bakkebø	49.581,00	52.190,00
227080004 Gratangen kommunehus	5.781.001,93	6.089.988,93
227080005 Tomtekjøp trygdebo gr.Botr	7.705,00	7.705,00
227080006 Årstein barnehage	1.248.697,00	1.314.418,00
227080007 Gratangsbotn skole	40.810.448,12	42.041.137,12
227080008 Nord-gratangen skole	1,00	3.637.920,27
227080009 Gratangen helsesenter	1.360.025,38	1.406.179,38
227080010 Pu-boliger	65.673,00	65.673,00
227080011 Nessebrygga foldvik	1,00	1,00
227080012 Gratangen båtsamling	315.022,00	315.022,00
227080014 Foldvik mølle	105.627,00	105.627,00
227080015 Gratangsheimen	30.097.462,42	30.908.212,42
227080016 Årstein omsorgsboliger	6.685.837,63	6.933.445,63
227080018 Vaskeri	197.038,00	204.335,00
227080019 Gratangshallen	4.141.442,00	4.278.955,00
227080020 Eliborg	2.565.909,62	2.570.326,62
227080021 Gjerde gr.Botn barnehage	476.881,00	476.881,00
227080022 Rute 69 gr. Nord/kulturell ra	1.075.568,64	1.140.522,64
227080101 Gratangsbotn vannverk	452.253,88	548.038,88

BALANSE 2016/2015

1 Gratangen kommune - 2016 26.05.2017

	REGNSK. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
227080102 Gjerdehaugen vannverk	94.270,00	102.127,00
227080103 Gratangen vann - 20 år	10.872.864,96	11.721.576,01
227080104 Gratangen vann - 40 år	8.240.681,57	8.488.335,68
227080150 Gratangsbotn kloakkanlegg	853.016,00	1.008.551,00
227080152 Årstein renseanlegg	26.858,00	28.924,00
227080200 Hellarbogen industriområde	8.944.206,88	8.944.206,88
227080201 Næringsområde brattberg	17.432.417,46	17.432.417,46
227080202 Næringsområde langmyra/	388.909,18	388.909,18
227080250 Årstein boligfelt	137.684,17	137.684,17
227080251 Elvenes boligområde	829.421,89	829.421,89
227080252 Kalmeryggen boligfelt	392.605,00	392.605,00
227080253 Foldvik boligområde	73.712,00	73.712,00
227080254 Eliborg boligfelt	157.924,45	157.924,45
227080300 Fartøyvernsenter grl.Invest	338.239,00	338.239,00
227080301 Kommunale veger	11.364.668,42	11.203.043,42
231320001 Dnb 1503.32.70485 kassak	-2.567,81	-4.327.869,36
232080040 Procasso-oppgjør lavangen	-218.546,93	-107.643,18
232200010 Leverandørgjeld visma	-7.720.581,58	-8.099.901,25
232200015 Annen kortsiktig gjeld	-1.601.687,63	-231.987,00
232200016 Gjeld eliborg konsept.Utv./i	0,00	-19.357,19
232200020 Periodiseringskonto faktura	-9.383,95	-1.817.042,20
232200025 Periodisering/forskuddsinnt	-218.610,00	-206.664,00
232200040 Periodisert lønn hrm	-533.434,74	-554.265,54
232355001 Påløpte renter kommunalba	-215.319,00	-198.076,00
232355002 Påløpte renter klp/kommun	-8.372,00	-10.774,00
232395001 Påløpte renter husbanken	-35.222,00	-30.209,00
232550011 Faktura spk (statens pensjc	0,00	-4.681,00
232550040 Periodisert pensjon hrm	-62.678,33	-85.233,17
232640004 Forskuddstrekk	-2.608.156,00	-2.163.195,00
232640005 Påleggstrekk	-23.229,00	0,00
232640006 Aga av avs feriepenger 201	-320.226,37	0,00
232640007 Aga av avs feriepenger 201	0,00	-292.583,45
232640008 Arbeidsgiveravgift pr. Termi	-550.482,00	-349.313,54
232640040 Periodisert aga hrm	-31.903,32	-28.374,09
232640200 Oppgjørskonto ord mva	27.759,00	81.263,00
232650001 Avsetning tap på fordring	0,00	-203.036,00
232890001 Avs feriepenger 2016	-6.278.953,68	0,00
232890002 Avs feriepenger 2015	0,00	-5.736.913,69
232890040 Periodisert fp hrm	-61.652,82	-60.900,71
240080001 Arb avg pensjonsforpliktelse	-1.920.471,00	-1.748.482,00
240080002 Pensjonsforpliktelser klp og	-203.062.037,00	-193.581.204,00
245355001 Lån kommunalbanken 200	-14.659.190,00	-15.604.950,00
245355003 Lån kommunalbanken 200	-7.547.200,00	-8.625.380,00
245355004 Lån kommunalbanken 200	-1.148.000,00	-1.148.000,00
245355005 Lån kommunalbanken 200	-1.128.330,00	-1.128.330,00
245355016 Lån kommunalbanken 201	-3.562.480,00	-3.656.240,00
245355017 Lån kommunalbanken 201	-37.616.300,00	-39.520.940,00
245355018 Lån kommunalbanken 201	-37.845.780,00	-39.406.420,00
245355019 Lån kommunalbanken 201	-4.400.000,00	0,00
245355050 Lån kommunekreditt 8317.	-951.480,00	-1.057.200,00
245355051 Lån kommunekreditt 8317.	-280.000,00	-350.000,00
245355052 Lån kommunekreditt 8317.	-2.237.200,00	-2.460.920,00
245355053 Lån kommunekreditt 8317.	0,00	-115.575,00
245355054 Lån kommunekreditt 8317.	-305.866,00	-421.866,00
245395001 Lån husbanken 15317237-	-569.627,00	-612.026,00
245395002 Lån husbanken 15267745-	-23.100,00	-27.300,00

BALANSE 2016/2015

1 Gratangen kommune - 2016 26.05.2017

	REGNSK. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
245395003 Lån husbanken 15318614-2	-221.916,00	-241.132,00
245395004 Lån husbanken 15320060-5	-641.492,00	-680.377,00
245395005 Lån husbanken 15321161-(	-3.000.000,00	-3.000.000,00
245395006 Lån husbanken 15322586-7	-3.000.000,00	0,00
251080001 Fond funksjonsh.Førskoleb	-1,00	-5.646,00
251080002 Fond voksenopplæring	-1,00	-593.639,84
251080003 Fond viltfond	-68.916,13	-68.916,13
251080004 Fond kartlegging biologisk r	-1,00	-14.245,67
251080005 Fond faglig fora sør troms	-1,00	-6.060,20
251080006 Fond samarb.Prosjekt sa/la	-1,00	-79.979,89
251080007 Fond prosjekt museum	-111.500,00	-141.500,00
251080008 Fond nord-gratangen skole	-1,00	-10.000,00
251080010 Fond samarb.Prosjekt area	-434.804,50	-434.804,50
251080011 Fond nord-norsk fjordpark	-1,00	-141.074,00
251080012 Fond trivsel på jobb	-1,00	-34.645,65
251080013 Fond kraftrydding	-61.848,00	-65.048,00
251080014 Fond pu-tjenesten	-6.773,40	-6.773,40
251080015 Fond vox-fagprogram	-1,00	-136.800,00
251080018 Fond bibliotekrom	-1,00	-50.000,00
251080019 Fond filmprosjekt/leirskole r	-1,00	-30.000,00
251080021 Fond barn og musikk/sang	-1,00	-50.000,00
251080022 Fond kunstundervisn i kultu	-1,00	-50.921,08
251080024 Fond mindreforbruk komm.	-1,00	-97.416,01
251080027 Fond barnehagen som lærii	0,00	-25.000,00
251080028 Fond korus rusprosjekt	-61.718,30	-61.718,30
251080029 Fond dkss-spaserstokken	-36.000,00	-20.000,00
251080030 Fond vanntrim	-1,00	-10.000,00
251080031 Fond skilting turløyper	-15.000,00	-15.000,00
251080032 Fond frisklivsentral	-1,00	-42.346,25
251080034 Fond kom.Heving rus/psyki	0,00	-53.390,26
251080036 Fond ungdom i vekst-nav	0,00	-109.086,81
251080037 Fond videreutd. Rusprobler	-7.139,94	-7.139,94
251080038 Fond kompetanseløftet	-1,00	-40.000,00
251080040 Fond utd. Rus/psykisk helsı	-634,03	-1.634,03
251080041 Fond bugg-prosjektet	-145.221,98	-145.221,98
251080042 Næringsfond - kommunal d	-665.945,65	-707.622,25
251080043 Fond ubrukte tilsk.Utbedr. H	-10.000,00	-10.000,00
251080044 Fond kompetansetilskudd n	-10.900,00	-10.900,00
251080045 Fond dks-skolesekken	-67.331,00	-51.000,00
251080047 Fond komm.Rusarb.Familie	-19.320,34	-330.878,64
251080048 Fond samfunnsplan/univers	-273.414,90	-179.947,63
251080049 Fond skogkultur	-7.504,64	-7.504,64
251080051 Kompetanse/utv.Midler barı	0,00	-15.467,00
251080052 Utredningsarb. Kommunere	0,00	-15.000,00
251080053 Gjeldsnettverk (nav)	-11.523,76	-16.141,77
251080054 Bpa kompetanse og innova	-90.000,00	0,00
251080055 Fond rusmiddelforebyggenc	-40.000,00	0,00
251080056 Fond svømmeoppl. Nyank.	-36.000,00	0,00
251080057 Fond "spire" år3	-48.111,00	0,00
251080421 Kommunal kloakkfond	-181.682,16	-144.497,43
251080422 Renovasjonfond	0,00	-40.501,22
251080423 Slamavskillerfond	-198.546,39	-126.780,81
253080001 Fond datalån	-31.168,09	-28.449,13
253080002 Fond salg av aksjer tirb as	-637.445,85	-637.445,85
255080001 Avsatt likviditetsreserve	-849.106,61	-849.106,61
255080002 Avsatte innløste etablerings	-1.476.194,23	-1.476.194,23

BALANSE 2016/2015

1 Gratangen kommune - 2016 26.05.2017

		REGNSK. I ÅR	REGNSK. F. ÅR
255080004	Fond inv. Bundet gang/sykk	-368.698,55	-529.352,55
255080005	Fond inv. Bundet fiberutbyg	-713.657,40	0,00
256080001	Disposisjonsfond	-5.398.541,57	-2.532.248,00
256080002	Pensjonsreguleringsfond	-277.842,02	-451.295,02
256080003	Disp.Fond likviditetsreserve	-639.273,23	-639.273,23
256080004	Uteområder barnehage	-10.250,00	-10.250,00
256080005	Rekr. Tjenester kommunele	-250.000,00	-250.000,00
258000001	Prinsippendringer	2.703.559,00	2.703.559,00
258100001	Prinsippendringer	-787.712,00	-787.712,00
259500001	Regnskapsmessig mindrefc	-5.122.953,05	-2.419.720,57
259700001	Udekket i investeringsregns	0,00	7.036.768,91
259900001	Kapitalkonto	-42.162.543,61	-51.943.805,91
291000001	Ubrukt investering 2011	0,00	1.343.881,59
291000002	Ubrukt dudalen vannverk	0,00	1.381.904,17
291000003	Ubrukt startlån	2.014.470,00	1.690.593,36
291000004	Ubrukt rehab div.	757.961,82	3.431.161,99
291000005	Ubrukt brattberg næringson	1.247.380,40	1.247.380,40
291000006	Ubrukt investeringer 2016	4.400.000,00	0,00
299990001	Speilkonto utbrukte lånemic	-8.419.812,22	-9.094.921,51

Note nr. 1: Spesifikasjon på endring av arbeidskapitalen.

Balanseregnskapet		31.12.2016		31.12.2015		Endring
2.1 Omløpsmidler	kr	45 363 055	kr	38 617 504		
2.3 Kortsiktig gjeld	kr	20 473 248	kr	24 446 756		
Arbeidskapital	kr	24 889 807	kr	14 170 748	**kr**	**10 719 059**

Drifts- og investeringsregnskapet år 2016		**Beløp**		**Sum**
ØKONOMISK OVERSIKT - DRIFT				
+ Sum driftsinntekter	kr	142 043 540		
- Sum driftsutgifter	kr	138 018 684		
+ Eksterne finansinntekter	kr	2 740 935		
- Eksterne finansutgifter	kr	8 574 013		
+ Motpost avskrivninger (990)	kr	6 093 778		
Sum driftsregnskapet	kr	4 285 556	kr	4 285 556
ØKONOMISK OVERSIKT - INVESTERING				
+ Sum inntekter	kr	6 741 296		
- Sum utgifter	kr	6 047 320		
Eksterne finansutgifter				
- Avdragsutgifter	kr	104 700		
- Utlån	kr	1 430 000		
- Kjøp av aksjer og andeler	kr	443 725		
Eksterne finansinntekter				
+ Bruk av lån	kr	8 075 109		
+ Mottatte avdrag på utlån	kr	317 952		
+ Salg av aksjer og andeler	kr	-		
Sum investeringsregnskapet	kr	7 108 612	kr	7 108 612
Endring ubrukte lånemidler (økning +/reduksjon-)			kr	(675 109)
Endring arb.kap. jfr. drifts- og inv. regnskap			**kr**	**10 719 059**
Sum endring arbeidskapital jf balansen			**kr**	**10 719 059**
Differanse			**kr**	**-**

Note nr. 2: Oversikt over kommunens pensjonsforpliktelser.

	KLP		SPK
Årets netto pensjonskostnad	**2016**		**2016**
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	5 435 774		848 770
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	7 372 760		534 581
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-6 784 557		-416 898
Avregning for tidligere år	0		0
Administrasjonskostnader	487 986		29 832
Netto pensjonskostnad (inkl.adm.)	**6 511 963**		**996 285**
Årets pensjonspremie til betaling	**8 189 584**		**1 120 677**
Årets premieavvik	**-1 677 621**		**-124 392**

Balanse 31.12.16	**Pensjons-poster**	**Arbeids-giveravgift**	**Pensjons-poster**	**Arbeids-giveravgift**
Brutto påløpt forpliktelse	**-188 314 172**		**-14 747 865**	
Pensjonsmidler	**154 748 118**		**10 657 629**	
Netto pensjonsforpliktelse	**-33 566 054**	**-1 711 869**	**-4 090 236**	**-208 602**
Årets premieavvik	-1 677 621	-85 559	-124 392	-6 344
Premieavvik tidligere år	10 470 503	555 876	1 275 897	67 737
Akkumulert premieavvik	**8 792 882**	**470 317**	**1 151 505**	**61 393**

Beregningene bygger på reglene i regnskapsforskriftene § 13.

Det vises til vedlagte årsoppgaver fra KLP og SPK vedr. nøkkeltall og økonomiske forutsetninger.

Avvik mellom akkumulert permieavvik pensjonsposter og arbeidsgiveravgift av dette (er ikke 5,1 % av grunnlaget), kommer av at det i løpet av 2000-tallet har vært forskjellige arbeidsgiveravgiftssatser (i 2006 hele 11,7 %).

Gratangen kommune
v/Økonomiansvarlig

9470 GRATANGEN

Oslo 09.01.2017

01919-001

BEREGNING 2016

Nøkkeltallene for Gratangen kommune er :

	2016
Netto pensjonskostnad	6.023.977
Sum amortisert premieavvik	1.672.611
+ Administrasjonskostnad	487.986
= Samlet kostnad	8.184.574
Innbet. premie/tilskudd inkl adm	8.189.584
~~Årets premieavvik~~	~~1.677.621~~

ESTIMAT 31.12.

Brutto påløpt forpliktelse	188.314.172
Pensjonsmidler	154.748.118

Tallene ovenfor viser samlet sum for ***alle risikofellesskap*** *derehar i KLP.*

Økonomiske forutsetninger	**2016**
Diskonteringsrente	4,00%
Forventet lønnsvekst	2,97%
Forventet G-reg./pensjonsreg.	2,97%
Forventet avkastning	4,60%

Forsendelsen inneholder følgende:

Del 1: Dette brevet med nøkkeltall
Del 2: Spesifikasjoner for regnskapsføring og pensjonsnote
Del 3: Følgeskriv
Del 4: Premieoversikt

Dersom noe er uklart, vennligst ta kontakt med KLP via nrs-post@klp.no og fremlegg din sak.

Med vennlig hilsen
Kommunal Landspensjonskasse

SPESIFIKASJONER FOR REGNSKAPSFØRING OG PENSJONSNOTE 2016
Føring med 7 års amortiseringstid

01919-001 Gratangen kommune
Sumside

PENSJONSKOSTNADER	**2015**	**2016**
Årets opptjening	5.721.256	5.435.774
Rentekostnad	6.913.971	7.372.760
Brutto pensjonskostnad	12.635.227	12.808.534
Forventet avkastning	-6.464.918	-6.784.557
Netto pensjonskostnad	6.170.309	6.023.977
Sum amortisert premieavvik	1.730.290	1.672.611
Administrasjonskostnad	518.047	487.986
Samlet kostnad (inkl. administrasjon)	8.418.646	8.184.574

PREMIEAVVIK	**2015**	**2016**
Innbetalt premie/tilskudd (inkl. adm.)	6.284.602	8.189.584
Administrasjonskostnad	-518.047	-487.986
Netto pensjonskostnad	-6.170.309	-6.023.977
Premieavvik	-403.754	1.677.621

PENSJONSFORPLIKTELSE	**31.12.2015 ESTIMAT**	**31.12.2016 ESTIMAT**
Brutto påløpt forpliktelse	176.716.061	188.314.172
Pensjonsmidler	145.331.533	154.748.118
Netto forpliktelse før arb.avgift	31.384.528	33.566.054

SPESIFIKASJON AV BRUTTO PENSJONSFORPLIKTELSE UB - ESTIMAT	**2016**
Overførte/mottatte pensjonsforpliktelser 1.1	0
Brutto pensjonsforpl. IB 1.1 - estimat i fjor	176.716.061
Årets opptjening	5.435.774
Rentekostnad	7.372.760
Utbetalinger	-6.755.207
Amortisering estimatavvik - forpliktelse	5.544.784
Brutto pensjonsforpliktelse UB 31.12 -	188.314.172

SPESIFIKASJON AV BRUTTO PENSJONSMIDLER UB - ESTIMAT	
Overførte/mottatte pensjonsmidler 1.1	0
Brutto pensjonsmidler IB 1.1	145.331.533
Innbetalt premie/tilskudd (inkl. adm.)	8.189.584
Administrasjonskostnad	-487.986
Utbetalinger	-6.755.207
Forventet avkastning	6.784.557
Amortisering estimatavvik - midler	1.685.637
Brutto pensjonsmidler UB 31.12	154.748.118

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - noter

AMORTISERING AV PREMIEAVVIK	2016	2017
Beregnet premieavvik året før	-403.754	1.677.621
Andel av fjorårets premieavvik amortiseres	-57.679	239.661
Amortisering av premieavvik fra tidligere år	1.730.290	1.672.611
Sum amortisert premieavvik til føring	-1.672.611	1.912.272
Akkumulert gjenstående premieavvik 31.12.	11.038.073	9.125.791

SPESIFIKASJON AV ESTIMATAVVIK	2016
Faktisk forpliktelse	182.260.845
Estimert forpliktelse	-176.716.061
Estimatavvik forpliktelse IB 1.1	5.544.784
Overførte/mottatt avvik	0
Amortisert avvik i år	5.544.784

Estimerte pensjonsmidler	145.331.533
Faktiske pensjonsmidler	-147.017.170
Estimatavvik midler IB 1.1	-1.685.637
Overførte/mottatt avvik	0
Amortisert avvik i år	-1.685.637

FØRING AV ESTIMATAVVIK	
Brutto estimatavvik	3.859.147
Amortisert premieavvik i år	-1.672.611
Netto estimatavvik	2.186.536

AVSTEMMING	
Balanseført netto forpliktelse IB 1.1	31.384.528
Netto pensjonskostnad	6.023.977
Administrasjonskostnad	487.986
Amortisert premieavvik i år	1.672.611
Innbetalt premie/tilskudd(inkl. adm.)	-8.189.584
Netto balanseført estimatavvik i år	2.186.536
Nettoeffekt av fisjon/fusjon	0
Balanseført netto forpliktelse UB 31.12	33.566.054

MEDLEMSSTATUS	01.01.2015	01.01.2016
Antall aktive	155	144
Antall oppsatte	267	282
Antall pensjoner	144	152
Gj.snittelig pensjonsgrunnlag, aktive	276.461	283.077
Gj.snittelig alder, aktive	45,57	44,76
Gj.snittelig tjenestetid, aktive	8,91	9,04

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - noter

SPK | STATENS PENSJONSKASSE

Gratangen kommune

Dato 15.01.2017
Avdeling bedriftskunde
Nettsider: www.spk.no
Telefon: 02775

BEREGNING AV PENSJONSKOSTNADER FOR LÆRERE I GRUNNSKOLEN FOR REGNSKAPSÅRET 2016 MED BUDSJETTALL FOR 2017

Vedlagte beløp kan benyttes i den enkelte fylkeskommunes regnskap iht. § 13 i forskrift av 15.12.2000 om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner.

Oppdatert forfalt premie 2016

Fakturering av pensjonspremien fra SPK baserer seg på en årlig prognose fordelt på seks like terminer. Prognosen for 2016 ble beregnet på grunnlag av innrapportert lønns- og stillingsdata per februar 2016. I forbindelse med 6. termin, foretok SPK en avregning for 2016 og 2015.

Forfalt premie 2016 er oppdatert i regnskapsrapporten. For 2016 vil denne posten inneholde både forfalt premie for 2016 (inkl. avregning for 2016), samt den totale avregningen for 2015. Det vil si avregningen for 2015 beregnet i 6.termin 2016, samt avregningen for 2015 beregnet i januar i fjor. Se vedlegg «Oppstilling av pensjonskostnader og nøkkeltall».

Endringer høsten 2017

Leveransen endrer format

Fra og med høsten 2017 publiserer Statens pensjonskasse regnskapsberegningen i nytt format. Under dette punktet vil vi fremover presentere de viktigste endringene fra forrige leveranse.

Nytt av året er at selve regnskapsberegningen fra høsten 2017 leveres i Excel-format. Dette har mange av våre kunder gitt tilbakemelding om at de ønsker. Vi håper dette bidrar til at det blir enklere for dere å bruke tallene i egne oppstillinger.

Tariff K2013

Høsten 2017 implementeres en dynamisk K2013 dødelighetstariff i regnskapsberegningene. Den dynamiske tariffen er bygget på tabeller for dødelighet som er avhengig av fødselsår og kjønn. I tabellene antas en reduksjon i dødeligheten for hvert kalenderår. Ved tidligere leveranser (2013-2016) har det blitt brukt en statisk K2013 dødelighetstariff, som var et beste estimat for medlemmene i SPK. Tariffen blir fra høsten 2017 bedre tilpasset bransjens anbefalte forventninger om levetid.

Prognose for 2018-2022

På bakgrunn av innspill fra flere av våre kunder, vil SPK utarbeide et 4-årig budsjett (ref Kommuneloven § 44). Denne vil bli publisert sammen med regnskapsleveransen medio september 2017.

SPK | STATENS PENSJONSKASSE

Følgende forutsetninger er brukt i våre beregninger:

a. Økonomiske forutsetninger basert på rundskriv fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD)

Regnskapsåret	2017 (budsjett)	2016	2015
Forventet avkastning	4,20 %	4,30 %	4,35 %
Diskonteringsrente	4,00 %	4,00 %	4,00 %
Forventet lønnsvekst	2,97 %	2,97 %	2,97 %
Forventet G-regulering	2,97 %	2,97 %	2,97 %

b. Demografiske parametere (SPK)

Frivillig avgang	4,5% for aldersgruppen 18-39 år 2% for aldersgruppen 40-54 år 1% for aldersgruppen 55 og oppover
Framtidig uttak av AFP (ved fylte 62 år)	50 %
Dødelighet	K2013
Uførhet	K1963 (200 %)

Disse forutsetningene benyttes i beregningene både for ordinær pensjon i SPK og for avtalefestet pensjon (AFP).

Generelt
Regnskapsberegningen er basert på samtlige fylkeskommuners bestandsdata. Vi benytter pensjonsgrunnlaget til den enkelte fylkeskommune ved starten av året som fordelingsnøkkel. Nedenfor har vi oppgitt andel (prosent) av samlet beregnet beløp som er blitt fordelt til Gratangen kommune

År	2014	2015	2016
Andel	0,0332	0,0259	0,0228

SPK | STATENS PENSJONSKASSE

Informasjon høsten 2016
Vi minner om informasjonen som ble gitt i forbindelse med den foreløpige regnskapsleveransen høsten 2016. Denne ligger på «Min Virksomhet», merket GKRS foreløpig regnskapsberegning 2016. Her informerte SPK om effekten av uførereformen, analyse av AFP-uttak, analyse av frivillig avgang og håndtering av avregning for 2015 og 2016.

Spørsmål til beregningen
Vennligst send spørsmål pr. e-post til bedriftsservice@spk.no.

Med vennlig hilsen
for Statens pensjonskasse

Cecilie Sjuls Nygård
Avdelingsleder aktuarleveranser
(sign.)

Inger-Janne Rørstad
Avdelingsleder bedriftskunde
(sign.)

SPK | STATENS PENSJONSKASSE

VEDLEGG: OPPSTILLING AV PENSJONSKOSTNADER OG NØKKELTALL

Gratangen kommune Amortisering 2016: 7 År

PENSJONSKOSTNADER		Budsjett		
	2015	**2016**	**2017**	**Henvisning fra forskrift**
Årets opptjening	967 559	848 770	873 979	
Rentekostnad	611 446	534 581	584 072	
Brutto pensjonskostnad	1 579 005	1 383 351	1 458 051	
Forventet avkastning	-562 204	-416 898	-418 138	
Netto pensjonskostnad	1 016 801	966 453	1 039 913	§13-1 nr. c og §13-3 nr. a
Sum amortisert premieavvik	-215 728	-224 051	-206 281	
Avregning for tidligere år			«»	
Administrasjonskostnad	25 416	29 832	31 252	
Samlet kostnad (inkl. adm.)	826 489	772 234	864 884	
PREMIEAVVIK				
Forfalt premie (inkl. adm. og avregning)	983 958	1 120 677	1 093 802	
(herav avregning inkl. adm. kostnad 2015)	«»	-4 681	«»	
Administrasjonskostnad	-25 416	-29 832	-31 252	
Netto pensjonskostnad	-1 016 801	-966 453	-1 039 913	
Premieavvik	-58 259	124 392	22 637	§13-1 nr. d og §13-4 nr. a (evt b)
Beregnet premieavvik året før	-574 003	-58 259	124 392	
Amort. av fjorårets premieavvik	-82 000	-8 323	17 770	
Amort. av premieavvik fra tidligere år	-133 728	-215 728	-224 051	
Sum amortisert premieavvik til føring	-215 728	-224 051	-206 281	§13-1 nr. e og §13-4 nr. c,d,e

Statens pensjonskasse, postboks 10 Skøyen, 0212 Oslo
Telefon: 02775 **E-post:** postmottak@spk.no **Internett:** www.spk.no

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - noter

SPK | STATENS PENSJONSKASSE

PENSJONSFORPLIKTELSE	31.12.2015	31.12.2016	
Brutto påløpt forpliktelse	16 865 143	14 747 865	§13-1 nr. a og e og §13-2 nr. c
Pensjonsmidler	-13 965 709	-10 657 629	§13-1 nr. a og e og §13-2 nr. d
Netto forpliktelse før arb.avg.	2 899 434	4 090 236	

PENSJONSFORPLIKTELSE (forts)

Spesifikasjon Pensjonsforpliktelser (gjeld)	2016	Forskrift
Brutto pensjonsforpliktelse 01.01.16 - full amortisering	16 865 143	§13-1 nr. a og e og §13-2 nr. c
Brutto pensjonsforpliktelse 01.01.16 - estimat i fjor	16 865 143	
Årets opptjening	848 770	
Rentekostnad	534 581	
Estimatavvik	-3 500 628	
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12.16 – estimat i år	14 747 865	
ESTIMATAVVIK PENSJONSFORPLIKTELSER		
Faktisk forpliktelse	13 364 514	
Estimert forpliktelse	-16 865 143	
Estimatavvik forpliktelse 01.01.16	-3 500 628	
Avvik i år	-3 500 628	§13-3 nr c og d

Spesifikasjon Pensjonsmidler (eiendeler)	2016	Forskrift
Brutto pensjonsmidler 01.01.16 - full amortisering	13 965 709	§13-1 nr. a og e og §13-2 nr. d
Brutto pensjonsmidler 01.01.16 - estimat i fjor	13 965 709	
Forfalt premie (inkl. adm.)	1 120 677	
Administrasjon	-29 832	
Forventet avkastning	416 898	
Estimatavvik	-4 815 823	
Brutto pensjonsmidler 31.12.16 – estimat	10 657 629	
ESTIMATAVVIK MIDLER		
Faktiske pensjonsmidler	-9 149 886	
Estimerte pensjonsmidler	13 965 709	
Estimatavvik midler 01.01.16	4 815 823	
Avvik i år	-4 815 823	§13-3 nr c og d

Statens pensjonskasse, postboks 10 Skøyen, 0212 Oslo
Telefon: 02775 **E-post:** postmottak@spk.no **Internett:** www.spk.no

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - noter

SPK STATENS PENSJONSKASSE

FØRING AV PREMIEAVVIK	2016
Amortisert brutto estimatavvik	1 315 195
Amortisert premieavvik i år	224 051
Netto balanseført estimatavvik	1 539 246

AVSTEMMING	2016
Balanseført netto forpliktelse 01.01.16	2 899 434
Netto pensjonskostnad	966 453
Administrasjonskostnad	29 832
Amortisert premieavvik i år	-224 051
Forfalt premie (inkl. administrasjon)	-1 120 677
Netto balanseført estimatavvik i år	1 539 246
Balanseført netto forpliktelse 31.12.16	4 090 236

Statens pensjonskasse, postboks 10 Skøyen, 0212 Oslo
Telefon: 02775 **E-post:** postmottak@spk.no **Internett:** www.spk.no

18/17 Regnskap og årsberetning 2016 - 17/00546-6 Regnskap og årsberetning 2016 : Regnskap 2016 - noter

Note nr. 3: Kommunens garantiansvar.

Person, firma, organisasjon	Garantiansvar pr. 31.12.16	Garantiansvar utløper (dato)
1. KLP Kommunekreditt AS		
Hålogaland Ressursselskap IKS	107 396	15.02.2020
Hålogaland Ressursselskap IKS	223 553	25.02.2023
Sum	**330 949**	
Garantiansvar totalt:	**330 949**	

Note nr. 4: Aksjer og andeler

SELSKAP	Antall	Pålydende	Balanseført verdi	Korrigert verdi	Merknad
LIVSFORSIKRING MV.					
EGENKAPITALINNSKUDD KLP			3 991 860		
SUM			**3 991 860**		
SELVSTENDIGE KOMMUNEFORETAK					
GRATANGEN INDUSTRIBYGGESELS.			0		Nedskr. i 2016
EIERANDEL I HÅLOGALAND RESURSS.			100 000		
EIERANDEL I SØR-TROMS KOMM. REV.			0		Solgt i 2015
EIERANDEL KOMM. REV. NORD			35 000		
SUM			**135 000**		
PRIV. FORETAK MED BEGR. ANSVAR					
HURTIGRUTEN GROUP ASA	7 581		0		Solgt i 2014
TROMS TREFOREDLING , AKSJER	20	500	0		Nedskr. i 2016
HÅLOGALAND KRAFT	3	20 000	60 000		
LØVDAL VANNVERK, ANDELER	14	2 000	28 000		
SELSKAP FOR NÆRINGSUTV, AKSJER	25	1 000	0		Nedskr. i 2016
DYRØYHALLEN, AKSJER	10	500	5 000		
HURDALSENTERET, ANDELER	1	1 000	1 000		
HILLESHAMN VANNVERK, ANDELER	10	2 500	25 000		
GRATANGEN BOLIGSTIFT, ANDELER	1	30 000	0		Nedskr. i 2016
GRATANGEN MEK. IND, AKSJER	50	1 000	50 000		
BJARKØYFORBINDELSEN, AKSJER	40	250	10 000		
DESTINASJON HARSTAD	5	1 000	5 000		
MIDT I NORDEN, AKSJER	1	50 000	50 000		
AKSJER SLG KJØPT I 2002			135 000		
HÅLOGALANDSBRUA, AKSJER	2	6 000	12 000		
BREDBÅNDSFYLKET TROMS			16 000		
AKSJER I N-N KYSTKULTURSENTER			25 000		
SUM			**422 000**		
SUM TOTALT			**4 548 860**		

Note nr. 5: Fond, prinsippendr. og "udisponert resulat"

Disposisjonsfond		Beløp
Beholdning 01.01.	kr	(3 883 066)
Avsatt i driftsregnskapet	kr	(3 176 721)
Bruk av fondet i driftsregnskapet	kr	-
Bruk av fondet i investeringsregnskapet	kr	483 880
Beholdning 31.12.	kr	(6 575 907)

Bundne driftsfond		Beløp
Beholdning 01.01.	kr	(4 204 249)
Bruk av fondene i driftsregnskapet	kr	3 408 287
Bruk av fondene i investeringsregnskapet	kr	-
Avsetninger til fondene	kr	(1 813 891)
Beholdning 31.12.	kr	(2 609 853)

Ubundne investeringsfond		Beløp
Beholdning 01.01.	kr	(665 895)
Avsetninger til fondene	kr	(2 719)
Bruk av fondene	kr	-
Beholdning 31.12.	kr	(668 614)

Bundne investeringsfond		Beløp
Beholdning 01.01.	kr	(2 854 653)
Avsetninger til fondene	kr	(713 657)
Bruk av fondene		160 654
Beholdning 31.12.	kr	(3 407 656)

Prinsippendringer drift		Beløp
Beholdning 01.01.	kr	(787 712)
Avsetninger		0
Bruk		0
Beholdning 31.12.	kr	(787 712)

Prinsippendringer investering	Beløp
Beholdning 01.01.	2 703 559
Avsetninger	0
Bruk	0
Beholdning 31.12.	2 703 559

Udisponert resultat (mer- og mindreforbruk)		Beløp
Beholdning 01.01. overskudd drift	kr	(2 419 721)
Beholdning 01.01. underskudd invest.	kr	7 036 769
Årets underskudd invest. regnsk.	kr	-
Årets underskudd driftsregnsk.	kr	-
Årets udisponerte driftsresultat	kr	(5 122 953)
Årets inndekking av underskudd investering 2015	kr	(7 036 769)
Årets disponering av resultat drift 2015	kr	2 419 721
Beholdning 31.12.	kr	(5 122 953)

Note nr. 6: Kommunens kapitalkonto 2.59900.001

		Debet		Kredit
Inngående balanse 01.01.2016			**kr**	**51 943 806**
Aktivering av fast eiendom og anlegg			kr	4 696 625
Av- og nedskrivning av fast eiendom og anlegg	kr	8 036 403		
Salg av fast eiendom og anlegg	kr	-		
Salg av aksjer og andeler	kr	-		
Oppskrivning (rever nedskr) av fast eiendom og anlegg			kr	-
Kjøp av aksjer og andeler / EK- innskudd			kr	443 725
Nedskriving av aksjer og andeler	kr	146 600		
Aktivering av utstyr, maskiner og lignende			kr	370 968
Av- og nedskrivning av utstyr, maskiner og transportmidle	kr	3 020 639		
Oppskrivning (rever nedskr) av aksjer og andeler			kr	-
Utlån driftsregnskapet			kr	128 175
Utlån investeringsregnskapet			kr	1 430 000
Avskrivning utlån	kr	-		
Oppskriving av utlån			kr	-
Avdrag på utlån dr. regnskapet (mottatte avdrag)	kr	28 430		
Avdrag på utlån inv. regnskapet (mottatte avdrag)	kr	317 951		
Avdrag på eksterne lån			kr	6 318 695
Bruk av midler fra eksterne lån	kr	8 075 109		
Endring pensjonsforpliktelse KLP / STP	kr	3 363 558		
Endring skyldig arb. giv. avg. pensjonsforpliktelse	kr	180 760		
Utgående balanse 31.12.2016	**kr**	**42 162 544**		
Sum	**kr**	**65 331 994**	**kr**	**65 331 994**

Note nr. 7: Avsetning til ubundne investeringsfond – utlån kto. 7011;

Hvis en ser på inn- og utbetalinger vedr. utlån som et eget underkap./ansvar vil flg. avsetning måtte gjøres;

Avdrag utlån (datalån ansatte)	kr	2 718,96
- Avdrag innlån (datalån ansatte)	kr	0,00
= Avsetning til ubundne inv. fond	**kr**	**2 718,96**

Note nr. 8 : Dekningsgrad vann, avløp, renovasjon, slam og feiing.

2 Vannsektoren (funksjon 340 og 345)		
1.4200 kommunale vannverk	**Regnskap**	**Reg. budsjett**
A. Direkte driftsutgifter	884 500	1 328 601
B. Henførbare indirekte driftsutgifter	0	0
C. Kalkulatoriske rentekostnader	331 485	0
D. Kalkulatoriske avskrivninger	1 214 252	657 588
E. Andre inntekter	0	23 519
F. Gebyrgrunnlag (A+B+C+C+D-E)	2 430 237	1 962 670
G. Gebyrinntekter	2 002 276	1 948 425
H. Årets finansielle resultat (G-F) +/-	-427 961	-14 245
I. Avsetning til selvkostfond og	0	0
I. dekning av fremført underskudd	0	0
J. Bruk av selvkostfond og	0	0
J. fremføring av underskudd	0	0
K. Kontrollsum (subsidiering) (H-I+J): +=0, -=-x	-427 961	-14 245
L. Saldo selvkostfond per 1.1. +/- (D=-)	0	0
M. Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond	0	0
M. eller fremføring av underskudd (KAN) (-) (	0	0
N. Saldo selvkostfond per 31.12. (L+M+I-J) +/-	0	0
O. Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F)*100: < 100% >	82,4 %	99,3 %
P. Årets selvkostgrad i % (G/(F+I-J))*100: ≤ 100%	82,4 %	99,3 %

4 Avløpssektoren (funksjon 350 og 353)		
1.4210 Kommunale kloakk-/avløp	**Regnskap**	**Reg. budsjett**
A. Direkte driftsutgifter	855 982	658 298
B. Henførbare indirekte driftsutgifter	0	0
C. Kalkulatoriske rentekostnader	15 978	0
D. Kalkulatoriske avskrivninger	171 846	333 678
E. Andre inntekter	23 179	23 518
F. Gebyrgrunnlag (A+B+C+C+D-E)	1 020 627	968 458
G. Gebyrinntekter	1 041 834	954 213
H. Årets finansielle resultat (G-F) +/-	21 207	-14 245
I. Avsetning til selvkostfond og	37 185	0
I. dekning av fremført underskudd	0	0
J. Bruk av selvkostfond og	0	0
J. fremføring av underskudd	0	0
K. Kontrollsum (subsidiering) (H-I+J): +=0, -=-x	-15 978	-14 245
L. Saldo selvkostfond per 1.1. +/- (D=-)	144 498	0
M. Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond	0	0
M. eller fremføring av underskudd (KAN) (-) (	0	0
N. Saldo selvkostfond per 31.12. (L+M+I-J) +/-	181 683	0
O. Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F)*100: < 100% >	102,1 %	98,5 %
P. Årets selvkostgrad i % (G/(F+I-J))*100: ≤ 100%	98,5 %	98,5 %

6 Avfallssektoren (husholdningsavfall) (355 + 357)		
1.4220 Renovasjon	**Regnskap**	**Reg. budsjett**
A. Direkte driftsutgifter	2 239 808	1 693 398
B. Henførbare indirekte driftsutgifter	0	0
C. Kalkulatoriske rentekostnader	337	0
D. Kalkulatoriske avskrivninger	45 172	54 380
E. Andre inntekter	130 343	0
F. Gebyrgrunnlag (A+B+C+C+D-E)	2 154 974	1 747 778
G. Gebyrinntekter	1 987 331	1 693 398
H. Årets finansielle resultat (G-F) +/-	-167 643	-54 380
I. Avsetning til selvkostfond og	0	0
I. dekning av fremført underskudd	0	0
J. Bruk av selvkostfond og	40 501	0
J. fremføring av underskudd	0	0
K. Kontrollsum (subsidiering) (H-I+J): +=0, -=0	-127 142	-54 380
L. Saldo selvkostfond per 1.1. +/- (D=-)	40 501	0
M. Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond	0	0
M. eller fremføring av underskudd (KAN) (-) (	0	0
N. Saldo selvkostfond per 31.12. (L+M+I-J) +/-	0	0
O. Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F)*100: < 100% >	92,2 %	96,9 %
P. Årets selvkostgrad i % (G/(F+I-J))*100: = 100%	94,0 %	96,9 %

Slam (funksjon 354)		
1.4230 Slamavskiller	**Regnskap**	**Reg. budsjett**
A. Direkte driftsutgifter	316 764	368 467
B. Henførbare indirekte driftsutgifter	0	0
C. Kalkulatoriske rentekostnader	0	0
D. Kalkulatoriske avskrivninger	0	0
E. Andre inntekter	0	0
F. Gebyrgrunnlag (A+B+C+C+D-E)	316 764	368 467
G. Gebyrinntekter	388 530	368 467
H. Årets finansielle resultat (G-F) +/-	71 766	0
I. Avsetning til selvkostfond og	71 766	0
I. dekning av fremført underskudd	0	0
J. Bruk av selvkostfond og	0	0
J. fremføring av underskudd	0	0
K. Kontrollsum (subsidiering) (H-I+J): +=0, -=0	0	0
L. Saldo selvkostfond per 1.1. +/- (D=-)	126 780	0
M. Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond	0	0
M. eller fremføring av underskudd (KAN) (-) (	0	0
N. Saldo selvkostfond per 31.12. (L+M+I-J) +/-	198 546	0
O. Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F)*100: < 100% >	122,7 %	100,0 %
P. Årets selvkostgrad i % (G/(F+I-J))*100: = 100%	100,0 %	100,0 %

Feietjeneste (feiing) (funksjon 338)		
1.4130 Feiervesen	**Regnskap**	**Reg. budsjett**
A. Direkte driftsutgifter	536 535	294 025
B. Henførbare indirekte driftsutgifter	0	0
C. Kalkulatoriske rentekostnader	0	0
D. Kalkulatoriske avskrivninger	0	0
E. Andre inntekter	58 066	0
F. Gebyrgrunnlag (A+B+C+C+D-E)	478 469	294 025
G. Gebyrinntekter	257 393	294 025
H. Årets finansielle resultat (G-F) +/-	-221 076	0
I. Avsetning til selvkostfond og	0	0
I. dekning av fremført underskudd	0	0
J. Bruk av selvkostfond og	0	0
J. fremføring av underskudd	0	0
K. Kontrollsum (subsidiering) (H-I+J): +=0, -=-x	-221 076	0
L. Saldo selvkostfond per 1.1. +/- (D=-)	0	0
M. Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond	0	0
M. eller fremføring av underskudd (KAN) (-)	0	0
N. Saldo selvkostfond per 31.12. (L+M+I-J) +/-	0	0
O. Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F)*100: < 100% >	53,8 %	100,0 %
P. Årets selvkostgrad i % (G/(F+I-J))*100: ≤ 100%	53,8 %	100,0 %

Note nr. 9: Tapsføringer/avsetning til tap på fordringer 2016.

Art. 4710 Tap på fordringer :

Kommunale krav til private, tapsført (foreldet)	kr	4 672,00
Refusjonskrav til kommune, tapsført (foreldet)	kr	364 171,75
Div. krav til innbyggere og private firma/kunder (kommunal fakturering, krav som er usikker/foreldet)	kr	150 000,00
Sum tapsført/avsetning til tap på fordringer som har direkte resultateffekt på drift i 2016	**kr**	**518 843,75**

Note nr. 10: Udekket i investeringsregnskapet 2016.

Ansvar	Tekst	Beløp

Ingen ansvarsområder er udekket. Investeringsregnskapet er gjort opp i balanse.

Note 11 Interkommunalt samarbeid etter kommuneloven § 27 (F § 12 nr 3)

Regnskap for interkommunale samarbeid etter kommuneloven § 27 skal inngå i årsregnskapet til den kommunen hvor samarbeidet har sitt hovedkontor. Årsregnskapet omfatter regnskap for slike samarbeid jf regnskapsforskriften § 12 nr 3, og utgjør følgende

Interkommunalt tiltak jf KL § 27	K4 avdelingene
Overføring fra Gratangen kommune	kr 1 179 269
Overføring fra Salangen kommune	kr 1 715 206
Overføring fra Lavangen kommune	kr 1 072 210
Resultat av overføringer	kr 3 966 685
Samarbeidets egne inntekter	kr 324 197
Samarbeidets driftsutgifter	kr 4 290 882
Resultat av virksomheten	kr 0
Disponering av resultatet:	
Tilbakeført deltaker kommunene	kr -
Overført til neste driftsår	kr -
Udekket underskudd	kr -

Note 12 Fordringer og gjeld til kommunale foretak, bedrifter og samarbeid jf kommuneloven §§ 11 og 27 (F § 5 nr 4)

	31.12. 2016		31.12. 2015	
K4 - avdelingene	**Fordringer**	**Gjeld**	**Fordringer**	**Gjeld**
Kortsiktige poster				
Salangen kommune	kr 1 715 206	kr 1 902 141	kr 1 462 119	kr 1 805 559
Lavangen kommune	kr 1 072 210	kr 1 346 132	kr 858 260	kr 1 378 828
Sum kortsiktige poster	**kr 2 787 416**	**kr 3 248 273**	**kr 2 320 379**	**kr 3 184 387**
Langsiktige poster				
	kr -	kr -	kr -	kr -
	kr -	kr -	kr -	kr -
	kr -	kr -	kr -	kr -
Sum langsiktige poster	**kr -**	**kr -**	**kr -**	**kr -**

Note 13 Antall årsverk og ytelser til ledende personer og revisor

Årsverk

Antall årsverk i kommunen i regnskapsåret var 95,14

Årslønn til ledende personer

	2016	2015	2014
Rådmann	kr 800 000	kr 660 000	kr 660 000
Ordfører	kr 800 000	kr 660 000	kr 660 000

Godtgjørelse til revisor

KomRev NORD IKS vært kommunens revisor. Samlede godtgjørelse til revisor utgjør kr. 315.000,-.
Tjenesten består av revisjon, rådgivning og andre tjenester. Revisjon omfatter regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og diverse attestasjonsoppdrag.

En betydelig del av andre tjenester gjelder gjennomføring av overordnet analyse for forvaltningsrevisjon og diverse kontroller / analyser som er bestilt av kontrollutvalget.

Note 14 Anleggsmidler

	EDB-utstyr, kontor-maskiner, div. utstyr	Anleggs-maskiner, brannbiler, biler mv.	Tekniske anlegg, næringe-områder mv.	Boliger, skoler, barnehager, tomter	Adm.bygg, sykehjem, helsesenter	Veier	Immaterielle eiendeler	SUM
Anskaffelseskost 01.01	11 938 970	1 183 525	50 592 674	63 496 538	38 975 262	11 203 043		177 390 012
Årets tilgang	4 905 968					161 625		5 067 593
- herav overført fra egne KF								*0*
Årets avgang								0
- herav overført til egne KF								*0*
Anskaffelseskost 31.12	16 844 938	1 183 525	50 592 674	63 496 538	38 975 262	11 364 668	0	182 457 605
Akk avskrivninger 31.12								0
Netto akk. og rev. nedskrivninger								0
Akk. avskr. og nedskr. 31.12.								0
Bokført verdi pr. 31.12	14 040 638	967 186	49 028 182	58 311 992	37 687 897	11 364 668	0	171 400 563
Herav finansielle leieavtaler	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Årets avskrivninger	1 478 955	216 339	1 564 492	1 546 627	1 287 365	0	0	6 093 778
Årets nedskrivninger	1 325 345	0	0	3 637 919	0	0	0	4 963 264
Årets reverserte nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	0	0
Tap ved salg av anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0	0
Gevinst ved salg av anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0	0
Økonomisk levetid	5 år	10 år	20 år	40 år	50 år			
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Ingen avskr.		

Årets nedskrivninger gjelder korrigert bokført verdi på bredbåndet (fiber) og Nord-Gratangen skole (til kr. 1). Balanseført beløp i Gratangens regnskap pr. 31.12.16 på disse to eiendelene/byggene/anleggene utgjør total/årets nedskrivninger.

Note 15 Regnskapsprinsipper og vurderingsregler (jf. KRS nr. 6)

Kommuneregnskapet er finansielt orientert, og skal vise alle økonomiske midler som er tilgjengelige i året, og anvendelsen av disse. Inntekter og utgifter skal tidsmessig plasseres i det året som følger av anordningsprinsippet. Anordningsprinsippet betyr at alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet skal fremgå av drifts- eller investeringsregnskapet i året enten de er betalt eller ikke.

Regnskapet er avlagt i henhold til god kommunal regnskapsskikk, herunder kommunale regnskapsstandarder (KRS) utgitt av Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS).

Ved lånefinansiering av investeringer er ikke renteutgiftene lagt til anskaffelseskost i samsvar med anbefalt løsning i KRS nr. 2.

Note 16 Langsiktig gjeld og avdrag

Gratangen kommune har i 2016 betalt avdrag på langsiktig gjeld etter kommunestyrets vedtatte avdragsplan / løpetid på hvert enkelt lån.

Regnskapets økonomisk oversikt - drift (side 2), viser at det ble betalt/driftsregnskapet ble belastet med kr. 6.213.995,- (5.163.470,- i 2015) i avdrag på lån (investeringslån). Økonomisk oversikt - investering (side 3), viser at det ble betalt/investeringsregnskapet ble belastet med kr. 104.700,- (99.779,- i 2015) i avdrag på lån (startlån fra Husbanken).

Oversikt - balanse (side 5), viser at kommunen pr. 31.12.16 har en langsiktig gjeld på andre lån (investeringslån og startlån) på kr. 119.137.961,- (118.056.656,- i 2015).

Det foreligger ikke vedtak om avdragsutsettelse, og kommunen beregner / benytter ikke minste tillatte avdrag jf. kommuneloven (koml) § 50 nr. 7.

Note 17 Avtale om gjenkjøp av tidligere skolelokaler ved Nord-Gratangen skole

Under kommunestyrets behandling av sak 11/2014 ble det vedtatt å avhende Nord-Gratangen skole til NGS Montessori AS. Praktiske detaljer ble avklart og behandlet under sak 17/2014.

I sak 17/2014 vedtok Gratangen kommune å yte et årlig driftstilskudd til NGS Montessori AS i form av at sistnevnte tok opp et lån på kr. 3 000.000 over 20 år. Gratangen kommune dekker renter og avdrag i låneperioden.

I tillegg har Gratangen kommune inngått en forpliktelse ved å kjøpe tilbake lokalitetene til en kjøpesum som tilsvarer restkrav på lånet. En slik forpliktelse kan utløses ved mislighold eller andre faktorer som gjør NGS Montessori AS ute av stand til å håndtere sine låneforpliktelser.

Ved regnskapsårets slutt er restlånet på kr. 2 600.000,-.

Note 18 Ekstraordinære utgifter i 2016 - Overføring til NGS Montessori AS

Gratangen kommune har avtale om drift av privat barnehage med NGS Montessori AS. En viktig faktor i denne avtalen er at den private barnehage skal motta et tilskudd til ordinær drift som minst skal være på samme størrelse som de kommunale barnehagene mottar. Driftstilskuddet regnes ut med bakgrunn i regelverk utarbeidet av Utdanningsdirektoratet. Regelverket har siden 2014 vært gjenstand for flere revideringer. Med bakgrunn i dette har Gratangen kommune gjennomført en etterberegning av tilskuddet utbetalt i årene 2014, 2015 og 2016.

Det er etterbetalt kr. 702.969,- til NGS Montessori AS. Dette beløpet har hatt resultateffekt for 2016, det vil si resultatet har blitt redusert med kr. 702.969,-. .

NOTE 19 - Ekstraordinære inntekter i 2016

I oppsummeringsbrev "Årsregnskap for 2015" fra KomRev NORD av 01.06.2016 ble det påpekt at Gratangen kommune har balanseført flere bundne driftsfond. Dette er øremerkede tilskudd som ikke er brukt eller som etter gjeldende regnskapsforskrift ikke skal være bundet.

Kommunen ble anmodet om å vurdere hvorvidt disse avsetningene var bundet eller ikke. Det er derfor foretatt en gjennomgang av samtlige bundne driftsfond, hvor det ikke har vært bevegelse på siden 2013. I alt er det i regnskapet 2016 inntektsført kr. 1 392 757,59.

KONTO	BELØP	TEKST
251080001	5 645,00	Fond funksjonshemmede førskolebarn
251080002	593 638,84	Fond voksenopplæring
251080004	14 244,67	Fond kartlegging biologisk mangfold
251080005	6 059,20	Fond faglig fora Sør-Troms
251080006	79 978,89	Fond samarbeidsprosjekt S/L/G
251080008	9 999,00	Fond Nord-Gratangen skole - naust
251080011	141 073,00	Fond Nord-Norsk fjordpark
251080012	34 644,65	Fond trivsel på jobb
251080015	136 799,00	Fond vox-fagprogram
251080018	49 999,00	Fond bibliotekrom
251080019	29 999,00	Innteksføring av bundne driftsfond
251080021	49 999,00	Fond filprosjekt/leirskole NGS
251080022	50 920,08	Fond kunstundervisning i kulturskolen
251080024	97 415,01	Fond mindreforbruk kommunal andel
251080030	9 999,00	Fond vanntrim
251080032	42 345,25	Fond frisklivssentral
251080038	39 999,00	Fond kompetanseløftet
19500.7300.880	**1 392 757,59**	**SUM Bundne driftsfond**

GRATANGEN KOMMUNE

Arkivsak-dok. 17/00618-1
Saksbehandler Ted Okstad

Saksgang	Møtedato
Formannskap	13.06.2017

ØKONOMIMELDING 1/2017

Innstilling:

1. Kommunestyret tar rådmannens merknader og kommentarer til orientering.
2. De foreslåtte budsjettreguleringer i driftsregnskapet blir vedtatt som foreslått.

Vedlegg:

Budsjettreguleringsskjema Gratangen bofellesskap
Budsjettreguleringsskjema Grunnskoleopplæring flyktningbarn

Saksframstilling:

Rådmannen legger med dette frem økonomimelding 1/2017. Økonomimeldingen gir økonomisk informasjon for perioden 01.01.2016 - 12.06.2017.

I arbeidet med økonomimelding 1/2017 har rådmannens ledergruppe vært involvert. I første halvdel av 2017 har det vært lagt ned mye arbeid i forhold til ny organisasjonsmodell og konsolidering av Gratangen bofellesskap. Det foreligger av den grunn ikke komplette driftsrapporter fra den enkelte avdeling. Likevel er den enkelte avdelings budsjett og regnskap blitt kontrollert og fulgt opp. I tidligere økonomimeldinger har blitt lagt frem forslag til budsjettreguleringer på de fleste tjenesteområdene. I denne omgang har ledergruppen prioritert arbeidet med flyktningeområdet.

I økonomimeldingen slik den foreligger er det spesielt to områder som rådmannens ledergruppe har arbeidet aktivt med:

- Gratangen bofellesskap
- Grunnskoleopplæring flyktningbarn

Disse avdelingene blir kommentert nærmere i økonomeldingens del 2. Det ligger også vedlagt en egen oversikt over foreslåtte budsjettreguleringer i forhold til disse avdelingene.

I del 1 gis en kort fremstilling av kommunens økonomiske stilling pr juni 2017.

I del 2 gis en kortfattet oppsummering av foreslåtte tiltak på flyktningeområdet.

Del 1 – Økonomisk stilling pr. juni 2017

	Regnskap	Periodisert budsjett	Års budsjett
Utgifter	70 177 264	71 036 114	149 228 635
Inntekter	-73 170 011	-74 650 916	-149 228 635
Resultat	-2 992 778	-3 614 802	0

Nøkkeltall pr. 12.06.2017

Nøkkeltallene viser en drift som er i balanse etter 6 måneders drift. Med hensyn på utgifter så mangler det noen refusjonskrav fra andre kommuner. De manglende inntektene skyldes at festeavgifter ikke er utfakturert, samt at det mangler særtilskudd og integreringstilskudd for EM.

Selv om regnskap og budsjett nå etter 6 måneders drift er i balanse, er det noen potensielle problemområder vi vil peke på:

- Legetjenesten (økt bemanning innenfor gitt ramme)
- Sosiale tjenester (økt forbruk av bidrag livsopphold/boutgifter)
- Barnevern (fosterhjemsgodtgjørelse)

Det er ingen foreslåtte tiltak i denne økonomimeldingen, men vi vil komme tilbake dette ved neste økonomigjennomgang.

Del 2 – Flyktningetjenesten (EM)

Gratangen bofellesskap

Gratangen bofellesskap ble etablert høsten 2016. Ved årets slutt var det 10 barn som hadde opphold der. I løpet av 2017 kan det forventes at det i alt vil være 14 – 16 barn. I forbindelse med budsjett 2017 ble det vedtatt et budsjett som var i balanse. Imidlertid viser det seg at både utgifter og inntekter var mye høyere enn det som fremkommer i VISMA. Det er derfor i denne forbindelsen utarbeidet et nytt og fullstendig budsjett for Gratangen bofellesskap. Det foreslåtte budsjettet ligger vedlagt, og det er forutsatt at inntekter og utgifter balanserer.

Grunnskoleopplæring flyktningbarn

Aleris opprettet høsten 2015 et omsorgssenter for EM. I denne forbindelse mottok Gratangen kommune et særskilt tilskudd til grunnskoleopplæring for disse barna. Etter hvert har nå Aleris trappet ned sin virksomhet. Mye av den statlige finansieringen har nå falt bort. Samtidig vil det være et klart behov for Gratangen kommune å drifte dette tiltaket videre, slik at barna på bofellesskapet kan få en god og faglig forsvarlig grunnskoleopplæring.

Rektor sammen med sektorleder for oppvekst/kultur har stipulert en utgift på kr. 1,3 millioner for drift i 2017. Det vil antakelig være noe statstilskudd å hente for 1. halvår 2017. Ved regnskapsavslutningen for 2016 hadde grunnskoleopplæring flyktningbarn et mindre forbruk på kr. 1,9 millioner. Disse midlene er foreslått avsatt til disposisjonsfond.

Rådmannen vil derfor tilrå at det i første omgang benyttes kr. 1,0 million av disposisjonsfondet for å kunne videreføre driften av grunnskoleopplæringen for flyktningbarn.

Vedlegg: Gratangen bofellesskap

Art		Budsjett	Endring	Nytt budsjett
10100	FAST LØNN	3 340 000	2 175 000	5 515 000
10170	KVELDS- NATTILLEGG	390 000	482 000	872 000
10171	LØRDAGS- SØNDAGSTILLEGG	168 000	220 000	388 000
10172	HELG- HØYTIDSTILLEGG	0	549 000	549 000
10200	SYKEVIKARER	76 000	241 000	317 000
10210	FERIEVIKARER	143 000	0	143 000
10240	ANNEN VIKARLØNN	0	166 000	166 000
10300	EKSTRAHJELP	0	82 000	82 000
10400	OVERTID	0	215 000	215 000
10900	PENSJON FELLESORDNINGEN	905 740	328 260	1 234 000
10990	ARBEIDSGIVERAVGIFT	256 160	215 840	472 000
11000	KONTORUTGIFTER	20 000	0	20 000
11150	MATVARER	144 000	86 000	230 000
11200	RENGJØRINGSARTIKLER	0	14 000	14 000
11280	ANDRE FORBRUKSVARER	0	10 000	10 000
11290	ANDRE DRIFTSUTGIFTER	150 000	0	150 000
11310	TELEFONUTGIFTER	24 000	0	24 000
11410	STILLINGSANNONSER	0	40 000	40 000
11700	DRIVSTOFF/OLJE	30 000	12 000	42 000
11701	ANDRE DRIFTSUTG. EGNE TRSP.MID	0	25 000	25 000
11800	STRØM	36 000	-6 000	30 000
11910	HUSLEIER	360 000	240 000	600 000
12100	LEIE/LEASING AV BILER	60 000	182 000	242 000
13700	KJØP FRA ANDRE/PRIVATE	0	660 000	660 000
14291	MOMSKOMP DRIFT	58 000	175 000	233 000
14700	OVERFØRINGER TIL ANDRE/ PRIVATE	0	91 000	91 000
14730	BIDRAG TIL LIVSOPPHOLD	0	200 000	200 000
		6 160 900	**6 403 100**	**12 564 000**
17100	REFUSJON SYKELØNN	0	-60 000	-60 000
17291	MOMSKOMP DRIFT	-58 000	-175 000	-233 000
18100	ANDRE STATLIGE OVERFØRINGER	-6 102 900	-6 168 100	-12 271 000
		-6 160 900	**-6 403 100**	**-12 564 000**

Vedlegg: Grunnskole flyktningbarn

Art		Budsjett	Endring	Nytt budsjett
10100	FAST LØNN	1 935 000	-1 925 000	10 000
10310	ENGASJEMENTER	0	900 000	900 000
10400	OVERTID	0	20 000	20 000
10900	PENSJON FELLESORDNINGEN	425 700	-425 700	0
10912	ULYKKE/GRUPPELIVFORSIKRING	0	1 000	1 000
10930	PENSJON LÆRERE	0	160 000	160 000
10990	ARBEIDSGIVERAVGIFT	120 396	-60 396	60 000
11050	FRITT SKOLEMATRIELL	150 000	-96 000	54 000
11055	UNDERVISNINGSMATERIELL	0	10 000	10 000
11710	SKOLESKYSS	0	20 000	20 000
11730	EKSKURSJONER	0	50 000	50 000
14291	MOMSKOMP DRIFT	0	15 000	15 000
		2 631 096	**-1 331 096**	**1 300 000**
17008	FRA FYLKESMANNEN	-2 631 096	2 346 096	-285 000
17100	REFUSJON SYKELØNN	0	0	0
17291	MOMSKOMP DRIFT	0	-15 000	-15 000
17700	REFUSJON FRA ANDRE/PRIVATE	0	0	0
19400	BRUK AV DISPOSISJONSFOND	0	-1 000 000	-1 000 000
		-2 631 096	**1 331 096**	**-1 300 000**

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 17/00618
Arkivkode
Saksbehandler Ted Okstad

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Formannskap	13.06.2017	37/17

Økonomimelding 1/2017

Formannskap har behandlet saken i møte 13.06.2017 sak 37/17

Møtebehandling

Votering
Innstillingen enstemmig vedtatt

Vedtak
1. Kommunestyret tar rådmannens merknader og kommentarer til orientering.
2. De foreslåtte budsjettreguleringer i driftsregnskapet blir vedtatt som foreslått.

GRATANGEN KOMMUNE

Arkivsak-dok. 17/00207-2
Saksbehandler Ted Okstad

Saksgang	Møtedato
Formannskap	13.06.2017

BUDSJETT 2017 OG ØKONOMIPLAN 2017-2020 - NYTT VEDTAK

Innstilling:

Følgende endringer foreslås i budsjett 2017og økonomiplan 2017-2020.

10890.3100.275 – Introduksjons-/kvalifiseringsstønad

	B2017	2018	2019	2020
Opprinelig	2 791	2 791	2 791	2 791
Endring	-1 100	-1 100	-1 100	-1 100
Nytt budsjett	**1 691**	**1 691**	**1 691**	**1 691**

18000.6030.840 – Statlige rammetilskudd

	B2017	2018	2019	2020
Opprinelig	-68 566	-68 566	-68 566	-68 566
Endring	2 600	2 600	2 600	2 600
Nytt budsjett	**-65 966**	**-65 966**	**-65 966**	**-65 966**

18103.6050.850 - Integreringstilskudd

	B2017	2018	2019	2020
Opprinelig	-7 782	-7 782	-7 782	-7 782
Endring	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Nytt budsjett	**-9 282**	**-9 282**	**-9 282**	**-9 282**

Endringene innarbeides i alle relevante budsjettdokumenter for 2017.

Vedlegg:

Tilbakemelding på budsjett 2017 og økonomiplan 2017-2020 fra Fylkesmannen i Troms av 15.03.2017

Saksframstilling:

Gratangen kommunestyre vedtok budsjett 2017 og økonomiplan 2017-2020 i kommunestyremøte av 15.12.2016.

I brev fra Fylkesmannen i Troms av 15.03.2017 fremgår det at Fylkesmannen skal gjennomgå kommunens budsjett, økonomiplan og årsregnskap for å kontrollere om kommunen skal være registrert i ROBEK. Grunnlag for registrering i ROBEK er tilstede når budsjett eller økonomiplan er vedtatt uten at alle utgifter er dekket i budsjettet.

Fylkesmannen viser til at Gratangen kommunes budsjett og årsbudsjett er vedtatt med et rammetilskudd som ligger 2,6 millioner for høyt for hvert av årene i planen. Fylkesmannen ber derfor Gratangen kommune om å fatte nytt vedtak i saken hvor inntektsanslaget er i tråd med KS prognosemodeller og regjeringens budsjettopplegg.

Vurdering:

Bakgrunnen for at inntektsanslaget på rammetilskudd 2017 har blitt satt for høyt skyldes at kommunens skjønnstilskudd har blitt ført opp to ganger i budsjettet.

Administrasjonen har arbeidet med denne saken siden brevet fra Fylkesmannen forelå 15.03.2017. Det er i det vedtatte budsjettet for 2017, og i økonomiplanen, rom for omfordeling av midler slik at man kan tilfredsstille kravet til inndekning.

Konklusjon:

En grundig gjennomgang av budsjettet viser at posten «Introduksjon-/Kvalifiseringsstønad» er satt for høyt i forhold til det antallet voksne flyktninger som pr. dato er inne i ordningen. I tillegg har Gratangen kommunen i begynnelsen av året mottatt 1 voksen og 7 barn som ledd i familiegjenforening. Det er i budsjettet ikke tatt høyde for integreringstilskudd for disse.

Følgende endring i budsjett 2017 og økonomiplan 2017-2020 foreslås derfor gjennomført:

10890.3100.275 – Introduksjons-/kvalifiseringsstønad

	B2017	**2018**	**2019**	**2020**
Opprinnelig	2 791	2 791	2 791	2 791
Endring	-1 100	-1 100	-1 100	-1 100
Nytt budsjett	**1 691**	**1 691**	**1 691**	**1 691**

18000.6030.840 – Statlige rammetilskudd

	B2017	**2018**	**2019**	**2020**
Opprinnelig	-68 566	-68 566	-68 566	-68 566
Endring	2 600	2 600	2 600	2 600
Nytt budsjett	**-65 966**	**-65 966**	**-65 966**	**-65 966**

18103.6050.850 - Integreringstilskudd

	B2017	**2018**	**2019**	**2020**
Opprinnelig	-7 782	-7 782	-7 782	-7 782
Endring	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Nytt budsjett	**-9 282**	**-9 282**	**-9 282**	**-9 282**

Alle foreslåtte endringer innarbeides i relevante budsjettdokumenter og oversendes Fylkesmannen i Troms for ny gjennomgang.

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 17/00207
Arkivkode
Saksbehandler Ted Okstad

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Formannskap	13.06.2017	36/17

Budsjett 2017 og økonomiplan 2017-2020 - nytt vedtak

Formannskap har behandlet saken i møte 13.06.2017 sak 36/17

Møtebehandling

Votering
Innstillingen ble enstemmig vedtatt

Vedtak
Følgende endringer foreslås i budsjett 2017og økonomiplan 2017-2020.

10890.3100.275 – Introduksjons-/kvalifiseringsstønad

	B2017	2018	2019	2020
Opprinelig	2 791	2 791	2 791	2 791
Endring	-1 100	-1 100	-1 100	-1 100
Nytt budsjett	**1 691**	**1 691**	**1 691**	**1 691**

18000.6030.840 – Statlige rammetilskudd

	B2017	2018	2019	2020
Opprinelig	-68 566	-68 566	-68 566	-68 566
Endring	2 600	2 600	2 600	2 600
Nytt budsjett	**-65 966**	**-65 966**	**-65 966**	**-65 966**

18103.6050.850 - Integreringstilskudd

	B2017	2018	2019	2020
Opprinelig	-7 782	-7 782	-7 782	-7 782
Endring	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Nytt budsjett	**-9 282**	**-9 282**	**-9 282**	**-9 282**

Endringene innarbeides i alle relevante budsjettdokumenter for 2017.

Filen ble ikke funnet. Den er enten slettet, eller sjekket ut.

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 17/00083
Arkivkode
Saksbehandler Ole Kristian Severinsen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Formannskap	13.06.2017	31/17
2 Kommunestyret	22.06.2017	

Kommuneplanen 2017-2029 - samfunnsdelen: 1. gangsbehandling

Formannskap har behandlet saken i møte 13.06.2017 sak 31/17

Møtebehandling
Saken har vært inne i de to forutgående formannskap. Saken går ut på høring og kommer inn igjen i formannskap 29.8.17
Forslag til instilling: Kommuneplanen 2017-2029- Samfunnsdelen datert 6.6.2017 vedas lagt ut til offentlig ettersyn/høring.

Votering
Forslag til instilling enstemmig vedtatt.

Vedtak
Kommuneplanen 2017-2029- Samfunnsdelen datert 6.6.2017 vedas lagt ut til offentlig ettersyn/høring.

GRATANGEN KOMMUNE



KOMMUNEPLANEN 2017-2029

SAMFUNNSDELEN

Gratangen, 06.juni 2017

Forord

Arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel startet med vedtak om planprogram i Planutvalget møte den 07.10.2013. Planprogrammet ble sendt ut til høring med frist 01.12.2013.

Prosessplan for utarbeiding av kommuneplanens samfunnsdel ble lagt fram for kommunestyret og vedtatt den 23.02.2017. Det er vurdert at det ikke er behov for fornyet prosess i forhold til planprogrammet selv om det har vært et opphold i prosessen. Innspillene fra høringen av planprogrammet er tatt med i det videre arbeid med planen.

Prosessplanen la opp til et løp med temadag i kommunestyret (06.04.2017), folkemøte (09.05.2017, flere prosessmøter internt, 1. gangsbehandling i kommunestyret 22.06.2017. Det er videre lagt opp til høring (8 uker) sommeren 2017 og endelig behandling kommunestyrets møte den 28.09.2017.

Kommune fikk støtte fra KS til et utviklingsprogram i prosessledelse basert på utvikling av kommuneplanens samfunnsdel. Bedriftskompetanse AS ble engasjert og har hatt prosessledelse og sekretariatsfunksjon. Utførende konsulenter har vært Roger Veinan og Terje Gustavsen.

Det er lagt vekt på å få fram en kortfattet plan med overordnede føringer for å drive en framtids-rettet ansvarlig politikk med et langsiktig perspektiv. Konseptet er at detaljeringen skal skje i arealplanen, i sektorplaner, i de årlige økonomiske handlingsplanene samt i konkrete vedtak.

Gratangen, 06.06.2017

Eva Ottesen
Ordfører

1 Visjon

Gratangen skal være et levende og inkluderende samfunn der mennesker blir sett, verdsatt og respektert. Våre særtrekk skal være kystkulturen og arbeidet for et bærekraftig miljø. Vi skal tilby gode oppvekstsvilkår og utviklingsmuligheter.

Vår visjon er derfor:

Gratangen kommune – et sted å bli glad i

2 Verdier

Gratangen kommune vil i samhandling og samspill med ulike samfunnsaktører, med innbyggerne og med ansatte legge til grunn disse kjerneverdiene

1. Bærekraft
2. Inkludering
3. Åpenhet
4. Respekt
5. Verdighet
6. Positivitet

Kjerneverdiene er viktige for å utvikle et attraktivt og omstillingsdyktig samfunn, samt en innovativ og moderne kommunal organisasjon som leverer gode offentlige tjenester.

3 Satsingsområder, mål og strategier

3.1 Et levende og inkluderende samfunn

MÅL:

Kommunen skal være en god bokommune – der livskvalitet, gode bomiljø, gode opplevelser, attraktive fritidstilbud og mangfold gjør kommunen til et godt sted å leve i.

Strategier:

- Legge til rette for at Gratangen blir en attraktiv bokommune for arbeidstakere i egen og omkringliggende kommuner, med fokus på nærhet til E6

- Utvikle Årstein til et sterkere kommunesenter med gode og inkluderende møteplasser for hele befolkningen
- Videreutvikle kommunens kulturarv – samisk/kvensk kultur, kystkultur og krigshistorie
- Etablere fritidstilbud rettet mot kultur, idrett og andre organiserte og ikke organiserte aktiviteter. Tilrettelegge for universelt utformede turløyper i samarbeid med frivillig sektor
- Nye innbyggere imøtekommes med oppmerksomhet, respekt og tilrettelegging
- Arbeide for en god balanse mellom tilrettelegging og vernede soner når det gjelder motorisert ferdsel i utmark
- Utvikle boligtilbud tilpasset innbyggernes behov
- Attraktive områder prioriteres til helårsboliger
- Åpen for boligbygging utenfor regulerte områder

3.2 Kommunikasjon og infrastruktur

MÅL:

Offentlige vei- og kollektivtilbud skal være gode, trygge og sikre slik at det er enkelt å reise innad i kommunen og i bo- og arbeidsmarkedsregionen. Innbyggerne skal ha tilgang til digital infrastruktur som videreutvikles i samsvar med den teknologiske utviklingen.

Strategier

- Arbeide for at Troms og Nordland fylkeskommuner i større grad koordinerer kollektivtilbudet, tilknyttet arbeids-/skolependling til omkringliggende kommuner
- Utvikle rutegående internkommunikasjon
- Arbeide målrettet politisk mot regionale og sentrale myndigheter for å utbedre veiene i kommunen
- Sertifisere Gratangen som trafikksikker kommune
- Utvikle langtidsplaner for drift og investering i kommunal infrastruktur
- Sørge for tilgang på digital infrastruktur med nasjonal standard

3.3 Næringsutvikling

MÅL:

Gratangen kommune skal ha verdiskaping og arbeidsplasser gjennom et variert næringsliv, der eksisterende bedrifter, primærnæringer og nyetableringer gis mulighet for utvikling gjennom nettverksdannelse, innovasjon og god tilrettelegging

Strategier:

- Legge til rette for videreutvikling av eksisterende bedrifter og virksomheter gjennom fokus på innovasjon og samarbeid på en miljømessig bærekraftig måte
- Legge til rette for ny aktivitet med næringsareal ved sjø og langs E6

- Legge til rette for kombinasjonsnæringer der fjordfiske, landbruk og naturbasert reiseliv inngår
- Arbeide for at grunnskolen i Gratangen samarbeider tettere med lokalt næringsliv
- Utvikle regionalt samarbeid om næringsarbeid og førstelinjetjenester
- Legge til rette for å etablere fjernarbeidsplasser i Gratangen
- Utvikle et tettere samarbeid mellom kommune og næringsliv for å få til flere sommerjobber for ungdom, lærlingeplasser og lette rekruttering av nye ansatte gjennom koordinert innsats
- Legge til rette for bosetting og arbeidsplasser i kommunen tilknyttet utviklingsprosjekter og etableringer i regionen
- Videreutvikle samarbeidet med havbruksnæringen for større ringvirkninger i kommunen

3.4 Klima og miljø

MÅL:

Gratangen skal være en kommune som prioriterer miljømessig bærekraft som sikrer dagens innbyggere og kommende generasjoner god livskvalitet

Strategier:

- Legge til rette for bruk av miljøvennlige transportmidler i egen organisasjon og for innbyggere, pendlere og besøkende
- Utvikle en god miljøprofil ved å balansere motorisert ferdsel med tilrettelagt bruk av naturen
- Innføring av miljøkrav i utlysninger av kommunale anbud
- Miljø- og klimavennlig kollektivtransport gjennom bruk av tilgjengelig kapasitet
- Ha fokus på klima- og miljø i all planlegging der både lokale, regionale og nasjonale mål ivaretas

3.5 Kommunen som tjenesteleverandør

MÅL:

Kommunen skal ha et faglig og forsvarlig servicetilbud som imøtekommer innbyggernes og næringslivets behov.

Strategier:

- Videreutvikle og forbedre offentlige tjenester gjennom kontinuerlig innovasjon samt åpen og nær dialog med sine innbyggere
- Arbeide aktivt for at kommunen har tilfredsstillende rammebetingelser, en sunn økonomi, samt riktig kompetanse og omstillingsevne
- Sikre kompetanse gjennom desentraliserte studietilbud og gode stipendordninger som bidrar til at ungdommen fra kommunen tar utdanninger som lokalsamfunnet har behov for
- Satse sterkt på kompetansearbeidsplasser og regionalt samarbeid om tjenesteproduksjon
- Satse systematisk på velferdsteknologi innen helse og omsorg
- Etablere gode operative tjenester og følge opp anbefalingene i ROS-analysen

- Gjennomføre planprosesser som sikrer høy grad av involvering og forankring
- Bygge omdømmet kontinuerlig gjennom markedsføring av gode tjenester

4 Oppfølging av planen

Kommuneplanens samfunnsdel skal følges opp gjennom utarbeiding av kommuneplanens arealdel, gjennom utarbeiding av sektorplaner/kommunedelplaner og gjennom årlige handlingsplaner i tilknytning til budsjettet.

Disse planene utarbeides ut fra de vedtatte mål og strategier.

GRATANGEN KOMMUNE

Arkivsak-dok. 17/00083-22

Saksbehandler Ole Kristian Severinsen

Saksgang	Møtedato
Formannskap	13.06.2017
Kommunestyret	22.06.2017

KOMMUNEPLANEN 2017-2029 - SAMFUNNSDELEN: 1. GANGS BEHANDLING

Innstilling:

Kommuneplanen 2017-2029 – Samfunnsdelen datert 06.06.2017 vedtas lagt ut til offentlig ettersyn/høring.

Vedlegg:

Skriv inn vedlegg her

Saksframstilling:

Arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel startet med vedtak om planprogram i Planutvalgets møte den 07.10.2013. Planprogrammet ble sendt ut til høring med frist 01.12.2013.

Prosessplan for utarbeiding av kommuneplanens samfunnsdel ble lagt fram for kommunestyret og vedtatt den 23.02.2017. Det er vurdert at det ikke er behov for fornyet prosess i forhold til planprogrammet selv om det har vært et opphold i prosessen. Innspillene fra høringen av planprogrammet er tatt med i det videre arbeidet med planen.

Prosessplanen la opp til et løp med temadag i kommunestyret (06.04.2017), folkemøte (09.05.2017, åpen dag (22.05.2017), flere prosessmøter internt og 1. gangsbehandling i kommunestyret 22.06.2017. Det er videre lagt opp til høring (8 uker) sommeren 2017 og endelig behandling kommunestyrets møte den 28.09.2017.

Kommune fikk støtte fra KS til et utviklingsprogram i prosessledelse basert på utvikling av kommuneplanens samfunnsdel. Bedriftskompetanse AS ble engasjert og har hatt prosessledelse og sekretariatsfunksjon. Utførende konsulenter har vært Roger Veinan og Terje Gustavsen.

Den administrative kjernegruppa som har jobbet med planen, har bestått av Linda Flaaten-Stokkan, Rune Hjallar og Ole Kristian Severinsen. Resten av ledergruppa har vært innkoblet etter for å bistå i prosessen og for å kvalitetssikre dokumentet.

Det er lagt vekt på å få fram en kortfattet plan med overordnede føringer for å drive en framtidsrettet politikk. Konseptet er at detaljeringen skal skje i sektorplaner, de årlige økonomiske handlingsplanene samt i konkrete vedtak.

Faktagrunnlaget følger som utrykket vedlegg til planen – det vil si at planen består av 2 separate dokumenter

Vurdering:

Det har blitt en svært kompakt og kortfattet plan. Vi har i prosessen rundt kommuneplanens samfunnsdel spurt oss selv om planen tilfredsstiller de omfattende kravene som kan stilles til dokumentet.

Vi har vurdert det slik at det er selve planen som skal behandles politisk mens faktadelen bare følger dokumentet som vedlegg.

Vi mener at kommunestyrets valg av 5 tema dekker de politikkområdene vi arbeider innenfor i Gratangen kommune. Temaene er sektorovergripende, men arbeidet med sektorplaner og handlingsplaner vil finne forankring i denne planen selv om den ikke er sektorspesifikk.

Vi mener at koblingene til arealplanen som skal på begynnes inneværende år, er tilstrekkelige for identifisering av interessante utbyggingsområder og utvikling av fokusområder.

Konklusjon:

Kommuneplanen samfunnsdelen sendes på høring.

GRATANGEN KOMMUNE

Arkivsak-dok. 17/00309-5

Saksbehandler Ole Kristian Severinsen

Saksgang	Møtedato
Formannskap	13.06.2017
Kommunestyret	22.06.2017

BASSENG I GRATANGEN - MULIGHETSSTUDIE

Innstilling:

1. Kommunestyret tar utredningen om basseng i Gratangen til etterretning
2. Kommunestyret forutsetter at det arbeides videre med mulighetene for å finansiere prosjektet før det tas stilling til å videreføre utredningen med fase 3 Skisseprosjekt.

Vedlegg:

Svømmebasseng i Gratangen – mulighetsstudie, Norconsult, 30.05.2017

Saksframstilling:

Kommunestyret behandlet i møte den 23.02.2017 sak nr 2/17 om Utredning av basseng. Kommunestyret fattet da slikt vedtak:

1. *Kommunestyret legger til grunn at arbeidene med mulighetsstudiet «Svømmebasseng Gratangen» skal følge det arbeidsopplegg som framkommer av saksfremleggets avsnitt om prosjektmodell/plan.*
2. *Kommunestyret legger til grunn at mulighetsstudiet skal følge den framdriftsplan som framkommer av vedlegg til saksforelegget. Prosjektansvarlig sørger for folkemøte i tillegg til de øvrige instanser som deltar i forstudiet basseng.*
3. *Kommunestyret vedtar at følgende alternativer legges til grunn for mulighetsstudiet*
    a. *Alternativ 0 – dagens løsning – ingen tiltak*
    b. *Alternativ 1 – rehabilitering av svømmehallen ved Nord Gratangen Skole*
    c. *Alternativ 2 – etablering av svømmehall på Årstein*
    d. *Alternativ 3 – etablering av svømmehall i Gratangsbotn.*
    e. *Alternativ 4 - Utrede mulighet for samarbeid med næring på Brattberg for fremføring av spill varme for oppvarming av fremtidig basseng etablert i Foldvik, evt fremføring til andre områder i Gratangen.*
4. *Kommunestyret legger til grunn at det skal gjennomføres mulighetsstudie som omfatter type basseng og tilhørende infrastruktur.*
5. *Rådmannen gis fullmakt til å reforhandle en utvidelse av avtalen med Norconsult.*

Utredningen forelå som utkast den 22.05.2017 slik som avtalt. Det ble spilt inn noen endringer i rapporten slik at den versjonen vi nå behandler er datert 30.05.2017. Utredningen er omfattende og gir en så grundig gjennomgang av de ulike alternativene som det er mulig å gjøre på dette tidspunktet.

Tallene for drift er basert på normtall pr m^2 og år for de ulike kostnadsartene mens tallene for investeringene basert på kjente og sammenlignbare utbyggingsprosjekt av nyere dato (unntatt alternativ 1 selvfølgelig). Investeringene er korrigert for mulige tilskudd og amortiseringskostnadene basert på serielån med 3 % rente og 30 års avdragstid. Utredningen drøfter ikke alternative finansieringsmåter verken for drift eller investering.

Behandlingen av rapporten er planlagt slik

- Orientering i hovedutvalgene den 06.06.2017
- Behandling i arbeidsgruppa (teknisk hovedutvalg) den 08.06.2017 (saksfremlegg til formannskap/kommunestyre foreligger til dette møtet)
- Formannskapet den 13.06.2017
- Folkemøte den 14. eller 15.06.2017.
- Kommunestyre den 22.06.2017

Vurdering:

Rapporten gir svar på de vesentligste spørsmålene som er reist og knyttet til utredningen. Rapporten gir imidlertid ikke grunnlag for å trekke vidtrekkende konklusjoner om mulighetene for realisering eller lokalisering. Vi har imidlertid fått noen rammer vi kan forholde oss til i den videre planleggingen.

Alternat.	Investering	Kapitalkostn. amortisert	Teknisk Driftskostn.	Kommunale transportutg.	Vikar utgifter	SUM Kr/år
0	0	0	= leie 24 000	26 000	10 000	60 000
1 – 12,5m	Kr 15 000 000	765 000	1 232 000	12 800	10 000	2 020 000
Forenklet	Kr 10 000 000	510 000	1 450 000	12 800	10 000	2 004 000
2 – 12,5m	Kr 56 000 000	2 550 000	1 900 000	11 000	10 000	4 471 000
2 – 25 m	Kr 85 000000	3 215 000	2 888 000	11 000	10 000	6 124 000
3 – 12,5m	Kr 56 000 000	2 550 000	1 900 000	0	0	4 450 000
3 – 25m	Kr 85 000000	3 215 000	2 888 000	0	0	6 103 000
4 – 12,5m	Kr 56 000 000	2 550 000	1 900 000	18 840	10 000	4 478 840
4 – 25m	Kr 85 000000	3 215 000	2 888 000	18 840	10 000	6 131 840

Tabellen ovenfor viser nøkkeltallene for de ulike alternativene. Vi skal ikke nå dukke ned i detaljene bak tallene. Vi må likevel umiddelbart kunne fastslå at kommunen i inneværende periode av økonomiplanen ikke er i stand til å ta inn noen av alternativene 1 – 4 i budsjettet. Dersom det er enighet om at et moderne basseng vil være et gode for kommunen, bør det undersøkes videre om det er mulig å skaffe friske midler til dekning av økte driftskostnader eller til å redusere investeringskostnad og/eller låneopptak.

Det kan være ulike forutsetninger knyttet til de ulike alternativene slik at det neppe vil være grunnlag for å ta stilling til lokalisering nå.

Rådmannen mener at det derfor ikke vil være hensiktsmessig å starte opp fase 3 om Skisseprosjekt før det er klarlagt nærmere om det finansielle grunnlaget. Det bør arbeides langs følgende linjer:

- Det må vurderes å redusere prosjektkostnader gjennom redusert prosjektomfang
- Det kan vurderes å realisere eiendommer (innløsning av festetomter, mm.)
- Det må vurderes omlegginger i eksisterende drift.
- Det kan vurderes å innføre eiendomsskatt – vil kunne gi mellom 1,5 og 7 mill. kr avhengig av grunnlag og forutsetninger.

Det må også tas med i betraktningen at det også finnes andre presserende prosjekter på dagsorden. Planlegging av ny barnehage i Gratangsbotn er blant årets oppgaver. Etablering av ny brannstasjon er under planlegging.

Konklusjon:

Videre planlegging i prosjektet avventer avklaringer rundt finansiering av drift og investering.

From: Eva Ottesen
Sent: Thursday, June 15, 2017 6:15 AM
To: Ole K. Severinsen; Per Kvaale Caspersen
Subject: Fwd: Brev fra elevene på småtrinnet ved MS Morgan
Attachments: Svømmehall.pdf

Få Outlook for iOS

From: MS Morgan <postmottak@msmorgan.no>
Sent: Wednesday, June 14, 2017 2:06:41 PM
To: Eva Ottesen; royidars@gmail.com; Anita Karlsen; Jorid Sandal; elvegata10@gmail.com; Morten Berg; Olaf Øien; Rita Roaldsen; Roger Markussen; Ronny Grindstein; rjosefse@broadpark.no; Steen Linde; svanagrata@yahoo.no; tom.anderzen@hlk.no; Trond Agnar Eilifsen
Subject: Brev fra elevene på småtrinnet ved MS Morgan

Hei, kommunepolitikere.

Her kommer et brev fra oss på småtrinnet på Montessoriskolen Morgan (vedlagt).
Håper dere har tid til å lese det.

Mvh
elevene i 1.-4. klasse
Montessoriskolen Morgan

Argumenter for å ha en svømmehall på Lille Grøsnes.

- Vi har en lang og dyr buss – reise. Det er ikke miljøvennlig å kjøre så langt. Mange må reise veldig langt. Noen elever blir stresset og buss – syke.
- For å bli trygg i vannet og lære å svømme må man trene en gang i uka. Kanskje må de minste øve to ganger i uka. For å nå læreplanens mål, trenger vi mye trening, hvert år.
- Vi blir sterk av å svømme. Det er god trening for kroppen.
- Svømmehallen er 12,5 meter lang. Det er fint når man skal lære å svømme langt. Hvis vi har en skikkelig svømmehall, kan vi ha egen svømmeklubb.
- Vi som bor ytterst i Gratangen vil også ha et fritidstilbud ved siden av hjemmet. Det er urettferdig at vi alltid må kjøre langt til aktiviteter. Vi ønsker frisvømming!

Argumenter for å ha en svømmehall på Lille Grøsnes.

- Vi har en lang og dyr buss – reise. Det er ikke miljøvennlig å kjøre så langt. Mange må reise veldig langt. Noen elever blir stresset og buss – syke.
- For å bli trygg i vannet og lære å svømme må man trene en gang i uka. Kanskje må de minste øve to ganger i uka. For å nå læreplanens mål, trenger vi mye trening, hvert år.
- Vi blir sterk av å svømme. Det er god trening for kroppen.
- Svømmehallen er 12,5 meter lang. Det er fint når man skal lære å svømme langt. Hvis vi har en skikkelig svømmehall, kan vi ha egen svømmeklubb.
- Vi som bor ytterst i Gratangen vil også ha et fritidstilbud ved siden av hjemmet. Det er urettferdig at vi alltid må kjøre langt til aktiviteter. Vi ønsker frisvømming!

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 17/00309
Arkivkode
Saksbehandler Ole Kristian Severinsen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Formannskap	13.06.2017	33/17
2 Kommunestyret	22.06.2017	

Basseng i Gratangen - mulighetsstudie

Formannskap har behandlet saken i møte 13.06.2017 sak 33/17

Møtebehandling
Rune Hjallar sektorleder Teknisk gikk gjennom mulighetsstudie basseng.

Votering
Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak
1. Kommunestyret tar utredningen om basseng i Gratangen til etterretning
2. Kommunestyret forutsetter at det arbeides videre med mulighetene for å finansiere prosjektet før det tas stilling til å videreføre utredningen med fase 3 Skisseprosjekt.

Gratangen kommune
- et sted å bli glad i



SVØMMEBASSENG GRATANGEN -

Mulighetsstudie



Oppdragsnr.: 5165980 **Dokumentnr.:** 1 **Versjon:** 2
2017-05-30

Norconsult

Oppdragsgiver:	Gratangen kommune
Oppdragsgivers kontaktperson:	Rune Hjallar
Rådgiver:	Norconsult AS, Teknologiveien 10, NO-8517 Narvik
Oppdragsleder:	Terje Hanssen
Fagansvarlig:	Terje Hanssen
Andre nøkkelpersoner:	Roald Halvorsen

Referanser:

1. Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet (2016)
2. Tilstandsvurdering Nord-Gratangen svømmehall (2009)
3. Masteroppgave NTNU – Svømmehaller og krav til energieffektivitet
4. Tana Svømmehall
5. Eiendomsforvaltning i Fauske kommune
6. Badeanlegg Åndalsnes
7. Svømmeanlegg Aurskog-Høland
8. Holmen svømmehall (Asker)
9. Folkebad i Tromsø
10. Svømmeanlegg Tynset
11. Badeanlegg Tønsberg
12. Ny svømmehall Orkdal
13. Basseng Berlevåg
14. Trønderhallen – Levanger
15. Svømmetilbud Leikanger
16. Hvaler svømmehall

Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent
2	2017-05-30	Mulighetsstudie	RHAL	TEH	TEH
1	2017-05-05	Mulighetsstudie	RHAL	TEH	TEH

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

Sammendrag

På bakgrunn av kommunestyrets vedtak i sak 02/17 er det gjennomført en mulighetsstudie for etablering av svømmehall i Gratangen. Studiet er basert på tilgjengelig litteratur og erfaringer fra andre prosjekter, og det er ikke gjennomført tiltak for prosjektering/utredning av den enkelte lokalitet med hensyn til tomteforhold eller infrastruktur.

Det er beregnet kostnader for etablering og teknisk drift av ulike bassengstørrelser, og det er sammenlignet transport og andre kostnader knyttet til svømmeundervisning. Dette er vurdert ut fra dagens omfang på svømmeundervisning.

Kostnader for etablering av svømmehall er på grunnlag av erfaringstall innhentet fra 20 anlegg satt til 45 000 kr/m2, ex mva. Ut fra foreliggende løsninger på ulike prosjekter er det forutsatt at et opplæringsbasseng medfører en bygningsmasse på 1250 m2, og et treningsbasseng (25m) gir et areal på 1900 m2.

Driftskostnader for teknisk drift er ut fra tilgjengelige erfaringstall beregnet til 1520 kr/m2 og år, utenom kapitalkostnader og drift av tjenester.

Ved det omfanget svømmeundervisningen i skolen har i dag, (12 ganger pr år) er utgiftene til transport og leie små i forhold til forventede samlede kostnader ved etablering av svømmehall i kommunen. Dette medfører at valg av lokalitet vil måtte gjøres ut fra hva som oppfattes å være mest hensiktsmessige løsning, og hvilken lokalisering som totalt sett gir best funksjonalitet og samfunksjon med øvrige anlegg og tjenester.

Alternativ	Investering	Kapitalkostnad amortisert	Teknisk Driftskostnad	Kommunale transportutgifter	Vikar utgifter	SUM Kr/år
0	0	0	= leie 24 000	26 000	10 000	60 000
1 – 12,5m	Kr 15 000 000	765 000	1 232 000	12 800	10 000	2 020 000
Forenklet	Kr 10 000 000	510 000	1 450 000	12 800	10 000	2 004 000
2 – 12,5m	Kr 56 000 000	2 550 000	1 900 000	11 000	10 000	4 471 000
2 – 25 m	Kr 85 000000	3 215 000	2 888 000	11 000	10 000	6 124 000
3 – 12,5m	Kr 56 000 000	2 550 000	1 900 000	0	0	4 450 000
3 – 25m	Kr 85 000000	3 215 000	2 888 000	0	0	6 103 000
4 – 12,5m	Kr 56 000 000	2 550 000	1 900 000	18 840	10 000	4 478 840
4 – 25m	Kr 85 000000	3 215 000	2 888 000	18 840	10 000	6 131 840

Kapitalkostnad er beregnet av investering med fradrag av forventet investeringstilskudd. Kapitalkostnadene er her beregnet som annuitet.

Alternativ 0	Ingen tiltak – dagens løsning
Alternativ 1	Rehabilitering svømmehall Nord-Gratangen
Alternativ 2	Svømmehall på Årstein
Alternativ 3	Svømmehall Gratangsbotn
Alternativ 4	Svømmehall Foldvik

Innhold

1 Innledning 5

2 Bakgrunnsdata 6

2.1 Befolkningsutvikling. 6

2.2 Elevtall i grunnskolen og utvikling av disse 7

2.3 Dagens løsning og kostnader vedrørende svømmeopplæring i skolen 8

2.3.1 Gratangsbotn skole 8

2.3.2 Nord-Gratangen Skole - Morgan Montessori 9

2.3.3 Kommunale utgifter dagens løsning. 9

2.4 Transportavstander ved ulike alternativ lokaliser av ny svømmehall 10

2.5 Svømmeopplæring. 10

2.6 Bruk av bassenget for rehabilitering/terapi. 10

2.7 Allmenhetens bruk av svømmehall 11

3 Prosjektkostnader ved etablering av svømmehall. 12

3.1 Svømmehall med Opplæringsbasseng – 8,5x12,5 m 12

3.2 Svømmehall med Treningsbasseng – 12,5x25 m 13

3.3 Andre tiltak i basseng. 13

3.4 Tilskudd til etablering av basseng. 15

3.5 Driftskostnader nye basseng 15

4 Rehabilitering av svømmehall i Nord-Gratangen. 17

4.1 Restaurering av svømmehall Nord-Gratangen 17

4.2 Forenklet utbedring av svømmehall Nord-Gratangen 18

5 Lokasjoner. 19

5.1 Alternativ 0 – dagens løsning. 19

5.2 Alternativ 1 – Rehabilitering av svømmehall i Nord-Gratangen 19

5.3 Alternativ 2 – Ny svømmehall på Årstein 20

5.4 Alternativ 3 – Ny svømmehall i Gratangsbotn. 20

5.5 Alternativ 4 – Ny svømmehall i Foldvik 21

1 Innledning

Gratangen kommune har som det framkommer av redegjørelse fra rådmannen i sak 73/16 vært uten egen løsning med basseng etter at bassenget i Nord-Gratangen ble stengt i 2013. Gratangen kommune løser de lovpålagte oppgaver med svømmeopplæring ved å leie bassengtid i nabokommuner. Det er for tiden ikke annen bruk av basseng i kommunal regi.

På grunnlag av behandlingen ble det i sak 73/16 fattet kommunestyret slikt vedtak:

1. *Det gjennomføres en utredning av mulighetene for etablering/utvikling av basseng i Gratangen*
2. *Kommunestyret oppnevner en egen arbeidsgruppe til å ivareta utredningen. Arbeidsgruppa får slik sammensetning: Teknisk utvalg samt rep. Fra interessegrupper/brukergruppe.*
3. *Administrasjonen gis fullmakt til å engasjere ekstern kompetanse til å bistå arbeidsgruppa innenfor en ramme på kr 100.000. Prosjektet er allerede vedtatt og finansiert i økonomiplan 2016-2019. Prosjektet fremskyndes, og finansieres med bruk av ubrukte lånemidler.*

Det vises videre til saksframlegg i sak 02/17. I møte den 23.01.2017 fattet kommunestyret slikt vedtak:

1. Kommunestyret legger til grunn at arbeidene med mulighetsstudien «svømmebasseng Gratangen» skal følge det arbeidsopplegg som framkommer av saksfremleggets avsnitt om prosjektmodell/plan
2. Kommunestyret legger til grunn at mulighetsstudiet skal følge den framdriftsplan som framkommer av vedlegg til saksforelegg.
   Prosjektansvarlig sørger for folkemøte i tillegg til de øvrige instanser som deltar i forstudiet basseng.
3. Kommunesturyret vedtar at følgende alternativer legges til runn for mulighetsstudiet
   a. Alternativ 0 – dagens løsning – ingen tiltak
   b. Alternativ 1 – rehabilitering av svømmehallen ved Nord Gratangen Skole
   c. Alternativ 2 - etablering av svømmehall på Årstein
   d. Alternativ 3 – etablering av svømmehall i Gratangsbotn
   e. Alternativ 4 – Utrede mulighet for samarbeid med næring på Bratsberg for fremføring av spill varme for oppvarming av fremtidige basseng etablert i Foldvik, evt fremføring til andre områder i Gratangen

4. Kommunestyret legger til grunn at det skal gjennomføres mulighetsstudie som omfatter type basseng og tilhørende infrastruktur.
5. Rådmannen gis fullmakt til å reforhandle en utvidelse av avtalen med Norconsult.

Det vises for øvrig til fullstendige saksfremlegg for ovennevnte saker.

På bakgrunn av kommunestyrets vedtak er det gjennomført en gjennomgang av kostnader ved etablering av svømmehaller og tilhørende driftsutgifter i en mengde ulike prosjekter. Disse er lagt til grunn for en mulighetsstudie for etablering av svømmehall i Gratangen kommune.

Bakgrunnsdata baseres på opplysninger fra Gratangen kommune og andre offentlige organer.

2 Bakgrunnsdata

2.1 Befolkningsutvikling.

Framskriving av Gratangen kommunes innbyggerantall, basert på SSBs utviklingsbaner vises i figuren nedenfor. Den viser for høyalternativet at befolkningen stabiliseres rundt 1000 innbyggere. Utvikling av elevtall i grunnskolen er vist særskilt nedenfor.

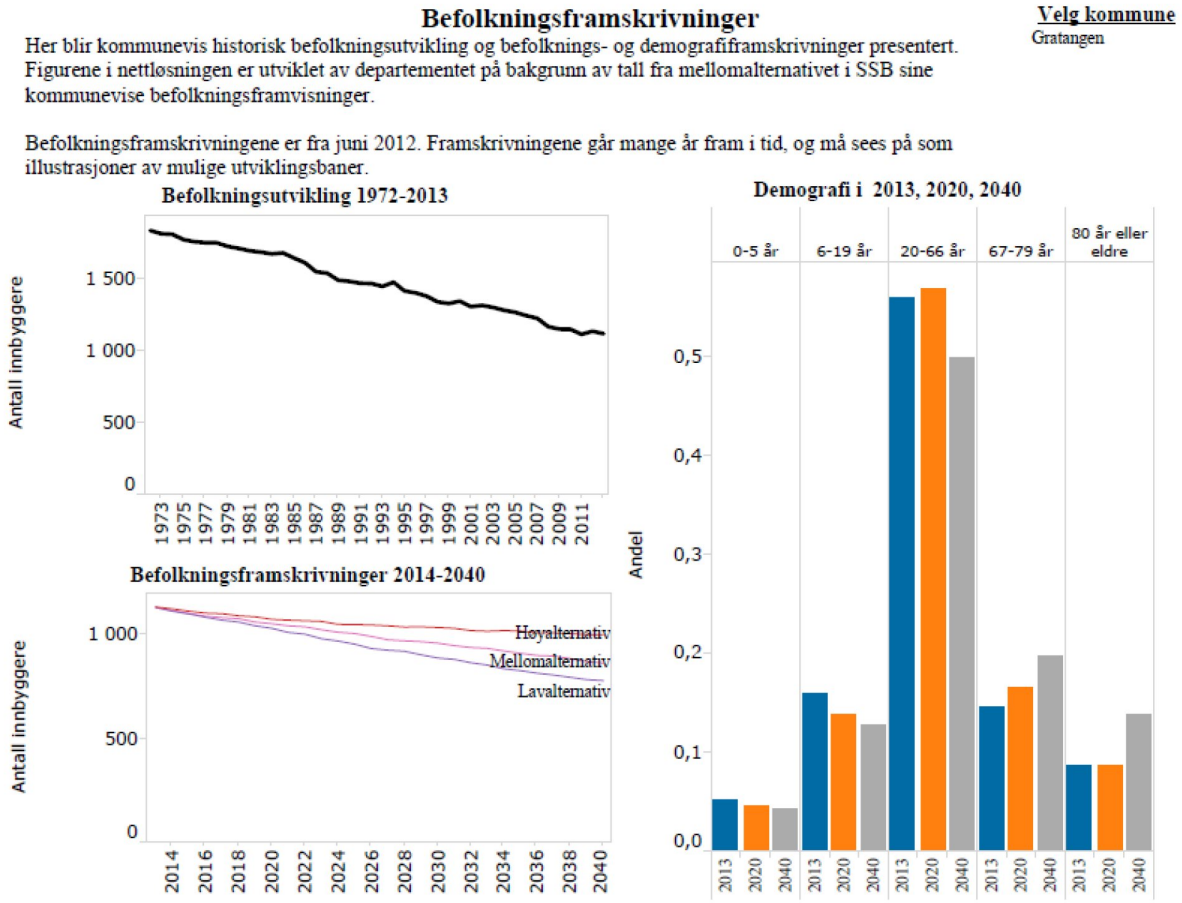

Gratangen kommune er delt inn i følgende 10 grunnkretser (innbyggertall 2012):

- Selnes/Løvdal (93)
- Grøsnes (93)
- Hesjeberg (87)
- Årstein (208)
- Fjordbotn (164)
- Fjelldal (64)
- Elvenes (162)
- Laberg (125)
- Foldvik (117)
- Hilleshamn (21)

2.2 Elevtall i grunnskolen og utvikling av disse

Dagens samlede elevtall ved grunnskolen i Gratangen er opplyst til 122 elever, hvorav 65 elever (53%) ved Gratangsbotn skole, og 57 elever (47%) ved privatskolen Morgan Montessori.

Framskriving av elevtall er foretatt ved bruk av data fra Statistisk Sentralbyrå (SSB), der alternativet midlere vekst (MMMM) er benyttet. Øvrige alternativ er stor vekst og liten vekst.

Inngangsdataene i SSB statistikk er videre korrigert for faktisk opplyst elevtall ved skolene våren 2017.

Resultantene fra denne framskrivingen er vist i figur 1. under.

Samlet dimensjonerende elevtall for svømmeopplæring ved både nybygg samt fortsatt leie/kjøp av kapasiteter anbefales satt lik framskrevet elevtall i 2021, dvs.:

- Totalt 110 elever
- 73 elever i aldersgruppen 6-12 år
- 37 elever i aldersgruppen 13-15 år

Antas samme prosentvise framtidige fordeling av elever mellom de to skolene som i dag, vil:

- Gratangsbotn skole total ha et dimensjonerende elevtall på 58.
- Privatskolen Morgan Montessori ha et dimensjonerende elevtall på 52.

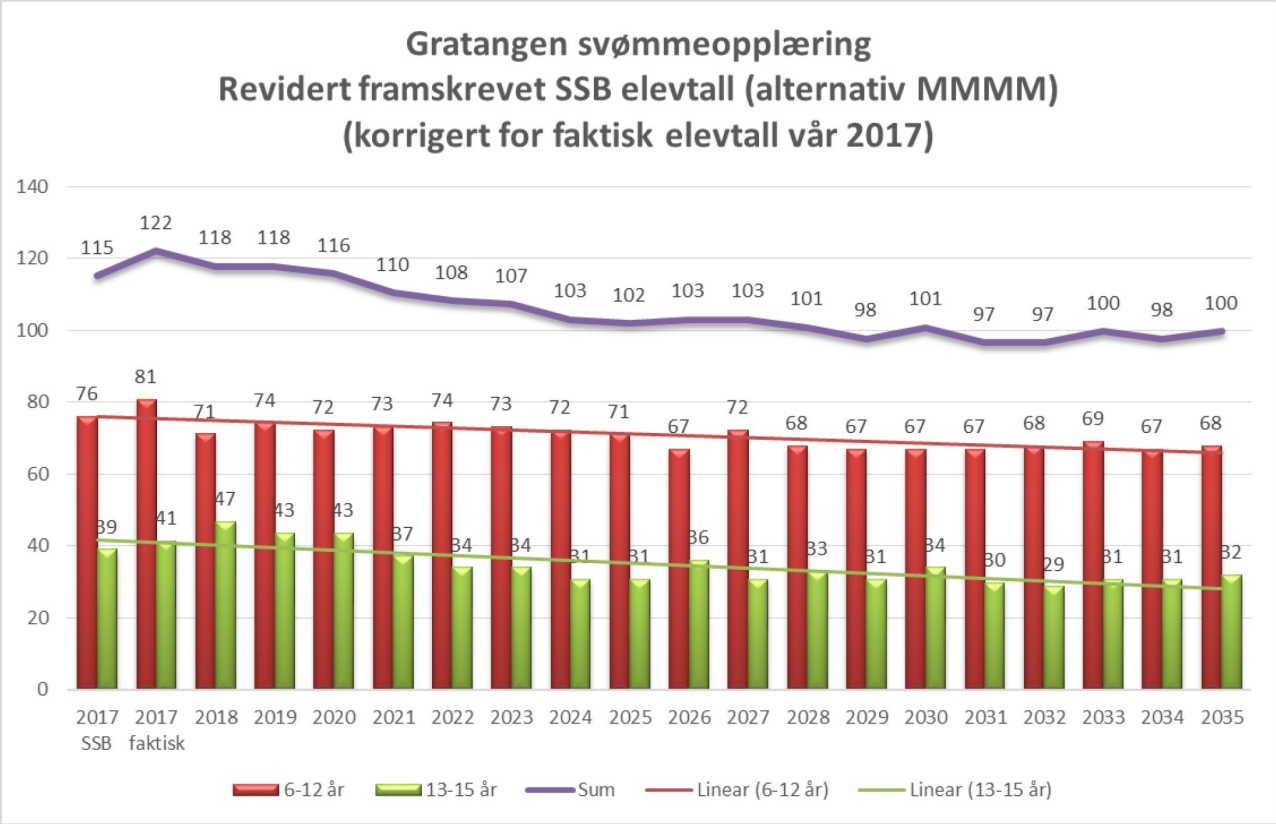

Figur 1. Framskriving av elevtall i Gratangen (Kilde: SSB)

2.3 Dagens løsning og kostnader vedrørende svømmeopplæring i skolen

Elevene fra Montessoriskolen Morgan på Lille Grøsnes og Gratangsbotn skole skysses i dag til Bjerkvik for svømmeopplæring.

Avstanden fra Nord-Gratangen Skole til Bjerkvik svømmehall er i overkant av 37 km, og fra Gratangsbotn skole til Bjerkvik svømmehall i overkant av 19 km.

Norconsult mottatt følgende opplysninger fra rektor ved Gratangsbotn skole vedrørende kostnadsoverslag over utgifter til svømmeopplæring grunnskolen Gratangen kommune.

Det er opplyst fra rektor at leie av svømmehall med transport avpasses de årlige bevilgede budsjettene for kjøp av denne type tjenester. For skoleåret 2016/2017 medfører det at det kun gjennomføres svømmeopplæring i andre halvdel av skoleåret, dvs 2017, og da kun for 1-4 årstrinn. Løsningen søkes rullert hvert skoleår, slik at alle elever skal motta lovpålagt svømmeopplæring og ferdigheter.

2.3.1 Gratangsbotn skole

Gratangsbotn skole har et elevantall på 65 elever våren 2017, gjennomfører svømmeundervisning i Bjerkvik svømmehall. Svømmehall leies av Narvik kommune. For skoleåret 2016/17 leies svømmehallen to timer pr. gang a´ 12 ganger. Leiekostnad utgjør 24 000 kr/år.

Leiepris pr. time kr. 1 000.- uten badevakt, og med forutsetning at skolen selv stiller med kvalifisert personell ifhl, sikkerhetskurs. Vikarutgifter ved svømmeopplæring er variabelt. For skoleåret 2016/17 utgjør dette ca. kr. 10 000.-

Busstransport tur/retur (ca. 21 km) kjøpes av Cominor, og utgjør kr. 2 200,- per tur/dag.

Oppsummerte kostnader:

Buss Cominor tur-retur (kr. 2 200 x 12) = kr. 26 400.-
Leie svømmehall 2 timer (kr. 2 000 x 12) = kr. 24 000.-
Vikarutgifter = kr. 10 000.-
Sum = kr. 60 400.-

2.3.2 Nord-Gratangen Skole - Morgan Montessori

Morgan Montessori har et elevantall på 57 elever våren 2017. Skolen er en privatskolen og mottar statsstøtte. Kostnader relatert til svømmeundervisning belaster dermed ikke Gratangen kommune.

Skole gjennomfører svømmeundervisning i Bjerkvik svømmehall. Svømmehall leies av Narvik kommune. For skoleåret 2016/17 leies svømmehallen 3 timer pr. gang a´ 9 ganger.

Leiepris pr. time er den samme som for Gratangsbotn skole, kr. 1 000.- uten badevakt, og med forutsetning at skolen selv stiller med kvalifisert personell med sikkerhetskurs.

Busstransport tur/retur (ca. 37 km) kjøpes av Cominor, og utgjør kr. 5 700,- per tur/dag

Vikarutgifter ved svømmeopplæring er ikke oppgitt, men er i mulighetsstudien antatt å være lik som for Gratangsbotn skole, dvs. for skoleåret 2016/17 ca. kr.10 000.-

Oppsummerte kostnader:

Buss Cominor tur-retur (kr. 5 700 x 9) = kr. 51 300.-
Leie svømmehall 3 timer (kr. 3 000 x 9) = kr. 27 000.-
Vikarutgifter = kr. 10 000.-
Sum = kr. 78 300.-

I sum utgjør leie av svømmehall, busstransport og vikarkostnader for de to skolene årlig ca. kr. 138 700,-.

2.3.3 Kommunale utgifter dagens løsning.

Privatskolen Morgan Montessori (Nord-Gratangen Skole) mottar statsstøtte og dekker sine egne kostnader til svømmeopplæring. Det er dermed kun de årlige kostnadene relatert til svømmeopplæring ved Gratangsbotn skole som utgjør en kostnad for Gratangen kommune.

Disse kostandene er basert på det antall timer svømmeopplæring som gis i dag, som igjen er basert på gjeldende budsjetter. Øket omfang av svømmeopplæringen vil øke kostnadene tilsvarende.

2.4 Transportavstander ved ulike alternativ lokaliser av ny svømmehall

Figur 2 under viser ulike avstander fra de to skolene til ulike alternative lokalisering av svømmehall og svømmetilbud

	Avstander i km (en vei)					
	Bjerkvik	Gratangsbotn	Årstein	Nord-Gratangen Skole	Foldvik	Astafjord slakteri
Gratangsbotn Skole	19,4		8,1	21,2	13,8	15,8
Nord-Gratangen Skole	37,3	21,2	13,4	0	20,6	22,6

Figur 2. Transportavstander hver vei i km.

Med bakgrunn i dagens oppgitte transportkostnader til svømmehall i Bjerkvik fås følgende enhetspris per kjørte kilometer fra henholdsvis Gratangsbotn skole og privatskolen Morgan Montessori:

- Gratangsbotn skole – Bjerkvik svømmehall: Kr. 56,70 per kjørte kilometer (sum 38,8 km)
- Morgan Montessori – Bjerkvik svømmehall: Kr. 76,40 per kjørte kilometer (sum 74,6 km)

I samtale med Boreal (Cominor Finnsnes v/Einar Seljevoll) ble det opplyst om at gjeldende enhetspris for strekningen Gratangsbotn –Bjerkvik var best egnet for tidligfase beregning av transportkostnader mellom ulike lokaliseringspunkter i Gratangen. Endelig tilbud på enhetspris avhenger av flere faktorer, blant annet antall turer, ukedag samt tidspunkt på dagen.

Ut fra dette er det i figur 3 under beregnet transportkostnader for ulike lokaliseringsalternativer for svømmeopplæring per tur samt samlet for 12 turer per år. Økning av antall timer med svømmeundervisning vil påvirke kostnadene på samme måte.

	Transportkostnader per tur (t/r)					
	Bjerkvik	Gratangsbotn	Årstein	Nord-Gratangen Skole	Foldvik	Astafjord slakteri
Gratangsbotn Skole	2 200		920	2 400	1 570	1 800
Nord-Gratangen Skole	5 700	2 400	1 520	0	2 340	2 560
Sum transportkost per tur	**7 900**	**2 400**	**2 440**	**2 400**	**3 910**	**4 360**
Sum transportkostnader (12 turer per år)	**94 800**	**28 800**	**29 280**	**28 800**	**46 920**	**52 320**

Figur 3. Transportkostnader per tur (t/r) samt sum for 12 turer per år

2.5 Svømmeopplæring.

Gratangen kommune benytter de siste år svømmeopplæring 12 ganger pr år. Dette vurderes av skoleverket i Gratangen å tilfredsstille de krav til svømmeopplæring som foreligger. Dersom det etableres basseng i kommunal regi forventes det at det blir hyppigere opplæring, og at svømmeferdighetene for kommunens barn og ungdom blir bedre.

2.6 Bruk av bassenget for rehabilitering/terapi.

Det er ikke i dag noen bruk av terapibasseng i Gratangen kommune. Hvorvidt framtidig bruk til dette formålet, i kommunal regi, er aktuelt vil være avhengig av de kommunale budsjetter. Enklest mulig tilgang til oppvarmet basseng vil optimalisere bruken til dette formålet.

Dersom dette skal benyttes, med utgangspunkt i Gratangsheimen, vil avstanden til anlegget være av betydning. Det må påregnes særlige utgifter til transport og tilsyn.

Det er på enkelte sykdommer registrert stor helsegevinst ved benyttelse av oppvarmet terapibasseng.

2.7 Allmenhetens bruk av svømmehall

Allmenhetens bruk av svømmehall vil være avhengig av hvilke tjenester som tilbys, åpningstider og billettpriser. Drift av svømmehaller i mindre kommuner viser at det ikke kan forventes økonomiske overskudd av driften. Avhengig av den åpningstid som tilbys vil driftsutgifter til bemanning av badevakter og øvrig driftspersonell kunne bli betydelige.

Fra de utredninger som er gjort andre steder, framkommer gjennomsnittlige billettpriser for bruk av svømmehall på 100 kroner for voksne og 50 kr for barn. Satsene varierer sterkt fra sted til sted.

Eksempel fra Bjerkvik svømmehall med 25m basseng:

Billettpriser fellesbad:
Voksen: kr 100,- pr. time
Barn: kr 50,- pr. time
Student: kr 60,- pr. time

Med et innbyggertall på ca 1100 personer i 2017, og en besøksfrekvens på 5 ganger pr år for alle innbyggere (utenom bruk til svømmeopplæring) vil billettinntekter være i størrelsesorden 400-500 000 kr/år.

Med etablering av forhøyet temperatur kan det tilbys blant annet babysvømming, terapi i basseng og andre tilsvarende tjenester. Helsemessige gevinster og de økonomiske konsekvenser av disse er det ikke grunnlag for å anslå.

Enkelte kommuner har definert slike tjenester som en del av det kommunale helsetilbudet.

3 Prosjektkostnader ved etablering av svømmehall.

Mulighetsstudiet er forutsatt basert på litteraturstudie av kostnader for etablering og drift. De er ikke gjennomført vurderinger basert på den enkelte lokalitets tomteforhold. Erfaringer fra tidligere prosjekter er prisjustert fram til dagens nivå, og alle kostnader er uten mva. Opplysninger om kapasitet og kvalitet på vannforsyning er basert på opplysninger fra Gratangen kommune.

Det må påregnes en usikkerhet på +30 – 20% ut fra de angitte tall.

Med unntak av alternativet med rehabilitering av bassenget i Nord Gratangen benyttes samme byggekostnadene for alle alternativene.

Det er forutsatt at det er tilgjengelig egnet tomteareal innenfor de enkelte områder, og at det er tilgjengelig nødvendig infrastruktur som vann, avløp, energiforsyning mm.

Det er gjennomgått kostnader for etablering av 20 anlegg i perioden 2010 til 2016. Kostnadene er oppjustert til dagens kostnader vha konsumprisindeksen.

Det er store variasjoner i kostnadene for det enkelte anlegg basert på omfang av tilleggsfunksjoner og plassering. Det er også valgt ulike nivåer for standard.

Det tegner seg imidlertid et «hovedbilde» hvor kostnader er 45 000 kr/m2 ex mva, og arealbehov for basseng med tilhørende funksjoner (ikke badeland) er i størrelsesorden 1250 m2 for Opplæringsbasseng og 1900 m2 for treningsbasseng.

Ved nøye gjennomgang av alle elementer i prosjektene kan areal og derved kostnader reduseres. De tall som benyttes i denne mulighetsstudien er imidlertid hentet fra tilsvarende reelle prosjekter.

Arealeksemplene som er vist nedenfor er tatt fra alternativs utredning i Hvaler kommune.

Byggfaktas fylkesoversikt for Troms viser en gjennomsnittspris for alle Idrettsbygg, hvor bassenger inngår, på ca 38 000 kr/m2. For driftsutgifter vises til eget kapittel.

3.1 Svømmehall med Opplæringsbasseng – 8,5x12,5 m

For de anlegg det er mest relevant å sammenligne med utredning av er gjennomsnittlig kostnad 54 mill kr ex mva. Dette harmonerer med et gjennomsnittstall fra litteraturen på 45 000 kr/m2.

Etableringskostnad vil utgjøre 56,25 mill kr. Tilskudd med dagens ordning vil utgjøre 5,625 mill kr.

Arealmessig varierer anleggene avhengig av hvilke funksjoner som skal ivaretas. Et gjennomsnitt på ca 1250 m2 BTA synes å være vanlig løsning for opplæringsbasseng med 2 garderober (1 garderobesett) og nødvendige tekniske rom.

Eksempel på romprogram for svømmehall med opplæringsbasseng er vist nedenfor. Eksemplet er hentet fra utredning i Hvaler kommune.

Svømmehall LITEN		
Opplæringsbasseng 8,5 x 15,5m	120	m2
Garderober (2 garderober + 2 lærergarderober)	125	m2
Tekniske rom	400	m2
Lager	100	m2
Sosiale rom	100	m2
Vaktrom mm	50	m2
SUM NTA	895	m2
SUM BTA	1253	m2

3.2 Svømmehall med Treningsbasseng – 12,5x25 m

Av gjennomgang av prosjekter det er relevant å sammenligne med er en gjennomsnittskostnad på 45 000 kr/m2 gjennomgående for utredninger. Arealet er noe varierende etter hvilke funksjoner som inngår. Gjennomsnittet for de prosjekter som er listet opp er 85 mill kr med et gjennomsnitt på ca 1900 m2. Arealer for de prosjekter det er innhentet data fra varierer mye.

Svømmehall STOR		
Treningsbasseng 12,5 x 25 m	320	m2
Garderober (4 garderober + 4 lærergarderober)	250	m2
Tekniske rom	500	m2
Lager	100	m2
Toaletter	10	m2
Vestibyle	50	m2
Sosiale rom	100	m2
Vaktrom mm	50	m2
SUM NTA	1380	m2
SUM BTA (B/N 1,4)	1932	m2

Eksempel på slikt prosjekt er ny svømmehall i Tana som er under bygging. Her er totalt areal ca 1950 m2, og entreprisekostnad er 85 mill kr ex mva.

3.3 Andre tiltak i basseng.

Det er en mengde tiltak som kan gjøres i bassenger, og som påvirker både kostnader for etablering og drift.

Her kan nevnes hev-/senkbar bunn i opplæringsbasseng (6,5 mill kr), motstrømsanlegg, øket temperatur (terapibasseng), ulike former for rullestolramper / heiser for å bedre universell utforming.

Forskriftene fra KULTURDEPARTEMENTET har listet opp flere tiltak som i seg selv vil kunne delfinansieres med øket tilskudd. I tillegg til satsene nedenfor kan kommuner i Troms og Finnmark få en økning i tilskuddene på 25%.

Etablering av basseng med høyere temperatur gir ikke store endringer i etableringskostnader, men vil påvirke driftskostnadene ved økning av energikostnader.

Innendørs svømmeanlegg
Innendørs svømmeanlegg inkluderer garderober og nødvendige tilleggsrom.
Type: Opplæringsbasseng, 12,5 x 8,5 m
Tilskudd: inntil 1/3 av godkjent kostnad, maksimalt kr 4 500 000.

Type: treningsbasseng, 25,0 x 12,5 m, seks baner, banebredde 2 m.
Tilskudd: inntil 1/3 av godkjent kostnad, maksimalt kr 17 000 000.

Type: konkurransebasseng, 25,0 x 15,5 m, seks baner, banebredde 2,5 m.
Tilskudd: inntil 1/3 av godkjent kostnad, maksimalt kr 21 000 000.

Type: konkurransebasseng, 50 m.
Tilskudd etter særskilt vurdering av departementet.

For konkurransebasseng skal det avsettes arealer for arrangementtekniske oppgaver og tilskuere.

Opplæringsbasseng, minimum 12,5 x 8,5 m, i tillegg til større basseng, kan gis tilskudd på inntil 1/3 av godkjent kostnad, maksimalt kr 4 000 000.

Rullestolrampe til opplæringsbasseng
Det gis tilskudd på inntil 1/3 av godkjent kostnad, maksimalt kr 200 000 til etablering av rullestolrampe i tilknytning til opplæringsbasseng. Det er forutsatt at rampen plasseres utenfor og i tillegg til bassenget, slik at vannareal/bane ikke tas i bruk til rampen.

Hev- og senkbare bunner og brygger
Det kan søkes om tilskudd til hev- og senkbare bunner og brygger i basseng med inntil 1/3 av godkjent kostnad, maksimalt kr 1 000 000.

Sikkerhets-/overvåkningsutstyr
Det kan søkes om tilskudd til etablering av sikkerhets- og overvåkningsutstyr i basseng/bassengrom med inntil 1/3 av godkjent kostnad, maksimalt kr 700 000.

Stup
Tillegg for stupeanlegg i tilknytning til basseng:

1 m svikt, 3 m fast	Tilskudd: inntil 1/3 av godkjent kostnad, maksimalt kr 1 000 000.
1 m svikt, 3 m svikt og 5 m fast	Tilskudd: inntil 1/3 av godkjent kostnad, maksimalt kr 2 000 000.

Stupeanlegg i eget basseng og andre høyder vurderes særskilt av departementet.

3.4 Tilskudd til etablering av basseng.

Som det framkommer av tabellen ovenfor er maks tilskudd 1/3 av godkjent kostnad, begrenset til

Element	Tilskudd	Tillegg Troms	Maks tilskudd
Opplæringsbasseng	4 500 000	1 125 000	5 625 000
Treningsbasseng	17 000 000	4 250 000	21 250 000
Rullestolrampe	200 000	50 000	250 000
Heve/senke bunn	1 000 000	250 000	1 250 000
Sikkerhet / overvåkning	700 000	175 000	875 000
Stupeanlegg 3 m	1 000 000	250 000	1 250 000
Stupeanlegg 5 m	2 000 000	500 000	2 500 000

Oppsettet viser til «Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet – 2016» fra Det Kongelige Kulturdepartement.

Her framkommer også øvrige bestemmelser i tiknytning til krav til anlegg og rutiner for søknader mm.

3.5 Driftskostnader nye basseng

Fra litteraturen og de utredninger som er gjort i forbindelse med de prosjekter som er gjennomgått framkommer de generelle tekniske driftskostnader som vist nedenfor. Kapitalkostnader basert på 3% renter pa og en nedbetalingstid på 30 år, beregnet som serielån i henhold til regnskapsforskrifter er vist i tabellen for år 1 og år 29. Det er også vist amortisering av kapitalen.

Bassengets åpningstid og de bygningsmessige konstruksjoner vil også påvirke driftskostnadene.

Energikostnader varierer sterkt. Angitte kostnad er basert på et forbruk av energi på 2000 kWh pr m2 pr år. Statistisk utgjør energikostnader 20-25% av et svømmeanleggs samlede driftsutgifter (utenom kapitalkostnader).

Postnr	Post	Enhetspris Kr/m2 BTA	Opplæringsbasseng 1250 m2	Treningsbasseng 1900 m2
10	Prosjektkostnad	45000	56 000 000	85 000 000
	Tilskudd		5 625 000	21 250 000
	Netto investering - avrundet		50 000000	63 000000
	Kapitalkostnader 1. år		3 100 000	4 000 000
	Kapitalkostnader 29. år		1 600 000	2 100 000
	Kapitalkostnader amortisert		2 550 000	3 215 000
2	Forvaltning			
21	Skatter og avgifter	20	25 000	38 000
22	Forsikring	60	75 000	114 000
23	Administrasjon	40	50 000	76 000
3	Drift			
31	Løpende drift	320	400 000	608 000
32	Renhold	230	287 500	437 000

33	Energi	400	500 000	760 000
34	Vann og avløpsavgift	110	137 500	209 000
35	Avfall	40	50 000	76 000
36	Vakt og sikring	20	25 000	38 000
37	Utendørs tilsyn	10	12 500	19 000
4	Vedlikehold			
41	Planlagt vedlikehold	140	175 000	266 000
42	Utskiftninger	130	162 500	247 000
	SUM 2-4 (uten kapitalkostnad)	1 520	1 900 000	2 888 000

Ved å øke temperatur i bassenget til å være terapibasseng med temperatur 32 grader vil energikostnadene øke. For hver ukedag temperatur i vannet økes fra 28 til 32 grader forventes energikostnader å øke i størrelsesorden 100 000 kr/år.

Kostnader til løpende drift og renhold vil være sterkt avhengig av åpningstider og driftsrutiner mellom «eier» og «bruker» og mulige samfunksjoner med øvrige kommunale anlegg.

4 Rehabilitering av svømmehall i Nord-Gratangen.

4.1 Restaurering av svømmehall Nord-Gratangen

Bassenget har pga manglende vedlikehold vært stengt siden 2013. Bygget ble stengt av Gratangen kommune pga lekkasjer i og over de tekniske anlegg.

Det ble i 2009 gjennomført en tilstandskontroll med evaluering av bygningens status, og vurdert kostnader for å bringe bygningen/anlegget til dagens standard. Denne konkluderer med et utbedringsbehov for å bringe anlegget til dagens standard på kr 18 mill ex mva.

Bygningens samlede areal utgjør ca 700 m2, utenom areal under basseng. Bassengets størrelse tilsvarer opplæringsbasseng, som er vurdert for øvrige lokasjoner. Bygget vil ha et mindre areal da det ikke inneholder samme løsninger som et nytt anlegg

Kostnadene slik de framkommer av utredningen fra 2009 er 18 mill kr, ex mva.

I perioden mellom 2009 og 2013 er det gjennomført en del utbedringstiltak, som i omfang forventes å redusere kostnadene ved restaurering.

Kostnadene, slik de var beregnet i 2009 virker å være i overkant av prisnivå. Det må gjøres omfattende arbeider i tilknytning til de tekniske anlegg, og anleggets bygningsfysiske standard må utbedres til å tilfredsstille kravene i TEK10. Størst usikkerhet er knyttet til utbedringer av bassengkroppen og bygningens betongkonstruksjoner.

Basert på de arbeider som er utført etter tilstandskontroll, og de krav som foreligger forventes rehabilitering av Svømmehallen i Nord-Gratangen å kunne gjennomføres innenfor en ramme på 15 mill kr ex mva. Ut fra byggets arealer utgjør dette 21 500 kr/m2.

Når anlegget er oppgradert til å tilfredsstille dagens standard, TEK10, forventes driftskostnader i samme størrelsesorden som øvrige alternativer, dog med noe høyere løpende drift og vedlikehold da dette fortsatt ikke er nybygg. Kostnadene er basert på at bygget oppnår 30 års levetid. Bygget vil ikke ha de samme arealer som nybygg. Utgifter til løpende drift og renhold vil være avhengig av åpningstider og driftsformer.

Postnr	Post	Enhetspris Kr/m2 BTA	Rehabilitering Nord-Gratangen 700 m2
10	Prosjektkostnad	20 000	15 000 000
	Kapitalkostnader 1. år	1 250	950 000
	Kapitalkostnader 29. år	650	500 000
	Kapitalkostnader amortisert		765 000
2	Forvaltning		
21	Skatter og avgifter	20	14 000
22	Forsikring	60	42 000
23	Administrasjon	40	28 000

3	Drift		
31	Løpende drift	430	300 000
32	Renhold	230	161 000
33	Energi	400	280 000
34	Vann og avløpsavgift	110	14 000
35	Avfall	40	28 000
36	Vakt og sikring	20	14 000
37	Utendørs tilsyn	10	7 000
4	Vedlikehold		
41	Planlagt vedlikehold	200	140 000
42	Utskiftninger	200	162 500
	SUM 2-4 (uten kapitalkostnad)	1 520	1 232 000

Det er tidligere gitt tilskudd fra KULTURDEPARTEMENTET til etablering av svømmehallen. Det tilskuddet som pr dd ikke er avskrevet utgjør 690 000 kr. I henhold til gjeldende regelverk kan det da bli krevet tilbakebetalt kr 345 000 dersom bassenget forblir stengt etter 2019. Dersom det regnes tilbake til stengetidspunktet i 2013 vil tilbakebetalingskravet kunne utgjøre ca 550 000 kr.

Områdets vannforsyning er fra kommunalt vannverk. Vannverket har begrenset kapasitet og har ikke installert noen form for vannbehandling.

4.2 Forenklet utbedring av svømmehall Nord-Gratangen

Som alternativ til full restaurering av eksisterende svømmehall i Nord-Gratangen kan det gjøres en enklere restaurering av anlegget. Dette medfører at anlegget ikke vil tilfredsstille TEK10, og det kan ikke forventes samme levetid for anlegget som ved full restaurering. Grunnlag et for at anlegget ble stengt i 2013 var blant annet lekkasjer på teknisk utstyr som medførte fare for driftspersonalet.

Dersom det gjøres en enklere utbedring, som ikke bringer bygget til dagens standard, ikke bringer bygget til TEK-10 forskriftens krav, kan enklere utbedring gjøres.

Tiltak	Anslått kostnad ex mva
Utskifting renseanlegg/ bassengtekniske anlegg	1 500 000
Utbedring betongkonstruksjon / flis / basseng / renner	2 000 000
Utskifting elektrisk anlegg	1 500 000
Utskifting ventilasjonsanlegg	3 000 000
Utskifting av drenering rundt bygget	500 000
Diverse bygningsmessige tiltak for utbedring pga fukt og annet	1 000 000
SUM avrundet	10 000 000

Det gjøres oppmerksom på at tiltakene nevnt ovenfor er et anslag over hva som forventes å måtte gjøres for å ha en forsvarlig drift av bygget.

En slik rehabilitering må forventes å gi høyere driftskostnader for energi og vedlikehold enn hva som er vist ovenfor. Det er ikke gjort beregninger for dette, men i forhold til driftsutgifter ved å tilfredsstille TEK-10 forventes energiutgifter å øke med 150 000 og vedlikehold med kr 100 000, samlet kr 250 000 pr år.

5 Lokasjoner.

Mulighetsstudiet er, basert på kommunestyrets vedtak, basert på

- Alternativ 0 – dagens løsning – transport ut av kommunen
- Alternativ 1 – Rehabilitering av eksisterende svømmehall i Nord-Gratangen
- Alternativ 2 – Ny svømmehall på Årstein
- Alternativ 3 – Ny svømmehall i Gratangsbotn
- Alternativ 4 – Ny svømmehall i Foldvik

Transport og vikarutgifter tar utgangspunkt i samme omfang av svømmeopplæring som i dag. Det gjøres oppmerksom på at angitte kapitalkostnad for forenklet sammenligning er angitt som amortisert, mens de kommunale regnskapsforskrifter krever at det håndteres som serielån.

For alle alternativer vil teknisk driftskostnad være avhengig av anleggets åpningstider og de tilbud som skal gis i anlegget.

5.1 Alternativ 0 – dagens løsning.

Alternativet inneholder ingen tiltak, og i sammenstillingen er kostnader ved drift av dagens løsning, slik den er beskrevet i kapittel 2.

Kostnadsmessig, for Gratangen kommune, er det kostnadene i tilknytning til Gratangsbotn skole som belaster kommunens regnskaper.

Som det framkommer av sammenstillingen er kostnadene med transport av elever, leie av lokale og vikarutgifter samlet kr 60 000 pr år for Gratangsbotn skole og 78 000 kr/år for Nord-Gratangen skole.

I sammenstillingene nedenfor tas det hensyn til de kostnader som belastes Gratangen kommune.

Investering	Kapitalkostnad amortisert	Teknisk Driftskostnad	Kommunale transportutgifter	Vikarutgifter	SUM Kr/år
0	0	= leie 24 000	26 000	10 000	60 000

5.2 Alternativ 1 – Rehabilitering av svømmehall i Nord-Gratangen

Svømmehallen er et eksisterende anlegg med bassengstørrelse 8,5 x 12,5 m. Alternativet har en beregnet investeringskostnad på 15 mill kr, og en utgift til teknisk drift på 1 232 000 kr/år. Alternativet vil medføre at elever må transporteres fra Gratangsbotn til Nord-Gratangen. Kostnadene ved transport er beregnet til kr 28 800 pr år, og vikarutgifter til kr 10 000.

Investering	Kapitalkostnad amortisert	Teknisk Driftskostnad	Kommunale transportutgifter	Vikarutgifter	SUM Kr/år
Kr 15 000 000	765 000	1 232 000	12 800	10 000	2 020 000

Alternativet med redusert rehabilitering innenfor en kostnad på 10 mill kr vil medføre en teknisk driftskostnad på 1 482 000 kr/år. Samme kostnad til transport og vikarer som ovenfor

Investering	Kapitalkostnad amortisert	Teknisk Driftskostnad	Kommunale transportutgifter	Vikarutgifter	SUM Kr/år
Kr 10 000 000	500 000	1 482 000	12 800	10 000	2 004 000

5.3 Alternativ 2 – Ny svømmehall på Årstein

Alternativet omfatter bygging av ny svømmehall, 12,5 eller 25 m på Årstein. Vil medføre transport av elever fra både Gratangsbotn skole og Nord-Gratangen skole.

Alternativet er gunstig med tanke på utnytting av basseng i terapisammenheng i forhold til Gratangsheimen.

Basseng	Investering	Kapitalkostnad amortisert	Teknisk Driftskostnad	Kommunale transport utgifter	Vikar utgifter	SUM Kr/år
12,5m	Kr 56 000 000	2 550 000	1 900 000	11 000	10 000	4 471 000
25 m	Kr 85 000000	3 215 000	2 888 000	11 000	10 000	6 124 000

5.4 Alternativ 3 – Ny svømmehall i Gratangsbotn.

Alternativet omfatter bygging av ny svømmehall i tilknytning til Gratangsbotn Skole. Vil medføre at svømmeopplæring kan gis uten transport tid eller kostnad, og mulig fellesbruk av garderober mm med skolen.

Denne lokaliseringen vil også fjerne behov for vikarbruk (for Gratangsbotn skole) og vil kunne forbedre svømmeundervisning med minimale kostnadskonsekvenser.

Omfatter transport av elever fra Nord-Gratangen skole. Dette er en kostnad som ikke belastes Gratangen kommune.

Basseng	Investering	Kapitalkostnad amortisert	Teknisk Driftskostnad	Kommunale transport utgifter	Vikar utgifter	SUM Kr/år
12,5m	Kr 56 000 000	2 550 000	1 900 000	0	0	4 450 000
25 m	Kr 85 000000	3 215 000	2 888 000	0	0	6 103 000

5.5 Alternativ 4 – Ny svømmehall i Foldvik

Alternativet medfører etablering av basseng i Foldvik. Lokaliteten medfører at det blir transportbehov både fra Nord-Gratangen Skole og Gratangsbotn skole.

Kostnader for uthenting av spillvarme fra næring på Bratsberg er beregnet ved å benytte en standard kostnad for Ø160 mm isolerte varmerør til Astafjord Slakteri som har en avstand på 2 km fra Foldvik. Utbygningskostand for fjernvarmeanlegg er iht utredning fra Norsk Fjernvarme i størrelsesorden 5000 kr/m pluss. Se tabell nedenfor. Kostnadene for etablering av energiforsyning fra eventuell spillvarme på Brattsberg vil være ca 10 mill kr. I tillegg må det etableres vekslere både på produksjons- og leveringssiden. Etablering av fjernvarmeanlegg for oppvarming av basseng vil ikke redusere behovet for egen varmesentral, da det kreves backupløsninger for varmesystemet.

I forhold til antatt energiforbruk (ref oversikt driftsbudsjett) med mellom 500 000 kr/år og 750 000 kr/år vil det ikke kunne oppnås lønnsomhet ved etablering av slikt fjernvarmeanlegget.

Kostandene på lokalitet Foldvik beregnes uten fjernvarme, og vil framstå på samme måte som øvrige lokasjoner.

Kostnaden for utbygging av **fjernvarmenett** (isolasjonsklasse serie-2) er oppsummert i følgende tabell oppgitt i kr per meter grøft.

DN	DN40	DN50	DN65	DN80	DN100	DN125	DN150	DN200	DN250	DN300
Effekt ved ΔT=30°C, kW	*110*	*190*	*360*	*550*	*1100*	*1950*	*3200*	*6500*	*11700*	*18300*
Rør materiell	300	350	400	450	600	700	900	1400	1900	2400
Rørmontasje	300	350	400	650	900	1300	1400	1600	1800	2000
Grøftearbeid	850	900	1100	1100	1500	1800	2000	2250	2400	2600
Prosj/byggeledelse	350	400	500	550	600	620	700	750	800	900
Sum	**kr 1 800**	**kr 2 000**	**kr 2 400**	**kr 2 750**	**kr 3 600**	**kr 4 420**	**kr 5 000**	**kr 6 000**	**kr 6 900**	**kr 7 900**
Påslag asfalt	kr 800	kr 800	kr 800	kr 800	kr 800	kr 900	kr 1 000	kr 1 100	kr 1 150	kr 1 200
Sum inkl asfalt	**kr 2 600**	**kr 2 800**	**kr 3 200**	**kr 3 550**	**kr 4 400**	**kr 5 320**	**kr 6 000**	**kr 7 100**	**kr 8 050**	**kr 9 100**
Påslag sentrum	kr 1 200	kr 1 300	kr 1 400	kr 1 500	kr 1 700	kr 1 800	kr 1 900	kr 2 100	kr 2 200	kr 2 300
Sum asfalt/sentrum	**kr 3 800**	**kr 4 100**	**kr 4 600**	**kr 5 050**	**kr 6 100**	**kr 7 120**	**kr 7 900**	**kr 9 200**	**kr 10 250**	**kr 11 400**

Sum er for en utbygging ved enkle grunnforhold (grus, gress etc). Hvis det er utbygging der man må asfaltere over grøften skal det gjøres et påslag for asfalt. Hvis det i tillegg er utbygging i sentrumsområde må man gjøre et sentrumspåslag i tillegg til asfalt tillegget.

Foldvikområdet opplyses å ha privat vannforsyning med usikker kapasitet.

Basseng	Investering	Kapitalkostnad amortisert	Teknisk Driftskostnad	Kommunale transport utgifter	Vikar utgifter	SUM Kr/år
12,5 m	Kr 56 000 000	2 550 000	1 900 000	18 840	10 000	4 478 840
15 m	Kr 85 000000	3 215 000	2 888 000	18 840	10 000	6 131 840

GRATANGEN KOMMUNE

Arkivsak-dok. 17/00235-5
Saksbehandler Hege Olsen Richardsen

Saksgang	Møtedato
Kommunestyret	22.06.2017

FORSKRIFT FOR TILDELING AV LANGTIDSOPPHOLD I SYKEHJEM FOR GRATANGEN KOMMUNE

Innstilling:

Forskrift for tildeling av langtidsopphold, vedlagt i konklusjonen vedtas av kommunestyret.

Vedlegg:

Lovendring om rett til opphold i sykehjem.
Forslag til Forskrift for tildeling av langtidsopphold i sykehjem gjeldende for kommunene Bardu, Gratangen, Lavangen, Målselv og Salangen.

Saksframstilling:

Den 13. juni 2016 vedtok Stortinget lovendringer i pasient – og brukerrettighetsloven og helse og omsorgstjenesteloven om rett til opphold i sykehjem. Ny §3-2 a andre ledd i helse - og omsorgstjenesteloven innebærer en plikt for den enkelte kommune å utarbeide kommunal forskrift med kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem.
I forarbeidet med å utarbeide denne forskriften har Gratangen kommune deltatt i ett samarbeid med følgende kommuner; Bardu, Lavangen, Målselv og Salangen.
For å vurdere behovet for helse – og omsorgstjenester, har en valgt å følge gjeldende retningslinjer og nasjonale føringer. Men også sentrale føringer ved bruk av kartleggingsverktøy. I tillegg til helseopplysninger som for eksempel epikriser, benyttes hjemmebesøk, kartleggingsopphold i institusjon, pårørende opplysninger og informasjon fra lege som grunnlag for vurderingen. Det skal også legge vekt på pasientens hjemmesituasjon, boforhold, evne til egenomsorg, mentale tilstand, nettverk og brukers egne ønsker.

Kriteriene som er foreslått i lokal forskrift er:

- Pasienten er varig ute av stand til å ta vare på seg selv og ute av stand til å mestre dagliglivets gjøremål på grunn av mentalt eller fysisk funksjonstap.
- Pasienten har ikke sosialt nettverk eller offentlig hjelp som kan kompensere for funksjonstapet om brukeren fortsetter å bo i eget hjem.
- Pasienten vurderes etter utredning, å ha demens eller kognitiv svikt som gjør vedkommende ute av stand til å tilkalle hjelp selv.
- Medisinske opplysninger fra lege eller spesialisthelsetjenesten skal innhentes før tildeling av langtidsopphold i sykehjem.
- Før det fattes vedtak om langtidsopphold på sykehjem, skal alle andre tiltak som for eksempel tidsbegrenset opphold i institusjon, dagtilbud, helsehjelp og praktisk bistand i hjemmet, bedre tilrettelegging i hjemmet, hjelpemidler etc. være utprøvd eller vurdert.

For å få tildelt langtidsplass skal hjelpebehovet være omfattende. Andre tjenester i omsorgstrappen kan ikke dekke behovet for nødvendige og forsvarlige tjenester.
Gratangen kommune skal påse at forskriften er så godt opplyst som mulig før vedtak jf. Forvaltningsloven § 37. Forslag til forskrift har vært sendt ut på høring til eldrerådet, LHL, hovedtillitsvalgte og ledere for hjemmetjeneste og sykehjem. Høringsdokumentet og forslag til lokal forskrift har også vært tilgjengelig på Gratangen kommune sin hjemmeside. Samt at

det har vært opplyst på nettsidene at papirversjon kan hentes i servicetorget på kommunehuset. Høringsdokumentene har også vært forelagt hovedutvalget for helse, sosial og omsorg.

Kommunen har mottatt tre høringssvar.

Eldrerådet gir følgende felles høringsuttalelse:

§4 *Kriterier for tildeling*

- Medisinske opplysninger fra lege eller spesialisthelsetjenesten skal innhentes før tildeling av langtidsopphold i sykehjem.

I forhold til dette punktet mener eldrerådet at legens vurdering må vektlegges sterkt i tildelingen av langtidsopphold. Ordlyden foreslås endret til:

- Medisinske opplysninger fra lege eller spesialisthelsetjenesten skal innhentes og vektlegges sterkt i tildeling av langtidsopphold i sykehjem.

Faglig forsvarlighet vektlegges sterkt i vurdering og kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem.

§5 Venteliste og kompenserende tiltak

Første setning er noe uklar og foreslås endret fra:

Dersom pasienten fyller kriteriene for tildeling av langtidsopphold i sykehjem, skal kommunen innvilge tjenesten og sette pasienten eller brukeren på venteliste.

Endret til:

Dersom pasienten fyller kriteriene for tildeling av langtidsopphold i sykehjem, skal kommunen innvilge tjenesten. Om kommunen ikke har ledig plass settes pasienten eller brukeren på venteliste.

Eldrerådet anbefaler å godkjenne forskriften med de merknader som er gitt.

LHL har gitt følgende høringsuttalelse

De ønsker at fastlegen og spesialisthelsetjenesten anbefalinger skal vektlegges mer i tildeling av langtidsopphold i sykehjem.

Leder ved sykehjemmet har gitt følgende høringsuttalelse

§4 Kriterier for tildeling

Om en pasient faller inn under bare ett av kriteriene, må en likevel vurdere om en skal tildele langtidsplass. Det må ikke ligge en automatikk i dette.

§5 Ber om at forsvarlighet utdypes nærmere.

§6 I forskriften står det; «I den totale vurdering skal det legges vekt på hva pasienten selv mener».

Ønsker det endret til;

Ta hensyn til hva pasienten selv mener.

Vurdering:

Eldrerådets og LHLs høringssvar bør tas til følge. Lege har det medisinsk faglige hovedansvaret. Legetjenesten må dermed trekkes aktivt inn i faglige vurderinger og prioriteringer av langtidsplasser. Kommunehelsetjenesten må også ha ett godt samarbeid i saker hvor spesialisthelsetjenesten er involvert.

Hver enkelt pasientsituasjon må vurderes individuelt. Det er derfor ikke mulig å forhånds – bestemme, hvor mange kriterier som må ligge til grunn. Ved flere tilfeller vil det være nok med ett kriterium. Dette må derfor drøftes i omsorgsgruppemøter, bestående av lege, sektorleder, ledere for hjemmetjeneste og sykehjem. Faglig skjønn må legges til grunn i disse vurderingene.

Faglig forsvarlighet kan ikke på forhånd helt klart defineres. Omsorgsgruppemøter må ta disse vurderingene om hva som er faglig forsvarlig. I disse møtene må fysiske, psykiske, åndelige og sosiale behov vektlegges. Gratangen kommune skal som ett overordnet mål ha en god faglig standard på helsetjenesten.

Ulike sykdomsforløp som for eksempel demens, kognitiv svikt og ulike psykiske lidelser kan medføre dårlig sykdomsinnsikt til pasienter. Dette medfører at en ikke i alle situasjoner kan ta hensyn til hva pasienten selv mener. Men vektlegge pasientens ønsker som en del av totalvurderingen.

Konklusjon:

Følgende Forskrift for tildeling av langtidsopphold anbefales vedtatt av kommunestyret:

Forskrift for tildeling av langtidsopphold i sykehjem gjeldende for Gratangen kommune.

Hjemmel: Vedtatt av kommunestyret i Gratangen kommune med hjemmel i lov av 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven) § 3-2 andre ledd.
Vedtatt av kommunestyret i Gratangen 22.06.17.

§1 Formål

Forskriftenes formål er å tydeliggjøre retten til langtidsopphold i sykehjem.

§2 Virkeområde

Forskriften gjelder for alle som bor eller oppholder seg, i kommunene Bardu, Gratangen, Lavangen, Målselv og Salangen og som har behov for langtidsopphold i sykehjem

§3 Grunnlag, momenter som vektlegges i vurderingen

Helse- og omsorgstjenester i forskriftens virkeområde tildeles etter prinsippet om "lavest effektive omsorgsnivå" (LEON). Det betyr at søkere som fyller vilkår for tildeling av tjenester skal ha de tjenestene som til enhver tid vurderes å være på riktig nivå i omsorgstrappen. Omsorgstrappen i kommunene har tjenester på ulike nivå der økende hjelpebehov møtes med økende og mer omfattende tjenestetilbud av ulik art.
All tjenestetildeling i kommunene henger sammen. Dersom søkeren mottar helse- og omsorgstjenester fra før, skal de tjenestene som yter omsorgen dokumentere sin faglige vurdering med ulike scoringsverktøy, inkludert IPLOS-registrering.
Pasientens hjemmesituasjon skal vektlegges. Med det menes om boligen for eksempel ligger slik til, eller er utformet slik at den vanskeliggjør eller umuliggjør mottak av forsvarlig helsehjelp.

§4 Kriterier for tildeling

- Pasienten er varig ute av stand til å ta vare på seg selv og ute av stand til å mestre dagliglivets gjøremål på grunn av mentalt eller fysisk funksjonstap.
- Pasienten har ikke sosialt nettverk eller offentlig hjelp som kan kompensere for funksjonstapet om brukeren fortsetter å bo i eget hjem.
- Pasienten vurderes etter utredning, å ha demens eller kognitiv svikt som gjør vedkommende ute av stand til å tilkalle hjelp selv.
- Medisinske opplysninger fra lege eller spesialisthelsetjenesten skal innhentes og vektlegges sterkt i tildeling av langtidsopphold i sykehjem.
- Før det fattes vedtak om langtidsopphold på sykehjem, skal alle andre tiltak som for eksempel tidsbegrenset opphold i institusjon, dagtilbud, helsehjelp og praktisk bistand i hjemmet, bedre tilrettelegging i hjemmet, hjelpemidler etc. være utprøvd eller vurdert.

§5 Venteliste og kompenserende tiltak

Dersom pasienten fyller kriteriene for tildeling av langtidsopphold i sykehjem, skal kommunen innvilge tjenesten. Om kommunen ikke har plass settes pasienten eller brukeren på venteliste. Pasienten skal ivaretas med kompenserende tiltak i eventuell ventetid. Kommunen skal fortløpende vurdere om de kompenserende tiltakene er forsvarlige. Dersom pasienten ikke kan ivaretas forsvarlig med kompenserende tiltak i ventetiden, skal opphold i sykehjem tildeles umiddelbart. Faglig forsvarlighet vurderes av omsorgsgruppen bestående av lege, sektorleder og ledere av hjemmetjenesten og sykehjemmet.

§6 Søknadsbehandling

Når pasienten søker om langtidsplass på sykehjem, skal kommunen vurdere om vedkommende har rett til langtidsopphold i sykehjem. Kommunen skal kartlegge pasientens helsetilstand og funksjonsnivå

I den totale vurderingen skal det legges vekt på hva pasienten selv mener.

§7 Egenandel

Kommunens beregning av egenandel følger forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester (16. desember 2011 nr. 1349).

§8 Klage

Reglene i pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 7 gjelder tilsvarende for klager etter denne forskriften.

§9 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft fra 22.06.17.

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Landets kommuner

Deres ref	Vår ref	Dato
	16/4260-	24.06.2016

Lovendring om rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester - kriterier og ventelister

Den 13. juni 2016 vedtok Stortinget lovendringer i pasient- og brukerrettighetsloven og helse- og omsorgstjenesteloven om rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester – kriterier og ventelister. Grunnlaget for lovvedtaket er Prop. 99 L (2015-2016) og Innst. 372 L (201-2016).

Lovendringene

For å tydeliggjøre retten til sykehjemsplass eller opphold i tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester, er rettigheten presisert i pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 e første ledd. Det fremgår klart av loven at pasient eller bruker har rett til slikt opphold dersom dette etter en helse- og omsorgsfaglig vurdering er det eneste kommunale tilbudet som kan sikre pasienten og brukeren nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester. Kommunens korresponderende plikt til å tilby slike tjenester er presisert i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 a første ledd. I disse tilfellene må pasienten eller brukeren tildeles plass og kan ikke settes på venteliste.

Ny § 3-2 a andre ledd i helse- og omsorgstjenesteloven innebærer en plikt for den enkelte kommunene å utarbeide kommunal forskrift med kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig tilrettelagt for heldøgns tjenester. Forskriften skal omfatte pasienter og brukere som vil være best tjent med langtidsopphold, men hvor kommunen vurderer at vedkommende med forsvarlige tjenester fra kommunen kan bo hjemme i påvente av langtidsopphold. Ved fastsettelse av forskrift må kommunene følge forvaltningsloven kapittel VII, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 2-2.

I pasient- og brukerrettighetsloven ny § 2-1 a andre ledd er det bestemt at pasient og bruker

Postadresse
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo
postmottak@hod.dep.no

Besøksadresse
Teatergt. 9

www.hod.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
983 887 406

Helserettsavdelingen

Saksbehandler
Hanne Ramstad Jensen
22248589

som oppfyller kommunens kriterier, men som med forsvarlig hjelp kan bo hjemme i påvente av langtidsopphold, skal ha rett til vedtak. Vedtaket innebærer at vedkommende er kvalifisert for langtidsplass og skal føres på venteliste. Ny § 3-2 a fjerde ledd i helse- og omsorgstjenesteloven pålegger kommunene å føre ventelister over pasienter eller brukere som venter på langtidsopphold.

Regjeringen vil innføre nasjonale kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig etter at det er høstet erfaringer med de kommunale kriteriene og evaluering av forsøket med statlig finansiering av omsorgstjenestene. Det er gitt forskriftshjemmel for å gi slike nasjonale kriterier i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 a tredje ledd.

Ikraftsetting
Lovvedtaket innebærer at Kongen kan sette i verk de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid. Retten til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester i ny § 2-1 e første ledd i pasient- og brukerrettighetsloven, er en presisering av gjeldende rett. Det samme er kommunenes korresponderende plikt til å tilby slike tjenester i ny § 3-2 a første ledd i helse- og omsorgstjenesteloven. Disse bestemmelsene settes i kraft fra 1. juli 2016, jf. sanksjoner og ikrafttredelser i Statsråd 17. juni 2016.

Når det gjelder lovendringene knyttet til kommunale kriterier og ventelister må kommunene gis tid til å utarbeide, gjennomføre høring og vedta kommunale forskrifter med kriterier for tildeling av langtidsplass i kommunen og på andre måter innrette seg etter lovkravene før pasientenes og brukernes rettigheter ikraftsettes. Kommunens plikt og hjemmel til å gi forskrifter etter ny § 3-2 a andre ledd i helse- og omsorgstjenesteloven settes derfor i kraft fra 1. juli 2016, jf. sanksjoner og ikrafttredelser i Statsråd 17. juni 2016.

Målet er å få hele ordningen i kraft i løpet av 2017. Helse- og omsorgsdepartementet tar sikte på å få satt i kraft de resterende lovendringene knyttet til kommunale kriterier og ventelister fra 1. juli 2017, herunder bestemmelsene om pasient og brukers rett til vedtak dersom vedkommende oppfyller kommunens kriterier og settes på venteliste. **Dette innebærer at de kommunale forskriftene må være vedtatt slik at de senest kan tre i kraft 1. juli 2017**.

Forskriftshjemmelen og forskrift med nasjonale kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester vil først iverksettes på et senere tidspunkt.

Med vennlig hilsen

Elisabeth Salvesen (e.f.)
avdelingsdirektør

Hanne Ramstad Jensen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Kopi: Landets fylkesmenn
Statens helsetilsyn
Helsedirektoratet
KS
Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Forslag til

Forskrift for tildeling av langtidsopphold i sykehjem gjeldende for kommunene Bardu, Gratangen, Lavangen, Målselv og Salangen

Hjemmel: Vedtatt av kommunestyret i de gjeldende kommunene med hjemmel i lov av 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven) § 3-2 andre ledd.

Vedtatt av kommunestyret i Bardu (dato….), Gratangen (dato…..), Lavangen (dato….), Målselv (dato….) og Salangen (dato….)

§1 Formål

Forskriftenes formål er å tydeliggjøre retten til langtidsopphold i sykehjem.

§2 Virkeområde

Forskriften gjelder for alle som bor eller oppholder seg, i kommunene Bardu, Gratangen, Lavangen, Målselv og Salangen og som har behov for langtidsopphold i sykehjem

§3 Grunnlag, momenter som vektlegges i vurderingen

Helse- og omsorgstjenester i forskriftens virkeområde tildeles etter prinsippet om "lavest effektive omsorgsnivå" (LEON). Det betyr at søkere som fyller vilkår for tildeling av tjenester skal ha de tjenestene som til enhver tid vurderes å være på riktig nivå i omsorgstrappa. Omsorgstrappa i kommunene har tjenester på ulike nivå der økende hjelpebehov møtes med økende og mer omfattende tjenestetilbud av ulik art.

All tjenestetildeling i kommunene henger sammen. Dersom søkeren mottar helse- og omsorgstjenester fra før, skal de tjenestene som yter omsorgen dokumentere sin faglige vurdering med ulike scoringsverktøy, inkludert IPLOS-registrering.

Pasientens hjemmesituasjon skal vektlegges. Med det menes om boligen for eksempel ligger slik til, eller er utformet slik at den vanskeliggjør eller umuliggjør mottak av forsvarlig helsehjelp.

§4 Kriterier for tildeling

- Pasienten er varig ute av stand til å ta vare på seg selv og ute av stand til å mestre dagliglivets gjøremål på grunn av mentalt eller fysisk funksjonstap.
- Pasienten har ikke sosialt nettverk eller offentlig hjelp som kan kompensere for funksjonstapet om brukeren fortsetter å bo i eget hjem.
- Pasienten vurderes etter utredning, å ha demens eller kognitiv svikt som gjør vedkommende ute av stand til å tilkalle hjelp selv.
- Medisinske opplysninger fra lege eller spesialisthelsetjenesten skal innhentes før tildeling av langtidsopphold i sykehjem.
- Før det fattes vedtak om langtidsopphold på sykehjem, skal alle andre tiltak som for eksempel tidsbegrenset opphold i institusjon, dagtilbud, helsehjelp og praktisk bistand i hjemmet, bedre tilrettelegging i hjemmet, hjelpemidler etc. være utprøvd eller vurdert.

§5 Venteliste og kompenserende tiltak

Dersom pasienten fyller kriteriene for tildeling av langtidsopphold i sykehjem, skal kommunen innvilge tjenesten og sette pasienten eller brukeren på venteliste. Pasienten skal ivaretas med kompenserende tiltak i eventuell ventetid. Kommunen skal fortløpende vurdere om de kompenserende tiltakene er forsvarlige.

Dersom pasienten ikke kan ivaretas forsvarlig med kompenserende tiltak i ventetiden, skal opphold i sykehjem tildeles umiddelbart.

§6 Søknadsbehandling

Når pasienten søker om langtidsplass på sykehjem, skal kommunen vurdere om vedkommende har rett til langtidsopphold i sykehjem. Kommunen skal kartlegge pasientens helsetilstand og funksjonsnivå

I den totale vurderingen skal det legges vekt på hva pasienten selv mener.

§7 Egenandel

Kommunens beregning av egenandel følger forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester (16. desember 2011 nr. 1349).

§8 Klage

Reglene i pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 7 gjelder tilsvarende for klager etter denne forskriften.

§9 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft fra (dato)

GRATANGEN KOMMUNE

Arkivsak-dok. 17/00187-4
Saksbehandler Hege Olsen Richardsen

Saksgang	Møtedato
Kommunestyret	22.06.2017

LIVSGLEDEHJEM

Innstilling:
Kommunestyret vedtar at Gratangsheimen skal sertifisere seg som Livsgledehjem.

Vedlegg:
Beskrivelse av sertifiseringsordningen Livsgledesykehjem

Saksframstilling:

Livsgledehjem er en nasjonal sertifiseringsordning for sykehjem og boliger med heldøgns omsorg. Livsglede er den grunnleggende verdien sykehjemmet drives etter. Pasientenes sekundærbehov kartlegges og vektlegges i den daglige omsorgen.

Gjennom Livsgledehjem skaper man rutiner og rytmer i hverdagen på sykehjemmet som gjør det enklere å tilfredsstille de kulturelle, åndelige og sosiale behovene (sekundærbehovene) til hver enkelt beboer. Gjennom sertifiseringsordningen settes livsglede i system, på lik linje med medisinering, ernæring og somatisk pleie. Slik får den enkelte tilbud om individuelt tilpassede aktiviteter jevnlig, og de gjennomføres uansett, uavhengig av hvem som er på jobb.

For å bli et sertifisert Livsgledehjem skal institusjonen lage et system for å oppfylle ni kriterier som ivaretar beboernes sekundærbehov på individnivå. De ni kriteriene er:

1) Alle ansatte på sykehjemmet skal vite om hva sertifiseringsordningen er, og hva det innebærer.
2) Virksomheten skal legge til rette for at beboerne skal få mulighet til å opprettholde sine hobbyer og fritidssysler.
3) Virksomheten skal legge til rette for samarbeid med skoler, barnehager og andre organisasjoner.
4) Virksomheten skal legge til rette for at beboerne får komme ut i frisk luft minst en gang per uke.
5) Virksomheten skal legge til rette for kontakt med dyr.
6) Virksomheten skal legge til rette for sang, musikk og kultur i hverdagen.
7) Virksomheten skal legge til rette for å skape en hyggelig ramme rundt måltidene.
8) Virksomheten skal legge til rette for god kommunikasjon med pårørende.
9) Virksomheten skal legge til rette for å trekke inn årstidene som en naturlig del av sykehjemmets hverdag.

Man tar utgangspunkt i aktiviteter som er gjennomførbare i en helt vanlig arbeidsdag, uten ekstra bemanning. Metoden tar utgangspunkt i en detaljert livshistoriekartlegging av hver beboer, som igjen gjør det enklere for de ansatte å skape et meningsfullt innhold i beboerens hverdag.

På bakgrunn av livshistoriekartleggingen skal alle primærkontakter lage en individuell livsgledekalender for hver av sine beboere. Deretter skal aktivitetene i kalenderen gjennomføres, dokumenteres og evalueres.

Livsgledehjem kan brukes som et systemverktøy for å oppfylle lovpålagte krav fra myndighetene, som for eksempel;

Krav om internkontroll, Verdighetsgarantien og Kvalitetsforskriften. Livsgledekriteriene berører videre områder som er betegnet som viktige forbedringsområder i regjeringens strategi for håndtering av fremtidens omsorgsutfordringer *jf.* *Demensplan 2015: Den gode dagen,* og kan sees opp mot *Nasjonale faglige retningslinjer for forebygging og behandling av underernæring*. I *Stortingsmelding 25 (2006 – 2006): Mestring, muligheter og mening* står det at *«det er på det sosiale og kulturelle området dagens kommunale helse- og omsorgstjeneste først og fremst kommer til kort (...) Regjeringen ønsker derfor å legge vekt på kultur, aktivitet og trivsel som helt sentrale og grunnleggende elementer i helhetlig omsorgstilbud*». Livsgledehjem er et godt redskap for å jobbe aktivt med kvalitetssikring på nettopp disse områdene. Sist, men ikke minst, er Livsgledehjem en av Stortingets fem hovedstrategier for økt frivillighet i eldreomsorgen i *Stortingsmelding 29 (2012 – 2013): Morgendagens omsorg* punkt 4.5. Sertifiseringsordningen hjelper med andre ord sykehjemmet med å jobbe med punkter i flere lover og forskrifter som skal sikre et godt tjenestetilbud.

Erfaringer fra sertifiserte sykehjem er at en ser en tydelig tendens til forbedret arbeidsmiljø og økt stolthet og eierskap til arbeidsplassen. Men også nedgang i sykefravær, redusert bruk av tvang, bedre ernæring blant pasientene og roligere måltider og stell. Sertifiseringsarbeidet legger til rette for bedre samarbeid og kommunikasjon med pårørende og frivillige ressurser. Livsgledehjem er ikke et prosjekt, men et **langvarig endringsarbeid,** som skaper nye holdninger, metoder og rutiner på virksomheten. Det tar i snitt 1 – 1,5 år fra oppstart til sykehjemmet er klart for sertifisering, og deretter følges det opp med årlige resertifiseringer.

Livsgledehjem har vært drøftet i Hovedutvalget for Helse, sosial og omsorg den 04.04.17. Utvalget har gitt sin tilslutning til å arbeide med å utrede muligheter for å sertifisere Gratangsheimen som livsgledehjem.
25.04.17 deltok Monica Andersen, Kamila Perlinska og Hege Olsen Richardsen på kurs i Harstad om sertifisering av livsgledehjem.
Eldrerådet har behandlet Livsgledehjem 10.05.17 og de har gitt sin tilslutning til at Gratangsheimen sertifiserer seg som Livsgledehjem.
11.05.17 ble de ansatte ved Gratangsheimen orientert om Livsgledehjem. De ansatte uttrykte stor positivitet til dette. Følgende ansatte kunne tenke seg å være med i en gruppe som jobbet for å kvalifisere sykehjemmet som livsgledehjem;
Anne Pedersen, sykepleier og hovedtillitsvalgt NSF
Kamila Perlinska, helsefagarbeider

Solbjørg Sillibakken, helsefagarbeider
Bjørn Magne Nilsen, kokk
Minna Pekarinnen/Monica Andersen, sykepleiere og ledere.
Vi jobber også for å få en ansatt fra hjemmetjenesten med i dette arbeidet.
Alle kommuner som er med i sertifiseringsordningen skal også ansette en livsgledekonsulent som er virksom og følger sykehjemmet gjennom hele forløpet frem til sertifiseringen. Livsgledekonsulenten har rollen som ekstern tilrettelegger. I mindre kommuner kan det være nok med en 20% stilling. Christina Sandø Lundemo er veileder og sertifisør for Troms Fylke. Hun er positiv til at en frivillighetskoordinator kan ha denne rollen.
Sertifiseringsarbeidet skal være forankret hos leder for virksomheten. Leder er ansvarlig for fremdriften i livsgledearbeidet og skal delta på alle livsgledemøter, samt informere og legge til rette for arbeidet ved enheten.

Vurdering:

Sertifiseringsordningen Livsgledehjem er et langsiktig samarbeid og en økonomisk forpliktelse, med innbetaling av en årlig avgift så lenge virksomheten/kommunen deltar i sertifiseringsordningen. Kommunen må betale en startavgift på kr 110.000,- som dekker driftsutgifter fra oppstart og ett år frem i tid. Denne utgiften innebærer oppfølging og veiledning, kurs for livsgledekonsulenter. En kick off for ansatte ved sykehjemmet, opplæringsmateriell. Møter med kommune og enhetsledelse, samt nettverkssamlinger. Ett år etter oppstart og påfølgende år blir kommunen fakturert med en årsavgift på 30.000,- per sykehjem som deltar i ordningen. I dette beløpet inngår resertifiseringen. Det er mulig å søke om midler hos f.eks. Helsedirektoratet, KS og Fylkesmannen til finansiering av Livsgledehjem.

Konklusjon:

Det anbefales på det sterkeste at Gratangsheimen sertifiserer seg som Livsgledehjem.

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 17/00187
Arkivkode
Saksbehandler Hege Olsen Richardsen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Hovedutvalg for Helse, Sosial og Omsorg	04.04.2017	1/17

Livsgledesykehjem

Hovedutvalg for Helse, Sosial og Omsorg har behandlet saken i møte 04.04.2017 sak 1/17

Møtebehandling

Votering: Innstillingen enstemmig vedtatt

Vedtak
Gratangen kommune støtter arbeidet med å utrede muligheter for å sertifisere Gratangsheimen som et livsgledesykehjem.

Lena Solvang

Fra: Agnar Kvernmo <agnar@kvernmolia.com>
Sendt: 25. februar 2017 19:16
Til: Postmottak Gratangen
Emne: Fwd: VS: Kickoff for Livsgledesykehjem i Harstad 25.04.17
Vedlegg: Beskrivelse av sertifiseringsordningen Livsgledesykehjem.pdf; Guide for vedvarende forbedring.pdf; Kommunalt kompetanse- og innovasjonstilskudd fra Fylkesmannen.pdf; Kort om Livsgledesykehjem.pdf; Livsgledebarnehage.pdf; Veileder ungdomsskole.pdf; Veileder VGS livsgledepedagogikk.pdf

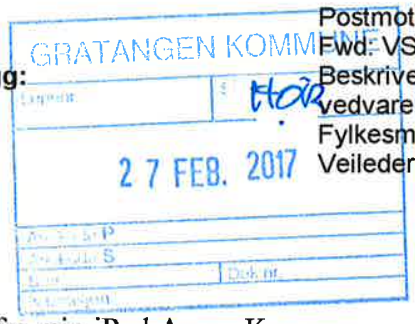

Kopi: Eva OLE

Sendt fra min iPad Agnar Kvernmo

Videresendt melding: Gratangen kommune ved Rådmann og Ordfører. På dette møte burde det være representanter fra Gratangen kommune

Fra: Monica Andersen <Monica.Andersen@gratangen.kommune.no>
Dato: 24. februar 2017 12:43:59 CET
Til: "'agnar@kvernmolia.com'" <agnar@kvernmolia.com>
Emne: VS: Kickoff for Livsgledesykehjem i Harstad 25.04.17

Fra: Lene Sødal [mailto:lene.sodal@livsgledeforeldre.no]
Sendt: 24. februar 2017 08:40
Til: Åse Huske Michaelsen <ase.michaelsen@bardu.kommune.no>; erla.sverdrup@dyroy.kommune.no; noeline.goos@dyroy.kommune.no; tove.utmo@dyroy.kommune.no; Monica Andersen <Monica.Andersen@gratangen.kommune.no>; Elin Wilsgård <Elin.Wilsgard@gratangen.kommune.no>; Jill-Elin Eira <JillM@Kommuneportal.no>; Norunn Johansen <Norunn.Johansen@lavangen.kommune.no>; Ann K Evenstad <annkristin.evenstad@sorreisa.kommune.no>; Bodil.Hansen@sorreisa.kommune.no; Ina.Alexandersen@sorreisa.kommune.no; Camilla.Stefanussen@sorreisa.kommune.no; elisabeth.horn@tjeldsund.kommune.no; Renate Skredlund <renate.skredlund@evenes.kommune.no>; Eli Konstanse Strømsberg <eli.stromsberg@evenes.kommune.no>; Marion Pedersen <Marion.Pedersen@evenes.kommune.no>; Heidi Eriksen Laksaa <heidi.eriksen.laksaa@narvik.kommune.no>; Elise Hindahl <elise.hindahl@narvik.kommune.no>; Kari Plener <kari.plener@narvik.kommune.no>; monica.jacobsen@lodingen.kommune.no; ann.ingrid.kanstad@lodingen.kommune.no
Emne: Kickoff for Livsgledesykehjem i Harstad 25.04.17

Hei,

I 2016 ble to sykehjem i Harstad kommune med i sertifiseringsordningen Livsgledesykehjem. Nå i vår blir resterende sykehjem og heldøgns omsorgsboliger med, og i april er det kickoff for de ansatte. Vi har fått lov til å invitere nøkkelpersoner fra nærliggende kommuner til den første delen av dagen, slik at dere kan få nyttig informasjon om sertifiseringsordningen, og om hva det vil si å jobbe
for å bli et sertifisert
livsgledesykehjem. Noen av dere fikk en slik invitasjon i 2016, og vi tillater oss å invitere dere igjen i år. Send gjerne denne invitasjonen videre til andre relevante ledere på omsorgsfeltet i deres
kommune.

Dere er hjertelig velkommen til

Harstad den 25. april
kl 09.00 - 11.30. Vi kommer tilbake til hvor så fort lokalet er klart.

P
rogram
(med forbehold om endringer)
:

09.00 - 09.20: Velkommen
09.20 - 09.35: Presentasjon av livsgledekonsulent i
Harstad
kommune, Katrine Edvardsen
09.35 - 10.15: Om Livsglede for Eldre og sertifiseringsordningen Livsgledesykehjem
10.15 - 10.30: Pause
10.30 - 11.00: Mobilisering av nærmiljø i samband med Livsgledesykehjem
11.00 - 11.30: Erfaringer fra sykehjem i sertifiseringsprosess

Den nasjonale sertifiseringsordningen Livsgledesykehjem

er

et systemverktøy som hjelper sykehjemmet med å ivareta individuelle sosiale, kulturelle og åndelige behov hos beboerne sine.
D
et
e
r ikke bare "nok et prosjekt", men et langvarig endringsarbeid, som vi erfarer at har positiv innvirkning på både

holdninger, metoder og arbeidsmiljø på sykehjemmet. Livsgledesykehjem er også et godt styringsverktøy som gjør det enklere å komme i mål med lovpålagte krav som Verdighetsgarantien, Kvalitetsforskriften,
f
orskrift om internkontroll med mer, samt at det legger bedre til rette for økt frivillighet i institusjonen. I samarbeid med Helsedirektoratet og Fylkesmannen er vi nå i gang med å rulle ut ordningen over hele Norge. Vi anbefaler også at kommunene søker kommunalt kompetanse- og innovasjonstilskudd hos Fylkesmannen for finansiering av Livsgledesykehjem. Les mer i vedleggene.

KÅFJORD / IBESTAD?

Det er

særlig hensiktsmessig at kommunalsjef for helse og omsorg (eller motsvarende)
,
enhetsleder fra sykehjemmet/ene
og

evt folkehelsekoordinator

deltar. Gi oss beskjed om dere kommer senest 1. april, og i så fall hvor mange som kommer.

Med vennlig hilsen

Lene Sødal
Koordinator tjenesteutvikling
Livsglede for Eldre
Kongens gate 36, 7012 Trondheim
tlf: 413 27 636

Livsglede for Eldre

Livsglede for Eldre

BESKRIVELSE AV SERTIFISERINGSORDNINGEN LIVSGLEDESYKEHJEM

Oppdatert oktober 2016

Forord

Dette dokumentet beskriver betingelser og regler i sertifiseringsordningen Livsgledesykehjem, som er en standard som eies og driftes av Livsglede For Eldre (LFE). Ytterligere informasjon om ordningen finnes i Kokebok for livsgledekonsulenter, i Veileder - Livsgledesykehjem og i samarbeidsavtaler som inngås mellom partene i ordningen. For kommuner som ikke enda deltar i ordningen, er denne beskrivelsen et viktig dokument for å ta stilling til om sertifiseringsordningen kan være aktuell for deres kommune.

I takt med utvikling og nasjonal utbredelse av sertifiseringsordningen vil Beskrivelse av sertifiseringsordningen Livsgledesykehjem utbedres kontinuerlig, etter som vi gjør oss nye erfaringer. Samarbeidsavtalene som inngås mellom virksomheter/kommuner og LFE er basert på dette dokumentet, noe som kan ha betydning for hvert enkelt sykehjem under veis i sertifiseringsprosessen. LFE forplikter seg til å ha siste oppdaterte versjon av Beskrivelse av sertifiseringsordningen Livsgledesykehjem tilgjengelig på livsgledeforeldre.no til enhver tid.

Sigrid Moum

Leder for tjenesteutvikling, Livsglede for Eldre

Innledning

Ideen om å skape et Livsgledesykehjem oppsto blant medlemmer av lokalforeningen til Livsglede for Eldre (LFE) i Trondheim. Da sykepleiestudentene som var medlemmer av foreningen var i praksis, erfarte de at det sjelden var tid til å prioritere beboernes sosiale og kulturelle behov i en travel arbeidsdag på sykehjemmet. Det førte til at LFE sentralt startet et pilotprosjekt, hvor målsetningen var å utarbeide et system som satte hovedfokus på livsglede i sykehjemshverdagen. Pilotprosjektet resulterte i utviklingen av ni livsgledekriterier (figur 1), som i dag danner kjernen i sertifiseringsordningen, og legger grunnlaget for sertifisering av Livsgledesykehjem.

Livsgledesykehjem er et effektivt systemverktøy for virksomheter som ønsker å jobbe med helhetlig omsorg. Stortingsmelding 25 - Mestring, muligheter og mening[1], Verdighetsgarantien[2], kvalitetsforskriften[3] og Folkehelseloven[4] understreker viktigheten av å ta hensyn til *hele* mennesket i framtidens eldreomsorg, og sekundærbehovene skal sidestilles med primærbehov. De ni livsgledekriteriene som ligger til grunn for ordningen setter fokus på hvordan virksomheten ivaretar nettopp dette. I Omsorg 2020[5] leser vi at "for å styrke den aktive omsorgen og sette sosiale og kulturelle behov i sentrum, er det iverksatt en nasjonal sertifiseringsordning for Livsgledesykehjem i regi av stiftelsen LFE. Formålet er at landets sykehjem skal få tilbud om å bli livsgledesykehjem gjennom å etablere og iverksette individuelle tiltak for å møte den enkelte brukers sosiale, kulturelle og åndelige behov."

Sertifiseringsordningen Livsgledesykehjem berører også områder som nevnes som viktige forbedringsområder i regjeringens strategi for håndtering av fremtidens omsorgsutfordringer (Stortingsmelding 25 og Omsorgsplan 2015[6]), og kan sees opp mot Nasjonale faglige retningslinjer for forebygging og behandling av underernæring[7] og gjør det enklere å oppfylle forskrift om internkontroll[8]. Livsgledearbeidet kan med andre ord knyttes til punkter i lover og forskrifter som skal sikre et godt tjenestetilbud, og systemet blir et verktøy som gjør det lettere å innfri gjeldende kvalitetskrav.

Videre beskrives sertifiseringsordningen Livsgledesykehjem i Stortingsmelding 29 – morgendagens omsorg[9] som ett av fem hovedelementer i Stortingets nasjonale strategi for frivillig arbeid på helse- og omsorgsfeltet. I Stortingsmelding 19 - folkehelsemeldingen[10] er Livsgledesykehjem dessuten beskrevet som et virkemiddel "for å styrke den aktive omsorgen og sette sosiale og kulturelle behov i sentrum" i eldreomsorgen.

I samarbeid med Helsedirektoratet er vi i gang med en nasjonal utrulling av sertifiseringsordningen, og målet er at minst 50 % av landets kommuner skal være i gang med livsgledesertifisering av sitt/sine sykehjem innen 2020. Utrulling av sertifiseringsordningen kan for øvrig med fordel sees i sammenheng med LFEs frivillige arbeid. Se mer informasjon på www.livsgledeforeldre.no.

I denne beskrivelsen henviser vi ofte til *kommunen*. For private helseforetak og sykehjem gjelder de samme prinsippene som for en kommune, og her vil den øverste ledelsen i helseforetaket ha samme rolle som kommuneledelsen. Kostnaden er også den samme. Ta kontakt med LFE for mer informasjon.

---

[1] Stortingsmelding 25 - Mestring, muligheter og mening
[2] Forskrift om en verdig eldreomsorg
[3] Forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene for tjenesteyting...
[4] Lov om folkehelsearbeid
[5] Omsorg 2020 - Regjeringens plan for omsorgsfeltet 2015 - 2020
[6] Omsorgsplan 2015
[7] Nasjonale faglige retningslinjer for forebygging og behandling av underernæring
[8] Hvordan holde orden i eget hus - Internkontroll i helse- og sosialtjenesten
[9] Stortingsmelding 29 - Morgendagens omsorg
[10] Stortingsmelding 19 - Folkehelsemeldingen

INNHOLD

1. LIVSGLEDESYKEHJEM 1

1.1 Premisser for deltakelse i sertifiseringsordningen 1

1.2 Motivasjon og forespørsel om deltakelse i sertifiseringsordningen 2

1.3 Ansettelse av livsgledekonsulent i kommunen 2

2. ORGANISERING AV SERTIFISERINGSORDNINGEN 2

2.1 Kontaktperson på ledernivå i kommunen 2

2.2 Sertifisør 3

2.3 Livsgledekonsulent 3

2.4 Leder for virksomhet 3

2.5 Livsgledeansvarlig/hovedlivsgledeansvarlig 3

2.6 Livsgledegruppa 3

2.7 Bærekraft i livsgledearbeidet 4

3. SERTIFISERINGSARBEIDET PÅ VIRKSOMHETEN 4

3.1 De ni livsgledekriteriene 4

3.2 Livsgledesirkelen 4

3.3 Korttidsavdeling 4

3.4 Samarbeid med skole og barnehage 4

4. SERTIFISERING 5

4.1 Vurdering av kriteriene 5

4.2 Sertifisering med merknad 6

4.3. Sertifisering på overtid 6

4.4 Overrekkelse av sertifikat 6

4.5 Resertifisering 6

4.6 Inndragning av sertifikat og karantene 6

5. FINANSIERING OG FORLØP 7

5.1 Finansiering 7

5.2 Forløp 7

6. ÅRSHJUL FOR LIVSGLEDESYKEHJEM 8

1. LIVSGLEDESYKEHJEM

Livsgledesykehjem er en sertifiseringsordning for institusjoner i eldreomsorgen. Et sykehjem sertifiseres som Livsgledesykehjem på grunnlag av en vurdering fra Livsglede for Eldre (LFE). LFE er eier av sertifiseringsordningen og logoen til Livsglede for Eldre. Livsgledesykehjem er en abonnementsordning, og hver enkelt institusjon i ordningen skal resertifiseres årlig av LFE. Les mer om de økonomiske forpliktelsene under .

Igangsetting av sertifiseringsprosessen på det enkelte sykehjem krever at virksomheten innfrir alle lovpålagte kvalitetskrav, og har en fungerende primærkontaktordning. Dersom dette mangler, må sykehjemmet gjennomgå og utbedre sine rutiner og systemer før livsgledearbeidet offisielt kan begynne. Å rydde i eget hus er derfor noe virksomhetene kan begynne med allerede mens de venter på å få bli med i sertifiseringsordningen. Vi henviser her til dokumentet Rydde i huset, som kan lastes ned på livsgledeforeldre.no (basert på Helsedirektoratets veileder Hvordan holde orden i eget hus – Internkontroll i sosial- og helsetjenesten[11]).

Til grunn for arbeidet med sertifiseringsordningen ligger en individuell kartlegging av den enkelte sykehjemsbeboer, med fokus på livshistorien deres. Virksomheten skal jobbe med ni livsgledekriterier (figur 1) som fokuserer på sosiale, kulturelle og åndelige individuelle behov, samt dokumentasjon, evaluering og oppdatering av disse. Livsgledearbeidet skal sørge for en mer meningsfull hverdag for den enkelte beboer, og gjør det samtidig enklere for frivillige, pårørende og andre å bidra til gode opplevelser for de eldre i hverdagen.

Sertifiseringsordningen Livsgledesykehjem er i prinsippet åpent for alle sykehjem, både private og offentlige. Som en hovedregel sertifiseres kun hele virksomheter. I særlige tilfeller, og etter forhåndsavtale med LFE, kan virksomheter deles opp i flere sertifiseringsområder. På større virksomheter med selvstendige enheter, utstedes ett sertifikat pr. enhet. I tilfeller der en virksomhet har enheter i flere kommuner, skal det som et minimum være én sertifisering per kommune.

1.1 Premisser for deltakelse i sertifiseringsordningen

Erfaringer fra pilotprosjektet Livsgledesykehjem og kontinuerlig evaluering av vår praksis ligger til grunn for LFEs krav til kommuner og sykehjem som ønsker å delta i sertifiseringsordningen, og visse premisser må være på plass for å sikre fremdrift og kontinuitet når nye samarbeid går i gang. Først når LFE har kartlagt disse, blir det avgjort om det er hensiktsmessig å opprette et mer forpliktende samarbeid med den enkelte kommune/virksomhet.

1) Ledelsens forpliktelser

Hvis sertifiseringsprosessen skal lykkes, må den være forankret på alle nivå i kommunen og virksomheten. Det er spesielt viktig at alle ledere er involverte og motiverte i arbeidet, slik at det lettere kan sees i sammenheng med øvrig kvalitetsarbeid i kommunen. For eksempel bør livsgledearbeidet integreres i den generelle planleggingen av helse- og omsorgsarbeidet, folkehelsearbeidet, utdanning og andre relevante områder på kommunalt nivå, og Livsgledesykehjem bør føres opp i budsjettet til kommunen. På virksomhetsnivå kan leder ha livsgledearbeidet som eget punkt i sin lederavtale. Ved private sykehjem som ønsker å delta i ordningen, vil den øverste ledelsen/styret ha samme funksjon som kommuneledelsen. Livsgledearbeidet skal også være beskrevet i virksomhetens egen internkontroll.

Det er viktig å være bevisst på at livsgledesertifiseringen *ikke* er "nok et prosjekt", men et langsiktig endringsarbeid, som vil kreve oppfølging over flere år. På virksomhetsnivå skal livsgledearbeidet foregå i hele organisasjonen, og derfor er det viktig at leder for virksomheten er involvert og engasjert. Virksomhetslederen skal muliggjøre nødvendige endringer av interne prosedyrer og rutiner i det daglige arbeidet. Innledningsvis må leder også reflektere over hvor virksomheten står akkurat nå; om den tåler å gå i gang med noe nytt, og om de ansatte kan motiveres.

Kommunens deltakelse i sertifiseringsordningen innebærer økonomiske forpliktelser. Hvis kommunen skal delta i ordningen, krever LFE (i tillegg til oppstartsum og årsavgift, se punkt 5,) at den ansetter en ekstern prosessveileder kalt livsgledekonsulent. Denne skal veilede virksomheten(e) som er involvert i sertifiseringsprosessen i kommunen, og fungerer som mellomledd mellom virksomheten(e) og LFE. Også private foretak/sykehjem må ansette og lønne en egen livsgledekonsulent. Les mer om livsgledekonsulenten under punkt 1.3 og 2.2.

2) Geografisk forankring

LFE, i samarbeid med Helsedirektoratet, er i full gang med en nasjonal utrulling av sertifiseringsordningen, basert på geografi. Slik danner sykehjemmene nettverk med andre sykehjem i nærheten, og arbeidet blir bærekraftig. Derfor forutsetter oppstart i et nytt område at minst to sykehjem i området går i gang samtidig.

---

[11] Hvordan holde orden i eget hus – Internkontroll i sosial- og helsetjenesten

3) Gjennomgang av interne arbeidsforhold
Våre erfaringer viser at det er vanskelig å skape livsglede for beboerne hvis de ansatte ikke trives på jobb. For å lykkes i sertifiseringsarbeidet, er det derfor helt sentralt at kommunikasjonen mellom ansatte og ledelse er god. I sertifiseringsordningen krever vi at interne arbeidsforhold ved virksomheten gjennomgås allerede før oppstart av sertifiseringsprosessen. På LFEs nettsider (livsgledeforeldre.no/sykehjem) finner dere heftet Kan vi starte?, som beskriver hva som må være på plass før sykehjemmet blir med i sertifiseringsordningen Livsgledesykehjem.

4) Kartlegging av samtlige beboeres livshistorie, interesser, hobbyer osv.
For å skape livsglede for den enkelte, er det en forutsetning at vi har inngående kjennskap til interesser og hobbyer. Det er ikke nok å vite at en person liker musikk og dyr, vi må vite *hva slags* musikk og dyr personen liker (og ikke liker). En individuell kartlegging og hensynet til enkeltindividets preferanser legges til grunn for en individuell livsgledekalender, slik at den enkelte beboer får delta på meningsfulle aktiviteter.

1.2 Motivasjon og forespørsel om deltakelse i sertifiseringsordningen
For å kunne bli med i sertifiseringsordningen Livsgledesykehjem, skal virksomheten innfri lovpålagte kvalitets- og bemanningskrav. Kommuneadministrasjonen, i samråd med sykehjemmet/ene, henvender seg til LFE hvis kommunen vil gå i gang med sertifisering av sykehjemmet. Ved private sykehjem har den øverste ledelsen samme funksjon som kommuneledelsen. Slik sikrer man at livsgledearbeidet forankres på øverste hold, og legger til rette for at sertifiseringsarbeidet blir håndtert som et utviklingsarbeid på ledernivå.

Det finnes ikke et eget søknadsskjema for å søke om deltagelse i ordningen. Etter dialog mellom LFE og kommunen/sykehjemmet, vil LFE avgjøre om kommunen er klar for å inngå et samarbeid. Hvis virksomheten egner seg til å gå i gang med sertifiseringsprosessen, og økonomiske midler er bevilget, skriver kommunen en samarbeidsavtale med Livsglede for Eldre. Videre signerer leder for sykehjemmet en egen avtale med LFE. Denne beskriver LFEs forpliktelser, samt leders ansvar og rolle i sertifiseringsprosessen.

1.3 Ansettelse av livsgledekonsulent i kommunen
Når kommunen og hver enkelt virksomhet har skrevet under samarbeidsavtaler med LFE, skal kommuneadministrasjonen, i dialog med LFE, ansette en livsgledekonsulent. Livsgledekonsulentens egnethet er avgjørende for sertifiseringsarbeidet, og LFE skal derfor ha en aktiv veilederrolle når livsgledekonsulent skal ansettes. Livsgledekonsulenten læres opp og veiledes av LFE under hele sertifiseringsprosessen, og skal fungere som LFE sin forlengede arm mot sykehjemmene, og som prosessveileder i sertifiseringsarbeidet. Les om hvilke kvalifikasjoner livsgledekonsulenten skal ha under punkt 2.3.

Når en kommune offisielt går i gang med sertifiseringsarbeidet, skal livsgledekonsulenten være ansatt *senest* når livsgledeseminaret (obligatorisk kurs) finner sted. Konsulenten skal delta på livsgledeseminaret ved oppstart. Stillingsprosenten til livsgledekonsulenten varierer, avhengig av utfordringer og behov ved virksomhetene, samt størrelsen på kommunen. I mindre kommuner med 1-3 sykehjem kan det være tilstrekkelig med en 20% stilling. LFEs sertifisører vil komme med anbefalinger om stillingsprosent. Livsgledekonsulenten skal ha møter med livsgledegruppa ved hver enkelt virksomhet hver 14. dag. Det må videre beregnes tid til rapportering til LFE under sertifiseringsprosessen, samt veiledning via telefon og fysiske møter. Livsgledekonsulenten skal ha en aktiv rolle i gjennomføringen av nettverkssamlinger, på sertifiseringsdagen og ved resertifisering. Etter førstegangssertifisering skal hun fortsatt være i funksjon og rapportere fra og delta på livsgledegruppemøter kvartalsvis, samt forberede resertifiseringer sammen med sertifiseringsorganet. Etter første sertifisering kan kommunen velge å lønne livsgledekonsulenten på timesbasis.

Hvis kommunen ikke har en livsgledekonsulent ansatt over lengre tid under veis i sertifiseringsløpet, kan kommunen settes i karantene.

2. ORGANISERING AV SERTIFISERINGSORDNINGEN

Sertifiseringsarbeidet skal forankres på alle nivå i kommuner og virksomheter der sertifisering skal foregå. På hvert nivå etableres en kontaktperson som utgjør LFEs forlengede arm.

2.1 Kontaktperson på ledernivå i kommunen
Kommunen skal utse en person med livsgledeansvar på rådmannsnivå, som skal ha like god kjennskap til arbeidet med sertifiseringsordningen som livsgledekonsulenten. Ved private sykehjem må tilsvarende rolle fylles av noen på ledernivå. Vedkommende bør involvere livsgledekonsulenten i annet utviklingsarbeid i kommunen, og må løpende vurdere hvordan dette kan samkjøres med sertifiseringsarbeidet. Livsgledekonsulenten skal kunne gå til denne personen for å få informasjon om aktuelle tiltak og politiske saker i kommunen. Hvis livsgledekonsulenten blir sykemeldt, er det kontaktpersonen som midlertidig tar over

ansvarsoppgavene, og som sørger for at det tiltrer en vikar med tilnærmet lik kompetanse. Det skal skje innen 14 dager.

2.2 Sertifisør

Sertifisøren er ansatt i LFE, og holder kurs for kommunens livsgledekonsulent, representant fra kommuneledelsen og leder ved sykehjemmet i oppstartsfasen. Videre arrangerer sertifisøren kickoff og nettverkssamlinger for livsgledegruppene/ansatte ved sykehjemmene, og veileder livsgledekonsulenten ukentlig fram mot sertifisering. Sertifisøren avgjør om et sykehjem blir sertifisert og resertifisert som Livsgledesykehjem.

2.3 Livsgledekonsulent

Alle kommuner/private helseforetak som er med i sertifiseringsordningen skal ansette en livsgledekonsulent, som er virksom og følger sykehjemmet/ene gjennom hele forløpet fram til sertifisering (se også punkt 1.3). Livsgledekonsulenten har rollen som ekstern tilrettelegger, og skal ha mulighet til å påvirke og dra nytte av de andre aktørene i kommunens øvrige omsorgs- og utviklingsarbeid.

Livsgledekonsulenten bør ha kjennskap til aktuelle styringsdokument og føringer for eldreomsorgen på nasjonalt nivå. Hun skal ha relevant helsefaglig utdanning tilsvarende en bachelorgrad (sykepleier, vernepleier, fysioterapeut, ergoterapeut), og forstå sammenhengen mellom livsgledearbeidet og lovpålagte krav (som Kvalitetsforskriften[12], Verdighetsgarantien[13] og Krav om internkontroll[14]). Denne kompetansen er avgjørende for at livsgledekonsulenten skal være trygg i rollen som veileder av ansatte og enhetsleder. Hun skal ha en god nok faglig plattform til å begrunne hvorfor man bør gjennomføre endringer i rutiner og lignende for å bli et sertifisert Livsgledesykehjem. Livsgledekonsulenten kan med fordel selv ha arbeidserfaring fra sykehjem/ kommunehelsetjenesten, ettersom forståelse av de ansattes arbeidshverdag er viktig. Flere kommuner kan dele på en livsgledekonsulent, men hun kan ikke være ansatt ved, eller ha samme leder som, noen av virksomhetene hun skal veilede i sertifiseringsprosessen.

2.4 Leder for virksomhet

Sertifiseringsarbeidet skal være forankret hos leder for virksomheten, og lederen er helt sentral i arbeidet. Leder signerer en egen avtale med LFE, som følger en eventuell ny leder ved virksomheten, og kan gjerne ha livsglede som eget punkt i sin egen lederavtale. Leder er ansvarlig for fremdriften i livsgledearbeidet og skal delta på alle livsgledemøter, samt informere og legge til rette for arbeidet ved enheten. (Se også samarbeidsavtale for sykehjem.)

2.5 Livsgledeansvarlig/hovedlivsgledeansvarlig

Hver avdeling ved virksomheten skal ha en livsgledeansvarlig, samt en vara til denne. Vedkommende bør ha et brennende engasjement for livsgledearbeidet, og skal følge opp arbeidet ved sin avdeling og være en motivator ovenfor sine kolleger i sertifiseringsprosessen. Videre skal hun veilede primærkontaktene og andre i livsgledearbeidet. Hver livsgledeansvarlig bør ha myndighet til å delegere et visst ansvar og enkelte oppgaver knyttet til livsgledearbeidet til andre ansatte uten å gå gjennom leder.

Enhetsleder utpeker en hovedlivsgledeansvarlig med overordnet ansvar for livsgledearbeidet på hele virksomheten. Sammen danner denne og øvrige livsgledeansvarlige samt deres vara livsgledegruppa ved sykehjemmet (se punkt 2.6). Hovedlivsgledeansvarlig skal lage møteplaner, kalle inn til livsgledemøter, være møteleder, se til at noen skriver referat og styre livsgledearbeidet på enheten. Livsgledekonsulenten blir nærmeste støttespiller og veileder i arbeidet til de livsgledeansvarlige og livsgledegruppa. Det skal lages en egen rollebeskrivelse for livsgledeansvarlig.

LFE anslår at hovedlivsgledeansvarlig trenger å få avsatt minst to timer i uka (pr. 12-15 pasienter) til planlegging, og at hun selv får disponere denne tiden. Planer for arbeidet legges opp i samarbeid med turnusansvarlig ved virksomheten. Vi anbefaler at hovedlivsgledeansvarlig er ansatt i en 70 % stilling eller mer, og har helsefaglig utdannelse. Personlig egnethet vektlegges. Vara for livsgledeansvarlig trer inn ved fravær lengre enn 2 uker. Dette bør stå skriftlig i sykehjemmets rutiner.

2.6 Livsgledegruppa

Det skal dannes ei livsgledegruppe på virksomheten, der enhetsleder skal være med. Gruppa skal planlegge og være ansvarlig for å drive livsgledearbeidet ved virksomheten fremover, og skal bestå av livsgledeansvarlig fra hver avdeling og deres vara, og eventuelt andre man ser er hensiktsmessige medlemmer. Gruppa skal fortrinnsvis ha represententanter fra alle avdelinger og samtlige yrkesgrupper (også kjøkken, vaktmester mv.

---

[12] forskrift hjemlet i kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven om en verdig eldreomsorg (verdighetsgarantien).
[13] Forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenester
[14] Hvordan holde orden i eget hus - internkontroll i helse- og sosialtjenesten

kan delta ved ønske og behov), og gjerne noen av de som er skeptiske til sertifiseringsordningen. Det er også hensiktsmessig om fagansvarlig deltar, spesielt i starten. Livsgledekonsulenten kan veilede når det gjelder sammensetning av livsgledegruppa, men dette er hovedsaklig noe de ansatte blir enige om sammen med sin leder. Hvor mange livsgledegrupper som skal dannes, kommer an på størrelse, type beboere og organisering. Livsgledekonsulenten er, i samråd med LFEs sertifisører, behjelpelig i denne prosessen.

2.7 Bærekraft i livsgledearbeidet

Målet med sertifiseringsordningen er varig endring. Bærekraft er sentralt, og mellom sertifisering og resertifisering vil det bli avholdt et dialogmøte mellom kommunen og LFE for å sikre forankring på politisk og administrativt nivå. Dialogmøtene gjennomføres fortrinnsvis sammen med andre kommuner i geografisk nærhet for å bygge nettverk og dele erfaringer. LFE deltar på det første dialogmøtet, deretter vil møtene bli gjennomført digitalt.

3. SERTIFISERINGSARBEIDET PÅ VIRKSOMHETEN

For å bli et sertifisert Livsgledesykehjem, skal virksomheten etterkomme ni kriterier som hjelper dem med å ivareta den enkelte brukers sosiale, kulturelle og åndelige behov. I sertifiseringsarbeidet fokuseres det på å opprette og bruke et system som sikrer at ansatte jobber personsentrert (se også Veileder – Livsgledesykehjem).

3.1 De ni livsgledekriteriene

LIVSGLEDEKRITERIENE

- Alle ansatte på sykehjemmet skal vite om hva sertifiseringsordningen er, og hva det innebærer
- Virksomheten skal legge til rette for at beboeren skal få mulighet til å opprettholde sine hobbyer og fritidssysler
- Virksomheten skal legge til rette for samarbeid med skoler, barnehager og andre organisasjoner
- Virksomheten skal legge til rette for at beboeren får komme ut i frisk luft minst en gang per uke
- Virksomheten skal legge til rette for kontakt med dyr
- Virksomheten skal legge til rette for sang, musikk og kultur i hverdagen
- Virksomheten skal legge til rette for å skape en hyggelig ramme rundt måltidene
- Virksomheten skal legge til rette for god kommunikasjon med pårørende
- Virksomheten skal legge til rette for å trekke årstidene inn som en naturlig del av sykehjemmets hverdag

Figur 1: livsgledekriteriene

3.2 Livsgledesirkelen

I livsgledearbeidet er den enkeltes livshistorie sentral for å kunne gi god omsorg. Livsgledesirkelen er et praktisk verktøy som virksomheten skal bruke i prosessen. Sirkelen beskriver hvordan man tar utgangspunkt i den enkeltes unike livshistorie, og på bakgrunn av den, tilbyr individuelle livsgledeaktiviteter som gir mening og innhold i hverdagen. Videre skal beboers opplevelse av aktiviteten observeres og dokumenteres; gir det faktisk livsglede? Dokumentasjonen må kontinuerlig evalueres og oppdateres etter beboers opplevelser, evner og helsetilstand. Det må opprettes et eget område i elektronisk pasientjournal, hvor opplevd livsglede skal dokumenteres.

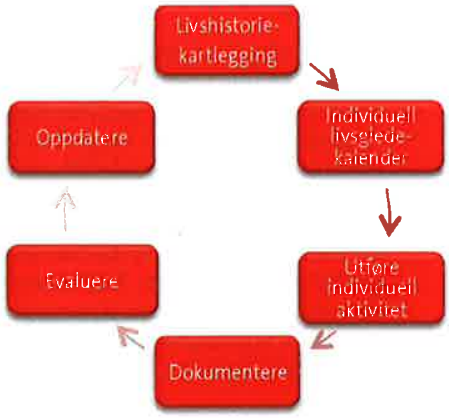

Til høyre: figur 2: livsgledesirkelen

3.3 Korttidsavdeling

Ved en korttidsavdeling kan kriteriene fungere som en helsefremmende og rehabiliterende arbeidsmetode, selv om mange kun er her en avgrenset periode. På en korttidsavdeling skal det legges til rette for de ni livsgledekriteriene slik som på langtidsavdelinger, men det kreves ikke den samme detaljerte livshistoriekartleggingen og utfylling av individuell livsgledekalender for hver enkelt pasient. Derimot forventes det at ansatte dokumenterer gjennomførte aktiviteter i elektronisk pasientjournal.

3.4 Samarbeid med skole og barnehage

Sykehjem som deltar i sertifiseringsordningen skal dokumentere alt samarbeid med skoler og barnehager i internkontrollen. LFE har egne konsept for og inngår egne avtaler med skoler og barnehager som ønsker å bruke livsgledetankegangen i frivillighetssammenheng eller undervisningsøyemed. Disse får benytte seg av våre gule t-skjorter, noe vi ser skaper eierskap og stolthet hos barna og ungdommene som bruker dem. Men sykehjemmet står naturligvis fritt til å inngå egne samarbeid med skoler og barnehager uten at LFE er involvert.

Skoler og barnehager som vil inngå en avtale med LFE, og dermed bruke de gule t-skjortene, kan ta kontakt med koordinator for utdanning i LFE (se kontaktinformasjon på www.livsgledeforeldre.no).

4. SERTIFISERING

Målet er at virksomheten skal sertifiseres cirka ett år etter oppstart (kickoff), og en foreløpig dato for sertifisering avtales tidlig i prosessen. Omtrent 11 måneder etter kickoff vil virksomheten få tilsend et egenevalueringsskjema. På bakgrunn av svarene vurderer sertifisør om virksomheten er klar for planlagt sertifisering. Dersom evalueringen viser for mange mangler, utsettes sertifiseringen tre måneder, og sertifisør vurderer om nytt skjema skal sendes ut.

LFE gir beskjed om *hvem* som skal delta på sertifiseringen, og *hvilken* dokumentasjon som skal legges fram under selve sertifiseringsdagen. (Minst) to personer fra LFE deltar på sertifiseringsdagen, hvorav en sertifisør. Sertifisøren gjennomgår da all dokumentasjon for å undersøke om de ni livsgledekriteriene (figur 1) er oppfylt, og om bruken av livsgledesirkelen (figur 2) er tilfredsstillende.

Sertifiseringen gis for ett år av gangen. Resertifisering foregår ett år etter sertifisering, og deretter årlig.

4.1 Vurdering av kriteriene

Under sertifiseringsdagen ønsker sertifisøren å se at hver enkelt beboer er grundig kartlagt for hva som skaper livsglede for nettopp dem. Den individuelle kartleggingen skal stå i samsvar med aktivitetene beboeren har fått tilbud om. Elektronisk pasientjournal skal vise at beboer har deltatt på relevante aktiviteter, beskrive beboerens opplevelse av aktiviteten og eventuelle avvik samt forklaring på disse. Virksomheten blir også oppfordret til å bruke bilder som dokumentasjon. Sertifisøren vil bruke skjønn i sin vurdering. Hvis for eksempel en trubadur eller en besøkshund ikke vil inngå faste besøksavtaler med virksomheten, kan virksomheten velge å vise sitt samarbeid med disse ved å legge besøkene inn i egne planer eller lister. *Legge til rette for* betyr, for eksempel i lys av kriteriet om frisk luft, at det finnes rutiner for at alle beboere ved sykehjemmet har nødvendig garderobe og utstyr for å dra ut på tur, eller om å utse en ansvarsperson for å strø på uteområdet, slik at det er mulig å komme seg ut, selv når det er glatt.

Eksempel på vurdering av de ni livsgledekriteriene ved sertifisering:

1) **Alle ansatte skal vite hva sertifiseringsordningen er, og hva den innebærer:**
   Hvordan informerer sykehjemmet nyansatte om sertifiseringsordningen? Finnes det "nytilsatt-perm" og annen dokumentasjon på at kriteriet blir ivaretatt, og er livsglede eget punkt ved alle møter?

2) **Samarbeid med skoler, barnehager og andre organisasjoner:**
   Har sykehjemmet avtaler med eksterne ressursgrupper? Har sykehjemmet en person som har ansvar for kontakten med disse? Sertifisørene etterspør også dokumenterte aktiviteter.

3) **Kriteriet om frisk luft:**
   Hvilke rutiner sikrer at beboerne får frisk luft? LFE kan etterspørre et system for at hver enkelt beboer for eksempel har tilfredsstillende garderobe for alle årstider, eller at noe har ansvar for å strø når det er glatt. Hvis beboer ikke kan ut, skal det dokumenteres og begrunnes faglig.

4) **Hobbyer og fritidssysler:**
   Gjennomfører sykehjemmet innkomstsamtaler, og brukes disse til å kartlegge beboers interesser? Er det tatt hensyn til beboerens hobbyer og interesser i livsgledekalenderen? Sertifisøren ønsker å se dokumentasjon av aktiviteter i elektronisk pasientjournal, og gjerne også i form av bilder.

5) **Kriteriet om dyr:**
   Har primærkontaktene kartlagt hva slags dyr hver enkelt beboer liker/ikke liker? Har sykehjemmet inngått avtaler med besøksdyr? Vi ønsker å se hvordan sykehjemmet ivaretar disse avtalene, samt håndtering av evt. allergi o.l.

6) **Sang, musikk og kultur:**
   Er hver beboers musikkinteresser kartlagt under innkomstsamtale? LFE vil se dokumentasjon på hvordan sykehjemmet ivaretar kriteriet, for eksempel i form av avtale med trubadur, plan for terapeutisk bruk av musikk, sangbøker etc. Det vil også bli tatt med i vurderingen hvordan sykehjemmet ellers legger til rette for kulturelle opplevelser generelt.

7) **Hyggelig ramme rundt måltidet:**
   Hvordan organiserer sykehjemmet måltider, og når serveres middag? Hva gjøres for å skape ro rundt måltidet, og hvordan fremmes kreative initiativ fra de ansatte som ønsker å skape hyggelige måltid? Det er ønskelig å se dokumentasjon på arrangement, for eksempel i form av bilder.

8) **God kommunikasjon med pårørende:**
Har virksomheten et system for å ivareta god kontakt med pårørende? Hvem har ansvar for å sende ut informasjon om aktiviteter ved sykehjemmet, hvilke rutiner og kanaler finnes for nyhetsbrev, pårørendesamtaler osv.?

9) **Årstidene som en naturlig del av sykehjemmets hverdag:**
Hvordan gjenspeiles årstiden i avdelingen? Virksomheten får vise frem dette under befaring og ved hjelp av bilder. Gjennomføres årstidsmarkeringer? Hvordan er ukerytmen med markering av søn- og helligdag, og er andre rutiner utarbeidet for å skape forankring i tid, sted og natur?

4.2 Sertifisering med merknad

Virksomheten kan bli sertifisert med merknader. Det vil i utgangspunktet si at LFE krever endringer eller forbedringer på visse områder innen en gitt tidsramme, og at livsgledekonsulenten og livsgledegruppa sammen jobber intensivt for å utbedre disse i tiden etter sertifiseringsdagen. I denne perioden er sertifisøren tilgjengelig for veiledning. Sertifisøren vil gjøre en ny vurdering etter gitt periode for å avgjøre om merknaden(e) kan fjernes.

Hvis virksomheten mot formodning ikke blir sertifisert, skyldes det at det grunnleggende systemet ved virksomheten er mangelfullt.

4.3. Sertifisering på overtid

Dersom virksomheten ikke er klargjort for sertifisering to år etter kickoff, skal livsgledekonsulenten levere en rapport som beskriver status. På grunnlag av rapporten tar sertifisør en av følgende beslutninger:

1) virksomheten er klar for å få tildelt sertifiseringsdato snarest
2) virksomheten får mulighet for å innføre noen enkle tiltak og lage en framdriftsplan, og dato for sertifisering settes ca. 3 måneder fram
3) Samarbeidet avsluttes, og virksomheten settes i karantene. Aktuell virksomhet kan søke om å gjenoppta arbeidet senest innen ett år fra den dagen de informeres om at de er satt i karantene.

4.4 Overrekkelse av sertifikat

Når virksomheten er sertifisert, tildeles sertifikat og plakett fra LFE. Ordfører eller andre fra kommuneledelsen overrekker dette ved en markering i etterkant av sertifiseringsdagen. Dersom ikke hele virksomheten er sertifisert, skal det spesifiseres på sertifikatet hvilke(n) avdeling(er) som er sertifisert.

4.5 Resertifisering

For at virksomheten skal få beholde sitt livsgledesertifikat, skal den resertifiseres årlig av LFE. I forkant av resertifisering vil LFE sende en egenevaluering som de ansatte skal besvare. På selve resertifiseringsdagen vil sertifisøren undersøke om livsgledearbeidet ved virksomheten fortsatt holder samme standard som ved forrige sertifisering. Under resertifiseringen bruker sertifisøren skjønn, og ser på sammenhengen mellom planlegging, gjennomføring, dokumentasjon, evaluering og forbedring/oppfølging.
Virksomheten kan bli resertifisert med merknader. Det vil i utgangspunktet si at LFE krever endringer eller forbedringer på visse områder innen en gitt tidsramme, og at livsgledekonsulenten og livsgledegruppa jobber sammen intensivt for å utbedre disse i tiden etter resertifiseringsdagen. I denne perioden er sertifisøren tilgjengelig for veiledning. Sertifisøren vil gjøre en ny vurdering etter gitt periode for å avgjøre om merknaden(e) kan fjernes.

4.6 Inndragning av sertifikat og karantene

Dersom virksomheten bryter retningslinjene, kommunen ikke har ansatt en livsgledekonsulent, eller det oppstår andre uregelmessigheter som gjør at virksomheten ikke blir sertifisert/resertifisert, vil sertifikatet i utgangspunktet bli inndratt, og virksomheten vil ikke lenger få noen oppfølging fra LFE. Det innebærer at virksomheten settes i karantene, og ikke lenger kan bruke tittelen Livsgledesykehjem. Sertifikat, plakett og andre profileringsartikler som viser at man er et livsgledesykehjem inndras.

Hvis det framkommer brudd på lovgivning og andre alvorlige saker ved sykehjemmet, skal det vurderes om virksomheten kan beholde sin sertifisering som Livsgledesykehjem. Videre kan manglende oppfølging av livsgledesirkelen og oppfyllelse av livsgledekriteriene føre til at sertifikatet inndras. Sertifikat, plakett og andre profileringsartikler som gjenspeiler at man er et Livsgledesykehjem må i så fall leveres til LFE inntil nærmere avklaring.

LFE vurderer hvert enkelt tilfelle når det gjelder flytting, fusjon eller andre viktige forhold hvor man av naturlige grunner bør vurdere inndragning/midlertidig inndragning av sertifikat. I slike saker blir sertifikatet inndratt i fire måneder hvis LFE ser det nødvendig.

Gjenopptakelse av virksomhet i ordningen etter inndragelse av sertifikat

Dersom virksomheten er fratatt sertifikatet, kan den søke om gjenopptakelse i ordningen senest innen 12 måneder etter inndragningen. På grunnlag av denne søknaden avgjør LFE om virksomheten er klar for en ny sertifisering, og setter eventuelt ny dato for dette. Senest én måned etter inndragelse av sertifikatet bør virksomheten på eget initiativ avtale tid med livsgledekonsulenten for å lage en ny framdriftsplan. Hvis virksomheten ikke kan vise tilstrekkelig motivasjon og engasjement på dette tidspunktet, forbeholder LFE seg retten til å avslutte samarbeidet.

Årsavgiften skal betales, uavhengig av om virksomheten blir resertifisert eller ikke, med mindre samarbeidet avsluttes permanent.

5. FINANSIERING OG FORLØP

Sertifiseringsordningen Livsgledesykehjem er et langsiktig samarbeid og en økonomisk forpliktelse, med innbetaling av årlig avgift så lenge virksomheten/kommunen deltar i sertifiseringsordningen.

5.1 Finansiering

Kommunen betaler en startavgift på kr 110 000, som dekker driftsutgifter for LFE fra oppstart og ett år fram i tid (oppfølging og veiledning, kurs for livsgledekonsulenter (livsgledeseminar), en kickoff for ansatte ved sykehjemmet/ene, opplæringsmateriell, møter med kommune- og enhetsledelse samt nettverkssamlinger (se forøvrig punkt 1.4)). Ett år etter oppstart og påfølgende år blir kommunen fakturert en årsavgift på kr 30 000 per sykehjem som deltar i ordningen.

Dersom en kommune har så mange sykehjem at det må avholdes flere enn én kickoff for de ansatte, eller man velger å starte opp på ulikt tidspunkt med sykehjemmene, tilkommer et beløp på kr 30 000 per ekstra kickoff. Videre betaler kommunen en årsavgift på kr 30 000 pr virksomhet/sykehjem. Årsavgiften faktureres første gang ett år etter oppstart, og deretter årlig.

Kommunen skal også lønne livsgledekonsulenten, se punkt 1.3 og 2.2. I tillegg kan det tilkomme utgifter til innleie av vikarer ved nettverkssamlinger mv.

Startavgiften dekker følgende:

- 25 stk Veileder – Livsgledesykehjem, 10 stk Årstidsgleder, 5 stk plakater med livsgledekriteriene og en årstidstavle per sykehjem. (Det er mulig å kjøpe flere gjennom LFE.)
- plakett og sertifikat ved sertifisering
- obligatorisk livsgledeseminar (en hel dag) for livsgledekonsulent, enhetsleder og kontaktperson på rådmannsnivå ved oppstart. (Utgifter for reise/opphold dekkes ikke av LFE.)
- diverse materiell til livsgledekonsulenten, bl.a. arbeidsboka Kokebok for Livsgledekonsulenten
- én kickoff-dag for ansatte ved sykehjemmet i regi av LFE. (Bevertning dekkes ikke.)
- nettverkssamlinger for ansatte ved sykehjemmet mellom kickoff og sertifisering. (Bevertning dekkes ikke.)
- kulepenner og div. effekter som utdeles ved livsgledeseminar og kickoff
- møtevirksomhet og reiseutgifter i samband med veiledning av livsgledekonsulenten, nettverkssamlinger, sertifiseringer osv.

Personal fra LFE kan leies inn til oppdrag som ikke inngår i standardforløpet (forutsatt kapasitet). Det vil da faktureres en pris på 850,-/time samt kostnader for reise og eventuelt opphold.

Beløpene indeksreguleres.

5.2 Forløp

Under vises et eksempel på sertifiseringsforløp, basert på gjennomsnittlig avvikling og progresjon. Denne varierer fra sykehjem til sykehjem, avhengig av størrelse, motivasjon og forankring.

NÅR	INNHOLD	KOMMENTAR
februar	Oppstart/livsgledeseminar	
april	Kickoff for alle ansatte	
september	Nettverkssamling 1	
januar	Nettverkssamling 2	
1 år etter kickoff	Sertifisering	Etter sertifisering kan livsgledekonsulent lønnes på timesbasis
	Dialogmøte med kommune	Enhetsleder, livsgledeansvarlig, livsgledekonsulent og vara deltar
	Nettverkssamling 3	Sertifisør deltar ikke, men hjelper til med planlegging
1 år etter sertifisering	Resertifisering 1	
	Dialogmøte med kommune	Enhetsleder, livsgledeansvarlig, livsgledekonsulent og vara deltar
2 år etter sertifisering	Resertifisering 2	
3 år etter sertifisering	Resertifisering 3	
4 år etter sertifisering	Resertifisering 4	

6. ÅRSHJUL FOR LIVSGLEDESYKEHJEM

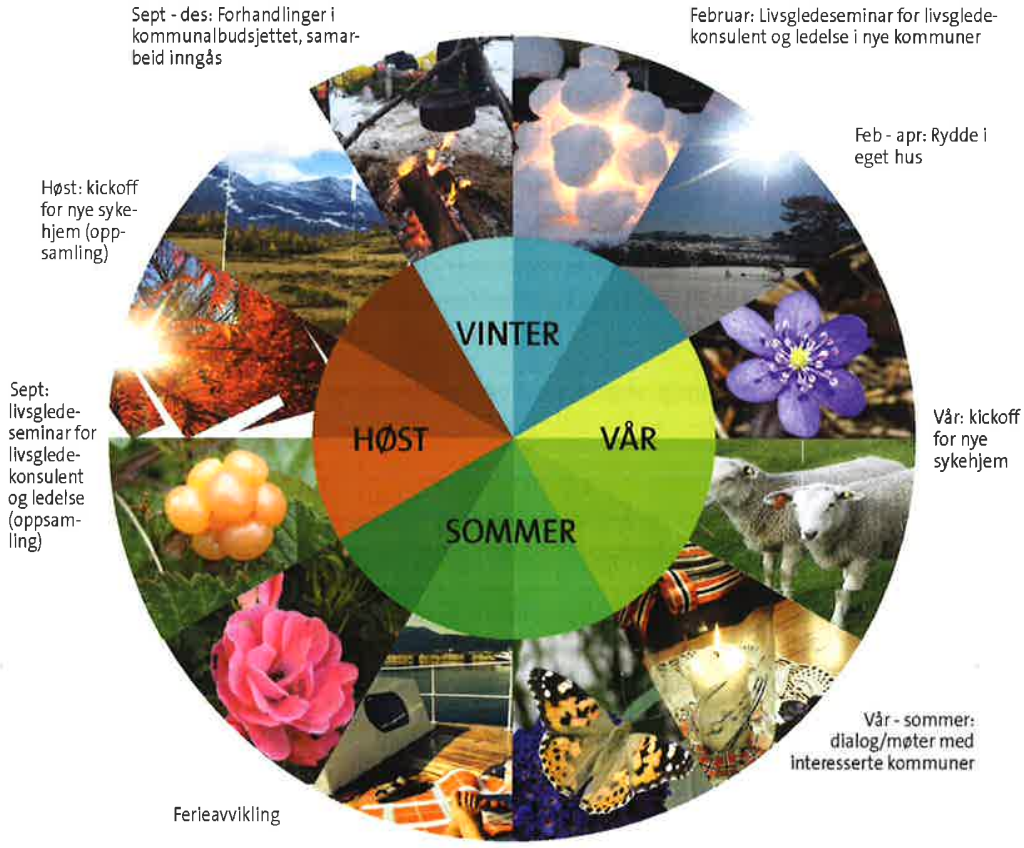

Hele året:	Løpende dialog og møter med interesserte kommuner
Februar:	Livsgledeseminar: kurs for nye livsgledekonsulenter, enhetsledere og representant fra rådmannsnivå (påmeldingsfrist 1. januar)
Februar - april:	Nye sykehjem starter prosessen "rydde i huset"
Vår - sommer:	Kickoff (oppstart) for ansatte ved nye sykehjem
Sept:	Livsgledeseminar, oppsamlingsrunde (påmeldingsfrist 1. sept)
Sept - des:	Budsjettforhandlinger i kommunene, nye kommuner bevilger midler til oppstart påfølgende år. Stillingsbrøk bestemmes for livsgledekonsulent, livsgledekonsulent ansettes (senest fra 1. februar påfølgende år).

GUIDE FOR VEDVARENDE FORBEDRING

1.0 INNLEDNING

Livsgledesykehjem er ikke et prosjekt, men en varig endring. Det er en ny måte å jobbe på, som innebærer at holdninger og atferd endres fundamentalt. *Målet* er at livsgledetankegangen/-arbeidet blir normen, "den måten vi gjør tingene på her hos oss". I praksis vil det si at livsgledearbeidet integreres i den vanlige arbeidsgangen, i stedet for å oppleves som en ekstra arbeidsprosess.

Forskning viser at opp til 70% av alle forsøk på å skape forbedringer i en organisasjon ikke gir holdbare resultater (Daft & Noe, 2000). Dette dokumentet er derfor utarbeidet av Stiftelsen Livsglede for Eldre (LFE) for å hjelpe til å skape vedvarende forbedringer i din organisasjon. Dokumentet tar utgangspunkt i guiden "Sustainability" (Maher, Gustafson & Evans. 2007). Guiden inneholder en modell som viser hvilke faktorer som fremmer og hindrer varige forbedringer, og hvilke faktorer som må jobbes med for å sikre videreføring av endringene.

2.0 MODELLEN

Modellen viser kompleksiteten i forbedringsarbeidet, samt hvilke faktorer som må ivaretas for å lykkes med *gjennomføringen* av arbeidet, sikre *opprettholdelse* av praksis og *spre* arbeidet (Maher, Gustafson & Evans. 2007). Dette dokumentet beskriver hvordan du/dere kan jobbe systematisk for å styrke de ulike faktorene i livsgledearbeidet.

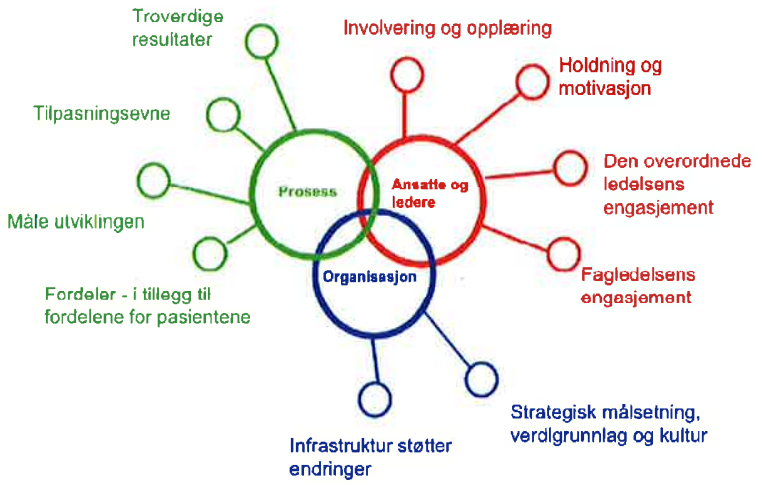

Figur 1: Sustainability-modellen

Faktorene er vektet i prosent (%) etter hvor stor betydning de har for at prosessen skal lykkes. Hovedpoenget er at alle faktorene må vektes for at endringene skal vedvare. Dette beskrives også av Kommunesektorens organisasjon(KS). KS har utviklet N^3, som er et digitalt verktøy for innovasjonsmetodikk. N^3 er bygd opp rundt fem fundamenter som må vektlegges for å sikre innovasjon: behov, løsning, pådriver, team og forankring. Figuren F^5 setter fundamentene inn i et gangestykke. Dersom en fundamentene = null, blir summen null og prosjektet vil ikke lykkes (Kommunesektorens organisasjon, 2013). Denne tankegangen kan overføres til modellen beskrevet i dette dokumentet.

Boks 1: N^3 og F^5

N^3 er kommunens innovasjonsverktøy. (Nytt, nyttig og nyttiggjort.)

F^5 Beskriver fem essensielle fundamenter:
Behov x Løsning x Pådriver x Team x Forankring = Innovasjon

2.1 Personalet

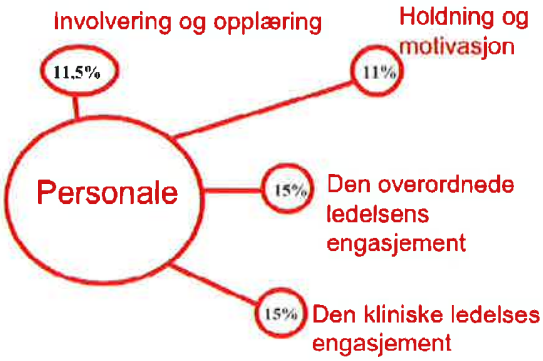

Figur 2: Personalet

2.1.1 Involvering og opplæring (11,5 %)

Nøkkelpersoner på alle nivå i organisasjonen må få mulighet til å delta i livsgledearbeidet/forbedringsarbeidet som angår dem. Involvering kan defineres som å motivere, informere og gi medarbeidere den kompetansen som setter dem i stand til å bidra og delta aktivt i forbedringsarbeidet (Moe & Brataas. 2013).

Eksempler på nøkkelpersoner/-grupper:

Internt :
- Rådmann
- Kommuneadministrasjon
- Politisk nivå
- Livsgledekonsulent
- Institusjonsleder
- Enhetsleder
- Avdelingsledere
- Faglig ledelse
- Livsgledeansvarlig
- Livsgledegruppen
- **Alle ansatte**

Eksternt:
- Pårørende
- Frivillige
- Andre organisasjoner
- Barnehage
- Lokalt næringsliv
- Skole

Hvorfor involvere?
Ansatte som føler seg inkludert og verdsatt vil være mer motiverte til å investere krefter i arbeidet. Motsatt vil motstand kunne hemme sertifiseringsprosessen (Moe & Brataas, 2013).

Hvordan involvere?

- LFE skriver en avtale med kommunen og den enkelte virksomhetsleder der ansvarsforhold avklares.
- Vær tydelig rundt at det er ønskelig at personalet involverer seg i livsgledearbeidet (OBS: ledelsen må være tydelig og etterspørre.)
- Spør, lytt, anerkjenn og følg opp de problemstillingene ansatte kommer med. OBS: La negative/skeptiske medarbeidere få uttrykke sine motforestillinger og forventninger, og avklar deretter disse. Still gjerne spørsmål tilbake.
- Avklar hvilke forventninger dere har til hverandre i livsgledearbeidet.
- Sørg for hyppig informasjon og kommunikasjons om livsgledearbeidet tilpasset målgruppens behov.

Eksempler på aktuelle møtepunkter:

- ledermøter
- personalmøter
- morgenmøter
- livsgledemøtene (Hvordan brukes referat? Hvordan er kommunikasjonslinjene?)
- kommunestyremøter, gruppemøter (forankring oppover)
- leder tar opp livsgledearbeidet på medarbeidersamtaler
- informasjon nye beboere/ pårørende
- pårørendemøter
- samarbeidsmøter med skoler, barnehager og andre frivillige organisasjoner (bli enig om samhandlingsregler)
- undervisning i regi av sykehjemansatte på skole (vgs)
- fagansvarlig i kommunen, feks demenskoordinator

I regi av LFE:

- Informasjonsmøte
- Livsgledeseminar
- Kickoff
- Nettverkssamlinger (NVS)
- Sertifisering og resertfifiseringer

2.1.2 Holdninger og motivasjon (11%)

Holdninger og motivasjon handler om å bygge ned motstand til livsgledearbeidet og styrke personalets opplevelse av eierskap. Holdninger handler om at ansatte identifiserer seg med verdigrunnlaget i livsgledearbeidet, og ser sammenhenger med "livsgledefilosofien" som ligger til grunn for sertifiseringsordningen. Ønsker de ansatte endring? Hvilke holdninger har de til livsgledearbeidet?

Hvordan jobbe med holdninger og motivasjonen til de ansatte:

- Informer og involver de ansatte.
- Sett fokus på hva sykehjemmet allerede har på plass.
- Bruk historiefortelling bevisst som metode for å demonstrere/tydeliggjøre den positive effekten av livsgledearbeidet. Snakk om store og små tiltak, hendelser og arrangement dere har gjennomført i lys av livsgledearbeidet. Historiefortellingen bidrar til å bygge livsglede som del av kulturen, og fører til eierskap.
- Avtal møtepunkt for å avdekke misnøye og problemer/utfordringer

- Deleger ansvar for å oppnå eierskap. Eks: leder gir rom og ansvar til livsgledeansvarlig, og livsgledegruppen delegerer arbeid til "alle ansatte".
- Kartlegg om ansatte kan bidra med sine interesser og hobbyer i livsgledearbeidet (gitarspilling, baking, hagearbeid osv). Dette vil påvirke ansattes motivasjon, trivsel og arbeidsglede.
- Inviter lokalavisen, og bruk egne nettsider til å synliggjøre fordelene med livsgledearbeidet for å øke ansattes motivasjon og stolthet.

2.1.3 Den overordnede ledelsens engasjement (15%)

Involvering av den øverste ledelsen er med på å bane vei for en bred legitimering og prioritering av livsgledearbeidet. Ledelsen på alle nivåer må inngå aktivt i et samspill med medarbeiderne, og gi ansvar og rom for å jobbe med livsgledearbeidet (Moe & Brataas, 2013). Dette er spesielt viktig fordi respekterte ledere vil ha stor betydning for å mobilisere støtte og bekjempe motstand. Sterkt lokalt lederskap bestående av den øverste leder og andre personer fra den administrative ledelse er avgjørende for å lykkes med livsgledearbeidet.

Hvordan involvere øverste ledelse:

- Send/gi regelmessig informasjon i den form som den aktuelle lederen ønsker.
- Sørg for at ledelsen forstår viktigheten av sitt engasjement ved å sette livsgledearbeidet på dagsorden og fungere som formidler til øverste leder.
- Gi ledelsen anerkjennelse for sitt engasjement, og understrek betydningen av dette.
- Forankre arbeidet i strategi, visjon og virksomhetsplan.

2.1.4 Den kliniske ledelsens engasjement (15%)

De kliniske lederne er sentrale og innflytelsesrike aktører i endrings-/ livsgledearbeidet. Uten deres støtte er det vanskelig å lykkes, og det er avgjørende at de forstår betydningen av egen rolle som pådrivere i livsgledearbeidet (Moe & Brataas, 2013).

Hvordan involvere klinisk (faglig) ledelse:

- Informer faglig ledelse gjennom hele prosessen, og tydeliggjør hvilke fordeler prosjektet har for kvaliteten på pleien, for pasientene, personalet og organisasjonen.
- Den faglige ledelsen deltar aktivt i planlegging og gjennomføring av livsgledearbeidet.
- Den faglige ledelsen har tro på at det er realistisk for dem å gjennomføre nødvendige tiltak for å skape vedvarende forbedringer/implementere livsgledearbeidet.
- Den faglige ledelsen har tro på at forandringene er forbedringer – og helst forenkler arbeidet.

Det er avgjørende at øverste ledelse og faglig ledelse ser fordelene og sammenhengene mellom det faglige, livsgledearbeidet og annet kvalitetsarbeid.

Ledelsen bør:

- forstå og tydeliggjøre for ansatte hvordan livsgledekriteriene henger sammen med arbeidshverdagen ellers ved sykehjemmet
- forstå og tydeliggjøre for ansatte hvordan sertifiseringsordningen kan brukes som et verktøy til å fylle lovpålagte krav (feks Verdighetsgarantien.)
- se og anerkjenne fordelene ved at ansatte blir bedre kjent med internkontrollen gjennom livsgledearbeidet

2.2 Prosess

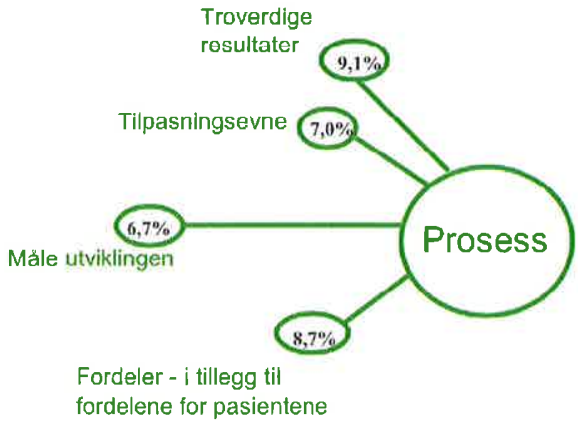

Figur 3: Prosessen

2.2.1 Fordeler – i tillegg til pasientenes fordeler (8,7%)

Sjansen for å lykkes med livsgledearbeidet økes markant dersom ansatte opplever fordeler med forandringen både for pasientene, seg selv og hele organisasjonen.

Hvordan synliggjøre fordelene:

- Vær tydelig på hva som er *formålet* med livsgledearbeidet. Leder, fagleder, livsgledeansvarlig og livsgledekonsulent har et ekstra ansvar for å synliggjøre dette.
- Be personalet om deres vurderinger, ideer og meninger.
- Kartlegg arbeidsoppgavene/status før livsgledearbeidet starter, og bruk dette til evaluering underveis
- Ta tak i problemer som oppstår, finn løsninger og iverksett dem.

2.2.2 Troverdige resultater (9,1%)

For å kunne vise til at livsgledearbeidet innebærer bedre resultater og/eller ønsket endring er det viktig å sikre god dokumentasjon. Dette vil kunne skape støtte, aksept og engasjement.

Hvordan vise troverdige resultater:

- Synliggjør forskjellene mellom den eksisterende og den nye praksisen.
- Identifiser fordelene for pasienter, ansatte og organisasjonen som helhet. Formidle dette på en måte som tilsvarer målgruppens behov. Formidle hva?
- Leder/livsgledeansvarlig/livsgledekonsulent bør bevisst benytte seg av:
    - fortellinger
    - bruk av ordrette sitater (for eksempel fra elektronisk pasientjournal)
    - ansvarliggjøring av alle ansatte slik at de selv kjenner fordelene på kroppen, for eksempel ved at ansatte er med beboer utenfor institusjon og ser/opplever hvordan dette påvirker beboer.
    - integrere ordet livsglede som en sentral del av hverdagspraten

2.2.3 Tilpasningsevne (7,0 %)

Denne faktoren handler om å sikre at livsgledearbeidet gjøres bærekraftig og opprettholdes til tross for utskiftning i personalet, ledelsen og organisasjonsstrukturen (Maher, Gustafson & Evans, 2007). Livsgledearbeidet må derfor integreres i den daglige driften gjennom skriftliggjøring av rutiner og prosedyrer i internkontrollen.

Hvordan sikre tilpasningsevnen:

- Utarbeid skriftlige rutiner og prosedyrer.
- Involver ansatte slik at de får eierskap til systemet og prosedyrene.
- Etterspør livsgledearbeidet.
- Hvilken kompetanse har deltakerne i livsgledegruppen? Øvrige ansatte? Erfaringer viser at ansatte vokser og får eierskap når de får brukt flere sider av seg selv og dette anerkjennes (Moe & Brataas, 2014). Eksempel på dette kan være å pynte et årstidsbord, sangstund, spille et instrument, bake osv.

2.2.4 Måle utviklingen 6,7 %

For at livsgledearbeidet skal drives fremover, er det sentralt at det samles inn informasjon om fremdrift, og at det sørges for at denne informasjonen påvirker utviklingen i livsgledearbeidet.

Hvordan måle utvikling:

- Utarbeid milepælsplan. Noe av hensikten med milepælsplanen er at man skal stoppe opp ved delmål underveis i sertifiseringsprosessen, og se tilbake på hva man faktisk har fått til.
- Bruk visuelle verktøy som kommuniserer forandring (individuelle livsgledekalendere, årstidstavler, bruk av livsgledelogoen, livsgledekriteriene henger synlig på alle avdelinger osv.)
- Sitater fra enkeltpersoner. Merker pårørende en endring? Blir livsglede en "snakkis" i kommunen?
- Dokumenter resultater og endringer fortløpende.
- Bruk arbeidsmiljøundersøkelser og brukerundersøkelser som innfallsvinkel til å se på forandringer over tid

2.3 Organisasjon



Figur 4: Organisasjon

2.3.1 Strategisk målsetting, verdigrunnlag og kultur (7,2%)

Dette området handler om samsvar mellom livsgledearbeidet og organisasjonens strategiske målsetning, verdigrunnlag og kultur. Kultur innebærer i denne sammenheng de organisasjonsmessige verdier, oppfattelser og normer som påvirker handlinger og atferd (Maher, Gustafson & Evans, 2007).

Hvordan synliggjøre sammenhengene med livsgledearbeidet:

- Utarbeid en felles visjon, og kartlegg kulturen på arbeidsplassen for å fremme eierskap til livsgledearbeidet.
- Prioriter å involvere ansatte fra første stund for å utvikle felles forståelse, visjon og mål for livsgledearbeidet.
- Gi informasjon til alle ansatte der det vises til sammenhengene mellom organisasjonens mål og visjon og de endringene det er ønskelig å oppnå med livsgledearbeidet. Løft frem og pek på fordelene.
- Vis til hvordan livsgledearbeidet støtter opp om mål som kommunen/sykehjemmet/ansatte har blitt enige om.
- Forankre livsgledearbeidet som eget punkt i lederavtalen.
- Vær bevisst på at de felles uskrevne reglene på arbeidsplassen er en del av kulturen, og vil påvirke livsgledearbeidet.
- Ta med tidligere suksessfaktorer inn i livsgledearbeidet, da kulturen på arbeidsplassen avspeiler de tingene som tidligere har fungert bra.
- Avdekk årsaker til at tidligere endringsarbeid ikke har fungert.
- Belønn medarbeidere som bidrar aktivt inn livsgledearbeidet. Eks: medlemmer i livsgledegruppen prioriteres til å delta på nettverkssamlingene.

2.3.2 Infrastruktur støtter endringer (9,7%)

For at livsgledearbeidet skal ivaretas, må livsgledearbeidet integreres i sykehjemmets system og infrastruktur (Moe & Brataas, 2014).

Hvordan oppnå en infrastruktur som støtter endringer:

- Utarbeid rollebeskrivelser i internkontrollen (primærkontakt, livsgledeansvarlig osv.)
- Utarbeid prosedyrer som beskriver hvorfor og hvordan livsgledearbeidet skal gjennomføres. Eks: hvordan ivareta samarbeid med skoler, barnehager og andre organisasjoner.
- Lag rutiner for kommunikasjonslinjene

3.0 AVSLUTNING

Målet er at livsgledearbeidet blir normen, "den måten vi gjør tingene på her hos oss". I praksis vil det si at livsgledearbeidet har blitt integrert i den vanlige måten å jobbe på. For å skape en varig endring må arbeidet pågå over tid. Utfordringen er ikke å komme i gang, men å fortsette etter at den første entusiasmen har lagt seg(Øvretveit, 2003). For å oppnå dette er det viktig at både personalet og organisasjonen er med på prosessen. Tidligere erfaringer viser at det er viktig med en god forankring og involvering blant organisasjonen og de ansatte. Alle ledd må jobbe med livsglede som målsetting, med fokus på positiv tenkning og muligheter (Moe & Brataas, 2014). En vellykket prosess vil kunne føre til økt livsglede for beboere, pårørende og ansatte.

REFERANSELISTE

Daft, R. and Noe, R. (2000) *Organisational Behaviour.* Har- court, London.

Kommunesektorens organisasjon. (2013). *N³ – kommunesektorens innovasjonsverktøy,* Hentet 18. januar 2015 fra http://www.ks.no/tema/Innovasjon-og-forskning1/Innovasjon/Hvordan-innovere/N3--kommunesektorens-innovasjonsverktoy-/

Maher, L., Gustafson, D., & Evans, A. (2007). *Sustainability model and guide.* NHS Institute for Innovation and Improvement.

Moe, A. & Brataas, H. (2014) *Veien mot å bli Livsgledesykehjem.* Senter for omsorgsforskning: Midt-Norge

Søknad om tilskudd fra Fylkesmannen

For noen kommuner er det utfordrende å skaffe til veie midler for å kunne delta i sertifiseringsordningen Livsgledesykehjem. Seniorrådgiver hos Fylkesmannen (FM) i Sør-Trøndelag har derfor kommet med noen tips til hvor og hvordan man kan søke om tilskudd til dette hos FM. De fleste som søkte om innovasjonstilskudd for livsgledesykehjem i 2015 og 2016 fikk tildelt midler, så her er det gode sjanser for å få positivt svar. Vi bidrar gjerne med tips og råd i søknadsprosessen.

Kommunalt kompetanse- og innovasjonstilskudd

Dette er en nasjonal tilskuddsordning, der man søker om midler for ett kalenderår ad gangen. Det vil si at dere for eksempel kan søke om oppstartsavgiften til Livsgledesykehjem og lønnskostnader til livsgledekonsulenten. Søknadsskjemaet ligger på respektive nettside hos Fylkesmannen (eks: se skjermdump fra fylkesmannen.no under). Søknadsfristen er 1. april i de fleste fylkene, men dette kan variere.

Det er viktig at dere som søker leser gjennom regelverket. For at kommunen skal få tildelt midler, må den yte en egeninnsats, for eksempel i form av arbeidstid. Kommunens egen ressursbruk må framgå tydelig i budsjettet i søknaden. Man kan søke på tre ulike grunnlag. Å jobbe med livsgledesertifisering er innovasjon for kommunen, og derfor bør dere søke om tilskudd på dette grunnlaget (søknadskriterium 3, se beskrivelse under bildet). Fyll også ut prosjektbeskrivelse. Budsjett samt *Vedlegg til søknadsskjema kompetanse og innovasjon* (i høyremenyen på bildet under) skal også fylles ut. Si noe om hvilke eksterne foreninger, lag osv dere vil samarbeide med i prosjektet, da dette vektlegges i søknadsbehandlingen. For eksempel er Livsglede for Eldre en typisk frivillig organisasjon i denne sammenhengen.

Link til Fylkesmannen i Sør-Trøndelag sin side: http://www.fylkesmannen.no/Sor-Trondelag/Helse-omsorg-og-sosialtjenester/Omsorgstjenester/Det-nye-kommunale-kompetanse--og-innovasjonstilskuddet-inkl-Kompetanseloftet/

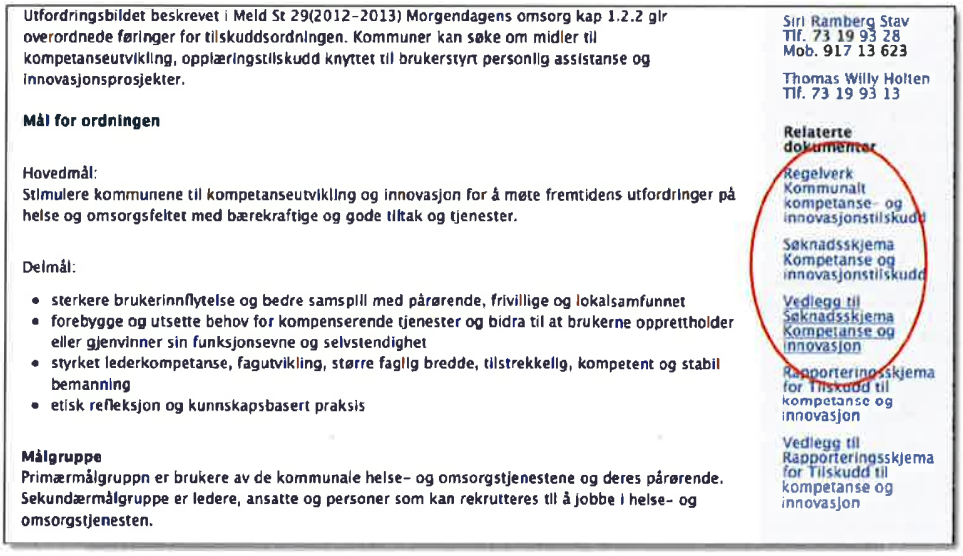

Utfordringsbildet beskrevet i Meld St 29(2012–2013) Morgendagens omsorg kap 1.2.2 gir overordnede føringer for tilskuddsordningen. Kommuner kan søke om midler til kompetanseutvikling, opplæringstilskudd knyttet til brukerstyrt personlig assistanse og innovasjonsprosjekter.

Mål for ordningen

Hovedmål:
Stimulere kommunene til kompetanseutvikling og innovasjon for å møte fremtidens utfordringer på helse og omsorgsfeltet med bærekraftige og gode tiltak og tjenester.

Delmål:

- sterkere brukerinnflytelse og bedre samspill med pårørende, frivillige og lokalsamfunnet
- forebygge og utsette behov for kompenserende tjenester og bidra til at brukerne opprettholder eller gjenvinner sin funksjonsevne og selvstendighet
- styrket lederkompetanse, fagutvikling, større faglig bredde, tilstrekkelig, kompetent og stabil bemanning
- etisk refleksjon og kunnskapsbasert praksis

Målgruppe
Primærmålgruppn er brukere av de kommunale helse- og omsorgstjenestene og deres pårørende. Sekundærmålgruppe er ledere, ansatte og personer som kan rekrutteres til å jobbe i helse- og omsorgstjenesten.

Siri Ramberg Stav
Tlf. 73 19 93 28
Mob. 917 13 623

Thomas Willy Holten
Tlf. 73 19 93 13

Relaterte dokumenter

Regelverk Kommunalt kompetanse- og innovasjonstilskudd

Søknadsskjema Kompetanse og innovasjonstilskudd

Vedlegg til Søknadsskjema Kompetanse og innovasjon

Rapporteringsskjema for Tilskudd til kompetanse og innovasjon

Vedlegg til Rapporteringsskjema for Tilskudd til kompetanse og innovasjon

Søknadskriterium 3: Nye innovasjons- og kompetansetiltak

Innenfor innovasjon skal det prioriteres midler til nye tiltak og metoder som kan bidra til:

- forebygging, tidlig innsats og egenmestring
- habilitering og rehabilitering
- velferdsteknologiske løsninger
- samspill med pårørende og frivillige
- fysisk, sosial og kulturell aktivitet og deltakelse

eller andre nyskapende løsninger av stor betydning for brukerne av de kommunale helse- og omsorgstjenestene.
Tiltak som har innovasjonsfellesskap med næringsliv og/eller utdannings- og forskningsinstitusjoner skal gis et fortrinn.

TILDELINGSKRITERIER
Alle søknader vil bli vurdert ut fra noen generelle tildelingskriterier. I tillegg blir søknader innenfor kategoriene kompetanseutvikling, BPA og innovasjon vurdert ut fra særskilte tildelingskriterier. Se regelverk for nærmere detaljer om tildelingskriterier.
Innovasjons- og kompetansetilskuddet skal også ses i sammenheng med Kommunal- og moderniseringsdepartementets skjønnstilskudd, som også kan benyttes til kommunal innovasjon og utvikling.

Hva kan gjøres før oppstart?

Som en del av kvalitetssikringen av virksomheten skal lovpålagte rutiner og krav være på plass før man kan starte arbeidet med sertifiseringsordningen. Det vil si at dere må se på følgende:

• Hvem ønsker å sette i gang med livsgledesertifiseringen? Er det ledelse, ansatte eller begge? Både ansatte og leder bør være enige om at dette er noe de vil satse på. Motivasjonen i kommuneadministrasjonen og hos ansatte på virksomheten bør være like stor.

• HMS og rutiner. Et godt arbeidsmiljø er ett av de viktigste fundamentene for å lykkes i arbeidet med å bli et livsgledesykehjem. Er det dårlige HMS-rutiner på enheten, vil dette vanskeliggjøre livsgledearbeidet på virksomheten.

• Har sykehjemmet en velfungerende primærkontaktordning? Har primærkontaktene en rollebeskrivelse som sier hva de har ansvar for, og kjenner de i så fall til denne? Er det samsvar mellom stillingsprosent til primærkontakt og dens oppgaver og ansvar? Vet primærkontakten hva dens oppgave er, og er dette satt i system? Gjennomføres det innkomstsamtale med den enkelte beboer og pårørende som fokuserer på livshistorie og sosiale, kulturelle og åndelige behov? Uten et velfungerende primærkontaktsystem vil sertifiseringsarbeidet ikke være mulig.

• Virksomheten må ha et fungerende system for forbedringsmeldinger (avvik) for å avdekke, rette opp og forebygge uønskede hendelser. En god meldekultur fungerer også som base for kontinuerlig kompetanseheving og utvikling av gode rutiner og prosedyrer.

• Kartlegg frivilligheten i nærområdet, og se på potensielle og eksisterende samarbeidspartnere som barnehager, skoler, næringsliv, lag og foreninger. Kommuneledelsen bør ta en aktiv rolle i kartlegging av eksisterende frivillighet.

Kostnad
Hver enkelt kommune betaler en oppstartsavgift for å bli med i sertifiseringsordningen, samt en årlig avgift for hvert enkelt sykehjem som deltar. Videre skal kommunen ansette en livsgledekonsulent som skal være prosessveileder for deres sykehjem. Vi anbefaler å søke kommunalt kompetanse- og innovasjonstilskudd fra Fylkesmannen ifm. kostnadene for Livsgledesykehjem.

Glede - trygghet - engasjement - lagspill

Livsglede
for Eldre

Sertifiseringsordningen Livsgledesykehjem



Lev livet - livet ut!

Helsedirektoratet

24/17 Livsgledehjem - 17/00187-4 Livsgledehjem : Beskrivelse av sertifiseringsordningen Livsgledesykehjem

Livsglede for Eldre og livsgledesykehjem

Livsglede for Eldre er en nasjonal folkehelseorganisasjon som arbeider for at alle eldre skal ha en god og meningsfull hverdag. Gjennom gode opplevelser skal vi stimulere sosiale, åndelige og kulturelle behov for den enkelte. Vi skaper gode møteplasser for barn, ungdom, frivillighet og eldre gjennom våre lokalforeninger og våre konsepter for sykehjem, barnehager, skoler og utdanningsinstitusjoner. Vårt arbeid skal utløse frivillighet og engasjement. Livsglede for Eldre er religiøst og politisk uavhengig.

Sertifiseringsordningen Livsgledesykehjem er et systemverktøy som sikrer at sekundærbehovene til beboere ved sykehjemmet ivaretas. Ordningen gir de ansatte verktøy som gjør at de kan jobbe mer systematisk for å skape et mer meningsfullt innhold i beboernes hverdag, og har fokus på hva som er mulig å gjennomføre uten ekstra bemanning. En detaljert kartlegging av hver enkelt beboer danner grunnlaget for å kunne oppfylle ni kriterier. De ni kriteriene berører også områder som er betegnet som viktige forbedringsområder i regjeringens strategi for håndtering av fremtidens omsorgsutfordringer. Videre brukes Livsgledesykehjem for å tilrettelegge for mer frivillighet på sykehjemmet, og er et verktøy som gjør det lettere å komme i mål med lovpålagte krav fra myndighetene (som for eksempel forskrift om internkontroll, verdighetsgarantien og kvalitetsforskriften). Sertifiseringsordningen kan med andre ord knyttes til punkter i lover og forskrifter som skal sikre et godt tjenestetilbud. Livsglede for Eldre leverer sertifiseringsordningen som et tilbud til norske kommuner.

Kommuner som deltar i ordningen må være motiverte for å jobbe med dette over flere år, og implementere livsgledearbeidet i øvrig utviklingsarbeid innen eldreomsorg. Det er ikke bare "nok et prosjekt", men et langvarig endringsarbeid som har innvirkning på både holdninger, metoder og arbeidsmiljø på sykehjemmet. Livsgledearbeidet kan og bør også kombineres med annet kvalitetsarbeid i kommunen og på sykehjemmet, og settes i sammenheng med eksisterende verktøy som Demensomsorgens ABC, VIPS og lignende. Det er også viktig å motivere de ansatte før oppstart.

Sertifiseringsordningen er en standard og en styrt prosess, som må foregå stegvis og i tett samarbeid med Livsglede for Eldre. Det er derfor viktig at interesserte kommuner kontakter Livsglede for Eldre så tidlig som mulig.

En detaljert beskrivelse av kostnader, premisser og forpliktelser finnes i dokumentet Beskrivelse av sertifiseringsordningen Livsgledesykehjem, som kan lastes ned på livsgledeforeldre.no/sykehjem.

livsgledeforeldre.no sentralbord 934 98 500 post@livsgledeforeldre.no

Gode grunner til å bli med

Gode grunner til å delta for sykehjemmet:

- Dokumentasjon av aktiviteter og opplevd livsglede for den enkelte beboer er hensiktsmessig, både i samband med tilsyn, og i samtaler med pårørende.
- En arbeidsmiljøundersøkelse fra Trondheim viser at ansatte opplever et bedre arbeidsmiljø, tilhørighet, stolthet, trivsel og ikke minst arbeidsglede etter livsgledesertifisering enn før de ble med i ordningen. Vi har også erfaringer med at det kan ha en positiv effekt på sykefraværet.
- Vi ser tendenser til mindre bruk av tvang og økt bruk av tillitsskapende tiltak ved livsgledesykehjem.
- Sykehjemmet lager egne rutiner for mottak av lokal frivillighet, og blir åpnere og en mer naturlig del av nærmiljøet. Pårørende og frivillige ivaretas bedre, noe som igjen genererer økt frivillighet.

Gode argumenter til å delta for kommuneledelsen:

- Stortingsmelding 25: Mestring, muligheter og mening sier at en av de største svakhetene med dagens omsorgstilbud er knyttet til forhold som aktivitet, sosiale og kulturelle behov, spesielt for beboere på sykehjem. Sertifiseringsordningen er et virkemiddel til forbedring og systematisering av disse forholdene.
- Det gir innhold til Verdighetsgarantien.
- Følgestudien "Veien mot å bli et Livsgledesykehjem" av Aud Moe konkluderer bl.a. med at sertifiseringsarbeidet kan brukes for å konkretisere og gjennomføre innholdet i Kvalitetsforskriften.
- Sertifiseringsarbeidet sees opp mot Nasjonale faglige retningslinjer for forebygging og behandling av underernæring, samt krav om internkontroll.
- Livsgledesykehjem er i Stortingsmelding 29: Morgendagens omsorg omtalt som en av fem nasjonale hovedstrategier for økt frivillighet, og omtales i Stortingsmelding 19: Folkehelsemeldingen som et virkemiddel "for å styrke den aktive omsorgen og sette sosiale og kulturelle behov i sentrum".
- I Omsorg 2020 står det at "landets sykehjem skal få tilbud om å bli livsgledesykehjem gjennom å etablere og iverksette individuelle tiltak for å møte den enkelte brukers sosiale, kulturelle og åndelige behov."

Vi gjør mer mulig!

24/17 Livsgledehjem - 17/00187-4 Livsgledehjem : Beskrivelse av sertifiseringsordningen Livsgledesykehjem



Livsgledebarnehage

Livsglede for Eldre



Vil dere bli en livsgledebarnehage?

Møte mellom generasjonene er lysglimt som setter spor hos liten og stor. Sammen med oss kan dere være med å spre livsglede for eldre!

Jeg er livsglede for eldre

En livsgledebarnehage besøker sykehjemmet jevnlig og skaper gode opplevelser gjennom felles aktiviteter med beboerne.



Å være en livsgledebarnehage er gratis, krever lite planlegging og ingen innrapportering.

Som livsgledebarnehage inngår dere en avtale med Stiftelsen Livsglede for Eldre. Deretter mottar dere en barnehagepakke med materiell og tips om hvordan dere kan komme i gang.

For mer informasjon og påmelding, se vår nettside:
www.livsgledeforeldre.no

Stiftelsen Livsglede for Eldre

Markensgate 35 (2 etg), 4612 Kristiansand
post@livsgledeforeldre.no
Tlf.: 934 98 500

Livsglede for Eldre
www.livsgledeforeldre.no



Livsgledeskole
- Innsats for andre

Livsglede for Eldre

Eldreomsorgen som læringsarena

"Jeg synes det var mest interessant å være på besøk hos de eldre for da følte jeg selv jeg gjorde en innsats for noen andre. Jeg kunne jo hjelpe til med de minste ting som ga stor glede og takknemmelighet. Dette fikk meg til å smile og gjøre min dag bedre."

Ungdomsskoleelev

"Jeg hører og kjenner at eleven strever; jeg vil hjelpe ham til å bli trygg og glad!"

Berit, 86 år og blind

Formålet med valgfaget innsats for andre er at elever skal styrke lysten til å lære og oppleve mestring gjennom praktisk og variert arbeid. Læreplanen belyser behovet for frivillige i samfunnet vårt og nevner blant annet eldreomsorgen som en arena, og understreker at elevene gjennom valgfaget skal få være aktive i lokalmiljøet. Elevene skal kunne oppleve å bli verdsatt for innsatsen. Faget krever at eleven skal kartlegge behov i lokalsamfunnet og finne tiltak som dekker behovene før de gjennomfører og evaluerer. Elevene må ha kunnskaper om etiske retningslinjer, kommunikasjon og samhandling da de skal samhandle med aktører i lokalmiljøet.[1]

Livsgledeaktiviteter i eldreomsorgen gir innhold i valgfaget innsats for andre. I møte med eldreomsorgen får elevene mulighet for å kartlegge sosiale, kulturelle og åndelige behov hos eldre, finne tiltak, gjennomføre og evaluere. De får også anledning til å bli kjent med Livsglede for eldre, en samfunnsengasjert folkehelseorganisasjon som jobber tett på den offentlige helsetjenesten med sosial verdiskapning blant eldre i og utenfor institusjoner.

I møte med eldreomsorgen lærer elevene å kommunisere og samspille med både ledere, ansatte og eldre. De lærer å sette andres behov i sentrum og bruke seg selv. Erfaringene fra møtene gir grunnlag for etiske betraktninger og refleksjoner.

Eldreomsorgen har et stort behov for rekruttering av helsearbeidere i framtiden. Gode erfaringer fra eldreomsorgen gjennom valgfaget innsats for andre kan virke rekrutterende til både frivillighet og yrkesvalg.

Vår erfaring er at eldre gleder seg stort over å få være sammen med ungdommer. Ungdommene uttrykker en gjensidig glede; lærere forteller om mestringsfølelse, anerkjennelse og motivasjon. Opplæring i direkte møte med eldre oppleves meningsfullt.

Livsglede for Eldre har som mål at alle eldre i Norge skal ha en meningsfull hverdag, og at de skal glede seg over dagen i dag. Møte med barn og unge er en suksessfaktor i så måte! Derfor har vi en drøm om at alle skoler finner "sitt" sykehjem eller "sin" omsorgsbolig. I disse møtene skal unge og eldre være en gjensidig ressurs for hverandre!

[1] www.udir.no/kl06/IFA1-01/Hele/Formaal





Et pedagogisk virkemiddel med relevans for skolen

Opplæringslovens §1:

> "Elevane og lærlingane skal utvikle kunnskap, dugleik og holdningar for å kunne meistre liva sine og for å kunne delta i arbeid og fellesskap i samfunnet. Dei skal få utfalde skaparglede, engasjement og utforskartrong."[2]

Den generelle læreplanen:

> "Skolen skal være aktiv som et ressurs-, kraft- og kultursenter for lokalsamfunnet der det knyttes nærmere kontakter, ikke bare mellom voksne og unge, men også til lokalt arbeids- og næringsliv."[3]

Regjeringen har høye ambisjoner i Stortingsmelding 28: Fag – fordyping – forståelse:

> "Opplæringen og lærlingepraksis skal gi de beste verdier og holdninger som har stor betydning for nære mellommenneskelige relasjoner og i samfunnet. Sosialt fellesskap er viktig for den enkeltes trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd. Livskvalitet og trivsel i et faglig og sosialt fellesskap gir tilhørighet og reduserer risikoen for psykiske og sosiale problemer."[4]

---

[2] www.lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61
[3] www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/generell-del-av-lareplanen/
[4] www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-28-20152016/id2483955/sec1?q=ambisjon#KAP1-1

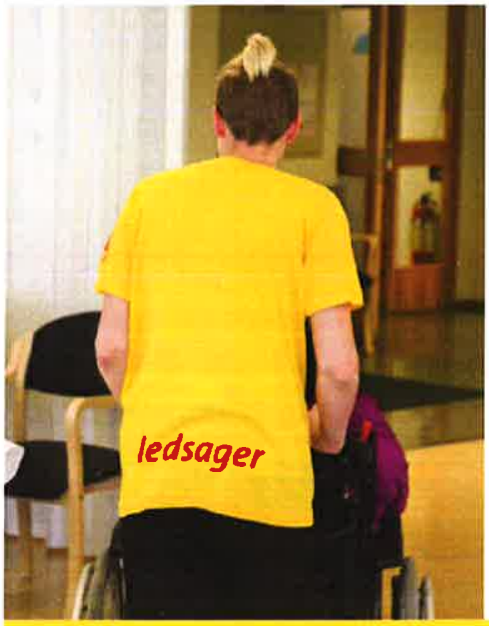



Slik kommer dere i gang

Oppstart-tips:

- Ta kontakt med sykehjemmets eller omsorgsboligens leder og inngå avtale om samarbeid.
- Utveksle navn og kontaktinformasjon til kontaktpersoner, både fra institusjon og skole.
- Finn ut hvilke aktiviteter som egner seg, både innendørs og utendørs.
- Avtal tidspunkt og hyppighet for besøk.
- Spør hvis noe er uklart!

Forslag til forberedelser:

- Erfaringsutveksling med elevene om hva de vet om sykehjemmet fra før.
- Be om å få komme på omvisning. Hvilken informasjon trenger dere?
- Gi opplæring i:
  - Håndhygiene.
  - Hvordan være en ledsager når eleven skal gå tur med beboer.
  - Hvordan man hjelper eldre opp fra stol og når den eldre skal sette seg.
  - Hvilke hensyn en må ta hvis beboer hører /ser dårlig[5], har dårlig balanse, dårlig orienteringsevne eller en demenssykdom.[6]
  - Taushetsplikten.
- Øv på å håndhilse, si navnet sitt og huske navnet på den en hilser på.
- Øv på aktiviteten som skal gjøres.
- Gjør gjerne samme aktivitet ved flere besøk. Det gir tryggere og flinkere elever og bedre vurderingsgrunnlag for lærer.
- Snakk om hva man kan se og oppleve, både av gleder og sorg, i møte med eldre.

En livsgledeskole skal ha fokus på de gode møtene mellom unge og eldre i trivselsskapende tiltak. Selvfølgelig kan skolen i tillegg bidra med underholdning, det vil også skape glede! Men det er de gylne øyeblikkene som oppstår i samspillet mellom ung og gammel i enkle aktiviteter som virkelig gir livsglede.

Sykehjemmet har ansvar for å finne eldre som kan ha glede av besøket. Besøkene trenger ikke vare så lenge, da mange eldre ikke har så stor utholdenhet. Institusjonen trenger ikke å være et sertifisert livsgledesykehjem, men bruk gjerne livsgledekriteriene (se side 5) som en inspirasjonskilde for å finne på aktiviteter. Man kan også planlegge og gjennomføre gruppeaktiviteter som passer ekstra godt for kvinner eller menn.

Valgfaget innsats for andre kan godt samarbeide med andre valgfag, for eksempel produksjon av varer og tjenester, sal og scene, levende kulturarv, fysisk aktivitet og helse, reiseliv osv. Se flere forslag i tabellen bak i heftet.

[5] www.blindeforbundet.no/rad-tips-og-rettigheter/gode-rad-i-mote-med-synshemmede
www.hlf.no/horsel/
[6] www.nasjonalforeningen.no/demens/ (Nasjonalforeningen for folkehelsen jobber med Aktivitetsvenn i mange kommuner)
[7] www.livsgledeforeldre.no/vart-arbeid/sykehjem/





Sammenhengen mellom aktiviteter, kompetansemål og kriterier for Livsgledesykehjem:

Kompetansemål:[8]	Eksempel på aktiviteter:	Livsgledekriterier:[9]
Kartlegge behov for frivillig arbeid i lokalmiljøet i samarbeid med relevante aktører • institusjon/sykehjem Planlegge praktiske tiltak som medfører sosial verdiskaping for valgt målgruppe • se forslag i kolonne til høyre Følge etiske retningslinjer og tilpasse kommunikasjon og samhandling til valgt målgruppe • jfr. etikkkunnskaper i KRLE[10] Presentere og vurdere det frivillige arbeidet ut fra erfaringer og samhandling med målgruppen og relevante aktører • egenvurdering • lærervurdering etter presentasjon for eldre og evt. pårørende • få evaluering fra institusjonen, pasienter og ansatte	Ta med eldre ut på tur i nærområdet. Fysisk aktivitet inne (kaste ringer, tøy og bøy, erteposekasting, bowling, dans, ballonglek, styrketrening osv.)[11] Måltidssituasjoner på sykehjemmet: servering, dekke på, pynte bordet, oppvask, rydding. Trekke årstiden inn på sykehjemmet på ulike og kreative måter. Kulturaktiviteter: sang og musikk, teater, eventyr, film, kunst, håndarbeid. Mat og måltider: baking, plukke bær, lage syltetøy.[12] Velværeaktiviteter: hånd- og fotmassasje, neglelakkering. Oppdagelsestur i nærmiljøet: besøk i småbåthavna, i et fjøs, kjøpesenter, bilverksted, på skolen etc. Invitere naboer til å komme på besøk med sine dyr. Lag en visuell presentasjon av alle aktivitetene ved skoleårets slutt for beboerne og pårørende. Lese avis/tidsskrift/bøker for eldre.	Virksomheten skal legge til rette for: Samarbeid med skoler, barnehager og andre organisasjoner. At beboeren får komme ut i frisk luft minst én gang i uka. Kontakt med dyr. At beboerne får muligheter til å opprettholde sine hobbyer og fritidssysler. Sang, musikk og kultur i hverdagen. Å skape en hyggelig ramme rundt måltidet. God kommunikasjon med pårørende. Å trekke årstidene inn som en naturlig del sykehjemmets hverdag.

[8] www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/finn-lareplan/#saf
[9] www.livsgledeforeldre.no/vart-arbeid/sykehjem/
[10] www.udir.no/kl06/RLE2-02/Hele/Kompetansemaal/etter-10.-arstrinn
[11] www.udir.no/kl06/KRO1-04/Hele/Kompetansemaal/kompetansemal-etter-10.-arssteget
[12] www.udir.no/kl06/MHE1-01/Hele/Kompetansemaal/etter-10.-arssteget

Eksempel på en aktivitet, logistikk og gjensidig nytte med en relativt stor klasse. Dette kan selvfølgelig tilpasses mindre grupper.

Sykehjemmets behov: At beboere kommer seg ut i frisk luft ukentlig under trygge forhold.	**Skolens behov:** Skape god opplæring og gode vurderingsmuligheter der kompetansen utøves.
10 beboere skal få tilbud om å komme seg ut i frisk luft én gang i uka, gjerne ut i sykehjemmets hage eller nærområde. Med 10 beboere ute kan 1-2 pleiere vanligvis være med ut.	Måloppnåelse i valgfaget innsats for andre jfr. læreplanen. Lærer har ansvar for opplæring og vurdering. 20 elever og en lærer skal gjennomføre en meningsfull aktivitet, i dette tilfellet en tur ut i frisk luft.

Skulle det bli dårlig vær på turddagen, har kanskje elevene blitt så godt kjent med sin turkamerat at de kan spille kort eller lese avisa for vedkommende på rommet eller på fellesarealet på sykehjemmet.

Eksempler på samarbeid mellom ulike valgfag, hvor innsats for andre har arrangements- og ledsageransvar

Valgfag:[13]	**Kompetansemål fra andre valgfag:**	**Aktivitet:**
Designe og re-designe	Bruke egnede teknikker, materialer og verktøy i produksjonen av en eller flere bruksgjenstander eller kunstprodukter.	Mannekengoppvisning med egenproduserte/re-designede klær fra 40-50-60-70-tallet, før og nå; eller oppvisning av hatter, slips, sko etc.
Produksjon av varer og tjenester	Identifisere behova for varer og tenester på skolen eller i lokalsamfunnet. Planleggje, produsere, marknadsføre og tilby ei vare eller teneste til ei definert målgruppe.	Velværedag med behov for kremer og fotsalt, eller kafé for eldre med behov for kaker og kaffe, eller bingo med behov for premier, eller...
Reiseliv	Presentere kulturelle kjenneteikn og særtrekk ved valde reisemål.	Kartlegge reisemål eldre i institusjonen har gjort i inn- og utland. Lag en presentasjon for de eldre. Innsatselever serverer paraplydrinker.
Fysisk aktivitet og helse	Delta i gruppeaktiviteter eller individuelle aktiviteter som utfordrer både koordinative og fysiske ferdigheter.	Trimprogram for eldre med fokus på styrke, koordinering, balanse og så videre, dans, uteaktiviteter i hagen, på friidrettsbanen, i marka.
Medier og informasjon	Bruke egnede verktøy for å produsere, kvalitetssikre, redigere og publisere sammensatte tekster med tekst, bilde, film og lyd. Bruke nettvett og følge regler for personvern på Internett og i sosiale medier.	Elever i medier og informasjon kan planlegge og dokumentere aktiviteter på sykehjemmet som kan presenteres for eldre og pårørende, for eksempel høst og vår.
Sal og scene	Presentere en eller flere produksjoner for publikum.	Musikk, teater, film eller annen underholdning.

[13] www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/finn-lareplan/#valgfag

Den store sammenhengen

Livsglede for Eldre jobber på flere områder for å skape gode opplevelser for eldre.

Livsgledegenerasjonen

Barn og unge i barnehage, grunnskole og videregående skole samhandler jevnlig med eldre. For at eldre og unge skal få utbytte av møtene, må det legges til rette for felles aktiviteter. Det gode møtet mellom eldre og unge gir rom for å utvikle seg personlig, skape gode holdninger, lokal identitet og tilhørighet. Møte mellom generasjoner skaper gode øyeblikk for alle.

Livsgledebarnehage
I rammeplanen for barnehager står det at "barnehagen bør ta del i kulturen i nærmiljøet gjennom møte med institusjoner, organisasjoner og enkeltpersoner. Eldre generasjoner kan dele viktig kunnskap med barn og personale i barnehagen".

Livsgledepedagogikk i videregående opplæring
Som pedagogisk metode er møtene mellom ungdom og eldre et fantastisk virkemiddel – både for tilstedeværelse og læring. Vi veileder lærerne til å bevisst knytte alle disse hyggelige aktivitetene direkte til læreplanen.

Lokalforening
En lokalforening består av engasjerte mennesker i nærmiljøet. Lokalforeningene er en selvstendige foreninger med eget styre og egen økonomi registrert i Brønnøysundregisteret. Ei lokalforening samarbeider ofte med andre frivillige, barn og elever når de arrangerer aktiviteter for eldre.

Frivillighet
Livsglede for Eldre ønsker å øke frivillighet i eldreomsorg. Dette skal skje i samarbeid med egne lokalforeninger og samarbeide med andre organisasjoner slik at vi er med å skape synergieffekter i kommunene.

Livsgledesykehjem

Gjennom sertifiseringsordningen Livsgledesykehjem gir vi kommunene et systemverktøy for å ta vare på de sosiale, kulturelle og åndelige behov hos den enkelte beboer. Livsgledesykehjem legger til rette for og ivaretar frivillighet i eldreomsorgen.



Livsgledebarnehage



Livsgledepedagogikk i videregående opplæring


Veileder lokalforening

En livsgledeskole er en skole:

- Som har samfunnsengasjement og tar samfunnsansvar
- Der generasjoner møtes og har glede og nytte av hverandres ressurser
- Med fokus på anerkjennelse, mestring og meningsfull opplæring
- Som legger til rette for individuell opplæring på arenaer der alle blir vinnere
- Der kompetanse utvikles i møte med virkeligheten
- Som er innovativ og ser på eldreomsorgen i nærmiljøet som en naturlig læringsarena



Ta bølgen med oss!

Livsglede for Eldre

Kontaktinformasjon

Livsglede for Eldre
Markensgate 35, 4612 Kristiansand

Telefon: 934 98 500
Mandag-fredag fra kl. 08.00-16.00

E-post: post@livsgledeforeldre.no
Hjemmeside: www.livsgledeforeldre.no
Facebook: www.facebook.com/livsgledeforeldre
Instagram: @livsgledeforeldre
Twitter: @livsglede

Fagansvarlig: Kari Sofie Iversen
Foto: Joachim Steinbru, Kristin Sigmond, Lena Knutli, Vibeke Lindstad Degb-Petersen, Håvard Schei og Kari Sofie Iversen
Illustrajoner: Therese Holt - www.drodle.biz

Takk til
GjensidigeStiftelsen



Livsgledepedagogikk i videregående opplæring

Livsglede for Eldre



Ta bølgen

Kontaktinformasjon

Livsglede for Eldre
Markensgate 35, 4612 Kristiansand

Telefon: 934 98 500
Mandag-fredag fra kl. 08.00-16.00

E-post: post@livsgledeforeldre.no
Hjemmeside: www.livsgledeforeldre.no
Facebook: www.facebook.com/livsgledeforeldre
Instagram: @livsgledeforeldre
Twitter: @livsglede

Takk til
GjensidigeStiftelsen



med oss!

Livsglede for Eldre

Fagansvarlig: Kari Sofie Iversen
Foto: Kristin Sigmond, Lena Knutli,
Håvard Schei og Kari Sofie Iversen
Illustrajoner: Therese Holt - www.drodle.biz

Innhold

Hva er livsgledepedagogikk?	5
Hvorfor livsgledepedagogikk?	5
Hvordan komme i gang?	6
Eksempel helse- og oppvekstfag vg1	6
Eksempel helsearbeiderfaget vg2	7
Eksempel helseservicefag vg2	7
Eksempel apotekertekniker vg3	8
Eksempel tannhelsesekretær vg3	8
Eksempel helsesekretær vg3	8
Eksempel ambulansefag vg2	8
Eksempel aktivitørfag vg2	9
Eksempel hudpleierfaget og fotterapifaget vg2 og vg3	9
Eksempel barne- og ungdomsarbeiderfaget	9
Et verktøy for satsingen fellesfag, yrkesretting og relevans	10
Eksempel kroppsøving, samfunnsfag og norsk	10
Den store sammenhengen	11
Livsgledekriteriene	12
Framtidens livsglede	12



Hva er livsgledepedagogikk?

Livsgledepedagogikk er praksisnær opplæring i direkte møte med eldre mennesker i trivselsskapende aktiviteter. Fokus er læring i tråd med læreplanens mål. Livsgledepedagogikk fungerer godt i så vel programfag, som i yrkesfaglig fordypning (YFF). Dette skaper livsglede hos både elever, lærere og de eldre.

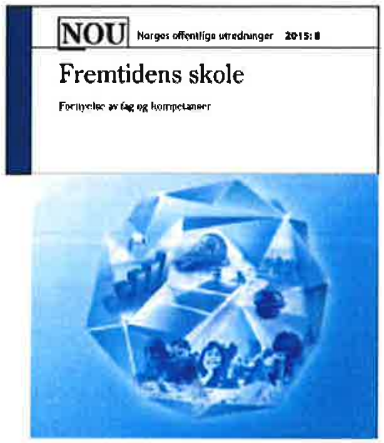

> *"Jeg har lært så mye; om hvordan kommunisere med eldre, hvordan fremme trivsel og livsglede. Jeg har lært å fokusere på brukeren, å være en leder, gi veiledning og jeg har lært mye av de eldre."*
> **vg1-elev helse- og oppvekstfag**

Hvorfor livsgledepedagogikk?

Livsgledepedagogikk er et verktøy som brukes for å skape god læring, i tråd med kravene i:

- **Formålsbeskrivelsene i alle læreplaner på helse- og oppvekstfag**
- **Stortingsmelding 20: På rett veg**
- **Generell del av læreplanen**
- **NOU 2015: 8 Fremtidens skole**

Kilder: www.udir.no / www.regjeringen.no

Her står det blant annet at man ønsker å oppnå:

- **Mer praksisnær opplæring og kompetanse for framtiden**
- **Tettere samarbeid med næringslivet**
- **Samfunnsengasjement og samfunns-ansvar**
- **Innovativ tenkning og praksis**
- **Utvikling av sosial og emosjonell kompetanse**





Barnehager, skoler, frivillige og sykehjem samarbeider om å skape livsglede

Hvordan komme i gang?

Gjennom samarbeid med eldre, enten hjemmeboende eller sykehjemsbeboere, velger elever og lærer aktiviteter som skaper livsglede.

La dere gjerne inspirere av kriteriene fra sertifiseringsordningen Livsgledesykehjem (se side 12).

Praktiske tips:

1. Kontakt en enhetsleder i eldreomsorgen og fortell om planen, hensikten og ønsket effekt. Finn evt. en allerede organisert gruppe med eldre, og del ideen med dem.
2. Lag en periodeplan.
3. Ha en idémyldring om livsgledeaktiviteter sammen med elevene, og velg en aktivitet.
4. Øv på aktiviteten.
5. Gjennomfør teoriundervisning i henhold til kompetansemål.
6. Gjennomfør livsgledeaktiviteten med fokus på ukens kompetansemål.
7. Rydd opp etterpå hvis nødvendig.
8. Oppsummering av teori/praksis, refleksjon.

Velg en aktivitet elevene har lyst til å gjøre, og øv for å bli trygg i aktiviteten før de eldre involveres. Gjenta gjerne samme aktivitet flere ganger.

Her følger noen eksempler med forslag til aktiviteter i flere fag, og hvilke kompetansemål som kan være i fokus. Dette er ment som en hjelp til å komme i gang. Livsgledeaktiviteter kan være et pedagogisk virkemiddel i alle helse- og oppvekstfag. Elevene får utviklet kompetanse i å kommunisere og å gi helhetlig omsorg; de får utviklet klinisk blikk og observasjonsevne i tillegg til lederegneskaper og arrangementskompetanse.



Bilde: Her har elevene allsang hver fredag. Refleksjonslogg skrives etter aktivitet hvor elevene bruker dagens erfaring for å reflektere over periodens/ukens utvalgte kompetansemål. Her kan det være kompetansemål fra ett eller flere fag.

Eksempel helse- og oppvekstfag vg1

"Opplæringa i felles programfag skal medverke til å dekkje kompetansebehovet i samfunnet innanfor oppvekst-, helse- og sosialtenestene. For å fremje helse både for den enkelte og for samfunnet som heilskap skal helse- og oppvekstfaga gi kunnskap om helsefremjande arbeid."

Aktivitet:
Formiddagstrim én dag i uka i 5 uker.

Eksempel på kompetansemål i programfaget yrkesutøving

- **Uke 1 - 2:**
  Kulepunkt 3 og 4: Profesjonalitet, service, etikk og omsorg.
- **Uke 3 - 5:**
  Kulepunkt 6 og 8: Helhetlig omsorg og tverrfaglig samarbeid (avtal med fysio-/ergoterapeut eller aktivitør), gi eksempler på hvordan en bruker kan stimuleres til opplevelser og læring.



Eksempel helsearbeiderfaget vg2

"Gjennom helsefremmende arbeid skal helsefag-arbeideren forebygge isolasjon og legge til rette for et mer aktivt liv. Opplæringen skal bidra til å utvikle profesjonelle yrkesutøvere med empati og evne til samspill med mennesker med ulike hjelpebehov. Programfagene utgjør en helhet, og opplæringen skal være tverrfaglig og praksisnær. I opplæringen skal det legges til rette for varierte arbeidsoppgaver som kan bidra til å fremme kreativitet og helhetlig kompetanse som er anvendelig i helse- og sosialsektoren."

Aktivitet:
Gå tur i 20 minutter med en eldre én dag i uka i 5 uker.

Eksempel på kompetansemål i programfaget helsefremmende arbeid:

- **Uke 1:**
  Kulepunkt 1 og 2: Aktivitet, livskvalitet, forebygging
- **Uke 2:**
  Kulepunkt 5 og 6: Observasjon av hud og respirasjon, hjelpe til med påkledning
- **Uke 3:**
  Kulepunkt 5 og 6: Observasjon av almenn-tilstand, bevegelighet og balanse, forebygging av inaktivitet.
- **Uke 4:**
  Kulepunkt 9: Gjennom samtale finne ut om levekår.
- **Uke 5:**
  Kulepunkt 10: Reflektere over begrepene rehabilitering og helsefremming, og hvordan aktiviteten virker med tanke på rehabilitering og helsefremming.



Eksempel helseservicefag vg2

"Opplæringa skal vere praksisnær, tverrfagleg og gi heilskapleg kompetanse. (...) Vidare skal opplæringa medverke til å utvikle etisk medvit, respekt for andre og evne til å kommunisere med menneske i ulike livssituasjonar og med ulik kulturbakgrunn."

Aktivitet:
SPA – ansikt, hender og/eller føtter; én dag i uka i 5 uker.

Eksempel på kompetansemål fra programfaget kommunikasjon og samhandling:

- **Uke 1:**
  Kulepunkt 1: God kommunikasjon.
- **Uke 2:**
  Kulepunkt 2: Tilpass kommunikasjon og samhandling til ulike brukere.
- **Uke 3:**
  Kulepunkt 3: Respekt, toleranse og omsorg.
- **Uke 4:**
  Kulepunkt 8: Informasjons- og rettledningsrollen.
- **Uke 5:**
  Kulepunkt 6: Tegn på psykisk reaksjon, profesjonalitet.



Eksempel apotekertekniker vg3

"Formålet med faget er blant annet at opplæringen skal være praksisnær og tverrfaglig, og skal utvikle evne til selvstendig arbeid innenfor eget ansvarsområde og til kommunikasjon."

Aktiviteter:
Tur, lesing eller spill én dag i uka i 5 uker.

Eksempel på kompetansemål fra programfagene kommunikasjon og samhandling og yrkesutøving.

Uke 1 og 2:
- Kulepunkt 2: Kommunisere og samhandle med kunder.

Uke 3 - 5:
- Kulepunkt 6: Yte service til kunder.
  Kulepunkt 2: Drøfte hva profesjonell yrkesutøvelse innebærer for apotekteknikeren.

Eksempel tannhelsesekretær vg3

"Formålet med faget er bl.a. at opplæringen skal legge vekt på service og kommunikasjon og samhandling med pasienter."

Aktiviteter:
Tur, lesing eller spill én dag i uka i 5 uker.

Eksempel på kompetansemål fra programfagene kommunikasjon og samhandling:

Uke 1 og 2:
- Kulepunkt 1: Drøfte kjennetegn på god pasientservice og yte service til pasienter.

Uke 3 - 5:
- Kulepunkt 3: Kommunisere med pasienter i ulike livssituasjoner.



Eksempel helsesekretær vg3

"Formålet med faget er blant annet at opplæringa skal leggje vekt på service, kommunikasjon og samhandling med pasientar."

Aktiviteter:
Tur, lesing eller spill én dag i uka i 5 uker.

Eksempel på kompetansemål fra programfaget helsefremmende arbeid:

Uke 1 og 2:
- Kulepunkt 9: Utføre tiltak som fremmar helse, service og trivsel

Uke 3 - 5:
- Kulepunkt 2: Gjere greie for kjenneteikn på god allmenntilstand, registrere avvik.

Yrkesutøvelse:
- Utføre arbeidet i tråd med yrkesetiske retningslinjer og gjeldende regelverk om kvalitet i helse- og sosialtjenesten.



Eksempel ambulansefag vg2

"Opplæringa skal bidra til å utvikle evne til samhandling og til å kommunisere og gi omsorg til alle brukere. Den skal være praksisnær, tverrfaglig og gi helhetlig kompetanse."

Aktiviteter:
Tur, lesing eller spill én dag i uka i 5 uker.

Eksempel på kompetansemål fra programfagene grunnleggende helsefag:

Uke 1 og 2:
- Kulepunkt 2: Drøfte hvordan en kan ivareta omsorgen for pasienter.

Uke 3 - 5:
- Kulepunkt 10: Drøfte hva profesjonell yrkesutøvelse innebærer for ambulansearbeideren.

Eksempel aktivitørfag vg2

"Aktivitørfaget byggjer på det friske og reparerbare i mennesket. Det skal medverke til å tilretteleggje tilbod for ulike brukarar slik at dei kan oppnå meistring, meining med og innhald i livet. Opplæringa skal leggje grunnlag for kompetanse til å arbeide i institusjonar og organisasjonar som driv ulik former for aktivitet for alle aldersgrupper."

Aktivitet:
Sangstund én gang i uka i 5 uker.

Eksempel på læreplanmål fra programfaget administrasjonsfag:

- Kulepunkt 1: Definere mål for aktiviserings-arbeidet
- Kulepunkt 4: Gjøre greie for effekter av aktiviteter på den fysiske og mentale helsen til brukerne, og dokumentere endringer på bakgrunn av gjennomført aktivitet.



Eksempel hudpleierfaget og fotterapifaget vg2 og vg3

"Hudpleie skal fremme velvære og god helse. Opplæringen skal medvirke til at hudpleieren utvikler evne til å yte service, kundeveiledning og kommunisere og samhandle med ulike brukere. Opplæringen skal fremme estetisk sans, kreativitet, sosiale ferdigheter og yrkesetisk forståelse."

"Fotterapi skal arbeide for en sunn fothelse og forebygging av belastningsskader og være med på å stimulere til fysisk aktivitet og fremme fothelse. Det er behov for yrkesutøvere med evne og vilje til å fremme helse, fysisk aktivitet og livsglede. Gjennom opplæringen skal evnen til å kommunisere og samhandle med andre i forskjellig alder, livs-situasjon og med annen kulturtilhørighet utvikles.

- Gjennomføre hudpleie/fotterapi til eldre.
- Informasjonsforedrag om hvordan man best tar vare på hud og føtter.
- Tilby å være ledsager på apotekbesøk.
- Ledsage på tur ut, eller ta med på kafé.

Eksempel barn og ungdomsarbeiderfaget

Utdrag fra barnehagens rammeplan for innhold og oppgaver:
"Barnehagen bør ta del i kulturen i nærmiljøet gjennom møte med institusjoner, organisasjoner og enkeltpersoner. Eldre generasjoner kan dele viktig kunnskap med barn og personalet i barnehagen."

Mange barnehager velger å bli livsgledebarne-hage gjennom vår organisasjon. Dette innebærer å inngå en besøksavtale med et sykehjem eller omsorgssenter for regelmessige besøk.
Besøkene skal preges av samhandling mellom barn og eldre, slik at det bygges relasjoner og vennskap, og det oppstår gjensidig glede.
Vi tror framtidens barne- og ungdomsarbeidere kommer til å jobbe i livsgledebarnehager, og vi håper elever/lærlinger også vil være pådrivere til slike møter slik rammeplanen beskriver det.

- Samarbeid med en barnehage.
- Avtal med et sykehjem om når, hvor og hva.
- Forberede besøket med barna.
- Gjennomfør et besøk med en aktivitet der barn og eldre gjør noe sammen. For eksempel Memory, Ludo eller baking.

> *"Tenk at jeg betyr noe for de eldre, at de savner meg!"*
> **vg1-elev helse- og oppvekstfag**



Et verktøy for satsingen fellesfag, yrkesretting og relevans

Livsgledeaktiviteter kan være et praktisk verktøy for å yrkesrette fellesfag.

Noen eksempler

Kroppsøving

Ta med en eller flere eldre i gymtimen. Inngå gjerne et samarbeid med for eksempel Landsforeningen for hjerte- og lungesyke eller en omsorgsbolig/sykehjem.

- Ta med eldre på treningssenter eller gymsal og lag et treningsprogram.
- Friluftsliv: finn eldre på et sykehjem eller i nabolaget med interesse for friluftsliv, og inviter dem med.
- O-løp: lag gate-o-løp med rullestolbrukere.
- Friidrett: inviter oldboys og -ladies med på friidrettsbanen.
- Ergonomi: gå på sykehjemmet og ta forflytningsøvelser, og finn ut hvordan man forebygger belastningsskader. Samarbeid gjerne med ergoterapauter, fysioterapauter eller ryggombud på sykehjem.
- Hva med gamle leker?

Samfunnsfag

1. Individ, samfunn og kultur
2. Arbeids- og næringsliv
3. Politikk og demokrati
4. Internasjonale forhold

Hvordan?

Inviter en eller flere eldre fra nabolaget (omsorgsboliger, sykehjem, nabo) eller avtal å få komme på besøk.

Livsgledeaktiviteter legger til rette for samtale med eldre, her kan det åpne seg muligheter for å samtale både om sosialisering, forbruker-rettigheter, husholdningsbudsjett, kjønnsroller, krig og fred, arbeidsledighet etc. som kan være bakteppe for videre arbeid i klasserommet.

> *"Jeg syns det var mest interessant å være på besøk hos de eldre, fordi da følte jeg selv jeg gjorde en innsats for noen andre. Jeg kunne jo hjelpe til med de minste ting som ga stor glede og takknemmelighet. Dette fikk meg til å smile og gjøre min dag bedre."'*
> **10.-klassing**



Norsk

Muntlig kommunikasjon
Erfaringer fra livsgledeaktiviteter kan være tema for både diskusjoner, samtaler og presentasjoner. Her kan norsklærer og elever selv gjennomføre en aktivitet for eldre, eller elevene kan bruke sine erfaringer fra programfagene eller YFF.

Skriftlig kommunikasjon
Livsgledeaktiviteter kan være en erfaring elevene kan skrive om og bruke i ulike tekstsjangre. Dette kan være tekster hvor eleven skal bruke fagterminologi, skrive tekster fra samfunn og arbeidsliv, og tekster hvor elevene skal vurdere og revidere egne tekster ut fra faglige kriterier.



Den store sammenhengen

Livsglede for Eldre jobber på flere områder for å skape gode opplevelser og glade dager.

Livsgledegenerasjonen

Barn og unge i barnehager, grunnskole og videregående skole samhandler jevnlig med eldre. For at eldre og unge skal få være en ressurs for hverandre, må det legges til rette for felles aktiviteter. Det gode møtet mellom eldre og unge gir rom for å utvikle seg personlig, skape gode holdninger, lokal identitet og tilhørighet. Møtet mellom generasjoner skaper gode øyeblikk for alle.

Livsgledebarnehage
I rammeplanen for barnehager står det at "barnehagen bør ta del i kulturen i nærmiljøet gjennom møte med institusjoner, organisasjoner og enkeltpersoner. Eldre generasjoner kan dele viktig kunnskap med barn og personale i barnehagen."

Livsgledeskole
Kunnskapsløftet legger vekt på at elevene skal ha virkelighetsnær undervisning i samarbeid med lokalt næringsliv og med lokalsamfunnet.
Vi ønsker at livsgledeaktiviteter kan være med å ivareta og gi innhold til flere fag og oppdrag i grunnskolen og den videregående skolen.

Lokalforening
En lokalforening består av engasjerte mennesker i lokalsamfunnet, fastboende eller studenter. Dette er en selvstendig forening med eget styre og egen økonomi registrert i Brønnøysundregisteret. Ei lokalforening samarbeider ofte med andre frivillige når de arrangerer aktiviteter for eldre.





Livsgledesykehjem

Livsglede for Eldre jobber med sertifisering av sykehjem. Livsgledesykehjemmene jobber systematisk for å i vareta de eldres sosiale, kulturelle og åndelige behov. Dette skjer gjennom livshistoriekartlegging, gode interne rutiner med beboer i fokus og ved hjelp av frivillige samarbeidspartnere i lokalmiljøet som barnehager, skoler, lokalforeninger og andre frivillige.

For å bli sertifisert som et livsgledesykehjem må sykehjemmet oppfylle og dokumentere ni kriterier.



Livsgledekriteriene

Disse ni kriteriene ligger til grunn for å bli et sertifisert livgledesykehjem (se Veileder livsgledesykehjem - www.livsgledeforeldre.no)

- Alle ansatte på sykehjemmet skal vite hva sertifiseringsordningen er, og hva den innebærer.
- Virksomheten skal legge til rette for samarbeid med skoler, barnehager eller andre organisasjoner.
- Virksomheten skal legge til rette for at beboeren får komme ut i frisk luft én gang per uke.
- Virksomheten skal legge til rette for kontakt med dyr.
- Virksomheten skal legge til rette for at beboerne får muligheter til å opprettholde sine hobbyer og fritidssysler.
- Virksomheten skal legge til rette for sang, musikk og kultur i hverdagen.
- Virksomheten skal legge til rette for å skape en hyggelig ramme rundt måltidet.
- Virksomheten skal legge til rette for god kommunikasjon med pårørende.
- Virksomheten skal legge til rette for å trekke årstidene inn som en naturlig del av sykehjemmets hverdag.



"Jeg har lært at de gamle menneskene ser gamle ut og virker fjerne, men inni er de unge og kloke som oss"
ungdomsskoleelev

Framtidens livsglede

Eldrebølgen er en gave for skolen. I møte mellom generasjoner ser vi mestring, bekreftelse, anerkjennelse og læring. Dette gir oss i skolen en unik mulighet til å lage meningsfull og praktisk opplæring. Samhandling med eldre er som et kinderegg – tre ting i ett; det gir kunnskaper, ferdigheter og holdninger i én og samme situasjon.

Med andre ord – vinn-vinn!



Livsglede for Eldre

GRATANGEN KOMMUNE

Arkivsak-dok. 17/00527-2
Saksbehandler Ole Kristian Severinsen

Saksgang	Møtedato
Formannskap	13.06.2017
Kommunestyret	22.06.2017

HÅLOGALAND KRAFT - EIERSTRATEGI

Innstilling:
Gratangen kommune slutter seg til Eierskapsstrategi for Hålogaland Kraft AS utarbeidet av egen arbeidsgruppe oppnevnt i eiermøte og lagt fram 29.05.2017.

Vedlegg:
Eierskapsstrategi for HLK oversendt 29.05.2017

Saksframstilling:

I e-post av 21.05.2017 oversendt fra Hugo Thode Hansen heter det:

På et tidligere eiermøte ble det nedsatt en arbeidsgruppe med oppgave å utarbeide en felles eierstrategi for HLK.

Arbeidsgruppen har bestått av:
Ordfører Dag Sigurd Brustind, Ibestad kommune
Varaordfører Karin Eriksen, Kvæfjord kommune
Rådmann Hugo Thode Hansen, Harstad kommune

Vedlagt følger utkast til felles eierskapsstrategi. Denne er avstemt med styreleder og ledelsen i Hålogaland Kraft.

Det bør være et mål at alle kommunene får behandlet denne i sine kommunestyrer før ferien. Det legges opp til en kort gjennomgang og dialog rundt utkastet til felles eierskapsstrategi i etterkant av generalforsamlingen.

I e-post av 29.05.2017 fra Hugo heter det videre:

Vedlagt følger revidert strategi etter drøftelsene i formiddag.

Jeg har gjort to endringer.

1. Avsnittet om samfunnsmessig beredskap og forsuningssikekrhet er flyttet over kulepunktene som omhandler øvrige områder. Avsnittet er også omformulert noe og lyder nå slik:

«En sentral del av samfunnsansvaret er kravene til høy samfunnsmessig beredskap og forsyningssikkerhet i hele selskapets forsyningsområde. Krav til effektivisering må derfor avveies opp mot dette.»

2. Under «Dialog med eierne / eiermøter» er følgende avsnitt lagt inn:

«For øvrig forutsettes at selskapet informerer og har dialog med eierkommunene om større investeringer i den enkelte kommune. Dette for å sikre best mulige prosesser.»

Vurdering:

Jeg oppfatter det slik at arbeidsgruppa har drøftet Forventninger til selskapet og Dialog med eierne/eiermøter. De øvrige deler av rapporten handler om forhold som ikke er til vurdering nå.

Konklusjon:

Rådmannen mener at de formulerte forventinger fra eierne til selskapet gir et godt grunnlag for et samarbeid om selskapets videre drift og utvikling. Det anbefales derfor at kommunen slutter seg til de framlagt strategiene.

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 17/00527
Arkivkode
Saksbehandler Ole Kristian Severinsen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Formannskap	13.06.2017	35/17
2 Kommunestyret	22.06.2017	

Hålogaland Kraft - eierstrategi

Formannskap har behandlet saken i møte 13.06.2017 sak 35/17

Møtebehandling
Tom Anderzen (Gratangen demokratiske liste) ønsker å få inn et innspill om å få løst tilgangskapasitet på strøm. Forslag til nytt punkt 5 i §1 Eierskapsstrategi: Sikre at eierkommuner til enhver tid har kapasistet til utvikling og vekst.

Forslag til nytt punkt fra Tom Anderzen (Gratangen demokratiske liste) innarbeides i innstillingen til kommunestyret.

Forslag fra Rådmann om å få innarbeidet ytterligere risikovurdering tilknyttet insvesteringer og kapasitetsproblematikk tilføyes i innstillingen til kommunestyret.

Votering
Innstillingen ble

Vedtak
1. Gratangen kommune slutter seg til Eierskapsstrategi for Hålogaland Kraft AS utarbeidet av egen arbeidsgruppe oppnevnt i eiermøte og lagt fram 29.05.2017.
2. Forslag til nytt punkt fra Tom Anderzen (Gratangen demokratiske liste) innarbeides i innstillingen til kommunestyret.
3. Forslag fra Rådmann om å få innarbeidet ytterligere risikovurdering tilknyttet insvesteringer og kapasitetsproblematikk tilføyes i innstillingen til kommunestyret.

EIERSKAPSSTRATEGI HÅLOGALAND KRAFT AS

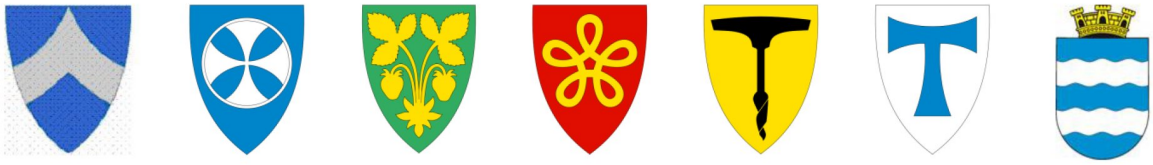

Innhold

OM HLK konsernet 3
Eierskap 3
Selskapsstruktur og konsernmodell fra 01.01.16 3
Formålsparagraf for selskapene i HLK konsernet 3
Hålogaland Kraft AS (morselskap) 3
Hålogaland Kraft Nett AS 4
Hålogaland Kraft Produksjon AS 4
Hålogaland Kraft Kunde AS 4
Hålogaland Kraft Eiendom AS 4
Hålogaland Kraft AIR AS 5
Hålogaland Kraft Bredbånd AS 5
Selskapets strategi 6
Forventninger fra eierne til selskapet – utvikling og drift 6
Samfunnsansvar 7
Forventninger til avkastning, utbytte og kapitalisering 7
Verdivurdering 7
Direkteavkastning / Utbyttepolitikk 8
Ansvarlig lån 8
Kapitalisering av selskapet 8
Dialog med eierne / eiermøter 9

OM HLK konsernet

Eierskap

Hålogaland Kraft AS er eid av 7 kommuner. Harstad kommune er største eier med 17 aksjer av 35 aksjer, noe som gir 48,57 % eierandel. De øvrige eierkommunene er Gratangen, Ibestad, Kvæfjord, Lødingen, Skånland og Tjeldsund. Alle med 3 aksjer og en eierandel på 8,57 %.

Selskapsstruktur og konsernmodell fra 01.01.16

Hålogaland Kraft AS har tilpasset seg varslede endringer om funksjonelt skille og etablert en konsernmodell. Denne er som følger:

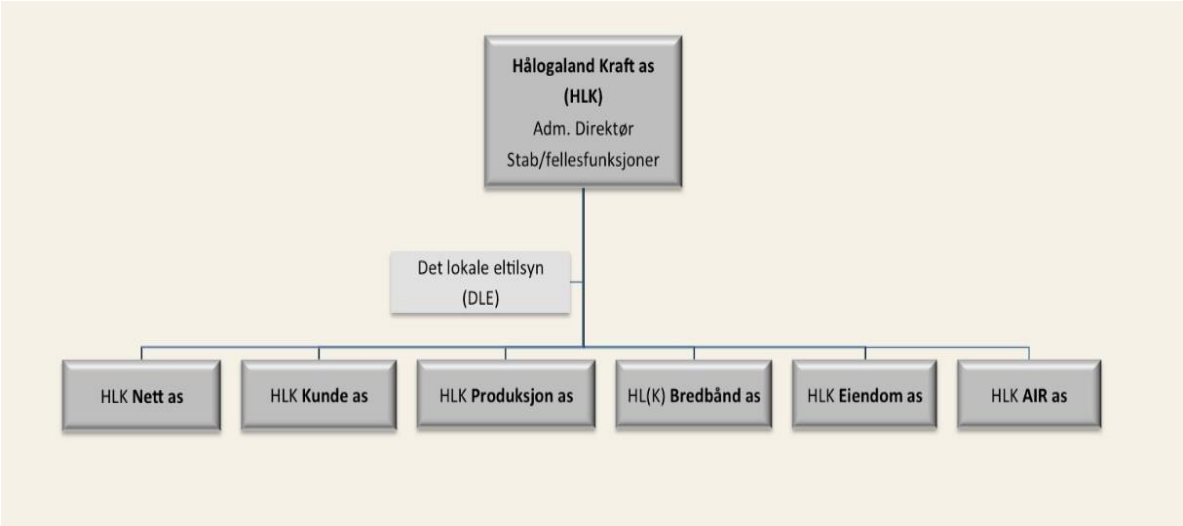

I tillegg til dette kommer Nordkraft AS og underselskapene, Nordkraft Nett AS, Niingen kraftlag AS, KraftTele AS samt Art Gymsal AS.

Formålsparagraf for selskapene i HLK konsernet

Hålogaland Kraft AS (morselskap)

§ 1. Selskapets formål

- Selskapets formål er å eie aksjer i kraft, bredbånd-, og eiendomsrelatert virksomhet, samt å yte administrative tjenester og andre støttetjenester til selskap i samme konsern, og til tilknyttede selskap.
- Selskapet kan utføre oppdrag for andre der selskapet har kompetanse.
- Selskapets forretningskontor og hovedadministrasjon er i Harstad.

Hålogaland Kraft Nett AS

§ 1. Selskapets formål

Selskapets virksomhet skal være:

- Nettvirksomhet, herunder nettstyring, entreprenør og ekstern virksomhet, i nåværende nettområde og tilgrensende nettområder.
- Fortsettelse av eller inntreden i annen virksomhet som har nær og fordelaktig sammenheng med nettvirksomhet.
- Utvikling og forvaltning av næringseiendommer tilknyttet selskapets drift.
- Selskapet kan utføre oppdrag for andre der selskapet har kompetanse.

Hålogaland Kraft Produksjon AS

§ 1. Selskapets formål

Selskapets virksomhet skal være:

- Produksjon av fornybar energi, tilhørende overføring og omsetning av energi, samt annen virksomhet knyttet til dette
- Utvikling av nye fremtidsrettede produksjonsanlegg innen fornybar energi.
- Fortsettelse av eller inntreden i annen virksomhet som har nær og fordelaktig sammenheng med produksjonsvirksomhet.
- Selskapet kan utføre oppdrag for andre der selskapet har kompetanse.

Hålogaland Kraft Kunde AS

§ 1. Selskapets formål

Selskapets virksomhet skal være:

- Utvikling og salg av produkter og tjenester knyttet til kraftomsetning og andre eller tilsvarende lignende formål
- Utvikling og salg av produkter og tjenester knyttet til telekommunikasjon eller andre tilsvarende eller lignende formål. Dette inkluderer internett, Altibox TV, alarmtjenester og andre produkter/tjenester naturlig knyttet til disse.
- Fortsettelse av eller inntreden i annen virksomhet som har nær og fordelaktig sammenheng med omsetningsvirksomhet.
- Selskapet kan utføre oppdrag for andre der selskapet har kompetanse.

Hålogaland Kraft Eiendom AS

§ 1. Selskapets formål

Selskapets virksomhet skal være:

- Selskapets virksomhet er utvikling og forvaltning av eiendommer.
- Selskapet kan utføre oppdrag for andre der selskapet har kompetanse.

Hålogaland Kraft AIR AS

§ 1. Selskapets formål

Selskapets virksomhet skal være:

- Utvikling og salg av tjenester/produkter knyttet til inspeksjon og rekognosering med luftbårne sensorer rettet mot kraftrelatert virksomhet og øvrige næringer.
- Analyse/dokumentasjon av materiale innsamlet gjennom bruk av luftbårne sensorer.
- Selskapet kan utføre oppdrag for andre der selskapet har kompetanse.

Hålogaland Kraft Bredbånd AS

§ 2. Selskapets formål

Selskapets virksomhet er:

- Utleie, utvikling og forvaltning av infrastruktur for telekommunikasjon, herunder fiber og radio, samt teknologi knyttet til disse.
- Utvikling og salg av produkter og tjenester knyttet til telekommunikasjon eller andre tilsvarende eller lignende formål. Dette inkluderer internett, Altibox TV, alarmtjenester og andre produkter/tjenester naturlig knyttet til disse.
- Fortsettelse av eller inntreden i annen virksomhet som har nær og fordelaktig sammenheng med telekommunikasjon i nåværende eller tilgrensede områder.
- Selskapet kan utføre oppdrag for andre der selskapet har kompetanse.

Selskapets strategi

Gjeldende strategi for HLK ble vedtatt i april 2016 og strekker seg frem til 2021.

Strategien tar utgangspunkt i utviklingspotensialet av 4 ulike virksomhetsområder:
- Nett
- Produksjon
- Bredbånd
- Kundefront

Kompetanse knyttet til teknologiutvikling og økende digitalisering av samfunnet, legges til grunn som en særlig viktig forutsetning for videreutvikling av kjerneområdene.

Forventninger fra eierne til selskapet – utvikling og drift

1. Eierne forventer at selskapet fortsetter å være blant de ledende selskapene i bransjen på kostnadseffektivitet og at selskapet har gode rutiner for intern kontroll og risikostyring. Dette anses som sentrale suksesskriterier for langsiktig lønnsom drift av virksomheten.

2. Eierne forventer at selskapet utarbeider langsiktige investeringsplaner innen de gitte satsningsområder og at styret løpende vurderer hvordan potensialet endres som følge av markedsutviklingen og endrede rammebetingelser. Investeringsplanene må være innenfor rammen av eiernes forventninger til selskapets kapitalisering.

3. Eierne er åpne for at selskapet deltar i strukturelle prosesser, slik som oppkjøp, salg, fusjoner og fisjoner, innenfor kjernevirksomheten. Det forutsettes imidlertid at dette baseres på forretningsmessige prinsipper om avkastning og lønnsomhet. Alle vesentlige strukturelle endringer må avklares med eierkommunene på generalforsamling i forkant.

4. Eierne forventer at selskapet konsentrerer seg om kjernevirksomheten. Eventuell virksomhet utenfor kjernevirksomheten må være særlig forretningsmessig gunstig med hensyn på avkastning og lønnsomhet, og skal avklares med eierne før igangsetting.

5. Alle investeringer forutsettes å være basert på forretningsmessige prinsipper. I betydning av at tilhørende krav til avkastning/lønnsomhet tilfredsstiller alternativ avkastning i investeringsobjekter med tilsvarende risiko, og at kapitalen prioriteres til de forretningsmessig mest lønnsomme prosjektene.

Når det gjelder deltakelse fra selskapets side i strukturelle prosesser, se nr. 3 ovenfor, ser eierkommunene at dette særlig er en aktuell problemstilling for nettvirksomheten.

Samfunnsansvar

Som eiere av et betydningsfullt regionalt selskap, er eierkommunene opptatt av at selskapet er seg bevisst sitt samfunnsansvar.

Eierkommunene forventer derfor at styret utarbeider og jevnlig reviderer etiske retningslinjer. Det gjelder også andre styringsdokumenter som er egnet til å ivareta befolkningens forventninger til selskapet som en samfunnsansvarlig bedrift.

En sentral del av samfunnsansvaret er kravene til høy samfunnsmessig beredskap og forsyningssikkerhet i hele selskapets forsyningsområde. Krav til effektivisering må derfor avveies opp mot dette.

Videre forutsetter eierne at selskapet opptrer samfunnsansvarlig gjennom:

- Å ivareta miljøhensyn
- Å ha en høy etisk standard
- Å stå for antikorrupsjon
- Å praktisere åpenhet
- Å utvise respekt for menneskerettigheter
- Å ivareta HMS og har en helsefremmende arbeidsgiverpolitikk
- Å ivareta hensyn til likestilling og anti diskriminering
- Å bidra til frivillig sektor gjennom samarbeid og sponsing

Forventninger til avkastning, utbytte og kapitalisering

Forventninger til avkastning må relateres til to forhold. Det ene er underliggende avkastning relatert til de underliggende aktivas verdistigning. Den andre er den direkte avkastningen i form av utbytte og renter på ansvarlig lån.

Verdivurdering

Eierkommunene ønsker at Selskapet gjennomfører jevnlige eksterne verdivurderinger (minst hvert 4. år) av selskapets markedsverdi. Formålet med verdivurderingen er å gi eierne en objektiv vurdering av selskapets verdiutvikling. Periodiske verdivurderinger skal være tema på eiermøtene.

Verdivurderingen skal angi årsaker til endring i verdi fra forrige verdivurdering, fordelt på forhold som selskapet har kunnet påvirke og forhold utenfor selskapets kontroll. Eierkommunene er innforstått med at flere sentrale verdidrivere, herunder kraftprisutvikling, skatteregimer og nettregulering, er utenfor selskapets kontroll og kan medføre både negative og positive endringer i markedsverdien.

Direkteavkastning / Utbyttepolitikk

Eierkommunene er enige om at det skal legges til grunn en resultatbasert utbyttepolitikk i Hålogaland Kraft AS som på lang sikt skal tilpasses selskapets behov for kapital ut fra vedtatt strategi.

Eierkommunenes utbytteforventning er minimum 50 % av årsresultatet. Eierne har videre en forventning om at selskapet drives på en slik måte at utbyttet ikke varierer for mye, og er minst NOK 600.000,- pr. aksje pr. år målt over tid.
Denne utbyttepolitikken gjelder så fremst selskapet har en egenkapitalandel på minst 40 %. Kommer selskapet i en situasjon hvor egenkapitalandel faller under 40 % senkes utbytteforventningen til 25 % av årsresultatet.
I tillegg til utbyttet kommer renten på det ansvarlige lånet. Denne er gjennom avtale knyttet til langsiktig statsobligasjonsrente ST4X.

Selskapets utbyttegrunnlag og eiernes utbytteforventning avklares årlig i eiermøte på våren. Styret innstiller på utbytte til generalforsamling.

Ansvarlig lån

Selskapet har et ansvarlig lån hos eierne på NOK 120 mill. kr. Forutsigbarhet rundt forfall av ansvarlig lån i 2021, er en sentral forutsetning for selskapets strategiutvikling og kapitaliseringsbehov.

Eierne har som intensjon å videreføre det ansvarlige lånet og vil innen utgangen av 2019 endelig avklare dette gjennom vedtak i de respektive kommunestyrer.

Kapitalisering av selskapet

Eierkommunene forutsetter at styret sikrer en forsvarlig langsiktig kapitalisering av selskapet, herunder en optimalisering av kapitalstruktur med sikte på å gi eierne en god egenkapitalavkastning.

Behovet for oppbygging av kapital i selskapet må vurderes i lys av selskapets forventninger til løpende inntjening, kapitalbehov knyttet til bevaring av eksisterende anlegg (rehabilitering/oppgradering) og kapitalbehov knyttet til nye investeringsmuligheter og/eller investeringsforpliktelser (myndighetsbestemte krav) innen kjernevirksomheten. Det forventes at styret, gjennom blant annet eiermøtene, synliggjør et eventuelt kapitalbehov for eierne i god tid før det oppstår.

Dersom selskapet utvikler attraktive investeringsmuligheter innenfor kjernevirksomheten, som krever mer kapital enn selskapet har midler til, forventer eierne at styret gjør vurderinger av mulige finansieringstiltak som for eksempel kapitalfrigjøring gjennom salg av virksomhet, tilførsel av ansvarlige lån og/eller ny egenkapital eller inngåelse av samarbeidsmodeller med andre. Styret avklarer slike spørsmål med eierne, og slike spørsmål skal være tema på eiermøtene.
Det forventes at styret løpende vurderer både kapitalbehov og kapitalkilder, slik at selskapet til enhver tid har flere muligheter for tilførsel av kapital ved behov.

Dialog med eierne / eiermøter

Som hovedregel skal det avholdes to eiermøter (vår og høst) pr. år. Formålet med møtene skal være todelt:

1) Koordinere, drøfte og avklare eiermessige problemstillinger mellom eierkommunene.
2) Etablere en løpende dialog mellom selskapet – representert ved styrets leder og administrerende direktør – hvor det gis informasjon om selskapets økonomiske utvikling og hvor viktige og prinsipielle saker diskuteres.
3) Sikre lik og samtidig informasjon til eierne.

Selskapet bør på eiermøtene være representert med styrets leder og administrerende direktør. Selskapet bør selv vurdere om økonomidirektøren eller andre i selskapet i tillegg bør delta.

Eiermøtene skal være en arena hvor selskapet regelmessig skal kunne informere om og drøfte aktuelle saker med eierne, og få signaler fra eierkommunene. Beslutninger som krever eiergodkjenning kan kun fattes gjennom vedtak på generalforsamlingen.

Eiermøtene bør avholdes vår/høst med følgende faste tema i tillegg til særskilte saker som er aktuelle:

Vårmøte (april – rett etter at 4. kvartals regnskap er klart)

1) Gjennomgang av fjorårets resultat og realisert avkastning
2) Prognose inneværende år og kommende 4 år, herunder utbyttenivå gitt gjeldende utbyttepolitikk

Høstmøte (november)

1) Gjennomgang av strategiplan, evt. med en grundig gjennomgang av utvalgte tema knyttet til selskapets eksterne rammebetingelser
2) Gjennomgang av langtidsprognoser, inkludert investeringsplaner og vurdering av selskapets kapitalisering
3) Oppdatert prognose for inneværende år

For øvrig forutsettes at selskapet informerer og har dialog med eierkommunene om større investeringer i den enkelte kommune. Dette for å sikre best mulige prosesser.

Det forutsettes at selskapet utarbeider og følger prinsipper for eierstyring og selskapsledelse som er i samsvar med føringer som er gitt i eierkommunenes eierstrategi og i Norsk anbefaling fra NUES.

Eierskapsstrategien forutsettes forankret gjennom behandlinger i de enkelte kommunestyrer. Eiernes strategi for selskapet skal i utgangspunktet ligge fast og gi forutsigbarhet både for selskapet, eierne og eksterne interessenter. Kraftbransjen er imidlertid inne i en tid med mange endringer. Det er derfor påkrev at eierne har en beredskap i forhold behovet for endringer i strategien. Eierstrategien må således betraktes som et dynamisk dokument.

GRATANGEN KOMMUNE

Arkivsak-dok. 17/00562-3
Saksbehandler Nine Grib

Saksgang	Møtedato
Planutvalget	

PLANPROGRAM FOR «DELPLAN FOR IDRETT, FYSISK AKTIVITET OG FRILUFTSLIV»

Innstilling:
Planprogrammet vedtas sendt på høring.

Vedlegg:
Planprogram for delplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv

Saksframstilling:
Se vedlagte planprogram

Vurdering:
Denne planen er en forutsetning dersom kommunen skal behandle søknader om spillemidler.

Konklusjon:

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 17/00562
Arkivkode
Saksbehandler Nine Grib

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Planutvalget	13.06.2017	1/17

Planprogram for Delplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv

---

Planutvalget har behandlet saken i møte 13.06.2017 sak 1/17

Møtebehandling

Votering
Innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak
Planprogrammet vedtas sendt på høring.

Gratangen kommune

Planprogram for kommunedelplan for Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2018 -2021

Om planprogram og kommunedelplan

Kommunedelplan for Folkehelse, Idrett og Fysisk aktivitet 2011-2013 er gått ut og skal revideres i henhold til plan- og bygningsloven.

I henhold til Plan og bygningsloven skal det utarbeides et planprogram som grunnlag for planarbeidet for alle regionale planer og kommuneplaner. Dette gjelder også for kommunedelplaner. Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, planprosessen og opplegget for medvirkning.

En kommunedelplan er en betegnelse for en plan for bestemte områder, temaer eller virksomhetsområder (sektorer). Det kan utarbeides en kommunedelplan for et hvert tema eller virksomhetsområde hvor dette er hensiktsmessig. Det er kommunestyret som avgjør om det skal settes i gang arbeid med en separat kommunedelplan, eller om det aktuelle temaet i stedet skal tas opp innenfor en samlet kommuneplan.

Det er et krav fra Kulturdepartementet at alle kommuner skal ha utarbeidet et plandokument som omfatter anleggsplaner både i kommunal regi og i regi av lag og foreninger, dersom det skal kunne søkes om spillemiddeltilskudd.

1. Innledning

Fysisk aktivitet og det sosiale aspektet ved å delta i organisert eller uorganisert fritidstilbud i sitt eget nærmiljø er en viktig faktor i livet til mange av kommunens innbyggere. Dette gjelder både barn, voksne og eldre, og både funksjonsfriske og funksjonshemmede. Gratangen kommune må være bevisst sin rolle som tilrettelegger for det arbeidet det frivillige Gratangen gjør på dette området.

Det offentlige har også et ansvar for å tilrettelegge og hjelpe for å ta de riktige valgene i forhold til egen helse, og ikke minst sørge for at denne evnen kommer automatisk med i fremtidige generasjoner.

Dette er det kommunedelplanen skal legge en strategi for, med utgangspunkt i kommunens visjon «Gratangen, Et sted å bli glad i»

2. Tidsavgrensning

Arbeidet vil bli utført fra juni 2017 og til utgangen av året.

Planen har en tidshorisont på fire år: 2018-21. Handlingsdelen i planen vil bli rullert årlig, i forbindelse med prioritering av spillemiddelsøknader.

Planen vil bli politisk gyldig i fire år etter vedtak i Kommunestyret. Arbeid på dette feltet vil i mange tilfeller gi resultat i et lengre perspektiv. Planen vil derfor i sine langsiktige målsetninger og tiltak gjelde for en tolvårsperiode (2018-2029).

3. Definisjoner

Planens område er idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.

Idrett forstås som aktivitet i form av konkurranse eller trening i den organiserte idretten.

Fysisk aktivitet innebærer egenorganiserte trenings- og mosjonsaktiviteter.

Friluftsliv defineres som opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring, naturopplevelse og fysisk aktivitet.

4. Bakgrunn

Kommunedelplanen for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv har en todelt hensikt. Den skal inneholde Gratangen kommunes målsettinger og strategier for bygging av og tilrettelegging for anlegg for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.

Planen skal også fungere som et styringsverktøy ved tildeling av kommunale og fylkeskommunale midler innenfor feltet.

5. Føringer

Statlig idretts-, frilufts- og helsepolitikk gir de viktigste formelle rammene for planen. Sammen med fylkeskommunale føringer og målene i kommuneplanens arealdel og samfunnsdel skal disse føringen danne grunnlaget for kommunedelplanen.

Fylkeskommunale planer

- Kartlegging av viktige friluftsområder i Troms
- Regional plan for friluftsliv, vilt og innlandsfiske 2016-2027
- Regional plan for idrett og anlegg for fysisk aktivitet (under utarbeidelse)

Lovverk - og bestemmelser

- Friluftsloven
- Kulturloven
- Plan- og bygningsloven
- Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet

Andre føringer

- Stortingsmeldinger
- Rikspolitiske føringer
- Veileder for kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet

6. Formål

Målet med planarbeidet er at kommunen i samarbeid med ulike aktører skal få en oversikt hovedutfordringene innenfor dette feltet:

- Hvilke anlegg og området for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv er det behov for?
- Hvilke andre tiltak er det behov for?

Planen skal inneholde tydelige innsatsområder, mål og tiltak.

Arbeidet med kommunedelplanen skal bidra til å:

- Gjennomføre ei plan- og målstyrt utbygging av anlegg, og tilrettelegging av områder for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.
- Avklare de ulike aktørenes oppgaver, ansvar og økonomiske forpliktelser ved utbygging og drift av anlegg om områder for idrett og friluftsliv.

7. Status

I forbindelse med planarbeidet vil det være behov for å skaffe oppdatert innsikt i og oversikt over følgende:

- Aktivitetsoversikt
- Aktivitetsbehov
- Eksisterende anlegg
- Anleggsbehov
- Helseutfordringer i befolkningen
- Befolkningsframskrivinger

I arbeidet med å hente inn disse opplysninger blir dialog med lag og foreninger sentral, samt bruk av nasjonale verktøy som kommunebarometeret og statistikk fra SSB.

8. Hovedtema i planen

Hvilke hovedtema planen skal ta for seg, vil bli endelig fastlagt når status og de aktuelle behovene er kartlagt.

Kulturdepartementet har følgende minstekrav til planens innhold:

- Målsetting for kommunens satsing på idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet
- Målsetting for anleggsutbygging og sikring av arealer for idrett og friluftsliv
- Resultatvurdering av forrige plan
- Vurdering av langsiktige og kortsiktige behov for anlegg og aktivitet¨
- Redegjørelse for sammenhengen med andre planer i kommunen
- Prioritert handlingsprogram for utbygging av idretts- og friluftsanlegg

- Oversikt over forventede kostnader knyttet til drift og vedlikehold av planlagte anlegg
- Uprioritert liste over langsiktige behov for anlegg
- Lokalisering av eksisterende anlegg, områder for friluftsliv og arealbehov for planlagte anlegg og friluftsområder (kartfestet)

9. Organisering og prosess

Det legges opp til en organisering som er tilpasset kommunens ressurser og hva som er realistisk å gjennomføre.

- Prosjektlederansvaret ligger hos kulturkonsulenten.
- Gratangen frivilligsentral inngår i arbeidsgruppe sammen med prosjektlederne.
- De ulike etatene involveres på avdelingsnivå gjennom avdelingsmøter, og med særskilte møter med ansatte som jobber spesielt med tilrettelegging for økt fysisk aktivitet.
- Teknisk etat involveres som veiledere planprosessen.

10. Medvirkning

Det vil bli lagt vekt på medvirkning fra lag og foreninger og ulike interesseorganisasjoner for å sikre en best mulig plan. Kommunen har spesielt ansvar for sikre aktiv medvirkning fra grupper som har behov for særskilt tilrettelegging for å delta, herunder barn og unge. Det legges opp til at hovedtyngden i medvirkningsopplegget skjer tidlig i planprosessen.

Følgende organer skal på bakgrunn av sitt mandat ha planen til behandling:

- Ungdomsrådet: Skal arbeide med alt som berører ungdom og ungdoms levekår i Gratangen kommune, herunder fritids-, kultur-, bo- og arbeidstilbud.
- Rådet for eldre og funksjonshemmede: Skal sikre mennesker med nedsatt funksjonsevne åpen, bred og tilgjengelig medvirkning i arbeidet med saker som er særlig viktig for dem.
- Idrettsrådet: Et fellesorgan for idretten i kommunen, som skal arbeide for best mulige forhold for idretten i kommunen.

Det vil bli lagt til rette for at lag og foreninger skal kunne medvirke i den innledende kartlegginga på en enkel og god måte.

Det gjennomføres et eller flere møter med lag og foreninger for å sikre at alle kan komme med innspill til planen.

I tillegg blir det gjennomført høring av planforslaget etter bestemmelsene i Plan- og bygningsloven § 11-14 og § 5-2.

11. Fremdrift

Kommunen tar sikte på planvedtak i Kommunestyret innen 10. desember 2015.

Det er satt opp følgende framdriftsplan:

- Juni 2017 : Planprogrammet behandles i planutvalget og sendes på høring
- Juni-juli: Høring planprogram
- September: Stadfesting av planprogram i kommunestyret
- September-november: Planarbeid (datainnhenting, medvirkningsprosesser, arbeidsgruppemøter)
- November: Planen behandles i planutvalget og legges ut på høring
- November-desember: Høring plan
- Januar 2018: Avsluttende planarbeid
- Januar 2018: Planen vedtas i Kommunestyret

GRATANGEN KOMMUNE

Arkivsak-dok. 17/00272-5
Saksbehandler Per Kvaale Caspersen

Saksgang	Møtedato
Hovedutvalg for Skole, Oppvekst og Kultur	
Kommunestyret	22.06.2017

KULTURMINNEPLAN FOR GRATANGEN

Innstilling:
Kulturminneplan for Gratangen med handlingsplan vedtas.

Vedlegg:
Kulturminneplan for Gratangen 2017-2021
Høringsuttalelse Lille Grøsnes
Høringsuttalelse Slipen i Småvik
Høringsuttalelse Laberg
Høringsuttalelse Troms fylkeskommune

Saksframstilling:

Det er en lang rekke kulturminner i Gratangen som hver for seg representerer ulike historiske perioder, og viktige nasjonale og lokale hendelser. I sum dokumenterer kulturminnene levesett og tradisjoner gjennom flere århundrer som det er viktig at nålevende og kommende innbyggere får kunnskap om. Kulturminneplanens fremste oppgave er å dokumentere de viktigste kulturminnene, og gi retning til hvordan kulturminner skal skjøttes og forvaltes.

Bakgrunn

Troms fylkeskommune oppfordret i 2013 kommunene i Troms til å sette i gang arbeid med kulturminneregistreringer og planarbeid i forbindelse med dette. Kommunene Gratangen, Lavangen, Salangen og Ibestad, sendte felles søknad den 15. januar 2014 med tittel "Registrering av kulturminner og planlegging i Astafjord-kommunene" til Troms fylkeskommune. Kommunestyret vedtok 30.4.2014 å utarbeide regional kulturminneplan. Kommunene mottok tilsagn på kr 100.000 hver i brev av 19.05.14, med invitasjon til videre deltagelse i fylkeskommunens prosjekt "KIK" (Kunnskapsløftet i kulturminneforvaltningen). Fylkeskommunen har bidratt med råd og veiledning i forbindelse kulturminneregistreringer. Når arbeidet med den interkommunale kulturminneplanen stoppet opp, valgte Gratangen kommune sommeren 2016 å utarbeide egen kulturminneplan.

Kommunens administrasjon har forespurt og utpekt prosjektgruppens medlemmer, basert på lokal kunnskap, som har arbeidet videre med kulturminneplanen. Prosjektgruppen består av totalt 7 personer; ordfører, teknisk etat, kultur, tre lokalhistorikere og prosjektleder. Prosjektgruppen har hatt 10 arbeidsmøter.
Det har vært gjennomført 4 folkemøter i 4 grender, med ca 10-15 fremmøtte pr grend. Disse har gitt tilbakemelding på de 5 viktigste kulturminner for deres grend, samt gitt sin mening om hva som er de 5 viktigste kulturminnene ellers i Gratangen kommune. Konklusjon over disse kulturminnene fremgår i vedlegg til planen.

Forslag til kulturminneplan ble 05.05.17 sendt på høring til alle berørte grunneiere, enkelte lag/foreninger og grunneierlag. Høringsdokumentene ble også lagt ut på kommunens hjemmeside og facebookside. Høringsfristen var 26.05.17.
Det kom inn fire skriftlige høringssvar som følger som vedlegg.

Vurdering:

Arbeidsgruppa, med de tre lokalhistorikerne i spissen, har gjort en stor og viktig jobb med å kartlegge og klassifisere de viktigste kulturminnene i kommunen. Noen kulturminner har nasjonal verdi, noen har regional verdi, mens andre kulturminner først og fremst har lokal verdi. Kulturminner med nasjonal og regional verdi blir i stor grad ivaretatt av Riksantikvaren og Troms fylkeskommune, mens Gratangen kommune, grunneiere og lag og foreninger har ansvar for å forvalte kulturminnene som har lokal verdi.

Høringsinnspillene har delvis uttalt seg om konkrete kulturmidler som er omtalt i planen, og delvis om planens form og innretning. Ingen av innspillene har ytret ønske om at noen av de utvalgte kulturminnene skal sløyfes. Det har kommet innspill om at kulturminner må inkluderes. Rådmannen har innarbeidet noen av innspillene i det vedlagte planforslaget. Andre innspill, som blant annet en tydeligere beskrivelse av

Gratangen kommunes rolle som lokalt ansvarlig for kulturminner, vil følges opp i handlingsprogrammet.

Kulturminnene som er listet opp i planen vil bli registrert som «kommunalt listeførte» kulturminner i den nasjonale databasen «Askeladden» når planen er vedtatt. Dette medfører ikke noen form for formelt vern, men er et varselsflagg om at her må det tas hensyn til kulturminner ved eventuelle byggesaker etc. For noen kulturminner anser arbeidsgruppa at det bør jobbes for et formelt kommunalt vern. Disse er ført opp i handlingsplanen, og bør innarbeides i kommuneplanens arealdel i kommende rullering.

Kulturminneplanens hovedformål er å gi retning til det videre arbeidet med forvaltning av kulturminnene i Gratangen. Handlingsplanen tydeliggjør hva, og på hvilken måte, arbeidet skal gjennomføres på.

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 17/00272
Arkivkode
Saksbehandler Per Kvaale Caspersen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Hovedutvalg for Skole, Oppvekst og Kultur	06.06.2017	6/17
2 Kommunestyret	22.06.2017	

Kulturminneplan for Gratangen

Hovedutvalg for Skole, Oppvekst og Kultur har behandlet saken i møte 06.06.2017 sak 6/17

Møtebehandling
Jorid Sandal (GFL) foreslår følgende tillegg til punkt 7 i handlingsplanen (Gammen på skifte) «Tilstandsvurdering av stabbur og gruve samt området rundt»

Votering
Innstilling vedtas med tilføyelse foreslått av Jorid Sandal

Vedtak
Innstilling vedtas enstemmig med følgende tillegg til punkt 7 i handlingsplanen (Gammen på skifte) «Tilstandsvurdering av stabbur og gruve samt området rundt»

GRATANGEN KOMMUNE

KULTURMINNEPLAN 2017-2021





FORORD

Kulturminneplanen er utarbeidet i samarbeid mellom Gratangen kommune og følgende lag/foreninger og enkeltpersoner:

• Prosjektleder	Unn-Tove Bakkevoll
• Gratangen kommune, ordfører	Eva Ottesen
• Gratangen kommune, teknisk avd.	Torbjørn Johnsen
• Gratangen kommune, kultur	Nine Grib
• Gratangen kommune, Sektorleder	Per Kvaale Caspersen
• Lokalhistoriker	Sverre Nordmo
• Lokalhistoriker	Gunnar Bjørklund
• Lokalhistoriker	Ove Olsen

Arbeidet er forankret i kommunalt vedtak i formannskapet i kommunen den 28 mai 2014, sak 13/1486-16, men da til utarbeidelse av en regional kulturminneplan. Da samarbeidet med kommunene Lavangen og Salangen i forbindelse med dette, ikke lot seg videreføre høsten 2015, valgte Gratangen kommune å fortsette arbeidet med en kommunal kulturminneplan høsten 2016.

Det er fra tidligere prosjektarbeider gjort et stort arbeid med å dokumentere og registrere kulturminner i kommunen. Det er dessuten gjort et omfattende digitalt registreringsarbeid av kulturminner av lokalkjente og historieinteresserte personer i kommunen.

Disse fortjener stor takk.

INNHOLD

1 INNLEDNING 5

1.1 Bakgrunnen for å lage planen 5

1.2 Hva vil vi med planen, hvilken rolle skal den ha? 5

1.3 Lovgrunnlag 6

1.4 Avgrensning og definisjoner 6

1.5 Forholdet til andre planer 8

1.6 Mål for ivaretakelse av kulturminner 8

1.7 Arbeidsprosess og medvirkning 9

2 KULTURHISTORISK UTVIKLING I GRATANGEN 10

2.1 Steinalder (9000-1800 f.Kr.) Bronsealder (1800 – 500 f.Kr.) og Jernalder (500 f.Kr – 1030 e.Kr) 10

2.2 Middelalder (1030 – 1537) 10

2.3 Nyere tid 11

2.4 Kommunevåpenet 12

2.5 Gratangen kommune 12

3 REGISTRE OG SAMLINGER 14

3.1 Offisielle registre 14

3.2 Private og andre samlinger 14

4 FORVALTNING OG SKJØTSEL 15

4.2 Grunneiere og allmennheten 15

4.3 Vi må regne med å finne flere kulturminner 16

4.4 Ulike aktørers rolle og aktuelle virkemidler 17

5 GRUNNLAG FOR PRIORITERING AV KULTURMINNER OG KULTURMILJØER ... 18

6 UTVALGTE KULTURMINNER OG KULTURMILJØ 21

6.1 Bygninger – gårdstun 21

6.2 Kirker, kirkegårder og samfunnsinstitusjoner 24
6.3 Krigsminner 27
6.4 Kultur- og naturlandskap 29
6.5 Kunst, kulturmiljø og andre kulturminner 30
6.6 Maritime kulturminner 30
6.7 Samiske og kvenske kulturminner 33
6.8 Tekniske-, samferdsels- og industrielle kulturminner 34
7 HANDLINGSSPLAN 36
7.1 Handlingsplan for utvalgte kulturminner 36
7.2 Handlingsplan gjennerelle tiltak 38
8 VEDLEGG 39
8.1 Skriftlige hefter, rapporter m.m. om kulturminner 39
8.2 Tilskudd til arbeide med kulturminner 41
8.3 Vedtak av 30.04.14 42
8.4 Bestilling fra Troms fylkeskommune 43
8.5 Utvalgte kulturminne fra folkemøtene 45
8.6 Oversikt kulturminner registrert i kulturminnesøk.no 46
8.7 Verdivekting og verdifastsettelse av kulturminner 53

1 INNLEDNING

Kulturminneplanen i kommunen er en langsiktig temaplan hjemlet i plan- og bygningsloven og Lov om kulturminner. Planen skal tas opp til behandling i hver valgperiode, dvs hvert fjerde år. Det skal da vurderes om det er behov for å gjøre endringer i planen. Lokal kulturminneplan skal inngå som en del av kommuneplanen.

1.1 BAKGRUNNEN FOR Å LAGE PLANEN

Kulturminner knytter oss til vår felles forhistorie og minner oss om andre levesett og livsvilkår enn det vi selv opplever. Når vi ser den historiske sammenhengen vil vi også være bedre i stand til å legge et langsiktig perspektiv til grunn for løsning av dagens utfordringer.

Initiativ og tilsagn

Troms fylkeskommune rettet forespørsel til fylkets kommuner, hvor kommunene ble oppfordret til å sette i gang arbeid med kulturminneregistreringer og planarbeid i forbindelse med dette. Kommunene Gratangen, Lavangen, Salangen og Ibestad, sendte felles søknad den 15. januar 2014 med tittel "*Registrering av kulturminner og planlegging i Astafjord-kommunene"* til Troms fylkeskommune ved kulturavdelingen. Kommunene mottok tilsagn på kr 100.000 hver i brev av 19.05.14, med invitasjon til videre deltagelse i fylkeskommunens prosjekt "KIK" (Kunnskapsløftet i kulturminneforvaltningen). Fylkeskommunen har bidratt med råd og veiledning i forbindelse kulturminneregistreringer. 30/4 2014 vedtok kommunestyret at utarbeide regional kulturminneplan. Når arbeidet med denne stoppet opp valgte kommunen sommeren 2016 å utarbeide egen kulturminneplan.

Gratangen kommune

Kommunen er rik på alle typer kulturminner, bla med et stort antall automatisk fredete kulturminner (fornminner) og nyere tids kulturminner. Gjennom dette planarbeidet ønsker kommunen å styrke kompetansen på området og øke innsatsen for forvaltning av kulturminner.

Mange kulturminner har gått tapt eller blitt forringet opp gjennom tidene. Noen kulturminner er forringet som følge av at de ikke blir tatt godt nok vare på. Samtidig ser vi at hus og innretninger som for få år siden ble betraktet som verdiløse nå omtales som viktige kulturminner.

Gjennom plan- og bygningsloven er kommunene gitt hovedansvaret for den fysiske planleggingen. Vern av kulturminner er en viktig del av dette ansvaret. Planleggingen innebærer avveining av interesser og hensyn for å ivereta og oppnå politiske mål.

I plan- og byggesaksbehandlingen opptrer kulturminnene ofte som enkeltelementer i en klart avgrenset utbyggingssituasjon. Det er imidlertid viktig å se kulturminnene i en større sammenheng. En slik erkjennelse ligger til grunn for kommunes ønske om å lage en kulturminneplan.

1.2 HVA VIL VI MED PLANEN, HVILKEN ROLLE SKAL DEN HA?

> *Kulturminneplanen skal gi befolkningen i Gratangen og andre interesserte, innsikt i hvordan kommunen forvalter og ønsker videre å forvalte dokumenterte lokale kulturminner, samt være et politisk og administrativt styringsverktøy.*

Gratangen kommune har satt i gang arbeidet med en kulturminneplan bl.a. fordi kommunen ønsker å øke innsatsen for forvaltning av kulturminner og kulturmiljø. Arbeidet har til i dag vært lite systematisk og har i stor grad basert seg på enkeltpersoners engasjement. Kommunens befatning

med kulturminner har i første rekke vært knyttet opp til plan- og byggesaksbehandlingen. Planarbeidet må derfor komme fram til tiltak for forvaltning og tilrettelegging av kulturminner og kulturmiljø.

Vårt fysiske miljø består av kulturminner og kulturmiljø, i en vid betydning. Utfordringen for kommunens arbeid med kulturminnevernet er å fokusere på hva som er det viktigste å ta vare på. Det er derfor nødvendig å prioritere et mindre antall kulturminner og kulturmiljø.

Kommunen håper at en kulturminneplanen vil kunne bidra til et bedre beslutningsgrunnlag for kommunens fremtidige arbeid med arealplaner og reguleringsplaner.Kulturminneplan inneholder et utvalg av v kulturminner i kommunen. Oversikten over kulturminner vil aldri være komplett og vil bli revidert.

Denne dokumentasjonen vil være et viktig hjelpemiddel for kommunen ved plan- og byggesaksbehandlingen. Det vil lette arbeidet med å finne ut hvor det er konflikter med kulturverninteressene. Planen vil også gi en bakgrunnsdokumentasjon som kan være nyttig ved behandling av saker i forbindelse med utdeling av tilskudd.

Planen skal videre være en kilde til informasjon til historieinteresserte personer og organisasjoner, og ikke minst for skolene. Bevaring av kulturminnene vil avhenge av at allmennheten, grunneierne og den oppvoksende slekt kjenner historien og hvordan den kan leses av de kulturminnene som er funnet. Det registreringsmaterialet som er samlet inn kan i det videre arbeidet gi grunnlag for informasjonsprodukter bygget på moderne datateknologi.

1.3 LOVGRUNNLAG

Plan- og bygningsloven (pbl) og kulturminneloven (kml) er de to viktigste lovene for kulturminne-forvaltningen.

Kulturminneloven inneholder de sterkeste virkemidlene en har i arbeidet med kulturminnevern. Kulturminneloven har som formål å ta vare på kulturhistorisk og arkitektonisk verdifulle kulturminner og kulturmiljø. Loven tar for seg kulturminner som er autiomatisk fredet, og kulturminner og kulturmiljø som fredes etter vedtak av Riksantikvaren.

Denne lov er en særlov. Det betyr bl.a. at det skal legges vekt på kulturminnelovens formål når det fattes vedtak etter annen lov som påvirker kulturminner.

Plan- og bygningsloven er det viktigste redskapet kommunen har til å drive arealplanlegging og byggesaksbehandling. I plan- og bygningsloven er bruk og vern av ressurser sidestilt, og loven er således kommunens eget redskap til å bevare og utvikle kulturminner og kulturmiljø.

1.4 AVGRENSNING OG DEFINISJONER

Med kulturminner menes alle spor etter menneskelig virksomhet i vårt fysiske miljø, herunder lokaliteter det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjoner til. Med kulturmiljøer menes områder hvor kulturminner inngår som en del av en større helhet eller sammenheng.

1.4.1 Automatisk fredet kulturminne

Dette er kulturminner som er fredet direkte i henhold til kulturminneloven uten at det er fattet noe egen vedtak.

- Alle kulturminner som er fra før 1537 (reformasjonen).
- Samiske kulturminner eldre enn 100 år.
- Bygninger fra perioden 1537-1649.
- Båter, vrak og last eldre enn 100 år.

- Mynter fra før 1650.
- Kulturminner på Svalbard fra før 1946.

Etter kulturminneloven må ingen sette i gang tiltak som er egnet til å skade, ødelegge, grave ut, flytte, forandre, tildekke, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredet kulturminne eller fremkalle fare for at det kan skje.

1.4.2 Fredet kulturminne

Vedtaksfredning

Etter kulturminneloven kan departementet frede byggverk og anlegg eller deler av dem av kulturhistorisk eller arkitektonisk verdi.

Dersom det i fredningsvedtaket ikke er gitt nærmere regler om fredningens inhold, må ingen rive, flytte, påbygge, endre, forandre materialer eller farger eller foreta andre endringer som går lenger enn vanlig vedlikehold.

Departementet kan frede båter av særskilt kulturhistorisk verdi.

Forskriftsfredning

Etter kulturminnelovens § 22a kan departementet vedta forskrift om fredning av byggverk og anlegg i statens eie.

Selges byggverket eller anlegget ut av statens eie, skal fredningen tinglyses.

1.4.3 Vernet kulturminne

Dette er kulturminner av nasjonal, reginal og lokal verdi som sikres gjennom Plan- og bygningsloven. Kultuminnene ligger vanligvis innafor hensynssoner i reguleringsplaner. Bestemmelsene i planene styrer hva som kan skje med kulturminnene.

1.4.4 Verneverdig kulturminne

Et verneverdig eller bevaringsverdig kulturminne er et kulturminne som har gjennomgått en kulturhistorisk vurdering og er identifisert som verneverdig. betegnelsen vernevedig og bevaringsverdig betyr det samme og brukes om hverandre.

De mest verneverdige kulturminnene er av nasjonal verdi. Det er først og fremst disse som fredes etter kulturminneloven.

Kulturminner kan også ha regional eller lokal verdi. Normalt vil det være kommunene som sikrer vern av slike kulturminner gjennom plan- og bygningsloven.

En annen måte å markere at et kulturminne er verneverdig er listeføring.

De fleste verneverdige kulturminner er ikke formelt verndet etter kulturminneloven eller plan-og bygningsloven. Mange blir likevel tatt vare på fordi de oppfattes som verdifulle av eiere og brukere.

1.4.5 Listeført kulturminne

Et kulturminne som etter en kulturhistorisk vurdering er identifisert som verneverdig og oppført på en liste over objekter som skal forvaltes på en nærmere definert måte. Både kulturminner som er formelt fredet og kulturminner uten formelt vern kan være listeført.

Eksempler på listeføring er NB!registeret over verneverdige bygninger i byene, listen over særlig verneverdige kirker og liste over kommunalt vedtatt verneverdige kulturminner.

1.5 FORHOLDET TIL ANDRE PLANER

Kulturminneplanen dokumenterer kulturverninteressene, og viser hvor kulturminnene finnes. Videre prioriteres det i planen enkelte områder som særlig viktige å ta vare på, eller beskytte.
Økonomiplanen og **arealplanleggingen** er to av flere verktøy for å gjennomføre tiltakene i planen. De foreslåtte tiltakene krever mer eller mindre ressurser for å bli gjennomført, noe som må bli tatt hensyn til i forbindelse med kommunens budsjettarbeid og handlingsplan. Noen tiltak kan settes i gang i et samarbeid med fylkeskommunen eller frivillige organisasjoner, men krever likevel noe innsats fra kommunen i form av kapasitet og kompetanse.

Samfunnsutviklingen i kommunen bør basere seg på bærekraftig utvikling. "*Bærekraftig utvikling*" er utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov "sier Verdenskommisjonen for miljø og utvikling. I tillegg til at framtidige generasjoner sikres tilgang på kunnskaps- og opplevelsesverdier i kulturminnene, har også bruken av eksisterende bygninger og anlegg langsiktige og positive effekter for miljøet.

Vurderinger i denne sammenhengen kan omfatte faktorer som miljøbelastning (energiforbruk, forurensning og avfall) ved drift og vedlikehold, eller tilpasning/opprustning av eksisterende anlegg. Dette må veies opp mot miljøbelastningene ved å rive og bygge nytt, inklusive produksjon og transport. Det vil i tillegg være nødvendig å se på muligheter for gjenbruk av materialer ved eventuell ombygging eller riving.

1.6 MÅL FOR IVARETAKELSE AV KULTURMINNER

Kulturminnene er elementer i en samlet miljø- og ressursforvaltning. Kulturminnepolitikken utformes blant annet gjennom de årlige statsbudsjettene og andre stortingsdokumenter.

Overordnede målsettinger

Stortinget har gitt sin tilslutning til følgende mål som trekker opp to perspektiver på vern:

- Mangfoldet av kulturminner og kulturmiljøer skal forvaltes og ivaretas som bruksressurser, og som grunnlag for opplevelse og videreutvikling av fysiske omgivelser.
- Et representativt utvalg av kulturminner og kulturmiljøer skal tas vare på i et langsiktig perspektiv som kunnskapsressurser og som grunnlag for opplevelse.

De nasjonale resultatmålene for vern av kulturminner og kulturmiljøer, går i korthet ut på å:

- minske tapet av kulturminner og kulturmiljøer generelt
- fjerne etterslepet når det gjelder behov for istandsetting og vedlikehold av det representative utvalget av kulturminner og kulturmiljøer
- sikre en bedre representativitet i utvalget av varig vernete kulturminner og kulturmiljøer.

Gratangen kommunes målsettinger

Gjennom bruk av plan- og bygningsloven kan kulturminner vernes ved at området inngår i en reguleringsplan med status "hensynssone C". Tilrettelegging av kulturminnene består dels i å informere om hva som finnes, dels å gjøre kulturminnene synlige og tilgjengelige for opplevelse. Mange kulturminner behøver skjøtsel eller vedlikehold for ikke å forringes.

Kommunen vil

- sikre vern av utvalgte kulturminner gjennom kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner
- beskytte kulturminnene mot forringelse eller ødeleggelse og tilrettelegge kulturminnene for opplevelse

- ta vare på kommunalt eide kulturminner gjennom skjøtsel og vedlikehold
- bistå private eiere med planer for ivaretakelse av private kulturminner

1.7 ARBEIDSPROSESS OG MEDVIRKNING

Kommunens administrasjon har forespurt og utpekt prosjektgruppens medlemmer, basert på lokal kunnskap, som har arbeidet videre med kulturminneplanen. Prosjektgruppen består av totalt 7 personer; ordfører, teknisk etat, kultur, tre lokalhistorikere og prosjektleder. Prosjektgruppen har hatt 10 arbeidsmøter.

Det har vært gjennomført 4 folkemøter i 4 grender, med ca 10-15 fremmøtte pr grend. Disse har gitt tilbakemelding på de 5 viktigste kulturminner for deres grend, samt gitt sin mening om hva som er de 5 viktigste kulturminnene ellers i Gratangen kommune. Konklusjon over disse kulturminnene fremgår i vedlegg til planen.

Forslag til kulturminneplan ble tilsendt enkelte lag/foreninger og alle grunneierlagene, sammen med invitasjon et åpent presentasjonsmøte. Invitasjonen ble lagt ut på kommunens hjemmeside og facebookside, som invitasjon til alle kommunens innbyggere.

2 KULTURHISTORISK UTVIKLING I GRATANGEN

2.1 STEINALDER (9000-1800 F.KR.) BRONSEALDER (1800 – 500 F.KR.) OG JERNALDER (500 F.KR – 1030 E.KR)

Lausfunn av steinredskap viser at det var menneskelig aktivitet i Gratangen i steinalderen. Det er dog ikke gjort funn som sikkert kan påvise bosetting. det samme gjelder første delen av jernalderen.

2.1.1 Vikingtiden (800 – 1030)

Funn på gårder i Astafjordene tyder på at norrønt folk bosatte seg i området tidlig på 1000-tallet. Det er sannsynlig at det var tilknytning til vikinghøvdingene på Bjarkøy og Trondenes. Frem til da har sannsynligvis folk av samisk avstamning benyttet områdene mere eller mindre permanent.

2.2 MIDDELALDER (1030 – 1537)

Første del av middelalderen øker aktiviteten og bosettingen i Astafjordene. Det opprettes flere nye gårdsbruk Ifølge Astafjord bygdebok etableres det to eller fire nye gårdsbruk i Gratangen i denne perioden (Historie 1, s 167). De fleste gårdsbruk har sannsynligvis drevet flerbruk med jakt, fiske og jordbruk.

Historikeren Lars Ivar Hansen mener at de fire Laberg-lokalitetene i Astafjordene kan være omlastingsplasser for varer og handelsplasser hvor samene møttes med representanter for høvdingedømmet. Gamle ferdselsårer mot blant annet Torneträsk og Altevann bekrefter også slik handel.

Høsten 1349 kom Svartedauden til Norge og den etterfulgtes av flere alvorlige pestepidemier. Det anslås at nærmere halvparten av Norges befolkning omkom. Det finnes ikke tall på hvor hardt Gratangen og Astafjordene ble rammet, men det er ingen indikasjoner på at Gratangen gikk fri og det må derfor antas at mange gårdsbruk måtte oppgis og en stor del av disse lå øde i flere hundre år.

2.2.1 Senmiddelalder

På 1500-tallet viser oversikten over innbetalt skatt at befolkningen øker gradvis igjen. Det er fortsatt flerbruk med fiske på vinteren som er hovednæringen. Befolkningen i Astafjordene var sterkt engasjert i sesongfiskeriene i Lofoten, Senja og Finnmark hvor hovedparten av fangsten ble saltet og tørket for eksport. Dette kom i tillegg til heimefisket som ble drevet for eget forbruk. Fisk var en viktig byttevare som betaling for varer man ikke kunne produsere selv. Men på slutten av 1500-tallet og begynnelsen av 1600-tallet blir det trangere tider. Nedgang i prisen på fisk og økte kornpriser gir fiskerne dårligere kjøpekraft. På 1500-tallet betalte en nordlending 1-1,5 våg tørrfisk for ei tønne korn. I nødsårene omkring 1630 var prisen i Finnmark til tider helt oppe i 8-10 våger tørrfisk for ei tønne rugmel, før det stabiliserte seg rundt 6-7 våg/tønne på slutten av 1600-tallet.(Astafjord bygdebok, historie 2, s 35). Det varierte også mye hvor det var god fangst og blant annet på midten av 1700-tallet var det dårlig fiske på Senja og fiskerne var tvunget til å dra den lengre veien til Lofoten eller Finnmark. Sviktende fiskepriser medførte økt fokus på egen kornavl og fra midten av 1600-tallet til 1720 blir kornavlingen i Astafjordene nesten fordoblet (Astafjord bygdebok, historie 2, s 216).

På 1700-tallet bosetter flere samer seg permanent i Gratangen, de rydder mark og bygger gammer. Det er flere kjente gammetufter fra denne perioden. På Skifte står en gamme fra 1850-tallet på en tidligere sommerboplass. I tillegg fører nødsår i Finland og Sverige til at mange barn av kvensk opprinnelse sendes over til Norge. Barna ble oppfostret av lokale familier og blir stort sett integrert i

den eksisterende befolkningen. Dette er blant annet beskrevet i verket «Tre stammers møte» av Carl Schøyen.

2.3 NYERE TID

På 1800-tallet øke velstanden langsomt, først og fremst på grunn av nye og bedre redskaper og metoder som tas i bruk i både jordbruk og fiske. Bedre avlinger medfører også bedre helse og barnedødeligheten går ned. Studier av gårdsnavn og navn på gårdeiere viser dessuten en del tilflytting fra Sør-Norge (Vestlandet, Trøndelag, Østerdalen) samt fra Tornedalen i Sverige. De fleste gårdsbruk sender fortsatt mannfolkene på fiske til Lofoten eller Finnmark på vinteren. På 1890-tallet begynner dekka fartøy å bli vanlig i fisket, noe som gjorde fisket sikrere.

Gratangen har hatt en beskjeden industriutbygging. Da tyskeren Jørgen Bahr etablerte slipp og verksted i Småvika, opprinnelig Jektevika, i 1907, var dette det første anlegget i Gratangen av industriell karakter. Her ble det bygget 2 slipper med mekanisk vinsj, verksteder, smie og arbeiderbolig. Tidlig på 1920-tallet fikk man også på plass elektrisk lys fra aggregat. I tillegg til reparasjoner, forlenging og ombygginger, ble det også bygget noen mindre båter her. Drifta ble avviklet rundt 1950. Før krigen var 11 mann i arbeid her.

Ett nytt forsøk i samme gate ble gjort av rederne i Gratangen da det ble planlagt slipp og verksted i Hellerbogen på 1970-tallet. Men tida var omme for de store Gratangsskutene og kun en stor snurper/tråler er i drift i kommunen i 2017. Andre næringer flyttet inn i den nye verkstedhallen og mekanisk industri har derfor blitt en viktig arbeidsplass med produksjon av snøploger og tilhørende utstyr.

I 1910 går den første båten fra Gratangen til ishavet på selfangst. Det vokser en ny næring frem som er grunnlaget for de hvite bryggene som fortsatt står rundt Gratangsfjorden. Fangsten tilførte ressurser, men forlis på ishavet medførte også risiko for store tap, både menneskelige og finansielle. Mest kjent fra Gratangen er Nykenforliset i 1939. På tur til New Foundland forliste «Nyken» og «Saltdalingen». Alle 18 fra «Nyken» omkom mens alle fra «Saltdalingen» ble berget. Nykenbrygga står i dag som den sto den dagen i 1939 da båten reiste fra Gratangen for siste gang.

På begynnelsen av 1900-tallet kommer det nye næringer til som alternativ til fiske. Veibygging, anleggsarbeid samt gruvedrift blir for noen binæringer, andre tar steget fullt ut og slutter med både jordbruk og fiske. Med byggingen av hotellet i Gratangsbotn blir det dessuten mulighet for jobb innenfor turismen. De fleste hushold dyrker fortsatt grønnsaker til eget bruk, men pengeøkonomien vokser.

2.3.1 Andre verdenskrig (1940 – 1945)

Etter det tyske angrepet på Narvik og Bjerkvik i April 1940 gikk tyske styrker over Gratangsfjellet mot Bardufoss. De møtte motstand fra norske styrker ved Lapphaugen og måtte trekke seg tilbake. Det ble kjempet i bebyggelsen i Gratangsbotn og i flere dager innover fjellet og i Labergdalen. 1. mai 1940 ble hospitalskipet «Dronning Maud» bombet ved kai i Foldvik. Flere ble drept og skipet satt i brann. Skipet sank senere i fjorden utenfor Foldvik. Under krigen var det en russiske fangeleirer i Labergdalen og på Kvernmo/Øse, og tyske styrker var stasjonert flere plasser i bygda. Blant annet bygget de opp forsvarsverk omkring Laberg.

2.3.2 Etterkrigstiden

Etter mange år med lite fiske og selfangst under krigen, ble det en kraftig økning i fiskeriene med nye, store båter som var bygget solide og velegnet også til selfangst. Flere mindre kraftverk ble bygget i Gratangen og i nærområdene skjedde det en betydelig satsing på store anlegg med en byggeperiode over flere år. Nye store kraftlinjer måtte bygges, og erfaring fra veiarbeid og gruvedrift

på Svalbard ga arbeid til svært mange gratangsværinger. Utover 1960-tallet ble det vanskelig å skaffe mannskap til båtene, og betydningen av fiske og fangst avtok. Med lange fravær i nye næringer ble det vanskelig å holde gårdsbrukene i hevd, og de fleste gårdsbruk i kommunen er etter hvert avviklet. I 2017 er det kun ett gårdsbruk med melkeproduksjon i drift i kommunen, alle geitebrukene er avviklet, mens det fortsatt er 11 – 12 sauebruk i drift. Det meste av slåttemark tilgjengelig med maskiner holdes i drift.

Gratangen har hatt en beskjeden industriutbygging. Ett forsøk ble gjort av rederne i Gratangen da det ble planlagt slipp og verksted i Hellerbogen på 1970-tallet. Men tida var omme for de store gratangsskutene og kun en stor snurper/tråler er i drift i kommunen i 2017. Andre næringer flyttet inn i den nye verkstedhallen og mekanisk industri har derfor blitt en viktig arbeidsplass med produksjon av snøploger og tilhørende utstyr.

Fiskerinæringen har tatt en ny kurs, med etablering av smoltanlegg, lakseoppdrett og –slakteri. Næringen er i 2017 fortsatt i sterk vekst i kommunen.

Pendling: Forsvaret bygde ut store verksteder og forsvarsanlegg på Setermoen og i Bjerkvik, og mange fikk sin arbeidsplass her. Også sjømannsyrket har stått sterkt i Gratangen, med fravær over år for mange. Fra 1970-årene har pendling til oljeinstallasjoner i Nordsjøen blitt viktig. Fortsatt pendler mange til nabokommunene.

Reiseliv: Fra 1928, da Gratangen Turiststasjon åpnet, har turisme gitt arbeidsplasser i kommunen. Hotellet åpnet igjen rundt 1950 i en større utgave, etter at det gamle ble brent ned i 1940. Kvilheim på Øse ble bygget omtrent samtidig og på 1960-tallet kom et nytt reiselivsanlegg på Øse, med restaurant og enkle hytter. På 1970-tallet ble anlegget betydelig oppgradert med stort serviceanlegg og store hytter. Reiselivsanlegg med turistfiske er et populært tilbud, og vinterturisme med toppturer er i ferd med å etableres som et tilbud. Som det var på 1930-tallet.

Offentlige virksomhet innenfor skole/barnehage, helse og omsorg og administrasjon utgjør den største arbeidsplassen i kommunen i dag.

2.4 KOMMUNEVÅPENET



Sparren symboliserer fjell- og bølgetopp. Den blå fargen symboliserer himmelen og havet. Sølvfargen fører tankene hen på snødekte fjell, Sølvfjellet og på havets sølv. Sparren er enkel reinlinjet og pågående, men elegant i form, og den har samtidig noe solid og historisk over seg. Den peker framover og oppover og bør være inspirerende og retningsgivende for kommunen og den enkelte innbygger.

Få kommuner har i samme grad som Gratangen, tilknytning til fjellet og havet. Navnet Gratangen er da også sammensatt av ordene stein og fjord/fjell og hav. Det er flere høge, spisse fjellformasjoner i kommunen. Gratangsværingen har gjennom generasjoner søkt si næring på havet, ikke minst på ishavet. Kommunestyret mener at de aller fleste Gratangsværinger, unge og gamle, kvinner og menn, uansett yrke og bosted, vil kunne identifisere seg og kommunen med symbolet **"Sølvfarget, innsvinget sparre på blå bunn",** Våpen for Gratangen kommune.

2.5 GRATANGEN KOMMUNE

Navnet kommer fra «Grjot» = stein (klebersteinsforekomsten på Steinberget) og «angr» = fjord. Et eldre navn på fjorden er «Grytir», der «ir» betyr fjord.

Da det kommunale selvstyre ble innført 14. januar 1837, var dette et ledd i den norske uavhengighets-prosessen. Overføring av makt til lokalsamfunnene var en måte å bryte dominansen fra elitene i hovedstaden og utenlandsk innflytelse. Uavhengighet fra statlig styring var en

hovedbegrunnelse for innføring av kommunalt selvstyre. Det kommunale selvstyre kom til å øke den politiske interesse blant folk og gjøre større befolkningslag skikket til å delta aktivt i det offentlige liv.

I vår region ble storkommunen Ibestad opprettet, og omfattet Bardu (til 1854), Salangen (til 1871), Lavangen (til 1907) og delingen fortsatte; Andørja, Ibestad, Astafjord (Grovfjord med Sørbygda) og Gratangen ble egne kommuner i 1926. Ytre del av Gratangen, «Innlandet», var lite interessert i innlemming i den nye kommunen Gratangen. Siden båt var transportmidlet var Ibestad betydelig nærmere enn indre deler av fjorden, der «administrasjon» og kirka, Eliborg, ble bygget. I trange tider var det viktig for kommunene å kunne inndrive skatt, og man mente at det var enklere å kreve inn skatt i en liten kommune enn i en stor. Så ble Gratangen til

3 REGISTRE OG SAMLINGER

3.1 OFFISIELLE REGISTRE

Askeladden er riksantikvarens nasjonale kulturminnedatabase. Den inneholder både automatisk fredete og nyere tids kulturminner. Kommunalt utvalgte kulturminner registreres i denne database som kommunalt listeførte.

SEFRAK-registeret skal inneholde alle kulturminner (hovedsakelig bygninger) fra perioden 1537-1900.

3.2 PRIVATE OG ANDRE SAMLINGER

I tillegg til de kulturminnene som er registrert i nasjonale register finnes flere samlinger lokalt

Nordnorsk fartøyvernsenter og Båtmuseum: samling av nordlandsbåter og gjenstander knyttet til disse med tilhørende dokumentasjon

Gratangen kommunes bildesamling: Gratangen kommunes kulturkontor har en stor bildesamling. På slutten av 1980-tallet ble det gjennomført en stor innsamling/avfotografering av bilder i privat eie. Dessuten ble arkiv med flyfoto fra Gratangen kjøpt fra Widerøe på slutten av 1970-tallet. Siden Fra 1986 har Gratangen kommune utgitt Gratangen kalender, hvor et stort antall bilder er blitt innsamlet.

Bygdebok arkivet: Arkivet etter arbeidet med Astafjord bygdebok og slektshistorie innholder kartarkivet som ble brukt til å kartlegge slektene i regionen samt kopier av kirkebøker og annet kildemateriale.

Ishavs samling på «Lance» brygga: Utstyr fra gamle «Lance» og annet fangstutstyr fra ishavet. Familien har også en samling av båtmodeller.

4 FORVALTNING OG SKJØTSEL

4.1.1 Hvordan ta vare på kulturminnene

Kommunene har ansvar for ikke-samiske nyere tids kulturminner (bygninger fra etter 1649 og andre kulturminner fra etter 1537) og samisk kulturminner yngre enn 100 år. Søknad om bygging, riving, graving osv skal vanligvis gå gjennom kommunene, som om relevant formidler saken videre til regionalt nivå.

Skjøtsel av automatisk fredete kulturminner omfatter alle tiltak knyttet til bevaring, sikring, vedlikehold, restaurering, konservering og formidling. Oftest er hensikten å sikre kulturminnene og gi publikum kunnskap om dem. Dette kan gjøres ved å fjerne og vedlikeholde vegetasjon, reparere slitasjeskader, anlegge stier og sette opp informasjonsskilt.

Dersom kulturminnet er truet eller skadet, kan det være nødvendig med mer omfattende tiltak, likeledes hvis tilretteleggingen for publikum skal ha et større omfang. Skjøtsel av automatisk fredete arkeologiske kulturminner er lagt til kulturminneforvaltningen i fylkeskommunen.

En del praktiske gjøremål knyttet til vedlikehold og tilrettelegging kan overlates til kommuner, organisasjoner, skoler og grunneiere på bakgrunn av en faglig vurdering og ved at det inngås en skjøtselsavtale.



Blomen fra 1830-årene: Sannsyligvis den eldste, bevarte huset på Løvdal

Bygningene utgjør størsteparten av kulturminnene fra nyere tid. Disse tas best vare på ved normal bruk kombinert med et jevnt tilsyn og vedlikehold. I lengden er dette også den billigste måten. Vedlikeholdet skal såvidt mulig skje på samme måte som da huset ble bygget, med opprinnelig teknikk, utførelse og materialbruk. Hovedprinsippet for vedlikehold av gamle bygninger er å bevare de opprinnelige og/eller gamle bygningsdetaljene, så langt det er mulig. Ved å bevare bygningselementene beholder bygningen sin ekthet og opprinnelighet. En kopi, selv om den er aldri så samvittighetsfullt utført, vil aldri kunne erstatte de originale bygningsdetaljene fullt ut. Noen konkrete tips ved bevaring av eldre bygninger:

- Ta kontakt med fagfolk, fylkeskommunen og eventuelt Riksantikvaren
- Ikke skift ut mer enn det som er absolutt nødvendig
- Dokumenter utgangspunktet ved fotografering og eventuelt tegning
- Lag identisk kopi av bygningsdeler som skal skiftes ut
- Ta vare på den utskiftede delen som dokumentasjon

4.2 GRUNNEIERE OG ALLMENNHETEN

De fleste fysiske tiltak på bygg og eiendom er søknadspliktige til kommunen. Noen tiltak er imidlertid unntatt søknadsplikten, under forutsetning at tiltaket er i tråd med f.eks. gjeldende arealplan og annet lovverk. Det anbefales at kommunen eventuelt kontaktes for avklaring vedrørende regelverk.

Det kan være nødvendig med en arkeologisk registrering før tiltakene eventuelt kan settes i verk. Hvis det er fare for at tiltaket kan berøre automatisk fredete kulturminner, har kommunen plikt til å varsle kulturminneforvaltningen i fylkeskommunen, jfr. kulturminneloven § 8. Kulturmyndighetene i fylket skal ha beskjed dersom man finner eldgamle gjenstander eller rester av slike. Disse tingene er av stor betydning for muligheten til å få større viten om de menneskene som levde før oss, fordi de sammen med de faste fornminnene er de eneste sporene vi har etter dem. Fylkeskommunen har rådgivnings- og veiledningsansvar overfor offentlige organer på fylkes- og kommunenivå, samt grunneiere og andre som har ansvar for kulturminner. Videre har fylkeskommunen ansvar for forvaltningen av fredete kulturminner, skjøtsel og informasjon. Fylkeskommunen skal tidlig i planprosessen rette eventuelt krav om registrering til kommunen med kopi til tiltakshaver. Kommunen er ansvarlig for at et område blir registrert i forkant av at en detaljplan vedtas. Tiltakshaver er ansvarlig for å dekke registreringskostnadene. For særskilt å ivareta objekter eller områder som har stor lokal eller regional kulturminneverdi kan det være aktuelt å fastsette hensynssoner i samsvar med pbl 11-8. Utgifter til særskilt granskning eller utgraving av automatisk fredete kulturminner ved byggesaker bæres av tiltakshaver.

Alle bygninger som er eldre enn 1850 er meldepliktige til kulturvernmyndighetene ved søknader om riving eller vesentlig endring. Opplysninger om alder er i de fleste tilfeller, tilgjengelig i SEFRAK-registeret.

4.3 VI MÅ REGNE MED Å FINNE FLERE KULTURMINNER

Mange av de største arkeologiske utgravningene som er blitt foretatt i norge i nyere tid, har skjedd i forbindelse med byggingsprosjekter, både gjeldende vei, bygg og havn m.m. Og det finnes mange flere kulturminner som ikke er registrert i kommunen. Det som ligger over bakken er mest kjent. Under jordoverflaten finnes det imidlertid spor etter tidligere bosettinger og folk i kommunen. Dette gjelder særlig kulturminner i dyrket mark.

De registreringer som kulturvernmyndighetene foretar, skjer i forbindelse med planer for utbygging. Kommunen har et ansvar for registrering og varsling om kulturminner som dukker opp under byggevirksomhet i kommunens regi. Etisk ansvar har også privatpersoner og en hver innbygger i gratangen til å påse at kulturminner blir registrert og varslet om, jfr. Kulturminneloven. At slike funn kan komme i strid med planer som utbyggere ønsker å foreta, er en kjent problemstilling. Nylig foretok troms fylkeskommune en stor registrering av kulturminner i forbindelse med ny linje-trasé fra bjerkvik, langs e6 i retning bardu.

4.3.1 Områder hvor vi kan gjøre nye funn

Størst sannsynlighet for å finne nye automatisk freda kulturminner er der det tidligere ble drevet jordbruk. Særlig på og omkring morenerygger er det rikt med automatisk freda kulturminner. Dette er områder hvor det har vært stor aktivitet opp gjennom årene og derfor er en stor del av disse fornminnene enten kjent og tatt vare på, eller så er de allerede tapt.

Forvaltning av kulturminner i skog er vanskelig fordi en meget stor del av kulturminnene ikke er synlige eller registrerte. Riksantikvaren regner med at bare 5 % av alle automatisk fredete kulturminner i landet pr i dag er funnet. Resten ligger under jorda og mange er i skogen, som har vært lite undersøkt frem til nå. Det er mulig konflikt mellom moderne skogsdrift og vern om kulturminner. Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU) har laget en metode som ved hjelp av digitalt kartverktøy analyserer seg frem til hvor det er størst sannsynlighet for å finne kulturminner i skog. Dette verktøyet er i større grad forsøkt bruk i Sør-Norge enn her i nord.

4.4 ULIKE AKTØRERS ROLLE OG AKTUELLE VIRKEMIDLER

RIKSANTIKVAREN

Kulturminnevernet sorterer pr i dag under Klima- og Miljødepartetmentet. Som underliggende direktorat har riksantikvaren ansvar for at den statlige kulturminnepolitikken blir gjennomført. Dette innebærer bl.a. et overordnet faglig ansvar for fylkeskommunenes arbeid som regional kulturminnemyndighet. Fredning av bygninger og områder tilligger Riksantikvaren. De arkelologiske museene administrerer utgravninger og undersøkelser av arkeologiske kulturminner.

FYLKESKOMMUNEN

Riksantikvaren har delegert ansvaret for regional fagmyndighet for kulturminnevern til fylkeskommunen. Forvaltningen av kulturminnene skjer både innenfor rammen av kulturminneloven og som følge av den rollen fylkeskommunen har innen arealplanlegging etter plan- og bygningsloven.

Kulturminneforvaltningen i fylkeskommunen skal sørge for at det tas hensyn til kulturminner og -miljøer i planleggingen, også på kommunenivå. Dette innebærer en innsigelsesrett i plansaker når regionale eller nasjonale verneverdier er truet. Fylkeskommunen kan forberede fredningssaker. Tilskudd kan ytes til vedlikehold og spesielle arbeider på fredete og bevaringsverdige bygninger og anlegg.

Fylkeskommunen skal samarbeide med kommunene og komme med innspill og medvirke i planprosesser slik at de samlede kulturminneinteresser blir ivaretatt på en god måte i plan- og utbyggingssaker. Fylkeskommunen har også rådgivnings- og veilednings-ansvar overfor offentlige organer på fylkes- og kommunenivå, samt grunneiere, tiltakshavere og andre som har ansvar for kulturminner.

KOMMUNEN

Plan- og bygningsloven er kommunens eget planleggingsverktøy og gjennom planarbeidet skal alle kjente automatisk fredete kulturminner og miljøet rundt sikres. I forbindelse med reguleringsplaner kan de samme områdene bli sikret ved vern gjennom hensynssone. Slik bruk av plan- og bygningsloven kan også gi bygninger og bygningsmiljøer en bevaringssatus.

Landbrukskontoret i kommunen gir gårdbrukerne veiledning om det generelle areal- og kulturlandskapstillegget. Formålet med denne økonomiske støtteordningen er å bidra til å vedlikeholde kulturlandskapet gjennom aktiv arealutnyttelse.

Kommunen påtar seg vedlikeholdskostnadene ved vandreløyper eller turstier som den oppretter. Dette inkluderer også kulturstier og andre historiske vandreløyper, som inkluderer kulturminner. Midtre Hålogaland friluftsråd har vært og er en viktig samarbeidspartner i forbindelse med vedlikehold av turstier og vandreløyper i kommunen, og har også utarbeidet et turkart over kommunen.

GRUNNEIERNE OG ALLMENNHETEN

De aller fleste kulturminner i kommunen ligger på privat eiendom. Ved planlegging av skjøtsel og vedlikehold er det en forutsetning at det etableres et samarbeid mellom kulturminnemyndighetene og grunneier. Funn av automatisk fredete kulturminner skal straks rapporteres til fylkeskommunen. Vernemyndighetene vil vurdere og registrere de steder som viser seg å inneholde verdifulle kulturminner.

5 GRUNNLAG FOR PRIORITERING AV KULTURMINNER OG KULTURMILJØER

Kulturminneforvaltningen må kunne begrunne hvorfor akkurat det kulturminnet eller kulturmiljøet er mer verdifullt enn andre. Derfor er det nødvendig å redegjøre for hvilke vurderinger som foretas ved prioritering og utvelgelse av kulturminner og kulturmiljøer. I de faglige føringene vektlegges følgende kriterier når valg foretas:

- representativitet
- sammenheng/miljø
- autentisitet
- fysisk tilstand
- arkitektonisk/kunstnerisk kvalitet
- identitet/symbol
- økonomi/bruk
- økologi

Et kulturminne eller kulturmiljø kan relateres til flere kriterier. De ulike kriteriene kan delvis overlappe og underbygge hverandre, og enkelte kriterier kan tillegges større vekt enn andre. Hver for seg og sammen representerer de kunnskapsverdier, opplevelsesverdier og bruksverdier. Nedenfor er de åtte kriteriene som er listet opp ovenfor, gruppert etter disse tre verdiene og kriteriene er forklart.

<table>
<tr><th>Kunnskapsverdier</th><th>Opplevelsesverdier</th><th>Bruksverdier</th></tr>
<tr><td>Representativitet
Kriteriet brukes på to nivåer;
• Overordnet nivå
• Objektnivå</td><td>Arkitektonisk/kunstnerisk kvalitet
Objektets særegne verdi mht form, struktur, materialvalg og detaljutforming.</td><td>Økonomi og bruk
Objektet har nytteverdi for eier, som vedlikeholder og bruker objektet. Eventuelt også salgsverdi.</td></tr>
<tr><td>Sammenheng og miljø
Et objekt satt i sammenheng og i et miljø, kan gi større kunnskap enn alene.</td><td>Sammenheng og miljø
Et objekts nære samspill mellom landskap, naturressurser og det menneskeskapte miljøet.</td><td rowspan="3">Økologi
Objektets bruksverdi og gjenbruksvedi i forhold til ekstra brukskostnader i forhold til erstatning av nytt mindre kostnadskrevende objekt.</td></tr>
<tr><td>Autentisitet
Objektets ekthet, som kan etterprøves og bekreftes.</td><td rowspan="2">Identitet/symbol
Objektets tilknytning til menneskers følelse av gjenkjennelse og tilhørighet</td></tr>
<tr><td>Fysisk tilstand
Objektets opplevde fysiske verdi og bevaringsverdi.</td></tr>
</table>

NÆRMERE FORKLARINGER

Representativitet

På objektnivå dreier dette seg om sammenlignende vurderinger, der prioriteringer går på å velge det kulturminnet som best mulig måte representerer de verdier vi søker å ivareta.

På overordnet nivå skal et representativt utvalg av kulturminner og kulturmiljøer sikres varig vern for å belyse historien, fra vikingtid til våre dager. Utvalget må kunne vise bredde av spor etter menneskers liv og levemåte.

Sammenheng og miljø

Objektet kan både gi større kunnskap og opplevelse ved å bli sett i sammenheng og miljø:

Kunnskapsverdi: Hvilken kunnskap vi kan frambringe, avhenger også av om vi verner et isolert enkeltobjekt eller om vi klarer å ta på flere elementer som utgjøre en større sammenheng. Denne sammenhengen, både i tid og rom, funksjonelt og sosialt, gir oss kunnskap langt ut over det ett enkeltobjekt kan vitne om.

Opplevelsesverdi: Det har alltid vært et nært samspill mellom landskap, naturressurser og det menneskeskapte miljøet. For eksempel har sjø og vassdrag vært lokaliseringsfaktorer både for bosetting, næringsvirksomhet og ferdsel. Gjennom planlegging er det mulig å opprettholde og videreutvikle de historiske nøklene til forståelse av stedets karakter.

Autientisitet

Begrepet "autentisk" betyr at noe virkelig er det som det gir seg ut for å være. For å gi mening, må autentisiteten alltid relateres til noe, f.eks. tid, rom og/eller funksjon. Materialers levetid er vesentlig når autentisitet vurderes. Som hovedregel vil det være et minstekrav til mengde orginalmateriale i kulturminnet for at det skal kunne sies å ha høy verneverdi. En bygning eller et annet kulturminne kan være så dårlig vedlikeholdt at bevaring medfører så stor utskifting at autentisiteten vil bli svekket.

Fysisk tilstand

Det må vurderes om kulturminnet eller kulturmiljøet er i en slik fysisk tilstand at det lar seg bevare. Der vi har valget mellom flere miljøer eller objekter, vil det være naturlig å velge det som er best vedlikeholdt.

Arkitektonisk/kunstnerisk kvalitet

Opplevelsen av et betydelig verk har en verdi som er særegen, uansett hvilken sammenheng det ellers oppleves i. Her legges vekt på form, struktur, materialvalg og detaljutforming. Hellemalerier forteller ikke bare om en tidligere forestillingsverden, men kan også være et resultat av menneskenes behov for å skape kunstneriske uttrykk.

Identitet/symbol

Mange kulturminner og kulturmiljøer har særlige kvaliteter som gjør at de blir viktige for menneskers følelse av gjenkjennelse og tilhørighet. Det kan enten være konkrete begivenheter eller personer som er knyttet til et sted, eller tradisjon eller kontinuitet i bruken av området.

Økonomi og bruk

Eiere vil normalt sørge for å ta vare på bygninger og anlegg som fortsatt har en bruksverdi og en tilfredsstillende fysisk tilstand. Kostnadene holdes nede gjennom jevnlig bruk og vedlikehold, og verdiene sikres over lang tid. Dette er den enkleste og rimeligste formen for vern. Hvis tilstanden er

god, kan dermed økonomiske og kulturhistoriske argumenter bygge opp under hverandre til fordel for vern.

Økologi

Bruk av eksisterende bygninger og anlegg har langsiktige og positive effekter for miljøet. Vurderinger i denne sammenheng kan omfatte faktorer som miljøbelastning, dvs. energiforbruk, forurensning og avfall, ved drift og vedlikehold, eller tilpasning/opprusting av eksistrende anlegg. Dette må veies opp mot miljøbelastning ved å rive og bygge nytt, inklusive produksjon og transport. Det vil i tillegg være nødvendig å se på muligheter for gjenbruk av materialer ved eventuell ombygging eller riving.

Oppsummering

Hvilke kriterier det legges mest vekt på, er avhengig av de aktuelle kulturminnene eller kulturmiljøene vi står overfor. De ulike kriteriene knyttet til vurdering av kunnskaps- og opplevelsesverdiene kan ofte overlappe og underbygge hverandre. Det er de samme kriteriene som brukes enten det gjelder vern/fredning eller dispensasjon, dvs. tillatelse til å gjøre tiltak som svekker verdien av kulturminnet.



Grøsnes
(Solheim)
gnr/bnr: 34/11

6 UTVALGTE KULTURMINNER OG KULTURMILJØ

Kulturminner og kulturmiljøer kan bli kategorisert på ulike vis, jfr. oversiktene og tabellene i kapittel 6. Det er kommet innspill de prioritering av flere kulturminner og kulturmiljøet som fremgår av vedlegg 11.3. Følgende kategorier er blitt valgt:

KATEGORI KULTURMINNER	Antall
Bygninger - gårdstun	5
Kirker, kirkegårder og samfunnsinstitusjoner	6
Krigsminner	5
Kultur og naturlandskap	3
Kunst, kulturmiljøer og andre kulturminner	1
Maritime kulturminner	4
Samiske og kvenske kulturminner	2
Tekniske, samferdsels- og industrielle kulturminner	5
Sum prioriterte kulturminner	30

Med bakgrunn i disse kategoriene er det gjort et utvalg av kulturminner og kulturlandskap med geografisk spredning i hele kommunen. . Noen av disse utvalgte kulturminner representerer en type kulturminner som det også finnes flere av i kommunen. Andre er unike.

6.1 BYGNINGER – GÅRDSTUN

6.1.1 Normanngården

Gnr 41 Bnr 2. består i dag av tre bygg. Hovedhus og to uthus. Hovedhuset ble oppført fra 1866-1869 av Johan Henrik Johansen Lampe som del av Gratangens første handelssted. Frem til da måtte gratangsværingene dra til Hamnvik handelssted for å handle. Lampe investerte stort i hovedhus, butikk, diverse uthus og naust. Men uår rett etter de store investeringer førte til konkurs allerede i 1870.

I 1871 kjøpte Konrad Severing Saugestad konkursboet og etablerte de følgende år et blomstrende handelssted, han etablerer også bakeri på eiendommen, dette eksisterer fortsatt i det ene uthuset.

Ca 1933 kjøpte Ragnhild Marie Heitmann og Mikal Norman Pedersen huset. Det var da i dårlig stand og de måtte rive store deler før de gjenopførte husa slik de hadde stått i Saugestads glansdager. Eiendommen har stått tom siden slutten av 1970-tallet

Hovedhuset er tidstypisk for handelssteder bygget omkring århundreskiftet. Bygget er i tre etasjer samt kjeller og har en grunnflate på ca 80 m2

Forslag til tiltak: Informasjonsskilt, Vurdere hensynssone i kommuneplanens arealdel

6.1.2 Naustgruppa på Årstein

Smånaustene (heimenaustene) og sjøbuene var knyttet til daglig aktivitet på gårdene. Bygnings- og naustgruppa som er bevart er unik og inneholder mye av det som var viktig for dagliglivet i gamle dager. Blant naustene finnes det også en smie og en reklingbu.

Reklingbua (C): Sannsynligvis bygd på 1700-tallet. Her ble «havets gull», kveita, reklet og hengt for tørking. Åpne skjeltervegger gav god trekk. Reklingbua har torvtak og ble restaurert på 1990-tallet.

Smia (A): Den opprinnelige smia ble tatt av ei stormflo ei uværsnatt på 1800-tallet (sto hvor naust G står i dag) . Ny smie ble derfor bygd på et tryggere sted bak Årsteinen. Hovedsakelig i stein og treverk med torvtak. Smia var i bruk til etter siste krig.

Sjøbua (F): I tømmer og skjelterverk, noe av tømmeret er fra tidligere byggverk. Bygd av Mikkel Johnsen som skar inn årstallet 1816 og tekst på innsiden. Noe restaurering av torvtaket er utført.

Naust med tilhørende gamme (D): Det eldste «heimenaustet» på dette bruket, fra 1809. Selve naustet er bygd i skjelterverk og har torvtak. Gammedelen innerst kan ha vært et svært gammelt gammenaust. Restaurert på 1990-tallet.

Naust med loft (E): Ble bygd etter at to brødre delte bruket i 1892. Har torvtak. En del restaurering er utført.

Det nyeste naustet (G): Bygd 1938 i reisverk etter ytterligere deling av bruket. Også dette med loft. Taket av bølgeblikk.

Årsteinen (B): Steinen er myteomspunnet og det er spekulert i hva den betyr for gårdsnavnet. Fuglenavnet Orre er sannsynligvis opprinnelsen til navnet. Som i «Orrhågen».



Forslag til tiltak: Informasjonsskilt, Vurdere hensynssone i kommuneplanens arealdel, Tilstandsvurdering og tiltaksplan.

6.1.3 Sommerfjøset på Grøsnes/Dalås-sommerfjøset

Sommerfjøset på Store Grøsnes. Eier: Solvar Nyland.

Sommerfjøset ble bygd i 1890-åra av Mikal Hansen, Store Grøsnes. Mikal var født på Myrland, men flytta i 1875 til Store Grøsnes, der han gifta seg med Pernille Olsdatter. Paret slo seg ned på hjemgården hennes, og tok til å rydde jord i utmarka på Dalås. De skulle få 10 barn, ni vokste opp.

Mesteparten av bruket på Dalås var utmark og det måtte mye nydyrking til. Og mye stein måtte bort, alt med handmakt og hesteslede. Sommerfjøset, med ei grunnflate på 6,2 x 5,5 meter, hadde

plass til fem kyr, ei kvige og fire kalver. Fjøset var i bruk fra først i juni og til utpå høsten. Kalvene kom opp til sommerfjøset ved St. Hans-tider. Barna på Dalås måtte hver ettermiddag i 17-tida gå for å hente dyra ned fra fjellet. Vanligvis var kyrne nede ved sommerfjøset til melking i sju-halv åtte-tida. Ofte var de å finne langt til fjells.

Forslag til tiltak: Informasjonsskilt, restaurering og vedlikeholdsarbeid, Tilstandsvurdering og tiltaksplan.

6.1.4 Gnr. 35, bnr.1 på Lille Grøsnes

Gården eies av Reidun Ursin Nikolaisen.

På 1600-tallet var Lille Grøsnes et kraftsentrum i regionen. Fram til 1662 ble gården drevet av skipper og lensmann Mikkel Larsen; som dreiv stort i handel, jordbruk og fiskeri. Han bygslet flere gårder i Gratangen og Ibestad, og også eiendommer utafor kirkesognet. I 1617 fikk gården egen jekt. Jekta fikk plass i Jektevika (i dag kalt Småvika).

Mikkel Larsen hadde et stort tjenerskap. De fleste var drenger med spesialiserte kvalifikasjoner som han trengte til sine mange virksomheter. Man må gå ut fra at tilgang til ei smie var helt nødvendig å ha.

Gården er et bra eksempel på et gårdstun og selv om noen av uthusene er erstattet med nyere bygg er helheten fortsatt nokså lik det man ville ha sett om man gikk inn på tunet omkring år 1900.

Hovedhus (A): Hovedhuset på gården er nevnt i ei branntakstforretning i 1885. Bygninga var av tømmer, tekt med bord, never og torv; bordkledd og var 10,1 meter lang, 8,25 meter bred og 4,15 meter høy. Veggene i de to stuene var «betrukket» med lerret og tapét, og vegger, tak og golv var malt med oljemaling. I andre etasje var det fire soverom. Huset hadde fem kakkelovner og en kjeller på 25 kvadratmeter. Ennå i dag finner man spor etter «fordums storhet» i huset.



Lite hus (B): I ei skifteforretning fra 1854 omtales ei «borgerstue». Denne ble erstattet av et tømmerhus som ble kjøpt på auksjon fra Sørvik i Trondenes rundt år 1900. Dette huset ble kalt Sofie-huset.

Fjøs (C): Tidlig på 1890-tallet ble de gamle separate driftsbygningene (to mindre fjøs, hestestall, høylåve og kornlade) revet og ei ny og større fjøsbygning ble oppført i tømmer og sperrverk. Fra høy- og kornrommene ovenpå gikk det kjørebru ned på marka. Nyfjøset var 22,2 meter langt, 7 meter bredt og målte 5,2 meter under mønet. (Lille Grøsnes hadde hatt egen gårdsmølle i elva fra midt på 1790-tallet).

Smia (D): Smia er murt opp i naturstein i bakkehellinga nedafor gården, i god avstand fra de andre husene på gårdstunet.

Bygninga måler 6,1 x 6,1 meter; takhøyden i mønet er 3,4 m. I kildene fra Lille Grøsnes nevnes «et smisted med belg» bl.a. i et skifte fra 1774. Enkelte gamle smedredskaper og verktøy finnes ennå i smia.

Naust (E): Sjøhusene har ligget nede i «Keila» siden tidlig på 1600-tallet. I 1854 opplyses det at gården har egen fembøring, to færinger og en kjeks. På 1600 og 1700-tallet hadde det vært åttringer i naustene. Vi har ikke kilder på når det nåværende naustet et er bygget men byggestilen viser at det er fra andre halvparten av 1800-tallet. Naustet er bygget inn i bakkehellinga.

Kirkegården (F): I 1908 fikk Ellen og Ole Ursin på Lille Grøsnes tillatelse av staten til å innrette et privat gravsted på gården. Ole døde midt i februar 1914; begravelsen og jordfestelsen skjedde 14. april. «Begravet i egen kirkegaard paa Lille Grøsnes», står det i kirkeboka. I dag er det 10 graver på kirkegården, siste begravelse var i 1973. Kirkegården er ca. 10,3 x 9,7 m og er omgitt av en 1 meter tykk mur av naturstein.

Uthus (G): Lite sagbruk/vedsjå og garasje bygget etter 1945. Erstattet eldre uthus og stabbur.

Forslag til tiltak: Informasjonsskilt ved kirkegården, tilstandsvurdering og tiltaksplan.

6.1.5 Gammelt bolighus på Lille Løvdal



Gården «Blomen», gnr. 31, bnr. 1, er et gammelt bolighus på Lille Løvdal, som eies pr d.d. av Vidar Svendsen. Eiendommen og bygningene med tilhørende dyrket mark og skogseiendom ble etter den tids målestokk regnet som stort og «herskapelig». Ut fra de skriftlige kildene på gården, må vi anta at deler av huset er fra rundt 1830 eller tidligere. Huset var bebodd helt frem til 1976.

I 1884 ble bolighuset forsikret: Bolighuset var et av de største på Løvdal, med to etasjer, 11,2 meter langt , 5,4 meter bredt og 4,2 meter høyt. Velutstyrt med to kakkelovner , én komfyr og to skorsteiner. I bislaget utafor kjøkkeninngangen hadde de grue og bakerovn. Med murt kjeller under, ble branntaksten satt til 4320 kroner.

Driftsbygninga, som sto 20 meter sørvest for boligen, var av den nye, høye typen med låve oppe både for høy og korn. Denne forsikra de for 1590 kroner. Stabburet sto bare 1,5 meter sørvest for boligen og ble satt til 90 kroner.

I dag framstår «gammelhuset» med møbler og inventar fra både 1800- og 1900-tallet, slik det var bevart frem til tidlig syttitall. Eier opplyser at huset behøver en renovering når det gjelder tak, vinduer, pipe og ytterkledning - for å hindre vanninntrengning og påfølgende råteskader.

Forslag til tiltak: Informasjonsskilt, Tilstandsvurdering og tiltaksplan.

6.2 KIRKER, KIRKEGÅRDER OG SAMFUNNSINSTITUSJONER

6.2.1 Eliborg /internatet

Internatet – Eliborg på Elvenes, eies av Gratangen kommune.

Den store skole- og internatbygninga i indre Gratangen består av kjeller, tre etasjer, kaldloft og tårn, og har ei grunnflate på rundt 1 000 kvadratmeter. Bygninga inneholder også et kirkekapell. Behovet for et kirkerom i Gratangen var stort på denne tida, siden egen kirke var et krav for at Gratangen kunne bli egen kommune.

Bygginga av grunnmuren begynte våren 1923. Arkitekten var Sigurd Bjørhovde. Det ble videre bestemt at bygninga skulle kalles opp etter grunneieren Elias Hansen og hete Eliborg.

Det ble en forholdvis lang byggeperiode, men høsten 1926 var Eliborg ferdigstilt og elevene fra de tre skolekretsene Elvenes, Fjordbotn og Fjelldal kunne ta i bruk nyskolen. Det var jo ikke forsvarlig å sende barna ut på en opptil seks kilometers ubrøyta vei i vinterhalvåret. Derfor bodde elevene fra grendene Kvernmo, Holtås, Fjelldal, Fjellhøgda, Dalsletta, Botn (og enkelte av de minste barna fra Moan) på skoleinternatet i perioder fra oktober/november til midt i april. Dette ble ei stor omstilling, for både små og store.

Internatet fungerte som kirke; med tårn og klokke, altertavle og orgel, og over hundre sitteplasser. Skolekapellet var det eneste kirkehuset i Gratangen fram til nykirka på Årstein sto ferdig i 1971.



Under 2. verdenskrig ble Eliborg beslaglagt av tyske tropper og brukt som kontorer og lager. Kjelleren ble bl.a. benyttet til hestestall og fengsel. Bildet viser internatet etter beskyting med kanon i april 1940.

I 1975 var det slutt med skoledrifta på Eliborg, og det nyoppussa skolekapellet brukes nå til kirkelige handlinger bare et fåtall ganger om året. Fram til høsten 2013 hadde det kommunale folkebiblioteket lokalene sine her.

I dag (2016) huser den staselige bygninga et aktivt husflidlag, interiørarkitekt og designer, billedkunstnere og kunsthåndverkere. I tillegg kommer kontorer for ulike virksomheter og organisasjoner. Eliborg er listeført på Riksantikvarens liste over kirkebygg.

Forslag til tiltak: Informasjonsskilt, Tilstandsvurdering og tiltaksplan.

6.2.2 Årstein skole

I årene 1896-1913 ble det bygd skoler i alle de 10 skolekretsene i Gratangen. I 1902 stod Årstein skole ferdig ute på «Kirkeneset» og ble tatt i bruk høsten samme år. Tomta var blitt utskilt fra Jens Roaldsens bruk for 100 kroner. Romfordelinga er skolesal, lærerværelse, gang og loft med to rom. Kretsen bestod av elever fra Åkenes og Årstein. Skolen ble også brukt til tilstelninger, møter etc. Gikk ut av bruk som skole i 1965.



Bygninga er oppført i tømmer som er panelt. Forsikringssummen var 3920 kroner. Denne ble i 1917 økt til 7400 kroner. Grunnmuren er av stein og betong. Taket er belagt med taktro og takstein som er slitt og har noen skader. To skorsteiner som på loftet går over i stålrør ned til ovnene. Alle de tre ovnene må regnes som klenodier. Ovnen i skolesalen er en høy sylinderovn. Fine lyskupler i taket kan også trekkes fram. Skolemateriell er tilført fra andre skoler.

Forslag til hastetiltak: Tiltaksplan og tilstandsvurdering, skilting, Vurdere hensynssone i kommuneplanens arealdel

6.2.3 Ungdomshuset på Løvdal

Ungdomshuset på Store Løvdal eies av Ungdomslaget Nordlys. Bygginga av det «nye» ungdomshuset begynte i 1955. Huset ble bygd i betong. I 1958 tok man huset i bruk. Målene var 20,2 x 9,7 m.

Det gamle ungdomshuset fra 1919, som sto like i nærheten på oversida av veien, ble revet i 1959. I 1975 ble nyhuset bygd ut og man fikk plass en «restaurant-del» på 9,0 x 9,7 m. Totalt er grunnflata på ungdomshuset i dag på rundt 300 kvadratmeter. I tillegg kommer arealer i kjelleretasjen. Ungdomslaget ble stifta som et «frilynt» lag i 1907. I 1918 ble det bestemt at laget skulle få navnet U/L Nordlys.

I mellomkrigstida var det store ungdomskull i området og ungdomslaget var meget aktivt med stor møtevirksomhet. Det ble også satt opp skuespill og revyer. De eldste protokollene vi finner er fra 1911. Smått og stort om aktivitetene ble skrevet ned i lagsboka «Vårvon». Ungdomslaget Nordlys er fortsatt et aktivt lag og ungdomshuset er et naturlig møtested for befolkninga i området.

Forslag til tiltak: Informasjonsskilt

6.2.4 Gratangen kirke

Den ble oppført på «Hamnhausen» (Hamn, ankringsplass – haus, hode) etter at grunneier Kristine Lind Grøttland hadde tilbudt gratis tomt. Innviet 1971, vigslet av biskop i Nord-Hålogaland, Monrad Norderval. Arkitekt var biskopens sønn, Oskar Norderval. Ansvarlig byggeentreprenør var Astrup Pedersen, Elvenes. Altertavle i mosaikk: Ellen Marie Hærnes. 220 sitteplasser. I hovedtrekk bygd av betong og glass som en lav tilnærmet rektangulær bygning med flatt tak. På taket reiser det seg to tettstilte, loddrette plater tilspisset mot fjorden i retning øst. De to kirkeklokkene henger mellom disse. Den ene klokka er fra klokketårnet som var på kirkegården.

Utformet i et modernistisk formspråk, bygd i en periode der postmodernismen overtok. Trekk: Søken etter regional eller lokal tilknytning. Dette vises ved at tårnet er formet som et seil og symboliserer Gratangens sterke band til havet. Modell av ishavsskuta «Nyken» henger inne i kirka. Menighetsal innviet 30. april 2006, direkte tilknyttet kirka.

Forslag til tiltak: Skilting, Vurdere hensynssone i kommuneplanens arealdel

6.2.5 Gamle delen av kirkegården på Årstein

Den ble åpnet 1882. For folket i indre deler av Gratangen kunne seilasen være lang og tung når man skulle begrave sine døde ute på Ibestad. Handelsmann Saugestad så behovet for en egen kirkegård, tradisjonen forteller at han var pådriver for etablering av ny kirkegård på Årstein. Andreas Kristoffersen arbeidet hos Saugestad, han ble den første kirkegårdsbetjenten.

Mikkel Johnsen f.1790 hadde avstått jord. Nå fikk han sammen med sønnesønnen John Jakobsen f.1855, være den første til å bli gravlagt på den nye kirkegården. John var død av sykdom 11. februar, og bestefaren av alderdom 16. mars. Som skikken var om vinteren, ble kistene satt i naustet i påvente av at tela gikk ut av bakken.

De fleste innover i fjorden gikk nå over til å bruke denne kirkegården. Første året ble ni personer gravlagt, felles jordfestelse var 1. november. På første halvdel av 1900-tallet ble det plantet gran. Det ble også bygd redskapshus.Det har vært tre utvidelser, etter den første ble det bygd klokketårn. Dette ble veltet av uvær bare få år før kirka skulle bygges. Siste utvidelse ble vigslet av sogneprest Tore Helland 8. juli 2001. De gamle grantrærne ble svært store, og røttene forårsaket skader på gravminner. Noen ble tatt ned på 1990-tallet, og resterende ble fjernet i 2017.

Forslag til tiltak: Skilting, Vurdere hensynssone i kommuneplanens arealdel

6.3 KRIGSMINNER

6.3.1 Fjøset på Nordmo-gården i Gratangsbotn



I 1937 ble Nordmo gård etablert som bureisningsbruk. Våningshuset ble flyttet ca 200 m til nyetablert gård, mens ny fjøsbygning ble oppført fra grunnen av. Fjøsbolingen og stallen ble bygget i tømmer, mens resten er tradisjonelt reisverk. Gården ble bygget like ved den nye veien som var anlagt fra Fjordbotn til Dalsletta. Under slaget 25. apil 1940 lå gården utenfor slagstedet og ble ikke skadet, men noen dager seinere, 1. mai, ble gården utsatt for bombeangrep, noe som stadig skjedde som ren terror mot sivilbefolkninga. Far og sønn ble drept sammen med hesten som de prøvde å berge. Fortsatt synlige hull i vegger og tak fra bombesplinter.

Bygningen restaureres 2015 – 2017 med støtte fra Kulturminnefondet

Forslag til tiltak: Informasjonsskilt.

6.3.2 Krigsminneløyper og gamle ferdselsvveier fra Foldvik til Øse og Gratangsbotn til Tennevoll

Krigsminneløypene er lagt opp i soldatenes fotspor fra april til og med mai 1940. Samtidig følger de gamle ferdselsveier som har vørt brukt i generasjoner.

Løypene er merket med informasjonsskilt og retningsskilt. krigsminneløyper i regionen inngår i et regionalt løypenett for krigsminneløyper som følger soldatenes fotspor mot Riksgrensen.

Forslag til tiltak: Rydding og merking. Skilt kjøpt, men ikke produsert. Tas hensyn til i forbindelse med areal-plan og bygging av bl.a. hytter

6.3.3 Krigsminner på Laberg

I et avgrenset område på Laberg, i Gratangen kommune, finnes det et krigsminnemiljø som består av tysk bunkers, løpegraver og kanonstillinger med kanon.

I løpet av krigen etablerte tyskerne Laberg som et sentralt sted for forsvar av Gratangen fra sjøsida. Ved veien ned til Nyken-brygga ligger en stor bunker med løpegrav, ca 50 m, til kanonstilling med den eneste bevarte 37 mm «strandvernkanonen» i Norge. Like ovenfor er stilling for mitraljøse intakt. Noen 100 m mot Sortebekken var det stilling med samme sort kanon. Den ble destruert etter krigen. Noen 100 m langs veien opp Labergdalen er det rester av Russeleiren, der fanger som deltok i bygging og som oppassere for ofiserene holdt til. Bunkeren er plassert godt i skjul fra sjøen og er lett tilgjengelig.

Forslag til tiltak: Rydding av løpegrav og siktelinje, oppmontering av kanonen og bygging av enkelt tak over den. Infoskilt som del av krigsminneløypa Foldvik – Laberg – Øse, men som ved kart dekker området med markering av krigsminnene.

6.3.4 Minnelunden i Gratangsbotn og krigsminnebautaer

Minnestedet over de falne fra Trønderbataljonen, 1/IR 12, ble avduket av Hans Majestet Kong Olav den 27. mai 1990, som en del av 50-års markering av krigsutbruddet i 1940 og slaget i Gratangsbotn den 25. april 1940.



Trønderbataljonens veteranforening tok initiativet til minnesmerket, og Gratangen kommune hadde ansvaret for etableringen av Minnelunden. Bildet viser Eystein Røseth, 97 år gammel, krigsveteran som deltok i slaget i Gratangsbotn, som legger ned bukett over sine falne medsoldater, deriblant sitt søskenbarn. Og daværende ordfører Ronny Grindstein.

Kampen mellom veltrente alpejegere fra Østerrike, med erfaring fra erobringen av Polen, mot uerfarne bønder og fiskere fra kysten av Norge, ble en ulik strid. I det harde slaget i Gratangsbotn falt 34 norske soldater, 64 ble hardt såret og 180 tatt til fange. I slaget tok tyskerne norske sivile og soldater som gisler. I følge Genève-konvensjonen var dette et klart brudd på krigens «regler». Andre minnesteiner forteller om en av de andre avdelingene som deltok i kampene i Gratangen, Altabataljonen, og om personer som falt som følge av krigen.

Forslag til tiltak: Infoskilt over alle krigsminnebautaer i kommunen, med kart som viser øvrige bautaer

6.3.5 Dronning Maud

DS «Dronning Maud» var bygd for hurtigruten ved Fredrikstad mekaniske verksted i 1925. Ved angrepet på Norge 9. april 1940 var DS «Dronning Maud» på nordgående ved Sandnessjøen. Hun fortsatte til Kirkenes, men ble snart rekvirert til krigsinnsats av norske myndigheter. Hun førte blant annet avdelinger fra Alta til Sjøvegan. 1. mai tok ombord et sanitetskompani i Sørreisa. Skipet ble merket med Røde Kors-merker og flagg og seilte mot Foldvik i Gratangen. Mens skipet var i ferd med å legge til kai i Foldvik, dukket tre tyske fly opp. De gikk til angrep med mitraljøser og slapp bomber mot skipet. DS «Dronning Maud» ble truffet av to bomber, en ved forluken, og en mellom skorsteinen og broen. Skipet begynte å brenne ved kai og ble slept ut for å forhindre brann i bygningene på land. 10 soldater og 9 av mannskapet ble drept og 31 såret. Etter noen timer i brann sank det en gang så vakre skipet 2 – 300 m fra Foldvik brygge.

Forslag til tiltak: Lokalt vern frem til fredning i 2040

6.3.6 Snolke – Gratangsbotn

I 1951 / 52 ble det oppført luftkomando Nord Norge en rekke luftvakttårn i Troms, med Snolke som det sørligste (de øvrige lå på Reingjerdefjellet, Storskogen, Frihetsli og Øverbygd). Dette var små hus med utkikstårn, utstyrt med plansjer av fly, kikkert, tlf linje og et lite oppholdsrom for soldater med vedovn og køyer. Dette var tidlige tiltak i Den kalde krigen og var i bruk til sist på 50-tallet. Heimevernet hadde ansvaret og brukte huset under øvelser, noe som skjer av og til fortsatt.



Forslag til tiltak: Pekeskilt ved veien, og Informasjonsskilt ved bygningen

6.4 KULTUR- OG NATURLANDSKAP

6.4.1 Finnesletta

En åpen kulturbetinget slette på næringsrik berggrunn som botanisk sett er unik i Troms fylke. Beitebakkene er store og iøynefallende. Vegetasjonen er meget artsrik med regionalt sjelden planter og stort innsalg av beite/slåttebegunstigede arter.

Vegetasjon og flora:Det meste av den SV-vendte sletten er dekt med grasbakke, tørreng, lyngmark og einerkratt. I den nedre delen ar det små knauser med litt rasmark. Det går noen små bekkedrag gjennom området og mot NØ er Finnesletta avgrenset av et elvegjel. I nedre halvdel er vegetasjonen svært mosaikkpreget. Tørreng og grasbakke er oppbrutt av einerkratt, små bekkekløfter, skrenter og skiferknauser. Her er artsantalllet svært høy og brorparten av de 140 registrerte artene vokser her. (I 2003 økt til 164) De øvre delen av sletta er dominert av artsfattig lynghei.

En gård som ligger skrått nedenfor beitebakkene i Finnesletta er undersøkt. Innmarka er pløyet og sådd med timotei. Småteiger rundt husene slås. Det er plantet litt gran i lia nær gården. Vegetasjonstyper: - tørr beitebakke- gressbakke- tørreng- lynghei- fukteng- einerkratt- rasmark. Fnnesletta er svært artsrik og det vokser mange lokalt og regionalt sjeldne planter her. I den tørre delen av beitebakken finnes arter som bakkesøte, bergskrinneblom, bleiksøte, og sandfiol. Arter som ikke er så vanlige i Troms er prestekarge og torskemunn. Det ble funnet varmekjære moldjordarter med global N-grense i troms/V-Finnmark: brunrot, skogsvinerot og krattfiol. Bruksform: fellesbeite, innmarksslått granplantefelt, Kulturspor. Noen få sau går fremdeles på beite,men området er i ferd med å gro igjen og fortsatt beiting av dyr er nødvendig for å hindre gjengroing og tap av artsmangfoldet. Noen få sauer beiter på Finnesletta.

I Finnesletta finnes også kulturspor i form av helleristninger. Samiske navn som Ratkegallo – Skillestein, forteller om lokalitet der reinflokkene ble skilt før retur til Sverige. Noen grotter er registrert.

Forslag til tiltak: Rydding og merking. Skilt kjøpt, men ikke produsert. Tas hensyn til i forbindelse med areal-plan og bygging av bl.a. hytter.

6.4.2 Miljøet rundt gårdselva på Årstein

Elva har vært viktig for gården helt siden første bosetting tok til. Nærheten til gården gjorde at man kunne utnytte elva til mange nødvendige gjøremål.

Det er tidlig blitt anlagt to tilførselsveier til elva: Under utskiftinga i 1876 omtalt som «Øvre- og Nedre Vandvei». Ved Øverelvveien ble drikkevannet hentet. Ved den nedre adkomsten var det gruver for kleskoking, det foregikk også luting og farging samt garving av skinn. Ennå på 1970-tallet vasket Jenny Hansen på Hesjebakkan klær på den tradisjonelle måten i elva.

Det er spor etter de seks kvernene i elva. Ved Buveien står fortsatt tre sommerfjøs og en skallsjå. To sommerfjøs er revet tidligere.

Hesjebakkan ble bygd etter utskiftinga over gården i 1876. Da ble bygningene flyttet hit fra det felles gårdstunet. Her er to bolighus, fjøs, to stabbur, hvorav ett er restaurert, og smie. Ett av stabburene skal ha vært brukt som omgangsskole. Navnet kan mest sannsynlig knyttes til «hessa» som er et norrønt ord for elv.

Buveien fortsetter innover forbi Ytter- og Innerleira der det er rester etter det gamle utmarksgjerdet av steinheller, videre innover tar stien av opp forbi tufta etter han Esekiel og opp Røveien (Rødmoldveien) til Minnemoan. I tida etter at gjeting i marka var slutt, jagde man kyrne sine innover hit hver sommermorgen. De gikk da sin faste rute på egenhånd, og kom ned til gården ved kveldstid etter Orrhågveien.

Årsteinlian starter ved Røveien og ble i 2005 vurdert verneverdig pga. rik lauvskog og sitt artsmangfold.

Dyrking av jorda har forhindret gjengroing og er fortsatt en viktig faktor for å opprettholde dette miljøet. Det viktigste virkemiddel for å ta vare på elveområdet og Pollen er å fortsette å bruke området som før, samt å legge vekt på å informere.

Forslag til tiltak: Kultursti langs elva og buveien. Skilting, plan for skriftlig materiale gjeldende historiefortelling.

6.5 KUNST, KULTURMILJØ OG ANDRE KULTURMINNER

6.5.1 Morgans Skip

Treskulpturen Morgans skip av den kjente svenske kunstneren Calle Örnemark kom til Gratangen i 2008. Skulpturen skulle egentlig settes opp på en øy utenfor Honduras i Karibien. Men et voldsomt uvær ødela området så planene måtte skrinlegges. Astrid Høgmo fra Gratangen hørte om prosjektet og tok kontakt med kunstneren, da hun presenterte muligheten for en plassering på svabergene ved Lille Grøsnes valgte han at donere skulpturen til lokalsamfunnet som igjennom en enorm dugnadsinnsats reiste den 28 m. høye skulpturen i løpet av sommeren 2008. Siden er området bygget ut med sitteplasser og gjort tilgjengelig for besøkende med bevegelseshemninger. I 2014 stod servicebygget «Captains Cabin» klar til å ta imot gjester med kafe og mulighet for overnatting. Morgans skip er dessuten Gratangens «Imella plass»

Forslag til tiltak: Vurdere hensynssone i kommuneplanens arealdel

6.6 MARITIME KULTURMINNER

6.6.1 Gratangen Båtsamling (Nordnorsk fartøyvernsenter og båtmuseum)

Båtmuseet, med landsdelens største samling av Nordlandsbåter, er etablert som et dokumentasjonssenter for den viktigste delen av den Nordnorske næringshistoria, fisket.

Nordlandsbåtene som var fra 16 til 44 fot, ble beskrevet av Eilert Sundt i 1860-årene som «forførerisk vakker, men en flytende likkiste». 1000 år brukstid hadde gitt en tilpassing til natur, vær, fiske og fart for årer og seil som var optimal. Men været kan ingen gjøre noe med.

Den første samlinga var etablert på Årstein i 1930 av ishavsskipper Bertheus Eilifsen med familiens bevarte gamle fiskebåter i to stornaust. I 1954 ble ei tyskerbrakke satt opp i Fjordbotn og 5 båter og utstyr fra fiske og gårdsdrift ble samlet her. I dag er dette første museet magasin for 15 Nordlandsbåter med varierende størrelse, byggested og byggemåte. Samlinga ble gitt til Gratangen kommune i 1982 og et offentlig museum var et faktum. I 1989 åpnet nytt museum med 3 store utstillingshaller, kontorer, kafe, verksted og magasin, i alt vel 1000 m^2.

Museet eier i dag ca 70 båter, med hovedvekt på Nordlandsbåter. I museet er Nordlandsbåtens historie og størrelse, fra 1789 til 1890, fra 16 til 39 fot sentrale i utstillingen, 9 i alt, men også sjarken, motoren og en jektemodell viser sentrale deler av fiskerihistoria gjennom mange hundre år. I 1996 ble det kommunale museet bidragsyter til at et av tre nasjonale fartøyvernsenter ble plassert i Gratangen, Stiftelsen Nordnorsk fartøyvernsenter og båtmuseum ble etablert. Det nasjonale fartøyvernsenteret, har ansvar for sikring av den Nordnorske fiskeri- og båthistoria gjennom restaurering av større dekkede farøy etter antikvariske prinsipper.

Forslag til tiltak: Bidra til å etablere helårlig museumsdrift.

6.6.2 M/K Straumnes motorkrysser

Fiske fra åpen båt, Nordlandsbåter i Nord Norge, kulminerte i 1890-årene. Dekkede fartøy overtok i stadig større antall og gjorde fiskeriene tryggere og mer forutsigbare. Etter at motoren ble tatt i bruk fra 1903, kunne fiskerne delta i fiskeriene langs hele kysten.



«Straumnes» ble bygd som skøyte i 1908, uten motor installert ved levering. Lengden var 52 fot. I 1924 var båten registrert i Lenvik som T-17-LK under navnet «Agnes I». I 1934 ble båten solgt til Sørreisa og fikk hvalkanon montert om bord. I 1941 gikk mannskapet til Bjørnøya på hvalfangst, videre til Svalbard og ble beordret til Island. Der gikk båten i alliert tjeneste fram til sommeren 1945. «Agnes l» ble forlenget i 1950, og i 1952 omdøpt til «Lyshei» av ny eier i Sørreisa. I 1972 ble båten solgt til Skjervøy og omdøpt til «Straumnes», med reg. nr. T-11-S. Hun ble hovedsakelig benyttet til reketråling. Etter 1981 hadde «Straumnes» flere eiere før hun i 1991 ble kjøpt av Gratangen Båtsamling etter vedtak om kondemnering. I 2003 ble båten solgt videre til Gratangen Kystlag for ei krone.

M/K Straumnes er erklært verneverdig av Riksantikvaren, og er medlem av Norsk Forening for fartøyvern.

- Byggeår: 1908
- Byggested Rognan, Saltdalen, hos Johan Drage
- Lengde:54 fot
- Materialer i skrog: Furu
- Overbygg: Stål, aluminium
- Motor: 210 HK Volvo Penta
- Har plass til 12 dagstur-passasjerer

Forslag til tiltak: Informasjonsskilt

6.6.3 Storbåthistorie for bryggene fra Straumsnes til Åkenes

Fram til rundt 1910 var typisk fiskerirelaterte bygninger ved hver gård langs fjorden, et naust. Størrelsen varierte opp til 15 m for de største båtene. Noen steder supplert med ei sjøbu av beskjeden størrelse. Disse husene ga plass til gårdens båter og fiskeutstyr.

Fra rundt 1890 startet landnotfiske, med John Olsen i Foldvik som den første. Også i det sjøsamiske miljøet på Sortebekk kom dette fisket tidlig i gang. Det krevdes to gavlbåter på 32 fot, som de vanligste, ei relativt stor not for fiske nært land, gjerne en «orkastbåt», eller avkastbåt, en mindre gavlbåt eller dorry til henting av deler av fangsten, og et «Lossement». Dette var ofte ei gammel jakt eller jekt, høvelig til overnatting for hele mannskapet til et landnotbruk. Behovet for større lagerplass meldte seg. Etter hvert som motoren overtok som framdriftsmiddel og båtene økte i størrelse, ble også garn og notbruk, seinere fangstutstyr for selfangst vanlig.

Bryggene ble bygget, med kai og nothjell til tørking av de store bomullsnøtene. Seinere ble mange av landnøtene bygget om til snurpenøtter, og fisket kunne foregå fritt, uavhengig av nærhet til land. Mange hadde etter hvert både silde- og seinøter, seinere også loddenot. Ca 10 – 12 av disse store,

markante byggene med «kystens katedraler», nothjellene, ble bygget langs fjorden. I 2017 er syv bevart, mens den åttende ble bygget som fiskemottak i samme stil. Den eldste er Ole Olsen brygga på Sortebekk (A), rundt 1910. Automatisk fredet som samisk kulturminne. Her var blant andre «Ora» og «Harpun» hjemmehørende.

Mekal Nilsa brygga i Foldvik (B), med «Saltdalingen», seinere «Myregga» og Arnt Nilsa brygga på Laberg med «Nyken»(C), var de neste, 1918 og 1924. Håkon Jensen brygga i Foldvik(D), «Asbjørn», ble bygget i 1920 og flyttet til nåværende plassering i 1951. Lundberg-brygga (E) var den siste i Foldvik, bygget i 1947 av tyskerbrakke.

På Sortebekk ble også Ove Jonsen si brygge oppført på 1920-tallet (F), med flere tilhørende båter opp gjennom årene. Er ombygget til feriehus. På Åkenes ble det bygget brygge til «Lance» i 1948 (G). Det er seinere bygget ny kai på samme sted, da nye «Lance» kom til Gratangen.

Heibergbrygga (H) på Tverrlandet, mellom Strømsnes og Laberg ble bygget av Heiberg Karlsen i 1941/42 som fiskemottak (H). Bygget er oppført i samme stil som de øvrige bryggene langs sjøen. Her ble det saltet sild, hengt fisk på hjell og lagret kull for salg.

De store hvite husene forteller i dag om et aktivt fiske- og fangstliv med store båter gjennom 50 – 70 år. Sjøl om behovet for nothjell til tørking av bomullsnøter forsvant med innføring av nylonnota rundt 1960, er fortsatt tre av disse «kystens katedraler» bevart i Gratangen, samlet i Foldvik.

Forslag til tiltak: Stort skilt med kart med henvisning til øvrige brygger i kommunen.
Tilstandsvurdering og tiltaksplan, Vurdere hensynssone i kommuneplanens arealdel

6.6.4 Åttringsnaustet på Grøsnes

Åttringsnaustet på Dalås, Store Grøsnes, eies av Helge Sivertsen. Dette skjelternaustet har ei grunnflate på 14,3 x 6,6 meter og ble bygd i 1890-åra av Mikal Hansen, Store Grøsnes. Mikal var født på Myrland, men flytta i 1875 til Store Grøsnes, der han gifta seg med Pernille Olsdatter. Paret slo seg ned på hjemgården hennes, og tok til å rydde jord på Dalås.

Mikal var dyktig på havet. Allerede som 16-åring var han med farens fembøring og fiska med garn i Lofoten. Han drifta også på Finnmarka. I 1897 kjøpte han, sammen med naboen og høvedsmannen Markus Hansen, en sneseiler fra Bodø skipsverft.

I 1902 kjøpte Mikal så en åttring på 32 fot, bygd samme år i Rana. I mars året etter forliste åttringen utafor Henningsvær i Lofoten. «Grøsnesåttringen» var sammen med flere andre båter på tur ut på feltet for å sette lina. De var fem mann om bord. Det blåste sterk sør-sørøst vind med høy sjø.

Plutselig skjedde det fatale: «En brotsjø fyldte baaden, der var en ottring, og som derpaa halvkantrede og ble liggende paa seilet med den ene side op af sjøen», står det i rapporten. Det var



bare én som slapp fra det med livet, Mikals sønn Hans (23). Båten ble seinere berga av redningsskøyta, og overtatt av Mikal, mens utstyr og redskaper gikk tapt.

Dalåsfolka fortsatte å ro fiske med «Grøsnesåttringen» på heimehavet de neste årene. I 1914 gikk så Mikal Hansen i kompaniskap med naboen Markus Hansen og kjøpte en motorkutter på 47 fot, «Sleipner». Etter dette ble åttringen lite brukt og sto for det meste i naustet, sammen med en treroring og en kjeks. I 1976 ble «Grøsnesåttringen» solgt til Grytøya. Naustet på Grøsnes ble restaurert i årene fram mot 1980.

Forslag til tiltak: Informasjonsskilt, Tilstandsvurdering og tiltaksplan, Vurdere hensynssone i kommuneplanens arealdel

6.7 SAMISKE OG KVENSKE KULTURMINNER



6.7.1 Gammen på Skifte m kulturmiljø

Gammen på Indre Skifte, eies av Yngvar Mikkelsen. Jordgammen på indre Skifte ble bygd av Johan Fredrik Mikkelsen rundt 1857. Gammen er en samisk kroksperregamme (bælljegoahti).

Det åtte-kantede hovedrommet, som opprinnelig hadde tre vinduer, er på rundt 16 kvadratmeter. I tillegg kom det tidligere inngangspartiet til gammen; dette rommet ble kalt fordøra og inneholdt også ei grue. Fordøra hadde et areal på rundt 8 m^2.

Johan Fredrik Mikkelsen var kven og født i 1823 i Pajala nord i Sverige. Siden 1600-tallet hadde reindriftssamene i Pajala-området fulgt reinflokkene sine over til sommerbeitene i kystområdene i Sør-Troms.

Fra tidlig på 1800-tallet kom det ei rekke uår i de nordsvenske områdene. Kornet ble ikke modent i de kalde og våte somrene, og reinbeitene var dekka av is på vintrene. Folk sulta og framtida så alt anna enn lys ut. I ren fortvilelse så flere kvenfamilier seg nå nødt til å sende barna sine over til Norge med flyttsamene. Håpet var at barna skulle komme til norske familier og få ei bedre framtid her.

Våren 1834 ble Johan Fredrik og lillesøstra hans, Eva, sendt over til Norge med samene. Johan Fredrik endte opp i Gratangen. Han var da 11 år. I 1851 gifta Johan Fredrik seg med ei kvendatter som het Berit Maria. Rundt 1857 flytta de inn i den nybygde gammen. De samiske nabofamiliene på Skifte bodde alle i gammer på denne tida.

Forslag til tiltak: Nytt informasjonsskilt

6.7.2 Ole Nygård-plassen



I Sør-Troms snakker man om markesamer, og ellers i Nord-Norge finnes det noenlunde tilsvarende begrepet «sjøsamer»/«kystsamer», men dette kan i større grad ha vært en næringsstruktur som fisker/fiskerbonde.

Sjøsamer eller kystsamer er samer som holder til ved kysten og som tradisjonelt hovedsakelig har livnært seg gjennom fiske, fangst og jordbruk. Sjøsamisk bosetning strekker seg langs kyst og fjorder fra Finnmark gjennom Troms og Nordland.

Det første bolighuset og fjøset ble oppført i 1905. Huset ble bygget i laftet tømmer, på 4 x 5 m. Seinere fikk huset et påbygg. 1920 fikk Ole Nygård kjøpe gården, som til da hadde vært en husmannsplass med gnr 42 og bnr 25 i Gratangen kommune. Gården eies i dag av Steinar Nygård

Forslag til tiltak: Tilstandsvurdering og tiltaksplan, Informasjonsskilt.

6.8 TEKNISKE-, SAMFERDSELS- OG INDUSTRIELLE KULTURMINNER

6.8.1 Foldvik mølle

Mølla i Foldvik er en middels stor kystmølle, satt opp i bindingsverk på en mur av naturstein. Den eies av Gratangen kommune. Hovedmålene på bygninga er 10,1 x 8,1 meter. Mølla har 3 etasjer og er den siste av sitt slag i Nord-Norge. Den er utstyrt med to kverner og skallemaskin. Fram til 1937 var det også installert ei beinkvern for maling av bein til dyrefôr.

Da mølla kom til Foldvik i 1908, var det et stort framskritt for folk i hele Gratangen. Den moderne mølla kunne male alt korn i bygda. Man sparte arbeid og kunne til og med velge hvor fint kornet skulle males.



Mølla ble kjøpt fra et konkursbo på Hamarøy av Jens Mikkelsen fra Foldvik og ble frakta til Gratangen med båt. Her sprengte man ut plass til mølla ved Foldvikelva, bygde en inntaksdam og førte vannet i jernrør til turbinen.

Høst og vinter var hovedsesongen for maling og folk kom kjørende helt fra Bardu og Ofoten med hest og siden med lastebil, for å få malt kornet sitt. Korndyrking og dermed også maling gikk nedover på 1930-tallet. Da hadde kornforsyningene sørfra blitt stabile og man slapp å være avhengig av usikre kornhøster her nord. Under krigen ble det imidlertid et oppsving i korndyrkinga på grunn av matmangel og rasjonering. I 1948 var leveransene igjen sikra og drifta av Foldvik mølle ble nedlagt for godt.

Forslag til tiltak: Informasjonsskilt, Tilstandsvurdering og tiltaksplan.

6.8.2 Laberg bru

Jernplata som er festet ved det ene brufestet, viser at den ble bygget i 1902. Sammenlignet med dagens bruer, er selvsagt konstruksjonen, materialer og utforming annerledes og spesiell. Med unntak av gelenderet som er av massivt jern, er det bare brukt uthogd naturstein, tilhogd og tilpasset på stedet.



Brua ble erstattet av en ny bru på slutten av 1980-tallet. I aprildagene 1940 gjorde tyske tropper som hadde tatt opphold i ungdomshuset på Laberg 12. april, brua klar for sprengning. Dette ble forhindret av distriktslegen i Ibestad ble oppmerksom på dette. Ingen flere sprengningsforsøk ble foretatt under krigen.

Forslag til tiltak: Informasjonsskilt vil bli montert som del av krigsminneløypeprosjektet, tilstandsvurdering

6.8.3 Lysverket i Hilleshamn

Etter at resten av Gratangen hadde fått, eller var I gang med utbygging av elforsyning, ble Hilleshamn Kraftverk A/S stiftet i 1946. Beregninger viste tilstrekkelig tilsig av vann og fallhøyde til at det kunne bygges eget kraftverk også her. Finansieringa ble ordnet gjennom lokale og kommunale aksjekjøp og lån, i alt 52 500. I tillegg 415 t gratis arbeid for alle voksne mannfolk. Som utgjorde en større verdi. Rørlengden var 1120 m, det meste var stålrør, men de øverste 400 m var trerør. Det ble anlagt en dam med stein og torv, noe som måtte forsterkes etter flom. Kraftstasjonen ble bygget i betong /murstein og turbin anskaffet fra Tyskland.

Utenom fiskesesongene pågikk det arbeid med rørgata, transport opp den bratte lia, bygging av dammen og oppsetting av stolper rundt i bygda. Alle husene fikk lagt opp elanlegg og til jul i 1950 fikk alle husstandene i Hilleshamn strøm. Hele anlegget fikk flere runder med oppgradering på 50 og 60-tallet.
I 1976 var det slutt og Hilleshamn Kraftverk A/S ble avviklet og solgt til Sør Troms Elforsyning as med «rettigheter og forpliktelser».

Forslag til tiltak: Informasjonsskilt, tilstandsvurdering av huset.

6.8.4 RV 50 m.m.

Store Innlandsvei, RV50, senere E6, fra Bjerkvik og nordover åpnet i 1924. Strekninga Storfossen - Per Nia myra ble nedlagt som riksvei i 1985 og vedlikeholdes bare fram til Fjellhøgda. Veien er lite forandret, kun vanlig oppgradering med asfaltering. Vegen har imponerende tørrmurer og stikkrenner, en spesielt stor, skarpe svinger med god dosering. Murene til Ingeniørbrakka er intakt. Veien er også krigsminne, som base for slagene 12. og 25. april 1940 og med tysk bunker som var kontrollpunkt nord i Gratangen. «Turisten», Gratangen turiststasjon fra 1928 var ett av de tidlige reiselivsanleggene utenfor byene, og veien var nøkkelen til reiselivssatsing i Gratangen. Veilengde 5 km. Kjørbar vei, men noe hullet og begynnende gjengroing fra kantene, spesielt fra hotellet til Per Nia-Myra.

I følge Statens vegvesen er få originale veier fra mellomkrigstida vernet. Strekninga kan være interessant for Nasjonal verneplan for veger, bruer og vegrelaterte kulturminner.

Forslag til tiltak: Enkelt vedlikehold , sikring mot utgraving, rensing av grøfter og stikkrenner. Tistandsvurdering og tiltaksplan, Informasjonsskilt, Arbeide for at veivesenet gir veien status som nasjonal historisk vei

6.8.5 Storfossen kraftverk

I Gratangen ble det første elektrisitetsverket bygget i Foldvk i 1928. I 1939 fikk Laberg sitt kraftverk på 40 Kw. Dette var et likestømsanlegg med begrensninger når det gjaldt avstand for strømlevering. Den 3. desember 1945 ble aksjeselskapet «storfossen elektrisitetsverk» registrert. Storfossen skulle bygges ut. Dette var et relativt stort kraftverk som skulle dekke kraftbehovet fra Selnes til Kvernmo, med tilbud om kraftlinje også til Laberg og Sortebekk. Aksjene hadde en pris på kr 30,- og med retten til strøm hørte også pliktig arbeid til en verdi av kr 1,25 pr. time. I 1947 sto kraftverket ferdig, bygget i etterkrigstidas funkisarkitektur. Gjenoppbygginga av et krigsherjet Nord-Norge ga lysere tider for hele Gratangen. I 2010 ble drifta nedlagt etter at nytt krafverk var bygget lengre ned ved elva, med betydelig større produksjon.

Forslag til tiltak: Informasjonsskilt, Tiltaksplan og tilstandsvurdering.

7 HANDLINGSSPLAN

7.1 HANDLINGSPLAN FOR UTVALGTE KULTURMINNER

Med bakgrunn i kulturminner og kulturmiljøer som er valgt ut som særlig interessante i forbindelse med utarbeidelsen av denne planen, så er følgende tiltaksplan utarbeidet:

Oversikten viser 29 prioriterte kulturminner, uten videre prioriteringer blant disse. Av disse kulturminnene er 2 kulturminner automatisk vernet, to er listeført som kirkebygg og et er vernet av Riksantikvaren, men det er valgt å legge dem frem med tiltak som går på informasjonsformidling av disse.

Forkortelser brukt i handlingsplanen:

TFK	Troms Fylkeskommune
DKS	Den kulturelle skolesekken
NNFA	Nordnorsk Fartøyvernsenter og Båtmuseum
DNK	Den norske kirke
KMF	Kulturminnefondet
RA	Riksantikvaren
HENSYN	Vurdere hensynssone i kommuneplanens arealdel

Nr	Navn på kulturminnet	Forslag til tiltak	Eier	Samarbeidspartnere	Finansiering	Tidsramme
1	Dronning Maud	Lokalt vern fremt til fredning i 2040		RA		2017
2	Eliborg/Internatet	Informasjonsskilt, TT	Gratangen kommune	DNK, TFK		2017
3	Finnesletta	Informasjonsskilt Tas hensyn til i forbindelse med areal-plan og bygging av bl.a. hytter.	Fjordbotn grunneierlag g.nr.42	Miljødirektoratet		
4	Fjøset på Nordmo-gården i Gratangsbotn	Informasjonsskilt.	Kjersti Nordmo		KMF	
5	Foldvik mølle	Informasjonsskilt TT	Gratangen kommune	TFK	KMF	
6	Gammelt bolighus på Lille Løvdal	TT Informasjonsskilt	Vidar Svendsen		KMF UNI	
7	Gammen på Skifte m. kulturmiljø	Nytt informasjonsskilt	Yngvar Mikkelsen		KMF	
8	Gratangen Båtsamling (Nordnorsk fartøyvernsenter og båtmuseum)	Bidra til å etablere helårlig museumsdrift.	NNFA	Spire	Spire	2017
9	Miljøet rundt gårdselva på Årstein	Kultursti langs elva og buveien plan for skriftlig materiale gjeldende historiefortelling.	Grunneiere Årstein g.nr. 41	DKS, Midtre Hålogaland friluftsråd		
10	Gratangen kirka	Informasjonsskilt, HENSYN	Gratangen kommune, Menighetsrådet	TFK		2017
11	Gamle delen av kirkegården på Årstein	Informasjonsskilt, HENSYN	Gratangen kommune, Menighetsrådet	TFK		2017

12	Krigsminneløyper og gamle ferdselsårer Foldvik-Øse og Gratangsbotn-Tennevoll	Rydding og merking. Skilt kjøpt, men ikke produsert. Tas hensyn til i forbindelse med areal-plan og bygging av bl.a. hytter	Mange eiere			
13	Krigsminner på Laberg	Rydding av løpegrav og siktelinje, montering av kanonen og bygging av enkelt tak over den. Informasjonsskilt over området og krigsminner	Gaute Hoff Statens veivesen	Historielag TFK DKS		2018
14	Laberg bru	Informasjonsskilt via er betalt, men er ennå ikke produsert. Tilstandsvurdering	Odin Johnsen Svanhild Johnsen Statens veivesen			2017
15	Lysverket i Hilleshamn	Informasjonsskilt, tilstandsvurdering av huset.	Per Ove Pedersen (turbinehuset) Grunneiere Hilleshamn (rørgate/dammanlegg)			
16	M/K Straumnes motorkrysser	Informasjonsskilt	Gratangen kystlag			
17	Minnelunden i Gratangsbotn og krigsminnebautaer	Informasjonsskilt over alle krigsminnebautaer i kommunen, med kart	Gratangen kommune			2017
18	Morgans skip	HENSYN	Morgans Skip AS	Grunneiere		2017
19	Naustgruppa på Årstein	Informasjonsskilt HENSYN TT	Torbjørn Johnsen Jorun Karlsen Odney Magrete Johansen Knut Hansen	og TFK	KMF	2017
20	Normanngården	Informasjonsskilt HENSYN	Albert Pedersen			2017
21	Ole Nygård-plassen	TT Informasjonsskilt.	Steinar Nygård	Sametinget TFK	KMF	
22	RV 50 m.m.	Enkelt vedlikehold , sikring mot utgraving, rensing av grøfter og stikkrenner. TT Informasjonsskilt Arbeide for at veivesenet gir veien status som nasjonal historisk vei	Gratangen kommune Diverse grunneiere	Norsk veimuseum		
23	Snolke – Gratangsbotn	Pekeskilt ved veien, og Informasjonsskilt ved bygningen	Dag Kvernmo			
24	Sommerfjøset på Grøsnes/Dalås-sommerfjøset	Informasjonsskilt, Restaurering og vedlikeholdsarbeid. TT	Solvar Nyland			
25	Storbåthistorie for bryggene fra Straumsnes til Åkenes	Informasjonsskilt med kart med henvisning til øvrige brygger i kommunen. TT HENSYN	Bjørn Terje Karlsen Gaute Hoff Lillian Nilsen Vigo Larsen Gratangen kystlag Margaret Guve Geir Lunderg Tøren Martinsen	TFK	KMF	
26	Storfossen kraftverk	Informasjonsskilt TT.	Hålogaland kraft			

27	Ungdomshuset på Løvdal	Informasjonsskilt	Ungdomslaget Nordlys			
28	Gnr. 35, bnr.1 på Lille Grøsnes	Informasjonsskilt ved kirkegården TT	Reidun Ursin Nikolaisen	TFK		
29	Årstein skole	TT informasjonsskilt HENSYN	Gratangen kommune	TFK Andre fond	KMF	2017
30	Åttringsnaustet på Grøsnes	Informasjonsskilt TT HENSYN	Helge Sivertsen			

7.2 HANDLINGSPLAN: GENERELLE TILTAK

Nr	tiltak	Beskrivelse av tiltak	Ansvarlig	Tids-ramme
31	Rullering Kulturminneplan	Kulturminneplanen rulleres minst hver fjerde år		
32	Rullering handlingsplan	Handlingsplanen I kulturminneplanen rulleres hvert år		
33	Arealplan arbeide	Oversikt over kulturminner med automatisk eller nasjonalt vedtatt vern skal innarbeides i ny arealplan. Ansvarlig – Teknisk etat		2017
34	Skjøtselsplan	Kommunen skal utarbeide en skjøtselsplan for bautaer og andre minnesmerker på kommunal grunn. Ansvarlig - Teknisk etat		2018
35	Registrering kulturminner	KIK prosjektet har bare registrert en brøkdel av kulturminnene I Gratangen. Det lages en plan for å videreføre registreringsarbeidet og vurdere dem for registrering på lista over utvalgte kulturminner.		2018
36	Kommunal museum tilknytning	Utrede om Gratangen kommune skal gå inn i et regionalt museum samarbeide		
37	Forvaltningsplan kulturminner	Kommunen utarbeider en plan for forvaltning av kulturminner I kommunalt eie		
38	Vedlegg oversikt kulturminner	Vedlegget må oppdateres med informasjon fra Askeladden og informasjonen i listen må kontrolleres		
39	Oversikt kulturelle aktører I kommunen	Det utarbeides en liste med oversikt over de kulturelle aktører I kommunen (Lag/foreninger, bedrifter og privat personer) Listen føyes til planen som et vedlegg		
40	Gratangen bygdebok	Mulighetene for videreføring av bygdebokarbeidet undersøkes.		

8 VEDLEGG

1. Skriftlige hefter, rapporter m.m. om kulturminner
2. Vedtak om utarbeidelse av kulturminneplan, kommunestyret Gratangen kommune
3. Bestilling fra Troms Fylkeskommune
4. Utvalgte kulturminner fra folkemøtene
5. Oversikt over kulturminner registrert i Kulturminnesøk.no
6. Verdivekting og verdifastsettelse av kulturminner

8.1 SKRIFTLIGE HEFTER, RAPPORTER M.M. OM KULTURMINNER

Det er både registrert og skrevet mye om kulturminner i kommunen. Noe er utført av sentrale myndigheter, noe er registrert av kommunen selv, samt en del er gjort av privatpersoner. Registreringene har varierende kvalitet, for eksempel ved at det kan være lenge siden de ble innhentet og at de siden ikke er ajourført.

Samlet sett utgjør registreringer av kulturminner i kommunen en unik informasjonskilde. Siden ikke all denne informasjonen er samlet i en felles katalog, er registreringsbasene et viktig tilleggsverktøy i forbindelse med kommunens arbeid med fremtidig samfunnsutvikling. Et utsnitt av kart vist i kulturminnesok.no viser flere kulturminner.

Listen nedenfor er ikke komplett men den innholder de viktigste kilder til informasjon om kommunens kulturminner:

- «*Astafjord Bygdebok, historie 1-2*», L.I. Hansen
- «*Astafjord Bygdebok, gårdshistorie 1-2*», Meyer/Knutsen
- «*Astafjord Bygdebok, nøkkelbind 1-4»,* T. Meyer
- «*Bildespillet Astafjord og før nå*», G. Bjørklund
- «*Det Gamle Astafjord og Ibestad 1-2*», H. Eriksen
- «*Daglig brød – daglig dont*», Kristine Lind Grøttland
- Digitalt museum
- «*Etnografisk kart 1861*», J.A. Friis
- «Forprosjekt samiske kulturminner –Gratangen, Lavangen, Salangen, Ibestad og Dyrøy» v/ Sonja Westrheim
- «Fotefar mor nord, Foldvik», O. Austlid 1989
- Gratangen-kalenderen, utgitt årlig siden 1986
- Gratangen kommune; hjemmesider
- «Kald Morgen», Hansen og Sætra
- "Kriterier for prioritering av kulturminner"; Riksantikvaren
- "Kulturminnevern, bind I og II"; Jørn Holme, 2001
- "Krigsgenerasjon forteller"; Arne Borren, 2000
- «Narvik 1940», O. Joakimsen
- «Narvikfronten 1940»
- Prosjekt samiske kulturminner – Gratangen, Lavangen, Salangen Ibestad og Dyrøy v/ Sonja Westrheim
- «Slaget i Gratangsbotn 25. april 1940» av Helge Husby, Tingvoll.
- Statistikker fra registreringsbasene Kulturminnesok.no og Digitalt.fortalt.no
- «*Tre stammers møte*», Carl Schøyen
- «Tusen glemte menn», I. Enoksen

- Store Norske Leksikon
- Ulike bokverk om fiske og fangst av bl.a. Eivind H. Kristiansen, John Sørensen, Johan Ottesen
- «*Vinger – om flypionerer og krigspiloter nord i Norge»,* G. Bjørklund
- Årboka Astøingan, utgitt årlig siden 1999

8.2 TILSKUDD TIL ARBEIDE MED KULTURMINNER

8.2.1 istannsetting

Det finnes flere muligheter for å søke på midler til å sette istand gamle hus og anlegg. Her finner du oversikt over statlige og fylkeskommunale ordninger.

Midler til freda bygninger og kystkultur

Statsbudsjettet kap. 1429, post 71

Riksantikvaren har midler til istandsetting av fredete bygninger og kulturhistoriske bygninger tilknyttet kystkultur. Midlene søkes via fylkeskommunen. Søknadsfrist til fylkeskommunen er 1. desember. Det er ikke eget søknadsskjema for ordningen. Søknaden må m.a inneholde en god beskrivelse over de tiltak som tenkes utført, kostnadsoverslag og god fotodokumentasjon.

Kulturminnefondet

Kulturminnefondet fordeler midler til freda og verneverdige bygninger over hele landet. Kulturminnefondet har all informasjon på nettsidene sine. Der finnes også søknadsskjema. Frister for innsending av søknader er 1. november.

Redningsplanken

Redningsplanken er fylkeskommunens tilskuddsordning til verneverdige bygninger og anlegg. Ordningen er ment som en førstehjelp til å hindre ytterligere forfall i påvente av at det søkes tilskudd fra andre instanser, eller til hastetiltak med stor effekt før mer omfattende restaurering.

Uthusbygninger som naust, sjåer, fjøs m.v. vil bli prioritert. Aktuelle tilskuddsbeløp vil være i størrelsesorden 10 000 – 30 000 kr. Søknad sendes fylkeskommunen.

Norsk kulturarv

Stiftelsen Norsk Kulturarv har med ujevne mellomrom aksjoner der det er mulig å søke om tilskudd til istandsettingsarbeider på bygninger. Den mest kjente av disse aksjonene er ”Ta et tak”, der det er mulig å søke midler til skifting eller utbedring av dårlige tak.

SMIL

SMIL er ei ordning som m.a. gjelder istandsetting av bygninger i landbruket. Forkortelsen står for Støtte til miljøtiltak i jordbruket. Ordningen administreres gjennom de kommunale landbrukskontorene og søknader sendes kommunen. Bønder som mottar produksjonstilskott kan søke. Søknadsfrister varierer.

Stiftelsen UNI

Stiftelsen UNIs formål er å fremme allmennyttig virksomhet innen skade- og miljøvern og støtter tiltak som verner mennesker og fortidsminner. Det er mulig å søke støtte til bygningsvern og fartøyvern – spesielt med fokus på sikkerhet (brann m.v.) men også andre tiltak. Søknader behandles flere ganger hvert år.

Sparebankstiftelsen

Også Sparebankstiftelsen kan i visse tilfeller gi støtte til bygningsvern. Flere banker har ordninger med tildeling av støtte til ulike formål.

8.3 VEDTAK AV 30.04.14

Gratangen kommune

Ibestad kommune
Lavangen kommune
Salangen kommune

Saksnr.	*Arkivkode*	*Etat/Avd/Saksb*	*Deres ref.*	*Dato*
13/1486-16	C50 &85	KUL//AKA		30.04.2014

MELDING OM POLITISK VEDTAK - KULTURMINNEREGISTRERING OG REGIONAL KULTURMINNEPLAN I ASTAFJORD

Fra møtet i Kommunestyre den 28.04.2014, saksnr 19/14.

De underrettes herved om at det er fattet følgende vedtak:

Gratangen kommune stiller seg positivt til utarbeidelse av en regional plan for kulturminner i Astafjord i tråd med Plan- og bygningsloven §11.1-11.2.
Forutsetning for igangsettelse av arbeidet er tilsagn om midler fra Troms fylkeskommune.
Administrasjonen organiserer og gjennomfører arbeidet innenfor egne administrative ressurser, samt tildelte midler fra Troms fylkeskommune.

Rett utskrift

Lena Solvang
kontormedarbeider

Kopi til: Anita Karlsen, arkiv.

8.4 BESTILLING FRA TROMS FYLKESKOMMUNE

TROMS fylkeskommune
ROMSSA fylkkasuohkan

Kulturetaten

Gratangen kommune

9470 GRATANGEN

GRATANGEN KOMMUNE
Løpenr. 1896/14 Saksbeh. AKA
22 MAI 2014
C50 Z 85
Ark.kort
Ark.kl.
S.nr. 13/1486 19
Kass.

Vår ref.: 13/1313-72	**Saksbehandler:** Bente Nordhagen	**Arkiv:** C50 SAKSARKIV	
Løpenr.: 17842/14	**Tlf. dir.innvalg:** 77 78 82 22	**Deres ref.:**	**Dato:** 19.05.2014

BESTILLINGSBREV KIK – GRATANGEN KOMMUNE

Kulturminnene skal ivaretas som fellesgoder, og det er et nasjonalt mål at tapet av verneverdige kulturminner skal minimeres. Kommunene er lokal kulturminnemyndighet og må ha kunnskap og oversikt over sine kulturminner.

Kommunedelplaner for kulturminner er gode verktøy for forvaltning av kulturminnene og vil samtidig øke oppmerksomheten og kunnskapen om dem. Gjennom satsingen «Kunnskapsløftet i kulturminneforvaltningen» oppfordrer Riksantikvaren kommunene til å sette kulturminneplaner på dagsorden gjennom registrering og planlegging. Under forutsetning av videreføring i 2015 er det satt av kr 100 000 til hver av de deltagende kommunene for arbeidet.

Troms fylkeskommune ønsker å delta i denne satsingen i de neste tre årene. Vi har invitert kommunene i Troms til å være med i samarbeidet, og Gratangen kommune er en av de kommunene som vil delta. Dette brevet er vår bestilling til kommunen.

Vi har ikke stilt krav om at kommunene lager egne kommunedelplaner for kulturminnene, men kommunene som deltar forplikter seg til å bruke kunnskapen om kulturminneverdiene i det videre kommuneplanarbeidet. I første rekke vil arbeidet gå ut på å fremskaffe et kunnskapsgrunnlag om kulturminner og landskap i kommunen, og å finne gode metoder for å ta dette i bruk ved rullering av kommuneplanene. Noen kommuner vil lage egne kulturminneplaner. Gratangen kommune har varslet at de vil arbeide mot et slikt mål.

Vi har lagt stor vekt på at det er kommunens befolkning som skal foreslå hvilke kulturminner som bør registreres. Intervjuer, folkemøter, nettsider osv vil derfor være viktige hjelpemidler før registreringene tar til. Etter at registreringene er gjennomført er det viktig at innbyggerne i kommunen får være med og velge ut de kulturminnene som skal inn i det kommunale planverket.

Kommunene som får denne bestillingen har fått godkjent en handlingsplan for arbeidet. Det er kommunens ansvar å sikre gjennomføring av planen.

Besøksadresse Strandveien 13
Postadresse Postboks 6600, 9296 TROMSØ
Telefon 77 78 80 00
Telefaks 77 78 80 01
Epost mottak postmottak@tromsfylke.no
Bankgiro 4700 04 00064
Internettadresse www.tromsfylke.no
Org.nr. NO 864 870 732

Vår bestilling er :

- Registrering, beskrivelse og kartfesting av lokale kulturminner ihht innsendt og godkjent handlingsplan.
- Utarbeiding av et kunnskapsgrunnlag om kommunens kulturminner.
- Medvirkning fra befolkningen, både i forkant av registreringen og ved verdivurdering av de registrerte objektene og områdene i etterkant. Medvirkningen skal sikre bredden i kulturminneregistreringene, og fremme lokal debatt om kulturminnene og deres betydning for kommunens og bygdenes historie.
- Utarbeide et verktøy for implementering av kunnskapsgrunnlaget i kommunens planlegging som beskriver hvordan hensynet til kulturminne skal integreres både i arealplanlegging og i øvrig virksomhet, som næring, reiseliv, skole osv.
- Om mulig bruke kunnskapsgrunnlaget i en kulturminneplan eller en kommunedelplan etter plan- og bygningsloven.
- Rapportering i hht fremdriften i arbeidsplanen. Kommunen kan be om delutbetaling innen utgangen av november 2014, på grunnlag av rapportert virksomhet.
- Rapportering ved årsslutt som må følges av regnskap. Prosjektperioden vil strekke seg over 2014 og 2015. Siste utbetaling gjøres etter avsluttet arbeid i 2015.

Vilkår:

- Kommunalt eierskap og lokal forankring til prosjektet. Både kultur- og teknisk/areal-etat i kommunen må være involvert.
- At kommunene deltar med nødvendig utstyr til stedfesting og oppmåling av de registrerte objektene, og deltar med kunnskap om hvordan utstyret skal brukes. Stedfestingen må kunne benyttes i den kommunale kartproduksjonen.
- Arbeidet skal munne ut i en plan for hvordan kunnskapen om kommunens kulturminner skal brukes videre etter prosjektfasen
- For de kommunene som har meldt at det skal lages en kulturminneplan, må oppstart av dette planarbeidet være meldt før KIK-prosjektet avsluttes.

Vi tilbyr:

- Kurs i registering av kulturminner i felt.
- Kurs i vekting og verdivurdering, og deltagelse på folkemøter etter at registreringene er gjennomført.
- Nettverksmøter for alle kommunene som deltar.
- Løpende veiledning.

Bestillingen med aksept av vilkårene bekreftes skriftlig innen 02.06.2014.

Med vennlig hilsen

Anne-Karine Sandmo
Fylkeskonservator

Randi Ødegård
rådgiver

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.

Kopi:
Anita Karlsen, Gratangen kommune, 9470 GRATANGEN

8.5 UTVALGTE KULTURMINNE FRA FOLKEMØTENE

Nr	TOTALT DE 5 VIKTIGSTE	Selv + andre
1	Eliborg	24
2	Gammelskolen på Årstein – eneste som er intakt	18
3	Gammen på Skifte	18
4	Bryggemiljøet i Foldvik	15
5	Naustgruppa på Årstein	12
6	Astridbutikken ved kaia-anleggen	9
7	Gammel gård på Hesjebakkan, elva, kvernsteina	9
8	Normanngården	8
9	Nykenbrygga, Arnt Nilsa-brygga m sti, m bunkers	8
10	Mølla i Foldvik	7
11	Arvid Karoliussen - hus	6
12	Morgan Skip	6
13	Vidar Svendsen – huset - 1830	5
14	Dronning Maud - vraket	4
15	Hans Harder-gården	4
16	Laberg bro 1902	4
17	Lysverket ved demninga i Foldvik, Mummihuset	4
18	Talgrøtberget i Dudalen på Eidevein inkl. gapahuk	4
19	Ungdomshuset i Foldvik m bilder	4
20	Veienstrekning fra Storfossen – gamle RV 50	4
21	John Johnsa-gammen	3
22	Bukkesteinen – møteplass - historie	2
23	Båtsamlinga	2
24	Fergeleiet – eneste i Gratangen	2
25	Finnesletta	2
26	Fredrikshuset	2
27	Nylund-huset	2
28	Selnes – naust	2
29	Sigrunn Sørensen – bygning fra 1800-tallet, stor historie	2
30	Steinhytta på fjellet – spesiell ca 1940, Arvid på Selnes ved Belnesvatnet	2
31	Tysk bunkers v RV 50	2
32	Åtringsnaust – Johan Bjerkmo	2
33	Åtringsnaust på Grøsnes	2

Gratangsbotn
Løvdal
Foldvik
Årstein

Fargene viser de 5 viktigste kulturminnene som er valgt av de fremmøtte pr folkemøte. Videre er antall stemmer fra øvrige grender og folkemøter lagt sammen pr kulturminne.

8.6 OVERSIKT KULTURMINNER REGISTRERT I KULTURMINNESØK.NO

8.6.1 Automatisk fredede kulturminner

	Navn	Kulturminnetype	Lokalitets ID:	Art:
1	Andabakken	Arkeologisk minne	56978	Bosetning-aktivitetsområde
2	Arvelodd	Arkeologisk minne	155227	Bosetning-aktivitetsområde
3	Beinberget	Arkeologisk minne	155291	Rydningsrøyslokalitet
4	Berg	Arkeologisk minne	27205	Bosetning-aktivitetsområde
5	Bergelva	Arkeologisk minne	155183	Bosetning-aktivitetsområde
6	Beritsletten	Arkeologisk minne	56981	Bosetning-aktivitetsområde
7	Bjørkmoen	Arkeologisk minne	47198	Bosetning-aktivitetsområde
8	Bjørnarheimen	Arkeologisk minne	155426	Bosetning-aktivitetsområde
9	Bjørnhaug	Arkeologisk minne	67536	Bosetning-aktivitetsområde
10	Bjørnhaug	Arkeologisk minne	67539	Bosetning-aktivitetsområde
11	Bosetning-aktivitetsområde	Arkeologisk minne	53398	Bosetning-aktivitetsområde
12	Bosetning-aktivitetsområde	Arkeologisk minne	27206	Bosetning-aktivitetsområde
13	Bosetning-aktivitetsområde	Arkeologisk minne	67519	Bosetning-aktivitetsområde
14	Bosetning-aktivitetsområde	Arkeologisk minne	65164	Bosetning-aktivitetsområde
15	Bosetning-aktivitetsområde	Arkeologisk minne	71718	Bosetning-aktivitetsområde
16	Bosetning-aktivitetsområde	Arkeologisk minne	73656	Bosetning-aktivitetsområde
17	Bosetning-aktivitetsområde	Arkeologisk minne	137460	Bosetning-aktivitetsområde
18	Brandmoen	Arkeologisk minne	67533	Bosetning-aktivitetsområde
19	Dahle	Arkeologisk minne	27216	Bosetning-aktivitetsområde
20	Dalen øvre	Arkeologisk minne	73658	Bosetning-aktivitetsområde
21	Dalhaug	Arkeologisk minne	155311	Rydningsrøyslokalitet
22	Dalhaug	Arkeologisk minne	155308	Bosetning-aktivitetsområde
23	Elvevoll	Arkeologisk minne	27212	Bosetning-aktivitetsområde
24	Fagerbakken	Arkeologisk minne	7787	Bosetning-aktivitetsområde
25	Finnesletta	Arkeologisk minne	56984	Bosetning-aktivitetsområde
26	Fjelldal	Bebyggelse-Infrastruktur	171946	Bosetning-aktivitetsområde
27	Fjelldal	Arkeologisk minne	7788	Bosetning-aktivitetsområde
28	Fjellhøgda	Arkeologisk minne	47210	Bosetning-aktivitetsområde
29	Fjellhøgda	Arkeologisk minne	7796	Bosetning-aktivitetsområde
30	Fjellmo	Arkeologisk minne	47200	Bosetning-aktivitetsområde
31	Fjordbotn	Arkeologisk minne	17171	Båtstø-anlegg
32	Fjordbotn	Arkeologisk minne	37159	Bosetning-aktivitetsområde
33	Fjordbotn	Arkeologisk minne	7783	Bosetning-aktivitetsområde
34	Fjordbotn	Arkeologisk minne	17162	Bosetning-aktivitetsområde

	Navn	Kulturminnetype	Lokalitets ID:	Art:
35	Fjordbotn	Arkeologisk minne	17161	Bosetning-aktivitetsområde
36	Foldvik	Arkeologisk minne	37156	Bosetning-aktivitetsområde
37	Gammhågen.	Arkeologisk minne	67514	Bosetning-aktivitetsområde
38	Gravminne	Arkeologisk minne	126820	Gravminne
39	Haugli	Arkeologisk minne	47205	Bosetning-aktivitetsområde
40	Henrikhaugen	Arkeologisk minne	27204	Bosetning-aktivitetsområde
41	Henrikhaugen	Arkeologisk minne	17159	Bosetning-aktivitetsområde
42	Hesjeberg	Arkeologisk minne	17621	Bosetning-aktivitetsområde
43	Holtås	Arkeologisk minne	155236	Bosetning-aktivitetsområde
44	Holtås	Arkeologisk minne	155225	Bosetning-aktivitetsområde
45	Holtås	Arkeologisk minne	155224	Bosetning-aktivitetsområde
46	Hulderveien	Arkeologisk minne	155320	Bosetning-aktivitetsområde
47	Indre Skifte	Arkeologisk minne	37155	Bosetning-aktivitetsområde
48	Kollnestufta	Arkeologisk minne	7782	Bosetning-aktivitetsområde
49	Kvanndalskroelva	Arkeologisk minne	155159	Bosetning-aktivitetsområde
50	Kvenhaugen	Arkeologisk minne	27211	Bosetning-aktivitetsområde
51	Kvernmo	Arkeologisk minne	155253	Bosetning-aktivitetsområde
52	Kvernmoen	Arkeologisk minne	73655	Bergkunst
53	Kvernmoen	Arkeologisk minne	37165	Bosetning-aktivitetsområde
54	Kvernmoen	Arkeologisk minne	47197	Bergkunst
55	Laberg	Arkeologisk minne	37169	Bosetning-aktivitetsområde
56	Laberg	Arkeologisk minne	27207	Bosetning-aktivitetsområde
57	Laberg	Arkeologisk minne	67535	Bosetning-aktivitetsområde
58	Labergdalen	Arkeologisk minne	7790	Bosetning-aktivitetsområde
59	Labergdalen	Arkeologisk minne	73653	Bosetning-aktivitetsområde
60	Labergdalen	Arkeologisk minne	17173	Bosetning-aktivitetsområde
61	Labergdalen	Arkeologisk minne	67530	Bosetning-aktivitetsområde
62	Labergdalen	Arkeologisk minne	67538	Bosetning-aktivitetsområde
63	Labergdalen (nedre)	Arkeologisk minne	17164	Bosetning-aktivitetsområde
64	Labergdalen (nedre)	Arkeologisk minne	37160	Bosetning-aktivitetsområde
65	Langmoen	Arkeologisk minne	67541	Bosetning-aktivitetsområde
66	Lavik	Arkeologisk minne	27198	Bosetning-aktivitetsområde
67	Myrland	Arkeologisk minne	27208	Bosetning-aktivitetsområde
68	Naustbakk	Arkeologisk minne	73646	Bosetning-aktivitetsområde
69	Nesse-berget	Arkeologisk minne	27201	Gravminne

	Navn	Kulturminnetype	Lokalitets ID:	Art:
70	Nesset	Arkeologisk minne	47195	Gravminne
71	Nygård	Arkeologisk minne	7791	Bosetning-aktivitetsområde
72	Nygård	Arkeologisk minne	47202	Bosetning-aktivitetsområde
73	Nygård	Arkeologisk minne	56977	Bosetning-aktivitetsområde
74	Nygård	Arkeologisk minne	94915	Bosetning-aktivitetsområde
75	Nygård	Arkeologisk minne	94916	Bosetning-aktivitetsområde
76	Ol Jensahaugen	Arkeologisk minne	37157	Bosetning-aktivitetsområde
77	Ola-gammen	Arkeologisk minne	7779	Bosetning-aktivitetsområde
78	Selnes	Arkeologisk minne	17619	Bosetning-aktivitetsområde
79	Skjellelva	Arkeologisk minne	155220	Bosetning-aktivitetsområde
80	Smørholla	Arkeologisk minne	155249	Bosetning-aktivitetsområde
81	Solheim	Arkeologisk minne	37170	Bosetning-aktivitetsområde
82	Sommerfjøs-haugen	Arkeologisk minne	155279	Bosetning-aktivitetsområde
83	Steinbakken	Arkeologisk minne	17166	Kullfremstillingsanlegg
84	Steinhaugen	Arkeologisk minne	155302	Bosetning-aktivitetsområde
85	Store Grøsnes	Arkeologisk minne	7777	Bosetning-aktivitetsområde
86	Store Grøsnes	Arkeologisk minne	37152	Båtstø-anlegg
87	Store Grøsnes	Arkeologisk minne	47196	Gravfelt
88	Store Grøsnes	Arkeologisk minne	73645	Bosetning-aktivitetsområde
89	Store Grøsnes	Arkeologisk minne	37154	Bosetning-aktivitetsområde
90	Store Grøsnes	Arkeologisk minne	7776	Bosetning-aktivitetsområde
91	Store Grøsnes	Arkeologisk minne	67517	Bosetning-aktivitetsområde
92	Stuoravárás	Arkeologisk minne	155184	Bosetning-aktivitetsområde
93	Svaholla	Arkeologisk minne	27217	Bosetning-aktivitetsområde
94	Tjuvskjær	Arkeologisk minne	56971	Bosetning-aktivitetsområde
95	Totenholla	Arkeologisk minne	37168	Bosetning-aktivitetsområde
96	Várás	Arkeologisk minne	155171	Bosetning-aktivitetsområde
97	Vassøse	Arkeologisk minne	56975	Bosetning-aktivitetsområde
98	Vassøse	Arkeologisk minne	67529	Bosetning-aktivitetsområde
99	Vestli	Arkeologisk minne	17175	Bosetning-aktivitetsområde
100	Åkenes	Arkeologisk minne	7780	Bosetning-aktivitetsområde
101	Årstein	Arkeologisk minne	17622	Bosetning-aktivitetsområde
102	Årstein	Arkeologisk minne	7784	Bosetning-aktivitetsområde

I tillegg har følgende kulturminner vern eller er fredet ut i fra andre ulike vernetyper:

Antall	Navn	Kulturminne-type	Vernestatus	Lokalitets ID:	Art:
1	Sortebekk	Bebyggelse-Infrastruktur	Fredet (ulike vernetyper på enkeltminnene)	143171	Gårdstun
2	Skifte gammelgård	Bebyggelse-Infrastruktur	Fredet (ulike vernetyper på enkeltminnene)	145482	Gårdstun
3	Skifte	Bebyggelse-Infrastruktur	Fredet (ulike vernetyper på enkeltminnene)	145485	Gårdstun
3	Fredet - gårdstun				
1	Gratangsbotn kirkested	Kirkested	Listeført kirke	84410	Kirkested
1	Listeført kirke				

Følgende kulturminner var automatisk fredet, men er blitt fjernet:

Antall	Navn	Kulturminnetype	Vernestatus	Lokalitets ID:	Art:
1	Dalhaug	Arkeologisk minne	Fjernet (aut. fredet)	155314	Bosetning-aktivitetsområde
2	Dalhaug	Arkeologisk minne	Fjernet (aut. fredet)	155319	Bosetning-aktivitetsområde
3	Dalhaug	Arkeologisk minne	Fjernet (aut. fredet)	17168	Bosetning-aktivitetsområde
4	Kvernmo	Arkeologisk minne	Fjernet (aut. fredet)	155282	Bosetning-aktivitetsområde
5	Kvernmoen	Arkeologisk minne	Fjernet (aut. fredet)	67523	Bosetning-aktivitetsområde
6	Tjuvskjær	Arkeologisk minne	Fjernet (aut. fredet)	67518	Bosetning-aktivitetsområde
6	Automatisk fredet - fjernet				

8.6.2 Uavklart og ikke fredet som vernestatus - kulturminner

Antall	Navn	Kulturminne-type	Verne-status	Lokalitets ID:	Art:
1	Bergeelva/ Bergevatnet	Arkeologisk minne	Ikke fredet	155792	Krigsminnelokalitet
2	Bjørkvoll	Arkeologisk minne	Ikke fredet	155927	Krigsminnelokalitet
3	Bjørkvoll	Arkeologisk minne	Ikke fredet	155928	Krigsminnelokalitet
4	Bjørkvoll	Arkeologisk minne	Ikke fredet	155929	Krigsminnelokalitet
5	Bjørkvoll	Arkeologisk minne	Ikke fredet	155930	Krigsminnelokalitet
6	Bjørnhaug	Arkeologisk minne	Ikke fredet	160048	Krigsminnelokalitet
7	Bjørnhaug	Arkeologisk minne	Ikke fredet	160036	Bosetning-aktivitetsområde
8	Elilborg skoleinternat og skolekapell	Bebyggelse-Infrastruktur	Ikke fredet	175442	Undervisnings-anlegg
9	Foldvik	Bebyggelse-Infrastruktur	Ikke fredet	126541	Fiskevær-sjøbruksanlegg
10	Foldvik	Arkeologisk minne	Ikke fredet	90293	Skipsfunn
11	Gratangen kirkested	Kirkested	Ikke fredet	84409	Kirkested
12	Laberg	Bebyggelse-Infrastruktur	Ikke fredet	126634	Fiskevær-sjøbruksanlegg
13	Labergmoen bedehuskapell	Kirkested	Ikke fredet	84880	Kirkested

Antall	Navn	Kulturminne-type	Verne-status	Lokalitets ID:	Art:
1	Grøssnes lille	Arkeologisk minne	Uavklart	56976	Funnsted
2	Laberg	Kirkested	Uavklart	73648	Kirkested
3	Storhaugen	Arkeologisk minne	Uavklart	155292	Bosetning-aktivitetsområde
4	Dalhaug	Arkeologisk minne	Uavklart	155321	Bosetning-aktivitetsområde
5	Nyheim	Arkeologisk minne	Uavklart	155798	Bosetning-aktivitetsområde
6	Bjørkvoll	Arkeologisk minne	Uavklart	155882	Bosetning-aktivitetsområde
7	Bjørkvoll	Arkeologisk minne	Uavklart	155883	Bosetning-aktivitetsområde
8	Bjørkvoll	Arkeologisk minne	Uavklart	155884	Bosetning-aktivitetsområde
9	Bjørkmoelva	Arkeologisk minne	Uavklart	155885	Bosetning-aktivitetsområde
10	Bjørnhaug	Kirkested	Uavklart	17174	Kirkested
11	Lavik	Arkeologisk minne	Uavklart	173294	Steinbrudd
12	Kvernmoen	Arkeologisk minne	Uavklart	47204	Båtstø-anlegg
13	Nesset	Arkeologisk minne	Uavklart	73647	Haug/Groplokalitet - ubestemt
14	Lille Grøsnes	Arkeologisk minne	Uavklart	33627	Bosetning-aktivitetsområde
15	Bosetning-aktivitetsområde	Arkeologisk minne	Uavklart	37171	Bosetning-aktivitetsområde
16	Selnes	Arkeologisk minne	Uavklart	7785	Funnsted
17	Labergdalen	Arkeologisk minne	Uavklart	47208	Bosetning-aktivitetsområde
18	Osvold (?)	Arkeologisk minne	Uavklart	67532	Bosetning-aktivitetsområde
19	Dalheim	Arkeologisk minne	Uavklart	67525	Bosetning-aktivitetsområde
20	Kvernmoen	Arkeologisk minne	Uavklart	73659	Bosetning-aktivitetsområde
21	Fjordbotn	Arkeologisk minne	Uavklart	27220	Bosetning-aktivitetsområde
22	Fossli	Arkeologisk minne	Uavklart	27213	Bosetning-aktivitetsområde
23	Belnes	Arkeologisk minne	Uavklart	27209	Funnsted
24	Selnes	Arkeologisk minne	Uavklart	27210	Funnsted
25	Arvelodd	Arkeologisk minne	Uavklart	33629	Bosetning-aktivitetsområde
26	Solstad	Arkeologisk minne	Uavklart	37167	Bosetning-aktivitetsområde
27	Laberg	Arkeologisk minne	Uavklart	33628	Bosetning-aktivitetsområde
28	Elvenes	Arkeologisk minne	Uavklart	7793	Bosetning-aktivitetsområde
29	Laberg	Arkeologisk minne	Uavklart	37158	Bosetning-aktivitetsområde

Antall	Navn	Kulturminne-type	Vernestatus	Lokalitets ID:	Art:
30	Norgård	Arkeologisk minne	Uavklart	47206	Bosetning-aktivitetsområde
31	Stor Kjærran	Arkeologisk minne	Uavklart	47207	Bosetning-aktivitetsområde
32	Nergård	Arkeologisk minne	Uavklart	43633	Bosetning-aktivitetsområde
33	Elvenes	Arkeologisk minne	Uavklart	56968	Funnsted
34	Bergås	Arkeologisk minne	Uavklart	56985	Bosetning-aktivitetsområde
35	Vassøse	Arkeologisk minne	Uavklart	56979	Bosetning-aktivitetsområde
36	Vassøse	Arkeologisk minne	Uavklart	56980	Bosetning-aktivitetsområde
37	Kvenhaugen	Arkeologisk minne	Uavklart	67527	Bosetning-aktivitetsområde
38	Laberg	Arkeologisk minne	Uavklart	7795	Forsvarsanlegg
39	Holtås	Arkeologisk minne	Uavklart	73651	Bosetning-aktivitetsområde
40	Elvevoll	Arkeologisk minne	Uavklart	73650	Bosetning-aktivitetsområde
41	Fjordbotn	Arkeologisk minne	Uavklart	73654	Bosetning-aktivitetsområde
42	Øse	Arkeologisk minne	Uavklart	17170	Bosetning-aktivitetsområde
43	Laberg	Arkeologisk minne	Uavklart	23755	Bosetning-aktivitetsområde
44	Bjørkvoll	Arkeologisk minne	Uavklart	17169	Bosetning-aktivitetsområde
45	Årstein	Bygning			Kultur
46	Sykehus i Bekkadalen i	Andre			Kultur
47	Bømningsvei opp Korsa langs Meelva	Andre			Uspesifisert
48	Samling av mattil russefanger på Straumsnes - Gratangen	Andre			Kultur
49	Laberg bro	Teknisk/ Industrielt minne			Kultur
50	Hestestall ved Fjelldal - Kvernmo i Gratangen under	Andre			Kultur
51	Stororan	Andre			Ute av bruk
52	Flywraket på Fjordbotneidet	Andre			Kultur
53	Med bøtte som hjelm i april 1940 -	Andre			Kultur
54	Foldvik Mølle	Teknisk/ Industrielt minne			Kultur
54	**Uavklart vern**				

8.7 VERDIVEKTING OG VERDIFASTSETTELSE AV KULTURMINNER

Riksantikvaren har gitt ut en veiledning om hvordan kulturminner skal kunne vurderes i forhold til verdier og hvor stor verdi man mener kulturminnene har per i dag. Begrepet kulturminner favner både enkeltminner og kulturmiljøer der enkeltminner ses i sammenheng og i større helheter.

Arbeidsgruppas arbeid med verdivektlegging og verdivurdering pr prioriterte kulturminne og kulturmiljø, følger riksantikvarens oppdeling i;

1. Kunnskapsverdi
2. Opplevelsesverdi
3. Bruksverdi

For å komme frem til en endelig vurdering i forhold til disse tre verdi-begrepene, er hvert kulturminne og kulturmiljø blitt vurdert i forhold til både egenskaper tilknyttet hver enkelt av dem, samt hva som hvert kulturminne bidrar til Gratangen kommunes «historie og identitet». Dette er blitt gjort uavhengig om de prioriterte kulturminnene i fra før har et automatisk vern gjennom lover og forskrifter.

Å se et kulturminne i forhold til enkelte egenskaper og verdier har vært i enkelte tilfeller ganske vanskelig. Underveis i prosessen har samtlige kulturminner som ble prioritert av prosjektgruppa gjennomgått en ny vurdering, hvorav noen kulturminner er blitt flyttet over fra å være enkeltstående kulturminner til å inngå i et kulturmiljø, mens andre har fått tillagt utvidet historisk betydning og til slutt er alle blitt vurdert på nytt som prioriterte kulturminner. I fortsettelsen fremheves eksempler på ulike verdier som er blitt vurdert pr kulturminne og kulturmiljø.

KUNNSKAPSVERDIER

- Bygningshistorie, materialhistorie, stilhistorie, teknologihistorie, håndverkshistorie, kunsthistorie, arkitekturhistorie, planhistorie
- Næringshistorie, landbrukshistorie, fiskerihistorie, industrihistorie, sosialhistorie, samferdselshistorie, idrettshistorie, krigshistorie, bosettingshistorie, utmarkshistorie
- Religionshistorie, minoritetshistorie, personalhistorie, forskningshistorie, vitenskapshistorie
- Miljøhistorie, forvaltningshistorie, vegetasjonshistorie

OPPLEVELSESVERDIER

- Arkitektonisk verdi, kunstnerisk verdi, estetisk verdi, håndverksmessig verdi, bruks- og alderspreg, patina
- Symbolverdi, tilhørighet, identitetsverdi
- Undring, refleksjon, forbløffelse, gjenkjennelse, nysgjerrighet, sinne

BRUKSVERDIER

- Økonomisk verdi, ressursverdi, næringsverdi, utviklingsverdi, formidlingsverdi, pedagogisk verdi, museal verdi, tilgjengelighet.

EGENSKAPER

Hvert kulturminne og kulturmiljø er blitt vurdert opp mot følgende mulige egenskaper:

Egenskap	Forklaring – merknader
Alder, tidsdybde og kontinuitet	Hvor gammelt er kulturminnet eller kulturmiljøet? Viser det utvikling gjennom flere epoker og historiske sammenhenger?
Autentisitet og opprinnelighet	Autentisitet må alltid relateres til noe, som materialbruk, stilart, byggemåte eller tid. Er det opprinnelige eller nye materialer? Er de gamle teknikkene brukt? Er kulturminnet så gammelt som det påstås å være?
Mangfold og variasjon	Representerer kulturminnet ulike former og funksjoner, ulike epoker og et mangfold av historier, jfr. listen over kunnskapsverdier?
Sammenheng og helhet	Hvilke sammenhenger og helheter inngår kulturminnet i? Rommer kulturmiljøet ulike sammenhenger knyttet til tema som tid, etnisitet eller funksjonelle systemer?
Dynamikk og endring	Er kulturminnet eller kulturmiljøet preget av ulike dynamikk, løpende endringer og sterke endringskrefter?
Brudd og kontrast	Representerer kulturminnet eller kulturmiljøet brudd eller kontrast i forhold til tema som forme eller funksjon, kontinuitet eller etnisitet, håndverksteknikk eller materialbruk?
Lesbarhet og tydelighet	Representerer kulturminnet eller kulturmiljøet historie på en særlig tydelig og pedagogisk måte eller særlig store og intense opplevelser?
Egnethet	Har kulturminnet eller kulturmiljøet god funksjonalitet i forhold til dagens situasjon og bruk. Er det godt vedlikeholdt slik det fremstår i dag?
Anvendbarhet	Har kulturminnet eller kulturmiljøet stabilt brukspotensial over tid, er det egnet for endret eller eventuelt ny bruk i fremtiden?
Sårbarhet og tålegrense	Er kulturminnet eller kulturmiljøet sårbart for inngrep og endringer, eller har det høye tålegrenser?
Interaksjon natur-kultur	Viser kulturminnet eller kulturmiljøet samspillet mellom natur og kultur på en særlig god måte? Gjelder dette bygging eller lokalisering av bygninger og anlegg, ressurs- eller arealbruk?

VURDERING OP MOT ANDRE KULTURMINNER

Alle kulturminnene og kulturmiljø er blitt vurdert opp mot andre kjente kulturminner i kommunen og regionen som helhet.

VERDIVEKTING AV KULTURMINNER

Alle kulturminner og kulturmiljø er blitt vurdert i forhold til verdi opp mot ulike kriterier, jfr. tabellene, for å tydeliggjøre i større grad hva som gjør nettopp dette kulturminnet eller kulturmiljø verdifullt for Gratangen kommune.

OPPSUMMERING AV VERDIFASTSETTELSE

De prioriterte kulturminnene og kulturmiljø vil bli presentert på de følgende sidene i forhold til de verdivektingene og verdivurderingene som prosjektgruppa har gitt hver især. De blir gitt følgende verdier ut i fra oppsummeringer på påfølgende sider:

Liten verdi	L
Middels verdi	M
Stor verdi	S
Svært stor verdi	SS

Nr	Kulturminne eller kulturmiljø	Kunnskaps -verdi	Opplevelses -verdi	Bruksverdi
1	Eliborg / Internatet	S	S	S
2	Finnesletta	S	S	S
3	Fjøset på Nordmo-gården i Gratangsbotn	S	S	S
4	Foldvik mølle	SS	SS	M
5	Gammelt bolighus på Lille Løvdal	S	S	M
6	Gammen på Skifte m kulturmiljø	SS	SS	S
7	Gratangen Båtsamling	SS	S	M
8	Miljøet rundt gårdselva på Årstein	S	SS	M
9	Gratangen kirka på Årstein	S	S	SS
10	Gamle delen av kirkegården på Årstein	SS	S	M
11	G.nr. 35, bnr.1 på Lille Grøsnes	S	S	M
12	Krigsminneløyper fra Foldvik-Øse og Gratangsbotn-Tennevoll	S	S	S
13	Krigsminnemiljø på Laberg	S	S	L
14	Laberg bru	S	S	S
15	Lysverket i Hilleshamn	S	M	L
16	M/K Straumnes motorkrysser	S	SS	SS
17	Minnelunden i Gratangsbotn og krigsminnebautaer	S	S	S
18	Morgans skip	L	SS	S
19	Naustgruppa på Årstein	SS	SS	S
20	Normanngården	S	SS	S
21	Ole Nygård-plassen	S	S	M
22	RV 50 m.m.	S	S	S
23	Snolke – Gratangsbotn	M	S	M
24	Sommerfjøset på Grøsnes/Dalås-sommerfjøset	S	S	L
25	Storbåthistorie for 8 brygge fra Straumsnes til Åkernes	SS	SS	SS
26	Storfossen kraftverk	SS	S	S
27	Ungdomshuset Løvdal	M	M	S
28	Årstein skole	SS	SS	S
29	Åttringsnauset på Grøsnes	S	S	S

1) ELIBORG

Verdivekting	Verdi
Kulturminnet representerer **FASER** med særlig betydning for historie/utvikling	SS
Kulturminnet er knyttet til **VIRKSOMHETER** med særlig betydning for historien	SS
Kulturminnet er knyttet til **HENDELSER eller BEGIVENHETER** med særlig betydning for historien	S
Kulturminnet er knyttet til **PERSONER** med særlig betydning for historien	M
Kulturminnet er av særlig betydning for en eller flere **ETNISKE GRUPPER** (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper)	S
Kulturminnet har særlig **ARKITEKTONISK og ARKITEKTURHISTORISK** verdi	SS
Kulturminnet har særlig betydning som kilde til historien der det finnes **FÅ ELLER INGEN SKRIFTLIGE KILDER**	L
Kulturminnet har særlig betydning som **RESSURS FOR LOKAL UTVIKLING OG VERDISKAPNING**	S
Kulturminnets alder og type utløser **JURIDISKE VIRKEMIDLER PÅ NASJONALT PLAN**, se kulturminneloven	S

Verdifastsetting	Ja/nei
Hvilke egenskaper kjennetegner kulturminnet?	
- Alder, tidsdybde og kontinuitet	J
- Autentisitet og opprinnelighet	J
- Mangfold og variasjon	J
- Sammenheng og helhet	J
- Dynamikk og endring	J
- Brudd og kontrast	J
- Lesbarhet og tydelighet	N
- Egnethet	J
- Anvendbarhet	J
- Sårbarhet og tålegrenser	J
- Interaksjon natur-kultur	N
Hva kjennetegner kulturminnet sammenlignet med andre kulturminner?	
Opprinnelig sjeldent (OS), sjeldent ved tilfeldig (ST) eller planmessig utvalg (PU)	OS
Representativt for noe som er vanlig nå (VN) eller noe som var vanlig før (VF)	BEGGE
Hvilke verdier kan vi knytte til kulturminnet? KONKLUSJON	
- Kunnskapsverdier	S
- Opplevelsesverdier	S
- Bruksverdier	S

2) FINNESLETTA

Verdivekting	Verdi
Kulturminnet representerer **FASER** med særlig betydning for historie/utvikling	L
Kulturminnet er knyttet til **VIRKSOMHETER** med særlig betydning for historien	M
Kulturminnet er knyttet til **HENDELSER eller BEGIVENHETER** med særlig betydning for historien	M
Kulturminnet er knyttet til **PERSONER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er av særlig betydning for en eller flere **ETNISKE GRUPPER** (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper)	S
Kulturminnet har særlig **ARKITEKTONISK og ARKITEKTURHISTORISK** verdi	INGEN
Kulturminnet har særlig betydning som kilde til historien der det finnes **FÅ ELLER INGEN SKRIFTLIGE KILDER**	SS
Kulturminnet har særlig betydning som **RESSURS FOR LOKAL UTVIKLING OG VERDISKAPNING**	M
Kulturminnets alder og type utløser **JURIDISKE VIRKEMIDLER PÅ NASJONALT PLAN**, se kulturminneloven	L

Verdifastsetting	Ja/nei
Hvilke egenskaper kjennetegner kulturminnet?	
- Alder, tidsdybde og kontinuitet	J
- Autentisitet og opprinnelighet	J
- Mangfold og variasjon	J
- Sammenheng og helhet	J
- Dynamikk og endring	J
- Brudd og kontrast	N
- Lesbarhet og tydelighet	J
- Egnethet	J
- Anvendbarhet	J
- Sårbarhet og tålegrenser	J
- Interaksjon natur-kultur	J
Hva kjennetegner kulturminnet sammenlignet med andre kulturminner?	
Opprinnelig sjeldent (OS), sjeldent ved tilfeldig (ST) eller planmessig utvalg (PU)	ST
Representativt for noe som er vanlig nå (VN) eller noe som var vanlig før (VF)	VF
Hvilke verdier kan vi knytte til kulturminnet? KONKLUSJON	
- Kunnskapsverdier	S
- Opplevelsesverdier	S
- Bruksverdier	S

3) FJØSET PÅ NORDMO-GÅRDEN I GRATANGSBOTN

Verdivekting	Verdi
Kulturminnet representerer **FASER** med særlig betydning for historie/utvikling	L
Kulturminnet er knyttet til **VIRKSOMHETER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er knyttet til **HENDELSER eller BEGIVENHETER** med særlig betydning for historien	S
Kulturminnet er knyttet til **PERSONER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er av særlig betydning for en eller flere **ETNISKE GRUPPER** (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper)	L
Kulturminnet har særlig **ARKITEKTONISK og ARKITEKTURHISTORISK** verdi	M
Kulturminnet har særlig betydning som kilde til historien der det finnes **FÅ ELLER INGEN SKRIFTLIGE KILDER**	M
Kulturminnet har særlig betydning som **RESSURS FOR LOKAL UTVIKLING OG VERDISKAPNING**	M
Kulturminnets alder og type utløser **JURIDISKE VIRKEMIDLER PÅ NASJONALT PLAN**, se kulturminneloven	S

Verdifastsetting	Ja/nei
Hvilke egenskaper kjennetegner kulturminnet?	
- Alder, tidsdybde og kontinuitet	J
- Autentisitet og opprinnelighet	J
- Mangfold og variasjon	N
- Sammenheng og helhet	J
- Dynamikk og endring	J
- Brudd og kontrast	N
- Lesbarhet og tydelighet	J
- Egnethet	J
- Anvendbarhet	J
- Sårbarhet og tålegrenser	J
- Interaksjon natur-kultur	N
Hva kjennetegner kulturminnet sammenlignet med andre kulturminner?	
Opprinnelig sjeldent (OS), sjeldent ved tilfeldig (ST) eller planmessig utvalg (PU)	ST
Representativt for noe som er vanlig nå (VN) eller noe som var vanlig før (VF)	VF
Hvilke verdier kan vi knytte til kulturminnet? KONKLUSJON	
- Kunnskapsverdier	S
- Opplevelsesverdier	S
- Bruksverdier	S

4) FOLDVIK MØLLE

Verdivekting	Verdi
Kulturminnet representerer **FASER** med særlig betydning for historie/utvikling	S
Kulturminnet er knyttet til **VIRKSOMHETER** med særlig betydning for historien	S
Kulturminnet er knyttet til **HENDELSER eller BEGIVENHETER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er knyttet til **PERSONER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er av særlig betydning for en eller flere **ETNISKE GRUPPER** (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper)	L
Kulturminnet har særlig **ARKITEKTONISK og ARKITEKTURHISTORISK** verdi	S
Kulturminnet har særlig betydning som kilde til historien der det finnes **FÅ ELLER INGEN SKRIFTLIGE KILDER**	S
Kulturminnet har særlig betydning som **RESSURS FOR LOKAL UTVIKLING OG VERDISKAPNING**	M
Kulturminnets alder og type utløser **JURIDISKE VIRKEMIDLER PÅ NASJONALT PLAN**, se kulturminneloven	S

Verdifastsetting	Ja/nei
Hvilke egenskaper kjennetegner kulturminnet?	
- Alder, tidsdybde og kontinuitet	J
- Autentisitet og opprinnelighet	J
- Mangfold og variasjon	N
- Sammenheng og helhet	J
- Dynamikk og endring	J
- Brudd og kontrast	J
- Lesbarhet og tydelighet	J
- Egnethet	N
- Anvendbarhet	J
- Sårbarhet og tålegrenser	J
- Interaksjon natur-kultur	J
Hva kjennetegner kulturminnet sammenlignet med andre kulturminner?	
Opprinnelig sjeldent (OS), sjeldent ved tilfeldig (ST) eller planmessig utvalg (PU)	OS
Representativt for noe som er vanlig nå (VN) eller noe som var vanlig før (VF)	VF
Hvilke verdier kan vi knytte til kulturminnet? KONKLUSJON	
- Kunnskapsverdier	SS
- Opplevelsesverdier	SS
- Bruksverdier	M

5) GAMMELT BOLIGHUS PÅ LILLE LØVDAL

Verdivekting	Verdi
Kulturminnet representerer **FASER** med særlig betydning for historie/utvikling	M
Kulturminnet er knyttet til **VIRKSOMHETER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er knyttet til **HENDELSER eller BEGIVENHETER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er knyttet til **PERSONER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er av særlig betydning for en eller flere **ETNISKE GRUPPER** (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper)	L
Kulturminnet har særlig **ARKITEKTONISK og ARKITEKTURHISTORISK** verdi	S
Kulturminnet har særlig betydning som kilde til historien der det finnes **FÅ ELLER INGEN SKRIFTLIGE KILDER**	M
Kulturminnet har særlig betydning som **RESSURS FOR LOKAL UTVIKLING OG VERDISKAPNING**	L
Kulturminnets alder og type utløser **JURIDISKE VIRKEMIDLER PÅ NASJONALT PLAN**, se kulturminneloven	L

Verdifastsetting	Ja/nei
Hvilke egenskaper kjennetegner kulturminnet?	
- Alder, tidsdybde og kontinuitet	J
- Autentisitet og opprinnelighet	J
- Mangfold og variasjon	N
- Sammenheng og helhet	J
- Dynamikk og endring	J-INTERIØR
- Brudd og kontrast	N
- Lesbarhet og tydelighet	J
- Egnethet	J
- Anvendbarhet	J
- Sårbarhet og tålegrenser	J
- Interaksjon natur-kultur	N
Hva kjennetegner kulturminnet sammenlignet med andre kulturminner?	
Opprinnelig sjeldent (OS), sjeldent ved tilfeldig (ST) eller planmessig utvalg (PU)	ST
Representativt for noe som er vanlig nå (VN) eller noe som var vanlig før (VF)	VF
Hvilke verdier kan vi knytte til kulturminnet? KONKLUSJON	
- Kunnskapsverdier	S
- Opplevelsesverdier	S
- Bruksverdier	M

6) GAMMEN PÅ SKIFTE M KULTURMILJØ

Verdivekting	Verdi
Kulturminnet representerer **FASER** med særlig betydning for historie/utvikling	S
Kulturminnet er knyttet til **VIRKSOMHETER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er knyttet til **HENDELSER eller BEGIVENHETER** med særlig betydning for historien	S
Kulturminnet er knyttet til **PERSONER** med særlig betydning for historien	S
Kulturminnet er av særlig betydning for en eller flere **ETNISKE GRUPPER** (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper)	SS
Kulturminnet har særlig **ARKITEKTONISK og ARKITEKTURHISTORISK** verdi	SS
Kulturminnet har særlig betydning som kilde til historien der det finnes **FÅ ELLER INGEN SKRIFTLIGE KILDER**	L
Kulturminnet har særlig betydning som **RESSURS FOR LOKAL UTVIKLING OG VERDISKAPNING**	S
Kulturminnets alder og type utløser **JURIDISKE VIRKEMIDLER PÅ NASJONALT PLAN**, se kulturminneloven	S

Verdifastsetting	Ja/nei
Hvilke egenskaper kjennetegner kulturminnet?	
- Alder, tidsdybde og kontinuitet	J
- Autentisitet og opprinnelighet	TJA
- Mangfold og variasjon	N
- Sammenheng og helhet	J
- Dynamikk og endring	N
- Brudd og kontrast	N
- Lesbarhet og tydelighet	J
- Egnethet	J
- Anvendbarhet	J
- Sårbarhet og tålegrenser	J
- Interaksjon natur-kultur	J
Hva kjennetegner kulturminnet sammenlignet med andre kulturminner?	
Opprinnelig sjeldent (OS), sjeldent ved tilfeldig (ST) eller planmessig utvalg (PU)	PU
Representativt for noe som er vanlig nå (VN) eller noe som var vanlig før (VF)	VF
Hvilke verdier kan vi knytte til kulturminnet? KONKLUSJON	
- Kunnskapsverdier	SS
- Opplevelsesverdier	SS
- Bruksverdier	S

7) GRATANGEN BÅSAMLING (Nordnorsk fartøyvernsenter og båtmuseum)

Verdivekting	Verdi
Kulturminnet representerer **FASER** med særlig betydning for historie/utvikling	SS
Kulturminnet er knyttet til **VIRKSOMHETER** med særlig betydning for historien	SS
Kulturminnet er knyttet til **HENDELSER eller BEGIVENHETER** med særlig betydning for historien	M
Kulturminnet er knyttet til **PERSONER** med særlig betydning for historien	S
Kulturminnet er av særlig betydning for en eller flere **ETNISKE GRUPPER** (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper)	S
Kulturminnet har særlig **ARKITEKTONISK og ARKITEKTURHISTORISK** verdi	M
Kulturminnet har særlig betydning som kilde til historien der det finnes **FÅ ELLER INGEN SKRIFTLIGE KILDER**	M
Kulturminnet har særlig betydning som **RESSURS FOR LOKAL UTVIKLING OG VERDISKAPNING**	S
Kulturminnets alder og type utløser **JURIDISKE VIRKEMIDLER PÅ NASJONALT PLAN**, se kulturminneloven	S

Verdifastsetting	Ja/nei
Hvilke egenskaper kjennetegner kulturminnet?	
- Alder, tidsdybde og kontinuitet	J
- Autentisitet og opprinnelighet	J
- Mangfold og variasjon	J
- Sammenheng og helhet	J
- Dynamikk og endring	J
- Brudd og kontrast	J
- Lesbarhet og tydelighet	J
- Egnethet	J
- Anvendbarhet	J
- Sårbarhet og tålegrenser	J
- Interaksjon natur-kultur	J
Hva kjennetegner kulturminnet sammenlignet med andre kulturminner?	
Opprinnelig sjeldent (OS), sjeldent ved tilfeldig (ST) eller planmessig utvalg (PU)	PU
Representativt for noe som er vanlig nå (VN) eller noe som var vanlig før (VF)	VF
Hvilke verdier kan vi knytte til kulturminnet? KONKLUSJON	
- Kunnskapsverdier	SS
- Opplevelsesverdier	S
- Bruksverdier	M

8) MILJØET RUNDT GÅRDSELVA PÅ ÅRSTEIN

Verdivekting	Verdi
Kulturminnet representerer **FASER** med særlig betydning for historie/utvikling	M
Kulturminnet er knyttet til **VIRKSOMHETER** med særlig betydning for historien	S
Kulturminnet er knyttet til **HENDELSER eller BEGIVENHETER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er knyttet til **PERSONER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er av særlig betydning for en eller flere **ETNISKE GRUPPER** (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper)	L
Kulturminnet har særlig **ARKITEKTONISK og ARKITEKTURHISTORISK** verdi	L
Kulturminnet har særlig betydning som kilde til historien der det finnes **FÅ ELLER INGEN SKRIFTLIGE KILDER**	M
Kulturminnet har særlig betydning som **RESSURS FOR LOKAL UTVIKLING OG VERDISKAPNING**	S
Kulturminnets alder og type utløser **JURIDISKE VIRKEMIDLER PÅ NASJONALT PLAN**, se kulturminneloven	L

Verdifastsetting	Ja/nei
Hvilke egenskaper kjennetegner kulturminnet?	
- Alder, tidsdybde og kontinuitet	J
- Autentisitet og opprinnelighet	J
- Mangfold og variasjon	J
- Sammenheng og helhet	J
- Dynamikk og endring	J
- Brudd og kontrast	N
- Lesbarhet og tydelighet	J
- Egnethet	J
- Anvendbarhet	J
- Sårbarhet og tålegrenser	J
- Interaksjon natur-kultur	J
Hva kjennetegner kulturminnet sammenlignet med andre kulturminner?	
Opprinnelig sjeldent (OS), sjeldent ved tilfeldig (ST) eller planmessig utvalg (PU)	ST
Representativt for noe som er vanlig nå (VN) eller noe som var vanlig før (VF)	VF
Hvilke verdier kan vi knytte til kulturminnet? KONKLUSJON	
- Kunnskapsverdier	S
- Opplevelsesverdier	SS
- Bruksverdier	M

9) GRATANGEN KIRKE

Verdivekting	Verdi
Kulturminnet representerer **FASER** med særlig betydning for historie/utvikling	S
Kulturminnet er knyttet til **VIRKSOMHETER** med særlig betydning for historien	SS
Kulturminnet er knyttet til **HENDELSER eller BEGIVENHETER** med særlig betydning for historien	M
Kulturminnet er knyttet til **PERSONER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er av særlig betydning for en eller flere **ETNISKE GRUPPER** (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper)	L
Kulturminnet har særlig **ARKITEKTONISK og ARKITEKTURHISTORISK** verdi	SS
Kulturminnet har særlig betydning som kilde til historien der det finnes **FÅ ELLER INGEN SKRIFTLIGE KILDER**	L
Kulturminnet har særlig betydning som **RESSURS FOR LOKAL UTVIKLING OG VERDISKAPNING**	S
Kulturminnets alder og type utløser **JURIDISKE VIRKEMIDLER PÅ NASJONALT PLAN**, se kulturminneloven	L

Verdifastsetting	Ja/nei
Hvilke egenskaper kjennetegner kulturminnet?	
- Alder, tidsdybde og kontinuitet	N
- Autentisitet og opprinnelighet	J
- Mangfold og variasjon	N
- Sammenheng og helhet	J
- Dynamikk og endring	N
- Brudd og kontrast	J
- Lesbarhet og tydelighet	N
- Egnethet	J
- Anvendbarhet	J
- Sårbarhet og tålegrenser	J
- Interaksjon natur-kultur	J
Hva kjennetegner kulturminnet sammenlignet med andre kulturminner?	
Opprinnelig sjeldent (OS), sjeldent ved tilfeldig (ST) eller planmessig utvalg (PU)	PU
Representativt for noe som er vanlig nå (VN) eller noe som var vanlig før (VF)	VN
Hvilke verdier kan vi knytte til kulturminnet? KONKLUSJON	
- Kunnskapsverdier	S
- Opplevelsesverdier	S
- Bruksverdier	SS

10) GAMLE DEL AV KIRKEGÅRDEN PÅ ÅRSTEIN

Verdivekting	Verdi
Kulturminnet representerer **FASER** med særlig betydning for historie/utvikling	M
Kulturminnet er knyttet til **VIRKSOMHETER** med særlig betydning for historien	M
Kulturminnet er knyttet til **HENDELSER eller BEGIVENHETER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er knyttet til **PERSONER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er av særlig betydning for en eller flere **ETNISKE GRUPPER** (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper)	L
Kulturminnet har særlig **ARKITEKTONISK og ARKITEKTURHISTORISK** verdi	L
Kulturminnet har særlig betydning som kilde til historien der det finnes **FÅ ELLER INGEN SKRIFTLIGE KILDER**	SS
Kulturminnet har særlig betydning som **RESSURS FOR LOKAL UTVIKLING OG VERDISKAPNING**	L
Kulturminnets alder og type utløser **JURIDISKE VIRKEMIDLER PÅ NASJONALT PLAN**, se kulturminneloven	L

Verdifastsetting	Ja/nei
Hvilke egenskaper kjennetegner kulturminnet?	
- Alder, tidsdybde og kontinuitet	J
- Autentisitet og opprinnelighet	J
- Mangfold og variasjon	N
- Sammenheng og helhet	J
- Dynamikk og endring	N
- Brudd og kontrast	J
- Lesbarhet og tydelighet	J
- Egnethet	J
- Anvendbarhet	N
- Sårbarhet og tålegrenser	J
- Interaksjon natur-kultur	J
Hva kjennetegner kulturminnet sammenlignet med andre kulturminner?	
Opprinnelig sjeldent (OS), sjeldent ved tilfeldig (ST) eller planmessig utvalg (PU)	PU
Representativt for noe som er vanlig nå (VN) eller noe som var vanlig før (VF)	VN
Hvilke verdier kan vi knytte til kulturminnet? KONKLUSJON	
- Kunnskapsverdier	SS
- Opplevelsesverdier	S
- Bruksverdier	M

11) G.NR. 35, BNR.1 PÅ LILLE GRØSNES

Verdivekting	Verdi
Kulturminnet representerer **FASER** med særlig betydning for historie/utvikling	S
Kulturminnet er knyttet til **VIRKSOMHETER** med særlig betydning for historien	S
Kulturminnet er knyttet til **HENDELSER eller BEGIVENHETER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er knyttet til **PERSONER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er av særlig betydning for en eller flere **ETNISKE GRUPPER** (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper)	L
Kulturminnet har særlig **ARKITEKTONISK og ARKITEKTURHISTORISK** verdi	L
Kulturminnet har særlig betydning som kilde til historien der det finnes **FÅ ELLER INGEN SKRIFTLIGE KILDER**	M
Kulturminnet har særlig betydning som **RESSURS FOR LOKAL UTVIKLING OG VERDISKAPNING**	L
Kulturminnets alder og type utløser **JURIDISKE VIRKEMIDLER PÅ NASJONALT PLAN**, se kulturminneloven	S

Verdifastsetting	Ja/nei
Hvilke egenskaper kjennetegner kulturminnet?	
- Alder, tidsdybde og kontinuitet	J
- Autentisitet og opprinnelighet	J
- Mangfold og variasjon	J
- Sammenheng og helhet	J
- Dynamikk og endring	J
- Brudd og kontrast	J
- Lesbarhet og tydelighet	J
- Egnethet	J
- Anvendbarhet	J
- Sårbarhet og tålegrenser	J
- Interaksjon natur-kultur	J
Hva kjennetegner kulturminnet sammenlignet med andre kulturminner?	
Opprinnelig sjeldent (OS), sjeldent ved tilfeldig (ST) eller planmessig utvalg (PU)	ST
Representativt for noe som er vanlig nå (VN) eller noe som var vanlig før (VF)	VF
Hvilke verdier kan vi knytte til kulturminnet? KONKLUSJON	
- Kunnskapsverdier	S
- Opplevelsesverdier	S
- Bruksverdier	M

12) KRIGSMINNELØYPER OG GAMLE FERDSELSÅRER FRA FOLDVIK-ØSE OG GRATANGSBOTN-TENNEVOLL

Verdivekting	Verdi
Kulturminnet representerer **FASER** med særlig betydning for historie/utvikling	S
Kulturminnet er knyttet til **VIRKSOMHETER** med særlig betydning for historien	S
Kulturminnet er knyttet til **HENDELSER eller BEGIVENHETER** med særlig betydning for historien	SS
Kulturminnet er knyttet til **PERSONER** med særlig betydning for historien	M
Kulturminnet er av særlig betydning for en eller flere **ETNISKE GRUPPER** (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper)	S
Kulturminnet har særlig **ARKITEKTONISK og ARKITEKTURHISTORISK** verdi	L
Kulturminnet har særlig betydning som kilde til historien der det finnes **FÅ ELLER INGEN SKRIFTLIGE KILDER**	M
Kulturminnet har særlig betydning som **RESSURS FOR LOKAL UTVIKLING OG VERDISKAPNING**	S
Kulturminnets alder og type utløser **JURIDISKE VIRKEMIDLER PÅ NASJONALT PLAN**, se kulturminneloven	L

Verdifastsetting	Ja/nei
Hvilke egenskaper kjennetegner kulturminnet?	
- Alder, tidsdybde og kontinuitet	J
- Autentisitet og opprinnelighet	J
- Mangfold og variasjon	J
- Sammenheng og helhet	J
- Dynamikk og endring	J
- Brudd og kontrast	J
- Lesbarhet og tydelighet	TJA
- Egnethet	J
- Anvendbarhet	J
- Sårbarhet og tålegrenser	J
- Interaksjon natur-kultur	J
Hva kjennetegner kulturminnet sammenlignet med andre kulturminner?	
Opprinnelig sjeldent (OS), sjeldent ved tilfeldig (ST) eller planmessig utvalg (PU)	PU
Representativt for noe som er vanlig nå (VN) eller noe som var vanlig før (VF)	VF
Hvilke verdier kan vi knytte til kulturminnet? KONKLUSJON	
- Kunnskapsverdier	S
- Opplevelsesverdier	S
- Bruksverdier	S

13) KRIGSMINNELANDSKAP PÅ LABERG

Verdivekting	Verdi
Kulturminnet representerer **FASER** med særlig betydning for historie/utvikling	S
Kulturminnet er knyttet til **VIRKSOMHETER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er knyttet til **HENDELSER eller BEGIVENHETER** med særlig betydning for historien	SS
Kulturminnet er knyttet til **PERSONER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er av særlig betydning for en eller flere **ETNISKE GRUPPER** (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper)	L
Kulturminnet har særlig **ARKITEKTONISK og ARKITEKTURHISTORISK** verdi	L
Kulturminnet har særlig betydning som kilde til historien der det finnes **FÅ ELLER INGEN SKRIFTLIGE KILDER**	L
Kulturminnet har særlig betydning som **RESSURS FOR LOKAL UTVIKLING OG VERDISKAPNING**	M
Kulturminnets alder og type utløser **JURIDISKE VIRKEMIDLER PÅ NASJONALT PLAN**, se kulturminneloven	L

Verdifastsetting	Ja/nei
Hvilke egenskaper kjennetegner kulturminnet?	
- Alder, tidsdybde og kontinuitet	N
- Autentisitet og opprinnelighet	J
- Mangfold og variasjon	N
- Sammenheng og helhet	J
- Dynamikk og endring	N
- Brudd og kontrast	J
- Lesbarhet og tydelighet	J
- Egnethet	N
- Anvendbarhet	N
- Sårbarhet og tålegrenser	N
- Interaksjon natur-kultur	J
Hva kjennetegner kulturminnet sammenlignet med andre kulturminner?	
Opprinnelig sjeldent (OS), sjeldent ved tilfeldig (ST) eller planmessig utvalg (PU)	PU
Representativt for noe som er vanlig nå (VN) eller noe som var vanlig før (VF)	INGEN
Hvilke verdier kan vi knytte til kulturminnet? KONKLUSJON	
- Kunnskapsverdier	S
- Opplevelsesverdier	S
- Bruksverdier	L

14) LABERG BRU

Verdivekting	Verdi
Kulturminnet representerer **FASER** med særlig betydning for historie/utvikling	S
Kulturminnet er knyttet til **VIRKSOMHETER** med særlig betydning for historien	S
Kulturminnet er knyttet til **HENDELSER eller BEGIVENHETER** med særlig betydning for historien	S
Kulturminnet er knyttet til **PERSONER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er av særlig betydning for en eller flere **ETNISKE GRUPPER** (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper)	L
Kulturminnet har særlig **ARKITEKTONISK og ARKITEKTURHISTORISK** verdi	S
Kulturminnet har særlig betydning som kilde til historien der det finnes **FÅ ELLER INGEN SKRIFTLIGE KILDER**	L
Kulturminnet har særlig betydning som **RESSURS FOR LOKAL UTVIKLING OG VERDISKAPNING**	L
Kulturminnets alder og type utløser **JURIDISKE VIRKEMIDLER PÅ NASJONALT PLAN**, se kulturminneloven	L

Verdifastsetting	Ja/nei
Hvilke egenskaper kjennetegner kulturminnet?	
- Alder, tidsdybde og kontinuitet	J
- Autentisitet og opprinnelighet	J
- Mangfold og variasjon	N
- Sammenheng og helhet	J
- Dynamikk og endring	J
- Brudd og kontrast	J
- Lesbarhet og tydelighet	J
- Egnethet	J
- Anvendbarhet	J
- Sårbarhet og tålegrenser	J
- Interaksjon natur-kultur	J
Hva kjennetegner kulturminnet sammenlignet med andre kulturminner?	
Opprinnelig sjeldent (OS), sjeldent ved tilfeldig (ST) eller planmessig utvalg (PU)	OS
Representativt for noe som er vanlig nå (VN) eller noe som var vanlig før (VF)	VF
Hvilke verdier kan vi knytte til kulturminnet? KONKLUSJON	
- Kunnskapsverdier	S
- Opplevelsesverdier	S
- Bruksverdier	S

15)LYSVERKET I HILLESHAMN

Verdivekting	Verdi
Kulturminnet representerer **FASER** med særlig betydning for historie/utvikling	S
Kulturminnet er knyttet til **VIRKSOMHETER** med særlig betydning for historien	M
Kulturminnet er knyttet til **HENDELSER eller BEGIVENHETER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er knyttet til **PERSONER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er av særlig betydning for en eller flere **ETNISKE GRUPPER** (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper)	L
Kulturminnet har særlig **ARKITEKTONISK og ARKITEKTURHISTORISK** verdi	M
Kulturminnet har særlig betydning som kilde til historien der det finnes **FÅ ELLER INGEN SKRIFTLIGE KILDER**	S
Kulturminnet har særlig betydning som **RESSURS FOR LOKAL UTVIKLING OG VERDISKAPNING**	L
Kulturminnets alder og type utløser **JURIDISKE VIRKEMIDLER PÅ NASJONALT PLAN**, se kulturminneloven	L

Verdifastsetting	Ja/nei
Hvilke egenskaper kjennetegner kulturminnet?	
- Alder, tidsdybde og kontinuitet	J
- Autentisitet og opprinnelighet	J
- Mangfold og variasjon	N
- Sammenheng og helhet	J
- Dynamikk og endring	J
- Brudd og kontrast	J
- Lesbarhet og tydelighet	TJA
- Egnethet	N
- Anvendbarhet	N
- Sårbarhet og tålegrenser	J
- Interaksjon natur-kultur	J
Hva kjennetegner kulturminnet sammenlignet med andre kulturminner?	
Opprinnelig sjeldent (OS), sjeldent ved tilfeldig (ST) eller planmessig utvalg (PU)	ST
Representativt for noe som er vanlig nå (VN) eller noe som var vanlig før (VF)	BEGGE
Hvilke verdier kan vi knytte til kulturminnet? KONKLUSJON	
- Kunnskapsverdier	S
- Opplevelsesverdier	M
- Bruksverdier	L

16) «M/K STRAUMNES» MOTORKRYSSER

Verdivekting	Verdi
Kulturminnet representerer **FASER** med særlig betydning for historie/utvikling	S
Kulturminnet er knyttet til **VIRKSOMHETER** med særlig betydning for historien	S
Kulturminnet er knyttet til **HENDELSER eller BEGIVENHETER** med særlig betydning for historien	S
Kulturminnet er knyttet til **PERSONER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er av særlig betydning for en eller flere **ETNISKE GRUPPER** (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper)	L
Kulturminnet har særlig **ARKITEKTONISK og ARKITEKTURHISTORISK** verdi	L
Kulturminnet har særlig betydning som kilde til historien der det finnes **FÅ ELLER INGEN SKRIFTLIGE KILDER**	L
Kulturminnet har særlig betydning som **RESSURS FOR LOKAL UTVIKLING OG VERDISKAPNING**	S
Kulturminnets alder og type utløser **JURIDISKE VIRKEMIDLER PÅ NASJONALT PLAN**, se kulturminneloven	S

Verdifastsetting	Ja/nei
Hvilke egenskaper kjennetegner kulturminnet?	
- Alder, tidsdybde og kontinuitet	J
- Autentisitet og opprinnelighet	N
- Mangfold og variasjon	J
- Sammenheng og helhet	J
- Dynamikk og endring	J
- Brudd og kontrast	J
- Lesbarhet og tydelighet	J
- Egnethet	J
- Anvendbarhet	J
- Sårbarhet og tålegrenser	J
- Interaksjon natur-kultur	J
Hva kjennetegner kulturminnet sammenlignet med andre kulturminner?	
Opprinnelig sjeldent (OS), sjeldent ved tilfeldig (ST) eller planmessig utvalg (PU)	PU
Representativt for noe som er vanlig nå (VN) eller noe som var vanlig før (VF)	VF
Hvilke verdier kan vi knytte til kulturminnet? KONKLUSJON	
- Kunnskapsverdier	S
- Opplevelsesverdier	SS
- Bruksverdier	SS

17) MINNELUNDEN I GRATANGSBOTN OG KRIGSBAUTAER

Verdivekting	Verdi
Kulturminnet representerer **FASER** med særlig betydning for historie/utvikling	L
Kulturminnet er knyttet til **VIRKSOMHETER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er knyttet til **HENDELSER eller BEGIVENHETER** med særlig betydning for historien	SS
Kulturminnet er knyttet til **PERSONER** med særlig betydning for historien	S
Kulturminnet er av særlig betydning for en eller flere **ETNISKE GRUPPER** (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper)	L
Kulturminnet har særlig **ARKITEKTONISK og ARKITEKTURHISTORISK** verdi	S
Kulturminnet har særlig betydning som kilde til historien der det finnes **FÅ ELLER INGEN SKRIFTLIGE KILDER**	L
Kulturminnet har særlig betydning som **RESSURS FOR LOKAL UTVIKLING OG VERDISKAPNING**	S
Kulturminnets alder og type utløser **JURIDISKE VIRKEMIDLER PÅ NASJONALT PLAN**, se kulturminneloven	L

Verdifastsetting	Ja/nei
Hvilke egenskaper kjennetegner kulturminnet?	
- Alder, tidsdybde og kontinuitet	TJA
- Autentisitet og opprinnelighet	J
- Mangfold og variasjon	N
- Sammenheng og helhet	J
- Dynamikk og endring	N
- Brudd og kontrast	N
- Lesbarhet og tydelighet	J
- Egnethet	J
- Anvendbarhet	J
- Sårbarhet og tålegrenser	J
- Interaksjon natur-kultur	J
Hva kjennetegner kulturminnet sammenlignet med andre kulturminner?	
Opprinnelig sjeldent (OS), sjeldent ved tilfeldig (ST) eller planmessig utvalg (PU)	PU
Representativt for noe som er vanlig nå (VN) eller noe som var vanlig før (VF)	BEGGE
Hvilke verdier kan vi knytte til kulturminnet? KONKLUSJON	
- Kunnskapsverdier	S
- Opplevelsesverdier	S
- Bruksverdier	S

18) MORGANS SKIP

Verdivekting	Verdi
Kulturminnet representerer **FASER** med særlig betydning for historie/utvikling	L
Kulturminnet er knyttet til **VIRKSOMHETER** med særlig betydning for historien	S
Kulturminnet er knyttet til **HENDELSER eller BEGIVENHETER** med særlig betydning for historien	M
Kulturminnet er knyttet til **PERSONER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er av særlig betydning for en eller flere **ETNISKE GRUPPER** (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper)	L
Kulturminnet har særlig **ARKITEKTONISK og ARKITEKTURHISTORISK** verdi	S
Kulturminnet har særlig betydning som kilde til historien der det finnes **FÅ ELLER INGEN SKRIFTLIGE KILDER**	L
Kulturminnet har særlig betydning som **RESSURS FOR LOKAL UTVIKLING OG VERDISKAPNING**	S
Kulturminnets alder og type utløser **JURIDISKE VIRKEMIDLER PÅ NASJONALT PLAN**, se kulturminneloven	L

Verdifastsetting	Ja/nei
Hvilke egenskaper kjennetegner kulturminnet?	
- Alder, tidsdybde og kontinuitet	N
- Autentisitet og opprinnelighet	J
- Mangfold og variasjon	J
- Sammenheng og helhet	N
- Dynamikk og endring	TJA
- Brudd og kontrast	J
- Lesbarhet og tydelighet	J
- Egnethet	J
- Anvendbarhet	J
- Sårbarhet og tålegrenser	J
- Interaksjon natur-kultur	J
Hva kjennetegner kulturminnet sammenlignet med andre kulturminner?	
Opprinnelig sjeldent (OS), sjeldent ved tilfeldig (ST) eller planmessig utvalg (PU)	OS
Representativt for noe som er vanlig nå (VN) eller noe som var vanlig før (VF)	VN
Hvilke verdier kan vi knytte til kulturminnet? KONKLUSJON	
- Kunnskapsverdier	L
- Opplevelsesverdier	SS
- Bruksverdier	S

19) NAUSTGRUPPA PÅ ÅRSTEIN

Verdivekting	Verdi
Kulturminnet representerer **FASER** med særlig betydning for historie/utvikling	S
Kulturminnet er knyttet til **VIRKSOMHETER** med særlig betydning for historien	S
Kulturminnet er knyttet til **HENDELSER eller BEGIVENHETER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er knyttet til **PERSONER** med særlig betydning for historien	M
Kulturminnet er av særlig betydning for en eller flere **ETNISKE GRUPPER** (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper)	L
Kulturminnet har særlig **ARKITEKTONISK og ARKITEKTURHISTORISK** verdi	SS
Kulturminnet har særlig betydning som kilde til historien der det finnes **FÅ ELLER INGEN SKRIFTLIGE KILDER**	M
Kulturminnet har særlig betydning som **RESSURS FOR LOKAL UTVIKLING OG VERDISKAPNING**	S
Kulturminnets alder og type utløser **JURIDISKE VIRKEMIDLER PÅ NASJONALT PLAN**, se kulturminneloven	S

Verdifastsetting	Ja/nei
Hvilke egenskaper kjennetegner kulturminnet?	
- Alder, tidsdybde og kontinuitet	J
- Autentisitet og opprinnelighet	J
- Mangfold og variasjon	J
- Sammenheng og helhet	J
- Dynamikk og endring	J
- Brudd og kontrast	J
- Lesbarhet og tydelighet	J
- Egnethet	J
- Anvendbarhet	J
- Sårbarhet og tålegrenser	J
- Interaksjon natur-kultur	J
Hva kjennetegner kulturminnet sammenlignet med andre kulturminner?	
Opprinnelig sjeldent (OS), sjeldent ved tilfeldig (ST) eller planmessig utvalg (PU)	ST
Representativt for noe som er vanlig nå (VN) eller noe som var vanlig før (VF)	VF
Hvilke verdier kan vi knytte til kulturminnet? KONKLUSJON	
- Kunnskapsverdier	SS
- Opplevelsesverdier	SS
- Bruksverdier	S

20) NORMANNGÅRDEN

Verdivekting	Verdi
Kulturminnet representerer **FASER** med særlig betydning for historie/utvikling	S
Kulturminnet er knyttet til **VIRKSOMHETER** med særlig betydning for historien	S
Kulturminnet er knyttet til **HENDELSER eller BEGIVENHETER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er knyttet til **PERSONER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er av særlig betydning for en eller flere **ETNISKE GRUPPER** (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper)	L
Kulturminnet har særlig **ARKITEKTONISK og ARKITEKTURHISTORISK** verdi	S
Kulturminnet har særlig betydning som kilde til historien der det finnes **FÅ ELLER INGEN SKRIFTLIGE KILDER**	L
Kulturminnet har særlig betydning som **RESSURS FOR LOKAL UTVIKLING OG VERDISKAPNING**	S
Kulturminnets alder og type utløser **JURIDISKE VIRKEMIDLER PÅ NASJONALT PLAN**, se kulturminneloven	S

Verdifastsetting	Ja/nei
Hvilke egenskaper kjennetegner kulturminnet?	
- Alder, tidsdybde og kontinuitet	J
- Autentisitet og opprinnelighet	J
- Mangfold og variasjon	N
- Sammenheng og helhet	J
- Dynamikk og endring	J
- Brudd og kontrast	TJA
- Lesbarhet og tydelighet	N
- Egnethet	J
- Anvendbarhet	J
- Sårbarhet og tålegrenser	J
- Interaksjon natur-kultur	J
Hva kjennetegner kulturminnet sammenlignet med andre kulturminner?	
Opprinnelig sjeldent (OS), sjeldent ved tilfeldig (ST) eller planmessig utvalg (PU)	ST
Representativt for noe som er vanlig nå (VN) eller noe som var vanlig før (VF)	VF
Hvilke verdier kan vi knytte til kulturminnet? KONKLUSJON	
- Kunnskapsverdier	S
- Opplevelsesverdier	SS
- Bruksverdier	S

21) OLE NYGÅRD-PLASSEN

Verdivekting	Verdi
Kulturminnet representerer **FASER** med særlig betydning for historie/utvikling	S
Kulturminnet er knyttet til **VIRKSOMHETER** med særlig betydning for historien	M
Kulturminnet er knyttet til **HENDELSER eller BEGIVENHETER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er knyttet til **PERSONER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er av særlig betydning for en eller flere **ETNISKE GRUPPER** (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper)	SS
Kulturminnet har særlig **ARKITEKTONISK og ARKITEKTURHISTORISK** verdi	L
Kulturminnet har særlig betydning som kilde til historien der det finnes **FÅ ELLER INGEN SKRIFTLIGE KILDER**	S
Kulturminnet har særlig betydning som **RESSURS FOR LOKAL UTVIKLING OG VERDISKAPNING**	M
Kulturminnets alder og type utløser **JURIDISKE VIRKEMIDLER PÅ NASJONALT PLAN**, se kulturminneloven	S

Verdifastsetting	Ja/nei
Hvilke egenskaper kjennetegner kulturminnet?	
- Alder, tidsdybde og kontinuitet	J
- Autentisitet og opprinnelighet	J
- Mangfold og variasjon	N
- Sammenheng og helhet	J
- Dynamikk og endring	N
- Brudd og kontrast	J
- Lesbarhet og tydelighet	J
- Egnethet	J
- Anvendbarhet	J
- Sårbarhet og tålegrenser	J
- Interaksjon natur-kultur	J
Hva kjennetegner kulturminnet sammenlignet med andre kulturminner?	
Opprinnelig sjeldent (OS), sjeldent ved tilfeldig (ST) eller planmessig utvalg (PU)	ST
Representativt for noe som er vanlig nå (VN) eller noe som var vanlig før (VF)	VF
Hvilke verdier kan vi knytte til kulturminnet? KONKLUSJON	
- Kunnskapsverdier	S
- Opplevelsesverdier	S
- Bruksverdier	M

22) RV 50 – KRIGSMINNE OG GAMMEL FERDSELSÅRE

Verdivekting	Verdi
Kulturminnet representerer **FASER** med særlig betydning for historie/utvikling	S
Kulturminnet er knyttet til **VIRKSOMHETER** med særlig betydning for historien	S
Kulturminnet er knyttet til **HENDELSER eller BEGIVENHETER** med særlig betydning for historien	SS
Kulturminnet er knyttet til **PERSONER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er av særlig betydning for en eller flere **ETNISKE GRUPPER** (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper)	L
Kulturminnet har særlig **ARKITEKTONISK og ARKITEKTURHISTORISK** verdi	M
Kulturminnet har særlig betydning som kilde til historien der det finnes **FÅ ELLER INGEN SKRIFTLIGE KILDER**	M
Kulturminnet har særlig betydning som **RESSURS FOR LOKAL UTVIKLING OG VERDISKAPNING**	S
Kulturminnets alder og type utløser **JURIDISKE VIRKEMIDLER PÅ NASJONALT PLAN**, se kulturminneloven	L

Verdifastsetting	Ja/nei
Hvilke egenskaper kjennetegner kulturminnet?	
- Alder, tidsdybde og kontinuitet	J
- Autentisitet og opprinnelighet	J
- Mangfold og variasjon	TJA
- Sammenheng og helhet	J
- Dynamikk og endring	J
- Brudd og kontrast	J
- Lesbarhet og tydelighet	J
- Egnethet	J
- Anvendbarhet	J
- Sårbarhet og tålegrenser	J
- Interaksjon natur-kultur	J
Hva kjennetegner kulturminnet sammenlignet med andre kulturminner?	
Opprinnelig sjeldent (OS), sjeldent ved tilfeldig (ST) eller planmessig utvalg (PU)	ST
Representativt for noe som er vanlig nå (VN) eller noe som var vanlig før (VF)	VF
Hvilke verdier kan vi knytte til kulturminnet? KONKLUSJON	
- Kunnskapsverdier	S
- Opplevelsesverdier	S
- Bruksverdier	S

23) SNOLKE - GRATANGSBOTN

Verdivekting	Verdi
Kulturminnet representerer **FASER** med særlig betydning for historie/utvikling	S
Kulturminnet er knyttet til **VIRKSOMHETER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er knyttet til **HENDELSER eller BEGIVENHETER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er knyttet til **PERSONER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er av særlig betydning for en eller flere **ETNISKE GRUPPER** (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper)	L
Kulturminnet har særlig **ARKITEKTONISK og ARKITEKTURHISTORISK** verdi	M
Kulturminnet har særlig betydning som kilde til historien der det finnes **FÅ ELLER INGEN SKRIFTLIGE KILDER**	S
Kulturminnet har særlig betydning som **RESSURS FOR LOKAL UTVIKLING OG VERDISKAPNING**	M
Kulturminnets alder og type utløser **JURIDISKE VIRKEMIDLER PÅ NASJONALT PLAN**, se kulturminneloven	L

Verdifastsetting	Ja/nei
Hvilke egenskaper kjennetegner kulturminnet?	
- Alder, tidsdybde og kontinuitet	N
- Autentisitet og opprinnelighet	J
- Mangfold og variasjon	N
- Sammenheng og helhet	J
- Dynamikk og endring	N
- Brudd og kontrast	J
- Lesbarhet og tydelighet	N
- Egnethet	J
- Anvendbarhet	N
- Sårbarhet og tålegrenser	J
- Interaksjon natur-kultur	J
Hva kjennetegner kulturminnet sammenlignet med andre kulturminner?	
Opprinnelig sjeldent (OS), sjeldent ved tilfeldig (ST) eller planmessig utvalg (PU)	OS
Representativt for noe som er vanlig nå (VN) eller noe som var vanlig før (VF)	UVANLIG
Hvilke verdier kan vi knytte til kulturminnet? KONKLUSJON	
- Kunnskapsverdier	M
- Opplevelsesverdier	S
- Bruksverdier	M

24) SOMMERFJØSET PÅ GRØSNES/DALÅS-SOMMERFJØSET

Verdivekting	Verdi
Kulturminnet representerer **FASER** med særlig betydning for historie/utvikling	S
Kulturminnet er knyttet til **VIRKSOMHETER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er knyttet til **HENDELSER eller BEGIVENHETER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er knyttet til **PERSONER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er av særlig betydning for en eller flere **ETNISKE GRUPPER** (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper)	L
Kulturminnet har særlig **ARKITEKTONISK og ARKITEKTURHISTORISK** verdi	S
Kulturminnet har særlig betydning som kilde til historien der det finnes **FÅ ELLER INGEN SKRIFTLIGE KILDER**	S
Kulturminnet har særlig betydning som **RESSURS FOR LOKAL UTVIKLING OG VERDISKAPNING**	L
Kulturminnets alder og type utløser **JURIDISKE VIRKEMIDLER PÅ NASJONALT PLAN**, se kulturminneloven	L

Verdifastsetting	Ja/nei
Hvilke egenskaper kjennetegner kulturminnet?	
- Alder, tidsdybde og kontinuitet	J
- Autentisitet og opprinnelighet	J
- Mangfold og variasjon	N
- Sammenheng og helhet	J
- Dynamikk og endring	N
- Brudd og kontrast	N
- Lesbarhet og tydelighet	J
- Egnethet	J
- Anvendbarhet	N
- Sårbarhet og tålegrenser	J
- Interaksjon natur-kultur	J
Hva kjennetegner kulturminnet sammenlignet med andre kulturminner?	
Opprinnelig sjeldent (OS), sjeldent ved tilfeldig (ST) eller planmessig utvalg (PU)	ST
Representativt for noe som er vanlig nå (VN) eller noe som var vanlig før (VF)	VF
Hvilke verdier kan vi knytte til kulturminnet? KONKLUSJON	
- Kunnskapsverdier	S
- Opplevelsesverdier	S
- Bruksverdier	L

25) STORBÅTHISTORIE FOR BRYGGENE FRA STRAUMSNES TIL ÅKERNES

Verdivekting	Verdi
Kulturminnet representerer **FASER** med særlig betydning for historie/utvikling	SS
Kulturminnet er knyttet til **VIRKSOMHETER** med særlig betydning for historien	SS
Kulturminnet er knyttet til **HENDELSER eller BEGIVENHETER** med særlig betydning for historien	SS
Kulturminnet er knyttet til **PERSONER** med særlig betydning for historien	M
Kulturminnet er av særlig betydning for en eller flere **ETNISKE GRUPPER** (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper)	S
Kulturminnet har særlig **ARKITEKTONISK og ARKITEKTURHISTORISK** verdi	SS
Kulturminnet har særlig betydning som kilde til historien der det finnes **FÅ ELLER INGEN SKRIFTLIGE KILDER**	M
Kulturminnet har særlig betydning som **RESSURS FOR LOKAL UTVIKLING OG VERDISKAPNING**	SS
Kulturminnets alder og type utløser **JURIDISKE VIRKEMIDLER PÅ NASJONALT PLAN**, se kulturminneloven	SS

Verdifastsetting	Ja/nei
Hvilke egenskaper kjennetegner kulturminnet?	
- Alder, tidsdybde og kontinuitet	J
- Autentisitet og opprinnelighet	J
- Mangfold og variasjon	J
- Sammenheng og helhet	J
- Dynamikk og endring	J
- Brudd og kontrast	J
- Lesbarhet og tydelighet	J
- Egnethet	J
- Anvendbarhet	J
- Sårbarhet og tålegrenser	J
- Interaksjon natur-kultur	J
Hva kjennetegner kulturminnet sammenlignet med andre kulturminner?	
Opprinnelig sjeldent (OS), sjeldent ved tilfeldig (ST) eller planmessig utvalg (PU)	OS
Representativt for noe som er vanlig nå (VN) eller noe som var vanlig før (VF)	VF
Hvilke verdier kan vi knytte til kulturminnet? KONKLUSJON	
- Kunnskapsverdier	SS
- Opplevelsesverdier	SS
- Bruksverdier	SS

26) STORFOSSEN KRAFTVERK

Verdivekting	Verdi
Kulturminnet representerer **FASER** med særlig betydning for historie/utvikling	SS
Kulturminnet er knyttet til **VIRKSOMHETER** med særlig betydning for historien	SS
Kulturminnet er knyttet til **HENDELSER eller BEGIVENHETER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er knyttet til **PERSONER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er av særlig betydning for en eller flere **ETNISKE GRUPPER** (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper)	L
Kulturminnet har særlig **ARKITEKTONISK og ARKITEKTURHISTORISK** verdi	S
Kulturminnet har særlig betydning som kilde til historien der det finnes **FÅ ELLER INGEN SKRIFTLIGE KILDER**	L
Kulturminnet har særlig betydning som **RESSURS FOR LOKAL UTVIKLING OG VERDISKAPNING**	M
Kulturminnets alder og type utløser **JURIDISKE VIRKEMIDLER PÅ NASJONALT PLAN**, se kulturminneloven	L

Verdifastsetting	Ja/nei
Hvilke egenskaper kjennetegner kulturminnet?	
- Alder, tidsdybde og kontinuitet	J
- Autentisitet og opprinnelighet	J
- Mangfold og variasjon	N
- Sammenheng og helhet	J
- Dynamikk og endring	J
- Brudd og kontrast	J
- Lesbarhet og tydelighet	TJA
- Egnethet	N
- Anvendbarhet	TJA
- Sårbarhet og tålegrenser	J
- Interaksjon natur-kultur	J
Hva kjennetegner kulturminnet sammenlignet med andre kulturminner?	
Opprinnelig sjeldent (OS), sjeldent ved tilfeldig (ST) eller planmessig utvalg (PU)	OS
Representativt for noe som er vanlig nå (VN) eller noe som var vanlig før (VF)	BEGGE
Hvilke verdier kan vi knytte til kulturminnet? KONKLUSJON	
- Kunnskapsverdier	SS
- Opplevelsesverdier	S
- Bruksverdier	S

27) UNGDOMSHUSET PÅ LØVDAL

Verdivekting	Verdi
Kulturminnet representerer **FASER** med særlig betydning for historie/utvikling	S
Kulturminnet er knyttet til **VIRKSOMHETER** med særlig betydning for historien	S
Kulturminnet er knyttet til **HENDELSER eller BEGIVENHETER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er knyttet til **PERSONER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er av særlig betydning for en eller flere **ETNISKE GRUPPER** (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper)	L
Kulturminnet har særlig **ARKITEKTONISK og ARKITEKTURHISTORISK** verdi	M
Kulturminnet har særlig betydning som kilde til historien der det finnes **FÅ ELLER INGEN SKRIFTLIGE KILDER**	L
Kulturminnet har særlig betydning som **RESSURS FOR LOKAL UTVIKLING OG VERDISKAPNING**	M
Kulturminnets alder og type utløser **JURIDISKE VIRKEMIDLER PÅ NASJONALT PLAN**, se kulturminneloven	L

Verdifastsetting	Ja/nei
Hvilke egenskaper kjennetegner kulturminnet?	
- Alder, tidsdybde og kontinuitet	TJA
- Autentisitet og opprinnelighet	N
- Mangfold og variasjon	N
- Sammenheng og helhet	J
- Dynamikk og endring	J
- Brudd og kontrast	N
- Lesbarhet og tydelighet	J
- Egnethet	J
- Anvendbarhet	J
- Sårbarhet og tålegrenser	J
- Interaksjon natur-kultur	N
Hva kjennetegner kulturminnet sammenlignet med andre kulturminner?	
Opprinnelig sjeldent (OS), sjeldent ved tilfeldig (ST) eller planmessig utvalg (PU)	PU
Representativt for noe som er vanlig nå (VN) eller noe som var vanlig før (VF)	BEGGE
Hvilke verdier kan vi knytte til kulturminnet? KONKLUSJON	
- Kunnskapsverdier	M
- Opplevelsesverdier	M
- Bruksverdier	S

28) ÅRSTEIN SKOLE

Verdivekting	Verdi
Kulturminnet representerer **FASER** med særlig betydning for historie/utvikling	S
Kulturminnet er knyttet til **VIRKSOMHETER** med særlig betydning for historien	SS
Kulturminnet er knyttet til **HENDELSER eller BEGIVENHETER** med særlig betydning for historien	S
Kulturminnet er knyttet til **PERSONER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er av særlig betydning for en eller flere **ETNISKE GRUPPER** (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper)	L
Kulturminnet har særlig **ARKITEKTONISK og ARKITEKTURHISTORISK** verdi	M
Kulturminnet har særlig betydning som kilde til historien der det finnes **FÅ ELLER INGEN SKRIFTLIGE KILDER**	M
Kulturminnet har særlig betydning som **RESSURS FOR LOKAL UTVIKLING OG VERDISKAPNING**	S
Kulturminnets alder og type utløser **JURIDISKE VIRKEMIDLER PÅ NASJONALT PLAN**, se kulturminneloven	S

Verdifastsetting	Ja/nei
Hvilke egenskaper kjennetegner kulturminnet?	
- Alder, tidsdybde og kontinuitet	J
- Autentisitet og opprinnelighet	J
- Mangfold og variasjon	J
- Sammenheng og helhet	J
- Dynamikk og endring	N
- Brudd og kontrast	J
- Lesbarhet og tydelighet	J
- Egnethet	N
- Anvendbarhet	J
- Sårbarhet og tålegrenser	J
- Interaksjon natur-kultur	J
Hva kjennetegner kulturminnet sammenlignet med andre kulturminner?	
Opprinnelig sjeldent (OS), sjeldent ved tilfeldig (ST) eller planmessig utvalg (PU)	PU
Representativt for noe som er vanlig nå (VN) eller noe som var vanlig før (VF)	VF
Hvilke verdier kan vi knytte til kulturminnet? KONKLUSJON	
- Kunnskapsverdier	SS
- Opplevelsesverdier	SS
- Bruksverdier	S

29) ÅTTRINGSNAUSET PÅ GRØSNES

Verdivekting	Verdi
Kulturminnet representerer **FASER** med særlig betydning for historie/utvikling	S
Kulturminnet er knyttet til **VIRKSOMHETER** med særlig betydning for historien	S
Kulturminnet er knyttet til **HENDELSER eller BEGIVENHETER** med særlig betydning for historien	M
Kulturminnet er knyttet til **PERSONER** med særlig betydning for historien	L
Kulturminnet er av særlig betydning for en eller flere **ETNISKE GRUPPER** (den samiske urbefolkningen, nasjonale minoriteter eller andre etniske grupper)	L
Kulturminnet har særlig **ARKITEKTONISK og ARKITEKTURHISTORISK** verdi	S
Kulturminnet har særlig betydning som kilde til historien der det finnes **FÅ ELLER INGEN SKRIFTLIGE KILDER**	M
Kulturminnet har særlig betydning som **RESSURS FOR LOKAL UTVIKLING OG VERDISKAPNING**	L
Kulturminnets alder og type utløser **JURIDISKE VIRKEMIDLER PÅ NASJONALT PLAN**, se kulturminneloven	L

Verdifastsetting	Ja/nei
Hvilke egenskaper kjennetegner kulturminnet?	
- Alder, tidsdybde og kontinuitet	J
- Autentisitet og opprinnelighet	J
- Mangfold og variasjon	N
- Sammenheng og helhet	J
- Dynamikk og endring	N
- Brudd og kontrast	N
- Lesbarhet og tydelighet	J
- Egnethet	J
- Anvendbarhet	J
- Sårbarhet og tålegrenser	J
- Interaksjon natur-kultur	J
Hva kjennetegner kulturminnet sammenlignet med andre kulturminner?	
Opprinnelig sjeldent (OS), sjeldent ved tilfeldig (ST) eller planmessig utvalg (PU)	PU
Representativt for noe som er vanlig nå (VN) eller noe som var vanlig før (VF)	VF
Hvilke verdier kan vi knytte til kulturminnet? KONKLUSJON	
- Kunnskapsverdier	S
- Opplevelsesverdier	S
- Bruksverdier	S

From: Terje Karlsen <tersigka@online.no>
Sent: Monday, May 15, 2017 10:25 AM
To: Postmottak Gratangen
Subject: Kulturminneplan for Gratangen
Attachments: Kulturminneplan for Gratangen.docx

Til
Gratangen kommune, Oppvekst og kultursektoren.

Vedlagt følger innspill/merknader til Kulturminneplan for Gratangen.

M h Bjørn Terje Karlsen

Kulturminneplan for Gratangen

Innspill/merknader:
1. Ved omtalen av Laberg bro mangler det uttalelse om nødvendig vedlikehold, slik at brua ikke blir skadet av frostsprenging. Gelender og nærområde må også settes i stand.

2. Krigsminner på Laberg. A) Den tyske Kommandobunkeren i Stuhågen – haugen der Bedehus-kapellet ligger – ble etter kapitulasjonen lagt igjen av tyskerne med de installasjoner som var der. Den er aldri blitt åpnet i ettertid. En har ikke kjennskap til at det finnes noe lignende noe annet sted her nord. Fra bunkeren hadde man linjer til forsvarsinstallasjoner både på Laberg og deler av sørsida av Gratangen. Rett ovenfor bunkeren på toppen av Stuhågen ligger en betongbunker med anlegg for mitraljøse. Det ville være naturlig at dette avgrensede området ble markert.
B) Gamhågen spilte med bakgrunn i sin spesielle plass i området en sentral rolle, først for de tyske angriperne i 1940, og i ettertid i 1940 for både norske og franske styrker. Den ble hyppig bombet av tyske fly. Flere norske og franske soldater ble drept der. Under okkupasjonen ble den kraftig befestet av de tyske okkupantene med bunkers-system som står der. Det anmodes om at et begrenset, sentralt område på Gamhågen blir markert.
C. Gjennom fjellet mellom de to veiene som fører ned til sjøen på Laberg, sprengte tyskerne ut en tunell av betydelig lengde. Midtveis var den utvidet slik at det var plass til et stort antall soldater med utstyr, opp mot et kompani. Den øvre tunellåpningen er tettet igjen for å hindre at mennesker og husdyr skulle unngå uhell. En markering av tunellen med dette betydelige uttak av fjell, bør vurderes.

3. Ved Labergselva omtrent midtveis mellom brua og sjøen stod det en mølle der korn fra gårder både på sørsida og nordsida av Gratangen fikk malt byggkorn. Det var Erik Johnsen, født i Vågå i Guldbrandsdalen som bygde opp mølla. Denne mølla er en god del eldre enn mølla i Foldvik. Det førte en egen vei fra gårdene på Laberg til mølla. Kvernsteinene lå i sin tid i elva et stykke nedenfor. Et kulturminne som i sin tid hadde avgjørende betydning for menneskene som bodde i området.

4. På Tverrlandet ovenfor brygga som står der, og ovenfor kystriksvegen, er det en steinmur av betydelige dimensjoner. Den er bygd opp av til dels svært store steiner, og er et fortidsminne om det store og svært slitsomme arbeidet man gjennomførte for å vinne et begrenset antall kvadratmeter dyrkbar jord. Ved siden av fisket, var det jo det man hentet ut av jorda som gav grunnlag for at man kunne leve og bo i området. Spesielt er det å merke seg at de tekniske hjelpemidlene man hadde den gang for å utføre et slikt arbeid, var bare to, nemlig spade og spett.
Det er et kulturminnesmerke fra fortiden som er verdig en markering.

5. Thomas von Westen bygde såkalte Finneskoler i Sør-Troms. Der ble det gitt undervisnning både til flyttsamer og fastboende samer. Hovedskolen var lagt til Laberg i Gratangen. Det har vært tale om at den kunne ha stått i nærheten av tidligere omtalte Stuhågen, muligens et stykke nærmere sjøen på Laberg.

6. Konservator Lund (Bjarkøy – Steigen-forsker) påviste store naust-tomter ved ”ladeberget”. Han mente det kunne være brukt av aristrokratiet på Bjarkøy/Trondenes i deres handelsforbindelser med samene og områdene ved Bottenviken.

Jeg ber om at de forholdene som er nevnt her, får sin plass i Kulturminneplanen for Gratangen.

Informasjon er gitt meg av min far Terje Karlsen som bodde på Laberg fra 1931.
Laberg, 16. mai 2017.

Bjørn Terje Karlsen

From: Nine Grib
Sent: Monday, May 29, 2017 6:17 AM
To: Per Kvaale Caspersen
Subject: FW: Kulturminneplan - Lille-Grøsnes

From: Nikolaisen Reidun Ursin [mailto:Reidun.Nikolaisen@sweco.no]
Sent: 26 May 2017 10:08
To: Nine Grib <nine.grib@gratangen.kommune.no>
Subject: Kulturminneplan - Lille-Grøsnes

Hei!

Jeg har vært i kontakt med Gunnar Bjørklund angående noen mindre endringer i teksten om gården (avsnitt 7.1.4) . Han skal ordne med at det blir rettet opp.

Når det gjelder det som står om tiltak er det ikke aktuelt for oss at det settes opp informasjonsskilt. Dette er jo kulturminner som tilhører et privat gårdstun. Vi leier ut hovedhuset og det bor folk der på helårsbasis, kårhuset/Sofiehuset benyttes om fritidsbolig og det er derfor ikke naturlig å «invitere» med skilt. Hvis folk er interessert i å komme å se vil det være helt i orden, men da etter avtale med oss.

Mvh

Reidun Ursin Nikolaisen

Kjetil Fjellheim
Gratangen

28.5.2017

Gratangen kommune
Årstein
Gratangen

MERKNAD TIL KULTURMINNEPLAN GRATANGEN KOMMUNE

Ber om at Slipen i Småvik blir lagt inn i kulturminneplanen for Gratangen kommune

Kjetil Fjellheim

From: Nine Grib
Sent: Tuesday, May 30, 2017 5:10 PM
To: Nine Grib
Subject: VS: Tilbakemeldinger kulturminneplan

Hei igjen!

Vi har følgende generelle merknader til planen – samt kommentarer gitt pr telefon tidligere i dag.

Innledningsvis i planen står det mye bra om hva kommunen ønsker med planen; at den skal styrke kulturminnekompetansen i kommunen, gi befolkningen innsikt i hvordan kommunen forvalter lokale kulturminner, at den skal være et politisk og administrativt styringsverktøy mv.

Vi savner imidlertid svar på hvordan kommunen skal gjøre dette.
Formålet med KIK-arbeidet er å få oversikt over (et utvalg av) kommunens verneverdige kulturminner og si noen om hvordan disse skal tas vare på for fremtiden. Hva skal kommunen gjøre for å ivareta disse utvalgte kulturminnene, hva er kommunens ansvar?

Planen bør ha en **handlingsplan** og vi anbefaler at vedlegg kap 9.2 legges inn som et av hovedkapitlene (ikke som vedlegg) og at man her sier noe om hvordan kommunen skal sikre vern av de utvalgte kulturminnene. F.eks. at de skal legges inn i kommunens arealdel som hensynssone c, med retningslinjer for vern, at de skal vernes gjennom reguleringsplan – som hensynssone c med bestemmelser e.a. Ta gjerne også med forslag til konkrete tiltak som skilting, istandsetting osv. I handlingsplanen må det også stå når planen skal rulleres, om det skal gjøres nye registreringer osv. Her kan det også stå noe om når handlingsplanen skal rulleres.

Planen har mange begrepsdefinisjoner, flere er uklare. Dette kan med fordel kuttes ned – erstatt gjerne med definisjoner fra Riksantikvaren eller fylkeskommunens nettsider.
Når det gjelder hvem som har forvaltningsansvar for hva kan dere også bruke definisjoner fra RA eller fylkeskommunen.

Planen sier mye om automatisk fredete kulturminner og om fylkeskommunens forvaltningsansvar. Dette kan med fordel kortes kraftig ned. Fredete kulturminner har sitt vern. Gjennom KIK skal det være fokus på kommunens forvaltningsansvar for de kulturminnene som pr i dag ikke har noe form for vern, dvs kulturminner som ikke er fredet. Planen skal gi en oversikt over kulturminner som ikke har noen form for vern, men som kommunen anser som viktige å ta vare på som en del av den lokale historien.

Ta med informasjon om Gratangens KULA-område . Kulturmiljø av nasjonal verdi. Si litt om dette.
Si noe om at dere har ett av tre nasjonale fartøyvernsenter i kommunen.
Savner også noen linjer om aktive lag og foreninger som jobber med kulturarv. Gratangen er jo kjent som en «aktiv kystkulturkommune».

Håper dere kommer i mål med arbeidet, til tross for mange merknader fra oss ☺

Vennlig hilsen

Marit Chruickshank
Rådgiver kulturarv
KUL Kulturarv og miljø
Troms fylkeskommune

Telefon: +47 77 78 80 18
www.tromsfylke.no

TROMS fylkeskommune
ROMSSA fylkkasuohkan

Filen ble ikke funnet. Den er enten slettet, eller sjekket ut.

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 17/00613
Arkivkode
Saksbehandler Rune Hjallar

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Planutvalget	13.06.2017	5/17

Reguleringsplan gang- og sykkelveg Gratangsbotn 2

Planutvalget har behandlet saken i møte 13.06.2017 sak 5/17

Møtebehandling
Forslag til instilling fra rådmann:

1. I medhold av plan- og bygningsloven §12-12 godkjenner Gratangen kommunestyre reguleringsplan med tilhørende bestemmelser for «Detaljreguleringsplan for gang- og sykkelveg i Gratangsbotn», for del 1, 2 og 3 fra skolen til Storelva. (Profil 620)
2. Del 1, 2 og 3 frem til profil 620, fremlegges kommunestyret for egen godkjenning etter at befaring med grunneiere og eventuell avklaring med NVE er gjennomført.
3. Kunngjøring av planen gjøres i henhold til Plan- og bygningsloven § 12-12.
4. Kommunestyrets vedtak kan påklages innen 3 uker, jf. Plan- og bygningsloven § 9-1.

Votering
Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. I medhold av plan- og bygningsloven §12-12 godkjenner Gratangen kommunestyre reguleringsplan med tilhørende bestemmelser for «Detaljreguleringsplan for gang- og sykkelveg i Gratangsbotn», for del 1, 2 og 3 fra skolen til Storelva. (Profil 620)
2. Del 1, 2 og 3 frem til profil 620, fremlegges kommunestyret for egengodkjenning etter at befaring med grunneiere og eventuell avklaring med NVE er gjennomført.
3. Kunngjøring av planen gjøres i henhold til Plan- og bygningsloven § 12-12.
4. Kommunestyrets vedtak kan påklages innen 3 uker, jf. Plan- og bygningsloven § 9-1.

GRATANGEN KOMMUNE

Arkivsak-dok. 17/00613-1
Saksbehandler Rune Hjallar

Saksgang	Møtedato
Planutvalget	13.06.2017

REGULERINGSPLAN GANG- OG SYKKELVEG GRATANGSBOTN 2, EGENGODKJENNING

Innstilling:

Innstilling

1. I medhold av plan og bygningslovens § 12-12 godkjenner Gratangen kommunestyre reguleringsplan med tilhørende bestemmelser for "Detaljreguleringsplan for gang- og sykkelveg i Gratangsbotn", for del 1 2, 3, fra Skolen til Storelva. (profil 620)
2. Del 1, 2 og 3 frem til profil 620, fremlegges kommunestyre for egengodkjenning etter at befaring med grunneiere og eventuell avklaring med NVE er gjennomført.
3. Kunngjøring av planen gjøres i henhold Plan- og bygningslovens § 12-12.
4. Kommunestyrets vedtak kan påklages innen 3 uker, jf. Plan- og bygningslovens § 9-1.

Saksopplysninger:

Lovbehandling:	Plan- og bygningsloven
Type sak:	Detaljreguleringsplan
Behandling:	Pbl § 12-12 Vedtak av reguleringsplan.

Bakgrunn for planen:

Utbygging av Gang- og sykkelveg fra kryss på Elvenes til Storelva var tildelt Fylkeskommunale trafikksikkerhetsmidler, for bygging i 2013, denne delen er pr. idag ferdig bygget. Før bygging av gang og sykkelveg langs fylkesveg, er det et krav fra Statens vegvesen at det skal foreligge godkjent reguleringsplan. Gratangen

kommune har derfor engasjert Multiconsult (tidl. Barlindhaug) til å utarbeide denne. På grunn av merknader i forbindelse med offentlig ettersyn ble kun første del av reguleringsplanen godkjent.

Merknadene er nå vurdert og resterende del av planen legges frem til godkjenning.

Kort om omfang:

Planen gang og sykkelveg med bredde 3,0 meter, ved Mølnelva tar gang og sykkelvegen av og tar og følger elv opp til veien møter fylkesvegen igjen

Lovbehandling:

Behandlingen er hjemlet i Plan og bygningslovens §12-12:

"§ 12-12. *Vedtak av reguleringsplan*

Når forslag til reguleringsplan er ferdigbehandlet, legges det fram for kommunestyret til vedtak, eventuelt i alternativer. Av saksframlegget skal det framgå hvordan innkomne uttalelser til planforslaget og konsekvensene av planen har vært vurdert, og hvilken betydning disse er tillagt. Kommunestyret må treffe vedtak senest tolv uker etter at planforslaget er ferdigbehandlet. Er kommunestyret ikke enig i forslaget, kan det sende saken tilbake til ny behandling. Det kan gis retningslinjer for det videre arbeid med planen.

Kommunestyret kan delegere myndighet til å vedta mindre reguleringsplaner i samsvar med kommunelovens regler når planen er i samsvar med rammer i kommuneplanens arealdel, og det er mindre enn fire år siden den ble vedtatt av kommunestyret.

Kommunestyrets endelige vedtak om reguleringsplan kan påklages, jf. § 1-9.

Når planen er vedtatt, skal registrerte grunneiere og festere i planområdet, og så vidt mulig andre rettighetshavere i planområdet og naboer til planområdet, når de blir direkte berørt underrettes særskilt ved brev. Underretningen skal inneholde opplysninger om klageadgangen og frist for klage.

Planen med planbeskrivelse skal kunngjøres i minst én avis som er alminnelig lest på stedet og gjøres tilgjengelig gjennom elektroniske medier."

Tidligere behandling:
Planen har vært første gangs behandlet i planutvalget den 04.09.12, der det ble enstemmig vedtatt at:

"I medhold av Plan- og bygningslovens 12-10, vedtar Planutvalget i Gratangen kommune at forslag til *"Detaljreguleringsplan for gang- og sykkelveg i Gratangsbotn"* sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn i 6- uker. "
Planen ble sendt ut til berørte parter, og lagt ut til høring i perioden 01.10.12 – 12.11.12.
Ved høringsfristens utløp var det mottatt 11 merknader til planen, de største reaksjonene kom i del 1 nærmest skolen. Merknadene gjaldt plassering av G/S vegen langs Mølnelva, noe som kan vurderes nærmere etter befaring. Trase fra skole til Storelva bru hadde imidlertid ikke finansiering og ble derfor avventet noe, slik at nødvendige avklaring kunne utføres.

Plan for den del av traseen som var gitt finansiering ble egengodkjent i kommunestyre den 25.02.2013, sak 12/13.
Traseen er befart, og administrasjonen anbefaler at gs-vegen legges litt nærmere elva de første meterne mot skolen. Avstand til elva vil da på det minste være 6 meter, men dette er vurdert til å være akseptabelt, ettersom det dreier seg om en mindre strekning på ca 20 meter.
Øvrige mottatte merknader vil bli videre fulgt opp i forbindelse med detaljplanlegging og avtaler om grunnerverv.
I forhold til tidsaspektet fra offentlig ettersyn og endelig godkjenning, så har kommunen vurdert at det ikke er tilkommet nye forhold som tilsier at planen må legges ut til nytt offentlig ettersyn. En slik reversering ville krevd både resursmessig og tidsmessig uforholdsmessige ressurser. Det er ikke skjedd endringer i eiendomsforholdene eller nye grunneiere langs traseen. Saken anses derfor nok opplyst til at den kan legges fem til endelig behandling.

Merknader mottatt ved offentlig ettersyn:
(Merknader som omfattet tidligere godkjent del er tatt ut)

1) **Dagmund Sørli**

   Kart med påtegnede merknader datert 24.10.12.
   Merknader vedrørende stikkrenne gjennom fylkesvegen,

   Kommentar:
   Følges opp i detaljplanleggingen.
   Grunnet protester i del 1-3 fra Storelva til skolen avventes denne del av planen.

2) **Anne-Marit og Kyrre Eilertsen**

   Finner valget av trase over eiendommen gnr 42 bnr 37 helt uakseptabelt.
   - Grøntareal/skjæring i forbindelse med G/S – vegen ødelegger dyrket mark / solbæråker
   - Fjøsmuren ser i forslaget ut til å bli fjernet.

   Kommentar:
   - *Plassering av traseen i forhold til elv og solbæråker er befart, avstanden til elv ble opprinnelig valgt etter innspill fra NVE, der de anbefalte 10 meter. Administrasjonen foreslås at plassering av vegen tilpasses mest mulig grunneiers ønsker, dersom NVE ikke reiser innsigelse til dette. Avstanden til elva vil da bli ned i 6 meter. Innspillet er oversendt NVE, men endelig tilbakemelding er ikke mottatt.*
   - *Fjøsmuren er tenkt bevart, det er riktig at muren kommer i grøntområde innenfor plangrensen, men det har vært fokus på at muren skal bevares, det er ingen planer om at denne skal fjernes.*

3) **Andrè Anderzen og Rannveig Bolle-Anderzen**

   Brev datert 1.11.12.
   Ønsker gang- og sykkelvegen lagt nærmere Mølnelva, evt. at gang- og sykkelvegen også nyttes til adkomst til eiendommen gnr 42 bnr 1.

Kommentar:
Vurdering lik punkt 7.

4) NVE

E-post datert 28.09.10.
Ingen merknader.

5) Reindriftsforvaltningen Troms.

Brev datert 4.10.12.
Foreligger det ingen merknader/ innsigelser fra reinbeitedistriktet eller reindriftsagronomen vil det ikke bli gitt egen høringsuttalelse.
Kommentar:
Ikke mottatt noen ytterligere merknad..

6) Fylkesmannen i Troms

Brev datert 31.10.12.
Ingen merknader til reguleringsplanen.

7) Statens vegvesen

Brev datert 12.11.12.

- Rekkefølgebestemmelse vedrørende bru, tillater ikke at bru ikke bygges før andre del av traseen frem til skolen bygger.
- Planteknisk markering av bru, med juridisk linje.
- Etterlysning av tydeligere markering av kjøreveg, enten på plankart eller i bestemmelser.
- Juridiske linjer for eiendomsgrenser som fortsatt skal gjelde, nye eiendomsgrenser og eiendomsgrenser som skal oppheves, må legges inn i plankart.

Kommentar:

- *Ikke ønskelig fra kommunens side å legge inn rekkefølgebestemmelser for bru, da dette blokkerer for eventuell hel eller delvis forskuttering av utbedringer i andre del av traseen. Men for å forhindre innsigelse er bestemmelse tatt inn i planen.*
- *Markering av bru med juridisk linje er utført.*
- *Kjøreveg er markert.*
- *Eiendomsgrenser lagt inn i plankartet*

Vurdering:
Rådmannen anbefaler at planen godkjennes slik at arbeidet med løsning for denne del av strekningen kan videreføres.

Som vedlegg til saken følger: 1) Plankart del 1, 2 og del 3 (til profil 620).
2) Reguleringsbestemmelser.

3) Planbeskrivelse.

Gratangen kommune, 09.06.2017

Gratangen kommune

BESTEMMELSER TIL REGULERINGSPLAN FOR GANG- OG SYKKELVEG GRATANGSBOTN

Dato:	25.05.2012
Dato for siste revisjon:	15.02.2013
Dato for kommunestyrets vedtak/egengodkjenning:	25.02.2013

I

I medhold av plan- og bygningslovens § 12-7 gjelder disse reguleringsbestemmelsene for det området som på plankartene benevnt: del 1-2, del 3-4 og del 5-6, er avgrenset med reguleringsgrense.

II

I medhold av plan- og bygningslovens § 12-5 er området regulert til følgende formål:

2 SAMFERDSELSANLEGG OG TEKNISK INFRASTRUKTUR (PBL § 12-5, nr 2)

- Kjøreveg
- Fortau
- Gang-/ sykkelveg
- Annen veggrunn – grøntareal

I medhold av plan- og bygningslovens § 12-6 er området regulert til følgende hensynssoner:

- Sikringssone – frisikt

III

I medhold av plan- og bygningslovens § 12-6 gis følgende bestemmelser til hensynssoner innenfor planområdet:

1. HENSYNSSONER

1.1. Sikringssone - frisikt

Innenfor områdene tillates det ikke sikthindrende gjenstander høyere enn 50 cm over veibanen. Primærvegens kjørebane bør være synlig i hele sikttrekanten, sett fra sekundærvegen. I tillegg må det kontrolleres at planet mellom øyepunkt i sekundærvegen og kjørebanen i primærvegen, er fritt for sikthindringer.

IV

I medhold av plan- og bygningslovens § 12-7 gis følgende bestemmelser om bruk av arealer, bygninger og anlegg innenfor planområdet:

2 SAMFERDSELSANLEGG OG TEKNISK INFRASTRUKTUR

2.1 Fellesbestemmelser

a) I alle samferdselsområdene er det tillatt å legge og vedlikeholde nødvendige kommunaltekniske anlegg og annen infrastruktur.

b) Terrenginngrep i forbindelse med opparbeidelse av samferdselsanlegg skal skje mest mulig skånsomt. Skjæringer og fyllinger tilsåes eller behandles på annen tiltalende måte.

c) Anleggene skal opparbeides som vist i plankartet, med tilfredsstillende teknisk standard, og i samsvar med tekniske planer godkjent av kommunen og Statens vegvesen.

2.2 Kjøreveg

a) Offentlige kjøreveg angitt på plankartet.

2.3 Fortau

a) Arealet er avsatt til fortau.

2.4 **Gang-/ sykkelveg**

a) Arealet er avsatt til gang- sykkelveg.

2.5 **Annen veggrunn**

a) Arealet er avsatt til annen veggrunn.

V

I medhold av plan- og bygningslovens § 12-7 nr.4, gis følgende kvalitetskrav til prosjektering og bygging av det planlagte anlegg:

Grunnforhold: Multiconsult har utarbeidet geotekniske vurderinger av ny bru over Storelv og veganlegg, oppdrag 711163 -1 dat. 21. juni 2011 og oppdrag 711163, dat. 21. oktober 2011. Rapportene skal legges til grunn ved utarbeiding av byggeplaner for kjøreveg, gang- og sykkelveg og bru over Storelva.

Byggeplanene skal godkjennes av geoteknisk konsulent og Statens Vegvesen før bygging.

Geoteknisk konsulent skal godkjenne prosjektert fundamentering for ny bru over Storelva, før bygging.

I medhold av plan- og bygningslovens § 12-7 nr. 12, gis følgende krav til undersøkelse før gjennomføring av planen.

Hvis det er grunn til å anta at det kan være kvikkleire i grunnen, må utbyggingens effekt på hele områdestabiliteten vurderes før bygging iverksettes.
Dersom prosjektert veg el. bru berører elveforebygginga eller strømningsforholdene i elva, må dette spesifikt avklares med NVE før bygging iverksettes.

VI

I medhold av plan- og bygningslovens § 12-7 gis følgende bestemmelser vedr verneverdier:

a) **Kulturminner:** Dersom det under arbeidet skulle oppdages gjenstander, ansamlinger av trekull eller unaturlig/uventete steinkonsentrasjoner, må fylkeskommunen varsles umiddelbart. Det forutsettes at pålegget bringes videre til de som skal utføre arbeid i marken, jfr. kulturminnelovens § 8, andre ledd.

VII

I medhold av plan- og bygningslovens § 12-7 nr. 10, gis følgende krav til rekkefølge for gjennomføring av tiltak etter planen.

a) Byggetrinn 1 (Kryss Elvenes- Storelva) og byggtrinn 2 (bru over Storelva) skal ferdigstilles før byggetrinn 3 (Storelva-Skole) påbegynnes.



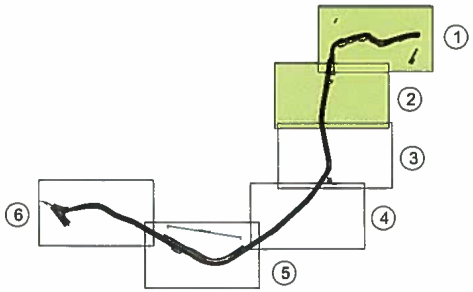

TEGNFORKLARING

PBL § 12-5 OG §12-6 REGULERINGSPLAN

Reguleringsplan PBL 2008

§12-5. Nr. 2 - Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur

- Kjøreveg
- Fortau
- Gang-/sykkelveg
- Annen veggrunn - grøntareal

§12-6 - Hensynssoner

- Frisikt

Linjesymbol

- RpGrense
- RpFormålGrense
- RpSikringGrense
- Regulert senterlinje
- Frisiktlinje
- Regulert kant kjørebane

↔ Avkjørsel

Typisk snitt gang-/sykkelveg

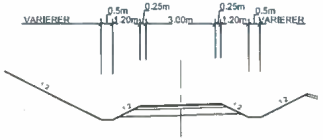

MÅLESTOKK: 1:1000 (A2)

TEGN.DATO: 16.04.12	SIGN: POB/SJH/TMM/AEK		
REVIDERINGER			
DATO	SIGN	DATO	SIGN:
		KARTPROJEKSJ.: EUREF89 UTM sone 33	
		KONTROLLERT AV:	
		GODKJENNING:	
		DATO:	

SAKSGANG I FØLGE PLAN- OG BYGNINGSLOVEN	DATO	SAKSNR	SIGN
Kunngjøring av oppstart	27.06.11		
1. gangs behandling i planutvalget			
Offentlig ettersyn			
2. gangs behandling i planutvalget			
KOMMUNESTYRETS VEDTAK (EGEN GODKJENNING)			

OMRÅDEREGULERING MED REGULERINGSBESTEMMELSER FOR:

Gang og sykkelveg i Gratangsbotn (del 1-2)

PLAN NR: TEGNNR

GRATANGEN KOMMUNE

Plan utarbeidet av:

Barlindhaug Consult

28/17 Reguleringsplan gang- og sykkelveg Gratangsbotn 2 - 17/00613-1 Reguleringsplan gang- og sykkelveg Gratangsbotn 2 : Gs veg Gratangen

GRATANGEN KOMMUNE

Saksfremlegg

Arkivsak: 10/1126
Sakstittel: GANG OG SYKKELVEG - GRATANGSBOTN
EGENGODKJENNING REGULERINGSPLAN

Innstilling:

1. I medhold av plan og bygningslovens § 12-12 godkjenner Gratangen kommunestyre reguleringsplan med tilhørende bestemmelser for "Detaljreguleringsplan for gang- og sykkelveg i Gratangsbotn", for del 3 (fra profil 620), 4, 5 og 6.(fra kryss Fv 825/ Fv 142 til og med Storelva bru.)
2. Del 1, 2 og 3 frem til profil 620, fremlegges kommunestyre for egengodkjenning etter at befaring med grunneiere og eventuell avklaring med NVE er gjennomført.
3. Kunngjøring av planen gjøres i henhold Plan- og bygningslovens § 12-12.
4. Kommunestyrets vedtak kan påklages innen 3 uker, jf. Plan- og bygningslovens § 9-1.

Saksopplysninger:

Lovbehandling:	Plan- og bygningsloven
Type sak:	Detaljreguleringsplan
Behandling:	Pbl § 12-12 Vedtak av reguleringsplan.

Bakgrunn for planen:

Utbygging av Gang- og sykkelveg fra kryss på Elvenes til Storelva er tildelt Fylkeskommunale trafikksikkerhetsmidler, for bygging i 2013. Før bygging er det et krav fra Statens vegvesen at det skal foreligge godkjent reguleringsplan. Gratangen kommune har derfor engasjert Multiconsult (tidl. Barlindhaug) til å utarbeide denne. Statens vegvesen skal være byggherre for prosjektet.

Gratangen kommune skal som kommunal egenandel bistå med:

1) Utarbeidelse av reguleringsplan.
2) Utarbeidelse av byggeplaner med mengdebeskrivelse. (Tilbudsgrunnlag)
3) Avtaler om grunnerverv.

4) Sprengstein for fyllinger. (masser fra Fossan Kraftverk.)

Når punkt 1-3 er utført vil Statens Vegvesen i sin helhet overta prosjektet, og stå som byggherre i utbyggingen.

Kort om omfang:

Planen omfatter fortau med bredde 3,0 meter i kryss ved Elvenes som går over i gang og sykkelveg med bredde 3,0 meter. Gang- og sykkelvegen følger fylkesveg 142 helt frem til Storelva. Planen omfatter også omlegging/ utretting av fylkesvegen ved kjosen, se plankart del 5.

Lovbehandling:

Behandlingen er hjemlet i Plan og bygningslovens §12-12:

"§ 12-12. Vedtak av reguleringsplan

Når forslag til reguleringsplan er ferdigbehandlet, legges det fram for kommunestyret til vedtak, eventuelt i alternativer. Av saksframlegget skal det framgå hvordan innkomne uttalelser til planforslaget og konsekvensene av planen har vært vurdert, og hvilken betydning disse er tillagt. Kommunestyret må treffe vedtak senest tolv uker etter at planforslaget er ferdigbehandlet. Er kommunestyret ikke enig i forslaget, kan det sende saken tilbake til ny behandling. Det kan gis retningslinjer for det videre arbeid med planen.

Kommunestyret kan delegere myndighet til å vedta mindre reguleringsplaner i samsvar med kommunelovens regler når planen er i samsvar med rammer i kommuneplanens arealdel, og det er mindre enn fire år siden den ble vedtatt av kommunestyret.

Kommunestyrets endelige vedtak om reguleringsplan kan påklages, jf. § 1-9.

Når planen er vedtatt, skal registrerte grunneiere og festere i planområdet, og så vidt mulig andre rettighetshavere i planområdet og naboer til planområdet, når de blir direkte berørt underrettes særskilt ved brev. Underretningen skal inneholde opplysninger om klageadgangen og frist for klage.

Planen med planbeskrivelse skal kunngjøres i minst én avis som er alminnelig lest på stedet og gjøres tilgjengelig gjennom elektroniske medier."

Tidligere behandling:
Planen har vært første gangs behandlet i planutvalget den 04.09.12, der det ble enstemmig vedtatt at:

"I medhold av Plan- og bygningslovens 12-10, vedtar Planutvalget i Gratangen kommune at forslag til *"Detaljreguleringsplan for gang- og sykkelveg i Gratangsbotn"* sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn i 6- uker. "

Planen ble sendt ut til berørte parter, og lagt ut til høring i perioden 01.10.12 – 12.11.12.

Ved høringsfristens utløp var det mottatt 11 merknader til planen, de største reaksjonene kom i del 1 nærmest skolen. Merknadene gjaldt plassering av G/S vegen langs Mølnelva, noe som kan vurderes nærmere etter befaring. Trase fra skole til Storelva bru har imidlertid ikke finansiering og kan derfor avventes noe, slik at nødvendige avklaring kan utføres.

Rådmannen foreslår derfor å egengodkjenne del 3 fra profil 620, og del 4, 5 og 6 frem til og med kryss på Elvenes.

Øvrige mottatte merknader vil bli videre fulgt opp i forbindelse med detaljplanlegging og avtaler om grunnerverv.

Merknader mottatt ved offentlig ettersyn:

1) **Thor og Trude Antonsen**

   Brev datert 8.10.12.

   Ønsker at høydeforskjell på mellom eiendommen og fortau tas opp med forstøtningsmur slik at gang- og sykkelveien tar minst mulig av eiendommen. Ønsker også dialog i forbindelse med detaljplanleggingen.

   Kommentar:

   Tekniske spørsmål som løses i forbindelse med detaljplanleggingen.

2) **Arnulf Steinsvik**

   Brev datert 23.10.12.

   1) Flytting/forskyving av både gang og sykkelveg og fylkesveg langs eiendommen gnr 50 bnr 3
   2) Masser som tas ut langs eiendommen kreves tilbakeført innmarka og planert ut og tilsådd, for å få tilfredsstillende fall mot veggrøfter. Må også legges inn tilstrekkelig med stikkrenner.
   3) Forutsettes at gjerde og port settes opp mot gang- og sykkelvegen.
   4) Nødvendig med befaring for å avklare forholdene langs eiendommen.
   5) Ber om svar på tilbakemeldinger.

   Kommentar:

   1) Ikke økonomisk forsvarlig å flytte både gs- vegen og fylkesvegen over såpass lang strekning, da dette også medfører betydelig fylling mot nord for deler av strekningen.

   2) Avklares i forbindelse med grunnerverv.

   3) Avklares i forbindelse med grunnerverv.

   4) Gratangen kommune tar kontakt med grunneier for dialog.

   5) Gratangen kommune tar kontakt med grunneier for dialog.

3) **Astrid Thraning**

   Brev datert 28.09.12.

   Viser til brev datert 28.10.11, og ber disse merknadene fortsatt blir tatt hensyn til.

1) Rett til avkjøring.
2) Vurdere støttemur for å hindre utsigning av masser.
3) Erstatning dersom mer enn en neglisjerbar del av eiendommen blir båndlagt.

Kommentarer:

1) Avkjøring lagt inn i reguleringsplan.

2) Sikring mot utglidning vil bli utført under detaljplanlegging.

3) Ut fra planer vil eiendommen bli minimalt berørt, eventuell erstatning vil bli innarbeidet i avtale om grunnerverv.

4) Bjørn Olsen Grønnlund

(Melding pr. tlf)

Opprettholder brev datert 30.06.11.

Grunn avstås vederlagsfritt mot at gårdsvei til eiendommen rustes opp, påpeker videre at kloakkløsning til eiendommen vil bli berørt av utbyggingen.

Kommentar:

Forholdene ivaretas gjennom grunnerverv og detaljplanlegging, ikke momenter som skal avklares igjennom reguleringsplan.

5) Dagmund Sørli

Kart med påtegnede merknader datert 24.10.12.

Merknader vedrørende stikkrenne gjennom fylkesvegen,

Kommentar:

Følges opp i detaljplanleggingen.

Grunnet protester i del 1-3 fra Storelva til skolen avventes denne del av planen.

6) Anne-Marit og Kyrre Eilertsen

Finner valget av trase over eiendommen gnr 42 bnr 37 helt uakseptabelt.

- Grøntareal/skjæring i forbindelse med G/S – vegen ødelegger dyrket mark / solbæråker
- Fjøsmuren ser i forslaget ut til å bli fjernet.

Kommentar:

- *Plassering av traseen i forhold til elv og solbæråker bør befares, avstanden til elv er valgt etter innspill fra NVE. Godkjenning av del 1-3 av traseen avventes inntil*

det er avholdt befaring. Foreslås at plassering av vegen tilpasses mest mulig grunneiers ønsker.

- *Fjøsmuren er tenkt bevart, det er riktig at muren kommer i grøntområde innenfor plangrensen, men det har vært fokus på at muren skal bevares, det er ingen planer om at denne skal fjernes.*
-

7) Andrè Anderzen og Rannveig Bolle-Anderzen

Brev datert 1.11.12.

Ønsker gang- og sykkelvegen lagt nærmere Mølnelva, evt. at gang- og sykkelvegen også nyttes til adkomst til eiendommen gnr 42 bnr 1.

Kommentar:

Vurdering lik punkt 7.

8) NVE

E-post datert 28.09.10.

Ingen merknader.

9) Reindriftsforvaltningen Troms.

Brev datert 4.10.12.

Foreligger det ingen merknader/ innsigelser fra reinbeitedistriktet eller reindriftsagronomen vil det ikke bli gitt egen høringsuttalelse.

Kommentar:

Ikke mottatt noen ytterligere merknad..

10) Fylkesmannen i Troms

Brev datert 31.10.12.

Ingen merknader til reguleringsplanen.

11) Statens vegvesen

Brev datert 12.11.12.

- Rekkefølgebestemmelse vedrørende bru, tillater ikke at bru ikke bygges før andre del av traseen frem til skolen bygger.
- Planteknisk markering av bru, med juridisk linje.
- Etterlysning av tydeligere markering av kjøreveg, enten på plankart eller i bestemmelser.

- Juridiske linjer for eiendomsgrenser som fortsatt skal gjelde, nye eiendomsgrenser og eiendomsgrenser som skal oppheves, må legges inn i plankart.

Kommentar:

- *Ikke ønskelig fra kommunens side å legge inn rekkefølgebestemmelser for bru, da dette blokkerer for eventuell hel eller delvis forskuttering av utbedringer i andre del av traseen. Men for å forhindre innsigelse er bestemmelse tatt inn i planen.*
- *Markering av bru med juridisk linje er utført.*
- *Kjøreveg er markert.*
- *Eiendomsgrenser lagt inn i plankartet*

Vurdering:

Rådmannen anbefaler at planen godkjennes slik at arbeidet med utbygging kan videreføres.

Som vedlegg til saken følger:
1) **Plankart del 3 (fra profil 620) del 4, 5 og 6.**
2) **Reguleringsbestemmelser.**
3) **Planbeskrivelse.**

Gratangen kommune, 14.02.2013

Elin Wilsgård
rådmann

Johan Harald Gamnes
Ingeniør

GRATANGEN KOMMUNE

Arkivsak-dok. 17/00533-3
Saksbehandler Ole Kristian Severinsen

Saksgang	Møtedato
Kommunestyret	22.06.2017

REGIONAL TRANSPORTPLAN FOR TROMS 2018-2029 - HØRING

Innstilling:
Saken legges fram uten innstilling

Vedlegg:
Regional Transportplan for Troms 2018-2029 - høringsutkast

Saksframstilling:

Dette er hentet fra Troms fylkeskommunes hjemmeside:

Regional Transportplan (RTP) skal være strategisk innrettet og skal bidra til samordning av prosesser og samferdselsmyndigheter i Troms. RTP for Troms vil gjennom mål og strategier trekke opp langsiktig transportpolitikk, angi prinsipper og legge føringer for prioriteringer i mere detaljerte handlingsprogram og budsjetter.

Høring og offentlig ettersyn av forslag til regional transportplan for Troms 2018-2029:

Forslag til regional transportplan for Troms 2018-2029 er nå på høring, jamfør fylkesrådets vedtak i møte 6. juni 2017 (sak 147/17). Høringsdokumentet kan du lese her.

Innspill/merknader til høringsforslaget sendes til postmottak@tromsfylke.no (merk epost med Regional transportplan 2018-2029), eller til Troms fylkeskommune v/samferdsels- og miljøetaten, postboks 6600, 9296 Tromsø innen 4. september 2017

Vurdering:

Rådmannen har ikke hatt muligheter for å saksbehandle planen før utsendelse av sakslisten til kommunestyret. Saken sendes likevel for informasjon og forberedelse.

Konklusjon:

Regional Transportplan for Troms 2018-2029

Høringsutkast juni 2017

Innholdsfortegnelse

Forord 2
1 Regional transportpolitikk - utfordringer 3
2 Formål og rammer 4
2.1 Formål 4
2.2 Nasjonale og regionale føringer 4
2.2.1 Nasjonale føringer 4
2.2.2 Regionale føringer 5
2.3 Overordnet økonomiske rammer 5
3 Mål og strategi 6
4 Utviklingstrekk – befolkning og næring 7
4.1 Befolkningsutvikling 7
4.2 Næringstransporter og med utvalgte utviklingstrekk med betydning for infrastrukturutvikling 8
4.3 Senterstruktur og velfungerende arbeidsregioner 9
5 Kollektivtransport 9
5.1 Økonomiske rammer 9
5.2 Buss 10
5.3 Ferge 12
5.4 Hurtigbåt 12
5.5 Persontransport utenfor rutetilbudet 13
5.6 Mål og strategi – Kollektivtransport: 14
6 Fylkesvegnettet 14
6.1 Økonomiske rammer 15
6.2 Status på fylkesvegnettet 16
6.3 Utfordringer på fylkesvegnettet 23
6.4 Tilrettelegging for gåing og sykling – aktiv transport 27
6.5 Infrastruktur for kollektivtransport på fylkesveg – for distrikt og knutepunkt 28
6.6 Mål og strategi – Fylkesveg 29
7 Byutfordringer 30
7.1 Harstad 31
7.2 Tromsø 31
7.3 Finnsnes og Midt-Troms 32
8 Samordnet areal og transportplanlegging 32
9 Samferdsel for bedre konkurransekraft for regionen 32
10 Statlig transportinfrastruktur 33
10.1 Jernbane 33
10.2 Havn og sjøtransport 34
10.3 Riksvegnettet 34
10.4 Lufthavner og flytransport 35
10.5 Innspill til NTP 2018-29 35
11 Samfunnssikkerhet og beredskap 36
12 Transport og utslipp i Troms 37
12.1 Mål og strategi: 38
13 Oppsummering mål og strategi 39

Forord

Dette er høringsversjonen av ny regional transportplan (RTP) for Troms 2018-29.
Troms Fylkeskommune har ansvar for 12 helårs fergestrekninger, 6 båtruter, ca. 2900 km fylkesveg med tuneller og bruer, og et busstilbud der antall passasjerreiser passert 12 millioner i Troms i 2016. Dette utgjør en grunnleggende del av infrastrukturen i fylket, for innbyggere og næringsliv.
Vi ønsker derfor å få innspill til våre strategiske disposisjoner, mål og vurderinger i denne høringen på RTP 2018-2029. For det er på et strategisk og overordnede nivået en regional transportplan (RTP) skal være. Planen skal angi retningene for hvor vi ønsker å ta samferdselssatsingen inn i fremtiden. Handlingsprogrammet for fylkesveg 2018-21 ferdigstilles i løpet av i år og handlingsprogram for kollektivtransport 2016-2019 ble behandlet i 2016. Disse planene vil da i sum vise både de overordnede prioriteringen (RTP) og de konkrete fylkeskommunale prioriteringene (HP).

En ber spesielt om innspill knyttet til investeringsstrategier, hhv utbedring og vedlikehold, og strategi for videreføring av store låneopptak med rentekompensasjonsordning. Strategiene er gjengitt i medfølgende høringsnotat.

Det har aldri vært enkelt å planlegge seg treffsikkert inn i framtiden. Endringstakten innen samferdsel er enorm og den er påvirket av en mer klimatilpasset og utslippsfri nasjonal målsetting og en økt forståelse blant folk flest av at vi ikke kan la transportmidler forurense som før. Vi kan derfor se for oss en endring også i våre måter å forflytte oss på i retning mer autonome framkomstmidler og bedre kollektive løsninger, mer sykkel og gange. Det pågår en rivende teknologisk utvikling hvor mobile applikasjoner, organisering av bilparken og utvikling innen elektromobilitet gir utfordringer for tradisjonelle tankesett og teknologi – men svært gode muligheter for å få til et grønt skifte.

Vi kan altså ikke vite at det vi gjør, planlegger og tilrettelegger for i dag vil være det eneste som er rett i morgen. Allikevel kan våre strategier forsøke å ta høyde for dette så langt det lar seg gjøre. Vi kartlegger derfor løpende våre næringstransporter og holder en tett dialog med våre kommuner og næringsliv for å sørge for at folk har de transporttilbud de behøver i hverdagen og at vi har den infrastrukturen som er nødvendig for at regionen skal utvikle seg, dog innenfor et krevende økonomiske handlingsrom.

Vår fylkeskommunale transportinfrastruktur og kollektivtilbud utgjør en vesentlig del av et helhetlig transportsystem - helt fra kommunal veg, til fylkesveg og riksveg, men også med hurtigbåt eller fylkesvegferge og buss i en trafikksikker hverdag. Derfor arbeider vi innenfor den samme tidsrammen som Nasjonal transportplan fram mot 2029 i denne RTP.

Fylkesrådet er opptatt av at vi gjør våre statlige transportetater og nasjonale myndigheter løpende bevisst på hvor skoen trykker for å påvirke infrastrukturprioriteringer nasjonalt på veg, jernbane, havn og flyplass slik at dette transportnettet også henger sammen. Vi har derfor vært tydelige på at vi trenger større rammer og et nasjonalt program for innhenting av det store etterslepet på fylkesvegene våre-, vi trenger å skredsikret infrastrukturen i fylket og løse utfordringene knyttet til våre tunneler. Vi trenger en konkret og målrettet satsing nasjonalt for å gi næringstransportene våre gode konkurransemessige rammebetingelser hele vegen - fra kyst til marked, men og i hele fylket. Også i den sammenheng er deres innspill til RTP viktig for oss å få.
Ser fram til mange og gode innspill.

Med hilsen

Ivar B. Prestbakmo (SP)
Fylkesråd for samferdsel og miljø

1 Regional transportpolitikk - utfordringer

Samferdsel er en viktig forutsetning for bosetting, næringsutvikling og ressursutnyttelse i Troms. Utformingen av transportpolitikken er også av avgjørende betydning for å nå fylkeskommunens mål innenfor klima/miljø, levekår og folkehelse. Et stort etterslep på fylkesvegnettet, tunnel- og bru utbedring, uløste rassikringsoppgaver både på riks- og fylkesveg, strategisk utvikling av riksvegnett og videre utvikling av sentrale knutepunkt for sjøfart og lufttransport, samt overgangen til 0- og lavutslipps kollektivtransport utgjør hovedutfordringene for Troms i kommende planperiode.

Med stramme rammer og økt forfall på fylkesvegnettet er det viktig med et sterkere fokus på å opprettholde og styrke standarden på eksisterende infrastruktur. Økt forfall eller manglende satsing på å ta igjen forfallet vil føre til redusert fremkommelighet, redusert effektivitet og en mindre trafikksikker infrastruktur.

Kartleggingen av næringstransporter i Troms «Fra kyst til marked» viste at den årlige verdien på transporter i fiskeri og havbruksnæringen i 2014 var på omlag 8,6 mrd. I 2016 har denne verdien vokst til rundt 11 mrd. Verdiskapningen og omsetningen innenfor fiskeri og havbruk forventes å fortsette i kommende år og da særlig innenfor havbruk. Det er derfor viktig å ha kontinuerlig fokus på helårlig og døgnåpen vegdrift, vurdere kollektivtilbud for arbeidspendling, samt redusere flaskehalser i de transportkjedene disse næringene er avhengige av.

For å ivareta nasjonale interesser og fremme regionalt basert verdiskaping, må det investeres i nasjonale og internasjonale transportkorridorer.

Utvikling av lufthavner og havner har stor betydning for å understøtte potensialet som ligger i fremtidig næringssatsing på reiseliv, industri, energi, og kunnskapsnæringer. Arbeidet til statlige og regionale myndigheter må samordnes, slik at man får positive effekter av samtidighet, spesielt i areal- og planprosessene.

Med en stor og økende verdiskapning langs kysten og samtidig økende bosetting i fylkets byer er det nødvendig med en differensiert transportpolitikk der de ulike delene av transportsektoren sees i sammenheng. Kommunikasjonene innenfor et senter, mellom senter og omland og mellom sentrene i fylket er avhengig av kvaliteten både på veger og kollektivtransport. Troms har en relativt spredt bosetting med robuste sentra i Tromsø, Harstad og Finnsnes. Mye av verdiskapningen skjer i distriktene utenfor disse bysentrene og for å legge til rette for verdiskapningen er det viktig at transportsystemet bygger opp om tilgjengelighet til offentlige tjenester og effektive varetransporter inn mot hovedvegnett og sentrene.

Samtidig som transporten har betydning for verdiskapning og bolyst, medfører også transporten kostnader i form av forurensing, kø og støy. Det er derfor også viktig å ha fokus på hva som kan gjøres for å redusere transportbehov, samt redusere de miljømessige konsekvensene av transport. I byene Tromsø og Harstad er det viktig at man legger til rette for at framtidig vekst i trafikken tas innenfor kollektiv, gange og sykkel. Dette vil medføre økte kostander og det vil derfor være utfordrende å møte dette uten økte overføringer fra staten. Og mens kollektivtransporten videreutvikles i disse byene er det viktig at øvrig kollektivtransport legges best mulig til rette for en transport mellom ulike sentra i fylket. Stammen i dette transporttilbudet er fylkets hurtigbåttilbud i lag med det regionale busstilbudet. I distriktene utgjør skoleskyssen hovedstammen i tilbudet. Skoleskyssen gjennomføres i hovedsak som åpne transporter, tilgjengelig for alle.

2 Formål og rammer

2.1 Formål

Regional transportplan Troms 2018-2029 er en rullering av regional transportplan Troms 2013-2024. Formålet fra gjeldende regional transportplan videreføres. Det er nødvendig å synliggjøre utfordringer og muligheter for underliggende områder innenfor samferdsel.

Regional transportplan er strategisk innrettet og er en samordning av prosesser og forvaltningsnivå regionalt. Gjennom mål og strategier trekker Regional transportplan opp langsiktig transportpolitikk, og angir prinsipper og legger føringer for prioriteringer i detaljerte handlingsprogram.

I tillegg er Regional transportplan tenkt å bidra til samordning og koordinering av nasjonale planprosesser, og skal settes i sammenheng med nasjonal transportplan. Gjennom regional transportplan vil fylkeskommunen synliggjøre mål og krav til alle deler av transportsystemet, samtidig som regional transportplan skal gi innspill til prosesser og planarbeid i stat og kommune.

Planen har et tidsperspektiv på 12 år, men behovet for revisjon vil vurderes hvert 4. år i forbindelse med regional planstrategi. Mål og strategier fra Regional transportplan følges opp i handlingsplaner. Det legges opp til å utarbeide følgende handlingsplaner:

- Handlingsplan for fylkesveg
- Handlingsplan for kollektivtransport

Regional transportplan Troms er en plan etter plan og bygningslovens kapittel 8. Vedtatt regional plan skal, jf. pbl §8-2, legges til grunn for regionale organers virksomhet og for kommunal og statlig planlegging og virksomhet i regionen. En regional plan er ikke juridisk bindende, men kan være grunnlag for innsigelse. Regional transportplan ligger tett opp til nasjonale retningslinjer og forventninger, og er således i tråd med hva kommunene uansett må følge opp.

Det er ikke knyttet regional planbestemmelse til planen. Regional transportplan utløser ikke krav om konsekvensutredning etter pbl §§8-3 og 4-2, da det i planen ikke settes konkrete retningslinjer eller rammer for fremtidig utbygging**.**

2.2 Nasjonale og regionale føringer

2.2.1 Nasjonale føringer

Nasjonal transportplan 2018-2029 (Meld. St. 33 (2016–2017):

Stortingsmeldingen om ny Nasjonal transportplan (2018-2029) ble lagt frem 5.april 2017. Foreløpig dato for behandling i Stortinget er 19.06.2017. De nasjonale målsetningene i NTP danner føringer for regionale transportløsninger og transportpolitikk i Troms.

Det overordnede transportpolitiske målet, slik det fremkommer av meldingen, er *et transportsystem som er sikkert, fremmer verdiskaping og bidrar til omstilling til lavutslippssamfunnet*. Under dette ligger 3 hovedmål:

- Framkommelighet: «bedre framkommelighet for personer og gods i hele landet»
- Transportsikkerhet: «Redusere transportulykkene i tråd med nullvisjonen»
- Klima og miljø: «Redusere klimagassutslippene i tråd med en omstilling mot et lavutslippssamfunn og redusere andre negative miljøkonsekvenser»

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging:

Hvert fjerde år utarbeider regjeringen nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. Forventningene skal følges opp i planleggingen etter plan- og bygningsloven og legges til grunn for

statens deltaking. Det nyeste forventningsdokumentet, vedtatt ved kongelig resolusjon 12. juni 2015, omhandler tre hovedpunkt:

- Gode og effektive planprosesser
- Bærekraftig areal- og samfunnsutvikling
- Attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder

Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (2014):
Retningslinjen klargjør at planlegging av arealbruk og transportsystem skal fremme samfunnsøkonomisk effektiv ressursutnyttelse, god trafikksikkerhet og effektiv trafikkavvikling. Planleggingen skal bidra til å utvikle bærekraftige byer og tettsteder, legge til rette for verdiskaping og næringsutvikling, og fremme helse, miljø og livskvalitet.

Utbyggingsmønster og transportsystem bør fremme utvikling av kompakte byer og tettsteder, redusere transportbehovet og legge til rette for klima- og miljøvennlige transportformer.

Nasjonal klima- og miljøpolitikk, herunder Klimaforliket 2012 og Parisavtalen er viktige føringer for regional transport- og miljøpolitikk.

Ny tunnelsikkerhetsforskrift for fylkesveger:
Forskriften trådte i kraft i januar 2015. Den beskriver et minstenivå for sikkerhet i eksisterende og nye tunneler på fylkesveg med lengde over 500 m og mer enn 300 kjøretøy/døgn (ÅDT), samt frist for å gjennomføre tiltak til 2025.

2.2.2 Regionale føringer

Det foreligger flere regionale planer, strategier og utredninger som har betydning for utarbeidelsen av regional transportplan. Under følger enn liste med sentrale regionale føringsdokumenter, listen er ikke uttømmende. De tre førstnevnte vil overordnet legge sterkest føringer for planarbeidet.

- Fylkeskommunens økonomiplan
- Fylkesplan for Troms 2014-2025
- Regional planstrategi 2016-2019
- Regional plan for landbruk i Troms 2014 - 2025
- Regional plan for handel og service i Troms 2015-2024
- Regional forvaltningsplan vannregion Troms 2016-2021

I tillegg vil også prosesser og planarbeid i kommunene og naboregioner ha innvirkning på planarbeidet.

2.3 Overordnet økonomiske rammer

Det tas utgangspunkt i budsjett 2017 og sak om økonomiske basisforutsetninger for budsjett 2018/økonomiplan 2018-2021 som legges fram for Fylkestinget i juni. I tillegg er det innarbeidet de endringer som endringer som er skissert i Nasjonal Transportplan (NTP) 2018-2029 og kommuneproposisjonen for 2018.

I kommuneproposisjonen for 2018 legges den nye fordelingsnøkkelen for rammetilskudd til drift av ferge- og båtruter fram. Den nye fordelingen medfører en reduksjon av rammen til Troms med 24,1 mill kr (rammen til fergeruter reduseres med 30,1 mill, mens rammen til båtruter får en økning på 6 mill). Det er i tillegg foreslått at den samlede rammen til fordeling til fergedriften (nasjonalt) økes med 100 mill fra 2018, av dette utgjør Troms sin andel ca 8,8 mill. Netto reduksjon knyttet til ferge og båt blir da ca 15,3 mill.

På grunn av endringene i inntektssystemet for fylkeskommunene skal samferdselsrammen i Troms reduseres slik at man i 2021 har en total ramme som er 52,5 mill lavere enn i 2017. Dette nedtrekket er foreløpig fordelt 50/50 mellom fylkesveg og kollektivtrafikk.

De store endringene i tilgjengelige rammer er innen driftsbudsjettet. I forslaget til NTP 2018 – 2029 framgår det at den samlede rammen som fordeles til fylkeskommunene til innhenting av etterslep og oppfyllelse av tunnelsikkerhetsforskriften, reduseres fra 1 606 mill i 2017 til 1 300 mill per år i perioden 2018 – 2021. Dette medfører en beregnet reduksjon i driftsrammen for Troms sin del på 31,695 mill kr. Reduksjonen tas i sin helhet innenfor rammen til innhenting av etterslep/fornying.

På grunn av store låneopptak for investering på fylkesvegnett, vil kapitalutgiftene øke betydelig utover i neste planperiode.

(1000 kr, 2017)	2017	2018	2019	2020	2021	2025
Netto tilgjengelig budsjettramme	*-1 292 375*	*-1 245 580*	*-1 227 680*	*-1 218 680*	*-1 208 180*	*-1 208 180*
Fylkesveg	586 135	530 669	512 116	488 093	467 912	454 084
Kapitalutgifter	35 722	51 943	61 546	81 069	96 000	109 828
Kollektivtrafikk	662 697	655 147	646 197	641 697	636 447	636 447
Øvrige tjenester	7 821	7 821	7 821	7 821	7 821	7 821
	1 292 375	**1 245 580**	**1 227 680**	**1 218 680**	**1 208 180**	**1 208 180**

Basert på investeringsprogrammet for perioden 2017-2020, slik dette framgår av fylkeskommunens økonomiplan for perioden, vil fylkeskommunens kapitalutgifter øke fra ca 35,7 mill i 2017, til ca. 96 mill i 2021 og nesten 110 mill kr i 2025. Jfr. Fylkestingets vedtak skal kapitalkostnadene knyttet til fylkesveganlegg, dekkes innenfor samferdselsrammen og medfører dermed tilsvarende overføring fra drift fylkesveg til dekning av kapitalkostnader.

I den beregningen av kapitalkostnader som framgår av tabellen er ikke kostnadsøkningen pågående prosjekter innberegnet. Det er heller ikke lagt inn nye prosjekter eller fylkeskommunens bidrag til bypakker. Dette betyr at alle nye prosjekter, og kostnadsøkninger i prosjekter som er under planlegging eller er påbegynt, medfører at rammen til drift og vedlikehold av fylkesvegene vil bli ytterligere svekket.

3 Mål og strategi

Troms fylkeskommune slutter seg til målsetningen i Nasjonal transportplan. I tillegg foreslås følgende hovedmål for planperioden 2018-2029:

Transportsystemet i Troms forvaltes og utvikles på en måte som bidrar til en god samfunnsutvikling, understøtter næringslivets konkurransekraft og omstilling til lavutslippssamfunnet.

Mål for regional transportpolitikk:

Fylkesplan 2014 - 2025 beskriver senterstrukturen for Troms. Målsettingen med senterstruktur er at velfungerende sentra skal være motorer for regional utvikling. Sentraene graderes på fem nivå:

- Nivå 1: Tromsø
- Nivå 2: Harstad og Finnsnes
- Nivå 3: Storslett, Bardufoss og Sjøvegan
- Nivå 4: Øvrige kommunesentre
- Nivå 5: Lokale sentre

Det skal tas ta utgangspunkt i senterstruktur og de ulike transportbehov mellom sentre, og internt i senter eller bo- og arbeidsmarked:

- I Tromsø skal fremtidig trafikkvekst tas på gang, sykkel og kollektivtransport. Det må tilrettelegges for at kollektivtilbudet i Tromsø skal kunne ta en stor del av trafikkveksten i byområdet.
- Innenfor senternivå 2 (Harstad, Finnsnes) skal det være god fremkommelighet og trygt transportnett, med forbedret lokalt kollektivtilbud og gode forhold for gang og sykkel.
- Innenfor øvrige sentra og mellom sentra skal transportnett være trafikksikkert og ha en god helårlig standard på vegnettet og et kollektivtilbud som ivaretar transportbehov for befolkning, skoleskyss og næringsliv.

Hovedstrategier:

- Arbeide for å øke de økonomiske rammene for transportnettet og kollektivtilbudet i Troms. Søke politisk samarbeid på landsdel og regionalt nivå, for å påvirke nasjonalt nivå.
- Arbeide strategisk ut fra helhetsvurderinger og samordning av vegsektoren og kollektivtransport for en bedre fordeling av ressurser mellom veg og kollektivtrafikk.
- Søke etter effektiviseringsgevinster gjennom helhetlig fokus på hele samferdselsområde; på tvers av sektorer og nivå.

4 Utviklingstrekk – befolkning og næring

4.1 Befolkningsutvikling

Troms fylke har en befolkning på 165 472, pr. 1.januar 2017 (MMM, SSB). Harstad og Tromsø kommuner har henholdsvis 24836 og 74156 innbyggere. Framskrevet befolkningsutvikling viser en forventet befolkningsutvikling fram mot 2029 på 7 % for Troms fylke. Uten bykommunene Tromsø og Harstad forventes det en befolkningsutvikling på 4 %.

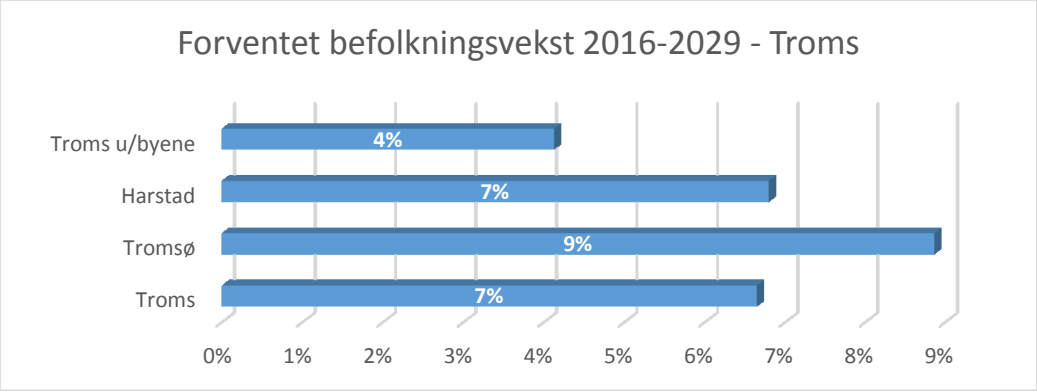

Figur 1. Framskrevet befolkningsvekst i %, fra 2016-2029 i Troms og byområder, SSB (MMM).

I årene fremover forventes det økende vekst i andel eldre i befolkningen. Figurene under viser en betydelig økning av andel eldre i befolkningen, med 37% for Troms fylke. Dette bildet viser utfordringer i forhold til bedre tilgjengelighet og universell utforming av infrastruktur.

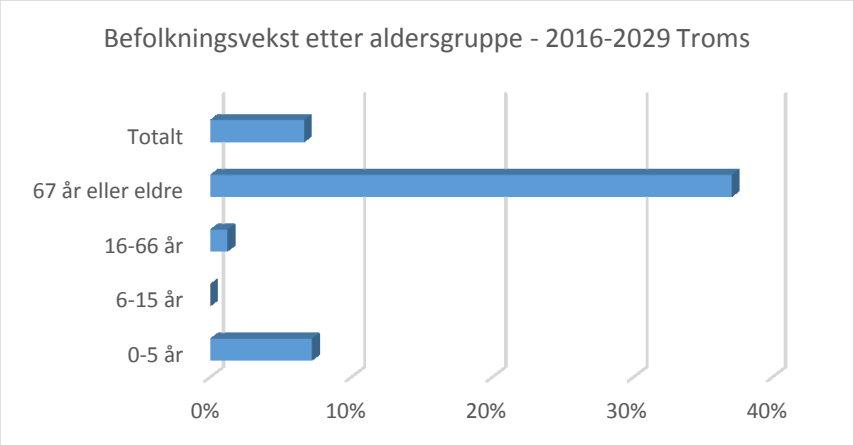

Figur 2. Framskrevet befolkningsutvikling fordelt på aldersgrupper for Troms fylke, i årene 2016-2029. SSB (MMMM).

4.2 Næringstransporter og med utvalgte utviklingstrekk med betydning for infrastrukturutvikling

Næringsliv:

Næringslivet i Troms er i stor grad basert på utnyttelse av naturressurser. Det har tradisjonelt vært jordbruk, skogbruk og fiskeri, og i de siste årene har havbruk vokst og blitt en meget viktig næring. Sjømatnæringene har et stort vekstpotensiale. Det samme gjelder for reiseliv. Transport av ferske produkter fra sjømatnæringa går hovedsakelig fra produksjonsstedene langs kysten med biltransport på fylkesvegnettet over på det statlige vegnettet for videre reise til markedene i inn og utland.

Sjømattransportenes omfang i Troms er sterkt økende. Dette stiller store krav til at transportinfrastrukturen henger med utviklingen. Fra 2010 til 2014 har landinger av torskefisk i Troms økt med over 95.000 tonn (56 %). Produksjon av laks økt med over 49.000 tonn (45 %). I underlagsdokumentasjonen for den siste Forvaltningsplanen for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten (SINTEF 2013) ser man for seg en mulig dobling av fangstvolumene og en mulig syv-dobling av havbruksvolumene frem mot år 2100.

Reiseliv:

Ifølge tall fra SSB har antall overnattinger knyttet til ferie og fritid i Troms fylke en økt med ca. 33 prosent. På fylkesvegnettet merkes denne økningen spesielt i forbindelse med økt trafikk langs nasjonal turistveg og økt bruk av rasteplasser på Senja. Trafikkøkningen er markant.
Det er en markant økning i vinterturismen de siste åra. Over 50 reiselivsoperatører tilbyr jakten på nordlyset til turister som ankommer Tromsø. Turistene fraktes rundt på fylkesvegnettet med bil, minibuss og buss, eller leier bil selv. Dette skaper utfordringer med hensyn til sikkerhet, da manglende refleksbruk, parkering langs veg og manglende førererfaring vinterstid øker fare for påkjøring og utforkjøring.

Reiseliv for turister og friluftsliv for fastboende har flere sammenfallende behov, blant annet for (utfarts)parkering. Det er behov for å få en oversikt/kartlegging over områder der parkeringssituasjonen for turister og friluftslivutøvere er spesielt utfordrende for trafikksikkerhet og fremkommelighet. Det er et ønske fra turistnæringen om å holde toalettene åpne også vinterstid. Dette vil føre til økte kostnader til drift og vedlikehold samt at flere toalett i tilfelle må bygges om for å være åpne i kuldeperioder.

Forsvaret:

Fylkesvegnettet i Troms er på flere strekninger sårbar på grunn av dårlig veggrunn og stort etterslep vedrørende vedlikehold. Forsvarets virksomhet i Troms medfører betydelig slitasje på enkelte

strekninger av vegnettet. Det er imidlertid bedre samhandling og det er etablert rutine på at det skal avholdes samhandlingsmøter minimum to ganger per år. For å få en best mulig oversikt over skader og slitasje som oppstår på vegnettet, ligger det i rutinene at det skal gjennomføres en felles befaring før og etter større øvelser. Brigade Nord arbeider med en oversikt over skader og trafikkbelastning på fylkesvegnettet.

4.3 Senterstruktur og velfungerende arbeidsregioner

Troms har en relativt spredt bosetting med større sentra i Tromsø, Harstad og Finnsnes. Mye av verdiskapningen skjer i distriktene utenfor disse bysentrene og for å legge til rette for verdiskapningen er det viktig at transportsystemet bygger opp om tilgjengelighet til offentlige tjenester og effektive varetransporter inn mot hovedvegnett og sentrene.

For den nordlige landsdel er det viktig å ha fokus på å redusere avstandsulempene både for næringsliv og befolkning. Dette betyr blant annet at man nasjonalt må se på muligheten for å korte inn reiseavstandene mellom regionene, for eksempel med ambisjoner om betydelig redusert reisetid på vegstrekningene mellom Tromsø/Alta/Hammerfest/Kirkenes og Tromsø/Finnsnes/Harstad/Narvik.

Det foreligger ulike løsninger og meninger på innkorting av effektivisering av korridorer. Det er derfor behov for å gjennomføre en strategisk og overordnet mulighetsstudie, eller en konseptvalgsutredning (KVU) for å «krympe» Troms.

5 Kollektivtransport

Troms fylkeskommune yter et kollektivtilbud i fylket med en samlet verdi på ca. 1 040 mill kr i 2017. Dette tilbudet består av 6 hurtig- og lokalbåtruter, 12 helårs fergesamband (pluss 2 sommersamband) og 163 bussruter.

I 2016 ble det foretatt litt over 14 mill. personreiser med kollektivtrafikken i Troms.

- Om lag 12 mill bussreiser, der bybussrutene i Tromsø sto for ca. 8,7 mill reiser.
- Båtrutene transporterte til sammen 287 000 passasjerer, hvorav 206 000 reiste med rute 2, Tromsø – Finnsnes – Harstad.
- Fergesambandene transporterte totalt 1 550 000 passasjerer og 770 000 kjøretøy.

Fylkestinget i Troms har vedtatt å konkurranseutsette samtlige buss- og båtruter i fylket gjennom bruttoanbud. Det betyr at operatøren etter avtale har ansvaret for å levere rutetjenesten eller ruteproduksjonen, mens fylkeskommunen har ansvaret for marked og inntekter.

Hovedutfordringen for kollektivtilbudet fremover vil være økonomiske rammer. Betydelig kostnadsøkning for drift av kollektivtransport er en nasjonal utfordring, blant annet beskrevet av KS under konsultasjonsmøtet i mars 2015. De statlige overføringene til fylkeskommunene kompenserer ikke, ifølge KS' beregninger, denne kostnadsøkningen.

I perioden 2004-2012 har det generelle utgiftsnivået for fylkeskommunene til kollektivtrafikk steget med i gjennomsnitt ca. 11 % pr. år. Den omfattende kostnadsøkningen gjør at det vil være nødvendig å vurdere effektivisering, produksjonsnivå og takstøkning.

Tromsø preges sterkt av befolkningsvekst og økende trengsel i vegsystemet. Kapasiteten i busstilbudet har økt i siste kontraktsperiode, og veksten i antall reiser ligger nå langt over befolkningsveksten.

5.1 Økonomiske rammer

Som vist innledningsvis vil de økonomiske rammene til kjøp av kollektivtrafikk bli redusert i starten av planperioden som følge av redusert rammetilskudd. Inkludert kjøp av skoleskyss og TT-ordningen reduseres rammen til kollektivtrafikk ned mot ca. 644 mill kr per år i planperioden.

(1000 kr, 2017)	2017	2018	2019	2020	2021	2025
Kollektivtrafikk	662 697	655 147	646 197	641 697	636 447	636 447

I 2017 fordeles rammen slik; (1 000 kr)

Netto tjenestekjøp – buss	183 123
Netto tjenestekjøp – ferger	242 147
Netto tjenestekjøp - båt	81 005
Skoleskyss	68 456
Transporttjenesten	13 185
Fergeavløsningsmidler	9 132
Infrastruktur (billettsystem, venterom o.l.)	14 324
Administrasjon inkl. markedsføring/salg o.a.	39 402
Øvrige oppgaver	11 923
Sum	**662 697**

I motsetning til de øvrige områdene innenfor samferdsel har kollektivtrafikken både en inntektsside og en kostnadsside. For 2017 er det budsjettert med en samlet inntektsside på 381,6 mill kr, som fordeler seg slik:

Billettinntekter (1000 kr, 2017)	
Buss	269 887
Ferge	48 724
Båt	63 037
SUM	**381 648**

Våren 2017 ble det foretatt en større omlegging av takstregulativet for fergene. Flere grep ble gjort for å forenkle takstregulativet og personbilletteringen ble fjernet. Den langsiktige økonomiske virkningen av disse tiltakene er usikker, men det er lagt til grunn at inntektsnivået på fergene skal opprettholdes på samme nivå som før endringen.

Det vil i løpet av 2017, 2018 og 2019 bli gjennomført nye runder med anbud for drift av buss-, ferge- og båtrutene i Troms. Det er lagt til grunn en nøktern standard for de nye anbudene og at dagens rutetilbud, i hovedsak, skal videreføres. Samtidig skal nye og skjerpede krav til miljø innarbeides i anbudene, bla Stortingets forventninger om at kollektivtrafikken fra 2025 i hovedsak skal være utslippsfri.

Med bakgrunn i disse føringene legges det til grunn at man vil oppleve en kostnadsøkning i driftskontraktene og et økende behov for investeringer knyttet til infrastruktur (ladestasjoner for buss, ladepunkter på fergekaiene o.l.).

5.2 Buss

I perioden 2013-2016 har det vært en økning på 7,1% i antall busspassasjerer i Troms. De aller fleste bussreisene foretas med bybussene i Tromsø, som står for ca. 72% av reisene. Det er også i Tromsø veksten i antall reiser har vært størst i denne perioden der det i 2016 ble foretatt 600 000 flere bussreiser enn i 2013.

De 163 bussrutene i fylket er fordelt med:

36 byruter inkl. nattbuss og serviceruter i Tromsø by
25 ruter i Tromsø-området (Tromsø, Balsfjord, Karlsøy)
7 byruter i Harstad
21 ruter i Sør-Troms, utenom Harstad
28 ruter i Midt-Troms
15 ruter på Senja
21 ruter i Nord-Troms
10 regionruter (omfatter regionbussruter inkludert i områdekontrakter i tillegg til 3 regionbusskontrakter)

For Harstad sin del er en negativ trend med stor nedgang i antall reiser i perioden 2013-2015, snudd til en økning i antall reiser i 2016 som medfører at man er tilbake på samme nivå som i 2013.

De øvrige områdene, med unntak av Sør-Troms utenom Harstad, viser også en positiv utvikling i passasjertallene i denne perioden.

	2013	2014	2015	2016	
Byruter Tromsø	8 120 966	8 296 505	8 262 707	8 737 876	Rute 20-73
Byruter Harstad	468 107	454 610	454 584	468 064	Rute 10-19
Regionruter	485 181	497 237	497 989	514 242	rute 100-160
Nord-Troms	139 975	178 935	241 954	233 139	Rute 460-499
Senja	195 134	198 559	220 473	224 589	Rute 350-399
Midt-Troms	518 572	529 695	582 766	581 439	Rute 300-349
Sør-Troms (ekskl Harstad)	567 525	547 216	514 621	523 896	Rute 200-299
Tromsø-distrikt	756 159	757 667	769 762	764 439	Rute 400-459
Skoleruter/salgskontor	51 564	54 472	51 892	57 895	Rute 500-999
Sum	**11 303 183**	**11 514 896**	**11 596 748**	**12 105 579**	
Herav skolereiser	1 723 992	1 765 942	1 912 184	1 884 175	

I inneværende anbudsperiode er disse rutene fordelt på totalt 7 kontrakter. I tillegg kommer flere mindre kontrakter knyttet til skoleskyss.

For neste runde med anbud legges det opp til at antallet kontrakter reduseres, med utgangspunkt i en antagelse om at større kontrakter vil være mer attraktive for tilbyderne. Bruken av brutto-kontrakter vil bli videreført, der fylkeskommunen har inntektsansvaret samt ansvaret for ruteplanlegging, markedsføring salg og billettering.

Gjeldende anbudskontrakter hadde oppstart på ulike tidspunkt i perioden 2010-2012, med en kontraktslengde på 6 år og opsjonsperiode på 3 år. Dette betyr at kontraktene vil utløpe i perioden 2019-2021, som i sin tur betyr at anbudene for neste kontraktsperiode må gjennomføres i perioden 2017-2018 for å gi minnelig tid mellom kontraktsinngåelse og kontraktsstart.

Det er lagt til grunn at man i planperioden vil se en fortsatt høy befolkningsvekst i Tromsø, mens resten av fylket vil enten opprettholde folketallet stort sett som i dag.

Kollektivtrafikken er et aktivt virkemiddel for å demme opp for veksten i biltrafikken. Måloppnåelse for klima- og miljømål og løse byens utfordringer knyttet til persontransport vil med stor sannsynlighet bli enda viktigere de neste årene.

Mesteparten av behovet for persontransport vil også i RTP sin planperiode være knyttet til den interne transporten mellom bosted og jobb/skole/fritidsaktiviteter i Tromsø og skoleskyss i distriktene. Skoleskyssen utgjør i dag ca. 16% av det samlede antallet bussreiser.

Utenom byrutene i Tromsø og Harstad samt de regionale rutene, består busstilbudet stort sett av ruter som er lagt opp for å dekke den lovpålagte skoleskyssen. Omlegging og sentralisering av

skolestrukturen i kommunen har medført at behovet for skoleskyss har økt dramatisk de siste 10 årene, og dette er en trend som antas å ville fortsette inn i neste 12-års periode.

5.3 Ferge

Fra og med 1.5.2014 er alle fylkesvegsambandene i Troms konkurranseutsatt. For 3 av sambandene ble konkurransen gjennomført av Statens vegvesen før Forvaltningsreformen, og disse sambandene drives på netto-kontrakter. For de resterende 9 sambandene har fylkeskommunen gjennomført konkurranse, og disse sambandene driftes på bruttokontrakter.

Statistikken for fergesambandene viser stadig trafikkvekst men i ulik grad i de ulike sambandene, fra en årlig trafikk økning på 0,3% per år til en økning på 4,4% per i perioden 2010-2015. Stadig økende krav til kapasitet, åpningstid og tilgjengelighet er en utfordring samtidig med at de økonomiske rammen reduseres.

For å kunne tilby næringslivet forutsigbarhet i forhold til tilgjengelighet til transport med fergene, vil det være viktig at man i kommende anbudsperiode legger til rette for større grad av trafikkstyring og at man søker å begrense veksten i privatbiltrafikken. Tiltak som forhåndsbestilling eller fortrinnsrett for tidskritisk transport (eksempelvis fersk fisk) kan også bli vurdert.

I prosessen fram mot utlysing av nye anbud vil det være viktig å få belyst mulige tiltak for å effektivisere driften av fergesambandene, redusere kostnaden og opprettholde et tilfredsstillende tilbud.

Ett av tiltakene som vurderes for å øke konkurransen er å endre på kvalifikasjonskravene for å kunne levere tilbud på fergedrift. I de eksisterende kontraktene er de stilt et kvalifikasjonskrav om at tilbyder må ha erfaring fra tilsvarende drift, dvs drift av ferger i innenriksfart. Dette begrenser antall tilbydere som kan delta i konkurransen.

I forbindelse med sak om rammebetingelser og funksjonskrav for neste runde med anbud på fergeruter (Fylkestingssak 96/16) ble det foretatt en framskriving av trafikkvekst og kapasitetsbehov på fergesambandene i Troms for perioden 2018-2029. Framskrivingen var basert på 3 alternative utviklingsscenarier; lav vekst (1% per år), middels vekst (2% per år) og høy vekst (5%) per år. Veksten ble sammenlignet mot det tilbud (kapasitet i form av fergestørrelse og antall avganger) som ble ytt i sambandene i 2016.

Denne framskrivingen viste at de fleste av sambandene i Troms vil kunne håndtere en årlig trafikkvekst på 2% per år i perioden, uten at det oppstår et kritisk behov for å styrke tilbudet.

Det er forventet fortsatt stor vekst i sjømatnæringen i fylket, og flere av aktørene i denne næringen er lokalisert slik at de er avhengige av fergetransport både for å få varer inn til sine produksjonsfasiliteter og for å få sine produkter ut til markedet.

I noen av sambandene ser vi at veksten i privatbiltrafikken har vært langt ut over det befolkningsutviklingen skulle tilsi og at denne trafikken begynner å skape kapasitetsproblemer bl.a. for næringstransporten. Det vil derfor bli stadig viktigere å sikre at næringstransporten får forutsigbar og sikker tilgang til fergetransport der dette er nødvendig.

Noen av anløpene fylkesvegfergene har er til ordinære kaier, ikke fergekaier, og fergen har da en funksjon som lokalbåt. Disse anløpene kan bl.a. være for å ivareta den lovpålagte skoleskyssen eller for å opprettholde et kollektivtilbud der det ikke er kostnadssvarende med andre løsninger. Noen av disse anløpene betjener steder der det ikke er fastboende, og en videreføring av slike anløp vil måtte vurderes i løpet av kort tid.

5.4 Hurtigbåt

Båtrutene i Troms betjener til sammen 30 anløpssteder, og dekker fylket fra Kvænangen i nord til Harstad i sør. De 6 båtrutene dekker til sammen strekningen fra Burfjord via Skjervøy til Tromsø,

videre fra Tromsø via Finnsnes til Harstad og fra Harstad ut til øyene i Vågsfjorden og til Senja. Båtrutene og transporttilbudet disse utgjør en viktig faktor i å binde fylket sammen, tilby lokaltransport til vegløse bygder og å tilby opplevelser som rundreisen med hurtigbåt i Vågsfjordbassenget.
Årlig transporterer båtrutene ca. 280-290 000 passasjerer, et tall som har vært relativt stabilt i perioden 2013-2016.

	2013	2014	2015	2016
Rute 2	205 200	200 591	199 679	206 120
Rute 3	20 589	20 047	18 428	19 265
Rute 4	27 238	22 852	24 661	23 734
Rute 5	1 455	1 424	1 491	1 384
Rute 6	26 183	25 834	24 793	27 864
Rute 9		9 495	6 770	8 060
	280 665	280 243	275 822	286 427

De 6 rutene betjenes i dag av totalt 6 båter som går i fast trafikk, pluss 1-2 båter som er reservefartøy.
Rute 2 betjenes av to fartøy, mens rute 3 og 4 betjenes av samme fartøy. Fartøyene i Vågsfjorden og Kvænangsbassenget har godskapasitet for å betjene øyer og vegløse bygder. I tillegg har fartøyet i Kvænangsbassenget funksjon som ambulansebåt.

Regulariteten i båtrutene er meget høy, selv om det i perioder kan forekomme innstilte avganger på grunn av vær eller isgang. Dette er problemstillinger som alltid har vært tilstede i forbindelse med drift av båtruter i Troms.

Rute 2 og 3 har en svært viktig funksjon i å tilby avganger med mulighet for å reise fra nord og sør i fylket til Tromsø, med retur samme dag. I rute 2 er dette et daglig tilbud, mens det i rute 3 er mulig å reise tur/retur Tromsø på samme dag 2 dager i uken (tirsdag og torsdag).

Ferdigstillelse av Bjarkøyforbindelsene medfører at anløpsstedene Bjarkøy og Sandsøy i fremtiden også vil ha vegforbindelse. Dette vil gjøre det nødvendig å vurdere hvorvidt man skal opprettholde to anløpssteder på rute 6, som er forbundet med veg.

Noen ruter er overlappende som f.eks. rute 2 Tromsø – Finnsnes og rute 4 Tromsø – Vikran – Tennskjer – Lysnes. Her kan det være hensiktsmessig å foreta en gjennomgang av rutestrukturen og – tilbudet i ulike områder og se på muligheten for å samordne rutene slik at man får en mest mulig optimal utnyttelse av de ulike båtene. En realisering av Langsundforbindelsen vil også bety at Finnkroken, som i dag anløpes av rute 3, vil få fastlandsforbindelse. Samtidig vil kollektivknutepunktet bli flyttet fra Stakkvik til den nye fergekaien nord på Reinøya.

For flere av de minste stedene som anløpes må man påregne at trafikkgrunnlaget i framtiden nærmest utelukkende vil bestå av hytteeiere. Behovet for flere anløp i uken vil på enkelte plasser falle bort som følge av at det ikke lenger er fastboende på disse stedene.

5.5 Persontransport utenfor rutetilbudet

I tillegg til den rutegående delen av kollektivtrafikken, ytes det et stadig økende offentlig transporttilbud som ikke følger faste ruter eller som ikke er åpne for allmenheten. Dette dreier seg om pasienttransport, tilrettelagt skoleskyss, transporttjenesten for funksjonshemmede og Trygt hjem for en 50-lapp.

Fylkeskommunen bruker årlig ca 38 mill kr på TT og tilrettelagt skoleskyss, der den tilrettelagte skoleskyssen står for ca 25 mill av kostnadene, TT ca 13 mill. I tillegg bruker Staten v/Pasientreiser flere titalls-millioner hvert år på skyss til pasienter for undersøkelse og behandling.

For å ivareta disse transportene er man avhengig av turvognoperatører og drosjer som kan yte fleksible transportløsninger.

5.6 Mål og strategi – Kollektivtransport:

Mål og strategi for kollektivtransport må gjenspeile behov for å differensiere tilbudet i forhold til reisebehov. Tromsø preges av store utfordringer med stor vekst i personbiltrafikk og framkommelighetsutfordringer for alle trafikanter. Bybussen i Tromsø har store utfordringer med forsinkelser og at den står i samme kø som bilen. I distriktet må kollektivtilbudet tilpasses skoleskyss og eventuelt arbeidsreiser.

Mål:

- Øke kollektivtransportens andel av den samlede persontransportens i fylket. All vekst i persontransport i Tromsø og Harstad skal tas gjennom gang, sykkel og kollektivtransport.
- Videreføre hovedtrekk i dagens rutetilbud som en minimumsløsning innenfor stadig strammere økonomiske rammer.

Mål	Strategier
1	Sikre at kollektivtiltak gjennomføres i tråd med bypakker for Harstad og Tromsø. Arbeide for bymiljøavtale og andel av nye finansieringsordninger for drift av kollektivtransport i byområder.
2	Hovedtrekkene i dagens rutetilbud videreføres. Det må gjennomføres tiltak for å effektivisere og forenkle rutetilbudet, for by og distrikt.
2	Gjennomføre kartlegging av kollektivinfrastruktur for distrikt og knutepunkt i sentra. Dette omfatter kartlegging av dagens infrastruktur og behov for utvikling av holdeplasser og knutepunkt, herunder universell utforming.
1	Ved å ta i bruk nye plattformer og digitale løsninger; utvikle og tilby enklere og bedre løsninger for billettering og ruteinformasjon.
2	Vurdere tiltak for effektivisering av tilbudet, økte inntekter og økt statlig finansiering for å opprettholde dagens tilbud.

6 Fylkesvegnettet

Det offentlige vegnettet i Troms består av:

- Statlige veger 627 km
- Fylkesveger 2.915 km
- Kommunale veger 1.894 km

Trafikkmengder på fylkesvegnettet måles i årsdøgntrafikk (ÅDT). Årsdøgntrafikken gir uttrykk for den gjennomsnittlige trafikkmengden over et døgn (samlet trafikk gjennom året delt på 365 døgn). Diagrammet under viser trafikkmengden fordelt på vegnettet.

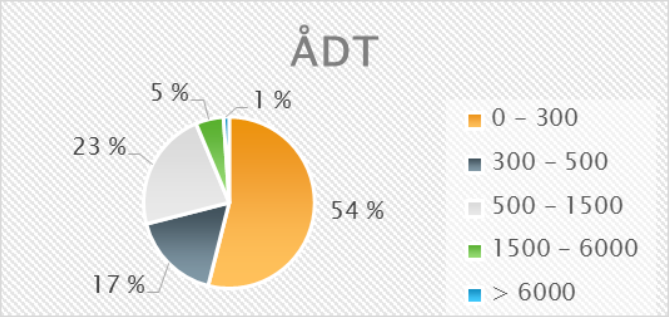

Over halvparten av fylkesvegnettet (54 %) har trafikkmengder på under 300 kjøretøy målt over et døgn (lavtrafikk). 71 % av fylkesvegnettet har trafikkmengder mindre enn 500 i ÅDT. I den andre enden av skalaen er det kun 6 % av fylkesvegnettet som har trafikkmengder mer enn 1.500 i ÅDT (høytrafikk). De mest trafikkerte strekningene er i Tromsø, Harstad og på Finnsnes. To strekninger på fv. 862 på Tromsøya som har årsdøgntrafikk på over 20.000 ÅDT.

6.1 Økonomiske rammer

Som vist i innledningen er det lagt til grunn at rammen til drift og vedlikehold reduseres fra 560 mill i 2017 til 450 mill i 2021.

	(1000 kr, 2017)	2017	2018	2019	2020	2021	2025
S210	Drift, faste kontrakter	293 477	293 477	293 477	293 477	293 477	293 477
S240	Bruer, innspeksjoner og vedlikehold	7 560	7 560	7 560	7 560	7 560	7 560
S241	Kaier, innspeksjoner og vedlikehold	21 480	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
S242	Tunneler, innspeksjoner og vedlikehold	8 160	8 160	8 160	8 160	8 160	8 160
S243	Trafikksikkerhetstiltak	800	800	800	800	800	800
S250	Dekkelegging	70 147	40 059	21 506	-	-	-
S280	Innhenting av etterslep (inkl overført til S390)	131 682	112 784	112 784	110 267	90 086	76 258
S290	Tunnelsikkerhet	27 245	27 245	27 245	27 245	27 245	27 245
		560 551	505 085	486 532	462 509	442 328	428 500

(Tabellen over er ikke styrende for fordelingen av driftsmidler i planperioden, kun ment som et eksempel fpå fordeling av de tilgjengelige rammer og inndekning av mindreinntekter og kapitalkostnader)

I tabellen over er det ikke tatt høyde for økningen i kostnader på de faste driftskontraktene. Av de 5 driftskontraktene som dekker Troms konkurranseutsettes normalt 1-2 kontrakter hvert år. De siste kontraktene som har vært inngått har medført kostnadsøkninger opp mot 20 mill kr per år per kontrakt.

Investeringsprogrammet for fylkesveg 2018-2021 slik dette er vedtatt i gjeldende økonomiplan:

Dette investeringsprogrammet vil måtte korrigeres for nye kostnadsanslag og utsettelse av prosjekter. Kostnadsøkningen i ulike prosjekter medfører også at fylkeskommunens låneopptak økes og dermed øker også belastningen i form av kapitalkostnader.

I tabellen under vises anslag på brutto tilgjengelig investeringsramme per år i perioden 2018-2029.

(1000 kr, 2017)	2018	2019	2020	2021	2022-2023	2024-2029
Skredsikringsmidler						
Overført fra drift TS	7 550	7 550	7 550	7 550	7 550	7 550
Kan overf fra drift (fornying)	112 000	112 000	112 000	112 000	112 000	112 000
Kan overf fra drift (tunnel)	27 425	27 425	27 425	27 425	27 425	27 425
Refusjoner	800					
Rentekomp lån	143 900	143 900	126 730			
Mva komp	102 145	70 470	28 270	26 500	26 500	26 500
Bompenger						
Bruk av lån	247 055	139 880				
Investeringsramme brutto	**640 875**	**501 225**	**301 975**	**173 475**	**173 475**	**173 475**
Disponert til inv	567 050	390 350	159 000	-	-	-
Til disp nye prosjekter	73 825	110 875	142 975	173 475	173 475	173 475

Midler disponert til investeringer iht økonomiplan 2017-2020 framgår av linjen «Disponert til inv». Tabellen er satt opp basert på de prosjekter og deres kostnadsanslag som ligger i økonomiplan 2017-2020. Dette betyr at kostnadsøkninger og utsettelser av prosjekter som bl.a. Langsundforbindelsen og Langbakken ikke framgår av tabellen. I tillegg er det i denne tabellen lagt inn en overføring av midler til innhenting av etterslep og oppfyllelse av tunnelsikkerhetsforskriften, fra drift til investeringsrammen.

I investeringsprogrammet for perioden 2017 – 2020 er det ikke innberegnet investeringer i oppgradering av tunneler som følge av tunnelsikkerhetsforskriften. Per i dag er vi kjent med at oppgradering av tunnelene i Troms, for å unngå at tunneler blir stengt, vil medføre behov for investeringer langt utover de økonomiske rammene som er tilgjengelige i dag.

6.2 Status på fylkesvegnettet

Framkommelighet

Vegbredder

Omlag 4 % av fylkesvegnettet er definert som en-feltsveg (4,5 m i vegnormalen). I underkant av 60 % av fylkesvegnettet har en vegbredde som er større enn vegnormalkravene til en-feltsveg og mindre enn vegnormalkravene til to-feltsveg (6,5 m i vegnormalen). Disse vegene kan imidlertid merkes med gul midtlinje når det har en asfaltert vegbredde på minst 6,0 meter. Kun 37 % av fylkesvegnettet oppfyller vegnormalkravene til to-feltsveg.

Vegdekke

Om lag 295 km, som utgjør 10 % av fylkesvegnettet, har grusdekke. Resten av fylkesvegnettet har fast dekke med meget varierende standard.

Tungtransporten

Vegenes og bruenes bæreevne gir vektbegrensninger for store kjøretøy, og vegene inndeles i bruksklasser (Bk). Det gis begrensinger på aksellasten som kan være enten 8 tonn eller 10 tonn samt vogntogets lengde. Tabellen under angir hvor stor del av fylkesvegnettet som er tillatt for de ulike vektklassene samt maksimallengde på vogntogene.

	Lengde på vogntog			Samlet	
	25,25 m	19,5 m	15 m		
	Antall km			km	%
Bk 10 – 60	43			43	1
Bk 10 – 50		1 662	25	1 687	58
Bk T8 – 50		787	37	824	28
Bk T8 – 40		345	5	350	12
Bk T8 – 32		3		3	0

Flaskehalser

Strekninger der kombinasjonen av smal veg, kurver med små radier (krappe kurver) samt stor stigning (bratte bakker) skaper framkommelighetsproblemer for tungtransporten, kan defineres som flaskehalser på vegnettet. Oversikten under viser antall strekninger og samlet lengde på disse strekningene definert innenfor ulike stigningsgrader.

Stigningsgrad	Antall stigninger	Samlet lengde km
6,0 – 6,9 %	164	69,3
7,0 – 7,9 %	97	46,8
8,0 – 8,9 %	63	34
> 9,0 %	37	15
Sum	361	165,1

Om lag 5,7 % av fylkesvegnettet har stigningsgrad over 6,0 %. I følge krav til maksimal stigning i gjeldende vegnormal kan mesteparten av fylkesvegnettet tillates med stigning opp til 8 %, men det er under forutsetning av at både horisontalkurvatur og vegbredde oppfyller vegnormalens krav. Dette er ikke tilfelle for store deler av fylkesvegnettet i Troms. Smal veg og krappe horisontalkurver mange steder gjør at store kjøretøy ikke kan holde ønsket fartsnivå, og problemer med framkommelighet vinterstid kan oppstå i bakker med stigningsgrad godt under 8 %.

De verste flaskehalsene på fylkesvegnettet er:

- Fv. 862 Pumpeneset – Mefjordaksla
- Fv. 862 på begge sider av Steinfjordtunnelen
- Fv. 862 på begge sider av Skalandtunnelen
- Fv. 277 til Husøy (2 stigninger)
- Fv. 86 på begge sider av Torskenskaret
- Fv. 232 Sifjordskaret
- Fv. 57 over Bårdsvikdalen til Grøtfjord
- Fv. 848 både på Rolla og Andørja
- Fv. 866 Langbakken til Skjervøy

Snøfokk

Snøfokk er et problem som spesielt er knyttet til kyststrøkene. På fylkesvegnettet er det fire strekninger hvor snøproblemene er så store at det kan bli satt opp kolonnekjøring og i verste fall kan vegen bli periodevis stengt. På Senja ligger følgende kolonnestrekninger: Fv. 862 Bergsbotn – Straumsbotn, Fv. 86 Svanelvplass – Straumsbotn, Fv. 232 Svanelvplass – Sifjord, Fv. 277 Huselv – Husøya.

Tilrettelegging for gående og syklende

Det er totalt 97 km gang- og sykkelveger langs fylkesvegnettet. Det er behov for bygging av gang- og sykkelveger langs fylkesvegnettet både for å få sikrere skoleveger for barna og for å få sammenhengende gang- og sykkelvegnett.

Trafikksikkerhet

Grunnlaget for alt trafikksikkerhetsarbeid i Norge er nullvisjonen - en visjon om at det ikke skal forekomme ulykker med drepte eller livsvarig skadde i trafikken. Trafikantene og myndighetene har et delt ansvar for trafikksikkerheten. Kartet under viser de mest alvorlige trafikkulykkene (nullvisjonsulykkene) på fylkesvegnettet i 8-årsperioden 2008-2016.

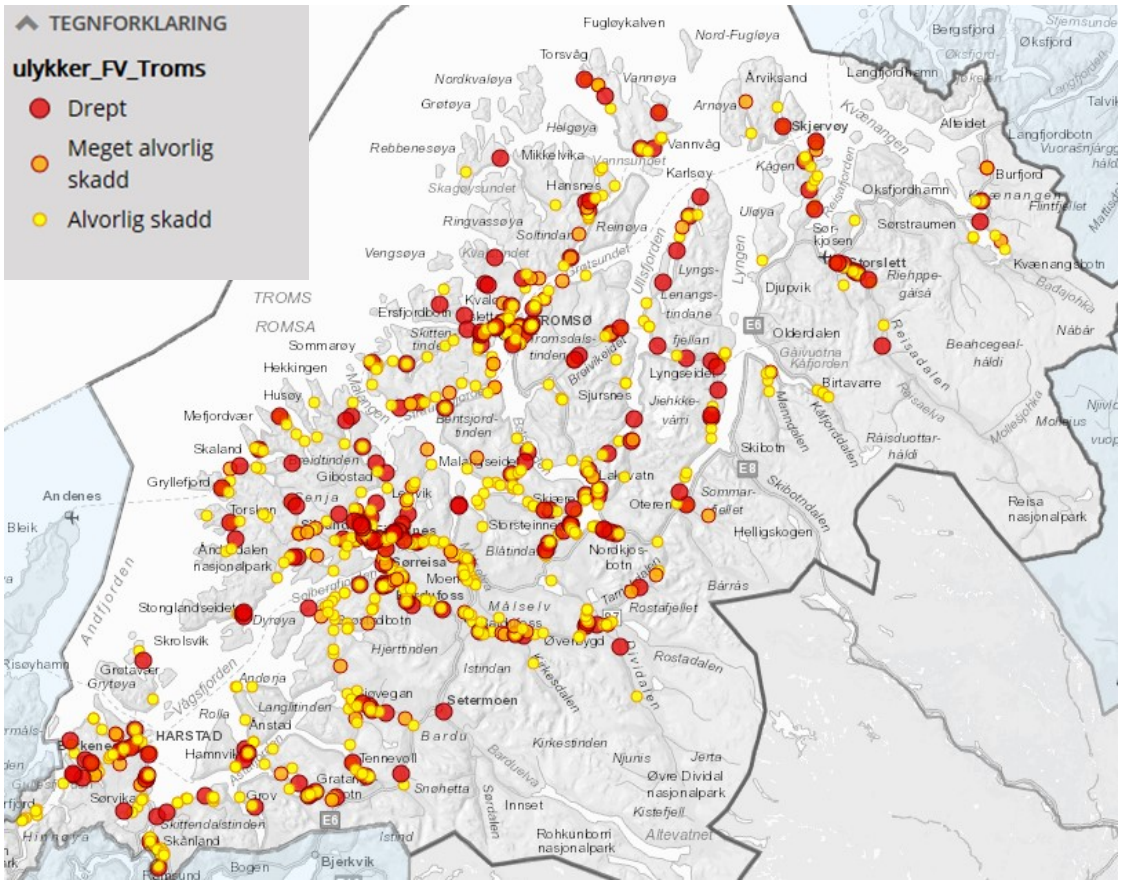

Oversikt over trafikkulykker med personskade på fylkesvegnettet de siste fire årene – perioden 2013-2016. Tabellen viser en positiv utvikling både i antall ulykker og antall drepte/skadde over perioden:

År	Antall ulykker	Antall drepte/skadde	Antall drepte	Antall hardt skadde	Antall lettere skadde
2013	44	61	4	2	55
2014	31	44	1	4	39
2015	39	45	1	8	36
2016	25	37	0	3	34
Sum	139	187	6	17	164

Ingen personer omkom i trafikkulykke på fylkesvegnettet i 2016 og på samme tid var antall personer som ble hardt skadd, meget lavt. De 139 trafikkulykkene med personskade som ble registrert i perioden, fordeler seg på følgende ulykkestyper:

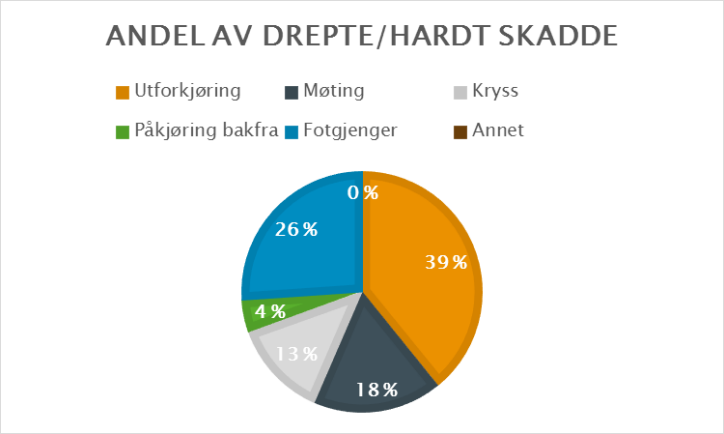

Den dominerende ulykkestypen på fylkesvegnettet er utforkjøringer. Følgende strekninger peker seg ut som spesielt utfordrende:

- Fv. 855 Buktamo – Finnfjordbotn
- Fv. 86 Andselv – Torsken
- Fv. 862 Tromsø over Kvaløya til Senja

Elg utgjør den absolutte største delen av påkjørsler av hjortevilt i Troms med totalt 696 registrerte ulykker de siste 5 årene og hvorav 307 inntreff på fylkesvegnettet. Elgbestanden er økende i flere kommuner. Det vil være behov for ytterligere trafikksikkerhetstiltak som rydding av vegetasjon i sideterreng og et fortsatt fokus på å finne nye effektive tiltak.

Miljøforhold, støy og lokal luftkvalitet:

Troms fylke har store områder med vill natur, som skal håndteres skånsomt. Menneskelig aktivitet har over tid bidratt til forurensing av grunn. Innen miljøtema er lovpålagte oppgaver relatert til jord, vann, støy, luftkvalitet og naturmangfold inklusive fremmede uønskede arter, rødlistearter og vilt samt knyttet til naturmangfoldloven og forurensningsloven med tilhørende forskrifter.

Støy fra vegtrafikk er hovedsakelig et problem i byer og tettsteder. Fylkeskommunen skal gjennomføre støyreduserende tiltak på fylkesvegnettet i samsvar med forurensningsforskriftens bestemmelser. Det vil i årene framover være behov for midler til utredninger, gjennomføring støydempende tiltak, samt drift og vedlikehold av skjermingen.

Forurensingsforskriften fastsetter at ved overskridelser av tillatte grenseverdier, skal det gjennomføres tiltaksutredninger og iverksettes tiltak for å redusere forurensningsnivået.
De viktigste kildene til svevestøv (PM_{10} og $PM_{2,5}$) er trafikk med eksos og asfaltstøv, vedfyring og langtransportert forurensing. Det er satt i gang arbeid med tiltaksutredning etter en rekke overskridelser for PM i Tromsø. Det er også registrert plager med luftkvalitet i Harstad. Det er behov for bedre overvåkning og kartleggegging, samt utredning av eventuelle tiltak.

Store prosjekt – nye veglenker:

Fv. 867 Bjarkøyforbindelsene:
Arbeidet med Bjarkøyforbindelsene er godt i gang og vil knytte øyene Bjarkøy, Sandsøy og Grytøy sammen, og dermed tettere til regionsenteret Harstad. Forbindelsene med tunell og bru mv. vil blant

annet bidra til å lette driften av den nye Harstad kommune. Prosjektet finansieres av stat, kommune og fylkeskommunen. Ny totalkostnad er beregnet til 1091 mill. i 2016 kr.



Gjennomslaget mellom Grytøy og Bjarkøy 30.01.17. Foto: SVV

Fv. 866 Langbakken:
Reguleringsplan for omlegging av fv. 866 forbi Langbakken på Skjervøy ble vedtatt i mai 2015. På grunn av konkurs hos entreprenøren vil prosjektet bli forsinket. Det gjenstår fortsatt store mengder av fjellsprengning, overbygning på veg, G/S-veg, veglysanlegg, asfaltering, rekkverksarbeid og skilting. Prosjektet har en tvistesak vedrørende levering av masser til søppeldeponi, noe som medfører at kostnadene for 2016 ligger høyere enn forventet. Ny frist for ferdigstillelse for prosjektet er satt til sommer 2018.

Fv. 863 Langsundforbindelsen:
Langsundforbindelsen er en planlagt fast vegforbindelse med undersjøisk tunnel mellom Ringvassøya og Reinøya. Realisering av Langsundforbindelsen betyr at dagens fergeforbindelse mellom Ringvassøya, Vannøya, Reinøya og Karlsøy faller bort. Den framtidige fergetrafikken blir et kortere 3-kant samband mellom Reinøya, Vannøya og Karlsøy.
Finansieringsplanen for prosjektet ble vedtatt i Fylkestinget medio mars 2014. I forbindelse med grunnervervsskjønn i januar 2016 konkluderte Nord-Troms tingrett med at reguleringsplanen ikke var gyldig pga. manglende konsekvensutredning. Saken forventes å bli avklart i Høyesteretts kjæremålsutvalg i 2017. Fravikssøknad på stigningsforhold på tunnelen ble avslått av Vegdirektoratet, noe som medfører at tunnelen blir ca. 1 km lengre og vesentlig mer kostbar.

<u>Planlegging – store fylkesvegprosjekt:</u>

Fv. 91 Ny veg Breivikeidet:
Store utfordringer med underjordiske vannstrømmer har medført behov for planlegging av alternative løsninger for Fv 91, Breivikeidet. Det planlegges nå ny veg på østre side av Breivikeidet, istedenfor ny bru, utfra hensyn til teknisk løsning, landskap og kostnader. Foreløpig kostnadsestimat er 315 mill kr. (2016).

Planlegging av Ullsfjordforbindelsen:
Regional plan - Ullsfjordforbindelsen består av å erstatte ferga over Ullsfjord med tunnel og bru, samt omlegging og vegutbedring. Prosjektet er ikke prioritert i sin helhet i gjeldende fylkesvegplan, men bru over Sørstraumen ligger inne i siste periode. Videre planleggingen av Ullsfjordforbindelsen vil sees i sammenheng med reguleringsplanarbeidet for Breivikeidet og økonomiske bidrag fra Tromsø og Lyngen kommuner.

Fv 862 Ny forbindelse til Kvaløya:
Løsning for ny fremtidig forbindelse til Kvaløya ble vedtatt i kommunedelplan, av Tromsø Kommune i 2016. Anbefalt løsning ble bru fra Kvaløysletta til Langnes.

Skred

Prioritering av skred gjøres ved å benytte en modell basert på skredfaktor. Modellen tar hensyn til seks ulike faktorer som beskriver skredfare og konsekvenser for framkommelighet. De seks faktorene er gitt et vekttall for å skille på hvor stor betydning de har i skredfaktoren.

Faktor	Vekttall	Merknad
Trafikkmengde	0,20	Hvor mange kjøretøy som passere skredpunktet
Skredfare	0,20	Fare for trafikantene/frekvens (skredtype, bredde)
Omkjøring	0,15	Omkjøringsmuligheter (tid, bruk av ferje ol.)
Stengning	0,15	Ulempe ved stengning (antall stenginger pr. år)
Skredfarestengning	0,10	Ulempe av langvarige stengninger
Naboskred	0,10	Tar hensyn til flere skredløp på strekninga

Ut fra forholdene for hvert enkelt skred gis hver faktor en verdi mellom 0 og 10 som multipliseres med vekttallet gitt i tabellen ovenfor. Skredfaktoren framkommer ved å summere de vektede faktorene, skredfaktoren kan i verste fall bli 10. Ut fra den beregnede skredfaktoren inndeles skredpunktene inn i tre kategorier (skredfaktorgrupper) på følgende måte:

Kategori	Skredfaktor
Høy	=< 3,5
Middels	2,5 – 3,49
Lav	< 2,5

Skredpunktene innenfor kategori «høy» er:

Veg	Stedsnavn	Kommune	Skredfaktor
Fv. 347	Oterelvene I og II	Skjervøy	4,54
Fv. 347	Singla I – IV	Skjervøy	4,36
Fv. 243	Røyrnesbukta	Torsken	4,36
Fv. 57	Grøtfjorden	Tromsø	4,31
Fv. 862	Svartholatunnelen	Berg	4,20
Fv. 57	Vågbotn I	Tromsø	4,03
Fv. 293	Holmbuktura	Tromsø	4,01
Fv. 57	Vågbotn III	Tromsø	4,00
Fv. 348	Kjellvågen	Skjervøy	3,98
Fv. 152	Salangslia I	Salangen	3,93
Fv. 862	Breitindtunnelen vest – Vindhammerneset	Berg	3,86
Fv. 349	Skrednesene	Skjervøy	3,85

Skredpunktene er vist på kartet:

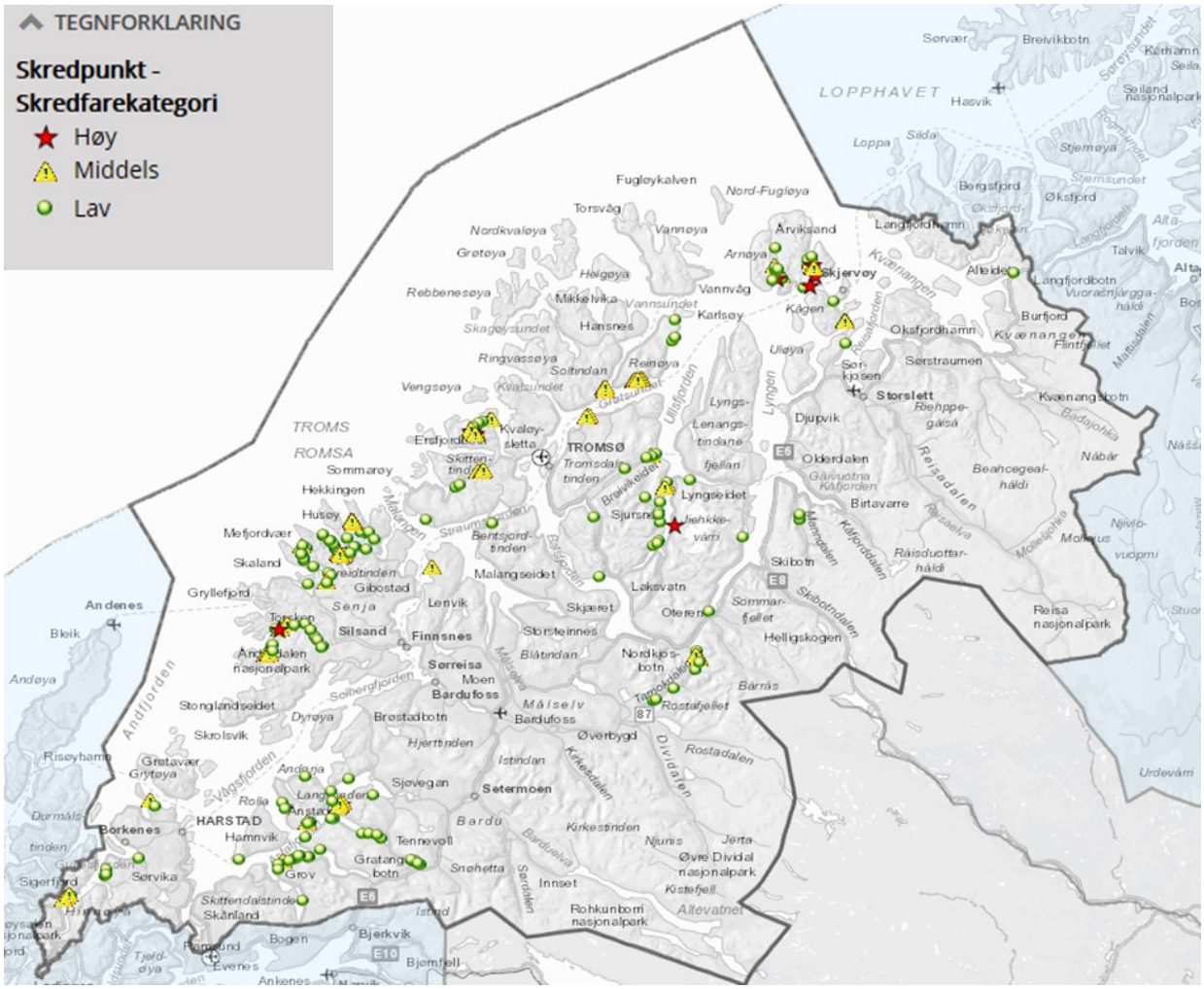

Alternativer til tunnelløsninger som sikringstiltak er såkalt aktiv skredkontroll. Dette er tiltak som radarvarsling med bom, kunstig skredutløsning via skredtårn mv. Det er behov for å utføre en vurdering av egnethet for slike alternative sikringsløsninger for skredpunkt med middels og høy faregrad, samt ny oppdatering for alle skredpunkt.

<u>Tunneler</u>

På fylkesvegnettet er det:

- 29 stk. fjelltunneler på land med samlet lengde på 36,8 km
- 4 stk. undersjøiske fjelltunneler med samlet lengde på 9,9 km
- 7 stk. skredsikringskonstruksjoner (rørtunnel/betongtunnel/skredoverbygg) med samlet lengde på 1,8 km

Den lengste tunnelen på fylkesvegnettet er fv. 15 Toppentunnelen på Grytøya med lengde 3.989 meter, og den korteste tunnelen ligger på Hamn på Senja med lengde på 35 meter. Med unntak av bytunnelen i Tromsø ligger tunnelene på lavtrafikkert vegnett med årsdøgntrafikk i intervallet 200 – 800 kjøretøy. Mange av disse tunnelene er 20-40 år gamle, og de ble bygd etter de tekniske krav som var gjeldene på byggetidspunktet.

Bytunnelene i Tromsø ligger på fv. 862 og er Breivika/Hansjordnestunnelen, Sentrumstangenten og Langnestunnelen. Disse tunnelene har årsdøgntrafikk i intervallet 7.200 – 15.300 kjøretøy.

Bruer

Det er 573 bruer med samlet lengde på 13,8 km registrert på fylkesvegnettet. 498 bruer (87 %) er svært korte, med spennvidde under 20 meter. De 10 lengste bruene utgjør 1,8 % av antall bruer, men de samme bruene utgjør 52 % av den samlede brulengden på fylkesvegnettet.

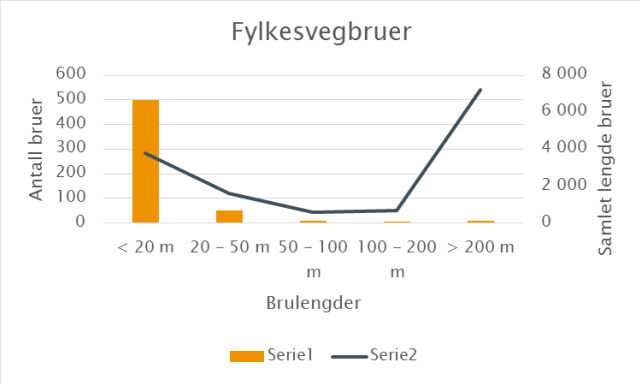

De 5 lengste bruene på fylkesvegnettet er:

- Fv. 862 Sandnessundbrua 1.220 meter
- Fv. 86 Gisundbrua 1.147 meter
- Fv. 862 Tromsøbrua 1.016 meter
- Fv. 848 Mjøsund bru 818 meter
- Fv. 866 Skattørsund bru 805 meter

Fergekaier

Det er 31 ferjekaier på fylkesvegnettet. Når Bjarkøyforbindelsen åpnes for trafikk, vil tre ferjekaier nedlegges.

6.3 Utfordringer på fylkesvegnettet

Fylkesvegnettets funksjon

Stor variasjon i trafikkmengde kan tyde på at ulike deler av fylkesvegnettet har ulik funksjon. Fylkesvegene skal gi gode reise- og transportmuligheter fra det statlige vegnettet til bosetting og næringsvirksomhet i bygder og mer grisgrendte strøk i fylket. Samferdsel er en viktig forutsetning for bosetting, næringsutvikling og ressursutnyttelse. Transportpolitikken skal legges til rette for regional utvikling. Dette stiller krav til variert satsing og en differensiert transportpolitikk der de ulike delene i transportinfrastrukturen sees i sammenheng.

Det er en målsetting i fylkesplanen om at samspillet mellom sentraene og omlandet til sentraene skal forbedres. Det samme gjelder for forbindelsene mellom sentraene. Gode fylkesveger vil være avgjørende for at denne målsettinga skal kunne nåes.

Vegstandard

Mesteparten av fylkesvegnettet er lavtrafikkert. Vegnettet er likevel viktig for at transporten i fylket skal kunne foregå på en effektiv og god måte. For den som ferdes på vegnettet eller har varer som skal transporteres, er det ikke antall biler på vegen som er viktig, men at vegnettet kan betjene trafikken på en effektiv og sikker måte.

I 2010 ble det gjennomført et omfattende arbeid med registrering av forfall på fylkesvegnettet. Resultatet fra disse registreringene gjengis her med korreksjoner på kjente endringer i forholdene på vegnettet samt justering av kostnader:

- Om lag 10 % som tilsvarer 295 km av fylkesvegnettet, er grusveger. Det vil koste mellom 1 - 1,5 mrd. kr å få lagt fast dekke på disse vegene.
- Forsterkning med grøfting og reasfaltering av fylkesveger med stort etterslep og som i dag har fast dekke, anslås til en kostnad mellom 3 – 3,5 mrd. kr.

Mange fylkesvegstrekninger utgjør bindeleddet mellom næringsvirksomheter som for en stor del ligger ved kysten og riksvegnettet som går lenger inne i landet. På disse strekningene utgjør tungtransporten en stor andel av trafikkgrunnlaget. For at transporten skal kunne gå så raskt og effektivt som mulig, må disse strekningene utbedres:

- Vegen må utvikles slik at vegene kan transporteres med samme type kjøretøy som skal benyttes på resten av reisen; dvs. til bruk av modulvogntog der dette er hensiktsmessig.
- Fjerning av flaskehalser som oppstår med en kombinasjon av stor stigning, krappe kurver og smal vegbane. Som regel vil det være vanskelig å gjøre noe med stigningsforholdene uten omfattende tiltak med bygging av ny veg. Utvidelse av vegbredden samt utretting av de verste kurvene slik at to vogntog kan møte uten at de må redusere farten, vil i de fleste tilfelle være nok til å fjerne flaskehalsen.
- En stor andel av fylkesvegnettet har vegbredde som en-feltsveg eller vegbredde i intervallet mellom en-feltsveg og to-feltveg. På strekninger som ikke defineres som flaskehalser, vil tilrettelegging med gode møteplasser være av stor betydning for vegtransporten.

Trafikksikkerhet

Den dominerende ulykkestypen på fylkesvegnettet er utforkjøringsulykker. På strekninger med fartsgrense 70 km/t eller høyere bør tiltak vurderes, og de viktigste tiltakene mot utforkjøringsulykker vil være:

- God optisk ledning av vegen slik at trafikantene kan lese forløpet av vegen. Bakgrunnsmarkering eller andre visuelle tiltak kan benyttes i forbindelse med krappe kurver eller andre steder hvor vegens forløp er vanskelig å lese.
- Utbedring av sideområdet til vegen med fjerning av dype grøfter, fjellnabber eller andre hindringer i nærheten av vegen slik at en utforkjøring ikke får katastrofale følger.
- Oppsetting av nytt rekkverk eller utbedring av dårlig rekkverk langs vegen.

Utbedring av sideområdene til fylkesvegene er et meget viktig tiltak for at nullvisjonen for trafikkulykker skal kunne nås. Det er imidlertid meget kostbare tiltak som vil medføre betydelige økonomiske utfordringer for fylkeskommunen.

Ulykker med fotgjengere utgjør heldigvis en liten andel av ulykkene, men alvorlighetsgraden (andel med drepte og hardt skadde) er derimot høy. For å forbedre sikkerheten for myke trafikanter bør utbygging av gang- og sykkelveger fortsatt prioriteres høyt på strekninger i tettbygde områder, og spesielt på strekninger som er skoleveger.

Det er behov for en gjennomgang av status på veglysene langs fylkesvegnettet. Standarden på lysanleggene er svært varierende, og det er forskjellige eiere til anleggene. Mange veglys eies og driftes av kommuner, etter avtale der kommunene fikk tilskudd for å sette opp veglys. Hensikten med gjennomgangen er i tillegg til å få en samlet oversikt, og vurdere hvordan dette skal håndteres.

Skredsikring

Innenfor kategoriene høy og middels er det på overordnet nivå foretatt en vurdering av hvilket sikringstiltak som vil være mest aktuelt samt en vurdering av kostnad for gjennomføring av tiltaket for hver enkelt skredpunkt. Kostnadene er vurdert på en skjematisk måte med samme enhetskostnad for hver sikringstype. Kostnadene til utbedring av kategoriene høy og middels er beregnet til følgende for fylkesvegnettet i Troms:

Mill. 2015-kroner

Kategori	Antall skredpunkt	Kostnad
Høy	12	1.606
Middels	55	3.815
Sum	67	5.421

Tabellen viser at det innenfor kategoriene høy og middels er registrert 67 skredpunkt som det ut fra foreliggende økonomiske vurderinger, vil koste om lag 5,5 mrd. kr (2015-prisnivå) å utbedre.

Utfordringen med å finansiere skredsikringstiltak er enorm gitt dagens statlige rammeoverføringer til skredsikring av fylkesvegene. Dette betyr at alternative sikringsmuligheter til tunnelbygging som kan gi en akseptabel grad av restrisiko til redusert investeringskostnad, må vurderes.
Teknologiutviklingen innen aktiv skredkontroll er stor. Radarvarsling, kunstig skredutløsning via skredtårn o.l, vegstenging og andre tiltak kan redusere kostnader til investering men innebærer også at man må tenke nytt med hensyn til drift og vedlikeholdsrammer.

Tunneler

Ny tunnelsikkerhetsforskrift for fylkesveger trådte i kraft januar 2015. Forskriften beskriver et minstenivå for sikkerhet i eksisterende og nye tunneler med lengde over 500 m på fylkesvegnettet. Forskriften har som krav at eksisterende tunneler skal oppfylle kravene innen 2020, men Troms fylkeskommune har etter søknad fått forlenget frist til 2025.

Tunnelsikkerhetsforskrift for fylkesveg (gjelder fra 1/1 2015)
- Definerer lavest mulige/tillatte sikkerhetsnivå (§ 1).
- Gjelder tunnel over 500 m og ÅDT >300. Tunnel med særlige risikosærtrekk og ÅDT< 300 kan også omfattes av forskriften (§2).
- Definerer og konkretiserer krav til konstruksjon og utrustning (vedlegg I til forskriften).
- Konkretiserer fylkeskommunens ansvar som forvaltningsmyndighet med ansvar for tunnelsikkerhet.
- Definerer inntil videre Statens vegvesen som tunnelforvalter for fylkesvegtunneler.
- Tunnel-eier må oppnevne sikkerhetskontrollør som er uavhengig i alle spørsmål om sikkerhet (§6).
- Påpeker tunnel-eiers ansvar for nødvendige og periodiske inspeksjoner og undersøkelser (§7 og §9).
- Gir eier ansvar for å gjennomføre tiltak for å styrke tunnelsikkerheten (§8).
- Krever gjennomføring av risikoanalyse, som inngår i tunnelens sikkerhetsdokumentasjon (§10).
- Tidsplan og frist for tilpassing av gamle tunneler til dagens krav (§12).
- Alle fv.-tunneler skal etter ny og utsatt frist være godkjent 1/1-2025 (§12).

Tilstanden for mange fylkesvegtunneler i Troms er vanskelig, og det er stort sprik mellom gjeldende krav og tunnelenes tilstand. Vedlikeholdsetterslep og forfall kjennetegner situasjonen.

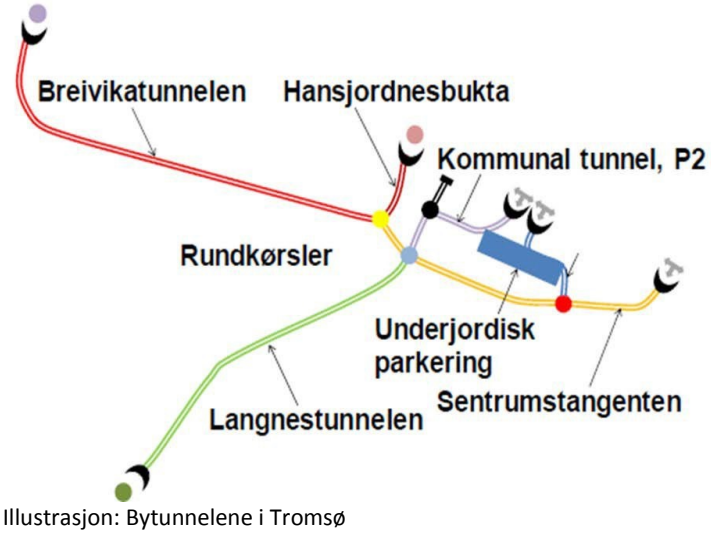

Illustrasjon: Bytunnelene i Tromsø

Erfaringer med spesielt undersjøiske tunneler viser nå at driftskostnadene er høyere enn tidligere antatt. Omfattende vedlikehold og utskifting av utstyr må gjøres hyppigere enn antatt, og med betydelige kostnader.

Det foreligger ikke gode kostnadsberegninger for hva oppgradering av eksisterende tunneler vil koste, og kostnadsvariasjonene mellom tunnelene er stor. Et grovt anslag basert på erfaringer fra tunneloppgraderinger på riksvegnettet angir et beløp i størrelsesorden 50-100 000 kr. pr. løpemeter for renovering av oversjøisk lavtrafikk tunnel, 120-190 000 kr. pr. meter for renovering av undersjøisk tunnel.

Utfordringene kan beskrives slik:

1) Forfall og vedlikehold: Stort forfall og manglende vedlikehold vil over tid innebære risiko for nedfall av stein og fastmontert utstyr som kabelbruer, ventilatorer mv. Nedfall kan påføre skade på mennesker og kjøretøy.

2) Sikkerhet og krav: Grunnleggende for personsikkerhet i tunnel er prinsippet om selvredning i akutte situasjoner. Myndighetenes krav og forpliktelser handler primært om fysiske tunnel-sikkerhetstiltak og utstyr for aktiv og passiv sikkerhet (nødstasjoner, nødlys, kommunikasjon, styring, overvåking, belysning, ventilasjon, drenering, skilting mv). Mange fylkesvegtunneler tilfredsstiller bare delvis gjeldende regelverk for tunnel under trafikk. Det er også et paradoks at krav til å bygge inn utstyr for sikkerhet i eksisterende tunneler kan resultere i et mindre tunnelprofil (tunnelen blir både smalere og lavere). Sikkerhetstiltak kan på denne måten gi dårligere framkommelighet for store kjøretøy. Trangere tunnel kan påføre skader på faste installasjoner. Utviding av tunnelprofilet eller bygging av helt nye tunnelløp må i enkelte tilfeller vurderes.

3) Økonomi: Tildelinger til renovering og sikringstiltak på dagens nivå innebærer at det ikke vil være mulig å innhente etterslep, forfall og krav til sikkerhets-oppgradering innen gitt tidsfrist. Et stort økonomisk løft med en ambisiøs tiltaksplan er nødvendig for å møte vedlikeholds- og sikkerhetsutfordringene. Bevilgningssituasjonen slik den er nå kan i verste fall innebære fare for trafikantenes sikkerhet. Konsekvenser ved brudd i trafikkavvikling av ikke varslede, akutte tunnelstengninger er store både for Tromsø by-tunneler og for mange andre tunneler.

<u>Bruer og ferjekaier</u>
Det er mange små og store bruer på fylkesvegnettet i Troms. Mange av bruene er mer enn 40 år gamle og har på grunn av høy alder og manglende vedlikehold stort behov for oppgradering.
De største utfordringene med bruene kan oppsummeres slik:

- Flere bruer kan på grunn av manglende bæreevne ikke tillates for vogntog med totalvekt på 50 tonn. Dette kan bety at vogntogene som benytter strekningene som disse bruene ligger på, ikke får utnyttet lastekapasiteten på bilene godt nok.
- Mange bruer er smalere enn tilstøtende veg, og bruene kan slik de ligger på vegnettet medføre en forhøyet risiko for trafikkulykker.
- Mange gamle småbruer har et så stort vedlikeholdsetterslep at det bør skiftes ut med nye bruer.
- På flere titalls bruer er bæreevnen truet på grunn av erosjon under landkar, skader på landkar eller setningsskader.
- Flere bruer har mangelfullt brurekkverk og/eller mangler i rekkverket inn mot bruene.

Det er stort behov for midler til utbedring av fylkesvegbruene. Dersom vi legger erfaringer fra en omfattende kartlegging av bruer på riksvegnettet region Nord til grunn, vil det her være tale om milliardbeløp. Vi ser behov for en mer omfattende kartlegging av tilstanden på fylkesvegbruene.

Situasjonen for ferjekaiene i fylket er stort sett tilfredsstillende. Det kan i løpet av neste 10-årsperiode bli aktuelt å fornye to eller tre ferjekaier på grunn av betongskader på eksisterende konstruksjoner.

Beredskap og omkjøring

Flere strekninger på fylkesvegnettet er viktig i beredskapssammenheng. Ved hendelser på riksvegnettet vil fylkesvegene være omkjøringsruter. Det spesielt tre strekninger som peker seg ut. Det er:

- E6 Målselvbrua. Dersom Målselvbrua må stenges av flom, vil fv. 87 og fv. 854 være omkjøringsveger.
- E6 Skibotn – Olderdalen. Det partiet på denne strekninga som er mest utsatt for skred, er vegen forbi Nordnes hvor det nå bygges ny tunnel. Selv om situasjonen på denne strekninga blir betydelig sikrere i løpet av kort tid, vil fv. 868 være omkjøringsveg for eventuelle hendelser.
- E8 Lavangsdalen. Dersom vegen må stenges på grunn av skred, vil fv. 294 Åndersdalen være omkjørinsgveg for mindre kjøretøy og fv. 858 over Malangen være omkjøringsveg for tyngre kjøretøy.

6.4 Tilrettelegging for gåing og sykling – aktiv transport

Det er nasjonale mål at økning i fremtidig transportbehov skal tas av annet enn personbil. Kollektivtransporten forventes å ta en stor del av den kommende økningen, men det er også et mål at større andel av reiser skal være aktiv transport. Med det menes bruk av egne krefter som gange og sykling. Ikke bare ut i fra et folkehelse perspektiv, men også i et bredt miljøperspektiv, er det store samfunnsgevinster å hente med økt andel av reisende som sykler eller går.

Det er også et behov for å ha et regionalt perspektiv på gange, sykkel og trafikksikkerhet. Fylkeskommunens ansvar ligger på rollen som vegeier og som planmyndighet.

Vegeier: Infrastrukturen for gående og syklende er ikke tilfredsstillende på fylkesvegene. Det er også store etterslep i veivedlikehold. Det er store investeringsbehov for å kunne forbedre trafikksikkerheten og fremkommeligheten både for gående og syklende. Syklende og gående har også ulike behov, de er to ulike grupper.

Gående: Ofte må de gående benytte veibanen, utfordringene er biltrafikk, smale veger med dårlig sikt. Fortau er et godt tiltak for gående, men er ikke tiltak for syklende. I by og tettsted er det behov for sammenhengende gangnett og bedre vintervedlikehold.

Syklende: Fortau skal ikke være en del av sykkelruter. I byer, spesielt der det er definert sykkelruter, bør gruppene syklister, kjørende og gående ha sine egne areal til benyttelse. I by og tettsted er det behov for sammenhengende sykkelvegnett og bedre vintervedlikehold.

Utenfor tettbebygde områder med lavt trafikkgrunnlag av gående og syklende, kan kombinasjonen gang- og sykkelveg benyttes. I noen boligområder, der det er lav trafikkgrunnlag og nedsatt fartsgrense, kan syklende benytte gatearealet dersom det ikke finnes areal til adskillelse.

Trafikksikkerhet: Det foreligger avstandskrav for rett til skoleskyss; 4 km for elever fra 2. til 10. klasse og 6 km for elever i videregående skole. De som ikke har skyssrett, bør ha en sikker skolevei der de kan gå eller sykle til/fra skolen. Det er behov for å gjennomføre en kartlegging av sikker skolevei samt sikker vei til / fra busstopp og på busstoppene på riksveg og fylkesveg.

Ved riktige tiltak, kan disse transportformene bli mer attraktiv og trafikksikre enn det mange opplever i dag: Flere av oss vil da velge disse transportformene mye oftere.

6.5 Infrastruktur for kollektivtransport på fylkesveg – for distrikt og knutepunkt

Fylkesvegnettet i Troms har om lag 10 000 holdeplasser, i tillegg er det infrastruktur knyttet til knutepunkt, venterom og terminaler. Det er til dels store behov for oppgradering og fornying, sanering av holdeplasser og nybygg av holdeplasser.

Troms fylkeskommune, Statens vegvesen og de ulike kommunene får også mange henvendelser fra innbyggerne om behov for oppgradering av kollektivanlegg på fylkesveg. Mange av disse henvendelsene handler om holdeplass og leskur knyttet til skoleveg. Det er store forventninger hos søkerne til at ønskene skal løse raskt og billig. Av og til kan de ikke imøtekommes, eller at løsningene er meget kostbare. Pågående kartlegging av infrastruktur viser avvik mellom dagens krav til holdeplasser og knutepunkt og den faktiske tilstanden på infrastruktur, både i forhold til trafikksikkerhet og universell utforming. Behovet for oppgradering av infrastrukturen er betydelig større enn tilgjengelige midler.

I tillegg er ansvaret for bygging og drift av infrastrukturen fordelt på Statens vegvesen, fylkeskommune og kommuner. Det er derfor behov for koordinering av utvikling og utbygging av infrastruktur.

Kostandene for etablering av holdeplass, byttepunkt eller knutepunkt er avhengig av forholdene på de arealene som det skal bygges på og kan derfor føre til svært ulike kostnader pr. utbedring. Faktorer som påvirker kostnadene vil være;

- Erverv av areal, med dagens krav til busslomme vil det minimum være behov for 350m2.
- Behov for planprosess for å få nødvendige arealavklaringer
- Eksisterende infrastruktur i bakken; vann, avløp, overflatevann, strøm, fiber m.m.
- Terrengtilpassing og grunnforhold
- Behov for andre tiltak på eller tilknytting anlegget; tilgang til strøm, gangadkomst, sykkelveg, fortau m.m.

For å sikre at flest mulig kan bruke en holdeplass må den bygges ihht krav til universell utforming. Minstekravet til universell utforming er en plattform for å stå å vente på bussen. Krav til plattform er en bredde på 2,5m og 16-18 cm på kantsteinshøgde. Dersom det skal være leskur er det krav til utforming av dette. Kostnad for etablering av holdeplass utenfor tettsted regnes rundt 700.000 kr. og i by rundt 1,2 mill. kr. Disse enhetsprisene er kun for etablering av selve holdeplassene. Kostnader for planlegging, strøm, gang- og sykkelveg osv ligger ikke i denne summen og vil føre til økning av kostnadene. Erfaringen viser at ofte vil det være forhold som fører til at kostnadene blir høyere enn disse enhetsprisene.

En utfordring for knutepunkt er at det omfatter samarbeid mellom flere aktører og nivå. Det er viktig å klargjøre roller og ansvar for involverte aktører i arbeidet med utvikling og drift av knutepunkt. Det er samtidig behov for etablere god rutine for samhandling mellom forvaltningsnivå og saksbehandling av henvendelser.

Det er behov for en kartlegging av oppgraderingsbehovet av alle regionale knutepunkter, lokale knutepunkter og holdeplasser. Dette må gjøres gjennom kartlegging av dagens infrastruktur og behov for oppgradering og modernisering for kollektivinfrastruktur. Sanntidsinformasjon skal vurderes etablert på knutepunkt.

6.6 Mål og strategi – Fylkesveg

Mye av infrastrukturen på fylkesvegnettet i Troms er langt over 20 år gammelt. Til tross for at vedlikehold er prioritert, fortsetter forfallet å øke. Kapitalutgiftene fra investering er i ferd med å spise opp hele rammen til dekkelegging om få år. Derfor ligger det i hovedmålsetning at drift og vedlikehold må prioriteres fremfor nybygg, for å sikre framkommelighet og stanse forfallet i kommende planperiode.

Hovedmål:

1. Fylkesvegnettet skal være trafikksikkert og ha god fremkommelighet for alle trafikanter. Rammen til drift- og vedlikehold på fylkesvegene må ha et nivå som gjør det mulig å stanse veksten i forfallet.
2. Høytrafikkerte fylkesveger og viktige strekninger for næringstransport skal ha god framkommelighet og tilstrekkelig helårsdrift. Skredsikring og redusere flaskehalser må prioriteres for å bedre framkommelighet og næringslivets konkurransekraft.
3. Sikre et tilgjengelig fylkesvegnett og unngå vegbrudd og stenging, gjennom å prioritere opprusting av bruer og tunneler, samt sikring av utsatte punkt og redusere flaskehalser.
4. På fylkesvegnettet i Troms skal det ikke forekomme trafikkulykker med drepte og hardt skadde.

Mål	Strategier - fylkesveg
1	Prioritere vedlikehold av dagens vegnett, fremfor investering i nye større prosjekt. Høytrafikkerte fylkesveger og fylkesveger innenfor «Kyst til markedstrategien» prioriteres. Vedlikehold av og reinvestering i eksisterende vegnett skal prioriteres slik at vegkapitalen ikke forringes.
1	Arbeide for øke rammene for drift og vedlikehold av fylkesveg, samt etablering av nasjonal satsing for å ta igjen forfall på fylkesvegnettet
1	Behovet for investeringer i nye store prosjekter må vurderes ut fra de kapitalkostnader det enkelte prosjekt vil belaste driftsrammen med.
2	Prioritere oppgradering av fylkesvegtunnelene i henhold til krav om tunnelsikkerhet med sikte på frist i 2025. Plan for utbedring av tunneler skal oppdateres, med kostnadsbilde og fremdrift.
1	Tydelig vegeier som sikrer god kontrakt- og økonomistyring, med et oversiktlig kontraktsregime
2	Investeringer på veg skal snus mot tiltak som må utføres i forhold til standardkrav og regelverk, punktutbedring, tilrettelegging for trafikksikkerhet, kollektivtransport, gang og sykkel
3	Prioritere punktutbedring og redusere flaskehalser for å styrke næringstransportens fremkommelighet på viktige strekninger, i tråd med politisk strategi «Fra kyst til marked». Videreføre strekningsmessige forfalls- og utbedringsprosjekt.
4	Styrke innsatsen på trafikksikkerhet i Troms fylkes trafikksikkerhetsutvalg og å evaluere virkninger av trafikksikkerhetstiltak
2	Fokus på uttesting og ta i bruk ny teknologi og intelligent trafikkstyring (ITS) der det kan gi god effekt.
3	For å møte nåværende og kommende klima- og miljøutfordringer må man prioritere utbedring og sikring av vegkropp. Dette innebærer en prioritering av tiltak på drenering og grøfter
2	Det er behov for å gjennomføre en strategisk og overordnet mulighetsstudie, eller en konseptvalgsutredning (KVU) for å se på muligheter for regionforstørring og innkorting av avstander på det overordna vegnettet i Troms.

Utbedringsstrategi:

Samferdselsdepartementet har vedtatt forskrift til vegloven § 13 om offentlig veg, og Vegdirektoratet har utarbeidet vegnormaler med hjemmel i forskrift § 13. Vegnormalen omtaler standardkrav, og det er ulike standardkrav for nybygg og utbedring av eksisterende veg. Kravene til standard ved utbedring er lavere enn ved nybygg, dette kalles for utbedringsstandard. Det er der dermed gitt mulighet for utbedring av eksisterende veg, uten å legge inn fordyrende krav om full standard. Troms

fylkeskommune ser på dette som en god løsning for å utbedre mer veg med tilfredsstillende standard, men uten at det skal gå på bekostning av trafikksikkerhet. Dette gjelder også ved punktutbedring, bla holdeplassutbedring i områder med veldig lite påstigende og trafikk.

Store investeringsprosjekt:
De to store prosjektene Bjarkøyforbindelsen og Langsundforbindelsen binder opp det meste av budsjettrammene i perioden 2017 – 2020. Bjarkøyforbindelsen blir også betydelig dyrere enn det som var kostnadsanslagene da det ble lagt inn i budsjettet ved oppstarten. Nytt kostnadsanslag i 2016 gir en økning på 238 mill. kroner. Kostnadsanslaget for Langsundforbindelsen er usikkert da forbindelsen er utsatt minst 2 år i påvente av rettssak og KS2-utredning, men det må forventes en betydelig kostnadsøkning også for dette prosjektet. I tillegg er det behov for tilleggsfinansiering av oppstartede prosjekter i Harstadpakken, Fv 866 Langbakken.

Mål og strategi – aktiv transport:
1. Hovedmål i nasjonal gåstrategi: Det skal være attraktivt å gå for alle. Målet innebærer at alle grupper i befolkningen skal oppleve at det er attraktivt å gå, og at det er lagt til rette for at de kan gå mer i hverdagen. Flere skal gå mer.
2. Sykkelstrategiens hovedmål: Flere skal sykle oftere. Sykling skal bli en mer trafikksikker transportform gjennom infrastrukturtiltak. Mål for sykkelandel i byene: Mellom 10-20 % innen 2030 fra dagens 4-5%. Mål for sykkelandel i distriktene: Gjennomsnittlig sykkelandel på 6 % innen 2030.
3. Bedre trafikksikkerhet og trygghet for gående og syklende langs skoleveg på fylkesvegnettet.

Strategier:
Forholdene for gående og syklende langs skolevegene på fylkesvegene kartlegges.
Arbeidet med tilrettelegging og for å være pådrivere for aktiv transport styrkes. Forhold for gående og syklende må ivaretas i all planlegging.
Vinterdriften skal ha et fokus på god fremkommelighet for gående og syklende

Troms har vedtatt ungdommens transportplan for Troms. Det er behov for å oppdatere denne og innlemme den i handlingsplaner for kollektivtransport og fylkesveg, i samarbeid med ungdommens fylkesråd.

7 Byutfordringer

Troms fylkeskommune vil i planperioden ha som mål å følge opp målsetting om at veksten i persontrafikken i byområdene skal dekkes av kollektivtransport, sykkel og gange.

Skal man nå målet om å dekke veksten i persontransporten i byområdene med økt andel kollektivtransport, sykkel og gange, må det gjøres omfattende tiltak som vil kreve økte ressurser. De fleste tiltakene må gjennomføres på fylkesveger og kommunale veger. Det vil være nødvendig med et forpliktende samarbeid mellom staten, fylkeskommunene og kommunene for å løse dette.

Behov for midler til kollektivsatsing:
Skal man nå målene, vil det kreve en betydelig økning i kollektivtilbudet. All vekst i kollektivtransporten krever økte tilskudd fra det offentlige. Litt forenklet kan en si at hver ny passasjer i våre byområder krever en økning i tilskudd på 10-20 kr. Det vil kreve betydelig økning i tilskuddene for å nå målene. Det er behov for en bedre samordning mellom nasjonale mål og virkemidler som må stilles til disposisjon på regionalt nivå.

Regionalt og lokalt må det iverksettes mange tiltak for å nå målene om økt kollektivtransport, gange og sykkel. Tiltakene må kombineres for å få god effekt, for Harstad og Tromsø er følgende tiltak aktuelle:

- Restriktive tiltak for biltrafikken i byområdene
- Planlegge og tilrettelegge vegprosjekter slik at de også fremmer økt kollektivtrafikk
- Planlegge og prioritere kollektivtraseer, busstopp, "park & ride" anlegg etc. som tilrettelegger for best mulig kollektivtilbud for trafikantene.
- Utbygging av effektive gang- og sykkelveger som er dimensjonert og utformet for å ta en større del av persontransportarbeidet.
- Arealpolitikk: Lokalisere fremtidig boligutbygging og arbeidsplass- etableringer langs kollektivakser, samt fortetting. Utvikling av bydelssentre vil være viktig for å nå disse målene.
- Videreutvikle og forbedre kollektivtilbudet
- Tidsdifferensierte bompengesatser

7.1 Harstad

Trafikken gjennom Harstad øker. Mange steder er det allerede i dag for dårlig kapasitet på vegsystemet, og dette fører blant annet til køer og miljøproblemer i sentrum av byen. Alt tyder på at problemene vil bli større i fremtiden – alle trafikktellinger og prognoser viser en jevn økning i trafikken. Transportsystemet i Harstad er har behov for bedre bybusstilbud, og tilbudet til gående og syklende er ikke sammenhengende og trafikksikkert.

For å sikre at Harstad er rustet til å takle de trafikale utfordringene gjennomføres en rekke tiltak som er samlet i det som kalles "Harstadpakken". Prosjektet er et samarbeid mellom Harstad kommune, Troms fylkeskommune og Statens vegvesen.

Kostnaden er beregnet til 1620 millioner kroner (2016) og inkluderer et omfattende gang- og sykkelveisystem, en rekke nye rundkjøringer, en avlastningstunnel utenom sentrum og økt satsing på kollektivtrafikken.

Bygging av fortau langs Fv 6 Hagebyvegen er en av de større fylkesvegtiltakene, som settes i gang i 2017.

7.2 Tromsø

«Tenk Tromsø» er et felles prosjekt i samarbeid mellom Tromsø kommune, Statens vegvesen og Troms fylkeskommune. Prosjektmål er å etablere en bymiljøavtale for Tromsø byområdet. Hovedmålsetting er nullvekst for personbiltrafikk i byområdet, og at fremtidig trafikkvekst skal tas med gange, sykkel og kollektivtransport.

Bedre fremkommelighet for buss, gange og sykkel er viktige tiltak for Tromsø. I tillegg er det nødvendig å styrke de økonomiske rammene for å øke og forbedre drift av busstilbud i Tromsø. Innføring av bompenger i en bypakke er et viktig virkemiddel for trafikkregulering og delfinansiering av tiltakene.

Bymiljøavtale:
NTP 2018-2029 har beskrevet bymiljøavtale: Byenes utfordringer er både lokale, regionale og nasjonale, og de kan ikke løses av enkeltaktører alene. Velfungerende byområder er viktig både for de som bor der, næringslivet og landet som helhet. Det legges til grunn at politisk forpliktende og langsiktige avtaler mellom forvaltningsnivåene er nødvendig for å lykkes med å utvikle transportløsninger og arealbruk som gir god framkommelighet og godt bymiljø. Bymiljøavtalene ble presentert i Nasjonal transportplan 2014–2023 som hovedgrepet for å samordne areal- og transportpolitikken i de ni største byområdene. Den første bymiljøavtalen, mellom Trondheim kommune, Sør-Trøndelag fylkeskommune og staten ved Samferdselsdepartementet, ble inngått i 2016.

7.3 Finnsnes og Midt-Troms

Byen Finnsnes er preget av Fv 86 som passerer gjennom sentrum. Dette medfører bla. trafikksikkerhets- og støyutfordringer. Vogntogandelen er høy. Det er utredet at fv 86 kan legges i tunnel utenom sentrum, som vil kunne bidra til utvikling av et mere attraktivt og trygt bysentrum.

For realisering av dette og andre vegtiltak, er det etablert et samarbeid mellom Midt-Troms kommunene (Midt-Troms regionråd) om å arbeide for en bompengepakke for Midt-Troms. Arbeidet er imidlertid i startgropa, og må følge en formell prosess mot en eventuell bompengesak.

8 Samordnet areal og transportplanlegging

Ansvar og roller for arealplanlegging er fordelt til ulike forvaltningsnivå. Som regional planmyndighet har fylkeskommunen også fokus på samordnet areal- og transportplanlegging. Det tas utgangspunkt i statlig planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging:

- *Planlegging av arealbruk og transportsystem skal fremme samfunnsøkonomisk effektiv ressursutnyttelse, god trafikksikkerhet og effektiv trafikkavvikling.*

- *Planleggingen skal bidra til å utvikle bærekraftige byer og tettsteder, legge til rette for verdiskaping og næringsutvikling, og fremme helse, miljø og livskvalitet. Utbyggingsmønster og transportsystem bør fremme utvikling av kompakte byer og tettsteder, redusere transportbehovet og legge til rette for klima- og miljøvennlige transportformer. I henhold til klimaforliket er det et mål at veksten i persontransporten i storbyområdene skal tas med kollektivtransport, sykkel og gange.*

- *Planleggingen skal legge til rette for tilstrekkelig boligbygging i områder med press på boligmarkedet, med vekt på gode regionale løsninger på tvers av kommunegrensene.*

9 Samferdsel for bedre konkurransekraft for regionen

Det er et fylkeskommunalt mål å bedre framkommelighet og reduserte avstandskostnader for å styrke konkurransekraften i næringslivet. Det er også mål om å bidra til å opprettholde hovedtrekkene i bosettingsmønsteret. Næringer som oppdrett, fiskeri, reiseliv og landbruk er ofte lokalisert i distriktet, med strekninger som er svært viktig for transport av varer og personer. Vegnettet har stor betydning for å kunne ta ut potensialet i eksisterende næringer. For de fleste strekningenes vil det være aktuelt å kartlegge bæreevneproblematikk i arbeidet med å prioritere hvilke strekninger som bør fornyes og vedlikeholdes.

Vegstrekningene som de ulike næringene bruker fra kysten til markedene er ofte sammenfallende. Felles er at de har behov for gode transportløsninger og infrastruktur mellom kyst og europaveg, på tvers av fylket. Troms fylkeskommune fikk i 2015 utredet et utvalg av fylkets næringstransporter for å kartlegge vegtransportarbeidet, visualisere flaskehalser og se behov på fylkesveger i sammenheng med transporten ut av fylket langs riksvegene. Kartleggingen viser blant annet at for Troms-bedriftene er E8 Kilpisjärvi den mest brukte grensepasseringen mellom Norge og Sverige/Finland. Fv 866/Fv 86 mellom Buktamo – Finnfjordbotn – Finnsnes samt Fv 866 Langslett-Skjervøybrua er de mest belastede fylkesvegene i Troms.

Sammen med våre nabofylker, Nordland og Finnmark, er det utarbeidet en felles rapport som visualiserer godsstrømmene for sjømatnæringen i Nord-Norge. Utredningen er med på å danne grunnlag for en felles nordnorsk strategisk plattform; «fra kyst til marked» og derigjennom felles prioriteringer. Dersom man skal nå sjømatnæringas vekstpotensial om fra 5 til 6 ganger dagens volum vil det stille svært høye krav til pålitelighet på et transportsystem som også må være dimensjonert til å takle en slik eksportvekst.

En viktig fellesnevner for Nord-Norge er sjømatnæringens betydning for bosetting og vekst og behovet for raske, pålitelige og trygge sjømattransporter med en infrastruktur som får innsatsfaktorene fram til industrien og ferdigproduktene ut til markedet. Samlet omsetning i sjømatnæringen er over 25 milliarder kroner på årsbasis – og økende.

Strategier i RTP og handlingsprogram for fylkesveger vil ivareta dette perspektivet hvor sjømatnæringens behov som svært ofte sammenfaller med generelt behov fra regionalt næringsliv. Hovedfokus for vår «**fra kyst til markeds-strategi»** vil ligge på hovedkorridorer for sjømatnæringen, og for rassikring i tillegg viktige industriveger. Strategien ivaretar viktige fylkesveger og fergeforbindelser i tilknytting til fiskerihavn, farled, riksveger, godsterminal og internasjonale korridorer. Strategien vil gjenspeiles operasjonelt gjennom fylkeskommunens prioriteringer.

Hovedkorridorene i vår strategi vil være E6, E8 samt OPS «Hålogalandsvegen» Rv 85/E 10/rv 83. De mest sentrale fylkesvegstrekningene til Finnsnes/Senja (855) og Skjervøy (866) inngår i strategien.

Det vises til strategier for fylkesveg.

10 Statlig transportinfrastruktur

Nasjonal transportplan 2018-2029 (NTP) setter overordna rammer, mål og strategi for de neste 12 årene. NTP er en plan for hvordan man de neste tolv årene skal arbeide i retning av det overordnede og langsiktige målet i transportpolitikken, som er:

- Et transportsystem som er sikkert, fremmer verdiskaping og bidrar til omstilling til lavutslippssamfunnet.

Nasjonal transportplan gir hovedmålene for transportpolitikken i landet:

- Bedre framkommelighet for personer og gods i hele landet
- Redusere transportulykkene i tråd med nullvisjonen
- Redusere klimagassutslippene i tråd med en omstilling mot et lavutslippssamfunn og redusere andre negative miljøkonsekvenser

10.1 Jernbane

I ny NTP legges det opp til å gjøre jernbanen mer attraktiv for å få flere reisende og for å øke godstransporten. Nordlandsbanen og Ofotbanen blir blant de to første banene som får det nye signal- og sikringssystemet ERTMS, som skal sørge for en sikrere og mer effektiv avvikling av togtrafikken og ambisjonen er at et nytt anlegg kan settes i drift i 2022/23.

Fylket vårt er helt avhengig av jernbanen til tross for at vi ikke har egen jernbaneinfrastruktur. Ofotbanen med endestasjon i Narvik (Nordland) og den norske hovedhub for gods på Alnabru (Oslo) er sentrale knutepunkter, men det er i all hovedsak svensk infrastruktur som muliggjør jernbanefrakt og intermodal tilknytning for lastebiler på veg. Spesielt er aksen Narvik – Tromsø godsbiltung langs E 6/ E8. Dersom det igjen opprettes en sjøgodsrute mellom Bodø og Tromsø vil Nordlandsbanen kunne re-aktualisere sin betydning for intermodale transporter lengere nord enn Nordland.

Daglig går store transporter over Narvik med jernbane både til og fra Nord-Norge, og i tillegg er Narvik en av de største utskipingshavnene i Barentsregionen for utskiping av malm. Trafikken med

Ofotbanen er sterkt stigende og det er viktig å sikre at kapasiteten på Ofotbanen holder tritt med behovet slik at jernbanen ikke blir en unødvendig flaskehals for næringslivet i nord.

Jernbaneverket utarbeidet i 2011 en rapport om «Nord-Norgebanen» på strekningen Fauske-Tromsø. Utbyggingen ble grovt anslått til å koste 40-60 milliarder kroner. Uten å ha gjennomført en samfunnsøkonomisk analyse, ble det i rapporten pekt på at den samfunnsøkonomiske nytten trolig ville være negativ. Jernbanedirektoratet vil framover utarbeide et oppdatert kostnadsanslag for en Nord-Norgebane i tillegg til en samfunnsøkonomisk analyse for en slik utbygging.

10.2 Havn og sjøtransport

Kystverket skal legge til rette for utvikling av en konkurransedyktig, effektiv, sikker og miljøvennlig sjøtransport, med effektive havner og transportkorridorer, samt en god beredskap mot akutt forurensning. Klima- og miljøhensyn skal ivaretas i den løpende kystforvaltningen. Bærekraftig vekst og verdiskaping er et av regjeringens hovedmål. Økt bruk av nye teknologiske løsninger innen skipsfarten og stimulering til grønn vekst for norsk maritim næring, herunder miljøvennlig drivstoff, vil være viktige bidrag for å utnytte skipsfartens konkurransefortrinn.

I Troms er noen fiskerihavner prioritert i NTP. I første periode er det midler til oppstart av prosjekt innseiling Senjahopen. Fiskerihavnene Årviksand, Engenes og Vannavalen ligger inne i andre del av planperioden.

Tromsø havn med logistikknutepunktet Breivika og tilknytning til E8 er svært viktig for godsflyten i Troms. Imidlertid er intermodale transporter mellom tog-båt-bil i stor grad borte etter at båtruten fra Nordlandsbanens endestasjon Bodø via Tromsø og Alta ble lagt ned. I ny NTP er det innført en tilskuddsordning for godsoverføring som skal stimulere til overføring av gods fra veg til sjø. Kanskje kan en ny «nord-Norgelinje» delfinansieres via denne ordningen. Havnene i Bodø, Lødingen og Tromsø arbeider for å få dette til og Troms fylkeskommunen støtter opp om dette arbeidet.

10.3 Riksvegnettet

I henhold til NTP er flaskehalsene og utfordringene i den delen av korridor 8 som går gjennom Troms følgende:

- Strekninger med vanskelige værforhold for alle transportformer om vinteren. Skredutsatt infrastruktur i deler av korridoren. Høyfjellsproblematikk og flaskehalser som skyldes stigninger og kurvatur. Behov for døgnhvileplasser for tungtransporten.
- De fleste vegstrekninger har mindre trafikk og generelt lav geometrisk standard. Noen få strekninger har for lav kapasitet og en trafikkmengde som tilsier utbygging til firefelts veg.
- De største utfordringene når det gjelder trafikkulykker på riksvegnettet er knyttet til utforkjøring.
- Forfallet på riksvegnettet i Troms er hovedsakelig knyttet til vegfundament samt behov for utbedringstiltak på bruer og tunneler.
- Det er ønskelig å utvikle godsknutepunkt, spesielt i Tromsø, for å øke godstransporten på sjø.
- Europaveg 8 er hovedkorridor øst-vest. Europaveg 6 er ryggraden i Nord- Norge nord-sør.

Største NTP-tiltak prioritert i Troms i 12-årsperioden:

- E 6 Kvænangsfjellet (første 6 år)
- E6 Sørkjosfjellet (Binding NTP 2014-23)
- E6 Skredsikring Indre Nordnes – Skardalen (Binding NTP 2014-23)
- E 6 Skredsikring Grasnes
- E8 Innfartsvegen til Tromsø, Sørbotn – Laukslett (første 6 år)
- RV 862 Tverrforbindelsen, Tromsø
- E8 Adkomst Tromsø Havn, Breivika (Binding NTP 2014-23)
- E10/Rv 85 (Hålogalandsvegen) på strekningen Tjeldsund – Gullesfjord – Langvassbukt.

- E6 mellom Nordkjosbotn og Hatteng (start)
- E 6 Olderdalen – Langslett (start)
- Bymiljøavtale Tromsø

10.4 Lufthavner og flytransport

Avinor har ansvaret for prioriteringen av midler til drift, vedlikehold og investeringer. Staten har det overordnede ansvaret for infrastrukturen gjennom eierskapet i Avinor AS. Troms har 4 lufthavner: Tromsø (Langnes), Harstad/Narvik (Evenes), Bardufoss og Sørkjosen. Tromsø lufthavn hadde over 2 millioner passasjerer gjennom lufthavna i 2016. Dette innebærer en økning på totalt 4,8 % i forhold til året før. Harstad/Narvik hadde en økning på 0,9 %, Bardufoss økte med 7,4 % og Sørkjosen med 8,7 % fra 2015-2015.

Aktuelle tiltak i Troms framover er utvidelse av terminalen og nye flyoppstillingsplasser mv. på Tromsø lufthavn fra 2018. Prosjektet finansieres av Avinor og er kostnadsvurdert til 300 – 500 millioner kroner. Tromsø lufthavn, Langnes, er Nord-Norges hovedflyplass med stor regional og nasjonal betydning som nav for Nord-Norge og Svalbard. Fylkeskommunen er derfor engasjert i Flyplassutvalget i Tromsø for å bidra til ruteutvikling og for å utvikle lufthavnens infrastruktur.

Harstad/Narvik Lufthavn Evenes har regional betydning for samfunns- og næringsutvikling og beredskap. Flyplassen blir et stadig viktigere trafikknutepunkt og forventes å få stor betydning for trafikk til Tromsø, Helgeland og Hammerfest og Stavanger. Lufthavna på Evenes bør utbedres for å legge til rette for at lufttransporten ikke blir en flaskehals.

Betydningen av lufthavnen på Bardufoss er meget stor for hele Midt-Troms regionen, reiselivet og Forsvaret. Utviklingen følges nøye da langsiktigheten i Forsvarets eierskap og drift av flyplassen er en grunnleggende forutsetning for dagens trafikktilbud.

Sørkjosen lufthavn har en viktig rolle for å forbinde Nord-Tromsregionen med Tromsø og videre ut av fylket. Ved vegstenging av E6 representerer Sørkjosen lufthavn en alternativ forbindelse inn og ut av Nord-Troms.

Kapasitetsøkende tiltak og oppgradering vil være meget viktig for alle flyplasser i Troms, med tanke på vekst i passasjertall og næringsutvikling. Det er behov for større oppmerksomhet for flyruter øst-vest på tvers av landegrenser. I dag eksisterer en rute mellom Tromsø – Luleå og Oulu som forbinder store vekstregioner på Nordkalotten. Tidligere rute fra Tromsø til Murmansk og Arkhangelsk ble lagt ned i 2013. Fylkeskommunens ambisjon er å arbeide for at en slik flyrute kan gjenoppstå.

10.5 Innspill til NTP 2018-29

Strategisk sett handler NTP om langsiktig samfunnsplanlegging og hvordan vi ønsker å innrette samfunnet vårt i dag og videre fremover i en konkret tolvårshorisont. Når Staten prioriterer utvikling av sentral transportinfrastruktur og transporttilbud, prioriterer en også hvor folk skal bo og arbeide, hvor næringslivet skal utvikles, næringslivets konkurransekraft og hvordan «det grønne skiftet» skal tilrettelegges for.

Fylkene i nord står samlet om en «fra kyst til marked- strategi» som i større grad ser helheten i transportkorridorene. En nordområdesatsing bør konkretiseres med helhetlig korridorsatsing og fokus på fremkommelighet. Det vil være viktig å prioritere prosjekter som binder regioner sammen og sikrer utvikling av effektive transportkorridorer mot nasjonale og internasjonale markeder.

Det å styrke rammen for drift- og vedlikehold på dagens statlige infrastruktur bør prioriteres. Dette vil på sikt kunne stoppe forfallet og ta igjen etterslepet. NTP-forslagets bindinger for allerede igangsatte prosjekter må opprettholdes. Nye investeringer i planperioden må rettes mot å fjerne kritiske flaskehalser innen 2029 på E6, mellomriksvegene, fiskerihavner og Ofotbanen for å styrke regulariteten og bedre transportsikkerheten i nord. Kravet fra Nasjonal rassikringsgruppe om at det offentlige vegnettet skal være sikret mot skred innen 2030 må oppfylles.

Fylkeskommunene må gis betydelig økte rammer for å innhente etterslepet og tilrettelegge for helhetlige transportkorridorer. Kollektivtransporten må gis rammer for å iverksette miljøtiltak i mindre byer og distriktene. For å nå målet om nullvekst er det behov for en betydelig styrking av overføringen til kollektivtransporten gjennom oppjustering av overføringen til fylkene over inntektssystemet.

11 Samfunnssikkerhet og beredskap

Transportinfrastrukturen knytter samfunnet sammen og er kritisk for levedyktige lokalsamfunn og et konkurransekraftig næringsliv. Troms er et kystfylke som er utsatt for hardt vær og klima. I Troms fylke opplever vi hvert år hendelser som snøskred, utglidninger, jord og steinras samt flomperioder som rammer vegnettet. Når slike hendelser inntreffer er det viktig å være forberedt for å kunne handle på riktig måte og begrense skadene. Forventede effekter av klimaendringer, som økt ras- og skredfare, økte nedbørsmengder og flere ekstremværhendelser, eksempelvis flom, vil gi ekstra utfordringer for veier og anlegg.

Fylkeskommunen har et beredskapsansvar langs to akser. For det første må fylkeskommunen som eier av fylkesvegnettet og ansvarlig for driften av kollektivtilbudet, ha en beredskap i forhold til å gjenopprette/opprettholde transporttilbudet i forbindelse med vegbrudd. I tillegg har fylkeskommunen som oppgave å sikre og tilrettelegge for en sivil transportberedskap som kan understøtte politi, forsvar, fylkesmannen og andre i forbindelse med større kriser. Fylkeskommune er gjennom forskrift om sivil transportberedskap gitt *ansvaret for å sikre og legge til rette for en nødvendig og regionalt tilpasset sivil transportberedskap i fylket* (§3). Dette innebærer bl.a. at fylkeskommunen skal avklare fylkets transportberedskapsbehov ved å avdekke hvilke kriser som kan utløse transportbehov, hvilke typer transportbehov det dreiser seg om og hvordan organiseringen gjøres mest hensiktsmessig.

Ansvar for beredskapen i forhold til å gjenopprette/opprettholde transporttilbudet i forbindelse med vegbrudd er en del av den daglige driften i form av at det er etablert beredskapsplaner som kan iverksettes i forbindelse med hendelser som opptrer regelmessig. Denne beredskapen er godt ivaretatt gjennom eksisterende beredskapsplaner, men dette planverket er per i dag ikke samlet i ett sentralt dokument eller en samlet oversikt. Samtidig, på grunn av at klimaet blir våtere og mer ekstremt, oppstår det behov for å kartlegge nye utsatte punkt eller ruteforbindelser, og hvilke eventuelle avbøtende tiltak som kan være aktuelle.

Fylkesmannen i Troms har utarbeidet en ny og revidert FylkesROS (risiko og sårbarhetsanalyse) som ble publisert i 2016. FylkesROS synliggjør risiko og sårbarhet i Troms, og analysen er fylkets regionale plan for samfunnssikkerhet. I oppfølgingsplan til FylkesROS for Troms 2016-2019 er det pekt på etater og instanser, herunder fylkeskommunen, som har ansvar for iverksetting av og planlegging av tiltak som skal redusere sannsynlighet og begrense konsekvensene av uønskede hendelser.

Det skal i løpet av planperioden utarbeides en sektorplan for transportberedskap. Den må omfatte ev avklaring av roller og ansvar knyttet til transportberedskap ved ulike hendelser som oppstår.

12 Transport og utslipp i Troms

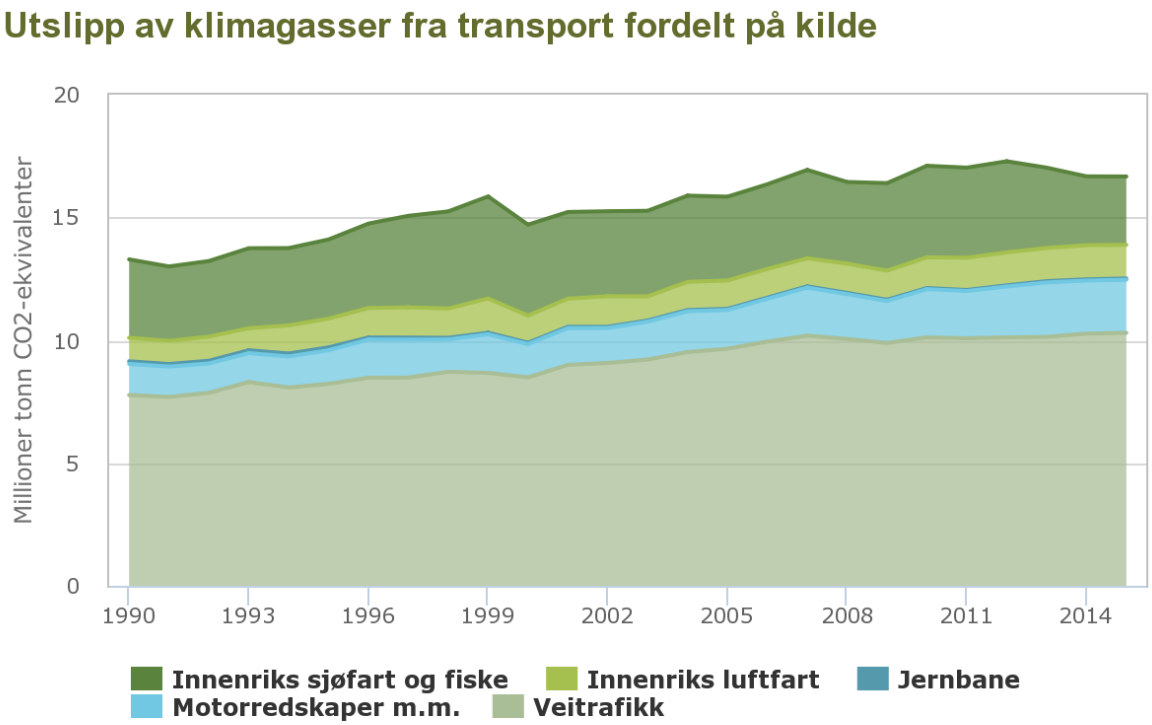

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB) Lisens: Norsk Lisens for Offentlige Data (NLOD)

I 2013 ble det sluppet ut ca 950 000 tusen tonn CO2-ekvivalenter fra Troms fylke. Over halvparten av de direkte utslippene av klimagasser kom fra transportsektoren. Cirka 4 % av landets biler er elbiler og over halvparten av bilene som selges i dag er elbiler, hybridbiler eller plug-in hybridbiler. Men, problemet er at antall biler totalt øker: I 2003 var det 2,2 millioner personbiler og varebiler registrert i Norge. I 2016 var tallet 3,1 millioner. I Troms var det i utgangen av 2016 registrert 944 elbiler. (alle tall: SSB)

For fylkeskommunens kollektivmidler: Innenfor buss, ferger og hurtigbåter skjer det store endringer både på teknologi og drivstoffsiden: I mars 2017 går ca 1300 busser i Europa på strøm. Den første elektriske ferga kom i drift for cirka 2 år siden, og 20 elektrisk ferger (helelektriske eller ladbar hybrid med høy strøm andel) har vunnet anbud og er under bygging eller skal settes i bestilling snart. Det kommer også flere, men disse er ikke enda ferdig forhandlet. (Kilde: ZERO)

Troms fylkeskommune forholder seg til nasjonale mål om nullutslipps kollektivtransport og skal alltid vurdere miljøvennlige løsninger ved framtidige anbud på kollektivtrafikk. Troms fylkeskommune ønsker å bruke Tromsø som uttestingssted for kjøretøy basert på nye, fornybare drivstoff og teknologier som reduserer drivstofforbruket. En el-buss er pr nå mer enn dobbelt så dyr som en konvensjonell buss. Prisene på materiell forventes imidlertid å falle utover i planperioden. Dersom alle bybussene i Tromsø og Harstad kjører på elektrisitet spares, ca 80 busser spares ca 66 tusen tonn CO2 ekvivalenter over en 10 års periode. Troms fylkeskommune starter nå opp et prøveprosjekt med elbuss og vil vurderer å erstatte deler av bussflåten i sentrumsområdene av Tromsø og Harstad med elektriske busser i forbindelse med neste anbudsrunde for bussdriften i fylket.

Troms fylkeskommune vurderer hvilke av de 12 fergesambandene som kan elektrifiseres eller hybridiseres: seiles delvis på batteri og delvis på diesel. Dette er avhengig av blant annet lengden på sambandet og nettkapasiteten.

Troms har landets mest miljøvennlige hurtigbåter, men vurderer å fase inn hydrogen som energibærer dersom det viser seg at dette vil fungere.

12.1 Mål og strategi:

Troms fylkeskommune skal legge til rette for bruk av lav- og nullutslippstrafikk i fylket.
Det skal være lav og nullutslippskollektivtransport i Troms innen 2030.
Gradvis innføring av null og lavutslipp. Innfasing må sees opp mot tilgjengelige økonomiske rammer og nasjonale krav.

Strategi:
Krav om mest miljøvennlige alternativ skal vurderes ved kjøp av kollektivtransport tjenester.
Krav om lav – nullutslippstransport og miljøregnskap skal vurderes ved kjøp av varer og tjenester
Legge til rette for at andre kan benytte lav – nullutslipps drivstoff-påfyllingsstasjoner som fylket har initiert.

13 Oppsummering mål og strategi

Mål og strategi – Kollektivtransport:

1. Øke kollektivtransportens andel av den samlede persontransportens i fylket. All vekst i persontransport i Tromsø og Harstad skal tas gjennom gang, sykkel og kollektivtransport.
2. Videreføre hovedtrekk i dagens rutetilbud som en minimumsløsning innenfor stadig strammere økonomiske rammer.

Mål	Strategier
1	Sikre at kollektivtiltak gjennomføres i tråd med bypakker for Harstad og Tromsø. Arbeide for bymiljøavtale og andel av nye finansieringsordninger for drift av kollektivtransport i byområder.
2	Hovedtrekkene i dagens rutetilbud videreføres. Det må gjennomføres tiltak for å effektivisere og forenkle rutetilbudet, for by og distrikt.
2	Gjennomføre kartlegging av kollektivinfrastruktur for distrikt og knutepunkt i sentra. Dette omfatter kartlegging av dagens infrastruktur og behov for utvikling av holdeplasser og knutepunkt, herunder universell utforming.
1	Ved å ta i bruk nye plattformer og digitale løsninger; utvikle og tilby enklere og bedre løsninger for billettering og ruteinformasjon.
2	Vurdere tiltak for effektivisering av tilbudet, økte inntekter og økt statlig finansiering for å opprettholde dagens tilbud.

Mål og strategi – Fylkesveg

1. Fylkesvegnettet skal være trafikksikkert og ha god fremkommelighet for alle trafikanter. Rammen til drift- og vedlikehold på fylkesvegene må ha et nivå som gjør det mulig å stanse veksten i forfallet.
2. Høytrafikkerte fylkesveger og viktige strekninger for næringstransport skal ha god framkommelighet og tilstrekkelig helårsdrift. Skredsikring og redusere flaskehalser må prioriteres for å bedre framkommelighet og næringslivets konkurransekraft.
3. Sikre et tilgjengelig fylkesvegnett og unngå vegbrudd og stenging, gjennom å prioritere opprusting av bruer og tunneler, samt sikring av utsatte punkt og redusere flaskehalser.
4. På fylkesvegnettet i Troms skal det ikke forekomme trafikkulykker med drepte og hardt skadde.

Mål	Strategier - fylkesveg
1	Prioritere vedlikehold av dagens vegnett, fremfor investering i nye større prosjekt. Høytrafikkerte fylkesveger og fylkesveger innenfor «Kyst til markedstrategien» prioriteres. Vedlikehold av og reinvestering i eksisterende vegnett skal prioriteres slik at vegkapitalen ikke forringes.
1	Arbeide for øke rammene for drift og vedlikehold av fylkesveg, samt etablering av nasjonal satsing for å ta igjen forfall på fylkesvegnettet
1	Behovet for investeringer i nye store prosjekter må vurderes ut fra de kapitalkostnader det enkelte prosjekt vil belaste driftsrammen med.
2	Prioritere oppgradering av fylkesvegtunnelene i henhold til krav om tunnelsikkerhet med sikte på frist i 2025. Plan for utbedring av tunneler skal oppdateres, med kostnadsbilde og fremdrift.
1	Tydelig vegeier som sikrer god kontrakt- og økonomistyring, med et oversiktlig kontraktsregime
2	Investeringer på veg skal snus mot tiltak som må utføres i forhold til standardkrav og regelverk, punktutbedring, tilrettelegging for trafikksikkerhet, kollektivtransport, gang og sykkel
3	Prioritere punktutbedring og redusere flaskehalser for å styrke næringstransportens fremkommelighet på viktige strekninger, i tråd med politisk strategi «Fra kyst til marked». Videreføre strekningsmessige forfalls- og utbedringsprosjekt.

4	Styrke innsatsen på trafikksikkerhet i Troms fylkes trafikksikkerhetsutvalg og å evaluere virkninger av trafikksikkerhetstiltak
2	Fokus på uttesting og ta i bruk ny teknologi og intelligent trafikkstyring (ITS) der det kan gi god effekt.
3	For å møte nåværende og kommende klima- og miljøutfordringer må man prioritere utbedring og sikring av vegkropp. Dette innebærer en prioritering av tiltak på drenering og grøfter
2	Det er behov for å gjennomføre en strategisk og overordnet mulighetsstudie, eller en konseptvalgsutredning (KVU) for å se på muligheter for regionforstørring og innkorting av avstander på det overordna vegnettet i Troms.

Mål og strategi – aktiv transport:

1. Hovedmål i nasjonal gåstrategi: Det skal være attraktivt å gå for alle. Målet innebærer at alle grupper i befolkningen skal oppleve at det er attraktivt å gå, og at det er lagt til rette for at de kan gå mer i hverdagen. Flere skal gå mer.
2. Sykkelstrategiens hovedmål: Flere skal sykle oftere. Sykling skal bli en mer trafikksikker transportform gjennom infrastrukturtiltak. Mål for sykkelandel i byene: Mellom 10-20 % innen 2030 fra dagens 4-5%. Mål for sykkelandel i distriktene: Gjennomsnittlig sykkelandel på 6 % innen 2030.
3. Bedre trafikksikkerhet og trygghet for gående og syklende langs skoleveg på fylkesvegnettet.

Strategier:
Forholdene for gående og syklende langs skolevegene på fylkesvegene kartlegges.
Arbeidet med tilrettelegging og for å være pådrivere for aktiv transport styrkes. Forhold for gående og syklende må ivaretas i all planlegging.
Vinterdriften skal ha et fokus på god fremkommelighet for gående og syklende

Mål og strategi – Transport og utslipp i Troms

Troms fylkeskommune skal legge til rette for bruk av lav- og nullutslippstrafikk i fylket.
Det skal være lav og nullutslippskollektivtransport i Troms innen 2030.
Gradvis innføring av null og lavutslipp. Innfasing må sees opp mot tilgjengelige økonomiske rammer og nasjonale krav.

Strategi:
Krav om mest miljøvennlige alternativ skal vurderes ved kjøp av kollektivtransport tjenester.
Krav om lav – nullutslippstransport og miljøregnskap skal vurderes ved kjøp av varer og tjenester
Legge til rette for at andre kan benytte lav – nullutslipps drivstoff-påfyllingsstasjoner som fylket har initiert.

GRATANGEN KOMMUNE

Arkivsak-dok. 17/00373-5
Saksbehandler Rune Hjallar

Saksgang Møtedato
Formannskap

GRATANGSLAKS AS OG KLEIVA FISKEFARM AS - SØKNAD OM SAMLOKALISERING OG UTVIDELSE AV AKVAKULTURTILLATELSE FOR MATFISK AV LAKS OG ØRRET PÅ LOKALITET 11332 MYRLANDSHAUG I GRATANGEN KOMMUNE.

Innstilling:

1. Gratangen kommune har lagt ut ovennevnte søknad til offentlig ettersyn i 4 uker.
2. Det er kommet inn 3 uttalelser til søknaden.
3. Lokaliteten er innbefattet i Kystplan Midt- og Sør Troms med tilhørende konsekvensutredning og risiko- og sårbarhetsanalyse. Konklusjonen i ROS-analysen, er at lokaliteten anbefales, og at virkningene med hensyn på miljø, samfunn og ras er akseptable. Søknaden er i tråd med overornet planverk.
4. Gratangen kommune anbefaler søknaden.
5. Dette vedtak med innkomne merknader oversendes Troms Fylkeskommune for videre behandling.

Vedlegg:

Søknad
Merknader
Brev fra Gratangen kommune med utsnitt av aktuell ROS-analyse

Saksframstilling:

Det vises til ovennevnte innstilling til vedtak og søknad.

Søknaden er i tråd med gjeldende overordnet plan, og anbefales positiv innstilling til.

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 17/00373
Arkivkode
Saksbehandler Rune Hjallar

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Formannskap	13.06.2017	39/17

17-00373-5 Gratangslaks AS og Kleiva Fiskefarm AS - Søknad om samlokalisering og utvidelse 203990_1_0

Formannskap har behandlet saken i møte 13.06.2017 sak 39/17

Møtebehandling

Rune Hjallar sektorleder Teknisk informere om søknaden og prosess rundt behandling av denne.

Rune Hjallar la frem rådmannens innstilling:
Innstilling i saken gjennomarbeides og legges frem i kommunestyret.

Votering
Fremlagte innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Innstilling i saken gjennomarbeides og legges frem i kommunestyret.

GRATANGEN KOMMUNE

Arkivsak-dok. 17/00628-1
Saksbehandler Ole Kristian Severinsen

Saksgang	Møtedato
Kommunestyret	22.06.2017

VETERANER I GRATANGEN - OPPNEVNING AV VETARANKONTAKT

Innstilling:
Saken legges fram uten innstilling.

Vedlegg:
Udatert brev fra Forsvarets veterantjeneste til landets ordførere

Saksframstilling:

Forsvarets veterantjeneste har sendt ut brev til landets ordførere der de oppfordrer til å oppnevne veterankontakter og utarbeiding av veteranplaner.

I denne omgang fremmes saken med sikte på å oppnevne en veterankontakt som kan følge dette arbeidet videre.

Vurdering:

Konklusjon:

FORSVARET
Forsvarets veterantjeneste

Kjære ordfører,

I regjeringens oppfølgingsplan «I tjeneste for Norge» (2014) oppfordres landets kommuner til å utvikle kommunale planer for å sikre våre veteraner fra internasjonale operasjoner et best mulig tilpasset tjenestetilbud. Godt over 100 000 norske kvinner og menn har siden 1947 gjort tjeneste for Norge i internasjonale operasjoner.

Forsvaret har de siste ti årene opparbeidet seg betydelig erfaring og kunnskap om anerkjennelse, ivaretakelse og oppfølging av veteraner. Dette ønsker vi å dele med alle landets kommuner.

Utvikling av en kommunal veteranplan vil bidra til å synliggjøre kommunens ansvar for veteranene og vil være en viktig anerkjennelse i seg selv. Flere kommuner har gode erfaringer med å organisere dette i en interkommunal ramme. Vedlagt finnes et utvalg gode tiltak som kan vurderes.

Spesielt vil jeg oppfordre kommunene til å utpeke en veterankontakt. Det vil være et viktig kontaktpunkt for veteraner, deres familie, samt andre aktører innenfor veteranområdet.

Vi kan støtte!

I Forsvaret veterantjeneste har vi fire regionale rådgivere som blant annet jobber for å støtte kommunene, og som kan være behjelpelige med utvikling av kommunale planer eller andre tiltak rettet mot veteranene. Hvis din veterankontakt eller andre i din kommune ønsker kontakt med oss, så bruk gjerne FVT-radgiver@mil.no.

Nasjonal veterankonferanse gjennomføres for femte gang 7-8. november i Sandefjord. Her kan kommunene delta for å få en bedre forståelse for veteraners erfaringer og eventuelle utfordringer.

8. mai

Jeg ønsker samtidig å minne om 8. mai – Norges nasjonale frigjørings- og veterandag. Jeg er svært glad for å registrere at mange kommuner de siste årene har gjennomført gode arrangementer på denne dagen. Jeg håper at alle kommuner fortsatt bidrar til å markere 8. mai, med og for våre veteraner. I år er det 70 år siden opprettelsen av Tysklandsbrigadene, den første internasjonale operasjonen etter annen verdenskrig. Jeg oppfordrer derfor spesielt til at kommunene også markerer dette under årets 8. mai.

Jeg ser frem til et fortsatt godt samarbeid og vil avslutningsvis få minne om våre nettsider. På forsvaret.no/veteraner finnes mye informasjon og fakta om Forsvarets veteraner. Vi kan også profilere din kommunes 8. mai-arrangement på Forsvarets hjemmesider hvis dere sender en lenke med programmet til veteraner@mil.no – helst i god tid.

Med vennlig hilsen

Tom Guttormsen
Brigader
Forsvarets veteraninspektør

Postadresse
Postboks 800 Postmottak
2617 Lillehammer

Besøksadresse

Sivil telefon/telefaks
/

Militær telefon/telefaks
99/0500 3699

Epost/ Internett
forsvaret@mil.no
www.forsvaret.no

Organisasjonsnummer
NO 986 105 174 MVA

Vedlegg

Filen ble ikke funnet. Den er enten slettet, eller sjekket ut.

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 17/00026
Arkivkode
Saksbehandler Rune Hjallar

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Formannskap	13.06.2017	38/17

17-00617-1 Etablering av ny brannstasjon i Gratangsbotn 203995_1_0

Formannskap har behandlet saken i møte 13.06.2017 sak 38/17

Møtebehandling

Forslag fra rådmann: Administrasjonen utarbeider innstilling til kommunestyret ut fra tilbakemeldinger gitt i formannskapet.

Votering
Forslaget til innstilling enstemmig vedtatt

Vedtak

Administrasjonen utarbeider innstilling til kommunestyret ut fra tilbakemeldinger gitt i formannskapet.

GRATANGEN KOMMUNE

Arkivsak-dok. 17/00026-1
Saksbehandler Rune Hjallar

Saksgang	Møtedato
Formannskap	13.06.2017
Kommunestyret	22.06.2017

ETABLERING AV NY BRANNSTASJON I GRATANGSBOTN

Innstilling:

1. Gratangen kommunestyre tar innleverte tilbud fra interessenter på bygging av ny brannstasjon til orientering.
2. Rådmannen bes om å legge prosjektet med tanke på egenregi ut på offentlig anbud.
3. Rådmannen kommer tilbake med saken, når en har grunnlaget fra dette arbeidet ferdig.

Vedlegg:

- Notat fra Emptum As vedrørende tilbud
- Tegninger
- Tilbudsinnbydelse

Saksframstilling:

brannstasjon i Gratangsbotn. Vedtaket innebar at administrasjonen ble bedt om å avertere en henvendelse offentlig, om det fantes andre interessenter som kunne tenke seg å være med på prosjektet. Da med utgangspunkt i at en hadde en samlokalisering, der det kunne være interessant for kommunen å enten leie lokaler, kjøpe sin andel eller leie ut til eksterne.

Henvendelsen ble lyst ut i februar 2017.
5 aktører meldte sin interesse.

Det har vært avholdt fellesmøter med de interesserte, der en har vært gjennom en prosess for å få en felles forståelse av hva kommunen og de andre aktørene ønsker i saken. Det har også vært avholdt brukermøter med ansatte innenfor brannvesenet og representanter fra Ofoten Brann IKS, der en har gått igjennom planene, og der en har sett på funksjonaliteten i bygget. I prosessen har ønsket/behovet for areal endret størrelsen på bygget med over 100 m2. En har valgt å be om pris fra tilbyderne ut fra det arealbehovet som har vært ønskelig, for å kunne se prisen på dette.

Da saken ble lagt fram for Kommunestyret sist, hadde man fra tilsvarende bygg antatt en pris på ca kr 18-19000 pr kvm. Det ble derfor avsatt 5,3 mill kr eks mva til prosjektet i budsjettet. Tilbudte priser ligger på ca kr 24.000 pr kvm og oppover for bygget.

Det satt frist for interessentene til å levere inn tilbud inne 1 juni. 3 tilbydere leverte inn forslag og pris innen fristen.
De tre tilbyderne var Brødrene Stormo AS, Jensen Entreprenør AS og Sjøbo Eiendom AS. Ingen av tilbyderne har besvart alle scenarioene som var etterspurt (bla leie av kommunen). Tilbyderne har inngitt tilbud på 3 forskjellige tomtealternativer, men sentralt i Gratangsbotn.

Kjøpspris varierer i tilbudene mellom kr 8 og 11 mill kr. Det er også i alle tilbudene tatt forbehold om kostnader til infrastruktur, og tomtekostnader for øvrig. Årlig leie ligger på ca kr. 800.000 fra tilbyderne som har tilbudt dette.

Kun Brødrene Stormo har angitt hva de tenker å bygge i tillegg til brannstasjonen. De har også det økonomisk gunstigste tilbudet. De andre interessentene har drøftet en del tanker rundt annen virksomhet i tillegg til brannstasjonen, men de har ikke fremkommet med dette i tilbudet sitt.

Vurdering:

Tilbudte priser ligger vesentlig over det som er lagt av nå i budsjettet. Kvadratmeterprisen er også over det som var antatt tidligere. Totalprisen gjenspeiler selvfølgelig også det faktum at arealet har økt i prosessen.

På bakgrunn av de innkomne tilbudene, så anbefaler rådmannen at en legger ut bygging av brannstasjon med nødvendige tomtekostnader og infrastruktur på offentlig anbud, der en legger til grunn forhandlingsrett og mulighet for å ikke inngå avtale etter anbud. En ser også på muligheten for å arealbegrense bygget for å få prisen ned.

Dette for å sjekke virkelig pris i egenregi.
Tilbyderne blir kontaktet om prosessen, og at en kommer tilbake til tilbudene når egenregipris er på plass, og at avgjørelse tas politisk etter dette.

Innleverte tilbud og prissammenstilling utleveres i møte for informasjon.

Konklusjon:

Se innstillingen.